

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE

SKUPNO POROČILO

O DELU DRŽAVNIH TOŽILSTEV ZA LETO

2019

SKUPNO POROČILO O DELU DRŽAVNIH TOŽILSTEV ZA LETO 2019

Ljubljana, april 2020

KAZALO VSEBINE

SPLOŠNI STATISTIČNI DEL	1
1. PREDSTAVITEV DRŽAVNEGA TOŽILSTVA	1
1.1. PREDGOVOR	1
1.2. ORGANIGRAM DRŽAVNEGA TOŽILSTVA.....	4
1.3. PRIPRAVA LETNEGA POROČILA (OBLIKA IN STATISTIČNI PODATKI).....	5
1.3.1. PRIPRAVA POROČILA	5
1.3.2. OBLIKOVANJE POROČILA	5
1.3.3. STATISTIČNI PODATKI	6
2. SISTEMIZACIJA IN ZASEDBA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA	8
2.1. PRAVNA PODLAGA ZA DELO DRŽAVNEGA TOŽILSTVA	8
2.2. KADROVSKE PODLAGE.....	9
2.3. FINANČNE IN MATERIALNO - TEHNIČNE PODLAGE	17
3. GIBANJE ZADEV IN KRITERIJ UČINKOVITOSTI	19
3.1. KAZENSKKE OVADBE.....	19
3.1.1. UVODNO POJASNILO	19
3.1.2. OVADENI STORILCI KAZNIVIH DEJANJ	20
3.1.3. REŠEVANJE OVADB	24
3.1.4. STANJE NEREŠENIH OVADB	27
3.1.5. DOPOLNJEVANJE OVADB.....	30
3.1.6. NAČIN REŠEVANJA OVADB	34
3.1.7. ZAVRŽENJE OVADB (RAZLOGI ZA ZAVRAČANJE PREGONA)	38
3.2. KAZENSKI PREGON	42
3.2.1. UVODNA POJASNILA.....	42
3.2.2. ODLOČITVE PO PREISKAVI (DELEŽ OPUSTITVE PREGONA)	43
3.2.3. OBTOŽNI AKTI (DELEŽ OBTOŽEVANJA).....	46
3.2.4. SODBE (USPEH OBTOŽEVANJA)	50
3.2.5. IZREČENE KAZENSKKE SANKCIJE (DELEŽ KAZNOVANJA)	53
3.2.6. PREGLED POSAMEZNIH PROCESNIH AKTIVNOSTI	62
Usmerjanje policije ter drugih pristojnih organov in institucij po 160.a členu ZKP	62
Ustanovitev specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin	63
3.3. INSTITUT PRIZNANJA KRIVDE	69
3.3.1. UVODNO POJASNILO	69
3.3.2. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVDE	69
3.3.3. PREDOBRAVNAVNI NAROK IN NAROK ZA IZREK KAZENSKKE SANKCIJE	73
3.4. ALTERNATIVNE OBLIKE KAZENSKKEGA PREGONA TER DRUGE POENOSTAVITVE KAZENSKKEGA POSTOPKA	73
3.4.1. UVODNO POJASNILO	73
3.4.2. OBSEG IN USPEŠNOST UPORABE INSTITUTA ALTERNATIVNEGA PREGONA.....	74
3.4.3. ODLOŽEN KAZENSKI PREGON	75
3.4.4. PORAVNAVANJE	79
3.4.5. KAZNOVALNI NALOG	84

3.5.	PRITOŽBENI POSTOPEK	85
3.5.1.	UVODNO POJASNILO	85
3.5.2.	PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA	86
3.5.3.	PRIPORNE ZADEVE	88
3.5.4.	PRITOŽBE OBDOLŽENCEV IN NJIHOVIH ZAGOVORNIKOV	89
3.5.5.	PRITOŽBE OŠKODOVANCEV	89
3.5.6.	PRITOŽBENI POSTOPKI V MLADOLETNIŠKIH ZADEVAH	90
3.5.7.	UDELEŽBA NA SEJAH	90
3.6.	ODVEZA NADALJNEGA DELA IN PREVZEM ZADEV	91
4.	TRAJANJE POSTOPKOV	93
4.1.	UVODNO POJASNILO	93
5.	SODELOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE	102
5.1.	UVODNO POJASNILO	102
5.2.	SODELOVANJE DRŽAVNEGA TOŽILSTVA	103
5.2.1.	SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI IN ORGANIZACIJAMI	103
	Sodelovanje s policijo	103
	Sodelovanje s sodišči	105
	Sodelovanje s centri za socialno delo	106
	Sodelovanje z drugimi državnimi organi in organizacijami	106
5.2.2.	PREVZEM PREGONA OD OŠKODOVANCEV KOT TOŽILCEV	107
5.2.3.	SODELOVANJE Z MEDSEBOJNIM OBVEŠČANJEM, USMERJANJEM DELA POLICISTOV TER DRUGIH PRISTOJNIH DRŽAVNIH ORGANOV IN INSTITUCIJ	107
	Sodelovanje s policijo	107
	Sodelovanje z drugimi državnimi organi	109
5.2.4.	SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI INSTITUCIJAMI NA PODROČJU ODKRIVANJA IN PREGONA	110
	Evropska unija	110
	Eurojust	113
	OECD	115
	Svet Evrope	116
	Obiski iz tujine	116
	Obiski v tujino	117
	Ostale dejavnosti	117
5.2.5.	MEDNARODNA PRAVNA POMOČ	118
5.3.	AKTIVNOSTI NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA	122
5.3.1.	IZOBRAŽEVANJE DRŽAVNIH TOŽILCEV IN DRŽAVNOTOŽILSKEGA OSEBJA	122
5.3.2.	MEDNARODNO (BILATERALNO) STROKOVNO SODELOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE	127
6.	DRŽAVNOTOŽILSKA IN PRAVOSODNA UPRAVA	131
6.1.	UVODNO POJASNILO	131
6.2.	PROBLEMATIKA S PODROČJA IZVAJANJA ZADEV DRŽAVNOTOŽILSKE IN PRAVOSODNE UPRAVE	131
6.3.	PROBLEMATIKA S PODROČJA PRORAČUNSKEGA FINANCIRANJA	140
6.4.	PROBLEMATIKA PRI IZVAJANJU ZAKONODAJE	142
6.5.	DRŽAVNOTOŽILSKI NADZOR IN USMERJANJE	145

6.5.1.	UVODNA POJASNILA.....	145
6.5.2.	SPLOŠNI STROKOVNI PREGLED.....	146
6.5.3.	USMERJENI STROKOVNI PREGLED	147
6.5.4.	DELNI STROKOVNI PREGLED.....	147
6.5.5.	NADZORSTVENE PRITOŽBE IN POSAMEZNI NADZORSTVENI PREGLEDI	148
6.5.6.	NADZOR DRŽAVNOTOŽILSKE UPRAVE	151
7.	PREGLED POSTOPKOV PO POSAMEZNIH SKLOPIH KAZNIVIH DEJANJ	153
7.1.	UVODNO POJASNILO	153
7.2.	RAZVOJ KRIMINALITETE NA DOLOČENEM PODROČJU	153
7.2.1.	GOSPODARSKA KRIMINALITETA.....	153
	Borzna kriminaliteta	162
7.2.2.	KORUPCIJSKA KRIMINALITETA.....	163
7.2.3.	ORGANIZIRANA KRIMINALITETA	168
7.2.4.	KAZNIVA DEJANJA ZOPER OKOLJE IN PROSTOR.....	173
7.2.5.	HUDA NASILNA KAZNIVA DEJANJA.....	175
7.2.6.	KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO ŽRTVE OTROCI IN MLADOLETNIKI	177
7.2.7.	KAZNIVA DEJANJA Z ZELO HUDIMI POSLEDICAMI	183
7.2.8.	KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO HUDO KRŠENE PRAVICE DELAVCEV IN RANLJIVIH SKUPIN LJUDI	186
7.2.9.	KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO STORILCI NOSILCI JAVNIH FUNKCIJ.....	191
7.2.10.	PRIMERI, V KATERIH SO IZKAZANI POGOJI ZA ZAČASNO ZAVAROVANJE IN ODVZEM PREMOŽENJA NEZAKONITEGA IZVORA	194
7.3.	STAREJŠE NEREŠENE ZADEVE	209
7.3.1.	RAZLOGI ZA DOLGOTRAJNOST POSTOPKOV	209
7.3.2.	SPREJETI DODATNI UKREPI ZA POSPEŠITEV REŠEVANJA STAREJŠIH NEREŠENIH ZADEV	211
	IZVRŠEVANJE PRISTOJNOSTI VRHOVNEGA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA V SODNIH POSTOPKIH	212
8.	IZREDNA PRAVNA SREDSTVA NA PODROČJU KAZNOVALNEGA PRAVA	212
8.1.	UVODNA POJASNILA.....	212
8.2.	IZREDNA PRAVNA SREDSTVA V KAZENSKIH POSTOPKIH	215
8.3.	IZREDNA PRAVNA SREDSTVA V POSTOPKU O PREKRŠKU	216
9.	CIVILNE IN UPRAVNE DRŽAVNOTOŽILSKE PRISTOJNOSTI.....	219
9.1.	UVODNA POJASNILA.....	219
9.1.1.	ZAHTEVA ZA VARSTVO ZAKONITOSTI V CIVILNIH POSTOPKIH.....	219
9.1.2.	DRUGE PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA TOŽILCA V CIVILNIH POSTOPKIH.....	220
9.1.3.	PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA TOŽILCA NA UPRAVNEM PODROČJU	220
9.2.	PRIPAD IN REŠEVANJE ZADEV	220
9.3.	PRIKAZ VSEBINSKIH USMERITEV PRI VLAGANJU ZAHTEV ZA VARSTVO ZAKONITOSTI	222
	ANALITIČNI DEL.....	224
10.	ANALIZA POSLOVANJA IN OCENA DOSEGANJA CILJEV	224

10.1.	VPRAŠANJE OCENJEVANJA POSLOVANJA TOŽILSTVA	224
10.2.	GIBANJE ŠTEVILA ZADEV IN TRAJANJE POSTOPKOV	225
10.2.1.	PRIPAD OVADB	226
10.2.2.	REŠEVANJE OVADB	231
10.2.3.	UDELEŽBA NA NAROKIH	235
10.2.4.	TRAJANJE POSTOPKOV	237
10.3.	VIRI, OBREMENJENOST IN UČINKOVITOST	245
10.3.1.	VIRI.....	245
10.3.2.	OBREMENJENOST	249
10.3.3.	UČINKOVITOST	251
10.4.	IZVRŠEVANJE POLITIKE PREGONA	252
10.4.1.	ODLOČITVE O PREGONU	252
10.4.2.	ZAVRAČANJE PREGONA.....	255
10.4.3.	OBTOŽEVANJE IN ALTERNATIVE OBTOŽBI	259
10.4.4.	KAZNOVALNA POLITIKA.....	263
10.5.	IZVAJANJE LETNIH PROGRAMOV DELA	264

KAZALO TABEL IN GRAFOV

Skica 1: Območja državnih tožilcev	5
Tabela 1: Seznam načrtovanih in zasedenih mest državnih tožilcev na dan 31. 12. 2019	11
Tabela 2: Seznam načrtovanih in zasedenih mest državnotožilskega osebja na dan 31. 12. 2019.....	12
Tabela 3: Seznam načrtovanih in zasedenih mest policistov začasno premeščenih na delovna mesta v Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili posebni na dan 31. 12. 2019.....	12
Tabela 3a: Struktura kadra v pravosodju glede na primerljive države	13
Tabela 3b: Struktura kadra na tožilstvu glede na primerljive države	13
Tabela 3c: Primerjava kadrov med sodiščem in tožilstvom glede na primerljive države	13
Graf 1: Število zasedenih mest državnotožilskega osebja in državnih tožilcev (na dan 31. 12. 2019).....	14
Graf 2: Razmerje med državnotožilskim osebjem in državnimi tožilci (dejanska zasedenost na dan 31. 12. 2019).....	14
Tabela 4: Ovadeni znani storilci kaznivih dejanj v zadnjih petih letih.....	20
Tabela 5: Ovadeni znani in neznani storilci kaznivih dejanj (in naknadno odkriti storilci) v zadnjih petih letih.....	21
Tabela 6(p): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper polnoletne storilce	22
Tabela 6(m): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper mladoletnike.....	23
Tabela 6(po): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper pravne osebe	24
Tabela 7(p): Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce.....	25
Tabela 7(m): Prejete, rešene in nerešene ovadbe proti mladoletnikom.....	25

Tabela 7(po): Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper pravne osebe	26
Tabela 8(p): Nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce (na dan 31.12. preteklega leta)	28
Tabela 8(m): Nerešene ovadbe proti mladoletnikom (na dan 31.12. preteklega leta)	28
Tabela 8(po): Nerešene ovadbe zoper pravne osebe (na dan 31.12. preteklega leta)	29
Tabela 9(p): Zahteve za dopolnitev ovadb zoper polnoletne storilce	31
Tabela 9(m): Zahteve za dopolnitev ovadb proti mladoletnikom.....	32
Tabela 9(po): Zahteve za dopolnitev ovadb zoper pravne osebe	33
Tabela 10(p): Odločitve o ovadbah zoper polnoletne storilce.....	34
Tabela 10(m): Odločitve o ovadbah proti mladoletnikom.....	36
Tabela 10(po): Odločitve o ovadbah zoper pravne osebe	37
Tabela 11(p): Zavrženje ovadb zoper polnoletne storilce.....	38
Tabela 11(m): Zavrženje ovadb proti mladoletnikom.....	39
Tabela 11(po): Zavrženje ovadb zoper pravne osebe	39
Tabela 12: Obvestila pristojnemu prekrškovnemu organu in obdolžilni predlogi v primerih, ko hitri prekrškovni postopek ni dovoljen	42
Tabela 13(p): Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper polnoletne storilce	43
Tabela 13(m): Odločitve po opravljenem pripravljalnem postopku proti mladoletnikom.....	44
Tabela 13(po): Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper pravne osebe.....	45
Tabela 14(p): Delež obtoževanja zoper polnoletne storilce	47
Tabela 14(m): Delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije za mladoletnike.....	48
Tabela 14(po): Delež obtoževanja zoper pravne osebe.....	49
Tabela 15(p): Uspeh obtoževanja zoper polnoletne storilce	50
Tabela 15(m): Delež izrečenih vzgojnih ukrepov in drugih sankcij mladoletnikom.....	51
Tabela 15(po): Uspeh obtoževanja zoper pravne osebe	52
Tabela 16(p): Izrečene kazenske sankcije polnoletnim storilcem.....	53
Tabela: Alternativni načini izvršitve kazni zapora	55
Tabela 16(m): Izrečene kazenske sankcije in vzgojni ukrepi mladoletnikom	56
Tabela 16(po): Izrečene kazenske sankcije pravnim osebam	56
Tabela 17: Odvzem premoženjske koristi in odvzem premoženja v kazenskem postopku.....	57
Tabela 18: Pregled posameznih dejanj v postopku po državnih tožilstvih	62
Tabela 19: Postopki po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora	65
Tabela 20(p): Pregled dela državnih tožilstev v zvezi s finančnimi preiskavami in pripravo procesnega gradiva po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora za fizične osebe	66
Tabela 20(po): Pregled dela državnih tožilstev v zvezi s finančnimi preiskavami in pripravo procesnega gradiva po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora za pravne osebe	66
Tabela 21: Sporazum o priznanju krivde in predobravnavni narok oziroma narok za izrek kazenske sankcije	69

Tabela 21.a: Delež uspešnosti pogajanj in sporazumov glede na število obtoženih oseb	72
Tabela 22: Obseg in uspešnost alternativnega pregona	74
Tabela 23(p): Odloženi kazenski pregon zoper polnoletne storilce	75
Tabela 23(m): Odloženi kazenski pregon proti mladoletnikom	76
Tabela 24(p): Pregled nalog pri odloženem pregonu zoper polnoletne storilce	77
Tabela 24(m): Pregled nalog pri odloženem pregonu proti mladoletnikom	77
Tabela 25: Skupna višina vplačil pri odloženem pregonu	78
Tabela 26(p): Uspešnost poravnavanja v postopkih zoper polnoletne storilce	79
Tabela 26(m): Uspešnost poravnavanja v postopkih proti mladoletnikom	80
Tabela 27(p): Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih zoper polnoletne storilce	80
Tabela 27(m): Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih proti mladoletnikom	81
Tabela 28(p): Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih zoper polnoletne storilce	82
Tabela 28(m): Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih proti mladoletnikom	82
Tabela 29: Pregled skupnih in povprečnih stroškov za delo poravnalcev po okrožnih državnih tožilstvih	83
Tabela 30: Kaznovalni nalogi	84
Tabela 31: Pritožbe v letu poročanja	86
Tabela 32: Uspešnosti pritožb državnih tožilcev v letu poročanja	87
Tabela 33: Pritožbe v zadevah, v katerih so bili obdolženci ob izreku sodbe v priporu	88
Tabela 34: Pritožbe v postopkih proti mladoletnikom v letu poročanja	90
Tabela 35: Pregled dela pred pritožbenim sodiščem	91
Tabela 36: Pregled zadev, v katerih je prišlo do odveze nadaljnjega dela in prevzema zadeve	92
Tabela 37: Dejanski čas trajanja postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj	94
Tabela 38: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do zavrženja ovadbe	95
Tabela 39: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja	97
Tabela 40: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta	97
Tabela 41: Dejanski čas trajanja postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta	98
Tabela 42: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do odločitve državnega tožilca o kateri od alternativnih oblik kazenskega pregona (odložen pregon in poravnavanje)	99
Tabela 43: Število vseh zadev, ki jih v letu poročanja niso rešili v pričakovanem času glede na časovni standard in seštevek vseh dni prekoračitve	100
Tabela 44a(p): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - polnoletni storilci	197

Tabela 44b(p): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - polnoletni storilci, organiziran kriminal.....	201
Tabela 44a(m): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - mladoletniki ..	202
Tabela 45A: Izredna pravna sredstva v kazenskih postopkih - zahteve	215
Tabela 45B Izredna pravna sredstva v kazenskih postopkih - pobude	215
Tabela 45C: Izredna pravna sredstva v postopku o prekršku	216
Graf 3: Delež vloženih ZVZ od prejetih pobud v zadevah o prekrških	217
Tabela 46A: Izredna pravna sredstva v civilnem postopku	222
Graf A1: Število prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu leta - skupaj	227
Graf A2: Število prejetih ovadb - po tožilstvih	228
Graf A3: Število prejetih ovadb za predlagalne delikte - po tožilstvih	229
Graf A4: Število prejetih ovadb - kaznivo dejanje prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države (308. člen KZ-1) - po tožilstvih	230
Graf A5: Delež prejetih ovadb - po tožilstvih	231
Tabela A1: Sprememba v številu prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu leta, obvladovanje pripada in pričakovani čas rešitve - po tožilstvih	234
Graf A6: Število prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu obdobja - SDT RS	235
Graf A7: Udeležba na narokih za glavno obravnavo - po tožilstvih	236
Graf A8: Skupno število obtožnih predlogov, neposrednih obtožnic in obtožnic po preiskavi - ODT v Krškem, ODT v Novi Gorici, ODT na Ptuj in ODT v Slovenj Gradcu.....	237
Graf A9: Trajanje postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj - skupaj	238
Graf A10: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do zavrženja ovadbe - skupaj	239
Graf A11: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja - skupaj.....	239
Graf A12: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta - skupaj	240
Graf A13: Trajanje postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta - skupaj	241
Graf A 14: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe do odločitve državnega tožilca o kateri od alternativ kazenskemu pregonu (odloženi pregon in poravnavanje) - skupaj.....	241
Graf A15: Povprečni čas trajanja postopka - skupaj.....	242
Graf A16: Trajanje postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj - po tožilstvih.....	242
Graf A17: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do zavrženja ovadbe - po tožilstvih	243
Graf A18: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja - po tožilstvih	244
Graf A19: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta - po tožilstvih	244

Graf A20: Trajanje postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta - po tožilstvih.....	245
Graf A21: Zasedena mesta državnih tožilcev in državnotožilskega oseba, število predvidenih mest državnih tožilcev po kadrovskem načrtu - skupaj	246
Graf A22: Odprti postopki za imenovanje državnih tožilcev na koncu leta - po tožilstvih	246
Graf A23: Zasedena mesta državnih tožilcev - po tožilstvih	247
Graf A24: Sprememba v številu zasedenih mest in dejanski prisotnosti državnih tožilcev - po tožilstvih	248
Graf A25: Zasedena mesta državnotožilskega oseba - po tožilstvih	248
Graf A26: Razmerje med številom državnih tožilcev in osebja - skupaj	249
Graf A27: Razlika med deležem porabe in pripada - po tožilstvih	250
Graf A28: Razmerje med številom rešenih ovadb in dejansko prisotnostjo državnih tožilcev - po tožilstvih	251
Graf A29: Število odločitev o pregonu - skupaj.....	252
Graf A30: Deleži odločitev o pregonu - skupaj.....	252
Graf A31: Deleži odločitev o pregonu - pripad ovadb - skupaj	253
Graf A32: Deleži zavrženj - po tožilstvih.....	254
Graf A33: Deleži odločitev o pregonu - po tožilstvih.....	255
Graf A34: Deleži razlogov za zavrženje - skupaj	256
Graf A35: Deleži razlogov za zavrženje - po tožilstvih.....	257
Graf A36: Deleži razlogov za zavrženje - brez umikov - po tožilstvih.....	257
Graf A37: Delež zavrženih ovadb po odloženem pregonu in poravnavanju - po tožilstvih ...	257
Graf A38: Delež zavrženih ovadb zaradi nesorazmernosti - po tožilstvih.....	258
Graf A39: Število aktov pregona - skupaj	259
Graf A40: Deleži obtožnih aktov - skupaj	260
Graf A41: Deleži obtožnih aktov - po tožilstvih.....	260
Graf A42: Delež neposrednih obtožnic od vseh obtožnic - ODT v Celju, Kranju Mariboru in Novi Gorici	260
Graf A43: Deleža odstopljenih ovadb v odloženi pregon in poravnavanje - po tožilstvih	261
Graf A44: Delež postopkov odloženega pregona, v katerem je podano soglasje strank - po tožilstvih	261
Graf A45: Delež predlogov za izdajo kaznovalnega naloga - po tožilstvih	262
Graf A46: Delež pravnomočnih kaznovalnih nalogov - po tožilstvih.....	262
Graf A47: Delež obsodilnih sodb - po tožilstvih	262
Graf A48: Število kazenskih sankcij - skupaj.....	263
Graf A49: Deleži kazenskih sankcij - skupaj.....	263
Graf A50: Deleži kazenskih sankcij - po tožilstvih	264
Tabela A2: Pričakovano in prejeto število ovadb, ocena doseganja načrtovanega števila rešenih ovadb in pričakovanega časa rešitve - po tožilstvih	265

Tabela A3: Ocena doseganja dejanskega trajanja od pripada do rešitve zadeve - po tožilstvih	266
Tabela A4: Ocena doseganja načrtovanega trajanja postopka za tipična procesna dejanja - po tožilstvih	266
Tabela A5: Ocena doseganja načrtovane učinkovitosti - po tožilstvih	267
Tabela A6: Ocena doseganja načrtovane gospodarnosti - po tožilstvih	267

SPLOŠNI STATISTIČNI DEL

1. PREDSTAVITEV DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

1.1. PREGOVOR

Na Vrhovnem državnem tožilstvu RS smo na podlagi 150. člena Zakona o državnem tožilstvu ter Pravilnika o obliki letnega poročila o poslovanju državnega tožilstva pripravili skupno letno poročilo, ki temelji na statističnih podatkih in vsebinskih analizah, ki so jih za svoja področja in območja dela pripravila okrožna državna tožilstva, Specializirano državno tožilstvo RS in njegov Posebni oddelek, oddelki Vrhovnega državnega tožilstva RS in slovensko predstavništvo v Eurojustu. S tem zakonskim naslovnikom ter strokovni in širši javnosti podajamo celovit vpogled v uspešnost, učinkovitost in gospodarnost tožilske organizacije v letu 2019.

Dinamika pripada in reševanja zadev v poročevalnem letu izkazuje, da so državna tožilstva prejela 28.495 kazenskih ovadb ter z več rešenih ovadb kot prejetih, dosegla 101,9 odstotno obvladovanje pripada (t.i. clearance rate). Strukturno gledano se je povečal predvsem porast pripada ovadb zoper pravne osebe in proti mladoletnikom, kar terja prilagojeno razporeditev tožilcev, ki so specializirani za mladoletniške zadeve. Opazen je tudi nagel vzpon števila prejetih ovadb za t.i. predlagalne delikte, kar je mogoče povezati z zahtevami zavarovalnic. Slednje bo v prihodnje terjalo razpravo o zamejitvi obremenjevanja organov kazenske represije z zadevami, ki niso neposredno povezane z uveljavljanjem kazenske zakonodaje. Nadalje kaže pregled sprejetih odločitev o pregonu tudi stabilen delež zavrženih ovadb, s čimer še naprej ustaljeno in dosledno omejujemo številčni in vsebinski pritisk na sodni sistem. Tožilstvo je tako, na podlagi ustreznih procesnih in materialnopravnih institutov, izločilo 63 odstotkov kazenskih zadev.

Delež obtožnih aktov v razmerju do vseh (tudi na drug način) rešenih zadev, pri katerih je bila sprejeta končna državnotožilska odločitev (delež obtoževanja), je podlaga za oceno kakovosti odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, za oceno kakovosti kazenskih ovadb in za oceno politike kazenskega pregona. Leta 2019 je bilo obtoženih 8.715 polnoletnih storilcev, kar je nekoliko več kot leta 2018. Ta struktura odraža konsistentnost in strokovnost državnotožilskih odločitev; stabilen delež kazenskega pregona pa pomembno vpliva tudi na pravno varnost. Statistični podatki nadalje izkazujejo, da so se državni tožilci v poročevalnem letu večkrat poslužili instituta kaznovalnih nalogov in v postopek poravnave odstopili več kazenskih ovadb, kar kaže na veliko angažiranost državnih tožilcev, ki v postopkih sprejemanja odločitve o kazenski zadevi iščejo najprimernejše in najučinkovitejše načine. Izvajanje alternativnih oblik kazenskega pregona je rezultiralo tudi v tem, da je bilo leta 2019 nakazanih 262.685 evrov v korist javnih ustanov in v dobrodelne namene.

Ustrezno in kakovostno strokovno presojo ter pravilnost odločitev državnih tožilcev glede pregona odraža tudi število obsodilnih sodb, ki se je, glede na prejšnje leto, ponovno zvišalo, kot tudi dejstvo, da se je število pravnih sredstev obdolžencev in njihove obrambe spet zmanjšalo. Glede strukture izrečenih kazenskih sankcij je, upoštevaje Politiko pregona državnega tožilstva, še posebej zadovoljujoče zmanjšanje deleža izrečenih pogojnih obsodb ter izjemno povečanje števila denarnih kazni (33 odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjim poročevalnim letom).

Povzamemo lahko, da ob optimizaciji rednega dela in obvladovanju letnega pripada, že šesto leto zapored nadaljujemo trend uspešnosti in učinkovitosti dela državnih tožilstev. Dosegli smo, da je število nerešenih ovadb na koncu leta 2019 najnižje v zadnjih devetih letih. To nam je uspelo, kljub neustrezni kadrovske zasedbi slovenskih tožilstev, ki že nekaj let predstavlja ključni problem – sploh na tožilstvih, kjer imajo največji porast deleža pripada in kjer so odlivi tožilcev večji od prilivov. Poslovanje je zaradi kadrovskega primanjkljaja oteženo predvsem na okrožnih tožilstvih v Celju, na Ptuj in v Ljubljani. Ta tožilstva imajo v povprečju za 15 odstotkov manj zasedenih mest od načrtovanih in za 20 odstotkov manjše število državnih tožilcev, ki so dejansko prisotni in opravljajo svojo funkcijo. Tudi podatki poročila Evropske komisije za učinkovito pravosodje pri Svetu Evrope kažejo, da imamo v primerjavi z državami, ki jih je po ustroju in delovanju tožilstev mogoče primerjati s Slovenijo, najmanj državnih tožilcev na 100.000 prebivalcev. Enako velja za državnotožilsko osebje. Dobri rezultati poslovanja državnih tožilstev so tako posledica optimizacije in tipizacije poslovnih procesov, usmerjenih vodstvenih ukrepov ter povečanih delovnih naporov državnih tožilcev in državnotožilskega osebja, ki jih ne bo mogoče izčrpavati v nedogled.

Ministrstvo za pravosodje je v poročevalnem letu sledilo našemu predlogu in povečalo dovoljeno število mest državnih tožilcev za šest oseb. Pričakujemo, da bo v prihodnje v Odredbi o številu mest državnih tožilcev odpravljena tudi določba, ki predpisuje maksimalno število državnih tožilcev v posameznem nazivu, saj to dodatno zapleta postopke kadrovske nadomestitve. Razmisliti bo treba tudi o spremembi kadrovskih normativov Specializiranega državnega tožilstva RS, glede razmerja med dodeljenimi in imenovanimi tožilci, saj praksa izkazuje večjo potrebo po imenovanih tožilcih.

Na sistemski ravni je treba izpostaviti novelo ZKP-N, ki je začela veljati leta 2019. Naše kritične pripombe, ki smo jih podali v fazi strokovnega usklajevanja, so bile v veliki večini upoštevane, zato smo spremembe podprli. Novela je prinesla številne pomembne izboljšave kazenskega postopka, izvajanje v praksi pa bo zagotovo odprlo še druge izzive ter prineslo nove odgovore, stališča in sodno prakso. Kazniva dejanja so vedno bolj kompleksna in zahtevna, zato državno tožilstvo podpira številne zakonodajne izboljšave in uskladitve z odločbami Ustavnega sodišča RS ter predloge, ki racionalizirajo delo organov v verigi kazenskega postopka in omogočajo hitrejši tek postopkov.

Za uspešnost pregona – sploh kar zadeva organizirano, bančno, gospodarsko in korupcijsko kriminaliteto – je prav tako nujna tesna medsebojna povezanost in sodelovanje z drugimi državnimi organi in organizacijami. S tem zavedanjem sta bila v preteklem letu podpisana Sporazum o sodelovanju med tožilstvom in policijo ter Sporazum o elektronski izmenjavi podatkov in dokumentov iz informacijskih sistemov med policijo in državnim tožilstvom. S tem smo povečali učinkovitost našega skupnega dela v predkazenskih postopkih. Prizadevali si bomo, da se bo v prihodnje elektronska izmenjava razširila na celotne spise in na celotno verigo deležnikov predkazenskega in kazenskega postopka, s čimer se med posameznimi deli širšega pravosodja dodatno krepi kohezija in boljše sodelovanje.

Za zagotovitev nadaljnje modernizacije in posodobitve poslovanja državnega tožilstva ter za izvajanje strateških usmeritev in razvojnih aktivnosti, navedenih v Strategiji razvoja državnega tožilstva VDT RS (2019 – 2023), je Vrhovno državno tožilstvo RS izdelalo Akcijski načrt za leti 2019 - 2020. V njem je zajetih 20 projektov, katerih namen je uvesti izboljšave na različna področja delovanja državnega tožilstva in za katere samoiniciativno in aktivno iščemo načine in sredstva financiranja.

V preteklem letu so bili narejeni tudi pomembni koraki v smeri vzpostavljanja Evropskega javnega tožilstva, za katerega se pričakuje, da bo začelo operativno delovati ob koncu leta 2020. Z novelo ZDT-1C, so na podoben način, kot je urejen postopek sodelovanja nacionalnega predstavnika z Eurojustom, določeni pogoji za imenovanje evropskih tožilcev v skladu z ustreznim tožilskim nazivom, ki odseva pridobljeno strokovnost in izkušnje, kot jih zahteva narava dela Evropskega javnega tožilstva. V skladu s tem je Državnotožilski svet v poročevalnem letu oblikoval listo treh kandidatov, ki je bila predložena posebni izbirni komisiji. Ta je izbrala najprimernejšega kandidata, ki ga bo Svet EU imenoval za evropskega javnega tožilca. V teku je priprava prilagoditve kazenske procesne zakonodaje, ki bo izvedena z novelo Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O). Slovenija ima, tako kot še nekatere druge države članice EU, sodno preiskavo, zato prilagoditev domače procesne zakonodaje Evropskemu javnemu tožilstvu predstavlja še dodaten izziv. V ta namen je bila že lansko leto oblikovana delovna skupina, v katero so vključeni predstavniki državnega tožilstva ter ostali ključni gradniki pravosodja.

Sklepno lahko ugotovimo, da je državnotožilska organizacija leta 2019 nadaljevala izvajanje zastavljene strateške vizije, ki daje dobre rezultate. Dokazali smo, da zmoremo s strokovnostjo, trdim delom in doslednim izvajanjem našega temeljnega poslanstva – kazenskega pregona, še naprej prispevati k zagotavljanju učinkovitejšega pravosodja in h krepitvi zaupanja v pravno državo.

Ljubljana, 14. april 2020

Drago Šketa
generalni državni tožilec RS

1.2. ORGANIGRAM DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE	
Državni tožilci (imenovani): 15 Državni tožilci (dodeljeni): 2 Generalni direktor: 1	Strokovni sodelavci: 10 Pripravniki: 0 Ostali javni uslužbenci: 30

ODDELEK ZA KAZENSKÉ ZADEVE	STROKOVNO INFORMACIJSKI CENTER	ODDELEK ZA CIVILNE IN UPRAVNE ZADEVE
ODDELEK ZA ORGANIZACIJO IN RAZVOJ UPRAVLJANJA	ODDELEK ZA IZOBRAŽEVANJE IN STROKOVNI NADZOR	

SPECIALIZIRANO DRŽAVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE	
Državni tožilci (imenovani): 11 Državni tožilci (dodeljeni): 22 Direktor: 1	Strokovni sodelavci: 13 Pripravniki: 1 Ostali javni uslužbenci: 21

ODDELEK ZA PREISKOVANJE IN PREGON URADNIH OSEB S POSEBNIMI POOBLASTILI
--

OKROŽNA DRŽAVNA TOŽILSTVA

ODT SLOVENJ GRADEC Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 5 (0) Strokovni sodelavci: 2 Pripravniki: 0 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 7	ODT NOVO MESTO Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 11 (1) Strokovni sodelavci: 4 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 10	ODT MURSKA SOBOTA Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 9 (0) Strokovni sodelavci: 4 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 11	ZUNANJI ODDELEK LJUTOMER
ODT KRŠKO Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 9 (1) Strokovni sodelavci: 3 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 8	ODT PTUJ Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 8 (2) Strokovni sodelavci: 4 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 7	ODT CELJE Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 26 (2) Strokovni sodelavci: 8 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 17	ZUNANJI ODDELEK VELENJE
ODT MARIBOR Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 26 (4) Strokovni sodelavci: 7 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 24	ODT KRANJ Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 15 (5) Strokovni sodelavci: 5 Pripravniki: 0 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 10	ODT KOPER Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 13 (1) Strokovni sodelavci: 4 Pripravniki: 0 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 12	ZUNANJI ODDELEK: POSTOJNA SEŽANA PIRAN
ODT NOVA GORICA Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 7 (0) Strokovni sodelavci: 3 Pripravniki: 1 Direktor: 0 Ostali javni uslužbenci: 6	ODT LJUBLJANA Državni tožilci (od tega dodeljeni na drug organ): 57 (11) Strokovni sodelavci: 16 Pripravniki: 5 Direktor: 1 Ostali javni uslužbenci: 46		ZUNANJI ODDELEK DOMŽALE TRBOVLJE KOČEVJE

Skica 1: Območja državnih tožilstev

1.3. PRIPRAVA LETNEGA POROČILA (OBLIKA IN STATISTIČNI PODATKI)

1.3.1. PRIPRAVA POROČILA

Skupno poročilo o delu državnih tožilstev v Republiki Sloveniji za leto 2019 je pripravljeno na podlagi poročil posameznih okrožnih državnih tožilstev, Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljevanju: SDT RS) z Oddelkom za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (v nadaljevanju: Posebni oddelek) ter Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljevanju: VDT RS). Poročila posameznih okrožnih državnih tožilstev vključujejo poročila in podatke za zunanje oddelke teh tožilstev.

1.3.2. OBLIKOVANJE POROČILA

Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2019 je pripravljeno na podlagi 150. člena Zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZDT-1) in Pravilnika o obliki letnega poročila o poslovanju državnega tožilstva (Uradni list RS, št. 88/15, v nadaljevanju: Pravilnik).

Glavna novost, ki jo je uvedel Pravilnik, je analitični del poročila, ki zahteva boljšo informacijsko opremljenost (nadgradnjo obstoječega informacijskega sistema vpisnikov državnega tožilstva) ter kadrovsko okrepitev s posebno analitično službo in ustreznimi strokovnjaki, da bi bilo ta del poročila mogoče pripraviti čim bolj kakovostno. Osrednji del državnotožilske

informatizacije so vpisniki, ki so osnovno delovno orodje državnega tožilstva, saj se v njih vodijo vse evidence in podatki, potrebni za uspešno opravljanje tožilskega dela. Razvoj informacijskega sistema se je deloma izvedel leta 2018, nadaljeval pa se je tudi leta 2019. Delo v zvezi z evidencami in podatki v vpisnikih opravlja Analitični oddelek Strokovno informacijskega centra (v nadaljevanju: SIC), ki je bil ustanovljen jeseni 2017.

Namen nadgradnje informacijskega sistema in razvijanje analitične službe je prepričljivo, vsebinsko jasno, pregledno in informativno polno poročilo o opravljenem delu.

Ker veljavna zakonska in podzakonska ureditev že na normativni ravni, po nepotrebnem, precej podrobno predpisuje vsebino in obliko letnega poročila o poslovanju državnega tožilstva, kar ni nujno najboljše za aktualno vsakoletno poročanje o delovanju državnega tožilstva glede na nove ali posebej pereče pojave specifične kriminalitete na določenem področju oziroma območju, smo na VDT RS že v jesenskem času leta 2018, v okviru podanih predlogov za spremembe in dopolnitve ZDT-1, predlagali spremembe relevantnih določb, leta 2019 pa smo pripravili tudi osnutek novega Pravilnika o obliki letnega poročila o poslovanju državnega tožilstva, ki smo ga posredovali ministrstvu za pravosodje.

Natančnejši podatki o delu posameznih državnih tožilstev so na razpolago v uradu generalnega državnega tožilca oziroma v uradih posameznih državnih tožilstev in jih ta lahko posredujejo na posebno zahtevo v skladu z zakonom.

1.3.3. STATISTIČNI PODATKI

V predhodnih skupnih poročilih o delu državnih tožilstev smo zapisali, da popolna primerljivost statističnih podatkov s podatki v poročilu za pretekla leta ni mogoča. To velja tudi za Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2019 in primerjavo statističnih podatkov s poročili iz preteklih let. Razlogi, da se nekateri podatki, ki so bili dani v prejšnjih letih, ne skladajo s podatki, ki se nahajajo v tem poročilu, so lahko: sprememba kaznivega dejanja, ki je glavno na obdolžencu, zaradi prekvalifikacije; sprememba kaznivega dejanja, ki je glavno na obdolžencu, zaradi združevanja ali razdruževanja spisov; spremembe pri združevanju, razdruževanju spisov ali v okviru konstrukcije nadaljevanega kaznivega dejanja; urejanje statističnih podatkov, čiščenje napačno vnesenih podatkov in čiščenje migriranih podatkov. V skladu z zahtevami Pravilnika so v poročilu vsi podatki, s katerimi državno tožilstvo razpolaga v svojem informacijskem sistemu vpisnikov.

Ob primerjanju državnotožilskih statističnih podatkov s policijskimi je treba upoštevati, da ti običajno upoštevajo število naznanjenih ali odkritih kaznivih dejanj, ne oseb. Po drugi strani sodna statistika praviloma poroča o številu zadev, ki združujejo tudi več obdolžencev in dejanj, zato se njeni številčni podatki lahko pomembno razlikujejo od državnotožilskih.

Zbrani statistični podatki so večinoma obdelani ločeno za polnoletne storilce (z označbo številke tabele in črko p v oklepajih), mladoletnike (z označbo številke tabele in črko m v oklepajih) ter za pravne osebe (z označbo številke tabele in črkama po v oklepajih). Kjer takšne označbe naziva tabele ni, je podatek obdelan za vse vrste storilcev skupaj.

Praviloma se v vseh tabelah statistični dogodki vodijo po ovadenih, obdolženih oziroma obsojenih osebah, pri tem pa je podatek vezan na glavno kaznivo dejanje na obdolžencu. Glavno kaznivo dejanje na obdolžencu je tisto, za katerega je predpisana najhujša kazen. V tabelah, kjer se računa čas, je ta izračunan po metodi »bruto«, kar pomeni, da se upošteva tudi čas, ko so spisi na policiji, sodišču in podobno.

Izjeme od teh pravil so povzete v naslednji razpredelnici.

Tabela	Uporabljeni način štetja
Tabela 12	Dogodek na ravni spisa.
Tabela 17	Dogodek na ravni obdolženca.
Tabela 18	Prvi trije stolpci: dogodek na ravni spisa. Stolpci z odrejenimi ukrepi: Kadar se ukrepi knjižijo na ravni spisa štejemo dogodke na ravni spisa (recimo odredbe banki), kadar pa na ravni obdolženca pa dogodke na ravni obdolženca (recimo prisluhi). Udeležbe na narokih: dogodki na ravni spisa.
Tabela 19	Dogodek na ravni spisa.
Tabela 20	Prva dva stolpca: dogodki na ravni spisa. Preostali stolpci: dogodkih na ravni obdolženca.
Tabela 21	Prvi trije stolpci: glavno kaznivo dejanje na obdolžencu. Preostali stolpci: dogodki na spisu.
Tabela 31 (smiselno enako velja za tabele 32, 33 in 34)	Dogodki na glavnem kaznivem dejanju (vendar se v prvem stolpcu spis upošteva le enkrat; v drugem stolpcu pa se v primeru več pritožb za istega obdolženca, obdolženec upošteva enkrat).
Tabela 37	Dogodek na ravni procesne verige na spisu (čas se računa za vsak ukrep posebej, tudi če jih je v istem spisu več). Kadar se tožilski predlogi knjižijo na ravni spisa tako štejemo dogodke na ravni spisa (recimo odredbe banki), kadar pa na ravni obdolženca pa dogodke na ravni obdolženca (recimo prisluhi).
Tabela 43	V prvih petih vrsticah se šteje čas po sistemu »od zadnje bremenitve do tožilske odločitve«. V zadnjih dveh vrsticah se šteje čas po sistemu »bruto« od zadnje vrnitve spisa po preiskavi ali PPD do obtožnega akta. Dogodki pa na ravni glavnega kaznivega dejanja na spisu.
Tabela 44	Dogodek na kaznivem dejanju.
Tabele v poglavju 8 in 9	Dogodek na ravni spisa.

2. SISTEMIZACIJA IN ZASEDBA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

2.1. PRAVNA PODLAGA ZA DELO DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: URS) v 135. členu določa, da državni tožilec vlaga in zastopa kazenske obtožbe in ima druge z zakonom določene pristojnosti. Ureditev in pristojnosti državnih tožilstev določa zakon.

Temeljni zakon, ki ureja državna tožilstva, je ZDT-1. Državna tožilstva opredeljuje kot samostojne državne organe, ki so del pravosodja. Neposredno izvrševanje funkcije kazenskega pregona je zaupano enajstim okrožnim in enemu specializiranemu državnemu tožilstvu, naloge nadzora in usklajevanja pa so v pristojnosti VDT RS.

Na državnih tožilstvih opravljajo svojo funkcijo državni tožilci z izvajanjem pregona storilcev kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, za katere je tako določeno z zakonom ter z opravljanjem drugih nalog v skladu z zakonom.

ZDT-1 ureja splošne pristojnosti in pooblastila državnih tožilcev, pogoje in postopek za njihovo imenovanje, napredovanje, premestitve, dodelitve na delo v drug državni organ ter za prenehanje funkcije in razrešitev državnega tožilca. Nadalje določa dolžnosti in pravice državnega tožilca ter nezdrumljivost funkcije; ureja pa tudi obveščanje, poročanje, navodila in državnotožilski upravni ter strokovni nadzor.

Na podzakonski ravni poslovanje državnih tožilstev ureja Državnotožilski red (Uradni list RS, št. 7/12 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: DTR), ki ga je sprejel minister za pravosodje, generalni državni tožilec pa je (ob Državnotožilskem svetu) v postopku sprejemanja sodeloval z mnenjem.

Pri opravljanju svoje funkcije in reševanju zadev, ki so jim dodeljene v delo, delujejo državni tožilci v kazenskih zadevah na podlagi določb (od 1. 11. 2008 veljavnega) Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 - uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: KZ-1), Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 63/94 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: KZ), Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Uradni list RS št. 59/99 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZOPOKD), Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZKP) in Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 48/13 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZSKZDČEU-1).

Od njegove uveljavitve leta 2012, je za delo državnih tožilcev, zlasti tistih, ki delujejo na SDT RS, pomemben Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZOPNI).

Pri izvrševanju funkcije kazenskega pregona državne tožilce usmerja Politika pregona državnega tožilstva RS (v nadaljevanju: Politika pregona), ki jo je generalni državni tožilec sprejel 16. 10. 2017, in je osrednji usmeritveni dokument za izvajanje funkcije kazenskega pregona, s katerim so na nacionalni ravni določene prioritete tožilskega dela. S Politiko pregona so določene predvsem zadeve, ki se obravnavajo prednostno (gospodarska kriminaliteta, korupcijska kriminaliteta, organizirana kriminaliteta, huda nasilna kazniva dejanja, terorizem, kazniva dejanja, katerih žrtve so ranljive osebe, kazniva dejanja na škodo delavcev, kazniva dejanja, katerih storilci so nosilci javnih funkcij, kibernetiski kriminal, javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, zadeve primerne za uporabo začasnega zavarovanja odvzema premoženjske koristi ali premoženja ter starejše nerešene zadeve) ter okvirni standardi kakovostnega in enotnega pregona, ki se izvaja po uradni dolžnosti.

Državne tožilce zavezujejo tudi posamezna obvezna navodila, ki jih je izdal generalni državni tožilec. Splošna navodila se nanašajo na posamezne vsebinske sklope kazenskega pregona, kot so na primer: pravila o finančnih preiskavah, o postopku odložitve kazenskega pregona, o pogajanjih ter o predlaganju sankcij v primeru priznanja krivde in sporazuma o krivdi, o obravnavanju anonimnih, psevdonimnih in šikanoznih ovadb in ovadb zoper neznane storilce, o predlaganju vrste in višine kazni, varnostnih ukrepov oziroma predlogov, da se izreče sodni opomin ali pogojna obsodba, o pogojih pri odločanju v primerih nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon, o vlaganju kaznovalnega naloga in podobno.

Leta 2019 je generalni državni tožilec sprejel Spremembe in dopolnitve Splošnega navodila o določitvi Nacionalnega sistema za usklajevanje dejavnosti Eurojusta in nacionalnih korespondentov Eurojusta.

Pri izvrševanju svoje funkcije državni tožilci sodelujejo z drugimi državnimi organi, najpogosteje s policijo, kot organom odkrivanja. To sodelovanje poleg ZKP ureja še Uredba o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Uradni list RS, št. 83/10, v nadaljevanju: Uredba).

2.2. KADROVSKE PODLAGE

Število mest državnotožilskih funkcionarjev določa Odredba o številu mest državnih tožilcev (Uradni list RS, št. 76/11, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: Odredba), ki je na

dan 31. 12. 2019 določala skupno 268 mest državnotožilskih funkcionarjev (18 vrhovnih, 40 višjih, 141 okrožnih in 69 okrajnih državnih tožilcev).

Na dan 31. 12. 2019 je bilo v Sloveniji 211 državnotožilskih funkcionarjev. Skupno število državnih tožilcev ne dosega niti 79 % in je celo nižje kot v letih 2018 in 2017, ko je bila zasedba 81 % oziroma 83 %. Tudi v kadrovskem načrtu za leto 2019 je bilo predvidenih 23 državnotožilskih mest več, oziroma 9 % več, kot je bilo dejansko zasedenih na dan 31. 12. 2019. Dejansko število državnih tožilcev je nižje zaradi fluktuacije državnih tožilcev v bolj plačane službe in zaradi upokojevanj leta 2019 ter zaradi dolgotrajnosti razpisnih postopkov, saj lahko med razpisom in imenovanjem poteče tudi več kot leto dni, kar zahteva takojšnje normativne spremembe razpisnih postopkov.

Dodatno oviro pri doseganju zasedenosti, ki bi se v čim večji meri približala številu, ki je določeno z Odredbo, predstavlja tudi dejstvo, da so vsa državna tožilstva pri zaposlovanju državnih tožilcev vezana na dovoljeno število zaposlitev, kot je določeno v skupnem kadrovskem načrtu državnih tožilstev.

Na dan 31. 12. 2019 je bilo odprtih 26 postopkov, ki se nanašajo na imenovanje državnih tožilcev, pri čemer se, upoštevaje možnosti napredovanja v naziv in na višje državnotožilsko mesto znotraj državnotožilske organizacije, zaključek teh postopkov v skupnem (absolutnem) številu nikakor ne bo odrazil v kadrovskem povečanju za 26 državnih tožilcev.

Podoben razkorak, med dovoljenim in dejanskim številom zaposlenih, se kaže tudi pri državnotožilskem osebju, kjer je bilo s kadrovskim načrtom leta 2019 dovoljenih 335 zaposlitev, na dan 31. 12. 2019 pa je bilo zaposlenih 320 javnih uslužbencev, kar pomeni 95 % dovoljene zasedbe. Ob tem velja poudariti, da se državna tožilstva pri popolnjenju števila državnotožilskega osebja soočajo z nezadostno višino sredstev za plače. Prisotna je velika fluktuacija javnih uslužbencev, med njimi tudi strokovnih sodelavcev, ki tudi zaradi velike preobremenjenosti odhajajo v bolj plačane službe v gospodarstvo oziroma v druge službe v javnem sektorju. Upada tudi zanimanje kandidatov za razpisana delovna mesta, zaradi česar se je težko približati polni zasedenosti delovnih mest državnotožilskega osebja. Posledično ugotavljamo, da na državnih tožilstvih primanjkuje tudi podpornega osebja, ki bi opravljalo administrativno-tehnične naloge, kar vse lahko vpliva na ažurnost, hitrost in pravilnost poslovanja državnih tožilstev in državnih tožilcev.

Državnotožilsko osebje pomembno prispeva k doseganju ciljev državnega tožilstva: tako tistih ciljev, ki so povezani z izvajanjem temeljne funkcije državnega tožilstva kot tudi tistih, povezanih z izvajanjem nalog državnotožilske uprave. Od njihovega števila, znanja, usposobljenosti in zavzetosti je v marsičem odvisno, ali bodo imeli državni tožilci možnost, da se osredotočeno ukvarjajo s tem, kar je bistvo njihovega dela; ali se bodo državna tožilstva pravočasno odzvala na razvojno upravljalvske izzive, ki jih narekuje sodobna družba; ali bodo

predstojniki državnih tožilstev lahko kvalitetno in predvsem pravočasno opravljali naloge, povezane z vodenjem državnega tožilstva, ki jih ne narekujejo le ZDT-1 in predpisi sprejeti na njegovi podlagi, temveč tudi vrsta drugih področnih predpisov.

Tabela 1: Seznam načrtovanih in zasedenih mest državnih tožilcev na dan 31. 12. 2019

Državno tožilstvo	Št. skupaj zasedenih mest državnih tožilcev	Št. skupaj načrtovanih mest državnih tožilcev	Državni tožilci												Dejanska skupna prisotnost na delovnem mestu v koledarskem letu po dnevih
			okrajni			okrožni			višji			vrhovni			
			načrt	zasedba	dodeljeni na drugo državno tožilstvo ali organ	načrt	zasedba	dodeljeni na drugo državno tožilstvo ali organ	načrt	zasedba	dodeljeni na drugo državno tožilstvo ali organ	načrt	zasedba	dodeljeni na drugo državno tožilstvo ali organ	
ODT CE	21	27	8	5	0	16	15	1	3	1	0	0	0	0	4.506,9
ODT KK	8	9	3	2	1	3	3	0	3	3	0	0	0	0	1.140
ODT KP	13	14	1	1	0	10	9	1	3	3	0	0	0	0	2.296
ODT KR	10	15	6	3	3	7	5	2	2	2	0	0	0	0	2.060
ODT LJ	43,75	61	19	13	1	37	24,75	7	5	6	1	0	0	0	8.422
ODT MB	26	29	9	8	1	16	14	2	4	4	0	0	0	0	4.042,25
ODT MS	9	10	2	1	0	6	6	0	2	2	0	0	0	0	1.470
ODT NG	7	7	0	0	0	5	5	0	2	2	0	0	0	0	1.303,99
ODT NM	10	12	6	4	1	4	3	0	2	3	0	0	0	0	1.986
ODT PT	6,5	10	3	1	1	5	4	0	2	1,5	0	0	0	0	1.141
ODT SG	5	5	1	0,8	0,2	2	2	0	2	2	0	0	0	0	1.009
OPP	2,5	0	0	0	0	0	1,5	0	0	1	0	0	0	0	493,25
SDT RS	27	16	2	4	0	10	18	0	4	5	0	0	0	0	5.917,53
VDT RS	18,5	20	0	2	0	0	0	1	3	2	0	17	13,5	0	3.165
Skupaj	207,25	235	60	44,8	8,2	121	110,25	14	37	37,5	1	17	13,5	0	38.952,92
Poprečje ODT	14	18	5	4	1	10	8	1	3	3	0	0	0	0	2.671
Poprečje ODT OPP SDT RS	15	17	5	3	1	9	8	1	3	3	0	0	0	0	2.753

Tabela 2: Seznam načrtovanih in zasedenih mest državnotožilskega osebja na dan 31. 12. 2019

Državno tožilstvo	Zasedba Skupaj	Načrt Skupaj	Generalni direktor oz. direktor		Strokovni sodelavci		Državnotožilski pripravniki				Drugo osebje	
			načrt	zasedba	načrt	zasedba	zaposleni		volonterji		načrt	zasedba
							načrt	zasedba	načrt	zasedba		
ODT CE	27	30	0	0	9	9	1	1	0	0	20	17
ODT KK	12	12	1	0	3	3	1	1	0	0	8	8
ODT KP	16	17	0	0	4	3	0	0	0	0	13	13
ODT KR	14	14	0	0	4	4	0	0	0	0	10	10
ODT LJ	71,5	76	1	1	20	19	6	4	0	0	49	47,5
ODT MB	34	35	0	0	9	9	2	2	0	0	24	23
ODT MS	16	17	0	0	4	3	1	1	0	0	12	12
ODT NG	11	11	0	0	3	3	1	1	0	0	7	7
ODT NM	15	15	0	0	4	4	1	1	0	0	10	10
ODT PT	12	12	0	0	4	4	1	1	0	0	7	7
ODT SG	9	9	0	0	2	2	0	0	0	0	7	7
OPP	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
SDT RS	22,5	28	1	1	13	10	1	1	0	0	13	10,5
VDT RS	43	44	1	1	9	9	0	0	0	0	34	33
Skupaj	306	320	4	3	88	82	15	13	0	0	214	208
Poprečje ODT	22	23	0	0	6	6	1	1	0	0	15	15
Poprečje ODT SDT OPP	20	21	0	0	6	6	1	1	0	0	14	13

Tabela 3: Seznam načrtovanih in zasedenih mest policistov začasno premeščenih na delovna mesta v Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili posebni na dan 31. 12. 2019

Državno tožilstvo	Začasno premeščeni policisti	
	načrt	zasedba
OPP	8	7

Tudi za poročevalsko leto želimo ponovno izpostaviti, da na neustrezno kadrovske zasedbo na državnih tožilstvih kažejo tudi podatki iz poročila Evropske komisije za učinkovito pravosodje pri Svetu Evrope o pravosodnih sistemih v evropskih državah (objavljeno 4. 10. 2018), ki zajema 45 od 47 držav članic in temelji na podatkih do leta 2016.

V primerjavi z državami, katerih tožilski sistemi so podobni slovenskemu, kar pomeni, da imajo podobne vloge v kazenskem postopku in da delo opravljajo na podoben način ter imajo podobno visok BDP, je že uvodoma moč ugotoviti slabšo opremljenost s kadri:

Tabela 3a: Struktura kadra v pravosodju glede na primerljive države

Država	Razmerje sodnikov na 1 tožilca	Razmerje ostalih zaposlenih na sodišču na 1 ostalega zaposlenega na tožilstvu	Razmerje ostalih zaposlenih na tožilstvu na 1 tožilca	Število tožilcev na 100000 prebivalcev	Skupno število tožilcev	Število drugih zaposlenih na tožilstvu na 100000 prebivalcev	Skupno število drugih zaposlenih na tožilstvu
Slovenija	4,05	11,31	1,36	10,5	217	14,3	295,42
Hrvaška	2,96	5,86	1,61	14,6	607	23,6	980,39
Slovaška	1,4	4,53	1,05	17,7	931	18,1	983,79
Češka	2,41	6,63	1,17	11,7	1243	13,7	1.449,29

Nadalje je iz primerjave števila zaposlenih (državnih tožilcev in ostalih zaposlenih na državnem tožilstvu) moč ugotoviti, da ima Slovenija med izbranimi državami najmanj državnih tožilcev na 100.000 prebivalcev. Prav tako je, kar zadeva ostale zaposlene na državnem tožilstvu (kamor se šteje državnotožilsko osebje), med najslabše kadrovsko zapolnjenimi, glede na 100.000 prebivalcev:

Tabela 3b: Struktura kadra na tožilstvu glede na primerljive države

Država	število tožilcev na 100000 prebivalcev	število tožilskih pomočnikov na 100000 prebivalcev	število vseh zaposlenih na tožilstvu na 100000 prebivalcev
Slovenija	10,5	14,3	24,8
Hrvaška	14,6	23,6	38,2
Slovaška	17,7	18,1	35,8
Češka	11,7	13,7	25,4

Ob primerjavi razmerja med številom državnih tožilcev in številom sodnikov po izbranih državah, lahko ugotovimo, da je v vseh izbranih državah na sodiščih več zaposlenih kot na državnem tožilstvu, pri čemer Slovenija med izbranimi državami močno izstopa v razmerju ostalih zaposlenih na sodišču in ostalih zaposlenih na državnem tožilstvu, in sicer:

Tabela 3c: Primerjava kadrov med sodiščem in tožilstvom glede na primerljive države

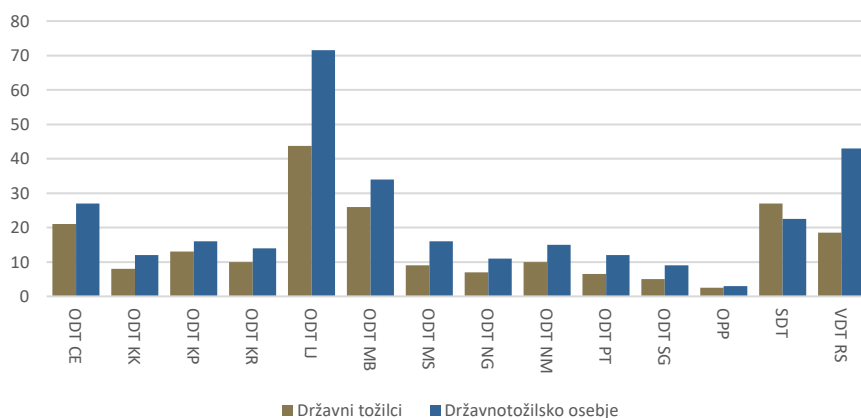
Država	Število sodnikov	Število ostalih zaposlenih na sodišču na 1 sodnika	Število sodnikov na 1 tožilca	Število ostalih zaposlenih na sodišču na eno ostalo zaposleno osebo na tožilstvu
Slovenija	880	3,8	4,05	11,31
Hrvaška	1 797	3,2	2,96	5,86
Slovaška	1 311	3,4	1,4	4,53
Češka	3 005	3,2	2,41	6,63

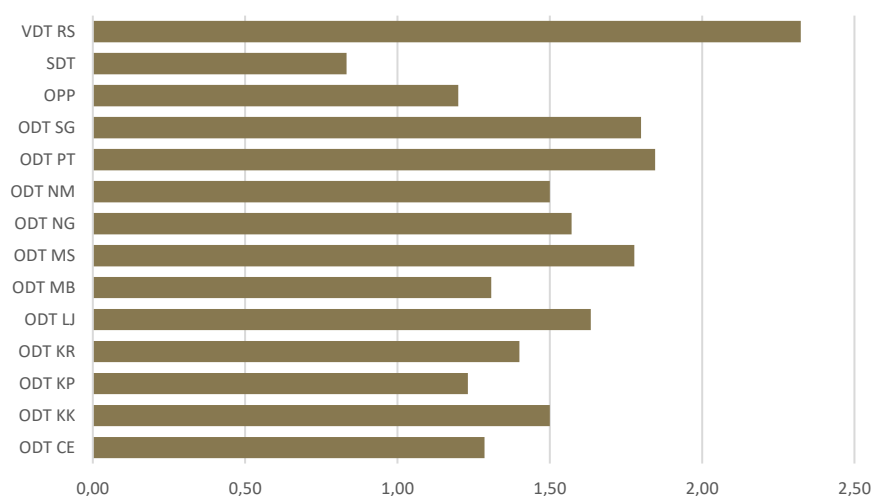
Tabela 3d: Razmerje med državnotožilskim osebjem in državnimi tožilci (dejanska zasedenost na dan 31. 12. 2019)

Državno tožilstvo	Državni tožilci	Državnotožilsko osebje	Razmerje
ODT CE	21	27	1,29
ODT KK	8	12	1,50
ODT KP	13	16	1,23
ODT KR	10	14	1,40
ODT LJ	43,75	71,5	1,63
ODT MB	26	34	1,31
ODT MS	9	16	1,78
ODT NG	7	11	1,57
ODT NM	10	15	1,50
ODT PT	6,5	12	1,85
ODT SG	5	9	1,80
OPP	2,5	3	1,20
SDT RS	27	22,5	0,83
VDT RS	18,5	43	2,32

Graf 1: Število zasedenih mest državnotožilskega osebja in državnih tožilcev (na dan 31. 12. 2019)

Graf 2: Razmerje med državnotožilskim osebjem in državnimi tožilci (dejanska zasedenost na dan 31. 12. 2019)

Upošteva je navedeno in glede na dejstvo, da prostih mest državnih tožilcev, v okviru skupnega kadrovskega načrta 2018/2019, s katerimi bi leta 2019 lahko razpolagali ni ter da so državna tožilstva pri zaposlovanju državnih tožilcev vezana tudi na dovoljeno število zaposlitev, kot je določeno v Odredbi, je ministrstvo za pravosodje, na predlog VDT RS, povečalo dovoljeno število mest državnih tožilcev za šest (Odredba o spremembi Odredbe o številu mest državnih tožilcev, Uradni list RS, št. 14/19).

Za ublažitev oziroma odpravo kadrovske podhranjenosti na državnih tožilstvih (na katero je opozoril tudi Državnotožilski svet v mnenju k Skupnemu letnemu poročilu o delu državnih tožilstev za leto 2018 - izpostavljeno je bilo, da je ob upoštevanju povečanega kadrovskega primanjkljaja, ki se nanaša na število državnih tožilcev in javnih uslužbencev na eni strani, ter povečanja števila prejetih in tudi rešenih kazenskih ovadb na drugi strani, izražena skrb nad morebitno izgorelostjo državnih tožilcev in dr̄avnotožilskega osebja, v kolikor bi se podobni trendi nadaljevali tudi v prihodnjih letih) ne zadošča le realizacija veljavnega skupnega kadrovskega načrta državnih tožilstev, temveč tudi njegovo povečanje. Le na ta način se bodo lahko ublažile posledice kadrovske podhranjenosti, in v preteklosti zahtevane rigidnosti pri pripravi kadrovskih načrtov državnih tožilstev, ki niso sledile zakonskim in dejanskim zahtevam ter potrebam v praksi. Le tako bo moč zagotoviti zakonito, strokovno, uspešno in učinkovito delovanje državnih tožilstev, kar nenazadnje pričakujejo tudi pristojne institucije in javnost pri opravljanju temeljne funkcije državnih tožilcev - to je učinkovit pregon storilcev kaznivih dejanj (tudi pri tistih kaznivih dejanjih, ki imajo negativne posledice na javno finančna sredstva in delovanje javnega sektorja).

Glede na navedeno je VDT RS že oktobra 2018, v fazi predpriprave rebalansa proračuna za leto 2019, ministrstvo za finance seznanilo s problematiko proračunskega financiranja državnih tožilstev ter Državnotožilskega sveta, ki je kljub temu, da gre za avtonomen in samostojen državni organ, še vedno del skupnega finančnega in kadrovskega načrta državnih tožilstev. V okviru posredovanih pojasnil je bila med drugim izpostavljena potreba po zagotovitvi dodatnih finančnih sredstev za povečanja skupnega kadrovskega načrta za državna tožilstva za leto 2019, skupno za 41 novih zaposlitev (16 državnih tožilcev in 25 javnih uslužbencev).

V letu 2019 smo z namenom zagotavljanja ustrezne kadrovske zasedbe za uspešno in učinkovito izvajanje dr̄avnotožilske funkcije, ustreznih pogojev za delo državnih tožilstev ter obstoječe kadrovske problematike državnih tožilstev, pripravili predlog skupnega kadrovskega načrta za leti 2020 in 2021, ki je predvideval povečanje za nujno potrebne dodatne zaposlitve (14 državnih tožilcev in 29 javnih uslužbencev, od tega 5 javnih uslužbencev v letu 2021 zaradi izvajanja okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva). Predlog povečanega kadrovskega načrta žal ni bilo mogoče realizirati zaradi omejitev, kot so bile določene v 5. točki sklepa Vlade RS, št. 4101-6/2019/74, 5. 7. 2019 ter v prilogi 2 navedenega sklepa - Razrez proračunskih izdatkov po predlagateljih finančnih načrtov in po

nadskupinah tipov postavk. Razrez obsega integralnih sredstev je omogočal pokrivanje obveznosti le za plače vseh zaposlenih, kot jih je dopuščal veljavni kadrovski načrt za leto 2019, ni pa omogočal zaposlovanja iz naslova predlaganega povečanja kadrovskega načrta za leti 2020 in 2021 za nujno potrebne dodatne zaposlitve. Poleg navedenega je VDT RS lahko povečalo skupni kadrovski načrt za leto 2020 in 2021 tudi upošteva zakonsko rigidno določen dopustni odstotek povečanja kot izhaja iz Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2020/2021 (Uradni list RS, št. 75/2019, v nadaljevanju: ZIPRS2021), kar je na ravni kadrovskega načrta državnih tožilstev v absolutnem številu predstavljalo možnost povečanja le za tri nove zaposlitve (državnih tožilcev in javnih uslužbencev).

Ob tem ne gre prezreti, da je Državnotožilski svet, kljub samostojnosti in neodvisnosti, vključen v skupni kadrovski načrt državnih tožilstev, kar pomeni, da z lastno kadrovsko problematiko v nadaljevanju še dodatno posega v dovoljeno število novih zaposlitev na ravni dr̄avnotožilske organizacije.

Vezano na implementacijo Uredbe Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. 10. 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva v nadaljevanju: (Uredba EJT), je dodatno treba izpostaviti potrebo po novih petih zaposlitvah javnih uslužbencev na SDT RS v letu 2021, kar izhaja tudi iz vladnega gradiva predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1C) z dne 7. 6. 2019, ki se nanaša na implementacijo navedene uredbe. Slednja dr̄avnotožilski organizaciji določa dodatne pristojnosti v kompleksnih zadevah kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom EU, za kar je potrebno zagotoviti dodatno podporno osebje in ustrezna sredstva za delo. Začetek delovanja Evropskega javnega tožilstva je predviden za konec leta 2020, pri čemer dejanski datum, ko bodo imenovani evropski javni tožilci pričeli izvajati funkcije v državah članicah Evropske Unije, še vedno ni določen. Sprejeta novela ZDT-1C predvideva, da bodo evropski delegirani tožilci za čas reševanja zadev Evropskega javnega tožilstva dodeljeni na SDT RS, ki jim bo zagotovilo tudi prostore in podporo za opravljanje dela. Zaradi spremembe zakona in povečanja pristojnosti SDT RS, v okviru kataloga po 192. členu ZDT-1, smo ministrstvu za pravosodje že podali okvirno oceno potrebnih dodatnih zaposlitev in finančnih posledic v prihodnosti.

Delo na sedežu Evropskega javnega tožilstva bo opravljal en evropski javni tožilec iz Slovenije. Za delo v Sloveniji sta predvidena dva evropska delegirana tožilca, ki bosta potrebovala ustrezno strokovno in administrativno tehnično podporo (predvidoma bodo za prosti mesti dveh evropskih delegiranih tožilcev kandidirali državni tožilci, ki delo opravljajo na SDT RS, saj imajo največ izkušenj s kaznivimi dejanji iz pristojnosti Evropskega javnega tožilstva). SDT RS je sicer v okviru priprav na začetek delovanja Evropskega javnega tožilstva že predlagalo, da se za strokovno podporo evropskim delegiranim državnim tožilcem načrtuje in nato omogoči zaposlitev še vsaj dveh strokovnih sodelavcev in treh administrativnih uslužbencev, saj

bistveno premajhno število obstoječega državnotožilskega osebja na SDT RS ne more zagotavljati strokovne podpore še Evropskemu javnemu tožilstvu. Navedenemu predlogu SDT RS pristojni organi zaenkrat niso sledili, zato je leta 2020 realno pričakovati težave pri zagotavljanju strokovne in siceršnje podpore evropskima delegiranima tožilcema.

2.3. FINANČNE IN MATERIALNO - TEHNIČNE PODLAGE

Državna tožilstva se v celoti financirajo iz sredstev državnega proračuna. Posamezna državna tožilstva so samostojni proračunski uporabniki, skupni finančni načrt za vsa državna tožilstva, v katerega je vključen tudi Državnotožilski svet kot samostojni državni organ, pa pripravlja VDT RS, ki med letom skrbi tudi za ustrezne prerazporeditve sredstev med proračunskimi postavkami posameznih državnih tožilstev in Državnotožilskega sveta. Postopek priprave proračunskih dokumentov poteka tako, da ministrstvo, pristojno za finance, pripravljavcem finančnih načrtov posreduje razrez proračunskih sredstev, kot ga je določila Vlada RS, oziroma limite, ki se jim morajo proračunski uporabniki prilagoditi. Takšen način priprave proračuna državnim tožilstvom v veliki meri onemogoča učinkovito načrtovanje. Zaradi specifične strukture organa in porazdelitve pristojnosti med državnimi tožilstvi in pristojnim ministrstvom, je skoraj celotna masa sredstev državnih tožilstev namenjena zagotavljanju zakonsko določenih obveznosti, v pretežni meri za plače zaposlenih. To na drugi strani pomeni, da je možnosti za učinkovito načrtovanje v objektivnem smislu malo.

Dodatna težava pri načrtovanju so nekatere nepredvidljive vrste izdatkov, ki jih ni mogoče vnaprej predvideti. Tak primer so stroški prevodov, ki so posebna težava tako pri načrtovanju kot pri zagotavljanju sredstev. S to težavo se srečujejo predvsem državna tožilstva, ki obravnavajo več zadev z mednarodnim elementom, pri čemer sta v ospredju SDT RS in Okrožno državno tožilstvo (v nadaljevanju: ODT) v Ljubljani. Drug primer pa so stroški za potrebe izvrševanja ZOPNI. Leta 2019 povečani stroški izhajajo iz naslova razveljavitve prvega odstavka 57. člena ZOPNI ter s tem povezanimi umiki tožb ter naknadnimi odločitvami sodišč v zadevah, kjer so tovrstni postopki še odprti.

Proračun državnih tožilstev za leto 2019 je bil sprejet v višini 22.932.318 evrov. Po pripravljenih načrtih državnih tožilstev so bila sredstva načrtovana po sledečih postavkah:

- sredstva za plače v višini 20.491.153 evrov,
- sredstva za materialne stroške v višini 2.051.234 evrov,
- sredstva za male investicije v višini 49.931 evrov,
- sredstva za alternativno reševanje sporov v višini 90.000 evrov,
- sredstva za izvrševanje ZOPNI v višini 150.000 evrov in
- sredstva za zagotavljanje strokovne pomoči državnim tožilstvom v višini 100.000 evrov.

Med letom, ki je predmet poročanja, smo zagotovili dodatna sredstva za izvrševanje ZOPNI s prerazporeditvijo sredstev ministrstva za finance v višini 222.330 evrov. Dodatni vir sredstev so bile tudi kupnine od odpisanih in prodanih službenih vozil v višini 13.247 evrov, ki smo jih uvrstili na postavke manjših investicij.

Državna tožilstva so pretežni del sredstev porabila v skladu s sprejetimi načrti. Za izvedbo nalog, ki so bile v drugačnem obsegu od načrtovanih, smo v skladu s 24., 25. in 28. členom ZIPRS1819 zagotovili sredstva s prerazporeditvami med proračunskimi postavkami državnih tožilstev.

Poraba sredstev po proračunskih postavkah državnih tožilstev v letu 2019 je bila 22.508.137 evrov in sicer:

- sredstva za plače v višini 19.858.492 evrov,
- sredstva za materialne stroške v višini 2.106.321 evrov,
- sredstva za male investicije v višini 49.232 evrov,
- sredstva za alternativno reševanje sporov v višini 110.987 evrov,
- sredstva za izvrševanje ZOPNI v višini 357.292 evrov in
- sredstva za zagotavljanje strokovne pomoči državnim tožilstvom v višini 25.811 evrov.

Na predlog ministrstva za finance smo decembra 2019 prerazporedili neporabljena sredstva na postavke »Starševska nadomestila«, »Transferi za socialno ogrožene« in »Tekoča proračunska rezerva« v skupni višini 584.039 evrov (v znesek so vključena tudi finančna sredstva za dodatne zaposlitve pridobljena leta 2019, ki jih nismo mogli realizirati zaradi že izpostavljenega, zakonsko rigidno določenega dopustnega odstotka povečanja skupnega kadrovskega načrta za leto 2019, kot izhaja iz ZIPRS1819). Na proračunskih postavkah državnih tožilstev je 31. 12. 2019 ostalo še 75.719 evrov nerealiziranih sredstev. Neporabljena sredstva leta 2019 so, v največji meri, posledica nezasedenih delovnih mest, predvsem funkcionarskih, (zaradi dolgotrajnih postopkov) daljših bolniških odsotnosti in odsotnosti zaradi porodniških dopustov.

3. GIBANJE ZADEV IN KRITERIJ UČINKOVITOSTI

3.1. KAZENSKKE OVADBE

3.1.1. UVODNO POJASNILO

Državni tožilci so si tudi leta 2019 prizadevali dosegati cilje na področju kazenskega pregona s pregonom storilcev pomembnejših kaznivih dejanj in z izvajanjem institutov odvrčanja kazenskega pregona v čim večjem obsegu.

Na podlagi Politike pregona državnega tožilstva RS so državni tožilci leta 2019 prednostno obravnavali naslednja področja kriminalitete. Na prva mesta so postavljena kazniva dejanja s področja gospodarske in korupcijske kriminalitete ter organiziranega kriminala; sledijo jim huda nasilna kazniva dejanja, kazniva dejanja, pri katerih so žrtve otroci in mladoletniki, kazniva dejanja z zelo hudimi posledicami, kazniva dejanja, pri katerih so hudo kršene pravice delavcev in ranljivih skupin ljudi, kazniva dejanja, pri katerih so storilci nosilci javnih funkcij ter kazniva dejanja v katerih so izkazani pogoji za začasno zavarovanje in odvzem premoženja nezakonitega izvora. Politika pregona posebej poudarja prednostno naravo tudi na področju kaznivih dejanj terorizma, kibernetkega kriminala, javnega spodbujanja sovraštva, nasilja in nestrpnosti ter starejših nerešenih zadev.

Prednostna obravnava je obsegala celovito in kakovostno obravnavanje zadev v čim krajših rokih, zgodnje in aktivno sodelovanje z organi odkrivanja ter spodbujanje oblikovanja specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin. Iz podatkov, predstavljenih v nadaljevanju, izhaja, da so državna tožilstva, leta 2019, zastavljene cilje uspešno dosegla.

Dinamika pripada in reševanja zadev je v tem poglavju prikazana v statističnih tabelah, kjer podatki prikazujejo število oseb, ki so ustrezno razvrščene po pravnih subjektih in starosti fizičnih oseb (polnoletni storilci - p, mladoletniki - m in pravne osebe - po), v tabeli 4 pa so polnoletni storilci dodatno razporejeni v šest starostnih skupin. Opisana razvrstitev ni uporabljena le pri prikazu podatkov o številu neznanih storilcev (tabela 5). Tu so prikazani podatki o številu kazenskih ovadb oziroma kaznivih dejanj, saj v teh primerih ni znano število oseb, ki so sodelovale pri izvršitvi teh kaznivih dejanj.

Državno tožilstvo vodi vpisnike po zadevah, kar pomeni, da se kazenske ovadbe, ki jih prejme zoper znane storilce: fizične (polnoletne in mladoletne) osebe in pravne osebe vpiše v vpisnik klasifikacijskega znaka Kt, kazenske ovadbe zoper neznane storilce pa v vpisnik klasifikacijskega znaka Ktn. Vsaka zadeva (spis) se oštevilči s svojo opravično številko. Kazenska ovadba je lahko vložena zoper več storilcev kaznivih dejanj, zaradi česar se statistični pokazatelj po zadevah in po storilcih kaznivih dejanj razlikujejo.

3.1.2. OVADENI STORILCI KAZNIVIH DEJANJ

Leta 2019 je bilo na državna tožilstva podanih 28.495 kazenskih ovadb zoper znane storilce. V tabeli 4 so prikazani podatki glede na starostno strukturo polnoletnih storilcev, polnoletni storilci pa so dodatno razporejeni v šest starostnih skupin, in sicer v kategorije od 18 do 24 let, od 24 do 34 let, od 34 do 44 let, od 44 do 54 let, od 54 do 64 let ter nad 64 let. V vseh primerih ni znanega podatka o starosti ovadenih oseb (kazenska ovadba ni vsebovala datuma rojstva), zaradi česar prihaja do razlike med seštevkom podatkov o ovadenih polnoletnih, mladoletnih in pravnih osebah (27.101) in skupnim številom ovadenih znanih storilcev.

Tabela 4: Ovadeni znani storilci kaznivih dejanj v zadnjih petih letih

Leto	Polnoletne osebe (po starosti)						Mladoletniki	Pravne osebe	Skupaj ovadenih znanih storilcev	Indeks na prejšnje leto	Indeks na izhodiščno leto (X - 4)
	od 18 do 24 let	od 24 do 34 let	od 34 do 44 let	od 44 do 54 let	od 54 do 64 let	64 in več let					
2019	2.906	5.739	6.970	4.567	2.662	1.578	1.527	1.152	28.495	101	98
2018	2.700	5.675	6.805	4.550	2.851	1.764	1.301	1.094	28.163	101	97
2017	2.671	5.924	6.640	4.544	2.786	1.553	1.132	1.198	27.985	99	96
2016	2.788	5.865	6.635	4.500	2.715	1.471	1.280	1.186	28.126	97	97
2015	2.881	6.323	6.523	4.829	2.851	1.462	1.330	1.428	29.081	0	100

Kazenske ovadbe so bile podane zoper 24.422 polnoletnih storilcev, kar predstavlja 85,7 % skupaj ovadenih znanih storilcev. Ovadenih mladoletnikov je bilo 1.527 (5,4 %), ovadenih pravnih oseb pa 1.059 (4 %).

Iz časovnega prikaza podatkov o skupno ovadenih znanih storilcih v tem poročevalskem letu je razvidno, da je bilo največ znanih storilcev kaznivih dejanj ovadenih leta 2015, njihovo število pa je do leta 2017 postopoma upadalo. Po večletnem zaporednem upadanju, je leta 2018, skupno število ovadenih znanih oseb prvič rahlo naraslo in sicer za 305, kar predstavlja 1,1 odstotni porast. Skoraj enak porast (za 332 ovadb oziroma 1,2 %) beležimo tudi leta 2019. V zadnjih dveh letih se tako indeks na izhodiščno leto postopno zvišuje in je le še dva odstotka nižji od izhodiščnega primerjalnega leta 2015.

Kot pojasnjeno, državno tožilstvo kazenske ovadbe zoper pravne osebe in znane storilce vpiše v vpisnik Kt, kazenske ovadbe zoper neznane storilce pa v vpisnik Ktn. V tabeli 5 rubrika »Naknadno odkriti storilci« predstavlja število Ktn spisov, ki so bili iz Ktn vpisnika preneseni v Kt vpisnik.

Tabela 5: Ovadeni znani in neznani storilci kaznivih dejanj (in naknadno odkriti storilci) v zadnjih petih letih

Leto	Ovadeni neznani storilci	Ovadeni znani storilci	Naknadno odkriti storilci	Skupaj odkriti storilci	Odstotek ovadenih znanih storilcev	Odstotek ovadenih znanih in naknadno odkritih storilcev
2019	35.841	27.118	1.377	28.495	42	44
2018	37.639	26.728	1.435	28.163	41	43
2017	40.066	26.480	1.505	27.985	39	41
2016	42.706	26.531	1.595	28.126	37	40
2015	44.889	27.114	1.967	29.081	37	39

V primerjavi s podatki iz leta 2018 se je tudi leta 2019 zmanjšalo število ovadenih neznanih storilcev. Državna tožilstva so v tem letu prejela ovadbe zoper 35.841 neznanih storilcev. Glede na preteklo leto je v tem segmentu opazen upad za 1.798 oseb oziroma 4,8 %. Gre za nekoliko manjši upad kot leta 2018, ko je ta znašal 6,5 %.

Od skupno 28.495 odkritih storilcev je bilo ovadenih 27.118 znanih storilcev. Pri tem je zaznati 1,5 % zvišanje števila ovadenih znanih storilcev v primerjavi z letom 2018 in sicer za 390 oseb. Naknadno je bilo odkritih 1.377 storilcev, kar je 4,8 % glede na skupaj odkrite (znane) storilce oziroma 3,8 % glede na ovadene neznane storilce, torej podobno kot leta 2018. Tako delež ovadenih znanih storilcev z 42 %, kot tudi delež ovadenih znanih in naknadno odkritih storilcev s 44 %, sta se v primerjavi s preteklim letom zvišala za 1 %.

V tabelah 6 (p), 6 (m) in 6 (po) so statistični podatki prikazani glede na kategorije ovaditeljev. Podatki med državnimi tožilstvi niso povsem primerljivi zaradi različnega vnašanja podatkov v informacijski sistem, saj nekatera tožilstva vsako ovadbo, prejeto od policije, štejejo kot ovadbo tega organa, nekatera tožilstva pa kot ovadbo oškodovanca, če je ta naznanil kaznivo dejanje policiji in prvi podal ovadbo ali predlog za pregon na policijo. Podatki tako za policijo kot ovaditeljico in oškodovance kot ovaditelje ne kažejo dejansko opravljenega dela policije.

Iz tabel 6 (p), 6 (m) in 6 (po) izhaja, da drugi državni organi ovadbe podajo zelo poredko, kar ni odraz dejanskega stanja. Pri razlagi podatkov o ovadbah, ki jih vložijo drugi državni organi, je treba upoštevati, da so v rubriki »Drugi državni organi« upoštevane le ovadbe Agencije za plačilni promet, različnih inšpekcij, državnega odvetništva ali sodišča, ter da so kazenske ovadbe, ki jih podajo Finančna uprava RS (v nadaljevanju: FURS), Urad za preprečevanje pranja denarja, Komisija za preprečevanje korupcije, razna ministrstva in drugi državni organi glede na informacijski sistem statistično prikazane v rubriki »Drugo« ali pa so prikazane v podatkih ovadb policije.

V rubriki »Drugo« so v tabelah upoštevane tudi ovadbe, podane s strani fizičnih in pravnih subjektov na področju zasebnega varovanja, ki jih oškodovani gospodarski subjekti pooblastijo za podajo kazenske ovadbe (na primer trgovski centri), ter od vsake fizične ali pravne osebe, ki policiji naznani kaznivo dejanje, pa sam ni oškodovan s kaznivim dejanjem.

Ob upoštevanju pravkar opisanega stanja pri prikazu statističnih podatkov je iz tabel 6 (p), 6 (m) in 6 (po) razvidno, da največ kazenskih ovadb podajo oškodovanci. Tako so oškodovanci vložili 81 % vseh ovadb zoper polnoletne storilce, 85 % vseh ovadb proti mladoletnim osebam in 76 % vseh ovadb zoper pravne osebe. Policija je vložila 10 % vseh ovadb zoper polnoletne storilce, 5 % vseh ovadb proti mladoletnikom in 6 % vseh ovadb zoper pravne osebe. Primerjava statističnih podatkov s preteklimi leti kaže na zelo podobno razmerje ovaditeljev med oškodovanci in policijo zoper posamezne kategorije storilcev.

Tabela 6(p): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	OVADBE				Glas o kaznivem dejanju
	Policija	Oškodovanec	Drugi državni organi	Drugo	2. odst. 161. člena ZKP
ODT CE	305	2.738	27	245	13
ODT KK	322	645	24	33	2
ODT KP	428	1.463	8	149	0
ODT KR	134	1.246	4	81	1
ODT LJ	292	7.491	18	382	100
ODT MB	127	2.705	32	414	75
ODT MS	257	955	30	117	2
ODT NG	111	766	0	124	11
ODT NM	175	1.174	14	320	2
ODT PT	201	740	13	37	4
ODT SG	63	438	3	48	5
OPP	16	295	0	66	17
SDT RS	158	56	0	93	1
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	2.589	20.712	173	2.109	233
Poprečje ODT	220	1.851	16	177	20
Poprečje ODT OPP SDT RS	199	1.593	13	162	18

Razmerje med ovadbami, podanimi s strani policije in s strani oškodovancev, je na skupni ravni vseh državnih tožilstev 1 : 8. Od tega razmerja najbolj odstopajo v eno stran ODT v Krškem in ODT v Kopru, kjer je navedeno razmerje 1 : 2 oziroma 1 : 3,4, ter SDT RS, kjer je navedeno razmerje 1 : 0,4. V drugo stran pa odstopajo ODT v Ljubljani in ODT v Mariboru, kjer je razmerje med ovadbami podanimi s strani policije in oškodovancev 1 : 25 oziroma 1 : 21, ter Posebni oddelek, kjer je navedeno razmerje 1 : 18.

Na ODT v Krškem je razmerje ovadb, ki jih napram oškodovancu poda policija, bolj v korist policije kakor v drugih delih države in to zaradi bližine državne meje ter večjega števila uradno pregonljivih kaznivih dejanj, odkritih na državni meji. Iz enakih razlogov je manjše razmerje tudi na ODT v Kopru, kjer se je že leta 2018 število zadev v zvezi z organizirano kriminaliteto (še posebej kazniva dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu

KZ-1) močno povečalo, razmerje med ovadbami podanimi s strani policije in oškodovancev pa je bilo 1 : 2,7. Leta 2019 je bilo navedeno razmerje iz enakih razlogov 1 : 3,4.

Podatki za SDT RS kažejo obratno sliko od preostalih državnih tožilstev, saj policija vloži približno trikrat več ovadb kot oškodovanci, kar je povsem razumljivo glede na stvarno pristojnost tega tožilstva (pregon storilcev kaznivih dejanj na področju organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih kaznivih dejanj).

Enako kot v preteklih letih je razlika med ovadbami, ki jih poda policija, in ovadbami, ki jih podajo oškodovanci, največja na ODT v Ljubljani in ODT v Mariboru, sledita pa ODT v Kranju in ODT v Celju. Iz navedenega izhaja, da število ovadb, ki jih podajo oškodovanci, sovпада z velikostjo mest oziroma številom prebivalcev mest, na območju katerih delujejo ta državna tožilstva. Razmerje Posebnega oddelka med ovadbami, podanimi s strani policije in oškodovancev (1 : 18), pa je posledica stvarne pristojnosti in vsebine pripadlih zadev Posebnega oddelka (obravnavo kaznivih dejanj, ki jih storijo uradne osebe s policijskimi pooblastili), saj veliko večino kazenskih ovadb vložijo oškodovanci.

Enako kot pri polnoletnih storilcih, lahko na podlagi primerjave statističnih podatkov z letom 2018 ugotovimo zelo podobno razmerje ovaditeljev tudi pri mladoletnikih in pravnih osebah.

Tabela 6(m): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper mladoletnike

Državno tožilstvo	OVADBE				Glas o kaznivem dejanju
	Policija	Oškodovanec	Drugi državni organi	Drugo	2. odst. 161. člena ZKP
ODT CE	15	139	0	3	0
ODT KK	0	69	0	3	0
ODT KP	11	87	1	6	0
ODT KR	4	105	0	8	0
ODT LJ	14	573	0	24	0
ODT MB	5	138	0	35	1
ODT MS	2	14	0	14	0
ODT NG	11	35	0	8	1
ODT NM	8	92	0	40	0
ODT PT	2	25	0	3	0
ODT SG	2	21	0	0	3
OPP	0	0	0	0	0
SDT RS	2	3	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	76	1.301	1	144	5
Poprečje ODT	7	118	0	13	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	6	100	0	11	0

Tabela 6(po): vse vložene ovadbe po ovaditeljih kaznivega dejanja zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	OVADBE				Glas o kaznivem dejanju
	Policija	Oškodovanec	Drugi državni organi	Drugo	2. odst. 161. člena ZKP
ODT CE	8	118	15	19	0
ODT KK	7	24	10	5	0
ODT KP	1	58	2	12	0
ODT KR	0	56	2	3	0
ODT LJ	3	334	4	29	7
ODT MB	3	123	15	22	6
ODT MS	26	32	12	2	0
ODT NG	1	25	0	13	0
ODT NM	8	36	7	15	0
ODT PT	3	28	3	3	0
ODT SG	3	16	2	1	1
OPP	0	0	0	1	0
SDT RS	9	10	0	9	0
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	72	860	72	134	14
Poprečje ODT	6	77	7	11	1
Poprečje ODT OPP SDT RS	6	66	6	10	1

3.1.3. REŠEVANJE OVADB

Obremenitev državnih tožilstev s pripadom zadev in njihova uspešnost pri reševanju zadev sta razvidni iz tabel 7 (p), 7 (m) in 7 (po). Navedene tabele prikazujejo tudi podatke o skupnem številu ovadb, ki so v delu na posameznem državnem tožilstvu. Seštevek podatkov, ki se nanaša na prenesene nerešene ovadbe, prejete ovadbe in poznejše odločitve, se ne ujema s podatki o številu ovadb iz rubrike »Skupaj v delu«, saj so kazenske ovadbe lahko predmet prenosa med različnimi državnimi tožilstvi, večkrat tudi zaporednih odstopov. Pripomniti je treba, da podatki iz rubrike »Skupaj v delu« zajemajo primere, ko je bil spis kadarkoli v letu poročanja na tožilstvu, ovadba za kaznivo dejanje pa ni bila rešena. V rubriki »Kasnejše odločitve« so upoštevane rešitve ovadb, ki niso prve za posamezno kaznivo dejanje (npr. obtožni akt oziroma zahteva za preiskavo, potem ko je enkrat že bil sprejet sklep o zavrženju ovadbe).

Tabela 7(p): Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. preteklega leta	Odstotek rešenih	Kazalec učinkovitosti glede na rešene zadeve na dan 31.12. preteklega leta
ODT CE	1.794	3.328	12	5.268	3.258	1.852	62	68
ODT KK	222	1.026	7	1.289	1.085	192	84	54
ODT KP	1.135	2.048	78	3.484	2.477	865	71	85
ODT KR	628	1.466	6	2.151	1.565	548	73	65
ODT LJ	3.306	8.283	79	11.836	8.180	3.341	69	71
ODT MB	1.566	3.353	71	4.997	3.394	1.495	68	57
ODT MS	379	1.361	13	1.856	1.235	496	67	49
ODT NG	418	1.012	9	1.514	1.064	436	70	59
ODT NM	688	1.685	18	2.394	1.696	689	71	68
ODT PT	393	995	7	1.435	953	455	66	52
ODT SG	171	557	8	949	680	256	72	49
OPP	167	394	2	589	431	160	73	78
SDT RS	379	308	6	720	372	279	52	8
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	11.246	25.816	316	38.482	26.390	11.064	69	52
Poprečje ODT	973	2.283	28	3.379	2.326	966	70	62
Poprečje ODT OPP	865	1.986	24	2.960	2.030	851	69	59
SDT RS								

Tabela 7(m): Prejete, rešene in nerešene ovadbe proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. preteklega leta	Odstotek rešenih	Kazalec učinkovitosti glede na rešene zadeve na dan 31.12. preteklega leta
ODT CE	52	157	1	232	143	75	62	3
ODT KK	3	72	0	88	81	3	92	4
ODT KP	51	105	0	172	99	39	58	3
ODT KR	12	117	1	147	116	17	79	5
ODT LJ	95	611	2	787	550	145	70	5
ODT MB	42	179	7	228	183	36	80	3
ODT MS	3	30	0	35	20	9	57	1
ODT NG	11	55	1	71	65	5	92	4
ODT NM	55	140	1	223	165	41	74	7
ODT PT	3	30	0	39	27	11	69	1
ODT SG	3	26	0	33	22	9	67	2
OPP	1	0	0	1	0	0	0	0
SDT RS	0	5	0	5	4	0	80	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	331	1.527	13	2.061	1.475	390	72	3
Poprečje ODT	30	138	1	187	134	35	73	3
Poprečje ODT OPP	25	117	1	159	113	30	68	3
SDT RS								

Tabela 7(po): Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. preteklega leta	Odstotek rešenih	Kazalec učinkovitosti glede na rešene zadeve na dan 31.12. preteklega leta
ODT CE	156	160	0	333	158	159	47	3
ODT KK	48	46	0	100	58	38	58	3
ODT KP	77	73	0	168	73	90	43	3
ODT KR	28	61	1	93	43	48	46	2
ODT LJ	449	377	3	863	389	435	45	3
ODT MB	164	169	1	343	172	145	50	3
ODT MS	36	72	0	114	45	62	39	2
ODT NG	47	39	1	94	49	39	52	3
ODT NM	50	66	0	117	75	35	64	3
ODT PT	44	37	0	87	43	39	49	2
ODT SG	20	23	2	66	28	35	42	2
OPP	0	1	0	5	4	1	80	1
SDT RS	54	28	0	88	41	40	47	1
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.173	1.152	8	2.471	1.178	1.166	48	2
Poprečje ODT	102	102	1	216	103	102	49	3
Poprečje ODT OPP SDT RS	90	89	1	190	91	90	51	2

Leta 2019 so državna tožilstva zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe skupaj prejela 28.495 kazenskih ovadb (kar je 332 ovadb več kot leta 2018), v istem obdobju pa so rešila 29.043 kazenskih ovadb. Navedeno pomeni, da so državna tožilstva rešila skupaj 548 ovadb več, kot so jih prejela, in to s 102 odstotno stopnjo obvladovanja pripada. Trend uspešnosti in učinkovitosti dela državnih tožilcev se tako nadaljuje tudi leta 2019.

Odstotek rešenih ovadb zoper polnoletne storilce se v zadnjih petih letih giblje med 67 in 69 %. Leta 2019 je bil, enako kot leta 2018, najvišji in sicer 69 %. Od navedenega povprečja najbolj odstopata ODT v Krškem, pri katerem je odstotek rešenih ovadb še za tri odstotne točke višji kot leta 2018 in znaša 84 %, ter SDT RS, kjer so rešili 52 % ovadb. Leta 2019 je SDT RS prejelo 308 kazenskih ovadb, v istem obdobju pa je rešilo 372 kazenskih ovadb. Navedeno pomeni, da je bila stopnja obvladovanja pripada kar 120 odstotna. Nekoliko nižji odstotek rešenih ovadb glede na državno povprečje gre tako pripisati povečanju zahtevnosti in kompleksnosti na novo prejetih kazenskih ovadb. Zadeve, ki jih obravnavajo državni tožilci na SDT RS, so pogosto izjemno obsežne in strokovno zelo zahtevne ter praviloma z mednarodnim elementom, zaradi česar državni tožilci rešijo manjše število zadev, čas reševanja posamezne zadeve pa je praviloma daljši.

V postopkih proti mladoletnikom je bilo rešenih 72 % ovadb, kar je enako kot leta 2018. Državna tožilstva so bila večinoma uspešna tudi pri obravnavi ovadb zoper pravne osebe, pri

katerih je na skupni ravni zaznati rahel upad deleža rešenih ovadb v primerjavi s preteklim letom, saj znaša 48 %, kar je za tri odstotne točke manj kot leta 2018.

Državna tožilstva so 31. 12. 2019 imela 12.620 nerešenih ovadb zoper fizične in pravne osebe. Glede na podatke o nerešenih ovadbah iz preteklega leta (12.656) je njihovo število leta 2019 na skoraj enaki ravni oziroma se je zmanjšalo za 0,2 %.

Kazalec učinkovitosti glede na rešene zadeve na dan 31. 12. 2019 je v skladu s Pravilnikom izračunan kot količnik med številom rešenih zadev in skupnim številom zasedenih mest državnih tožilcev in tožilskega osebja. Pri številu zasedenih mest pa se ne upošteva začasna odsotnost državnega tožilca in tožilskega osebja (na primer zaradi bolniškega dopusta, odsotnosti zaradi starševskega dopusta, skrajšanega delovnega časa, dodelitve na druge organe javne uprave, ipd.).

Iz tabel razvidni kazalci učinkovitosti so precej nižji pri ovadbah proti mladoletnikom in pri ovadbah zoper pravne osebe. Nižji kazalci pa ne pomenijo slabše učinkovitosti državnih tožilstev na tem področju, ampak je podatek ustrezen glede na manjše število kazenskih ovadb pri navedenih dveh skupinah storilcev kaznivih dejanj.

3.1.4. STANJE NEREŠENIH OVADB

Zbrani statistični podatki v tabelah 8 prikazujejo število nerešenih ovadb po posameznih državnih tožilstvih glede na mesto nahajanja na 31. 12. 2019. Ob upoštevanju, da so posamezne ovadbe lahko v delu pri različnih organih (policija, sodišče, državno tožilstvo), se podatek o skupaj nerešenih ovadbah ne ujema s seštevkom ovadb, navedenim pri posameznih organih v teh tabelah. Iz podatka, ki prikazuje število nerešenih ovadb pri tožilcu, ni mogoče sklepati na nedejavnost tožilca v posamezni zadevi, saj se mednje uvrščajo tudi ovadbe, ki so v postopku odloženega pregona ali poravnavanja.

Za pravilno razumevanje podatka o številu nerešenih ovadb pri državnem tožilcu je treba upoštevati tudi, da so vključene tudi ovadbe, ki jih državni tožilec prejme v delo ob koncu leta (decembra je tudi sicer povečan pripad zadev), in ovadbe, kjer gre za vsebinsko zahtevne zadeve, ki zahtevajo daljšo proučitev. Ne glede na navedeno je bila večina ovadb, v skladu z merili, rešena ob spoštovanju 90 dnevne roka od prejema zadeve oziroma so bila procesna opravila opravljena v enakem roku od zadnje bremenitve državnega tožilca. Izjeme so primeri, ko se je ta rok na podlagi dovoljenja vodje državnega tožilstva podaljšal (več obdolženih, več kaznivih dejanj v isti zadevi, posebej obsežno dokazno gradivo, prikriti preiskovalni ukrepi, posebej zahtevna dejanska in pravna vprašanja ter drugi upravičeni primeri).

Podatki iz tabel 8 (p), 8 (m) in 8 (po) kažejo na izboljšanje v primerjavi z letom 2018 tudi glede števila vseh nerešenih ovadb na koncu leta 2019. Na presečni dan 31. 12. 2019 je bilo nerešenih 12.620 ovadb, kar kaže na rahlo izboljšanje v primerjavi z letom 2018, ko je bilo

nerešenih ovadb 12.656. Leto 2019 torej kaže boljšo sliko tako po stopnji obvladovanja pripada kot tudi po številu nerešenih zadev na koncu obdobja (glej obrazložitev pri tabelah 7).

Tabela 8(p): Nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce (na dan 31.12. preteklega leta)

Državno tožilstvo	Nerešene skupaj	Pri sodišču	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	1.852	154	378	74	1.259	68
ODT KK	192	47	69	10	71	37
ODT KP	865	48	252	80	505	58
ODT KR	548	37	122	22	370	68
ODT LJ	3.341	227	965	157	2.030	61
ODT MB	1.495	176	319	78	934	62
ODT MS	496	56	103	34	308	62
ODT NG	436	89	133	36	189	43
ODT NM	689	107	81	17	486	71
ODT PT	455	74	115	24	246	54
ODT SG	256	23	63	9	162	63
OPP	160	4	93	2	61	38
SDT RS	279	14	102	85	134	48
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	11.064	1.056	2.795	628	6.755	61
Poprečje ODT	966	94	236	49	596	59
Poprečje ODT OPP SDT RS	851	81	215	48	520	56

Iz tabele 8(p) je razvidno, da je bilo na zadnji dan leta 2019 nerešenih ovadb zoper 11.064 polnoletnih storilcev, od tega so bile ovadbe zoper 6.755 storilcev pri državnih tožilcih, kar je 61 % nerešenih ovadb. V primerjavi z letom 2018 se je delež nerešenih ovadb pri državnem tožilcu zmanjšal, saj je za preteklo leto znašal 62 %, kar je ob upoštevanju dejstva, da se je število prejetih ovadb v preteklem letu zvišalo, moč v celoti pripisati večji učinkovitosti dela državnih tožilcev.

Tabela 8(m): Nerešene ovadbe proti mladoletnikom (na dan 31.12. preteklega leta)

Državno tožilstvo	Nerešene skupaj	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	75	13	1	61	81
ODT KK	3	0	2	1	33
ODT KP	39	8	2	30	77
ODT KR	17	3	3	11	65
ODT LJ	145	12	19	114	79
ODT MB	36	10	1	22	61
ODT MS	9	1	0	8	89
ODT NG	5	1	0	4	80
ODT NM	41	6	0	35	85
ODT PT	11	2	1	8	73

Državno tožilstvo	Nerešene skupaj	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT SG	9	0	1	8	89
OPP	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	390	56	30	302	77
Poprečje ODT	35	5	3	27	74
Poprečje ODT OPP SDT RS	30	4	2	23	62

Nerešenih je bilo 390 ovadb proti mladoletnikom, od tega so se ovadbe zoper 302 oziroma 77 % mladoletnikov nahajale pri državnih tožilcih, kar je v primerjavi z letom 2018 štiri odstotne točke manj. Nižji odstotek nerešenih ovadb pri državnih tožilcih gre, enako kot pri polnoletnih osebah, pripisati večji učinkovitosti dela državnih tožilcev.

Tabela 8(po): Nerešene ovadbe zoper pravne osebe (na dan 31.12. preteklega leta)

Državno tožilstvo	Nerešene skupaj	Pri sodišču	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	159	8	72	5	75	47
ODT KK	38	0	14	4	20	53
ODT KP	90	0	46	5	39	43
ODT KR	48	1	19	3	26	54
ODT LJ	435	15	233	26	168	39
ODT MB	145	8	60	12	68	47
ODT MS	62	5	18	22	18	29
ODT NG	39	5	12	6	16	41
ODT NM	35	4	5	4	23	66
ODT PT	39	6	14	5	15	38
ODT SG	35	0	22	2	11	31
OPP	1	0	1	0	0	0
SDT RS	40	0	23	17	14	35
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.166	52	539	111	493	42
Poprečje ODT	102	5	47	9	44	44
Poprečje ODT OPP SDT RS	90	4	41	9	38	40

Nerešenih ovadb je bilo skupno zoper 1.166 pravnih oseb, od tega so se ovadbe zoper 493 pravnih oseb nahajale pri državnih tožilcih, kar je 42 % nerešenih zadev. V primerjavi z letom prej gre spet za manjši odstotek nerešenih ovadb pri državnem tožilcu (leta 2018 je bilo nerešenih ovadb 49 %), pri čemer so razlogi za manjše število in posledično manjše odstotke

nerešenih ovadb pri državnem tožilcu enaki kot pri podatkih o nerešenih ovadbah zoper fizične osebe.

3.1.5. DOPOLNJEVANJE OVADB

Državni tožilci lahko svojo temeljno nalogo hitreje in učinkoviteje opravljajo na podlagi kakovostnih in popolnih kazenskih ovadb. Zato pri oceni učinkovitosti in hitrosti dela državnih tožilcev niso zanemarljivi podatki o številu primerov, pri katerih je bilo treba vložene ovadbe dopolniti.

Visoka raven kakovosti ovadbe omogoči državnemu tožilcu hitro, pravilno in strokovno odločitev o vsebini in načinu pregona domnevnih storilcev kaznivih dejanj oziroma odločitev o zavrženju vložene ovadbe, kadar očitki niso dokazno podkrepljeni. Preverjanje posameznih navedb v prejetih ovadbah in zagotavljanje ustreznega dokaznega standarda sta najpogostejše razloga, da državni tožilci zahtevajo dopolnitev ovadb (bodisi pri policiji bodisi pri drugem organu). Pri dopolnitvah, zahtevanih od drugih organov (na primer od ministrstva za finance, FURS, Računskega sodišča, Urada za preprečevanje pranja denarja, Komisije za preprečevanje korupcije ...), po navadi ne gre za vsebinsko dopolnjevanje ovadbe, temveč za opravljanje poizvedb z namenom zbiranja dodatne dokazne dokumentacije (na primer preverjanje podatkov o premoženjskem stanju storilcev, stanja povezanih prekrškovnih in upravnih postopkov, stanja sodnih postopkov v tujini ...). Velik obseg ovadb, ki zahtevajo dopolnitev, so tudi ovadbe oškodovancev, vložene neposredno na tožilstvo.

Za uspešno delo državnih tožilcev sta zelo pomembna celovit pristop k preiskavi pomembnih dejstev in okoliščin določenega kaznivega dejanja in kakovost dokaznega gradiva. Kazenska ovadba, ki vsebuje celovit opis kaznivega dejanja in s tem zahtevane zakonske znake tega kaznivega dejanja, dejansko stanje pa je podprto s predloženimi dokazi, pripomore k skrajšanju kazenskega postopka, saj državni tožilec v takšnih primerih lahko vloži neposredni obtožni akt.

Iz letnih poročil posameznih državnih tožilstev je moč zaznati, da tudi roki za zaključitev primera na policiji vplivajo na to, da policija kdaj vloži ovadbo na državno tožilstvo, čeprav stopnja raziskanosti obravnavane zadeve še ni takšna, da bi omogočala sprejem tožilske odločitve. V praksi se prav tako dogaja, da policija pošlje državnemu tožilstvu (do tedaj) zbrano gradivo o zadevi z najavo, da bo preostalo poslano naknadno, česar pa ne stori v razumnem času, zato mora državni tožilec zahtevati dopolnitev (nepopolne) ovadbe.

V zadevah, v katerih državni tožilec usmerja policijo pri odkrivanju kaznivih dejanj in storilcev, ob kakovostnem usmerjanju praviloma ni potrebe po dopolnjevanju kazenske ovadbe. S tem v zvezi je treba poudariti, da je usmerjanje predkazenskega postopka strokovno zahtevno opravilo, ki ga lahko učinkovito in z uspehom opravi predvsem izkušen, strokovno usposobljen državni tožilec, ki mu tudi policijsko delo in njeno delovanje nista tuja.

Vsaka zahteva državnega tožilca za dopolnitev ovadbe ne pomeni slabega dela policije in tudi ne slabega dela državnega tožilca. Pri obravnavanju zadeve se lahko pokažejo tudi novi vidiki, drugačna presoja ugotovljenih dejstev in zbranih dokazov, ki zahtevajo dejanski in pravni preizkus obravnavanega primera še v drugi smeri ali širše, kar upravičeno zahteva dopolnitev ovadbe z dopolnjeno ali novo nalogo organu odkrivanja in preiskovanja. Vsekakor zahteva za dopolnitev ovadbe, ki formalno omogoča začasno razbremenitev državnega tožilca, ne more in ne sme biti njegovo sredstvo, da si pridobi dodaten čas pri obravnavanju zadeve.

Dodaten razlog za dopolnjevanje ovadb je zagotovo tudi v kadrovski podhranjenosti policije oziroma posameznih policijskih enot ter v premajhnem številu ustrezno usposobljenih in izkušenih preiskovalcev. Problematika preobremenjenosti obstoječih kadrovskih virov se kaže v oviranju organa odkrivanja za hitro, učinkovito in kakovostno opravljanje njegovih nalog. V praksi zato prihaja tudi do velikih zamud in zastojev pri preiskovanju zadev, pogosto tistih, ki so najbolj strokovno zahtevne in obsežne.

V priloženih tabelah so prikazani podatki o zahtevah za dopolnitev ovadb po posameznih državnih tožilstvih, v statističnih podatkih pa je, ne glede na število dopolnitev ovadb v posamezni zadevi, prikazana le ena oziroma prva dopolnitev ovadbe.

Tabela 9(p): Zahteve za dopolnitev ovadb zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadbe	Odstotek dopolnitev	Predlagana preiskovalna dejanja	Odstotek preiskovalnih dejanj	Skupaj zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj	Odstotek zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj
ODT CE	5.268	1.283	24	365	7	1.648	31
ODT KK	1.289	318	25	79	6	397	31
ODT KP	3.484	820	24	84	2	904	26
ODT KR	2.151	725	34	78	4	803	37
ODT LJ	11.836	3.227	27	414	3	3.641	31
ODT MB	4.997	1.251	25	410	8	1.661	33
ODT MS	1.856	439	24	106	6	545	29
ODT NG	1.514	456	30	135	9	591	39
ODT NM	2.394	537	22	332	14	869	36
ODT PT	1.435	383	27	94	7	477	33
ODT SG	949	224	24	66	7	290	31
OPP	589	271	46	4	1	275	47
SDT RS	720	197	27	14	2	211	29
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	38.482	10.131	26	2.181	6	12.312	32
Poprečje ODT	3.379	878	26	197	7	1.075	32
Poprečje ODT OPP SDT RS	2.960	779	28	168	6	947	33

Zbrani podatki v tabeli 9 (p) kažejo, da je bilo v zadevah od vseh 38.482 ovadenih polnoletnih storilcev treba dopolniti kazensko ovadbo za 10.131 oseb, ker tožilec na podlagi prejetega gradiva iz kazenske ovadbe ni mogel sprejeti končne odločitve. Delež dopolnitev se je tako po letu 2016 in 2017, ko je znašal 31 %, leta 2018 najprej znižal na 27 %, leta 2019 pa še za dodatno odstotno točko na 26 %.

Iz predstavljenih podatkov izhaja, da so skoraj vsa državna tožilstva odstotek dopolnitev ovadb zoper polnoletne storilce v primerjavi s preteklim letom znova znižala. Razlog za nižji delež dopolnitev ovadb tožilstva je predvsem izboljšanje kvalitete kazenskih ovadb. Navedeno je bilo doseženo z učinkovitejšim sodelovanjem državnih tožilstev s policijo. To potrjuje tudi dejstvo, da je pri odkrivanju zahtevnejših oblik kaznivih dejanj zahtevanih dopolnitev že ves čas manj, saj v takšnih zadevah policija o svojih aktivnostih običajno sproti obvešča državne tožilce. To pa pripomore, da dopolnjevanja ovadb praviloma ni in so kvalitetni dokazi sproti pridobljeni v predkazenskem postopku, še preden policija poda formalno ovadbo na tožilstvo.

Relativno visok odstotek dopolnjevanja ovadb se še vedno pojavlja pri Posebnem oddelku. Leta 2019 je bila zahtevana dopolnitev 271 ali 46 % ovadb (kar je za 2 % več kot preteklo leto in 5 % manj kot leta 2017), vendar ne gre za dopolnitev kazenske ovadbe na podlagi 161. člena ZKP, pač pa praviloma za odreditev preiskovanja policistom Posebnega oddelka.

Tabela 9(m): Zahteve za dopolnitev ovadb proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadb	Odstotek dopolnitev
ODT CE	232	38	16
ODT KK	88	6	7
ODT KP	172	21	12
ODT KR	147	27	18
ODT LJ	787	105	13
ODT MB	228	46	20
ODT MS	35	3	9
ODT NG	71	11	15
ODT NM	223	33	15
ODT PT	39	4	10
ODT SG	33	4	12
OPP	1	0	0
SDT RS	5	0	0
VDT RS	0	0	0
Skupaj	2.061	298	14
Poprečje ODT	187	27	13
Poprečje ODT OPP SDT RS	159	23	11

V zadevah proti mladoletnikom se je odstotek ovadb, ki so bile dane v dopolnitev, rahlo povečal, in sicer je leta 2019 znašal 14 %, vendar ostaja na skoraj enaki ravni kot v preteklih letih (15 % leta 2016, 15 % leta 2017 in 13 % leta 2018).

Tabela 9(po): Zahteve za dopolnitev ovadb zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadbe	Odstotek dopolnitev	Predlagana preiskovalna dejanja	Odstotek preiskovalnih dejanj	Skupaj zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj	Odstotek zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj
ODT CE	333	116	35	8	2	124	37
ODT KK	100	52	52	1	1	53	53
ODT KP	168	75	45	0	0	75	45
ODT KR	93	43	46	0	0	43	46
ODT LJ	863	358	41	19	2	377	44
ODT MB	343	145	42	12	3	157	46
ODT MS	114	52	46	4	4	56	49
ODT NG	94	36	38	7	7	43	46
ODT NM	117	42	36	6	5	48	41
ODT PT	87	32	37	4	5	36	41
ODT SG	66	37	56	1	2	38	58
OPP	5	4	80	0	0	4	80
SDT RS	88	38	43	0	0	38	43
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	2.471	1.030	42	62	3	1.092	44
Poprečje ODT	216	90	43	6	3	95	46
Poprečje ODT OPP SDT RS	190	79	46	5	2	84	48

Kot vsa leta poprej, je odstotek ovadb, ki so bile dane v dopolnitev, najvišji v zadevah zoper pravne osebe. V primerjavi s preteklim letom se je nekoliko zvišal, in sicer na 42 % (leta 2018 38 %). V teh primerih je sicer potrebno upoštevati tudi dejstvo, da lahko zaradi majhnega števila zadev procentualni delež glede na preteklo leto zelo hitro naraste oziroma se spusti.

Skoraj enak kot leto prej je delež primerov, v katerih so bila predlagana posamezna preiskovalna dejanja pri pristojnem sodišču, predvsem zaradi izvedbe ali zavarovanja dokazov v ustrezni procesni obliki. Leta 2019 so bila preiskovalna dejanja predlagana zoper 2.181 polnoletnih storilcev oziroma 6 %, kar je eno odstotno točko več kot leta 2018, ter zoper 62 pravnih oseb oziroma 3 %, kar enak odstotek kot leta 2018. Leta 2019 je bilo zahtevanih dopolnitev ovadb in predlaganih posameznih preiskovalnih dejanj skupaj zoper 12.312 polnoletnih oseb, kar je 32 % (enako kot leta 2018), in zoper 1.092 pravnih oseb, kar je 44 % (42 % leta 2018).

3.1.6. NAČIN REŠEVANJA OVADB

Tožilska odločitev o vloženi kazenski ovadbi je tudi pokazatelj politike pregona, ki jo uveljavlja državno tožilstvo. V tem kontekstu se zlasti poudarjajo primeri zavrženja ovadb iz razloga nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon, ter z uporabo institutov odloženega pregona in poravnavanja. Odločanje državnih tožilcev o kazenskih ovadbah je pomemben mehanizem za razbremenitev kazenskih sodišč, saj na podlagi ustreznih procesnih in materialnopravnih institutov izloči več kot polovico vseh obravnavanih zadev (63 %). Gre za zadeve manjšega pomena, za katere se v znatnem deležu uveljavijo tudi alternativne kazenskemu pregonu, kar pomeni, da so storilci še vedno ustrezno kazenskopravno obravnavani.

Treba je poudariti, da gre statistične podatke o zavrženju kazenskih ovadb presoati na podlagi razlogov za takšno odločitev državnih tožilcev. Primerov, ki so bili rešeni z uporabo alternativnega kazenskemu pregonu, nikakor ni mogoče enačiti in jih uvrščati med primere, v katerih pregon zaradi vsebinskih ali formalnih razlogov sploh ni bil mogoč ali je bil opuščen. V vseh zadevah, pri katerih je bil postopek odloženega pregona ali poravnavanja uspešen (poglavje 3.4), so se vendarle uporabile oziroma izvršile ustrezne sankcije oziroma naloge.

Natančnejši podatki o odločitvah tožilcev na posameznih okrožnih državnih tožilstvih, na SDT RS in Posebnem oddelku so razvidni iz tabel 10, podatki o deležu zavrženj kazenskih ovadb leta 2019 pa se ne razlikujejo veliko od podatkov za prejšnja leta.

Tabela 10(p): Odločitve o ovadbah zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Vse rešene ovadbe	Zavrnjene ovadbe	Odstotek zavrnjenih	Zahteve za preiskavo	Odstotek zahtev za preiskavo	Neposredne obtožbe in obtožni predlogi	Odstotek obtoženih	Umik obtožnega akta		Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
								Obtožnica	Obtožni predlog		
ODT CE	3.258	2.215	68	323	10	710	22	19	61	5	0
ODT KK	1.085	536	49	132	12	416	38	4	10	1	0
ODT KP	2.477	1.300	52	245	10	896	36	19	28	36	1
ODT KR	1.565	1.000	64	177	11	382	24	15	19	6	0
ODT LJ	8.180	5.383	66	989	12	1.784	22	44	158	14	0
ODT MB	3.394	2.226	66	327	10	803	24	30	45	30	1
ODT MS	1.235	705	57	179	14	341	28	28	21	6	0
ODT NG	1.064	668	63	154	14	236	22	8	25	3	0
ODT NM	1.696	915	54	293	17	487	29	12	10	0	0
ODT PT	953	596	63	110	12	230	24	11	26	7	1
ODT SG	680	417	61	81	12	182	27	9	7	0	0
OPP	431	387	90	18	4	26	6	4	6	0	0
SDT RS	372	206	55	156	42	7	2	2	0	2	1
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	26.390	16.554	63	3.184	12	6.500	25	205	416	110	0
Poprečje ODT	2.326	1.451	60	274	12	588	27	18	37	10	0

Državno tožilstvo	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za preiskavo	Odstotek zahtev za preiskavo	Neposredne obtožbe in obtožni predlogi	Odstotek obtožbenih	Umik obtožnega akta		Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
								Obtožnica	Obtožni predlog		
Poprečje											
ODT OPP	2.030	1.273	62	245	14	500	23	16	32	8	0
SDT RS											

Skupno povprečje zavrženih ovadb zoper polnoletne osebe je 63 % (64 % leta 2018). Manjša odstopanja od navedenega odstotka veljajo za vsa državna tožilstva, z izjemo Posebnega oddelka, ki ima visok delež zavrženj (90 %) zaradi obsežnega števila ovadb oškodovancev, pri katerih se je ugotovilo, da dejansko stanje ne dosega standarda utemeljenega suma, da je storilec storil očitano kaznivo dejanje.

Zbrani podatki nadalje kažejo, da je bila, glede na preostale rešene kazenske ovadbe, zoper 3.184 ali 12 % polnoletnih oseb zahtevana preiskava, zoper 6.500 ali 25 % polnoletnih oseb je bil vložen neposredni obtožni akt, zoper 110 ali manj kot 1 % oseb pa so bile ovadbe rešene drugače (na primer odstop drugi državi). Deleži zahtev za preiskavo in vloženih neposrednih obtožnih aktov so primerljivi z deleži leta 2018 in po posameznih tožilstvih (z izjemo Posebnega oddelka) bistveno ne odstopajo od državnega povprečja.

Glede vloženih zahtev za preiskavo od povprečja ostalih državnih tožilstev, z 42 % zahtevanih preiskav, močno odstopa SDT RS. Razlog je v tem, da SDT RS obravnava najzahtevnejša kazniva dejanja, za katera je praviloma predvidena okrožna pristojnost. Za vložitev neposredne obtožnice za kaznivo dejanje, za katero je zagrožena kazen zapora 8 let ali več, je treba pridobiti soglasje preiskovalnega sodnika. Poleg tega neposredno vloženim obtožnicam v praksi zagovorniki obdolženih pogosto ugovarjajo in zahtevajo vrnitev zadeve v fazo preiskave, njihovim ugovorom pa zaradi zahtevnosti zadev nemalokrat sledi tudi sodišče. V večini primerov državni tožilci SDT RS zato vložijo obtožnice po končani preiskavi.

Na Posebnem oddelku je delež neposredno vloženih obtožnih aktov za 19 odstotnih točk nižji od skupnega povprečja, prav tako je za osem odstotnih točk nižji delež vloženih zahtev za preiskavo, razlog za to pa je predvsem v visokem odstotku (90 %) zavrženih ovadb.

Tabela 10(m): Odločitve o ovadbah proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za pripravljalni postopek	Odstotek zahtev za pripravljalni postopek	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	143	96	67	45	31	2	1
ODT KK	81	30	37	50	62	1	1
ODT KP	99	78	79	20	20	1	1
ODT KR	116	76	66	40	34	0	0
ODT LJ	550	295	54	247	45	8	1
ODT MB	183	86	47	89	49	5	3
ODT MS	20	17	85	3	15	0	0
ODT NG	65	56	86	9	14	0	0
ODT NM	165	85	52	80	48	0	0
ODT PT	27	18	67	9	33	0	0
ODT SG	22	13	59	9	41	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	4	4	100	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.475	854	58	601	41	17	1
Poprečje ODT	134	77	64	55	36	2	1
Poprečje ODT OPP SDT RS	113	66	61	46	30	1	1

Proti mladoletnikom je skupno povprečje zavrženih ovadb 58 % (61 % leta 2018). Odločitve o zavrženju gre pripisati razlogu nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon, torej v primerih bagatelne kriminalitete. Državni tožilci se pri ovadbah, vloženih proti mladoletnikom, kadar so izpolnjeni pogoji iz 466. člena ZKP, pogosto tudi odločijo, da ne uvedejo postopka proti mladoletniku iz razloga smotrnosti. Še posebej je treba poudariti, da se odločitve o ovadbah proti mladoletnikom na državni ravni zelo razlikujejo, saj so odvisne od vseh okoliščin, ki so povezane z osebnimi lastnostmi mladoletnika in z njegovim odraščanjem, ter od razmer, v katerih živi. Odstopanja so zato odraz mladoletniške kriminalitete in ustreznosti ukrepov pristojnih služb ob njenem pojavu, ki se med tožilstvi razlikuje.

Pri mladoletnikih je delež zahtevanih pripravljalnih postopkov primerljiv z letom 2018, in sicer so bili pripravljalni postopki zahtevani proti 601 mladoletnikom (41 %), kar je za tri odstotne točke več kot leta 2018, zoper 17 ali 1 % mladoletnikov pa so bile ovadbe rešene drugače.

Tabela 10(po): Odločitve o ovadbah zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za preiskavo	Odstotek zahtev za preiskavo	Neposredne obtožbe in obtožni predlogi	Odstotek obtoženih	Umik obtožnega akta		Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
								Obtožnica	Obtožni predlog		
ODT CE	158	137	87	9	6	12	8	4	5	0	0
ODT KK	58	44	76	2	3	12	21	1	0	0	0
ODT KP	73	71	97	1	1	1	1	0	1	0	0
ODT KR	43	38	88	3	7	2	5	0	0	0	0
ODT LJ	389	355	91	7	2	25	6	4	17	2	1
ODT MB	172	148	86	10	6	13	8	9	6	1	1
ODT MS	45	36	80	6	13	3	7	2	7	0	0
ODT NG	49	39	80	4	8	6	12	0	2	0	0
ODT NM	75	54	72	15	20	5	7	4	0	0	0
ODT PT	43	37	86	4	9	1	2	1	5	1	2
ODT SG	28	23	82	4	14	1	4	3	0	0	0
OPP	4	3	75	1	25	0	0	0	0	0	0
SDT RS	41	30	73	10	24	1	2	2	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.178	1.015	86	76	6	82	7	30	43	4	0
Poprečje ODT	103	89	84	6	8	7	7	3	4	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	91	78	83	6	11	6	6	2	3	0	0

Leta 2019 so državni tožilci zavrgli ovadbe zoper 1.015 pravnih oseb, kar je 86 odstotni delež (81 % leta 2018). Delež zavrženih ovadb je pri pravnih osebah največji, kar je največkrat posledica prenehanja pravnih oseb med postopkom, izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra oziroma v primerih, ko okoliščine primera kažejo, da to ne bi bilo smotno. V navedenih situacijah zato državni tožilci uporabljajo oportunitetno načelo v skladu z Zakonom o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (28. člen).

Državna tožilstva so vložila zahtevo za preiskavo zoper 76 pravnih oseb oziroma 6 % (2 % več kot leta 2018), zoper 82 pravnih oseb ali 7 % (1 % manj kot leta 2018) pa vložila neposredni obtožni akt, medtem ko so na drug način zadevo rešili zoper štiri pravne osebe (manj kot 1 %). Podobno kot pri fizičnih osebah, je število vloženih zahtev za preiskavo oziroma neposrednih obtožnih aktov zoper pravne osebe na primerljivi ravni z letom 2018.

3.1.7. ZAVRŽENJE OVADB (RAZLOGI ZA ZAVRAČANJE PREGONA)

Državni tožilec na podlagi 161. člena ZKP zavrže kazensko ovadbo, če iz nje izhaja, da naznanjeno dejanje ni kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti; če je pregon zastaran ali je dejanje obseženo z amnestijo oziroma pomilostitvijo; če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon; če ni podanega utemeljenega suma, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje ali če je podana nesorazmernost med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon.

Na delež posameznih razlogov za zavrženje ovadbe vpliva tudi politika pregona državnega tožilstva. Odstotek zavrženja poudarja tudi razlog nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon. Pri obravnavi statističnih podatkov je treba opozoriti, da se med ovadbe, zavržene iz drugih razlogov, uvrščajo predvsem ovadbe, ki so zavržene zaradi nezadostne podlage za utemeljen sum, da je storilec storil naznanjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ker dejanje iz ovadbe ni kaznivo dejanje ali zaradi drugih okoliščin, ki izključujejo kazenski pregon.

V tabelah 11 (p), 11 (m), 11 (po) predstavljeni statistični podatki se ustrezno dopolnjujejo s podatki o zavrženju ovadb na podlagi opravljenega postopka alternativnega pregona, ki so navedeni pod točko 3.4 tega poročila.

Tabela 11(p): Zavrženje ovadb zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Zavržene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju ali odloženem pregonu	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi majhnega pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrženih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrženih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrženih
ODT CE	2.215	249	11	235	11	502	23	11	0	1.218	55
ODT KK	536	116	22	44	8	44	8	5	1	327	61
ODT KP	1.300	80	6	168	13	81	6	5	0	966	74
ODT KR	1.000	120	12	143	14	122	12	2	0	613	61
ODT LJ	5.383	385	7	1.232	23	602	11	24	0	3.140	58
ODT MB	2.226	183	8	299	13	476	21	8	0	1.260	57
ODT MS	705	122	17	96	14	187	27	3	0	297	42
ODT NG	668	48	7	109	16	134	20	5	1	372	56
ODT NM	915	40	4	141	15	56	6	1	0	677	74
ODT PT	596	65	11	69	12	112	19	1	0	349	59
ODT SG	417	63	15	47	11	33	8	2	0	272	65
OPP	387	5	1	11	3	1	0	0	0	370	96
SDT RS	206	0	0	0	0	0	0	1	0	205	100
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	16.554	1.476	9	2.594	16	2.350	14	68	0	10.066	61
Poprečje ODT	1.451	134	11	235	14	214	15	6	0	863	60
Poprečje ODT OPP SDT RS	1.273	114	9	200	12	181	12	5	0	774	66

Tabela 11(m): Zavrnjenje ovadb proti mladostnikom

Državno tožilstvo	Zavrnjene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju ali odloženem pregonu	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženja zaradi majhnega pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženje zaradi smotnosti	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrnjenih
ODT CE	96	34	35	31	32	0	0	17	18	0	0	14	15
ODT KK	30	5	17	10	33	0	0	3	10	0	0	12	40
ODT KP	78	22	28	14	18	7	9	6	8	0	0	29	37
ODT KR	76	20	26	21	28	1	1	7	9	0	0	27	36
ODT LJ	295	26	9	146	49	4	1	52	18	0	0	67	23
ODT MB	86	18	21	24	28	0	0	22	26	0	0	22	26
ODT MS	17	3	18	5	29	0	0	6	35	0	0	3	18
ODT NG	56	8	14	7	12	4	7	13	23	0	0	24	43
ODT NM	85	2	2	60	71	2	2	0	0	0	0	21	25
ODT PT	18	2	11	6	33	2	11	4	22	0	0	4	22
ODT SG	13	5	38	3	23	1	8	3	23	0	0	1	8
OPP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	854	145	17	327	38	21	2	133	16	0	0	228	27
Poprečje ODT	77	13	20	30	32	2	4	12	17	0	0	20	27
Poprečje ODT OPP SDT RS	66	11	17	25	27	2	3	10	15	0	0	18	30

Tabela 11(po): Zavrnjenje ovadb zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Zavrnjene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju ali odloženem pregonu	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženja zaradi majhnega pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrnjenih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrnjenih
ODT CE	137	5	4	31	23	1	1	0	0	100	73
ODT KK	44	3	7	8	18	1	2	0	0	32	73
ODT KP	71	0	0	10	14	0	0	0	0	61	86
ODT KR	38	0	0	3	8	0	0	1	3	34	89
ODT LJ	355	5	1	38	11	0	0	0	0	312	88
ODT MB	148	4	3	39	26	1	1	0	0	104	70
ODT MS	36	3	8	3	8	0	0	0	0	30	83
ODT NG	39	1	3	6	15	0	0	0	0	32	82
ODT NM	54	0	0	10	19	1	2	0	0	43	80
ODT PT	37	1	3	8	22	3	8	0	0	25	68
ODT SG	23	2	9	3	13	0	0	1	4	17	74
OPP	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	100
SDT RS	30	0	0	9	30	0	0	0	0	21	70
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.015	24	2	168	17	7	1	2	0	814	80

Državno tožilstvo	Zavržene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju ali odloženem pregonu	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi majhnega pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrženih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrženih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrženih
Poprečje ODT	89	2	3	14	16	1	1	0	1	72	79
Poprečje ODT OPP SDT RS	78	2	3	13	16	1	1	0	1	63	80

Zbrani statistični podatki izkazujejo, da je bilo po poravnavanju ali odloženem pregonu zavrženih ovadb zoper 1.476 oziroma 9 % polnoletnih storilcev, kar je enak odstotek kot leta 2018. Iz navedenega razloga je bilo leta 2019 zavrženih ovadb proti 145 oziroma 17 % mladoletnikom ter zoper 24 oziroma 2 % pravnih oseb. Glede mladoletnikov se je delež zavrženih ovadb v primerjavi z letom 2018 zvišal za tri odstotne točke, proti pravnim osebam pa se je znižal za eno odstotno točko.

Državna tožilstva so zoper 2.594 oziroma 16 % polnoletnih storilcev zavrgla ovadbe zaradi majhnega pomena dejanja in uporabe načela sorazmernosti (17 % leta 2018). Iz istega razloga je bilo zavrženih ovadb proti 327 oziroma 38 % mladoletnikom (37 % leta 2018) in 168 oziroma 17 % zoper pravne osebe (13 % leta 2018). V primerjavi s preteklimi leti deleži zavrženih ovadb zaradi majhnega pomena dejanja in uporabe načela sorazmernosti ostajajo na podobni ravni. Oceniti jih je mogoče kot primerne glede na strukturo in stopnjo nevarnosti obravnavane kriminalitete, v kateri osrednje mesto pripada premoženjski kriminaliteti, v njenem okviru pa prevladujejo kazniva dejanja bagatelne narave.

Zaradi umika predloga oškodovanca za kazniva dejanja, ki se preganjajo na predlog, so državna tožilstva v letu poročanja zavrgla ovadbe zoper 2.650 ali 14 % polnoletnih oseb (15 % leta 2018) in zoper 7 ali 1 % pravnih oseb (2 % leta 2018). Iz enakega razloga je bilo zavrženih ovadb proti 133 ali 16 % mladoletnikom (14 % leta 2018). Izpostaviti je treba, da se v primeru umika predloga s strani oškodovanca, vse predhodno delo policije, tožilstva in drugih organov pokaže za odvečno in nepotrebno.

Državni tožilec lahko - ob upoštevanju okoliščin posameznega primera - glede kaznivih dejanj, za katera je predpisana kazen zapora do treh let ali denarna kazen, iz razlogov smotrnosti odloči, da ne bo zahteval uvedbe kazenskega postopka proti mladoletniku. Iz tega razloga je bilo leta 2019 zavrženih 21 ovadb proti mladoletnikom, kar predstavlja 2 % zavrženih ovadb, odstotek pa je enak kot leta 2018.

Razlog, pri katerem se pojavlja najmanjši delež zavrženja ovadb, je zastaranje, saj znaša delež pri polnoletnih in pravnih osebah manj kot 0,5 %, medtem ko pri mladoletnikih leta 2019 zavrženih ovadb zaradi zastaranja ni bilo. Gre za povsem primerljiva razmerja kot v preteklih letih, pri čemer je treba upoštevati, da razlogi za zastaranje praviloma ne nastanejo v tožilskem

postopku. Do zavrženj zaradi zastaranja kazenskega pregona navadno prihaja že ob prejemu kazenske ovadbe, ko se ugotovi, da je do zastaranja prišlo že pred vložitvijo kazenske ovadbe.

Državni tožilci so v največjem deležu zavrgli ovadbe iz drugih razlogov, med katere se uvrščajo primeri, v katerih zaradi pomanjkanja procesnih in materialnih predpostavk postopka ni bilo mogoče nadaljevati (dejanje ni kaznivo dejanje, ni podan utemeljen sum, da je osumljenec storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, druge procesne ovire). Državna tožilstva poročajo, da je največ zavrženj iz drugih razlogov, ker ni podanega utemeljenega suma, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje. Državni tožilec vedno stremi k temu, da se dejansko stanje kar najbolje razišče in ugotovi, da lahko odloči o ovadbi. Seveda kakovost ovadb lahko vpliva na odločitev državnega tožilca, saj je pomanjkanje dokazov ali neizkazanost ustreznega dokaznega standarda (neobstoje utemeljenega suma) razlog za zavrženje, to pa je lahko tudi posledica neuspešnega dopolnjevanja ovadb.

Državna tožilstva poročajo, da so ovadbe iz drugih razlogov pogosto zavrgli, kadar je policija na podlagi desetega odstavka 148. člena ZKP državnemu tožilcu poslala poročilo, saj na podlagi zbranih obvestil ni bilo podlage za kazensko ovadbo. V takšnih primerih je treba vseeno odločiti o kazenski ovadbi oškodovanca. Neutemeljene ovadbe in naznanila, ki se zavračajo iz drugih razlogov, so neredko tudi posledica odškodninskih in drugih spornih civilnopravnih razmerij, ko posamezniki poskušajo doseči poplačilo svojih terjatev ali povrnitev nastale škode v kazenskih postopkih, vendar za uvedbo pregona niso izpolnjeni zakonski pogoji.

Kot kažejo tabele 11(p), 11(m) in 11(po), so državni tožilci leta 2019 iz »drugih razlogov« zavrgli ovadbe zoper 10.066 oziroma 61 % polnoletnih storilcev (59 % leta 2018). Tako zavrženih ovadb je bilo 228 ali 27 % proti mladoletnikom (34 % leta 2018) in 814 ali 80 % zoper pravne osebe (82 % leta 2018). Pri slednjih so deleži tudi leta 2019 ostali na primerljivi ravni kot v preteklem letu, pri čemer je pri pravnih osebah delež zavrženih ovadb na višji ravni kot pri fizičnih osebah ravno zaradi posebnosti v zvezi s prenehanjem pravnih oseb med postopkom.

Analiza z več podatki o zavrženju ovadb se nahaja v analitičnem delu (poglavje 10).

V nadaljevanju je prikazano tudi število obvestil pristojnemu prekrškovnemu organu in število obdolžilnih predlogov, kadar hitri prekrškovni postopek ni dovoljen.

Tabela 12: Obvestila pristojnemu prekrškovnemu organu in obdolžilni predlogi v primerih, ko hitri prekrškovni postopek ni dovoljen

Državno tožilstvo	Število obvestil, ko gre za prekršek, o katerem se odloča v hitrem prekrškovnem postopku 11.a člen ZP-1	Število obdolžilnih predlogov 103. členu ZP-1
ODT CE	17	0
ODT KK	0	1
ODT KP	2	1
ODT KR	0	0
ODT LJ	0	2
ODT MB	0	1
ODT MS	0	6
ODT NG	9	0
ODT NM	3	1
ODT PT	0	2
ODT SG	0	0
OPP	0	0
SDT RS	0	0
VDT RS	0	0
Skupaj	31	14
Poprečje ODT	3	1
Poprečje ODT OPP SDT RS	2	1

Leta 2019 so državna tožilstva na prekrškovne organe oziroma sodišča vložila 31 obvestil, ko je šlo za prekršek, o katerem se odloča v hitrem postopku po 11.a členu Zakona o prekrških (ZP-1). Primerjava z letom 2018 (42 vloženi obvestil) pokaže, da so državna tožilstva v poročevalskem letu vložila nekaj manj obvestil na prekrškovne organe oziroma sodišča. Državna tožilstva so leta 2019 vložila 14 obdolžilnih predlogov po 103. členu ZP-1, glede na podatke iz preteklega leta pa se je njihovo število zmanjšalo za osem.

3.2. KAZENSKI PREGON

3.2.1. UVODNA POJASNILA

Glavna pravica in dolžnost državnega tožilca je preganjanje storilcev kaznivih dejanj. Za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, se kazenski postopek začne na zahtevo državnega tožilca. Državni tožilec je dolžan, razen če zakon določa drugače, začeti kazenski pregon, če je podan utemeljen sum, da je storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Kadar državni tožilec oceni, da je podan utemeljen sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, lahko zahteva uvedbo sodne preiskave ali pa kazenski pregon začne z neposredno vložitvijo obtožnega akta: pred okrožnim sodiščem obtožnice, pred okrajnim sodiščem pa obtožnega predloga. Za kazniva dejanja, ki se obravnavajo v skrajšanem postopku, lahko državni tožilec pred vložitvijo obtožnega predloga sodniku predlaga izvedbo posameznih preiskovalnih dejanj. Kazenski postopek proti mladoletnikom se

uvede za vsa kazniva dejanja, tudi tista, ki se ne preganjajo po uradni dolžnosti, na zahtevo državnega tožilca.

Ob upoštevanju navedenega so v nadaljevanju povzeti in pojasnjeni statistični podatki o kazenskih postopkih, ki so po prvotni odločitvi državnega tožilca prešli v fazo kazenskega pregona pred sodiščem.

3.2.2. ODLOČITVE PO PREISKAVI (DELEŽ OPUSTITVE PREGONA)

Preiskava se začne zoper določeno osebo, če je podan utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje. Preiskava je kot faza kazenskega postopka namenjena zbiranju dokazov in podatkov, ki so potrebni za odločitev, ali naj se vloži obtožnica ali naj se ustavi postopek, zbiranju dokazov, za katere obstaja nevarnost, da jih na glavni obravnavi ne bo mogoče ponoviti ali da bi bila njihova izvedba zvezana s težavami, in zbiranju drugih dokazov, ki utegnejo biti koristni za postopek in je, glede na okoliščine primera smotno, da se izvedejo. Državni tožilec se za zahtevo za preiskavo odloči v zahtevnejših kazenskih zadevah, sicer pa lahko namesto zahteve za preiskavo vloži tudi neposredno obtožnico, pri čemer sme za kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen zapora nad osem let, vložiti neposredno obtožnico samo s soglasjem preiskovalnega sodnika po predhodnem zaslišanju osumljenca, ali kadar je z obdolžencem sklenil sporazum o priznanju krivde. Po končani preiskavi državni tožilec sprejme odločitev o nadaljevanju kazenskega pregona zoper določeno osebo.

Tabela 13(p): Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Prejete zadeve po preiskavi	Odstop od pregona	Odstotek odstopa od pregona	Vložen obtožba	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	331	71	21	260	79	0	0
ODT KK	115	26	23	89	77	0	0
ODT KP	213	50	23	162	76	1	0
ODT KR	152	36	24	114	75	2	1
ODT LJ	866	172	20	692	80	2	0
ODT MB	367	126	34	241	66	0	0
ODT MS	193	54	28	137	71	2	1
ODT NG	110	24	22	86	78	0	0
ODT NM	223	68	30	155	70	0	0
ODT PT	103	26	25	77	75	0	0
ODT SG	61	26	43	35	57	0	0
OPP	17	8	47	9	53	0	0
SDT RS	201	42	21	158	79	1	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	2.952	729	25	2.215	75	8	0
Poprečje ODT	249	62	27	186	73	1	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	227	56	28	170	72	1	0

Leta 2019 so državna tožilstva prejela zadeve po končani preiskavi zoper 2.952 polnoletnih obdolžencev. Število prejetih zadev po preiskavi se od leta 2014 dalje konstantno zmanjšuje. Glede na leto 2018 je prejetih 12 % manj zadev po preiskavi, pri čemer je treba upoštevati, da je bilo glede na leto 2018 vloženih 7 % več neposrednih obtožnic, ko torej preiskava ni bila zahtevana. Za več kot eno tretjino se je glede na leto 2018 zmanjšalo število prejetih zadev po preiskavi na ODT v Kranju in ODT v Slovenj Gradcu, medtem ko se je to število najbolj zvišalo na ODT v Ptuj, in sicer za 17 %. Upad prejetih zadev po preiskavi na treh največjih okrožnih državnih tožilstvih (ODT v Ljubljani, ODT v Mariboru in ODT v Celju) in na SDT RS, glede na leto 2018, je bil podpovprečen. Po treh zaporednih letih naraščanja števila prejetih zadev po preiskavi na SDT RS, se je v letu 2019 zmanjšalo tudi to število, vendar le za 3 % glede na leto 2018.

Skladno z manjšim številom prejetih zadev po preiskavi sta za približno enak odstotek upadli števili vloženih obtožb (za 12 %) in odstopov od pregona (za 11 %). Delež obtoženih po preiskavi je ostal s 75 % enak kot v letu 2018 in tako ostaja od leta 2016 dalje skoraj nespremenjen. Kot bo pojasnjeno še pri tabeli 14(p), se leta 2019 v primerjavi z letom 2018 ni spreminjal niti delež obtoževanja zoper polnoletne storilce, torej delež vloženih obtožnic po preiskavi, neposrednih obtožnic in obtožnih predlogov, v primerjavi s skupnim številom končnih odločitev državnih tožilstev.

Delež obtoženih po preiskavi vidneje odstopa navzdol od povprečja na Posebnem oddelku (53 %) in na ODT v Slovenj Gradcu (57 %). Statistika za ti dve tožilstvi za zadnjih pet let kaže, da je Posebni oddelek enkrat (leta 2018, ko je bil ta delež kar 100 %), ODT v Slovenj Gradcu pa dvakrat (leta 2015 in 2017) preseglo skupni povprečni delež obtoževanja. Zato ni videti trenda manjšega deleža obtoženih polnoletnih storilcev na teh dveh tožilstvih. Tožilstvi sta prejeli najmanjši števili zadev po preiskavi v primerjavi z drugimi državnimi tožilstvi, zato je vsaka odločitev v posamezni zadevi bistveno bolj vplivala na njun delež obtoževanja. Že primerjava z letom 2018 pokaže, da so, poleg navedenih dveh tožilstev, deleži obtoževanja leta 2019 glede na prejšnje leto najbolj (to je za 20 % ali več) nihali na manjših državnih tožilstvih, ODT v Kranju (42 %), ODT v Murski Soboti (24 %), ODT v Novem mestu (21 %) in ODT na Ptuj (20 %).

Skupno število zadev, rešenih na drug način, se je leta 2019 glede na leto 2018 prepolovilo in delež teh zadev ne dosega več niti 1 % vseh prejetih zadev po preiskavi.

Tabela 13(m): Odločitve po opravljenem pripravljalnem postopku proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Prejete zadeve po pripravljalnem postopku	Predlog za ustavitev	Odstotek ustavitve postopka	Vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje	Odstotek predlogov	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	44	27	61	17	39	0	0
ODT KK	54	18	33	36	67	0	0
ODT KP	28	11	39	17	61	0	0
ODT KR	39	13	33	26	67	0	0

Državno tožilstvo	Prejete zadeve po pripravljalnem postopku	Predlog za ustavitev	Odstotek ustavitvev postopka	Vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje	Odstotek predlogov	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT LJ	181	66	36	115	64	0	0
ODT MB	70	21	30	49	70	0	0
ODT MS	9	2	22	7	78	0	0
ODT NG	1	1	100	0	0	0	0
ODT NM	73	26	36	47	64	0	0
ODT PT	12	1	8	11	92	0	0
ODT SG	7	4	57	3	43	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	518	190	37	328	63	0	0
Poprečje ODT	47	17	41	30	59	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	40	15	35	25	50	0	0

Število skupno prejetih zadev po pripravljalnem postopku v zadevah proti mladoletnikom se je leta 2019 glede na leto 2018 zvišalo za skoraj tretjino (31 %) na 518. Skladno s tem je bilo leta 2019 glede na leto 2018 večje tudi število predlogov za ustavitev postopka (za 22 %) ter predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali kaznovanje (za 37 %).

Zaradi večjega števila prejetih zadev po pripravljalnem postopku je leta 2019 za 2 % glede na leto 2018 zrasel tudi delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali za kaznovanje na skupno 63 %. S tem ostaja na ravni zadnjih petih let (58 % leta 2015, 64 % leta 2016, 69 % leta 2017, 61 % leta 2018). Podobno, kot pri polnoletnih storilcih, delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali za kaznovanje od povprečja najbolj odstopa na manjših tožilstvih, to je na ODT v Murski Soboti, ODT v Novi Gorici, ODT na Ptuj in ODT v Slovenj Gradcu. Precej odstopa tudi ODT v Celju z 39 % deležem predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali za kaznovanje. To tožilstvo sicer že od leta 2016 dalje dosega najvišji delež zavrženih kazenskih ovadb proti mladoletnikom v alternativnih postopkih v državi in tako v alternativne postopke kanalizira tudi zadeve, pri katerih bi potencialni prišli v poštev predlogi za izrek vzgojnega ukrepa ali za kaznovanje.

Tabela 13(po): Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Prejete zadeve po preiskavi	Odstop od pregona	Odstotek odstopa od pregona	Vložen obtožba	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	7	2	29	5	71	0	0
ODT KK	2	1	50	1	50	0	0
ODT KP	0	0	0	0	0	0	0
ODT KR	3	1	33	2	67	0	0
ODT LJ	21	12	57	8	38	1	5
ODT MB	5	1	20	4	80	0	0

Državno tožilstvo	Prejete zadeve po preiskavi	Odstop od pregona	Odstotek odstopa od pregona	Vložen obtožba	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT MS	6	3	50	3	50	0	0
ODT NG	2	2	100	0	0	0	0
ODT NM	4	3	75	1	25	0	0
ODT PT	2	2	100	0	0	0	0
ODT SG	2	2	100	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	15	5	33	10	67	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	69	34	49	34	49	1	1
Poprečje ODT	5	3	56	2	35	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	5	3	50	3	34	0	0

Število prejetih zadev po preiskavi zoper pravne osebe je upadlo na 69, kar v primerjavi z letom 2018 pomeni 22 % upad. Gre za najnižje število prejetih zadev od leta 2014; število vseh prejetih zadev po preiskavi zoper pravne osebe konstantno pada od leta 2016, podobno kot pri polnoletnih storilcih.

Pozitivno je, da je število prejetih zadev po preiskavi zoper pravne osebe na SDT RS ostalo enako kot lani, ko je bilo na tem tožilstvu zabeleženo naraščanje števila prejetih zadev po preiskavi zoper pravne osebe. Leta 2019 je bilo proti pravnim osebam vloženo 5 neposrednih obtožnic, kar je manj kot leta 2018, ko je bilo neposrednih obtožnic 13.

Odstotek obtoženih pravnih oseb je leta 2019 znašal 49 % in je tako zadnjih pet let precej stabilen (45 % leta 2018, 54 % leta 2017, 56 % leta 2016 in 50 % leta 2015).

Podatki omogočajo zaključek, da pri SDT RS, ki deluje v popolnjeni kadrovski zasedbi, ni videti zmanjševanja števila prejetih zadev po preiskavi zoper polnoletne storilce in pravne osebe, medtem ko ti števili, skupni za vsa državna tožilstva, vključno s okrožnimi državnimi tožilstvi, ki čutijo kadrovske pomanjkanje, že nekaj let upadata. Deloma je leta 2019, k upadu števila prejetih zadev po preiskavi zoper polnoletne storilce, pripomoglo za 7 % večje število vloženih neposrednih obtožnic kot leta 2018. Vendar se je glede na leto 2018 število prejetih zadev po preiskavi leta 2019 zmanjšalo za 411, zato hkratio povečanje števila neposrednih obtožnic za 46 v tem istem obdobju pomeni, da se je trend zmanjševanja števila prejetih zadev po preiskavi leta 2019 vseeno nadaljeval.

3.2.3. OBTOŽNI AKTI (DELEŽ OBTOŽEVANJA)

Po končani preiskavi oziroma v primeru izpolnitve zakonskih pogojev za vložitev neposredne obtožnice, državni tožilec vloži obtožnico na okrožno sodišče, v skrajšanem postopku pa obtožni predlog na okrajno sodišče. Pri mladoletnikih državni tožilec na sodišče ne vlaga

katerega od obtožnih aktov, temveč predlog za izrek vzgojnega ukrepa ali predlog za kaznovanje.

Delež obtožnih aktov v razmerju do vseh (tudi na drug način) rešenih zadev, pri katerih je bila sprejeta končna državno-tožilska odločitev (delež obtoževanja), je podlaga za oceno kakovosti odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, oceno kakovosti kazenskih ovadb in oceno politike kazenskega pregona.

Tabela 14(p): Delež obtoževanja zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Vloženi obtožni predlogi	Vložene neposredne obtožnice	Vložene obtožnice po preiskavi	Skupaj obtoženih	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	654	56	260	970	3.260	30
ODT KK	371	45	89	505	1.067	47
ODT KP	679	217	162	1.058	2.445	43
ODT KR	366	16	114	496	1.539	32
ODT LJ	1.628	156	692	2.476	8.046	31
ODT MB	753	50	241	1.044	3.426	30
ODT MS	281	60	137	478	1.244	38
ODT NG	222	14	86	322	1.017	32
ODT NM	446	41	155	642	1.625	40
ODT PT	181	49	77	307	936	33
ODT SG	157	25	35	217	660	33
OPP	22	4	9	35	430	8
SDT RS	2	5	158	165	416	40
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	5.762	738	2.215	8.715	26.111	33
Poprečje ODT	522	66	186	774	2.297	35
Poprečje ODT OPP SDT RS	443	57	170	670	2.009	34

Leta 2019 je bilo obtoženih 8.715 polnoletnih storilcev, kar je 25 več kot leta 2018. To predstavlja, enako kot leta 2018, približno eno tretjino vseh končnih odločitev državnih tožilstev, s čimer ostaja delež obtoževanja v državi stabilen.

Od skupnega deleža obtoževanja odstopajo navzgor ODT v Krškem (47 %), ODT v Kopru (43 %), ODT v Murski Soboti (38 %) in ODT v Novem mestu (40 %). Struktura kaznivih dejanj na teh tožilstvi privede do večjega deleža obtoževanja, in sicer zaradi več kaznivih dejanj, povezanih z uporabo ponarejenih listin in prepovedanim prehajanjem meje na najbolj frekventnem delu državne meje med Slovenijo in Hrvaško. O povečanju števila teh kaznivih dejanj so poročali na prav vseh navedenih državnih tožilstvih, kot tudi na ODT v Ljubljani. Tam je bil delež obtoževanja glede na leto 2018 višji samo za 2 %, kar je razumljivo, saj gre na območju tega tožilstva za koncentracijo državnih organov, bank, večjih gospodarskih družb in medijskih hiš.

Zato dejstvo, da je tudi ODT v Ljubljani na obmejnem območje, nima tolikšnega vpliva na večji delež obtoževanja kot pri prej navedenih državnih tožilstvih.

Nadpovprečen delež obtoževanja je, tako kot že leta 2018, doseglo tudi SDT RS (40 %). Slednje je v svojem poročilu za leto 2019, kljub zmanjšanju števila obtožnic za 17 % glede na leto 2018, poudarilo siceršnje stalno povečevanje števila obtožnic od leta 2012 naprej.

Najmanjši odstotek obtoženih polnoletnih storilcev glede na skupno število končnih odločitev ima Posebni oddelek (8 %), prav tako zaradi strukture kaznivih dejanj. Najpogostejše kaznivo dejanje, ki ga obravnava ta oddelek, je zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1, ki je težko dokazljivo, ker je bilo pred spremembo KZ-1E treba dokazati tudi obarvani naklep storilca. Prav tako so kazenske ovadbe zoper uradne osebe s posebnimi pooblastili zaradi kaznivega dejanja po 257. členu KZ-1 velikokrat vložene zaradi nestrinjanja z odločitvijo uradnih oseb. Takšne ovadbe so dokazno nepodprte in so zato po izvedenih obsežnih predkazenskih postopkih relativno pogosto zavržene. Eden od razlogov za manjši delež obtoženih je tudi, da je po noveli KZ-1E, ki je začela veljati julija 2017, kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali pravic po prvem odstavku 257. člena KZ-1 kaznivo samo, če nastane predpisana prepovedana posledica.

Tabela 14(m): Delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije za mladoletnike

Državno tožilstvo	Vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	17	140	12
ODT KK	36	84	43
ODT KP	17	106	16
ODT KR	26	115	23
ODT LJ	115	476	24
ODT MB	49	159	31
ODT MS	7	26	27
ODT NG	0	57	0
ODT NM	47	158	30
ODT PT	11	30	37
ODT SG	3	20	15
OPP	0	0	0
SDT RS	0	4	0
VDT RS	0	0	0
Skupaj	328	1.375	24
Poprečje ODT	30	125	23
Poprečje ODT OPP	25	106	20
SDT RS			

Leta 2019 je skupno število končnih odločitev državnih tožilstev v mladoletniških zadevah, glede na prejšnje leto, naraslo za 37 % in je s tem najvišje po letu 2016. Narasel je tudi delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije za mladoletnike za 4 % na 24 %, kar je sicer še vedno drugi najmanjši delež v zadnjih petih letih, ki pa bistveno ne odstopa od deležev v letih od 2015 do 2017 (26 % do 29 %).

Tabela 14(po): Delež obtoževanja zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Vloženi obtožni predlogi	Vložene neposredne obtožnice	Vložene obtožnice po preiskavi	Skupaj obtoženih	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	12	0	5	17	156	11
ODT KK	12	0	1	13	58	22
ODT KP	1	0	0	1	72	1
ODT KR	2	0	2	4	43	9
ODT LJ	23	2	8	33	403	8
ODT MB	11	2	4	17	167	10
ODT MS	3	0	3	6	45	13
ODT NG	6	0	0	6	47	13
ODT NM	5	0	1	6	63	10
ODT PT	1	0	0	1	41	2
ODT SG	0	1	0	1	26	4
OPP	0	0	0	0	3	0
SDT RS	1	0	10	11	46	24
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	77	5	34	116	1.170	10
Poprečje ODT	7	0	2	10	102	9
Poprečje ODT OPP SDT RS	6	0	3	9	90	10

Leta 2019 je bilo obtoženih 116 pravnih oseb, kar je 15 % manj kot lani. Delež obtoževanja je z 10 % približno na ravni prejšnjih petih let (le v letih 2016 in 2017 je bil za 5 oziroma 4 % višji). Delež obtoževanja pravnih oseb je v primerjavi z deležem obtoževanja zoper fizične osebe manjši, ker te v fazi preiskave ali kasneje pogosto že prenehajo, ali pa so v stečajnem postopku oziroma nimajo premoženja, zato njihov pregon ni mogoč ali ni smotrno.

Iz tabel 14 (p), 14 (m) in 14 (po) izhaja tudi struktura obtožnih aktov. Ta se je pri polnoletnih storilcih leta 2019 nekoliko spremenila. Obtožnih predlogov je bilo dve tretjini (66 %), kar je najvišji delež zadnjih pet let (deleži so se prej gibali okrog 63 %). Delež obtožnic po preiskavi zoper polnoletne storilce (25 %) je bil po drugi strani nižji kot zadnjih pet let (ti deleži so se prej gibali okrog 29 %). Delež vloženih neposrednih obtožnic pa je bil v zadnjih petih letih približno enak (okrog 8 %) in je tudi leta 2019 znašal 8 %.

Struktura obtožnih aktov pri pravnih osebah je bila glede deleža obtožnih predlogov leta 2019 enaka kot pri polnoletnih storilcih (66 %), nekoliko višji kot pri polnoletnih storilcih je bil delež obtožnic po preiskavi (29 %).

3.2.4. SODBE (USPEH OBTOŽEVANJA)

Pri oceni uspeha obtoževanja državno tožilstvo upošteva izid kazenskih postopkov na prvi stopnji, ki so se leta 2019 končali s sodbjo. Uspeh obtoževanja izkazuje delež obsodilnih sodb glede na vse sodbe, ki so bile izdane v letu poročanja.

Tabela 15(p): Uspeh obtoževanja zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Skupaj prejete sodne odločbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Odstotek obsodilnih sodb glede na vse sodbe
ODT CE	742	655	42	45	88
ODT KK	460	405	17	38	88
ODT KP	1.059	915	84	60	86
ODT KR	568	493	25	50	87
ODT LJ	1.883	1.633	91	159	87
ODT MB	879	776	45	58	88
ODT MS	558	485	41	32	87
ODT NG	280	243	21	16	87
ODT NM	662	572	36	54	86
ODT PT	407	363	14	30	89
ODT SG	207	190	5	12	92
OPP	50	26	13	11	52
SDT RS	121	87	30	4	72
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	7.876	6.843	464	569	87
Poprečje ODT	700	612	38	50	88
Poprečje ODT OPP SDT RS	606	526	36	44	84

Državna tožilstva so leta 2019 prejela 1 % več sodnih odločb kot v letih 2017 in 2018. Sodišča so leta 2019 izrekla obsodilne sodbe zoper 6.843 polnoletnih obdolžencev (87 %). Število obsojenih polnoletnih se je v primerjavi s prejšnjim letom zvišalo za 1 %. Delež obsodilnih sodb se sicer v zadnjih petih letih ves čas giblje v okviru razlike ene odstotne točke in je zelo stabilen.

Od skupnega deleža uspeha obtoževanja državnih tožilstev najbolj odstopa ODT v Slovenj Gradcu z 92 % deležem obsodilnih sodb. Prikaz deleža uspeha obtoževanja v letnem poročilu ODT v Slovenj Gradcu za zadnjih deset let sicer kaže, da ta odstotek ni zelo stabilen in se je gibal med 78 % v letih 2009 in 2011, ko je bil najnižji, ter 92 % leta 2019, ko je bil najvišji. Po poročilu ODT v Slovenj Gradcu se obsodilnost na tem tožilstvu sicer dolgoročno giblje okrog državnega povprečja.

Od skupnega deleža uspeha obtoževanja na ravni države odstopata tudi SDT RS z 72 % ter Posebni oddelek z 52 % uspehom obtoževanja. Uspeh obtoževanja SDT RS se je leta 2019 v primerjavi z letom 2018 zvišal. Primerjava zadnjih pet let za SDT RS kaže, da je ta odstotek sicer

precej nihal med 62 % leta 2018, ko je bil najnižji, ter 99 % leta 2015, ko je bil najvišji. Razlogi za nekoliko nižji delež obsodilnosti v zadnjih dveh letih je v tem, da sta Ustavno sodišče RS in Vrhovno sodišče RS sprejela odločitve, s katerimi sta, zaradi varstva ustavnih pravic obdolžencev, na novo ali pa popolnoma drugače interpretirala vsebino posameznih institutov kazenskega materialnega in procesnega prava (glede uporabe prikritih preiskovalnih ukrepov, izločitve dokazov itd.).

Uspeh obtoževanja na Posebnem oddelku se je od leta 2013 dalje, ko je ta znašal 53 %, vse do leta 2019 konstantno povečeval, leta 2019 pa je bil spet nekoliko nižji, in sicer 52 %. Posebni oddelek od skupnega povprečja uspeha obtoževanja stalno odstopa navzdol, ker se izrečene sodbe nanašajo na kazniva dejanja storjena z zlorabo uradnega položaja, korupcijska kazniva dejanja in druga kazniva dejanja povezana z opravljanjem službe. Dokazovanje teh kaznivih dejanj je zahtevno in tudi na splošno manj uspešno od dokazovanja tistih kaznivih dejanj, ki jih uradne osebe storijo zunaj opravljanja svoje službe.

Razmerje med deležema izrečenih oprostilnih in zavrnilnih sodb se leta 2019, glede na leto 2018, ni bistveno spremenilo (giblje se v okviru ene odstotne točke).

Tabela 15(m): Delež izrečenih vzgojnih ukrepov in drugih sankcij mladoletnikom

Državno tožilstvo	Skupaj prejete sodne odločbe	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečeni sankciji	Sklep o ustavitvi postopka	Odstotek izrečenih sklepov in sodb glede na vse odločbe
ODT CE	20	16	0	4	80
ODT KK	24	19	0	5	79
ODT KP	26	12	1	13	50
ODT KR	22	18	0	4	82
ODT LJ	107	62	1	44	59
ODT MB	42	31	0	11	74
ODT MS	8	8	0	0	100
ODT NG	0	0	0	0	0
ODT NM	54	44	0	10	81
ODT PT	8	6	0	2	75
ODT SG	4	4	0	0	100
OPP	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	315	220	2	93	70
Poprečje ODT	29	20	0	8	71
Poprečje ODT OPP SDT RS	24	17	0	7	60

V postopkih proti mladoletnikom se je leta 2019, s 315 prejetimi sodbami, število le teh, glede na leto 2018 zvišalo za 11 %. Še vedno pa je nekaj manjše kot v letih 2015 do 2017 (384 do 631). V letih 2016 in 2017 je ODT v Ljubljani, glede na skupno število prejetih sodnih odločb v

državi, prejelo še približno eno polovico sodnih odločb v postopkih proti mladoletnikom.. V letih 2018 in 2019 je ta delež znašal le še približno eno tretjino, predvsem iz kadrovskih razlogov na sodiščih. Manjše število prejetih sodnih odločb na ODT v Ljubljani je tako v letih 2018 in 2019 pomembno vplivalo na manjše število prejetih sodni odločb na ravni celotne države.

V kazenskih postopkih proti mladoletnikom je leta 2019 delež sklepov o izrečenem vzgojnem ukrepu in sodb o izrečeni sankciji znašal 70 % in se tako že vse od leta 2017 dalje povečuje za približno pet odstotnih točk na leto. Ta odstotek je bil leta 2015 celo samo 45 %. Deloma je to sicer v letih 2018 in 2019 mogoče pripisati manjšemu deležu prejetih sodnih odločb na ODT v Ljubljani. Delež sklepov o izrečenem vzgojnem ukrepu in sodb o izrečeni sankciji na tem tožilstvu je bil namreč na tem tožilstvu v zadnjih letih nižji od skupnega povprečja na državni ravni, ker pa je ODT v Ljubljani prejelo manj sodb, je to manj vplivalo na znižanje skupnega povprečja.

Tabela 15(po): Uspeh obtoževanja zoper pravne osebe

Državno tožilstvo	Skupaj prejete sodne odločbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Odstotek obsodilnih sodb glede na vse sodbe
ODT CE	12	8	0	4	67
ODT KK	3	1	0	2	33
ODT KP	7	2	2	3	29
ODT KR	0	0	0	0	0
ODT LJ	25	15	1	9	60
ODT MB	10	8	0	2	80
ODT MS	6	3	1	2	50
ODT NG	7	5	2	0	71
ODT NM	8	5	2	1	62
ODT PT	9	5	0	4	56
ODT SG	1	0	0	1	0
OPP	0	0	0	0	0
SDT RS	3	2	1	0	67
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	91	54	9	28	59
Poprečje ODT	8	5	1	3	46
Poprečje ODT OPP SDT RS	7	4	1	2	44

Leta 2019 so bile obsodilne sodbe izrečene zoper 54 pravnih oseb, kar predstavlja 59 % uspeh obtoževanja. Število prejetih sodnih odločb zoper pravne osebe je v zadnjih petih letih precej stalno, giblje se med 78 leta 2016 in 106 leta 2017. Delež obsodilnosti se je v zadnjih petih letih gibal med 50 % leta 2018 in 71 % leta 2015, zato je moč delež obsodilnosti leta 2019 oceniti kot povprečen.

3.2.5. IZREČENE KAZENSKÉ SANKCIJE (DELEŽ KAZNOVANJA)

Za oceno končnega izida postopka po obtožbi državnega tožilca je pomembna tudi struktura izrečenih kazenskih sankcij. Državni tožilec lahko vpliva na kaznovalno politiko sodišča samo v primerih, ki jih določa zakon (kadar v obtožnici predlaga vrsto in višino kazenske sankcije, ki naj se izreče obdolžencu, če bo, ko se bo prvič izjavil o obtožbi, priznal krivdo, s predlogom o vrsti in višini kazenske sankcije na naroku za izrek kazenske sankcije, v postopku pogajanj, ki se končajo s sklenitvijo sporazuma o priznanju krivde, s predlogom o vrsti in višini kazenske sankcije v zaključni besedi, s predlogom o vrsti in višini kazenske sankcije v predlogu za izdajo kaznovalnega naloga in z možnostjo pritožbe zoper odločbo o kazenski sankciji).

Pri analizi podatkov je treba upoštevati, da seštevek kazenskih sankcij lahko presega število izrečenih obsodilnih sodb, saj lahko sodišče v posamezni obsodilni sodbi osebi izreče več kazni (npr. zaporno kazen kot glavno kazen ter denarno kazen kot stransko kazen). Med kazenske sankcije spadajo tudi varnostni ukrepi, ki se statistično, kot je to prikazano v tabeli 16(p), uvrščajo v rubriko »Drugo«.

Tabela 16(p): Izrečene kazenske sankcije polnoletnim storilcem

Državno tožilstvo	Obsodilne sodb	Zapor	Odstotek kazni zapora	Denarna kazen	Odstotek denarnih kazni	Pogojna obsodba	Odstotek pogojnih obsodb	Sodni opomin	Drugo
ODT CE	655	92	14	61	9	506	77	6	100
ODT KK	405	94	23	104	26	249	61	1	61
ODT KP	915	269	29	244	27	589	64	2	230
ODT KR	493	95	19	91	18	300	61	3	48
ODT LJ	1.633	376	23	115	7	1.153	71	15	143
ODT MB	776	221	28	61	8	494	64	3	37
ODT MS	485	117	24	116	24	319	66	2	146
ODT NG	243	33	14	25	10	178	73	6	31
ODT NM	572	127	22	88	15	393	69	0	98
ODT PT	363	82	23	76	21	239	66	1	103
ODT SG	190	37	19	26	14	126	66	1	7
OPP	26	0	0	7	27	20	77	0	0
SDT RS	87	50	57	22	25	35	40	0	18
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	6.843	1.593	23	1.036	15	4.601	67	40	1.022
Poprečje ODT	612	140	22	92	16	413	67	4	91
Poprečje ODT OPP SDT RS	526	123	23	80	18	354	66	3	79

Število obsodilnih sodb se je leta 2019, glede na prejšnje leto, zvišalo za 2 %, in sicer na 6.843. Med izrečenimi obsodilnimi sodbami zoper polnoletne storilce je sicer še vedno največ izrečenih sankcij opominjevalne narave, in sicer je bila pogojna obsodba izrečena zoper 4.601 ali 67 % polnoletnih obsojencev. Vendar pa se je delež izrečenih pogojnih obsodb v strukturi

izrečenih kazenskih sankcij že četrto leto zaporedoma zmanjšal (leta 2016 je znašal 75 %, leta 2017 je znašal 71 %, leta 2018 pa 68 %). To ob hkratnem povečanju števila denarnih kazni leta 2019 pomeni z vidika politike pregona pozitivno spremembo. Absolutno število pogojnih obsodb je bilo leta 2019 sicer skoraj enako kot leta 2018, a je bil njihov delež zaradi skupno večjega števila obsodilnih sodb manjši za 1 %. Leta 2019 je manjše tudi število izrečenih opominov, ki tako v strukturi izrečenih kazenskih sankcij ne predstavljajo več niti 1 %.

Sodišča so zaporno kazen leta 2019 izrekla 1.593 polnoletnim obsojencem, kar predstavlja 23 % delež in je enak deležu leta 2018. Med okrožnimi državnimi tožilstvi imata najvišji delež zapornih kazni ODT v Kopru (29 %) in ODT v Mariboru (28 %), najnižja deleža pa ODT v Celju in ODT v Novi Gorici (oba s po 14 %). Višji delež zapornih kazni ODT v Kopru pripisuje zlasti strožji kaznovalni politiki glede kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu KZ-1. Statistika kaže, da državna tožilstva, katerih območja obsegajo tudi Slovensko Hrvaško mejo, leta 2019 dejansko dosegajo ali presegajo povprečni delež zapornih kazni na ravni države.

Specifično ima najvišji delež zapornih kazni v zadnjih petih letih v Sloveniji SDT RS s 57 %, ta delež pa je na SDT RS na ravni zadnjih petih let. SDT RS v tem oziru zaradi specifik kaznivih dejanj, za katere je pristojno, ni primerljivo z okrožnimi državnimi tožilstvi.

Statistična obravnava podatkov o številu izrečenih denarnih kazni šteje vse denarne kazni, torej tako tiste, ki so bile izrečene kot glavne kazni, kot tudi stranske denarne kazni. Državni tožilci si prizadevajo za izrek denarne kazni namesto izreka opozorilne sankcije, kadar je to dopustno glede na zakonske določbe in primerno glede na okoliščine posameznega primera. Leta 2019 je bila denarna kazen izrečena 1.036 (15 %) storilcem. Gre za najvišje absolutno število izrečenih denarnih kazni v zadnjih petih letih in tudi delež izrečenih denarnih kazni v zadnjih petih letih ves čas narašča ter je leta 2019 najvišji. Tako državna tožilstva uspešno vplivajo na kaznovalno politiko, kot je predvideno v Politiki pregona državnega tožilstva Republike Slovenije, gre pa za prizadevanje, da se v večjem obsegu izrekajo denarne kazni, s katerimi se zasleduje učinkovit namen sankcioniranja.

Najnižje deleže denarnih kazni imajo tri največja državna tožilstva, kar je bilo opaziti že v preteklih letih, zato bi razlog za to lahko iskali tudi v specifični kaznovalni politiki sodišč na urbanih področjih. ODT v Ljubljani je leta 2019 poročalo, da je bilo izrečenih denarnih kazni bistveno manj, kot so jih državni tožilci tega tožilstva predlagali.

V rubriko »Drugo« spadajo vse sankcije, ki niso našteje v ostalih stolpcih (zlasti varnostni ukrepi). Število drugih sankcij je bilo s 1.022 leta 2019 najvišje v zadnjih petih letih in je v navedenem času tudi naraščalo.

Med statistične podatke o zapornih kaznih od leta 2018 v skupnem letnem poročilu uvrščamo tudi podatke o alternativnih načinih izvršitve zaporne kazni, ki jih ureja 86. člen KZ-1 (vikend zapor, hišni zapor, delo v splošno korist).

Tabela: Alternativni načini izvršitve kazni zapor

Državno tožilstvo	Izrečene zaporne kazni	Od tega vikend zapor	Od tega hišni Zapor	Od tega delo v splošno korist	Odstotek alternativno izvršenih
ODT CE	92	0	1	27	30
ODT KK	94	0	0	8	9
ODT KP	269	0	0	15	6
ODT KR	95	0	0	19	20
ODT LJ	376	0	2	52	14
ODT MB	221	1	1	67	31
ODT MS	117	1	1	16	15
ODT NG	33	0	1	6	21
ODT NM	127	0	1	13	11
ODT PT	82	1	2	11	17
ODT SG	37	0	0	9	24
OPP	0	0	0	0	0
SDT RS	50	1	0	10	22
VDT RS	0	0	0	0	0
Skupaj	1.593	4	9	253	17
Poprečje ODT	140	0	1	23	17
Poprečje ODT OPP SDT RS	123	0	1	19	17

Leta 2019 je delež izrečenih na alternativen način izvršenih kazni zapor znašal 17 %, kar je manj kot leta 2018, ko je znašal 27 %. Tudi skupno število na alternativen način izvršenih kazni je bilo leta 2019 manjše, saj je bilo število vikend zaporov štiri (lani 32), hišnih zaporov devet (lani 13) ter dela v splošno korist 253 (lani 372). Deleži na alternativen način izvršenih kazni zapor se med državnimi tožilstvi še naprej razlikujejo (od 6 % do 31 %), vendar manj kot leta 2018 (od 2 % do 51 %). Na kakovost podatkov vpliva dejstvo, da sodišče o izvršitvi zaporne kazni na alternativen način odloči v sodbi ali šele kasneje z izdajo posebnega sklepa. Iz podatkov tako ni mogoče neposredno sklepati, koliko državni tožilci v svojem predlogu za izrek kazenske sankcije sami predlagajo, da naj se kazen zapor izvrši na alternativen način, saj lahko takšen predlog poda in bo zanj pogosto zainteresirana tudi obramba.

Struktura na alternativen način izvršenih kazni zapor kaže, da je prevladovalo delo v splošno korist s 95 % deležem (leta 2018 je bil ta delež 89 %). Število izrečenih kazni zapor, kjer ni bila predvidena izvršitev kazni na alternativen način (1.327), je bilo leta 2019, tako kot leta 2018, po podatkih ministrstva za pravosodje, podobno povprečnemu številu zaprtih oseb (1.435), pri čemer obe navedeni števili ne vključujeta vikend zaporov.

Tabela 16(m): Izrečene kazenske sankcije in vzgojni ukrepi mladoletnikom

Državno tožilstvo	Skupaj odločbe sodišča	Kazen	Odstotek kazni	Zavodski ukrepi	Odstotek zavodskih ukrepov	Izven zavodski ukrep	Odstotek izven zavodskih ukrepov	Drugo
ODT CE	16	0	0	0	0	27	169	1
ODT KK	19	0	0	0	0	25	132	0
ODT KP	13	1	8	0	0	12	92	0
ODT KR	18	0	0	0	0	19	106	0
ODT LJ	63	2	3	4	6	74	117	0
ODT MB	31	0	0	7	23	35	113	0
ODT MS	8	0	0	0	0	15	188	2
ODT NG	0	0	0	0	0	0	0	0
ODT NM	44	0	0	0	0	44	100	1
ODT PT	6	0	0	0	0	6	100	0
ODT SG	4	0	0	1	25	3	75	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	222	3	1	12	5	260	117	4
Poprečje ODT	20	0	1	1	5	24	108	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	17	0	1	1	4	20	92	0

Leta 2019 je bilo 222 izrečenih kazenskih sankcij in vzgojnih ukrepov mladoletnikom, glede na leto 2018 se je to število povečalo za 21 %. Leta 2019 so bile izrečene tri kazni mladoletnikom, kar ne odstopa od povprečja zadnjih petih let, ko se je to število gibalo med dva in osem. Kar zadeva strukturo vzgojnih ukrepov glede na leto 2018, opazamo leta 2019 večji delež izvenzavodskih ukrepov. Leta 2019 je bil odstotek izvenzavodskih ukrepov s 117 % celo najvišji v zadnjih petih letih. Višji delež zavodskih ukrepov je zadnjih pet let prisoten pri ODT v Mariboru, ki je za leto 2019 poročalo o porastu deleža mladoletniških zadev.

Tabela 16(po): Izrečene kazenske sankcije pravnim osebam

Državno tožilstvo	Obsodilne sodbe	Denarna kazen	Odstotek denarnih kazni	Pogojna obsodba	Odstotek pogojnih obsodb	Odvzem premoženja	Prenemanje pravne osebe
ODT CE	8	0	0	8	100	0	0
ODT KK	1	0	0	0	0	0	1
ODT KP	2	1	50	1	50	0	0
ODT KR	0	0	0	0	0	0	0
ODT LJ	15	5	33	10	67	0	0
ODT MB	8	1	12	7	88	0	0
ODT MS	3	0	0	3	100	0	0
ODT NG	5	3	60	2	40	0	0
ODT NM	5	1	20	4	80	0	0
ODT PT	5	1	20	3	60	1	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0	0

Državno tožilstvo	Obsodilne sodb	Denarna kazen	Odstotek denarnih kazni	Pogojna obsodba	Odstotek pogojnih obsodb	Odvzem premoženja	Prenehanje pravne osebe
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	2	2	100	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	54	14	26	38	70	1	1
Poprečje ODT	5	1	18	3	53	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	4	1	23	3	45	0	0

Skupno število izrečenih obsodilnih sodb pravnim osebam se je leta 2019, glede na prejšnje leto, dvignilo za 35 %, in sicer na 54 izrečenih obsodilnih sodb, kar je blizu povprečja v zadnjih petih letih (med 40 leta 2018, ko je bilo najnižje, in 72 leta 2015, ko je bilo najvišje). Delež izrečenih denarnih kazni (26 %) je leta 2019 sicer nekoliko nižji od deleža izrečenih denarnih kaznileta 2018 (30 %), vendar še vedno drugi najvišji v zadnjih petih letih. Pri fizičnih ter pravnih osebah narašča delež denarnih kazni v strukturi kazenskih sankcij. Leta 2019 prvič beležimo izrek sankcije prenehanja pravne osebe v zadnjih petih letih.

Tabela 17: Odvzem premoženjske koristi in odvzem premoženja v kazenskem postopku

Državno tožilstvo	Število pobud policije za odvzem premoženjske koristi	Število vloženih predlogov za odvzem premoženjske koristi	Število sodnih odločb o začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi (brez podaljšanja)	Število pravnomočnih sodnih odločb o odvzemu premoženjske koristi	Pravnomočna sodna odločba o odvzemu premoženja po 77.a členu KZ-1B	Pravnomočna sodna odločba o odvzemu premoženja po 77.b členu KZ-1B
ODT CE	30	21	16	22	0	0
ODT KK	1	0	0	0	0	1
ODT KP	1	1	0	8	0	0
ODT KR	3	2	1	0	0	0
ODT LJ	50	10	8	13	0	1
ODT MB	27	11	11	6	0	0
ODT MS	15	6	6	1	0	3
ODT NG	7	0	0	5	0	0
ODT NM	1	0	0	2	0	0
ODT PT	2	0	0	0	0	0
ODT SG	6	2	2	0	0	0
OPP	0	0	0	1	0	1
SDT RS	36	41	37	11	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	179	94	81	69	0	6
Poprečje ODT	13	5	4	5	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	14	7	6	5	0	0

V skladu s 74. členom Kazenskega zakonika KZ-1, nihče ne more obdržati premoženjske koristi, ki je bila pridobljena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega. Storilcu ali drugemu prejemniku koristi se odvzamejo denar, dragocenosti in vsaka druga premoženjska korist, ki je bila pridobljena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, če pa mu jih ni mogoče odvzeti, se mu odvzame premoženje, ki ustreza premoženjski koristi.

Ko je v kazenskem postopku predviden odvzem premoženjske koristi ter obstaja nevarnost, da bi obdolženec sam ali preko drugih oseb to korist uporabil za nadaljnjo kriminalno dejavnost ali da bi jo skril, odtujil, uničil ali kako drugače razpolagal z njo, tako da bi onemogočil ali precej otežil njen odvzem po končanem kazenskem postopku, lahko sodišče med postopkom na predlog državnega tožilca odredi začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi. Namen tovrstnega zavarovanja je preprečitev nadaljnje kriminalne dejavnost oziroma zagotovitev učinkovitosti odvzema, ki ga sodišče utegne izreči ob koncu kazenskega postopka. Zavarovanje lahko sodišče odredi tudi v predkazenskem postopku, če so podani utemeljeni razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, s katerim ali zaradi katerega je bila pridobljena premoženjska korist, ali da je bila taka korist pridobljena za drugega ali nanj prenesena.

Zavarovanje se lahko odredi zoper obdolženca oziroma osumljenca, zoper prejemnika premoženjske koristi ali zoper druge osebe, na katere je bila prenesena, če se jim lahko odvzame po določbah Kazenskega zakonika (502. člen Zakona o kazenskem postopku - v nadaljevanju ZKP). Začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi se odredi s sklepom, ki ga v predkazenskem postopku in med preiskavo izda preiskovalni sodnik. Po vložitvi obtožnice izda sklep zunaj glavne obravnave predsednik senata, na glavni obravnavi pa senat (prvi odstavek 502. člena ZKP).

V sklepu, s katerim se odredi začasno zavarovanje, mora sodišče navesti premoženje, ki je predmet zavarovanja, način zavarovanja in rok trajanja ukrepa. Zakon predpisuje časovno omejitev trajanja ukrepa v posameznih fazah postopka in najdaljše trajanje ukrepa: do izvršitve pravnomočne sodne odločbe o odvzemu premoženjske koristi sme začasno zavarovanje skupno trajati največ deset let. O predlogu za odreditev, za podaljšanje, za spremembo ali za odpravo začasnega zavarovanja mora sodišče odločiti posebej hitro, saj gre za ukrep, s katerim se posega v ustavno zagotovljeno pravico do zasebne lastnine. Če je bilo začasno zavarovanje odrejeno, morajo organi v predkazenskem postopku postopati posebej hitro, kazenski postopek pa se šteje za prednostnega.

Če je bil oškodovancu v kazenskem postopku prisojen premoženjskopравни zahtevek, izreče sodišče odvzem premoženjske koristi, kadar presega oškodovancu prisojeni premoženjskopравни zahtevek (prvi odstavek 76. člena KZ-1). V kazenskem in predkazenskem postopku lahko upravičenec sodišču predlaga začasno zavarovanje tega zahtevka. Glede pogojev ter postopka odreditve, trajanja in prenehanja začasnega zavarovanja

premoženjskopravna zahtevka se smiselno uporabljajo določbe ZKP, ki veljajo za začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi (gre za člene 502 do 502d ZKP) (prim. 109. člen ZKP)

Če z ZKP ni določeno drugače, se v postopku za začasno zavarovanje odvzema premoženjske koristi smiselno uporabljajo določbe o začasnih odredbah Zakona o izvršbi in zavarovanju. To pomeni, da veljajo tudi vse omejitve izvršbe.

V tabeli 17 so predstavljeni podatki v zvezi z odvzemom premoženjske koristi in premoženja v kazenskem postopku. Pri tem velja pripomniti, da je izračun v tabelah narejen na dogodkih na ravni obdolženca ter da so poimenovanja stolpcev tabele, kot jih je pripravilo Ministrstvo za pravosodje, neustrezna. V prvem stolpcu so tako prikazane pobude za zavarovanje odvzema premoženjske koristi (ne odvzem), ki jih je podala policija, v drugem stolpcu so vsi predlogi za začasno zavarovanje odvzema premoženjskopravne koristi, podani s strani tožilstev, tretji stolpec pa prikazuje vse odločitve o začasnih zavarovanjih, v okviru katerih je bilo odrejeno začasno zavarovanje.

Glede vrednosti pravnomočnih sodnih odločb o odvzemu premoženjske koristi (četrty, peti in šesti stolpec) je potrebno pojasniti, da se podatki v teh stolpcih ne nanašajo le na zadeve, kjer je bil uporabljen institut zavarovanja zahtevka za odvzem premoženjske koristi, temveč na vse zadeve, v katerih so sodišča s pravnomočno sodno odločbo odvzela premoženjsko korist.

Tožilstva so v letu 2019 prejela skupno 179 pobud za začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi (v nadaljevanju: pobuda). Največ pobud je bilo prejetih na ODT v Ljubljani (50), SDT RS (36) in ODT v Celju (30).

Tožilstva so vložila skupaj 94 predlogov za zavarovanje odvzema premoženjske koristi (v nadaljevanju: predlog), sodišča pa so odredila začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi v 81 primerih, kar pomeni, da je bilo ugodeno predlogom tožilstev v 86,2 % vseh tovrstnih zadev. Največ predlogov je bilo vloženih s strani SDT RS (41, odrejenih 37), ODT v Celju (21, odrejenih 16) in ODT v Mariboru (11, odrejenih 11).

V primerjavi z letom 2018, ko je bilo skupno prejetih 149 pobud in je bilo vloženih 124 predlogov, sodišče pa je odredilo začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi v 102 primerih, se je v letu 2019 število prejetih pobud povečalo, število vloženih predlogov in odrejenih začasnih zavarovanj zahtevka za odvzem premoženjske koristi pa zmanjšalo, a se je pri tem izboljšal odstotek uspešnosti glede na število vloženih predlogov in odrejenih začasnih zavarovanj zahtevka za odvzem premoženjske koristi (82,3 % v letu 2018; 86,2 % v letu 2019), kar gre (upoštevajoč visoke standarde pri izkazovanju in dokazovanju objektivne in subjektivne nevarnosti kot pogojev za odreditev zavarovanja zahtevka za odvzem premoženjske koristi) posebej izpostaviti.

Po poročanju posameznih tožilstev je bilo (podobno kot v prejšnjih letih) največ pobud oziroma predlogov podanih v zadevah, ki se nanašajo na storitve kaznivih dejanj zoper premoženje in gospodarstvo.

Podatki v tabeli kažejo, da je bila v letu 2019 pravnomočno odvzeta premoženjska korist v skupno 69 primerih, pri čemer je bilo največ tovrstnih primerov na območju pristojnosti ODT v Celju (22), sledita ODT v Ljubljani (17) in SDT RS (11).

V primerjavi z letom 2018 (pravnomočno odvzeta premoženjska korist v 108 primerih) je v zvezi navedenega zaznati znižanje, a gre predmetne statistične podatke (in še bolj morebitne zaključke na podlagi teh podatkov) upoštevati z določeno mero zadržanosti. Sodišča namreč o pravnomočnosti sodb o odvzemu koristi tožilstva pogosto ne obveščajo (oziroma so obvestila prejeta s precejšnjo zamudo), prav tako sodišča ne obveščajo tožilstva o izvršitvah sodb o odvzemu premoženjske koristi (niti v zakonu nimajo takšne zaveze), kar pomeni, da v predmetnih statističnih podatkih niso zajete vse pravnomočne sodne odločbe o odvzemu premoženjske koristi, ki so jih izdala sodišča. Upoštevajoč navedeno tožilstva ne razpolagajo z natančnimi podatki o izvršitvi pravnomočnih obsodilnih sodb ter tudi ne o dejanskem iztržku.

V letu 2019 (kot že v letih 2018, 2017, 2016 in 2015) ni evidentiranih pravnomočnih sodnih odločb o odvzemu premoženja po 77.a členu KZ-1, medtem ko beležimo skupno 6 pravnomočnih sodnih odločb o odvzemu premoženja po 77.b členu KZ-1 (3 na območju pristojnosti ODT v Murski Soboti, 1 na območju pristojnosti ODT v Ljubljani, ODT v Krškem in OPP).

Strokovno-informacijski center pri VDT RS v skladu z določbami 206. člena Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1) vodi posebno evidenco o vseh aktualnih postopkih, v katerih je odrejeno in še veljavno začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj. Ta evidenca zajema podatke o začnih zavarovanjih zahtevka za odvzem premoženjske koristi od leta 2013 dalje, prav tako pa zajema podatke o začnih zavarovanjih odvzema premoženja nezakonitega izvora in začnih odvzemih premoženja (ali dela premoženja) nezakonitega izvora po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI)¹.

Pri tem je treba opozoriti, da so se glede premoženja do vključno leta 2018 zbirali (le) podatki o višini protipravne premoženjske koristi v zadevah, v katerih so bila odrejena začasna zavarovanja. VDT je zato v letih 2018 in 2019 izvedlo nadgradnjo informacijskega sistema državnega tožilstva, na podlagi katere se od leta 2019 dalje, v okviru zajema statističnih

¹ V nadaljevanju je evidenca, ki zajema vse aktualne postopke začnih zavarovanj zahtevkov za odvzem premoženjske koristi, zavarovanj odvzema premoženja nezakonitega izvora in začasno odvzetega premoženja skupno poimenovana - evidenca začnih zavarovanj, oziroma so postopki skupno poimenovani - začasna zavarovanja.

podatkov glede izdanih odredb o začasnem zavarovanju, beleži tudi vrsta in ocenjena vrednost začasno zavarovanega premoženja. To bo odpravilo eno od večjih pomanjkljivosti glede beleženja podatkov, ki so ključni za oceno rezultatov dela.

Iz evidence, ki zajema vse aktualne postopke začnih zavarovanj do vključno 31. 12. 2019 (začnih zavarovanj zahtevkov za odvzem premoženjske koristi, zavarovanj odvzema premoženja nezakonitega izvora in začasno odvzetega premoženja) tako izhaja, da je bilo skupno odrejenih 320 začnih zavarovanj tj. zoper 238 fizičnih oseb in 82 pravnih oseb. Skupna ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet začnih zavarovanj v navedenih zadevah znaša 181.997.383 EUR, skupna višina protipravne premoženjske koristi pa 262.177.175 EUR. Premoženje, na katerem je odrejeno začasno zavarovanje, je ocenjeno po javno dostopnih podatkih in cenitvah GURS.

Vsekakor je treba, poleg zgoraj navedenega, za celovito oceno in realen pregled stanja, vzpostaviti centralizirano evidenco na državni ravni, ki bi vključevala tudi podatke o stroških hrambe in upravljanja ter morebitnih odškodninah; glede sodb in sklepov o odvzemu - o vrednosti (dejansko) odvzetega premoženja; iztržku od prodaje odvzetega premoženja; glede odvzemov po členih 75. do 77/b KZ-1 (o storilcu, prejemniku in o načinih odvzemov), kar vse je bilo že izpostavljeno v skupnih poročilih o delu državnih tožilcev v preteklih letih.

Kot je državno tožilstvo že večkrat poudarilo, je za uspešno obravnavanje problematike zavarovanja, odvzema in upravljanja premoženjske koristi ključna ustanovitev in zagon nacionalnega urada (oziroma drugega funkcionalno samostojna organa) za odvzem (odkrivanje, sledenje in zavarovanje odvzema) premoženjske koristi tj. t.i. Asset Recovery Office (ARO) ter urada (oziroma drugega funkcionalno samostojna organa) za upravljanje z zavarovanim in odvzetim premoženjem tj. t.i. Asset Management Office (AMO).

3.2.6. PREGLED POSAMEZNIH PROCESNIH AKTIVNOSTI

Tabela 18: Pregled posameznih dejanj v postopku po državnih tožilstvih

Državno tožilstvo	Usmerjanje policije ter drugih pristojnih organov in institucij	Ustanovitev specializirane preiskovalne skupine	Ustanovitev skupne preiskovalne skupine	Odrejeni stvarni omejevalni ukrepi		Odrejeni prikriti preiskovalni ukrepi		Odrejeni prikriti preiskovalni ukrepi		Odrejeni osebni omejevalni ukrepi		Udeležba na narokih	
				št. predlaganih	št. odrejenih	št. predlaganih	št. odrejenih s strani državnega tožilstva	št. predlaganih s strani državnega tožilstva	št. odrejenih s strani sodišča	št. predlaganih	št. odrejenih	Naroki za glavno obravnavo	Drugi naroki po ZKP
ODT CE	8	0	0	21	16	87	87	382	370	45	42	1.902	1.572
ODT KK	0	0	0	0	0	35	33	198	184	101	101	744	1.291
ODT KP	0	0	0	1	0	98	88	234	196	194	193	1.182	1.489
ODT KR	0	0	0	2	1	11	11	102	101	33	30	745	685
ODT LJ	19	0	1	10	8	91	78	444	412	229	210	3.837	3.653
ODT MB	4	0	0	11	11	69	69	172	162	41	41	1.836	1.146
ODT MS	3	0	0	6	6	139	137	202	202	69	69	525	890
ODT NG	3	0	0	0	0	13	13	47	50	20	18	377	502
ODT NM	0	0	0	0	0	1	1	78	77	83	80	892	842
ODT PT	0	0	0	0	0	31	3	151	36	78	78	630	741
ODT SG	6	0	0	2	2	1	0	20	20	8	7	251	441
OPP	0	0	0	0	0	7	7	41	41	4	3	107	42
SDT RS	50	1	1	41	37	133	114	245	214	25	23	463	468
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	93	1	2	94	81	716	641	2.316	2.065	930	895	13.491	13.762
Poprečje ODT	4	0	0	5	4	52	47	185	165	82	79	1.175	1.205
Poprečje ODT OPP SDT RS	7	0	0	7	6	55	49	178	159	72	69	1.038	1.059

Usmerjanje policije ter drugih pristojnih organov in institucij po 160.a členu ZKP

Naloge policije so v prvi vrsti preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj. Policija je organ odkrivanja in preiskovanja, tožilstvo je organ pregona. Državni tožilec ima poleg funkcije pregona tudi pomembna pooblastila, ki mu omogočajo, da usmerja predkazenski postopek, delo policije, predvsem ko gre za odmevnejše in pravno zahtevnejše zadeve.

Državno tožilstvo ima tako ključno vlogo pri uresničevanju in izpolnjevanju dolžnosti policije pri zagotavljanju varnosti posameznika in sočasnem spoštovanju človekovih pravic. Slednje pride toliko bolj do izraza pri preiskovanju organizirane in gospodarske kriminalitete.

Oblike usmerjanja policije pri odkrivanju kaznivih dejanj in njihovih storilcev so navedene v ZKP in v Uredbi.

Državni tožilec daje policiji obvezna navodila, predloge za zbiranje obvestil in izvedbo drugih ukrepov ter strokovna mnenja. Policija pa je dolžna skladno z Uredbo o svojih aktivnostih, rezultatih in ugotovitvah obveščati državnega tožilca. Na čisto praktični ravni je pogosto težko postaviti mejo med obveznimi navodili, neobvezujočimi predlogi za zbiranje obvestil ter usmeritvami na splošno oziroma to prikazati s številčnimi statističnimi podatki.

Nekatera tožilstva usmerjanje policije pogosto enačijo kar z aktivnostjo tožilca v primerih, ko se odloča o prikritih preiskovalnih ukrepih. Vendar pa tega ni mogoče omejiti samo na odločanje državnega tožilca o uvedbi ali podaljšanju prikritih preiskovalnih ukrepov oziroma na njegovo aktivnost v okviru dežurne službe.

V posameznih zadevah državni tožilec usmerja policijo ves čas predkazenskega postopka do podaje kazenske ovadbe. V praksi usmerjanje, ki ga izvajajo državni tožilci na okrožnih državnih tožilstvih in SDT RS, poteka večinoma v obliki ustnih usmeritev, zato jih je, kot rečeno, statistično težko prikazati, saj statistični podatki ne prikazujejo celotnega obsega in števila danih usmeritev.

Državni tožilci podajo usmeritve največkrat po telefonu, pogoste tudi neposredno na koordinacijskih sestankih oziroma v okviru preiskovalnih skupin. Pisnih usmeritev je manj, največkrat se pojavljajo pri izvajanju prikritih preiskovalnih ukrepov in pri preiskovanju zahtevnejših oblik kriminala, na primer gospodarske in korupcijske kriminalitete. Pri zahtevnih kaznivih dejanjih se državni tožilci udeležijo tudi ogleda kraja storitve kaznivega dejanja in razgovorov, ki jih opravlja policija v predkazenskem postopku.

Iz poročil posameznih državnih tožilstev za leto 2019 izhaja, da so tožilstva pisne usmeritve podala v 93 zadevah, od tega jih je daleč največ podalo SDT RS, v 50 zadevah. SDT RS obravnava tudi največ zahtevnih in kompleksnih kaznivih dejanj s področja organizirane, gospodarske in korupcijske kriminalitete.

Pri pregonu zahtevnega gospodarskega in organiziranega kriminala poteka sodelovanje tudi z drugimi državnimi organi in inšpekcijskimi službami, in sicer s FURS, Uradom za preprečevanje pranja denarja, Komisijo za preprečevanje korupcije, Banko Slovenije, Računskim sodiščem itd.. Na mednarodni ravni so državna tožilstva največkrat pridobivala dokaze v sodelovanju in ob pomoči ministrstva za pravosodje in slovenskega predstavništva v Eurojustu.

Ustanovitev specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin

Aktivno sodelovanje različnih državnih organov v okviru specializiranih preiskovalnih skupin poveča učinkovitost in hitrost preiskovanja pri obravnavi kompleksnih in strokovno zahtevnih kazenskih zadev. Tožilcu sodelovanje s posameznimi strokovnjaki olajša sprejetje odločitve oziroma ukrepa.

Specializirane preiskovalne skupine, ki jih je ZKP predvidel za najzahtevnejša kazniva dejanja, v praksi niso pogoste. Delo v okviru specializiranih preiskovalnih skupin poteka z vključitvijo posameznih preiskovalcev iz različnih državnih organov v ekipo, ki preiskuje konkretno zahtevnejšo obliko kaznivega dejanja. V praksi pa se zahtevnejši primeri še vedno rešujejo predvsem s sodelovanjem zaposlenih iz različnih državnih organov v okviru njihovih temeljnih pristojnosti, brez ustanovitve preiskovalne skupine na podlagi 160.a člena ZKP.

Izkušnje potrjujejo, da bi delo specializiranih preiskovalnih skupin potekalo najbolj učinkovito, če bi člani preiskovalne skupine iz različnih organov in institucij v času aktivnega dela skupine naloge opravljali kontinuirano in skupaj, na isti lokaciji. Zaenkrat se člani preiskovalnih skupin sestajajo v prostorih SDT RS le na občasnih sestankih, v okviru katerih se dogovorijo o nadaljnjih aktivnostih skupine.

Leta 2019 so bile, na predlog državnih tožilcev SDT RS, ustanovljene tri preiskovalne skupine, in sicer ena specializirana preiskovalna na podlagi 160.a člena ZKP in dve finančni preiskovalni skupini po določbi 14. člena ZOPNI, ob smiselni uporabi 160.a člena ZKP, ki sicer v statistični tabeli nista prikazani. Na SDT RS opozarjajo, da tabela 18 prikazuje samo število novo ustanovljenih specializiranih preiskovalnih skupin, je pa, kot je bilo že omenjeno, leta 2019 delovalo večje število skupin, ki so bile ustanovljene že v prejšnjih letih. Iz podatkov, da je bilo leta 2017 ustanovljenih devet specializiranih skupin in leta 2018 pet specializiranih skupin, je razvidno, da se število ustanovljenih skupin zmanjšuje.

Razlogi za manjše število delujočih specializiranih preiskovalnih skupin so različni. Pomembna pomanjkljivost so organizacijsko - tehnične ovire. Veljavna zakonodaja članom specializiranih preiskovalnih skupin za zdaj ne omogoča delovanja oziroma izvajanja preiskovalnih dejanj iz skupnih prostorov, ki bi bili opremljeni z ustrezno informacijsko - analitično in tehnično opremo. V okviru delujočih specializiranih preiskovalnih skupin se člani na skupnih sestankih srečujejo po potrebi in ob upoštevanju drugih obveznosti, ki jih imajo v matičnem organu oziroma instituciji.

Dejstvo je, da so nekatere specializirane preiskovalne skupine v praksi slabo zaživele. Na tem področju bi bile smiselne zakonske spremembe, predvsem pri zagotavljanju tehničnih pogojev za delovanje preiskovalnih skupin.

Po drugi strani pa je bilo ustanovljenih veliko finančnih preiskovalnih skupin, ki delujejo na področju odkrivanja premoženja nezakonitega izvora. Navedeno je posledica spremembe zakonodaje, ki v primeru odreditve finančne preiskave predvideva ustanovitev finančne preiskovalne skupine po uradni dolžnosti. V teh preiskovalnih skupinah je najpomembnejše sodelovanje s predstavniki FURS, ki imajo največ strokovnega znanja, potrebnega za odkrivanje premoženja nezakonitega izvora.

Skupna preiskovalna komisija (JIT) pa se ustanovi zaradi olajšanja neposrednega sodelovanja med pravosodnimi organi držav članic EU. Ustanovitev skupnih preiskovalnih skupin je koristna tako zaradi različnih nacionalnih zakonodaj, ki urejajo način pridobivanja dokazov, kot tudi zaradi lažjega usmerjanja in hitrejšega poteka predkazenskega postopka.

Leta 2019 se je znatno povečalo število aktivnih skupnih preiskovalnih skupin. Trenutno je aktivnih pet skupnih preiskovalnih skupin, v katerih poleg državnih tožilcev SDT RS in ODT v Ljubljani, sodelujejo še državni tožilci in predstavniki policije Španije, Italije, Nemčije, Danske in Madžarske.

V praksi se skupne preiskovalne skupine sicer ustanavljajo redko, ker gre za sodelovanje na mednarodni ravni med državami članicami EU, za ustanovitev pa je potrebno soglasje predstavnikov pravosodnih organov drugih držav. Skupna preiskovalna skupina se ustanovi, ko sporazum o ustanovitvi podpišejo vse udeležene države. Sklenitev sporazuma otežujejo predvsem razlike v nacionalnih zakonodajah, ki urejajo način sklenitve in pristojno osebo za podpis sporazuma o ustanovitvi skupine, ter pomanjkanje interesa nekaterih drugih držav EU za vzpostavitev mednarodnega sodelovanja na opisan način. Državni tožilci zato uporabljajo tudi druge oblike mednarodnega sodelovanja, npr. pridobivanje dokazov ob pomoči Eurojusta in evropskih kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže (EJN) oziroma z uporabo evropskega preiskovalnega naloga ali z neposrednim pošiljanjem zaprosila za mednarodno pravno pomoč tujemu pravosodnemu organu.

Predvsem zaradi aktivnega prizadevanja državnih tožilcev SDT RS za povečanje mednarodnega sodelovanja, je leta 2019 uspešno delovalo največje število skupnih preiskovalnih skupin doslej. Pred tem sta bili leta 2012 in 2014 ustanovljeni le dve skupni preiskovalni komisiji. V postopku ustanavljanja so bile leta 2019 še tri skupne preiskovalne skupine, v katerih delujejo državni tožilci SDT RS, ki so začele delovati v začetku leta 2020.

Leta 2019 je bila tudi v okviru ODT v Ljubljani ustanovljena skupna preiskovalna skupina (Slovenija - Švedska - Velika Britanija). Tako je to okrožno državno tožilstvo, poleg SDT RS, edino v Sloveniji, ki je obravnavalo zadevo, v kateri je bilo potrebno ustanoviti skupno preiskovalno skupino.

Tabela 19: Postopki po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora

Leto	Odrejena finančna preiskava	Predlog za začasno zavarovanje	Odreditev začasnega zavarovanja	Predlog za začasen odvzem	Odreditev začasnega odvzema	Št. finančnih preiskav, ki so bile zaključene v letu poročanja brez vložitve tožbenega zahtevka	Tožba zaradi odvzema	Skupna vrednost tožbenega zahtevka za odvzem premoženja nezakonitega izvora
2019	26	10	10	1	0	6	8	706.178
2018	10	24	22	1	1	31	6	1.929.719
2017	23	15	13	1	1	1	17	5.381.505
2016	18	13	12	1	1	4	13	4.302.011
2015	18	20	19	0	0	75	15	5.899.478

Tabela 20(p): Pregled dela državnih tožilstev v zvezi s finančnimi preiskavami in pripravo procesnega gradiva po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora za fizične osebe

Državno tožilstvo	Skupni znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila uvedena finančna preiskava	Št. zadev, v katerih je bila ustanovljena finančna preiskovalna skupina	Št. vloženih tožb zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila vložena tožba zaradi odvzema	Št. oseb, zoper katere je bila izdana pravnomočna sodba o odvzemu premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) pravnomočno odvzetega premoženja
ODT CE	724.887	2	0	0	0	0
ODT KK	0	0	0	0	0	0
ODT KP	0	0	0	0	0	0
ODT KR	110.450	1	0	0	0	0
ODT LJ	528.521	2	0	0	0	0
ODT MB	0	0	0	0	0	0
ODT MS	0	0	0	0	0	0
ODT NG	0	0	0	0	0	0
ODT NM	280.000	1	0	0	0	0
ODT PT	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0
SDT RS	54.167	2	6	467.830	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.698.025	8	6	467.830	0	0
Poprečje ODT	149.442	1	0	0	0	0
Poprečje ODT OPP	130.617	1	0	35.987	0	0
SDT RS						

Tabela 20(po): Pregled dela državnih tožilstev v zvezi s finančnimi preiskavami in pripravo procesnega gradiva po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora za pravne osebe

Državno tožilstvo	Skupni znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila uvedena finančna preiskava	Št. zadev, v katerih je bila ustanovljena finančna preiskovalna skupina	Št. vloženih tožb zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila vložena tožba zaradi odvzema	Št. oseb, zoper katere je bila izdana pravnomočna sodba o odvzemu premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) pravnomočno odvzetega premoženja
ODT CE	37.210	1	0	0	0	0
ODT KK	0	0	0	0	0	0
ODT KP	0	0	0	0	0	0
ODT KR	0	0	0	0	0	0
ODT LJ	0	0	0	0	0	0
ODT MB	0	0	0	0	0	0
ODT MS	0	0	0	0	0	0
ODT NG	0	0	0	0	0	0
ODT NM	280.000	1	0	0	0	0
ODT PT	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0

Državno tožilstvo	Skupni znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila uvedena finančna preiskava	Št. zadev, v katerih je bila ustanovljena finančna preiskovalna skupina	Št. vloženih tožb zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) premoženja nezakonitega izvora, zaradi katerega je bila vložena tožba zaradi odvzema	Št. oseb, zoper katere je bila izdana pravnomočna sodba o odvzemu premoženja nezakonitega izvora	Skupen znesek (vrednost) pravnomočno odvzetega premoženja
OPP	0	0	0	0	0	0
SDT RS	45.834	2	2	238.348	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	363.044	4	2	238.348	0	0
Poprečje ODT	28.837	0	0	0	0	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	27.926	0	0	18.334	0	0

Za uspešen pregon storilcev kaznivih dejanj je bistveno, da se jim odvzame tudi premoženje nezakonitega izvora, saj storilci izvršujejo kazniva dejanja ravno z namenom, da bi pridobili čim večje premoženje. Pridobljeno premoženje uporabljajo tudi za izvrševanje novih kaznivih dejanj. ZOPNI omogoča zaplembo premoženja, ki izvira iz kriminalne dejavnosti, tudi brez pravnomočne kazenske obsodbe. Za učinkovit odvzem premoženja nezakonitega izvora pa je ključno njegovo pravočasno zavarovanje in začasni odvzem.

Delovanje tožilstev po določilih ZOPNI poteka od sredine leta 2012 dalje. V slovenski pravni red je bil s tem zakonom uveden nov koncept možnosti odvzema premoženja, ki izvira iz kriminalne dejavnosti, a ni vezan na pravnomočno obsodilno sodbo.

Finančne preiskave vodi državno tožilstvo, ki je pristojno za predkazenski ali kazenski postopek zaradi kataloškega kaznivega dejanja iz 4. člena ZOPNI, torej bodisi okrožno državno tožilstvo bodisi SDT RS. V okviru finančnih preiskovalnih skupin poteka tudi intenzivno sodelovanje z drugimi organi, ki lahko prispevajo k uspešnemu odkrivanju premoženja nezakonitega izvora, zlasti s FURS, s policijo, z Urdom za preprečevanje pranja denarja ter s Komisijo za preprečevanje korupcije.

Državni tožilci Civilno finančnega oddelka SDT RS nudijo asistenco ostalim tožilcem SDT RS in tožilcem okrožnih državnih tožilstev pri vodenju finančnih preiskav. Iz praksa izhaja, da je bil večji del vseh do sedaj odrejenih finančnih preiskav odrejen na SDT RS. Prav tako so opazne razlike pri številu odrejenih finančnih preiskav med posameznimi okrožnimi državnimi tožilstvi. Nekaj okrožnih državnih tožilstev ni prejelo nobenega predloga za odreditev finančne preiskave, niti niso sama v kazenskih zadevah zaznala pogojev za odreditev finančne preiskave.

Na pobudo VDT RS in SDT RS so že leta 2015 in 2016 stekli mehanizmi za povečevanje števila odrejenih finančnih preiskav na okrožnih državnih tožilstvih. Dodatno pa je v podkrepitev pomembnosti delovanja državnih tožilcev na tem področju, generalni državni tožilec

septembra 2016 izdal Splošno navodilo o finančnih preiskavah, ki tudi državne tožilce opredeljuje kot tiste, ki so proaktivni pri iskanju, zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora. S splošnim navodilom so bili uvedeni nekateri koristni organizacijski ukrepi s ciljem, da se olajša uspešna identifikacija zadev, primernih za postopke po ZOPNI. Gre za primere, ko državni tožilec ne razpolaga s predlogom za odreditev finančne preiskave po ZOPNI s strani predlagateljev (policije, FURS, Urada za preprečevanje pranja denarja, komisije za preprečevanje korupcije).

Generalni državni tožilec je nadalje novembra 2017 pristopil k sopodpisu Usmeritev za izvajanje izmenjave podatkov, potrebnih za ugotovitev razlogov za sum, da posamezne osebe razpolagajo s premoženjem nezakonitega izvora, njegova skupna vrednost pa presega 50.000 evrov., Druga podpisnika sta bila najvišja predstavnik policije in FURS, sprejet dokument pa predstavlja podlago za učinkovitejšo izmenjavo informacij zaradi identifikacije in uvedbe ZOPNI postopkov.

Od uveljavitve ZOPNI maja 2012 dalje, je bilo skupno odrejenih 55 finančnih preiskav zoper 168 fizičnih oseb in 89 pravnih oseb. Na SDT RS je bilo do konca leta 2019 odrejenih 30 finančnih preiskav zoper 108 fizičnih oseb in 81 pravnih oseb, na ostalih državnih tožilstvih pa je bilo odrejenih 25 finančnih preiskav zoper 60 fizičnih in osem pravnih oseb. Začasna zavarovanja premoženja nezakonitega izvora so v fazi finančne preiskave ali tožbe so v času nastajanja letnega poročila odrejena v 11 primerih, v skupni vrednosti: 4.069.796,75 evrov. Začasni odvzem premoženja nezakonitega izvora je v fazi finančne preiskave ali tožbe odrejen v dveh primerih, v vrednosti: 366.700 evrov. Skupno je bilo vloženih 28 tožb, od tega 16 na podlagi finančnih preiskav odrejenih na SDT RS in 12 tožb na podlagi finančnih preiskav odrejenih na okrožnih državnih tožilstvih. Tožbe so bile vložene zoper 62 fizičnih in 11 pravnih oseb, skupno zoper 73 pravnih subjektov. Skupna vrednost tožbenih zahtevkov je znašala 30.859.996,67 evrov.

Dosedanje postopke je zaznamovala odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-6/15-25, Up-33/15-34 in Up-1003/15-29 z dne 5. 7. 2018. V tej odločbi je ustavno sodišče presojalo ustavno skladnost prvega odstavka 57. člena ZOPNI, ki je določal, da se ta zakon uporablja tudi za zadeve, v katerih se je predkazenski ali kazenski postopek začel pred njegovo uveljavitvijo (torej pred 29. 11. 2011) in po 1. 1. 1990. Presodilo je, da je navedena določba v neskladju s prepovedjo povratne veljave zakona iz 155. člena URS, saj se je ZOPNI uporabljal tudi za zadeve, v katerih se je predkazenski ali kazenski postopek začel pred njegovo uveljavitvijo oziroma po 1. 1. 1990 in je zato razveljavilo prvi odstavek 57. člena tega zakona.

Opisana ugotovitev retroaktivnosti je imela drastične učinke na odprte ZOPNI zadeve, saj je bilo pri veliki večini odprtih pravnih postopkih, kataloško kaznivo dejanje storjeno oziroma premoženje pridobljeno pred 29. 11. 2011. V enajstih pravnih, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno pred navedenim datumom, so državni tožilci SDT RS umaknili tožbe, v v eni pravdi, že

končani na prvi stopnji, pa so umaknili pritožbo zoper zavrnilno sodbo. Po odločitvi ustavnega sodišča o razveljavitvi drugega odstavka 57. člena ZOPNI, je bila do sedaj v eni zadevi s strani tožene stranke vložena odškodninska tožba na podlagi 45. člena ZOPNI, zadeva pa je v teku.

Leta 2019 se je število odrejenih finančnih preiskav glede na leto 2018 povečalo. Tako je bilo leta 2019 na vseh tožilstvih skupaj odrejenih osem finančnih preiskav, obravnavanih pa je bilo 24 oseb (leta 2018 je bilo obravnavanih deset oseb). Od tega je bilo na SDT RS obravnavanih sedem, na okrožnih državnih tožilstvih pa 16 oseb.

Leta 2019 se je povečalo število tožencev v novo začelih pravnih postopkih: vložene so bile tri tožbe zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora; skupaj je bilo toženih osem oseb (leta 2018 je bilo toženih šest oseb). Skupna višina tožbenih zahtevkov po leta 2019 vloženi tožbah je znašala 706.178,58 evrov, leta 2018 pa 1.929.719,83 evra.

3.3. INSTITUT PRIZNANJA KRIVDE

3.3.1. UVODNO POJASNILO

Določbe XXVI.a poglavja ZKP, ki urejajo sporazum o priznanju krivde, uzakonjajo možnost, da se državni tožilec in obdolženec dogovorita, pod kakšnimi pogoji bo obdolženec pred sodiščem krivdo priznal. Možnost sojenja v kazenskih zadevah na podlagi predhodnega dogovora med tožilcem in obdolžencem, je sprejeta v mnogih drugih evropskih državah (Franciji, Nemčiji, Italiji, Španiji, Švici, v vseh drugih državah, nastalih na območju bivše Jugoslavije). Tudi v drugih državah so se namreč kazenskopravni sistemi soočali s krizo, ki so jo rešili tako, da so namesto togih, na nekdanj neizpodbitnih procesnih načelih temelječih rešitev, uvedli bolj pragmatične rešitve, ki omogočajo bistveno skrajšanje kazenskega postopka. Med temi rešitvami se zlasti širijo mehanizmi, s katerimi se obdolženca vzpodbuja k sodelovanju z organi kazenskopravnega sistema, z enostranskimi, fiksni ponudbami, ki jih obdolženec lahko samo sprejme ali ne (npr. že uveljavljeni kaznovalni nalog), ali s pogajanji in dogovori o koncesijah (zlasti nižje kazni) za njegovo sodelovanje.

3.3.2. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVDE

Tabela 21: Sporazum o priznanju krivde in predobravnavni narok oziroma narok za izrek kazenske sankcije

Državno tožilstvo	Pogajanja	Sporazum o priznanju krivde	Izjava o priznanju krivde	Predobravnavni narok			Narok za izrek kazenske sankcije		
				Okrajna sodišča	Okrožna sodišča	Skupaj	Okrajna sodišča	Okrožna sodišča	Skupaj
ODT CE	70	58	287	45	370	415	141	145	286
ODT KK	47	37	89	24	118	142	30	56	86
ODT KP	56	56	225	53	424	477	61	185	246
ODT KR	13	12	112	44	187	231	19	71	90
ODT LJ	21	20	648	847	1.050	1.897	228	250	478
ODT MB	49	48	239	134	168	302	54	55	109

Državno tožilstvo	Pogajanja	Sporazum o priznanju krivde	Izjava o priznanju krivde	Predobravnavni narok			Narok za izrek kazenske sankcije		
				Okrajna sodišča	Okrožna sodišča	Skupaj	Okrajna sodišča	Okrožna sodišča	Skupaj
ODT MS	0	0	220	178	220	398	70	124	194
ODT NG	11	10	81	34	102	136	30	47	77
ODT NM	17	17	148	61	292	353	16	116	132
ODT PT	81	74	101	31	153	184	12	74	86
ODT SG	8	8	64	51	109	160	24	46	70
OPP	0	0	6	6	12	18	1	4	5
SDT RS	29	23	20	0	92	92	0	6	6
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	402	363	2.240	1.508	3.297	4.805	686	1.179	1.865
Poprečje ODT	34	31	201	137	290	427	62	106	169
Poprečje ODT OPP SDT RS	31	28	172	116	254	370	53	91	143

Statistika glede pogajanj in sklenjenih sporazumov o priznanje krivde kaže, da se je institut uspešno ukoreninil v tožilsko prakso. Leta 2013 smo beležili povprečno 17 pogajanj in 13 sklenjenih sporazumov na državno tožilstvo, leta 2019 pa beležimo povprečno 31 pogajanj in 28 sklenjenih sporazumov. Državni tožilci so se leta 2019 pogajali za 10 odstotkov manj kot preteklo leto, vendar je bila uspešnost pogajanj večja, saj jih je bilo 90 odstotkov zaključenih s sklenitvijo sporazuma o priznanju krivde.² V pretežni meri je do izvedenih postopkov pogajanj prihajalo na pobudo obrambe ali obdolženih samih, zlasti v primerih z očitkom težjih kaznivih dejanj ali v pripornih zadevah. V zadevah iz pristojnosti okrajnega sodišča se državni tožilci v pretežni meri poslužujejo instituta sodbe na podlagi kaznovalnega naloga, pogajanj pa le izjemoma.

Pogosteje kot leta 2018 so leta 2019 pogajalsko pristopili k reševanju kazenskih zadev ODT v Krškem, ODT v Kopru, ODT v Mariboru, ODT na Ptuju, ODT v Slovenj Gradcu in SDT RS. Pri tem ODT na Ptuju ugotavlja, da zaznavajo konstantno rast števila zadev, v katerih so izvedena pogajanja tudi zaradi večjega števila kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu KZ-1, saj so tujci, ki so prijete med izvrševanjem kaznivega dejanja, skupaj z ilegalnimi migranti in zoper katere je odrejen pripor, pripravljeni - takoj po odrejenem priporu ali po vložitvi obtožnice in predstavitvi dokazov, dejanja tudi priznati.³ Tudi

² Navkljub temu, da državni tožilci ne zasledujejo cilja po 100-odstotnem uspehu pogajanj (ekonomičnost je samo ena izmed zasledovanih vrednot kazenskega postopka in njeno postavljanje nad druge vrednote ni vedno utemeljeno) vendar so navkljub temu nekatera tožilstva dosegla 100-odstotno uspešnost izvedenih pogajanj (ODT v Kopru in ODT v Slovenj Gradcu).

³ Od 74 sklenjenih sporazumov, se jih je na ODT na Ptuju, kar 34 nanaša na storilce kaznivega dejanja po 308. členu KZ-1.

ODT v Krškem poudarja, da so leta 2019 obravnavali večje število kaznivih dejanj po 308. členu KZ-1. Tožilci predvsem ob sklepanju sporazumov o priznanju krivde s storilci navedenega kaznivega dejanja skušajo doseči precej visoke denarne kazni. Poudariti pa je treba, da so dogovorjene denarne kazni tudi plačane, saj tožilci kot pogoj za sklenitev sporazuma zahtevajo, da so denarna sredstva na fiduciarnih računih zagovornikov, ker se lahko le tako zagotovi, da je denarna kazen ne samo izrečena, ampak tudi izvršena. Tako je bilo v 22 sklenjenih sporazumih dogovorjeno in tudi takoj plačano skupno 156.6000 evrov denarnih kazni.

Na tem mestu je potrebno izpostaviti tudi primerno prakso ODT v Murski Soboti, kjer so državni tožilci pri kaznivih dejanjih prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. členu KZ-1 v večini primerov, ko so bili obdolženci pripravljeni priznati krivdo, izvedli tako imenovani »fast track« (hitri) postopek. ODT na Ptuj pa opozarja, da je za državno tožilstvo še vedno obremenjujoč finančni vidik, kadar gre za pogajanja z obdolženci, ki so tujci, saj mora v teh primerih tožilstvo angažirati tudi sodnega tolmača.

Pozitivno izstopajoč trend števila pogajanj evidentira tudi SDT RS, kar pripisujejo medijski odmevnosti nekaterih pogajanj, ki so bila uspešno zaključena leta 2012 in 2013. Ugotavljajo, da se sporazumi praviloma sklepajo šele po pravnomočnosti obtožnice, saj do tega trenutka obdolženci nimajo interesa, da bi krivdo priznali, ker čakajo na odločitev sodišča o ugovorih zoper obtožnico. Nadalje ugotavljajo, da so se sporazumi leta 2019 sklepali predvsem na področjih gospodarskih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala. V praksi SDT RS opaža probleme pri sprejemanju sporazumov s strani sodišč. Iz določb ZKP izhaja, da sodnik sporazum po preučitvi stanja zadeve bodisi sprejme, bodisi zavrne in se izloči iz zadeve. Izkušnje v praksi kažejo, da nekatera sodišča sporazumom niso naklonjena in pogosto dalj časa odločajo o sprejemu oziroma zavrnitvi sporazuma. To se pojavlja predvsem pri obravnavi kaznivih dejanj trgovine z ljudmi in nekaterih gospodarskih kaznivih dejanj.

Tožilstva, ki evidentirajo upad števila pogajanj in sklenjenih sporazumov, to pripisujejo predvsem temu, da obdolženci oziroma njihovi zagovorniki niso pokazali interesa, da bi se na tožilstvu sklenil sporazum o priznanju krivde. Prav tako ugotavljajo, da je postopek pogajanj otežen v primerih, ko so storilci priprti, saj jih je na pogajanja potrebno pripeljati iz priporov po predhodnem dovoljenju preiskovalnega sodnika. ODT v Ljubljani utemeljeno pripisuje nižje število pogajanj in sklenjenih sporazumov izjemno slabi kadrovske situaciji ter veliki zaposlenosti in angažiranosti tožilcev v nujnih zadevah v dežurni službi ter z udeležbami na obravnavah na sodišču. Pri tem ODT v Ljubljani izpostavlja tudi dobro utečen sistem, ki je specifičen za Okrožno sodišče v Ljubljani, da hitro razpiše predobravnavni narok na katerem obdolženi priznajo krivdo, zaradi česar do pogajanj niti ne pride. Navedeno potrjujejo tudi statistični podatki iz katerih izhaja, da se tožilci ODT v Ljubljani udeležijo 1.897 predobravnavnih narokov, medtem ko je povprečje 370.

Tabela 21.a: Delež uspešnosti pogajanj in sporazumov glede na število obtoženih oseb

Državno tožilstvo	Število obtoženih oseb	Pogajanja	Odstotek pogajanj od obtoženih	Sporazumi	Odstotek sporazumov od obtoženih	Odstotek sporazumov od pogajanj
ODT CE	970	70	7%	58	6%	83%
ODT KK	505	47	9%	37	7%	79%
ODT KP	1.058	56	5%	56	5%	100%
ODT KR	496	13	3%	12	2%	92%
ODT LJ	2.476	21	1%	20	1%	95%
ODT MB	1.044	49	5%	48	5%	98 %
ODT MS	478	0	0	0	0	0
ODT NG	322	11	3%	10	3%	91%
ODT NM	642	17	3%	17	3%	100%
ODT PT	307	81	26%	74	24%	91%
ODT SG	217	8	4%	8	4%	100%
OPP	35	0	0	0	0	0
SDT RS	165	29	18%	23	14%	79%
Skupaj	8.715	402	5%	363	4%	90%

Statistični podatki kažejo, da je v državi, največje število začetih pogajanj v primerjavi s številom vloženih obtožb, že drugo leto zapored imelo ODT na Ptuju, glede na ta delež pa pozitivno izstopa še SDT RS. Povečano angažiranost državnih tožilcev (kakovosten obtožni akt, realna ocena kako bi stekel postopek na sodišču) in njihovo pogajalska pripravljenost pa nenazadnje izkazuje tudi dejstvo, da so bila pogajanja v 90 odstotkih končana s sklenitvijo sporazuma o priznanju krivde.

Z uporabo obravnavanega instituta je tožilec postal tudi ključni določevalec kaznovalne politike, saj je njegov predlog glede vrste in višine kazenske sankcije zavezujoč, s čimer državni tožilec aktivno učinkuje na kaznovalno politiko. Zaradi poenotenja uporabe tožilskih pooblastil in zagotovitve enotne kaznovalne politike, so opredeljene zavezujoče usmeritve in napotki za delo državnih tožilcev v Splošnih navodilih o pogajanjih ter o predlaganju sankcij v primeru priznanja krivde in sporazuma o krivdi in v Politiki pregona. Tožilstva poročajo, da pri pogajanjih zasledujejo čim večjo enotnost pri oblikovanju kaznovalne politike. Posebej prizadevno je na tem področju ODT v Celju, ki je izoblikovalo izhodišča za sklenitev dogovora glede višine glavne in stranske denarne kazni pri pogajanjih s storilci kaznivih dejanj (praviloma tujci) prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 308. člena KZ-1. ODT v Novi Gorici pa poudarja, da je opazen doprinos sporazumov o priznanju krivde v tem, da je mogoče bolj individualizirati kazenske sankcije, tudi v smeri nalog iz 162. člena ZKP (torej nalog, ki jih je mogoče naložiti v postopku odloženega pregona).

Za redno spremljanje kaznovalne politike državnim tožilstvom znova priporočamo, da po zgledu ODT v Celju oblikujejo oddelek, ki bo pristojen tudi za pogajanja ter bo redno spremljal sodno prakso in kaznovalno politiko višjih sodišč in Vrhovnega sodišča RS. Razen tega bi s podatki ažurno seznanjal »pogajalske« tožilce, morebiti tudi določitev tožilca, pristojnega za

pogajanja, ki jih tožilci kot nosilci spisov zaradi obremenjenosti težje kakovostno izvedejo (sploh glede na dejstvo, da so tožilstva v preteklih letih kot razlog neuporabe instituta izpostavljala predvsem obremenjenost tožilca in zamudnost pogajanj, kar jih je odvrčalo od uporabe instituta).

3.3.3. PREDOBRAVNAVNI NAROK IN NAROK ZA IZREK KAZENSKE SANKCIJE

Predobravnavni narok omogoča izvedbo skrajšanih oziroma poenostavljenih oblik kazenskega postopka ter ekonomičen potek glavne obravnave. Če obtoženec pred sodiščem krivdo prizna, se izvede skrajšani postopek, to je izrek kazenske sankcije brez oprave glavne obravnave, če pa ne, se že v tej fazi izločijo nedovoljeni dokazi in se odloči o procesnih predlogih strank, ugotovi, katera dejstva so med strankama sporna in s katerimi dokazi se bodo na glavni obravnavi dokazovala, da bo lahko glavna obravnava potekala hitreje in bolj ekonomično.

Na okrožnih sodiščih je bilo leta 2019 opravljenih skupaj 3.297 predobravnavnih narokov (kar pomeni 15 odstotno zmanjšanje od preteklega leta, ko jih je bilo razpisanih 3.899), na okrajnih sodiščih pa 1.508 narokov (kar pomeni 9 odstotno zmanjšanje glede na leto 2018, ko je bilo opravljenih 1.664 narokov). Po lanskoletnem povečanju se je število predobravnavnih narokov leta 2019 številčno ponovno približalo letu 2017, ko je bilo opravljenih 4.825.

Predobravnavnemu naroku, na katerem obdolženec prizna krivdo, sledi narok za izrek kazenske sankcije. Okrajna in okrožna sodišča so leta 2019 opravila 1.865 narokov za izrek kazenske sankcije, kar pomeni zmanjšanje za 8 odstotkov (leta 2018 jih je bilo 2.037), s tem pa številčni približek letu 2017, ko jih je bilo 1.815. Medtem ko okrožna državna tožilstva niso podala razlage glede navedenega zmanjšanja, je SDT RS pojasnil, da je manjše število izvedenih narokov za izrek kazenske sankcije po eni strani posledica obsežnosti zadev SDT RS (npr. v eni zadevi lahko na enem naroku krivdo prizna več obdolžencev oziroma se predložijo sporazumi za več obdolžencev), po drugi strani pa posledica okoliščine, da nekatera sodišča po preučitvi stanja zadeve sklenjenega sporazuma oziroma priznanja, krivde ne sprejmejo.

3.4. ALTERNATIVNE OBLIKE KAZENKEGA PREGONA TER DRUGE POENOSTAVITVE KAZENKEGA POSTOPKA

3.4.1. UVODNO POJASNILO

Državni tožilec se lahko ob pogojih, ki morajo biti podani tako na zakonski (ZKP) kot podzakonski ravni (Splošno navodilo za enotno uporabo določb 162. člena ZKP o odložitvi kazenskega pregona in Splošno navodilo o pogojih in okoliščinah za odstopanje zadev v postopek poravnavanja), odloči namesto za kazenski pregon, za izvedbo alternativnega reagiranja. V ta namen ima državni tožilec na razpolago inštitut poravnavanja, urejen v 161.a členu ZKP, odloženi pregon, urejen v 162. členu ZKP ter kaznovalni nalog po 445.a členu ZKP.

Inštitut poravnovanja in odloženi pregon lahko državni tožilec uporabi zoper osumljenca kaznivih dejanj iz pristojnosti okrajnega sodišča in za nekatera taksativno naštetá kazniva dejanja, za katera sicer zakon predpisuje kazen višjo od treh let, pri čemer inštitut poravnovanja lahko uporabi tako v fazi odločanja o kazenski ovadbi kot tudi v fazi glavne obravnave. Poenostavitev kazenskega postopka predstavlja postopek za izdajo kaznovalnega naloga. Slednjega tožilec lahko vloži ob obtožnem predlogu za kazniva dejanja iz pristojnosti okrajnega sodišča in v njem predlaga (po 445.a členu predviden) izrek kazenske sankcije ali ukrepa brez oprave glavne obravnave pred sodiščem.

Z izvajanjem alternativnih oblik kazenskega pregona se število zadev, ki jih sodišče prejme v delo, občutno zmanjša, prav tako se zmanjša finančna obremenitev.

3.4.2. OBSEG IN USPEŠNOST UPORABE INSTITUTA ALTERNATIVNEGA PREGONA

Tabela 22: Obseg in uspešnost alternativnega pregona

Državno tožilstvo	Število narokov po 163a/2 čl. ZKP	Skupno število vseh alternativno obravnavanih	Število zavrženih ovadb	Odstotek zavrženih od vseh alternativno obravnavanih
ODT CE	125	597	408	68
ODT KK	14	194	138	71
ODT KP	0	258	145	56
ODT KR	1	341	222	65
ODT LJ	4	902	524	58
ODT MB	10	496	290	58
ODT MS	11	290	163	56
ODT NG	17	136	92	68
ODT NM	1	111	69	62
ODT PT	68	153	85	56
ODT SG	14	130	82	63
OPP	1	7	6	86
SDT RS	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0
Skupaj	266	3.615	2.224	62
Poprečje ODT	24	328	202	62
Poprečje ODT OPP SDT RS	20	278	171	59

Leta 2019 so državni tožilci na posameznih okrožnih državnih tožilstvih rešili nekoliko manj kazenskih ovadb z alternativnimi oblikami kazenskega pregona kot leta 2018. Tako so leta 2019 alternativno obravnavali kazenske ovadbe zoper 3.615 oseb (leta 2018 zoper 3.869 oseb, leta 2017 zoper 3.969 oseb, leta 2016 zoper 4.220 oseb in leta 2015 zoper 4.409 oseb). V 2.224 primerih se je kazenski pregon zaključil z zavrženjem kazenske ovadbe, kar predstavlja 62 % vseh alternativno obravnavanih, kar je več kot leta 2018, ko je bilo na ta način zaključenih 61 % zadev).

Opravljenih je bilo tudi 266 narokov po drugem odstavku 163.a člena ZKP, to je določila, ki tožilcu dopušča uporabo alternativnih oblik reagiranja potem, ko si predhodno pridobi dodatne podatke neposredno od osumljenca ali od oškodovanca. Takšno število teh narokov izkazuje veliko angažiranost državnih tožilcev, ki v postopkih sprejemanja odločitve o ovadbi iščejo najprimernejše in najučinkovitejše načine, razjasnijo pa lahko tudi določene vrzeli v dejanskem stanju.

Rezultati dela, izkazani s pomočjo statističnih podatkov, kažejo na zavedanje državnih tožilcev, da odložitev kazenskega pregona tako za osumljence kot tudi za oškodovance ostaja prijazen, hiter in funkcionalen način odločanja o kazenskih ovadbah. Za odložen pregon se državni tožilci odločajo tudi zato, da postopek končajo ekonomično in uspešno; na podlagi izkušenj pa vedo, da je tak učinek mogoče doseči prav z uporabo tega postopka.

3.4.3. ODLOŽEN KAZENSKI PREGON

Tabela 23(p): Odloženi kazenski pregon zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Zadeve, v katerih se DT odloči za odloženi pregon (čl. 162/1)	Ni soglasja strank za odložitev	Pregon odložen (število sklepov)	Zavržena ovadba v postopku odloženega pregona			Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
				Naloga izvršena	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku odloženega pregona	Skupaj zavrženo	
ODT CE	429	138	254	203	96	299	70
ODT KK	165	39	115	109	10	119	72
ODT KP	160	65	75	58	26	84	52
ODT KR	263	84	127	102	75	177	67
ODT LJ	570	196	331	278	80	358	63
ODT MB	321	99	169	142	69	211	66
ODT MS	227	85	123	94	35	129	57
ODT NG	77	30	36	29	26	55	71
ODT NM	79	36	36	31	21	52	66
ODT PT	128	35	76	62	18	80	62
ODT SG	99	42	57	52	10	62	63
OPP	6	0	5	5	1	6	100
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	2.524	849	1.404	1.165	467	1.632	65
Poprečje ODT	229	77	127	105	42	148	64
Poprečje ODT OPP SDT RS	194	65	108	90	36	126	62

Leta 2019 so se državni tožilci odločili za postopek odloženega pregona zoper 2.524 polnoletnih storilcev, kar je manj kot leta 2018, ko so se tako odločili zoper 2.889 oseb. V 849 zadevah tožilec za uporabo inštituta odloženega pregona ni pridobil soglasja storilca oziroma oškodovanca.

V letu poročanja je bil s sklepom kazenski pregon odložen zoper 1.404 oseb, 1.165 polnoletnih oseb je izpolnilo nalogo, določeno s strani državnega tožilca, v 467 zadevah so bili podani drugi razlogi za zavrženje kazenske ovadbe; skupno so bile zavržene ovadbe zoper 1.632 oseb.

Uspeh - odstotek izpolnitve naloženih nalog je nekoliko slabši kot v prejšnjem obdobju (letos 82,98%, lani 83,75 %), kar vseeno pomeni visok odstotek in potrjuje dobro izbiro primernih zadev za obravnavanje v okviru navedenega inštituta kakor tudi prilagoditev osumljenčevim možnostim izvršitve oziroma odplačevanja določenih plačil na obroke. Slednje bistveno olajša izpolnitev nalog osumljencem. Izkazalo se je tudi, da so oškodovanci, tudi kadar ne pridejo na tožilstvo, v resnici pripravljeni na odložitev kazenskega postopka, saj vrnejo izpolnjeno pisno izjavo o strinjanju z izvedbo takega postopka z morebitnimi zahtevami v zvezi z zaščito njihovih interesov. Zaradi slabšega finančnega položaja osumljencev se dostikrat določajo daljši roki za izpolnitev, tudi obročno plačevanje. Vse več osumljencev je brez plače in drugih rednih prihodkov, ali pa so ti minimalni, kar posledično pripelje tudi do nekoliko nižjega uspeha pri izpolnitvi nalog, določenih v postopku odloženega pregona.

Razlike v obsegu uporabe inštituta odloženega pregona med različnimi tožilstvi so skozi leta postale konstanta, kar odraža naravo in specifiko kriminalitete območja posameznega okrožnega državnega tožilstva.

Tabela 23(m): Odloženi kazenski pregon proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Zadeve, v katerih se DT odloči za odloženi pregon (čl. 162/1)	Ni soglasja strank za odložitev	Pregon odložen (število sklepov)	Zavržena ovadba v postopku odloženega pregona			Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
				Naloga izvršena	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku odloženega pregona	Skupaj zavrženo	
ODT CE	46	9	35	32	7	39	85
ODT KK	8	0	5	5	3	8	100
ODT KP	31	3	17	17	7	24	77
ODT KR	22	1	20	19	1	20	91
ODT LJ	19	3	15	13	2	15	79
ODT MB	28	5	21	16	1	17	61
ODT MS	3	0	3	3	0	3	100
ODT NG	10	1	7	7	2	9	90
ODT NM	6	3	3	2	2	4	67
ODT PT	2	0	2	2	0	2	100
ODT SG	8	3	5	5	2	7	88
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	183	28	133	121	27	148	81
Poprečje ODT	17	3	12	11	2	13	85
Poprečje ODT OPP SDT RS	14	2	10	9	2	11	72

Tožilec je odloženi kazenski pregon proti mladoletnikom leta 2019 začel proti 183 mladoletnikom (181 leta 2018, 207 leta 2017, 184 leta 2016, 215 leta 2015), soglasja strank ni pridobil v 28 primerih, uspešno, z izpolnitvijo naloge naložene mladoletniku, je tožilec zaključil postopek proti 121 mladoletnikom.

Tabela 24(p): Pregled nalog pri odloženem pregonu zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Naloge						
	Skupaj odloženih pregonov	Vplačilo v korist javnih ustanov	Vplačilo v dobrodelne namene	Poravnava preživalskih obveznosti	Splošno koristno delo	Poravnava škode	Drugo
ODT CE	254	36	24	0	10	97	48
ODT KK	115	46	83	0	0	24	1
ODT KP	75	24	16	0	10	25	4
ODT KR	127	39	37	2	8	22	4
ODT LJ	331	165	44	0	11	89	12
ODT MB	169	27	33	4	11	48	22
ODT MS	123	31	14	7	11	48	9
ODT NG	36	14	6	0	5	8	6
ODT NM	36	15	5	0	1	14	3
ODT PT	76	17	19	0	4	30	2
ODT SG	57	19	2	0	1	14	13
OPP	5	5	0	0	0	0	1
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.404	438	283	13	72	419	125
Poprečje ODT	127	39	26	1	7	38	11
Poprečje ODT OPP SDT RS	108	34	22	1	6	32	10

Pri polnoletnih storilcih kaznivih dejanj so se državni tožilci v okviru odloženega pregona leta 2019 najpogosteje odločali za sledeče naloge: vplačilo v korist javnih ustanov v 438 primerih, poravnava škode v 419 primerih, na tretjem mestu s 283 primeri pa je plačilo v dobrodelne namene. Oprava kakšnega splošno koristnega dela je bila storilcem naložena v 72 primerih, leta 2018 pa v 149. V 13 primerih je bila naložena poravnava preživalskih obveznosti.

Tabela 24(m): Pregled nalog pri odloženem pregonu proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Naloge						
	Skupaj odloženih pregonov	Vplačilo v korist javnih ustanov	Vplačilo v dobrodelne namene	Poravnava preživalskih obveznosti	Splošno koristno delo	Poravnava škode	Drugo
ODT CE	35	0	0	0	25	24	1
ODT KK	5	0	0	0	6	0	0
ODT KP	17	0	2	0	13	3	0
ODT KR	20	1	0	0	13	6	1
ODT LJ	15	3	0	0	8	4	0
ODT MB	21	0	2	0	8	6	1

Državno tožilstvo	Naloge						
	Skupaj odloženih pregonov	Vplačilo v korist javnih ustanov	Vplačilo v dobrodelne namene	Poravnava preživninskih obveznosti	Splošno koristno delo	Poravnava škode	Drugo
ODT MS	3	0	0	0	1	2	0
ODT NG	7	0	0	0	2	5	0
ODT NM	3	0	0	0	1	1	0
ODT PT	2	1	0	0	1	1	0
ODT SG	5	0	0	0	0	3	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	133	5	4	0	78	55	3
Poprečje ODT	12	0	0	0	7	5	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	10	0	0	0	6	4	0

Pri mladoletnikih je namen kazenskega postopka usmerjen v osveščanje mladoletnika o neprimernosti njegovega ravnanja, ter s tem, v vzgojnem pomenu, k njegovi največji koristi, kar se je odražalo pri izbiri nalog, naloženih mladoletnim storilcem. Tako je najpogostejše naložena naloga splošno koristno delo. Taka naloga je bila naložena 78 mladoletnikom, poravnava škode 55 mladoletnikom, in le petim mladoletnikom plačilo v korist javnih ustanov ter štirim plačilo v dobrodelne namene.

Tabela 25: Skupna višina vplačil pri odloženem pregonu

Državno tožilstvo	Višina vplačil polnoletnih storilcev v evrih	Višina vplačil mladoletnikov v evrih
ODT CE	21.050	0
ODT KK	51.556	0
ODT KP	17.300	400
ODT KR	31.431	250
ODT LJ	64.381	455
ODT MB	19.175	450
ODT MS	20.636	0
ODT NG	8.700	0
ODT NM	5.300	0
ODT PT	12.001	300
ODT SG	7.950	0
OPP	1.350	0
SDT RS	0	0
VDT RS	0	0
Skupaj	260.830	1.855
Poprečje ODT	23.589	169
Poprečje ODT OPP SDT RS	20.064	143

Iz naslova odloženega pregona zoper polnoletne storilce je bilo v korist prejemnikov vplačil nakazanih 260.830 evrov, iz naslova odloženega pregona proti mladoletnikom pa 1.855 evrov (pri polnoletnih storilcih je bilo 301.096,60 evrov vplačil leta 2018). Državni tožilci so višino določenega prispevka vedno oblikovali upoštevaje naravo kaznivega dejanja, odnos storilca do dejanja in njegovo premoženjsko stanje.

3.4.4. PORAVNAVANJE

Tabela 26(p): Uspešnost poravnavanja v postopkih zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Število vseh odstopljenih v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Uspešno poravnavanje	Odstotek uspešno poravnanih od vseh odstopljenih	Zavržene ovadbe v postopku poravnavanja			
				Sporazum izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODT CE	107	78	73	44	15	59	55
ODT KK	17	10	59	6	1	7	41
ODT KP	58	29	50	21	8	29	50
ODT KR	55	26	47	18	7	25	45
ODT LJ	288	178	62	100	35	135	47
ODT MB	135	80	59	40	14	54	40
ODT MS	56	32	57	28	1	29	52
ODT NG	45	28	62	19	6	25	56
ODT NM	23	17	74	9	2	11	48
ODT PT	21	10	48	2	0	2	10
ODT SG	22	18	82	11	1	12	55
OPP	1	1	100	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	828	507	61	298	90	388	47
Poprečje ODT	75	46	61	27	8	35	45
Poprečje ODT OPP SDT RS	64	39	59	23	7	30	38

Leta 2019 je bil zaznan porast števila postopkov poravnavanja, saj so državni tožilci v postopek poravnavanja odstopili 828 kazenskih ovadb zoper polnoletne storilce (718 leta 2018, 815 leta 2017, 772 leta 2016, 680 leta 2015). Iz poročil okrožnih tožilstev je moč povzeti, da so pogostnost uporabe tega inštituta prilagodili vrstam zadev (ki so po objektivnih in subjektivnih okoliščinah iz spisa primerne za postopek poravnavanja).

Uspešnost zaključenih poravnavev je bila 61 %, tako kot leta 2018. Sporazume, ki sta jih sklenila storilec kaznivega dejanja in oškodovanec v navzočnosti poravnalca je izpolnilo 298 polnoletnih storilcev. Med razlogi za zavrženje kazenske ovadbe po začetem postopku poravnavanja so pogosto umiki kazenskih ovadb s strani oškodovancev, ki z odmikom časa štejejo dejanje na njihovo škodo za dejanje majhnega pomena.

Tabela 26(m): Uspešnost poravnavanja v postopkih proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Število vseh odstopljenih v poravnavanju o katerih je bilo odločeno	Uspešno poravnavanje	Odstotek uspešno poravnanih od vseh odstopljenih	Zavržene ovadbe v postopku poravnavanja			
				Sporazum izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODT CE	2	2	100	2	0	2	100
ODT KK	0	0	0	0	0	0	0
ODT KP	5	5	100	5	0	5	100
ODT KR	2	2	100	1	1	2	100
ODT LJ	17	12	71	11	1	12	71
ODT MB	4	2	50	2	0	2	50
ODT MS	0	0	0	0	0	0	0
ODT NG	1	1	100	1	0	1	100
ODT NM	1	1	100	0	1	1	100
ODT PT	0	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	32	25	78	22	3	25	78
Poprečje ODT	3	2	56	2	0	2	56
Poprečje ODT OPP	2	2	48	2	0	2	48
SDT RS							

Inštitut poravnavanja proti mladoletnikom, kot to izhaja iz pričujoče tabele, so državni tožilci tudi leta 2019 malo uporabljali. Tako so kazensko ovadbo odstopili v postopek poravnavanja le v 32 primerih (23 leta 2018, 32 leta 2017, 19 leta 2016, 16 leta 2015). Poravnavanje je bilo uspešno v 25 primerih (78 %), sporazum pa je bil izpolnjen v 22 primerih.

Tabela 27(p): Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Vse odstopljene v poravnavanju o katerih je bilo odločeno	Stranka se ne odzove na vabilo	Stranka ne da soglasja	Sporazum ni sklenjen	Sporazum ni izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku poravnavanja	Skupaj neuspešno
ODT CE	107	9	24	9	0	15	42
ODT KK	17	2	6	0	1	1	9
ODT KP	59	11	18	1	2	8	32
ODT KR	55	15	17	1	1	7	34
ODT LJ	289	53	69	3	13	35	138
ODT MB	135	27	30	0	8	14	65
ODT MS	56	4	21	0	0	1	25
ODT NG	45	4	15	2	0	6	21
ODT NM	23	2	4	0	1	2	7
ODT PT	21	0	8	0	3	0	11
ODT SG	22	0	4	0	1	1	5
OPP	1	0	0	0	0	0	0

Državno tožilstvo	Vse odstopljene v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Stranka se ne odzove na vabilo	Stranka ne da soglasja	Sporazum ni sklenjen	Sporazum ni izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku poravnavanja	Skupaj neuspešno
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	830	127	216	16	30	90	389
Poprečje ODT	75	12	20	1	3	8	35
Poprečje ODT OPP SDT RS	64	10	17	1	2	7	30

Razloge za neuspešno poravnavanje v postopkih zoper polnoletne storilce gre v največji meri iskati v odločitvi ene izmed strank, da ne da soglasja k poravnavanju (216 primerov), izostanku voljnega element sodelovati v postopku ene izmed strank izraženega s tem, da se stranka na vabilo poravnalca ni odzvala (127 primerov). V 16 primerih poravnalec ni uspel doseči sporazuma med strankami, 30 storilcev kaznivih dejanj pa sprejetega sporazuma ni izpolnilo.

Tabela 27(m): Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Vse odstopljene v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Stranka se ne odzove na vabilo	Stranka ne da soglasja	Sporazum ni sklenjen	Sporazum ni izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku poravnavanja	Skupaj neuspešno
ODT CE	2	0	0	0	0	0	0
ODT KK	0	0	0	0	0	0	0
ODT KP	5	0	0	0	0	0	0
ODT KR	2	0	1	0	0	1	1
ODT LJ	17	4	2	0	0	1	6
ODT MB	4	0	2	0	0	0	2
ODT MS	0	0	0	0	0	0	0
ODT NG	1	0	0	0	0	0	0
ODT NM	1	0	0	0	0	1	0
ODT PT	0	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0
SDT	0	0	0	0	0	0	0
VDT	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	32	4	5	0	0	3	9
Poprečje ODT	3	0	0	0	0	0	1
Poprečje ODT OPP SDT RS	2	0	0	0	0	0	1

Pri mladoletnikih sta razloga za neuspešnost poravnavanja predvsem dva, in sicer, da se stranka sploh ne odzove na vabilo (štirje primeri) in da stranka ne da soglasja (pet primerov).

Tabela 28(p): Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih zoper polnoletne storilce

Državno tožilstvo	Opravičilo	Plačilo škode	Odprava škode	Vrnitev predmetov	Delo v korist oškodovanca	Delo v korist drugih	Drugo	Skupaj
ODT CE	50	23	1	0	0	0	32	106
ODT KK	6	2	0	0	1	0	1	10
ODT KP	12	4	3	0	0	0	2	21
ODT KR	14	4	2	0	0	0	6	26
ODT LJ	94	45	17	0	0	2	15	173
ODT MB	27	28	2	0	0	0	24	81
ODT MS	25	3	2	0	0	0	2	32
ODT NG	19	3	7	0	0	0	1	30
ODT NM	10	8	2	0	0	0	2	22
ODT PT	6	1	4	0	1	0	5	17
ODT SG	9	4	4	0	0	0	1	18
OPP	0	1	0	0	0	0	0	1
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	272	126	44	0	2	2	91	537
Poprečje ODT	25	11	4	0	0	0	8	49
Poprečje ODT OPP SDT RS	21	10	3	0	0	0	7	41

Tabela 28(m): Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih proti mladoletnikom

Državno tožilstvo	Opravičilo	Plačilo škode	Odprava škode	Vrnitev predmetov	Delo v korist oškodovanca	Delo v korist drugih	Drugo	Skupaj
ODT CE	2	0	0	0	0	0	1	3
ODT KK	0	0	0	0	0	0	0	0
ODT KP	5	0	0	0	0	0	0	5
ODT KR	1	0	0	0	0	0	0	1
ODT LJ	8	2	0	0	0	0	1	11
ODT MB	0	1	0	0	1	0	0	2
ODT MS	0	0	0	0	0	0	0	0
ODT NG	1	0	0	0	0	0	0	1
ODT NM	0	1	0	0	0	0	0	1
ODT PT	0	0	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	17	4	0	0	1	0	2	24
Poprečje ODT	2	0	0	0	0	0	0	2
Poprečje ODT OPP SDT RS	1	0	0	0	0	0	0	2

Naloga, ki jo državni tožilci najpogosteje naložijo tako polnoletnim storilcem kot mladoletnikom je opravičilo (272 za polnoletne storilce in 17 za mladoletnike), sledi plačilo škode (126 za polnoletne storilce in štiri za mladoletnike) ter odprava škode (44 za polnoletne storilce leta).

Tabela 29: Pregled skupnih in povprečnih stroškov za delo poravnalcev po okrožnih državnih tožilstvih

Državno tožilstvo	Število odstopljenih zadev o katerih je odločeno	Stroški bruto v evrih	Stroški povprečno na zadevo v evrih
ODT CE	85	16.501,56	194
ODT KK	14	2.070	148
ODT KP	37	9.067	245
ODT KR	51	6.832	134
ODT LJ	261	33.387	128
ODT MB	125	13.299,05	106
ODT MS	50	5.598	112
NG	57	5.970,49	104,75
ODT NM	30	4.135	138
ODT PT	25	4.983	199
ODT SG	22	3.329	151
OPP	1	180	180
SDT RS	0	0	0
VDT RS	0	0	0
Skupaj	758	105.352,1	139
Poprečje ODT	69	9.561	151
Poprečje ODT OPP SDT RS	58	8.104	142

V pregledu stroškov za delo poravnalcev je prikazanih 758 nagrad, te predstavljajo število odstopljenih zadev v poravnavanje, o katerih je bilo tudi odločeno. Povprečni strošek na posamezno poravnalno zadevo na vseh okrožnih državnih tožilstvih je znašal 139 evrov, pri čemer je treba opozoriti, da je v tem znesku upoštevan prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga računovodstvo v fazi izplačila prišteje k nagradi, odmerjeni poravnalcu skladno s Splošnim navodilom o pogojih in okoliščinah za odstopanje zadev v postopek poravnavanja. Skupni bruto stroški so bili 105.352,10 evrov (lani 67.617,13 evrov). Ob tem je treba poudariti, da se je ta znesek povečal tudi na račun skoraj 20 % zvišanja vrednosti točke. (Ta je bila leta 2019 zvišana na 0,90 evra).

3.4.5. KAZNOVALNI NALOG

Tabela 30: Kaznovalni nalogi

Državno tožilstvo	Število predlaganih kaznovalnih nalogov	Število izdanih kaznovalnih nalogov	Odstotek izdanih od predlaganih	Število pravnomočnih kaznovalnih nalogov	Odstotek pravnomočnih kaznovalnih nalogov od izdanih	Izrečene kazenske sankcije in ukrepi		
						Denarna kazen	Pogojna obsodba	Drugo
ODT CE	278	267	96	201	75	18	180	24
ODT KK	204	175	86	112	64	16	96	6
ODT KP	384	398	104	131	33	18	113	7
ODT KR	253	262	104	167	64	46	120	13
ODT LJ	767	591	77	398	67	21	371	7
ODT MB	302	279	92	178	64	23	155	2
ODT MS	156	155	99	138	89	25	193	41
ODT NG	108	82	76	40	49	2	35	6
ODT NM	258	270	105	211	78	31	180	18
ODT PT	157	162	103	90	56	11	79	22
ODT SG	102	75	74	49	65	12	37	1
OPP	18	13	72	3	23	0	3	0
SDT RS	0	1	0	1	100	0	1	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	2.987	2.730	91	1.719	63	223	1.563	147
Poprečje ODT	270	247	92	156	64	20	142	13
Poprečje ODT OPP	230	210	84	132	64	17	120	11
SDT RS								

Kaznovalne naloge državni tožilci predlagajo vselej, ko kakovost ovadb in zbrani dokazi to omogočajo.

Leta 2019 so državni tožilci predlagali kaznovalne naloge zoper 2.987 oseb (lani zoper 2.785 oseb). Sodišča so jih izdala 2.730, kar pomeni 91 % od predlaganih (medtem ko leta 2018 2.391, kar je 86 % od predlaganih); pravnomočnih je postalo 1.719 kaznovalnih nalogov, kar je 63 % od izdanih.

S pravnomočnimi sodbami o kaznovalnih nalogih je bilo izrečenih 1.563 pogojnih obsodb, 223 denarnih kazni, 147 osebam pa so bili izrečeni drugi ukrepi oziroma kazenske sankcije.

Tudi leta 2019 je število predlaganih denarnih kazni v okviru kaznovalnih nalogov nizko. Razlog za takšno stanje mogoče iskati v dejstvu, da državni tožilci ob predlaganju kaznovalnega naloga ne razpolagajo s podatki o premoženjskem stanju obdolženca, ali pa gre za številne udeležence, za katere je že iz podatkov ovadbe mogoče razbrati, da denarne kazni ne bodo sposobni poravnati. To velja zlasti za tujce, od katerih denarne kazni ne bo moč izterjati.

3.5. PRITOŽBENI POSTOPEK

3.5.1. UVODNO POJASNILO

Pomen pritožbenih postopkov je velik, ker ti v večini primerov zagotovijo pravnomočnost sodnih odločb in s tem vplivajo na enotno kaznovalno politiko. Skladno s Politiko pregona se prioriteto obravnavajo kazniva dejanja gospodarske in korupcijske kriminalitete, kakor tudi organizirana kriminaliteta in huda nasilna kazniva dejanja.

Koordinacija aktivnosti v pritožbenih postopkih je tudi leta 2019 potekala na VDT RS in na pritožbenih oddelkih posameznih okrožnih državnih tožilstev. V okviru teh aktivnosti je zlasti pomemben pravni institut odgovora na pritožbo, ki naj bi v fazi pritožbenega postopka zagotavljal njegovo kontradiktornost. Državni tožilci so se v pritožbenem postopku udeležili tudi 83 sej pritožbenega sodišča.

Skupno število zadev, v katerih je bila leta 2019 vložena pritožba zoper končno odločbo v kazenskih zadevah,⁴ ostaja približno na ravni iz prejšnjih let. Premiki navzgor ali navzdol v pritožbenih postopkih so sicer zaznavni, vendar razmeroma majhni in niso takšni, da bi jim bilo treba posvečati posebno pozornost. Tako so bile leta 2019 evidentirane pritožbe v 1.102 zadevah zoper 1.362 obdolžencev (leto poprej v 1.204 zadevah zoper 1.483 obdolžencev). Pri tem se je število pritožb državnih tožilcev nekoliko zmanjšalo, in sicer za 9 % (s 586 na 532), prav tako tudi število pritožb obdolžencev za 3 % (s 1.084 na 1.056).

V primerjavi z letom poprej se je malenkostno zmanjšalo število pritožb, s katerimi tožilci izpodbijajo odločbe o kazni (s 199 na 190 ali za 4,5 %). Sorazmerno se je zmanjšalo tudi število pritožb obdolžencev zaradi kazni (s 666 na 625 ali za 6 %).

Pritožb iz drugih razlogov (zaradi kršitve materialnega ali procesnega prava ali zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja), je bilo s strani tožilcev vloženi 45 manj kot leta 2018 (342 v primerjavi s 387), prav tako pa se je tudi zmanjšalo število takšnih pritožb s strani obdolžencev (s 418 na 411).

Navedeni podatki kažejo, da so aktivnosti državnih tožilcev na področju pritoževanja stabilne. Tožilci ustrezno spremljajo dogajanja v kazenskih postopkih in reagirajo s pritožbami, če ocenijo, da je to potrebno. Omenjeno spada v njihovo zavezo za strokovno delo ter v prizadevanja za zakonito in učinkovito odločanje. Ugotoviti je mogoče, da na področju splošne pritožbene aktivnosti med okrožnimi državnimi tožilstvi ni prišlo do večjih premikov. Razumljivo je, da imajo večja okrožna tožilstva več pritožb kot manjša, vendar so premiki glede

⁴ Opozarjamo, da to niso vse pritožbe v kazenskih postopkih v državi v preteklem letu. Državno tožilstvo ne evidentira pritožb v kazenskih zadevah, v katerih pregon ne poteka po uradni dolžnosti, temveč na zasebno tožbo, saj o teh zadevah nima podatkov. Prav tako opozarjamo, da so zajete le pritožbe zoper končno odločitev, ne pa tudi pritožbe zoper druge odločitve v teku postopka; če bi upoštevali še te, bi bilo pritožb znatno več.

števila vloženih pritožb iz leta v leto razmeroma omejeni. Omeniti pa je treba povečanje pritožb v primerjavi z letom poprej, ki so jih vložili tožilci iz okrožnih državnih tožilstev v Kopru in v Ljubljani. Ob upoštevanju manjšega upada števila vloženih pritožb, je takšno povečanje še posebej pohvalno.

Tabela 31: Pritožbe v letu poročanja

Državno tožilstvo	Število zadev	Število obdolžencev	Vlagatelj pritožbe			Pritožba zaradi kazni			Pritožba iz drugih razlogov		
			Odt.	Obd.	Ošk.	Odt.	Obd.	Ošk.	Odt.	Obd.	Ošk.
ODT CE	91	106	32	76	1	3	48	1	29	28	0
ODT KK	63	74	18	61	5	5	39	4	13	22	1
ODT KP	136	168	57	139	1	25	69	0	32	70	1
ODT KR	84	99	31	75	0	15	48	0	16	27	0
ODT LJ	276	320	134	238	3	59	152	0	75	86	3
ODT MB	104	120	39	112	2	15	63	0	24	49	2
ODT MS	81	92	32	69	0	7	49	0	25	20	0
ODT NG	48	59	28	37	0	8	24	0	20	13	0
ODT NM	94	117	46	88	0	18	60	0	28	28	0
ODT PT	49	54	14	44	0	3	23	0	11	21	0
ODT SG	19	20	2	21	2	1	14	1	1	7	1
OPP	15	20	13	8	0	1	3	0	12	5	0
SDT RS	42	113	86	68	0	30	33	0	56	35	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1.102	1.362	532	1.036	14	190	625	6	342	411	8
Poprečje ODT	95	112	39	87	1	14	54	1	25	34	1
Poprečje ODT OPP SDT RS	85	105	41	80	1	15	48	0	26	32	1

3.5.2. PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA

Podatki o številu, gibanju in vsebini tožilskih pritožb so najpomembnejša postavka za analizo in spremljanje dala državnih tožilcev na pritožbenem področju.

Kot rečeno, je bilo tožilskih pritožb, gledano v celoti, nekaj manj, vendar pa se je precej izboljšala njihova uspešnost. Tako je bila leta 2019 uspešna skoraj polovica pritožb zaradi kazni (46 %), leto pred tem pa komaj dobra četrtina. Povečanje uspešnosti pritoževanj, čeprav v manjšem deležu, je bilo tudi na področju tožilskih pritožb iz drugih razlogov, in sicer je bilo lani ugodeno 43 % tovrstnim tožilskim pritožbam, leta 2018 pa 41 %. Gre torej za 2 % povečanje. Vendar pa so ti podatki nepopolni in zato lahko zavajajoči, saj je tistih pritožb, o katerih sodišča še niso odločila, razmeroma veliko. Treba bo počakati in ugotoviti, ali gre za enkratno odstopanje, ali pa za konstanten trend izboljšanja uspešnosti tožilskega pritoževanja in koliko so na takšne rezultate vplivale nerešene pritožbe pri sodiščih, zlasti pa, kje je iskati vzroke za slednje.

Okrožna državna tožilstva so analizirala uspešnost tožilskih pritožb na svojem območju. Nekatera so temu vprašanju posvetila precejšnjo pozornost. Posebej opozarjajo, da statistični podatki zajemajo tako odločitve o pritožbah, ki so bile vložene v letu poročanja, kot tudi o pritožbah, ki so bile vložene v prejšnjih letih. Zaradi tega je statistiko o pritožbah državnih tožilcev zelo težko logično povezati v celoto na letni ravni. Z drugimi besedami to pomeni, da je na podlagi tabele 32, uspešnost pritožb državnih tožilcev težko analizirati, glede na to, da o vseh pritožbah leta 2019 še ni bilo odločeno. Še posebej pa je pri tem potrebno upoštevati tudi to, da so pritožbena sodišča leta 2019 obravnavala manj zadev kot v predhodnem letu, ob koncu leta pa so imela tudi več nerešenih zadev.

Državni tožilci so pritožbe običajno vložili zoper oprostilne sodbe, pa tudi zoper obsodilne, če sodišče ni sledilo njihovi kvalifikaciji, predlagani (višini) kazni ali njihovim utemeljenim predlogom za izvedbo določenega dokaza. Sodišču so najbolj pogosto očitali kršitve materialnega prava (npr. zaradi spremembe pravnih kvalifikacij kaznivih dejanj, nepravilne uporabe instituta nadaljevanega kaznivega dejanja, itd.) ter zmotno in nepopolno ugotovljeno dejansko stanje. Pritožili so se tudi zaradi izreka kazenskih sankcij in odvzema protipravne premoženjske koristi (npr. če sodišče prve stopnje ni izreklo predlagane stranske denarne kazni in odvzema premoženjske koristi). Vložene pritožbe potrjujejo prizadevanja tožilcev, da se uveljavi njihovo stališče in pravni pogled na zadevo.

Tabela 32: Uspešnosti pritožb državnih tožilcev v letu poročanja

Državno tožilstvo	Število zadev	Število obdolžencev	Pritožba zaradi kazni			Pritožba iz drugih razlogov			Pritožbe
			Število pritožb	Število ugodenih	Še nerešeno	Število pritožb	Število ugodenih	Še nerešeno	Neugodeno
ODT CE	24	31	3	3	0	29	12	10	14
ODT KK	16	18	5	3	10	13	4	5	13
ODT KP	40	56	25	12	9	32	4	15	38
ODT KR	27	31	15	5	13	16	6	9	21
ODT LJ	107	133	59	19	34	75	38	52	75
ODT MB	28	37	15	9	11	24	17	11	27
ODT MS	26	32	7	6	3	25	9	11	25
ODT NG	25	28	8	5	3	20	7	16	32
ODT NM	36	46	18	7	13	28	13	14	25
ODT PT	11	14	3	2	4	11	13	4	7
ODT SG	2	2	1	0	0	1	0	1	3
OPP	10	13	1	0	1	12	2	9	11
SDT RS	32	85	30	16	25	56	22	36	34
VDT RS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	384	526	190	87	126	342	147	193	325
Poprečje ODT	31	39	14	6	9	25	11	13	25
Poprečje ODT OPP SDT RS	30	40	15	7	10	26	11	15	25

3.5.3. PRIPORNE ZADEVE

Zadev, ko je obdolženec ob izreku sodbe v priporu in je tožilec vložil pritožbo, je bilo leta 2019 za tri več kot leta pred tem (80 zadev v primerjavi z 77 leta 2018). To pomeni, da so bili statistični podatki v poročevalskem obdobju skoraj enaki kot v predhodnem letu.

Pritožbe v tovrstnih zadevah so pogosto vložene zaradi nestrinjanja z izrečeno kazensko sankcijo storilcem kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po šestem v zvezi s tretjim odstavkom 308. člena KZ-1. To je opazno zlasti pri obmejnih državnih tožilstvih kot so ODT v Kopru, ODT v Krškem in ODT v Novem mestu. Nekatera okrožna državna tožilstva tudi ocenjujejo, da je v teh zadevah zaradi reševanja pripornih zadev s sklenitvijo sporazuma o priznanju krivde, posledično manj vloženih pritožb. Primerjave s preteklimi leti tudi niso posebej smiselne, saj je število takšnih zadev odvisno od trenda obravnavanja zadev na sodišču v posameznem letu, na kar tožilstvo niti nima posebnega vpliva. Drugih posebnosti v zvezi s pritožbami v pripornih zadevah nismo zaznali.

Tabela 33: Pritožbe v zadevah, v katerih so bili obdolženci ob izreku sodbe v priporu

Državno tožilstvo	Število zadev	Število obdolžencev	Vlagatelj pritožbe	
			Državno tožilstvo	Obd.
ODT CE	4	4	2	2
ODT KK	2	2	1	1
ODT KP	27	31	14	22
ODT KR	4	5	4	2
ODT LJ	24	28	24	7
ODT MB	7	7	7	2
ODT MS	0	0	0	0
ODT NG	2	3	2	1
ODT NM	6	6	5	1
ODT PT	3	3	2	1
ODT SG	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0
SDT RS	1	1	1	0
VDT RS	0	0	0	0
Skupaj	80	90	62	39
Poprečje ODT	7	8	6	4
Poprečje ODT OPP SDT RS	6	7	5	3

3.5.4. PRITOŽBE OBDOLŽENCEV IN NJIHOVIH ZAGOVORNIKOV

Število pritožb, ki so jih vložili obdolženci in njihovi zagovorniki se je zmanjšalo za 2 %, kar pomeni, da se trend postopnega zmanjševanja števila pritožb obrambe nadaljuje. Državni tožilci statističnemu gibanju pritožb obrambe posvečajo manj pozornosti, saj gre za spreminjanje, ki ni odvisno od tožilskih aktivnosti.

Povsem drugače je s pritožbami obrambe v posamičnih zadevah. Tedaj se morajo tožilci, glede na stanje stvari, angažirati in po potrebi dajati odgovore na pritožbe obrambe, če ocenijo, da je to potrebno. To je njihova edina realna možnost, da vplivajo na odločanje pritožbenega sodišča v teh zadevah. Izkazalo se je namreč, da lahko odgovor na pritožbo okrepi vlogo in stališče državnega tožilca na pritožbeni seji. Državni tožilci poročajo, da so vsebinske odgovore na pritožbe vlagali v primerih pomembnejših in javno odmevnejših zadev zaradi pravnih in dejanskih vprašanj.

Državni tožilci se pogosteje odločajo za pritožbe zoper oprostilne sodbe, medtem, ko se obdolženci in njihovi zagovorniki seveda zoper obsodilne sodbe, običajno iz vseh pritožbenih razlogov.

3.5.5. PRITOŽBE OŠKODOVANECV

Pritožbe oškodovancev so v kazenskih zadevah, ko teče postopek po uradni dolžnosti, precej redke. Leta 2019 jih je bilo 20, v predhodnem letu pa še štiri manj, kar primerjalno ne odstopa od dosedanje prakse.

Oškodovanec je bil v pritožbenem postopku omejen glede pravice do vložitve pritožbe vse do spremembe kazensko procesne zakonodaje z novelo ZKP-N, ki je stopila v veljavo oktobra 2019. Oškodovanec je lahko do te spremembe vložil pritožbo samo glede odločbe sodišča o stroških postopka. Če pa je državni tožilec prevzel pregon od oškodovanca kot tožilca, pa se je smel oškodovanec pritožiti iz vseh razlogov, iz katerih se lahko izpodbija sodba. S spremenjeno kazensko procesno zakonodajo je oškodovanec dobil pomembnejšo vlogo v procesnem smislu, saj z novelo ZKP-N sme izpodbijati sodbo, s katero je sodišče zavrnilo obtožbo oziroma oprostilo obtoženca obtožbe. Sodbo, s katero je obtoženca spoznalo za krivega, pa sme izpodbijati le glede odločb o premoženjsko pravnem zahtevku, objavi pravnomočne sodbe in odločbe o stroških. Če je državni tožilec prevzel pregon od oškodovanca kot tožilca, se sme oškodovanec pritožiti iz vseh razlogov, iz katerih se sme izpodbijati sodba. Kdaj se bo omenjena sprememba poznala v praksi in kakšni bodo njeni učinki, v tem trenutku še ni mogoče predvideti. Vendar pa pričakujemo, glede na večjo možnost pritoževanja, ki jo oškodovancem daje omenjena novela, da bo leta 2020 teh pritožb več.

3.5.6. PRITOŽBENI POSTOPKI V MLADOLETNIŠKIH ZADEVAH

V kazenskih postopkih proti mladoletnikom so pritožbe običajno precej redke. Leta 2019 jih je bilo skupaj 21, ena manj kot leta 2018. Vse pritožbe so bile v obeh obdobjih vložene iz drugih razlogov in ne zato, ker tožilci ne bi bili zadovoljni z vrsto vzgojnega ukrepa oziroma kazenske sankcije. To po oceni okrožnih državnih tožilstev kaže na uspešno vodenje postopkov in na dejstvo, da je tožilskim predlogom pri sprejemanju odločitev na prvi stopnji sledilo tudi sodišče. O posebnostih v zvezi s pritožbami v mladoletniških zadevah, ki bi jih veljalo posebej omeniti, okrožna državna tožilstva ne poročajo.

Tabela 34: Pritožbe v postopkih proti mladoletnikom v letu poročanja

Državno tožilstvo	Število zadel	Število mladoletnikov	Pritožba zaradi vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije	Pritožba iz drugih razlogov
ODT CE	2	2	0	2
ODT KK	3	3	0	3
ODT KP	1	2	0	2
ODT KR	1	2	0	2
ODT LJ	7	8	0	8
ODT MB	1	1	0	2
ODT MS	1	1	0	1
ODT NG	0	0	0	0
ODT NM	0	0	0	0
ODT PT	1	1	0	1
ODT SG	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0
Skupaj	17	20	0	21
Poprečje ODT	2	2	0	2
Poprečje ODT OPP SDT RS	1	2	0	2

3.5.7. UDELEŽBA NA SEJAH

Udeležba državnega tožilca na sejah pritožbenih sodišč je pomembna možnost, ki jo ima organ pregona, da še dodatno vpliva na odločitev pritožbenega sodišča s svojo neposredno intervencijo na pritožbeni seji. S tem poudari interes, ki ga ima kot organ pregona za uspeh obtožbe v kazenski zadevi. Seveda pa je vselej omejen s pritožbo, vloženo po tožilcu, ki je zadevo obravnaval na nižji stopnji.

Leta 2019 je bilo udeležb državnih tožilcev na pritožbenih sejah sicer približno toliko kot v letu poprej (83 v primerjavi s 84 leta 2018), vendar so le te še vedno precej neenakomerno razporejene med tožilstvi. Državnim tožilstvom daje zakon tudi možnost, da se poleg višjega državnega tožilca, seje pritožbenega sodišča udeležuje tudi državni tožilec, ki je na zadevi delal

na nižji stopnji. Lani je bilo takšnih udeležb deset. Iz teh podatkov je razvidno, da so se začeli državni tožilci posluževati te zakonske opcije, ki je zelo koristna za uspešno in kvalitetnejšo rešitev pritožbene zadeve. Takšnih udeležb je bilo v preteklosti zelo malo. Leta 2018 ni bila evidentirana niti ena.

Tabela 35: Pregled dela pred pritožbenim sodiščem

Državno tožilstvo	Število zadev z ugotovljenimi pomanjkljivostmi pri delu	Število zadev z udeležbo državnega tožilca na sejah pritožbenega sodišča	Število zadev, v katerih je okrajni oziroma okrožni državni tožilec nastopal na sejah pritožbenega sodišča skupaj z višjim državnim tožilcem
ODT CE	0	3	1
ODT KK	0	1	0
ODT KP	0	10	3
ODT KR	0	1	0
ODT LJ	0	1	0
ODT MB	0	45	0
ODT MS	0	0	0
ODT NG	0	3	0
ODT NM	0	1	0
ODT PT	0	0	0
ODT SG	0	0	0
OPP	0	1	0
SDT RS	0	17	6
VDT RS	0	0	0
Skupaj	0	83	10
Poprečje ODT	0	6	0
Poprečje ODT OPP SDT RS	0	6	1

3.6. ODVEZA NADALJNJEGA DELA IN PREVZEM ZADEV

Po prvem odstavku 8. člena Pravilnika obsega poročilo tudi podatke o številu zadev, v katerih je prišlo do odveze nadaljnega dela in prevzema zadeve, ki je eno od meril v okviru zakonskega kriterija učinkovitosti. Po določbah 14. člena Pravilnika je tožilstvo dolžno - na podlagi spremljanja, ugotavljanja in analiziranja kazalnikov učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti dela državnih tožilcev na državnem tožilstvu - podati tudi oceno doseganja ciljev na posameznih področjih dela, primerjave med podatki za posamezna državna tožilstva, vzroke za morebitne razlike ter opredeliti ukrepe za izboljšanje stanja. Navedeno velja tudi za ukrepe odveze nadaljnega dela in prevzema zadev.

V prilogi k letnemu poročilu se o odvezi nadaljnega dela in prevzemu zadeve poroča v poglavju 3.6 na podlagi tabele 36, v katerem so razdelani tudi posamezni zakonski razlogi za prevzem zadeve (170. člen ZDT-1) ter predvideno številčno poročanje o primerih odveze nadaljnega dela (171. člen ZDT-1).

Iz prejetih poročil okrožnih državnih tožilstev, SDT RS in Posebnega oddelka izhaja, da je v letu 2019 prišlo do prevzema le v enem primeru, in sicer zaradi vsebinskega nestrinjanja vodje državnega tožilstva z odločitvijo državnega tožilca glede na uveljavljeno politiko pregona.

Drugih zadev, v katerih bi prišlo do odveze nadaljnega dela in prevzema zadeve, ni bilo.

Navedeno kaže na primernost dela državnih tožilcev, saj (z eno izjemo) ni bilo potrebe po uporabi navedenih skrajnih institutov za zagotovitev zakonitosti in strokovne pravilnosti njihovih odločitev.

Tabela 36: Pregled zadev, v katerih je prišlo do odveze nadaljnega dela in prevzema zadeve

Državno tožilstvo	Število zadev, kjer je prišlo do prevzema					Število zadev, kjer je prišlo do odveze
	Vsebinsko nestrinjanje z odločitvijo (prva alineja 4. odst. 170. člena ZDT-1)	Hujše nepravilnosti / nezakonnosti (druga alineja 4. odst. 170. člena ZDT-1)	Nevestno, nepravilno, neustrezno, malomarno reševanje (tretja alineja 4. odst. 170. člena ZDT-1)	Ravnanja v nasprotju s splošnimi navodili (četrti alineja 4. odst. 170. člena ZDT-1)	Druga ravnanja (peta alineja 4. odst. 170. člena ZDT-1)	
ODT CE	0	0	0	0	0	0
ODT KK	0	0	0	0	0	0
ODT KP	0	0	0	0	0	0
ODT KR	0	0	0	0	0	0
ODT LJ	1	0	0	0	0	0
ODT MB	0	0	0	0	0	0
ODT MS	0	0	0	0	0	0
ODT NG	0	0	0	0	0	0
ODT NM	0	0	0	0	0	0
ODT PT	0	0	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0	0	0
OPP	0	0	0	0	0	0
SDT RS	0	0	0	0	0	0
VDT RS	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1	0	0	0	0	0
Poprečje ODT	0	0	0	0	0	0
Poprečje ODT OPP	0	0	0	0	0	0
SDT RS						

4. TRAJANJE POSTOPKOV

4.1. UVODNO POJASNILO

V tabelah 37 do 43 so prikazani podatki o trajanju postopkov. Prvih šest tabel, to so tabele 37 do 42, kažejo podatke o trajanju postopkov na ravni glavnega kaznivega dejanja na obdolžencu. Upošteva se dejanski čas trajanja postopkov, ki preteče med dvema dejanjema v (pred)kazenskem postopku - bruto čas, ki zajema tudi čas, ko je ovadba na policiji, pri sodišču ali pri drugem organu.

Prikazano trajanje postopka tako ne pomeni, da se v vmesnem času zadeve ni obravnavalo, saj se lahko v tem obdobju izvede več procesnih dejanj pri različnih naslovnikih. Pri bruto trajanju postopka namreč ne gre (samo) za trajanje postopka na državnem tožilstvu, temveč tudi za čas, ko se zadeva, na podlagi zahteve za dopolnitev kazenske ovadbe, nahaja na policiji, pri drugem državnem organu (FURS, Urad za preprečevanje pranja denarja, Urad za varstvo konkurence, Računsko sodišče, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Komisija za preprečevanje korupcije, različne inšpekcije itd.), pri pravni ali fizični osebi, ali pa se zaradi oprave posameznih preiskovalnih dejanj nahaja na sodišču. Všteva se tudi čas, ko je zadeva v postopku poravnavanja in čas odložitve kazenskega pregona.

Čas reševanja zadeve je tako odvisen tudi od številnih drugih udeležencev predkazenskega postopka, ki sodelujejo pri zbiranju procesnega gradiva, saj tožilske odločitve brez ustrezne dejanske in dokazne podlage ter celovite informacije, pridobljene v predkazenskem postopku, ni mogoče sprejeti.

Na trajanje predkazenskega postopka vplivajo še drugi objektivni dejavniki, kot na primer mednarodno sodelovanje (s prevajanjem in zaprosili), pridobivanje dokazov iz tujine, pridobivanje in analiziranje obsežne bančne ali davčne dokumentacije, zavarovanje in analiziranje večjega števila računalniških in drugih elektronskih naprav in tako dalje.

V vseh navedenih primerih državni tožilec običajno nima dovolj učinkovitega vpliva na čas, ko je zadeva pri drugem organu ali osebi, da pridobi zahtevane podatke in nadaljuje z delom na spisu. Čas reševanja zadeve je tako odvisen tudi od ažurnosti, vestnosti in skrbnosti drugih udeležencev in sodelujočih v predkazenskem postopku. Z delom na spisu pogosto lahko nadaljuje šele, ko dobi celovito in kakovostno zaproseno informacijo. Državnemu tožilcu, ki mu je zadeva zaupana v delo, zato ni mogoče v celoti pripisati odgovornosti za morebitno dolgotrajnost postopka, odstopanja od časovnih standardov glede pričakovanega časa reševanja zadeve ali za prekoračenje zakonskega roka reševanja zadeve.

Trajanje postopka je torej pogosto odvisno od časa, v katerem državni tožilec prejme zahtevano informacijo, pa tudi od zahtevnosti posameznega primera, stopnje nujnosti reševanja zadeve in obremenjenosti posameznega državnega tožilca, pri čemer je pomembna

tudi dejanska kadrovska zasedba državnega tožilstva. Za daljši čas reševanja gre največkrat v zadevah, ki so v pravnem in dejanskem pogledu zapletene, obsežne in zato zahtevne.

Statistični podatki tako prikazujejo dejanski čas trajanja postopkov s seštevkom celotnega porabljenega časa pri vseh sodelujočih državnih organih in (pravnih) osebah v času med dvema procesnima dogodkoma ali dejanjema na državnem tožilstvu, ki ju posamezne tabele jemljejo kot začetno točko na eni in končno točko na drugi strani tako opredeljenega časovnega obdobja. Pri tem seštevki podatkov niso primerljivi s podatki iz ostalih tabel, ker se lahko ista zadeva pojavi v več kategorijah.

Tabela 37: Dejanski čas trajanja postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj

Trajanje postopka	Število zdev	Podatek za preteklo leto
do 2 dni	2.283	2.169
od 3 do 5 dni	457	447
od 6 do 10 dni	203	241
nad 10 dni	319	338

Kot nujna preiskovalna dejanja štejejo vsi prikriti preiskovalni ukrepi, stvarni omejevalni ukrepi in drugi ukrepi (npr. hišna in osebna preiskava), zlasti:

- dovoljenje za prikrito evidentiranje, prirejeno identiteto - 23., 24. in 45. člen ZNPPoL,
- tajno opazovanje - 149.a člen ZKP,
- pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju - 149.b člen ZKP,
- ukrepi po 150. členu ZKP,
- prisluškovanje in opazovanje v tujem stanovanju - 151. člen ZKP,
- navidezni odkup - 155. člen ZKP,
- tajno delovanje - 155.a člen ZKP,
- pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računih - 156. člen ZKP,
- dovoljenje za odložitev izvajanja ukrepov - 159. člen ZKP,
- hišna in osebna preiskava - 214. in 215. člen ZKP,
- preiskava elektronskih naprav - 219.a člen ZKP,
- začasno zavarovanje - 502. člen ZKP.

Tabela prikazuje vsak ukrep posebej: če je bilo na istem glavnem kaznivem dejanju na obdolžencu obravnavanih več predlogov za opravo nujnih preiskovalnih dejanj, so v tabeli prikazani vsi predlogi. Ker je čas izračunan po bruto metodi, to pomeni, da se upošteva tudi čas, ko so spisi na policiji, na sodišču in podobno. Čas se računa za vsak ukrep posebej, tudi če jih je v istem spisu več. Število zdev je število vseh knjiženih tožilskih predlogov za opravo nujnih preiskovalnih dejanj.

V tabeli so zajeti podatki tako za zadeve, v katerih je nujna takojšnja aktivnost tožilca (npr. hišna in osebna preiskava, kjer je že po naravi stvari pomemben takojšen odziv državnega tožilca), kot tudi zadeve, kjer ta potreba ni tako izrazita (npr. pridobitev podatkov po 156. členu ZKP).

Na čas reševanja zadev vpliva tudi čas prejema pobude (če je npr. pobuda na državno tožilstvo vložena v petek, odločitev o njej pa se sprejme v ponedeljek, bo čas reševanja znašal štiri dni) in dejstvo, da je v čas trajanja postopka všteti tudi čas dopolnjevanja pobude.

V primerjavi z letom 2018 se je število zadev, v katerih so bili na sodišče vloženi predlogi za opravo nujnih preiskovalnih dejanj neznatno povečalo, in sicer za 67 (3.195 na 3.262), torej za približno 2 %. Časi reševanja leta 2019, gledano v celoti, se ob minimalnem dvigu zadev niso bistveno spremenili, kar kaže, da so še rezerve pri učinkovitosti in odzivnosti obravnavanja pobud policije. Tako je bilo leta 2019 rešenih 2.283 zadev v roku do dveh dni, kar sicer predstavlja 70 % zadev, leta 2018 pa 2.336 zadev oziroma 68 %. V roku od treh do petih dni je bilo leta 2019 rešenih 457 zadev (kar je skoraj 14 % zadev), leta 2018 pa 447 zadev (kar je tudi 14 % zadev). V roku od šest do deset dni je bilo leta 2019 rešenih 203 zadev (kar predstavlja dobrih 6 %), kar je nekoliko manj kot leta 2018, ko je bilo takšnih 241 zadev (ali 8 % vseh zadev). Minimalen pozitiven trend pa se odraža pri zmanjšanju števila zadev, za katere je bilo treba več kot deset dni za rešitev in to na 319 leta 2019 (kar je 10 %) v primerjavi s 338 leta 2018 (kar je 11 %).

Tabela 38: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do zavrženja ovadbe

Trajanje postopka	Število zadev				Podatek za preteklo leto			
	Bagatelne zadeve	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena	Bagatelne zadeve	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena
do 30 dni	1.740	5.204	553	0	2.014	5.621	641	0
od 31 do 60 dni	449	1.737	470	0	424	1.743	458	2
od 61 do 120 dni	464	2.856	948	0	402	2.469	938	4
nad 120 dni	253	4.151	2.375	20	222	4.057	2.502	28

Tabela prikazuje število zadev glede na bruto čas, ki poteče od prejema kazenske ovadbe do njenega zavrženja, pri čemer je všteti tudi čas, ko se ovadba ni nahajala pri državnem tožilcu, temveč v dopolnitvi ali poizvedbah na policiji in pri drugih organih, v posameznih preiskovalnih dejanjih na sodišču, oziroma v postopkih odloženega pregona in poravnavanja.

Podatki so prikazani ločeno za posamezne skupine zadev: bagatelne zadeve (to so zadeve, v katerih je bila kazenska ovadba zavržena zaradi nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja ter posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon), Kt zadeve iz okrajne in okrožne pristojnosti ter zadeve posebnega pomena (to so zadeve, ki so na spisu posebej

označene kot take). Pri tem je glede na določbe Pravilnika kot zgornja časovna meja določen rok 120 (in ne 90) dni.

Leta 2019 je bilo, kot to kaže tabela 38 (ki za potrebe prikaza trajanja postopkov ločeno prikazuje bagatelne zadeve in zadeve posebnega pomena poleg vključenosti teh zadev tudi pri Kt-zadevah iz okrajne in okrožne pristojnosti), skupno zavrženih 21.220 kazenskih ovadb. Od tega je bilo 7.497 (35,3 %) kazenskih ovadb zavrženih v 30 dneh po prejemu. Gre predvsem za zadeve, o katerih je bilo mogoče odločiti že na podlagi same prejete ovadbe, brez dopolnjevanja pri policiji ali pri drugih organih, oziroma za zadeve, kjer se državni tožilec ni odločil za izvajanje postopka poravnave ali odloženega pregona. Zato je večina zadev, ki so bile rešene z zavrženjem kazenske ovadbe v roku 30 dni, bagatelnih (1.740 oziroma 23,2 % ovadb) ter iz okrajne pristojnosti (5.204 oziroma 69,4 % ovadb).

V času od 31 do 60 dni po prejemu je bilo zavrženih 2.656 kazenskih ovadb ali 12,5 %, v času od 61 do 120 dneh po prejemu 4.268 ali dobrih 20 % ter v času nad 120 dni 6.799 ali 32 % kazenskih ovadb.

Bruto čas reševanja je daljši pri zadevah iz okrožne pristojnosti (2.375 ali dobrih 54 % zadev iz okrožne pristojnosti je zavrženih v času nad 120 dni po prejemu) in pri zadevah posebnega pomena (100 % zadev posebnega pomena je zavrženih več kot 120 dni po prejemu), kar je tudi posledica same narave teh zadev, ki terjajo bolj izčrpen predkazenski postopek.

Pri zadevah iz okrajne pristojnosti trajanje postopka podaljšujejo alternativni postopki reševanja kazenskih zadev, kot je postopek poravnave (v katerem ima poravnalec za izvedbo svojega postopka na voljo trimesečni rok) ter odložitev kazenskega pregona (pri katerem se kazenska ovadba zavrže šele, ko osumljenec izpolni določeno nalogo, za kar ima lahko na voljo tudi šestmesečni rok).

Leta 2019 se je v primerjavi s preteklim letom nekoliko zmanjšalo število zavrženih kazenskih ovadb, in sicer za 305 oziroma za slab odstotek (iz 21.525 leta 2018 na 21.220 leta 2019). Pri tem se je število zadev, pri katerih je bruto čas reševanja presegal 120 dni, tudi nekoliko zmanjšal (iz 6.809 ali 31,6 % leta 2018 na 6.799 ali 32 % leta 2019). Večje je število zadev z najdaljšim trajanjem postopka pri zadevah iz okrajne pristojnosti, nekoliko pa se je zmanjšalo pri tistih iz okrožne pristojnosti. Nižje pa so tudi vrednosti pri zadevah posebnega pomena, kjer je bilo leta 2019 v trajanju postopka nad 120 dni 20 zadev, leta 2018 pa 28 zadev. Pri trajanju postopka do 30 dni s 7.497 zadevami leta 2019 v primerjavi s 8.276 zadevami leta 2018, je rezultat nekoliko slabši (za okoli 10 %), pri trajanju postopka od 31 do 60 dni s 2.656 zadevami leta 2019 v primerjavi s 2.627 zadevami leta 2018, pa procentualno ostaja na isti ravni.

Tabela 39: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja

Trajanje postopka	Število zadev			Podatek za preteklo leto		
	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena
do 30 dni	326	1.118	6	311	1.051	16
od 31 do 60 dni	282	443	0	307	436	4
od 61 do 120 dni	737	946	0	681	909	6
nad 120 dni	1.141	1.243	10	1.084	1.135	5

Zgornja tabela prikazuje dejanski čas trajanja postopkov od prejema kazenske ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja, pri čemer je prikazano bruto trajanje postopka, v katero je všteti tudi čas, ko se zadeve nahajajo v dopolnitvah pri policiji ali drugih organih oziroma v postopkih poravnavanja in odloženega pregona.

Leta 2019 je bila zahteva za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja vložena v 6.252 zadevah, kar je 307 oziroma 5 % več kot leta 2018, ko jih je bilo vloženi 5.945. V 23 % (1.450 zadev) je postopek trajal do 30 dni, v 38 % (2.394 zadev) pa nad 120 dni. Med zadevami posebnega pomena je bilo šest zadev (37,5 %) rešenih v 30 dneh, deset (62 %) pa v času do 120 dni. V času do 30 dni je bilo med okrajnimi rešenih 326 ali 13 % zadev, med okrožnimi pa 1.118 ali skoraj 30 % zadev. V času nad 120 dni pa je bilo med okrajnimi zadevami rešenih 1.141 ali dobrih 45 % zadev in med okrožnimi 1.243 ali 33 % zadev.

Primerjava s trajanjem postopka do 30 dni pokaže, da je bilo leta 2018 v tem roku končanih 1.378 zadev, kar je 23 % glede na vse rešene zadeve, leta 2019 pa 1.450, kar je dobrih 23 % glede na vse rešene zadeve v tem obdobju. Povečal pa se je delež zadev, pri katerih je postopek trajal več kot 120 dni, in sicer s skoraj 37 % (2.224 zadev) leta 2018 na 38 % (2.394 zadev) leta 2019.

Tabela 40: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta

Trajanje postopka	Število zadev			Podatek za preteklo leto		
	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena
do 30 dni	1.024	415	0	1.052	271	0
od 31 do 60 dni	714	82	0	741	109	0
od 61 do 120 dni	1.245	238	0	1.066	265	1
nad 120 dni	1.613	383	0	1.388	396	10

Zgornja tabela prikazuje dejanski bruto čas trajanja postopkov od prejema kazenske ovadbe do vložitve neposrednega obtožnega akta. Prikazuje torej zadeve, v katerih ni bila vložena zahteva za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja.

Leta 2019 je bilo vloženih 5.714 neposrednih obtožnih aktov, kar je 415 oziroma 7 % več kot leto poprej, ko jih je bilo 5.299. V dobrih 25 % (1.439 zadev) je postopek trajal do 30 dni, v slabih 35 % (1.996 zadev) pa nad 120 dni.

V zadevah iz okrajne pristojnosti je bilo v roku 30 dni, ki ga določa 433. člen ZKP, vloženih 1.024 obtožnih predlogov, kar predstavlja 22,3 % vseh neposrednih obtožnih predlogov, vloženih leta 2019. To je manj kot leta 2018, ko je bilo v roku 30 dni vloženih 1.052 obtožnih predlogov, kar predstavlja 24,7 % vseh takrat neposredno vloženih obtožnih predlogov.

V primerjavi z letom 2018 je delež zadev, pri katerih postopek traja do 30 dni, ostal leta 2019 nespremenjen in znaša v obeh letih 25 %, čeprav se je število zadev s 1.323 leta 2018 povečalo na 1.439 leta 2019, kar pa gre pripisati predvsem večjemu številu neposredno vloženih obtožnih aktov leta 2019, kot je to že zgoraj prikazano. Povečal pa se je tudi delež zadev, pri katerih postopek traja več kot 120 dni in sicer s 34 % (1.794 zadev) leta 2018 na 35 % (1.996 zadev) leta 2019.

Tabela 41: Dejanski čas trajanja postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta

Trajanje postopka	Število zadev			Podatek za preteklo leto		
	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena	Kt-zadeve iz okrajne pristojnosti	Kt-zadeve iz okrožne pristojnosti	Zadeve posebnega pomena
do 15 dni	167	877	3	162	903	18
od 16 do 30 dni	99	233	2	102	315	19
nad 30 dni	528	945	23	475	1.081	62

V tabeli so prikazani le obtožni akti, vloženi po končani preiskavi oziroma po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih. Tudi v tej tabeli je prikazan bruto čas trajanja postopka.

Leta 2019 je bilo po preiskavi oziroma po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih vloženo 2.877 obtožnih aktov, leta 2018 pa 3.137, kar je 214 ali 7 % manj kot leta 2018.

V roku 15 dni po končani preiskavi oziroma posameznih preiskovalnih dejanjih je bilo leta 2019 vloženih 1.047 ali 36 % od vseh obtožnih aktov, kar je nekoliko manj kot leta 2018, ko je bilo v enakem roku vloženih 1.083 ali dobrih 35 % od vseh obtožnih aktov. Hkrati se je zmanjšal delež obtožnih aktov s časom vložitve nad 30 dni, saj je bilo takšnih 1.496 leta 2019 v primerjavi s 1.618 leta 2018.

Tabela 42: Dejanski čas trajanja postopkov po prejemu ovadbe do odločitve državnega tožilca o kateri od alternativnih oblik kazenskega pregona (odložen pregon in poravnavanje)

Trajanje postopka	Število zadev		Podatek za preteklo leto	
	Odložen pregon	Poravnavanje	Odložen pregon	Poravnavanje
do 30 dni	997	233	1.139	214
od 31 do 60 dni	522	96	569	112
od 61 do 120 dni	770	194	723	174
nad 120 dni	496	327	519	286

Tabela 42 prikazuje bruto čas trajanja postopka od prejema kazenske ovadbe do izdaje sklepa, s katerim se kazenski pregon odloži, oziroma sklepa o določitvi poravnalca.

V primeru odloga kazenskega pregona zajema čas trajanja postopka tudi čas dopolnjevanja kazenske ovadbe, saj mora zadeva biti razjasnjena do stopnje, ki omogoča vložitev obtožnega akta v primeru neuspešnega alternativnega postopka. Všteva se tudi čas, potreben za razpis naroka, vročanje vabil strankam in izvedbo naroka.

Pri zadevah, odstopljenih v postopek poravnavanja, je potrebno upoštevati, da se zadeve lahko v poravnavanje odstopijo tudi v fazi glavne obravnave ali po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih, kar vpliva na število zadev, pri katerih je čas trajanja postopka daljši od 120 dni. To namreč pomeni, da se v primeru, ko se tožilec odloči za poravnavanje po vloženem obtožnem aktu, šteje bruto čas vse od vložitve ovadbe pa do te tožilčeve odločitve.

Leta 2019 je bilo v roku do 120 dni po prejemu kazenske ovadbe sprejetih 2.289 ali 82 % odločitev o odlogu kazenskega pregona in 523 ali 61,5 % odločitev o postopku poravnavanja v primerjavi s 2.657 ali 82,4 % pri odlogu kazenskega pregona in 532 ali skoraj 63,6 % pri postopku poravnavanja leta 2018.

V primerjavi z letom 2018 je pri odloženem pregonu ponovljen trend zmanjšanja števila in deleža zadev, pri katerih je do odločitve o katerem od alternativnih načinov reševanja kazenskih zadev preteklo več kot 120 dni, in sicer s 519 (17,5 %) zadev leta 2018 na 496 (17,8 %) zadev leta 2019. Pri postopkih poravnavanja pa se je zgodil obrat navzgor s 286 (36,3 %) zadev leta 2018 na 327 (38,4 %) zadev leta 2019.

Tabela 43: Število vseh zadev, ki jih v letu poročanja niso rešili v pričakovanem času glede na časovni standard in seštevek vseh dni prekoračitve

Kategorizacija zadev	Faza postopka	Časovni standard oz. pričakovani čas	Prekoračitev v dneh	Povprečni dejanski čas trajanja	Podatek za preteklo leto
Bagatelne zadeve	Od ovadbe do tožilske odločitve	90 dni	3.266	26	24
Zadeve iz okrajne pristojnosti	Od ovadbe do tožilske odločitve	90 dni	39.623	34	32
Zadeve iz okrožne pristojnosti	Od ovadbe do tožilske odločitve	90 dni	45.926	50	49
Posebej pomembne zadeve	Od ovadbe do tožilske odločitve	90 dni	318	64	12
Zadeve iz okrajne pristojnosti	Od vrnitve spisa po preiskavi ali PPD do obtožnega akta	90 dni	322	40	46
Zadeve iz okrožne pristojnosti	Od vrnitve spisa po preiskavi ali PPD do obtožnega akta	15 dni	55.359	51	55
Posebej pomembne zadeve	Od vrnitve spisa po preiskavi ali PPD do obtožnega akta	15 dni	1.095	122	168

Tabela 43 prikazuje skupno število dni prekoračitve časovnega standarda in povprečno trajanje prekoračitve. Za izračun je, drugače od tabel 37 do 42, uporabljena metoda glavnega kaznivega dejanja na spisu in ne glavnega kaznivega dejanja na obdolžencu, saj bi sicer prišlo do seštevanja prekoračitev na istem spisu ter do še višjega seštevka vseh dni prekoračitev, ki pove še manj. Stolpec »Prekoračitev v dneh« namreč prikaže seštevek vseh dni prekoračitev časovnih standardov oziroma zakonskega roka. Ta podatek, ki ga zahteva tabela 43, že sam po sebi nima večje uporabne vrednosti, saj ni povsem razumljivo, kakšna je lahko korist seštevka dni vseh prekoračitev. Hkrati je utemeljeno pričakovati, da je seštevek dni prekoračitev na večjih državnih tožilstvih višji kot na manjših, ker je tam pač več spisov, ki so lahko daljši čas v reševanju.

V prvih petih vrsticah tabele se šteje čas po sistemu od zadnje bremenitve do tožilske odločitve. Kot časovni standard se upošteva 90 dnevni rok, določen v Merilih za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe (Merila), pri čemer se kot začetek roka šteje datum zadnje bremenitve (na primer.: vrnitev spisa s policije, premik iz koledarja, vrnitev spisa po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih, ipd.). Državni tožilec lahko na podlagi 12. člena Meril v utemeljenih primerih poda predlog za podaljšanje roka reševanja zadeve, ki pa je, kljub morebitnemu podaljšanju, zajeta v zgornji tabeli.

V zadnjih dveh vrsticah se šteje čas od zadnje vrnitve spisa po preiskavi ali posameznih preiskovalnih dejanjih pa do vložitve obtožnega akta. Kot časovni standard se upošteva 15 dnevni rok za vložitev obtožnice po končani preiskavi, določen v drugem odstavku 184. člena ZKP. Upoštevan je dejanski bruto čas trajanja postopka, saj gre za objektivni procesni zakonski rok.

Prekoračitev v dneh je seštevek dni prekoračitve na glavnem kaznivem dejanju na spisu, ki je bil rešen v daljšem časovnem obdobju kot je časovni standard (torej pri standardu 90 dni, če je število dni reševanja zadeve 91, se upošteva za ta spis prekoračitev za en dan).

Podatek v zadnjem stolpcu »Podatek za preteklo leto« izkazuje povprečen dejanski čas trajanja postopkov za preteklo leto.

Kot poročajo posamične organizacijske enote, so prekoračitve pričakovanih časov reševanja v zadevah iz okrajne in okrožne pristojnosti od ovadbe do tožilske odločitve, praviloma posledica kadrovske okrnjenosti, zaradi katere je bila obremenitev tožilcev tekom leta 2019 z udeležbami na glavnih obravnavah povečana in se je to odrazilo v daljšem času reševanja zadev.

Največ prekoračitev je pri zadevah iz okrožne pristojnosti, kjer je za vložitev obtožnega akta po vrnitvi spisa iz preiskave določen 15 dnevni instrukcijski rok. Ta rok je prekoračen za skupno 55.359 dni oziroma povprečno po 51 dni na zadevo (kar pa je za štiri dni na zadevo manj kot leta 2018). Že iz tabele 41 izhaja, da je bilo leta 2019 v roku do 15 dni po vrnitvi spisa iz preiskave vloženih zgolj 42 % ali 877 zadev od 2.055 (leta 2018 pa 40 % ali 903 zadev od 2.441) obtožnih aktov v zadevah iz okrožne pristojnosti.

Problem dejansko predstavljajo zadeve vrnjene po preiskavi, ter instrukcijski rok 15 dni, katerega v praksi najpogosteje ni moč spoštovati. Sodišča tudi pogosto vračajo po zaključeni preiskavi večje število zadev naenkrat, zaradi česar posamezni tožilci dobijo hkrati vrnjenih več spisov po preiskavi, ki so datirani z istim datum vrnitve. Upošteva se pogosto obsežnost tako vrnjenih spisov, ter ostale obveznosti, ki jih tožilci ob tem morajo tekoče izvajati, tudi v pripornih zadevah, ki imajo absolutno prednost, dejansko ni možno vseh tovrstnih zadev rešiti v zakonskem 15 dnevnom roku. Ob velikem številu pripornih zadev, ki jih letno obravnavajo tožilstva in imajo absolutno prednost, ter ob ostalih nujnih opravilih, ki jih tožilci pri svojem delu morajo opraviti prednostno ali tekoče, zagotavljanje 15 dnevnega roka v praksi enostavno večkrat ni izvedljivo. Prav zato prihaja ravno na tem segmentu do prekoračitve v zakonu določenega roka za tožilsko odločitev. O tej problematiki smo poročali že v skupnih letnih poročilih v preteklosti, vendar so naša tozadevna opozorila doslej ostala, kljub razumevajočemu obravnavanju na ministrstvu za pravosodje, brez ustreznega odmeva.

5. SODELOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE

5.1. UVODNO POJASNILO

Državno tožilstvo sodeluje s številnimi državnimi organi in organizacijami. Razlikovati je treba sodelovanje pri izvrševanju državnotožilske funkcije, ki je vezano na konkretne zadeve in poteka v okviru zakonskih procesnih pooblastil ter je opisano v podpoglavjih 5.2.3 do 5.2.5, od sodelovanja državnega tožilstva v postopkih drugih organov in strokovnega sodelovanja v okviru raznih delovnih skupin, projektov, ipd., ki je opisano v podpoglavju 5.2.1.

V konkretnih zadevah tožilstvo sodeluje s policijo, FURS, centri za socialno delo, raznimi inšpekcijskimi službami ter drugimi organi in organizacijami. Posebni oddelek, glede na svojo pristojnost, sodeluje tudi z Vojaško policijo, Obveščevalno varnostno službo ministrstva za obrambo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo. Na področju odkrivanja in pregona storilcev kaznivih dejanj državno tožilstvo sodeluje s tujimi pravosodnimi organi v postopkih mednarodne pravne pomoči in z mednarodnimi institucijami (Eurojust, EUROJUSTICE, SEEPAG, OLAF, AFCOSS, IAP, in drugimi) pri izmenjavi kazenskopravno relevantnih podatkov.

Tudi druga vrsta sodelovanja se nanaša na policijo, FURS, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Urad za preprečevanje pranja denarja in na druge organe, katerih delo sme državni tožilec usmerjati z namenom, da se zberejo podatki o kaznivem dejanju, le da obravnava zgolj splošne vidike tega sodelovanja. Poleg naštetega tožilstvo sodeluje zlasti z ministrstvom za pravosodje, Državnim zborom RS, Varuhom človekovih pravic, Komisijo za preprečevanje korupcije, Računskim sodiščem, Vlado RS. S ciljem sodelovanja Slovenije z raznimi mednarodnimi organizacijami, je državno tožilstvo član raznih medresorskih delovnih skupin, kot so Moneyval, GRECO in OECD.

Naloge strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za potrebe državnih tožilcev, državnih tožilcev in državnotožilskega osebja opravlja Center za izobraževanje v pravosodju (v nadaljevanju Center) kot organizacijska enota ministrstva za pravosodje, z sodelovanjem Oddelka za izobraževanje in strokovni nadzor pri VDT RS ter Društvom državnih tožilcev RS, posamezna izobraževanja pa tudi samo VDT RS. Izobraževanja v tujini so organizirana v okviru izobraževanj Evropske mreže centrov za izobraževanje v pravosodju v sodelovanju s Centrom.

5.2. SODELOVANJE DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

5.2.1. SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI IN ORGANIZACIJAMI

Sodelovanje s policijo

Skupna vrednota policije in tožilstva je zagotavljanje občutka varnosti v družbi z uporabo ozko odmerjenega nabora sredstev kazenske represije. Policija in državni tožilci v okviru svojih pristojnosti pri tem izvajajo dolžnost države, da zaščiti temeljne pogoje medčloveškega sobivanja s tem, da so zakonsko opredeljena deviantna ravnanja odkrita, storilci pa kazensko preganjani ali ustrezno drugače (zunajsodno) obravnavani. Za uspešno doseganje tega cilja sta nujni tesna medsebojna informacijska povezanost in zavezanost policije funkcionalnemu vodstvu državnega tožilca.

Kot konkretna oblika tega sodelovanja so leta 2019 potekali redni delovni sestanki predstavnikov tožilstev in policijskih uprav, ki delujejo na območjih teh tožilstev. Pogostost sestankov in sestava udeležencev sta odvisni od raznovrstnih dejavnikov, kot so obseg kazenskih zadev v reševanju, njihova zahtevnost, število državnih tožilcev oziroma policistov in podobno. Nekatera tožilstva izvajajo delovne posvete z vodstvom policijskih uprav na dva (ODT v Krškem) ali na tri mesece (ODT v Murski Soboti), vsa druga pa najmanj dvakrat letno, kot zahteva Uredba. Cilji usklajevanja na ravni vodstev tožilstva in policijskih uprav ter policijskih postaj so predvsem prepoznavanje prednostnih zadev in iskanje rešitev za pospešitev reševanja zadev na področjih, na katerih se pojavljajo zaostanki (v zadnjem času so to gospodarske zadeve). Tožilstva sledijo priporočilu, da se sestankov, ki so namenjeni strokovnim tematikam, udeležuje širši krog tožilcev in zainteresiranih policistov. Namen tega ni le navajanje težav, ki jih ima policija pri preiskovanju zadeve, in zahtev, ki jih ima tožilstvo zaradi uspešnega izvajanja svojih pooblastil, ampak tudi v grajenju medsebojnega zaupanja.

Izpostaviti je treba primer odločne reakcije na organizirane oblike predrznih tatvin zoper turiste azijskega porekla v Ljubljani, v kateri sta policija in ODT v Ljubljani v času enoletnega tesno usklajnega dela dosegla 80 % zmanjšanje tovrstne kriminalitete na območju PU Ljubljana. Po naši oceni je bilo za uspeh ključno, da je policija v realnem času tožilstvu predstavila celovitost »stanja na terenu«, kar je omogočilo kakovostno pravno analizo problematike in pripravo ustreznih usmeritev za to, kako naj se policija loti preiskovanja, da bodo njeni rezultati imeli kar največjo vrednost v nadaljnjem teku postopka. ODT v Ljubljani poroča tudi o zelo poglobljeneim sodelovanjem in usmerjanjem med vodjo novoustanovljene skupine na PU SKP Ljubljana, ki obravnava kazniva dejanja povezana z ilegalnimi prehodi državne meje, kjer se stalno soočamo s spremembo modalitete ravnanja, zaradi česar policija v navedenih primerih potrebuje tudi podrobnejšo razlago zakonodaje in možnosti ukrepanja. Spodbujajo se dogovori s policijo o prednostnem reševanju zadev (ODT v Kranju, ODT v Slovenj Gradcu), kar seveda terja njihovo stalno spremljanje (ODT v Novi Gorici).

Ob zavedanju obstoja komplementarne vloge policije in tožilstva pri obravnavanju kriminalitete in potrebe po strateškem sodelovanju so se tudi leta 2019 med tožilstvom in policijo ohranjali stiki na najvišji ravni. Na delovnem sestanku sta organa obravnavala odprta vprašanja glede izvajanja ukrepov po 40. členu Schengenskega zakonika, problem dostopanja do podatkov, shranjenih v informacijskih sistemih motornih vozil, dopustnosti uporabe podatkov, ki jih pridobi SOVA, v kazenskem postopku, možnostih digitalizacije pisarniškega poslovanja na področju prikritih preiskovalnih ukrepov, obveščanja tožilcev preko SMS sporočil in zakonitosti izvajanja pooblastil policije v prekrškovnih zadevah.

Generalni državni tožilec in generalna direktorica policije sta sklenila dva pomembna dogovora o sodelovanju. Na podlagi podpisa Sporazuma o izmenjavi podatkov sta organa dolžna zagotoviti tehnične možnosti za elektronski prenos podatkov in dokumentov. Pri tem je treba poudariti, da gre ob polnih zagotovilih varstva osebnih podatkov za vsebine, ki sta si jih že sicer dolžna posredovati v skladu z zakonskimi in podzakonskimi pravili. Policija bo na ta način tožilstvu pošiljala podatke in dokumente iz evidence kaznivih dejanj, tožilstvo pa bo policiji pošiljalo podatke in dokumente o zavrženju kazenskih ovadb. Pričakovana rezultata sta prihranek časa in povečanje zanesljivost poslovanja.

Z Dogovorom o medsebojnem sodelovanju Policije in Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili SDT RS (Posebni oddelek) se naslavlja težave operativnih zmogljivosti Posebnega oddelka in odpravljajo nejasnosti v delitvi opravil organov v kazenskem postopku. Podrobno so določene obveznosti policije, da Posebni oddelek obvešča o razlogih za sum, da je njena uradna oseba storila kaznivo dejanje. Policija se je zavezala v takem primeru nemudoma predati pisno gradivo Posebnemu oddelku, hkrati pa mu bo zagotavljala podporo pri izvedbi nujnih preiskovalnih dejanj, tehnično pomoč (prevoz pridržanih oseb, vročanje vabil, zavarovanje elektronskih naprav), strokovno pomoč (izvajanje prikritih preiskovalnih ukrepov, analize DNK in prstnih odtisov) in posredovanje podatkov njenih evidenc. Posebni oddelek bo, ob upoštevanju interesov predkazenskega postopka, ki ga vodi, GPU posredoval informacije, ki narekujejo izvedbo notranjih varnostnih postopkov. Sprejete so bile možnosti za usposabljanje policistov Posebnega oddelka v okviru policijskih izobraževanj in skupna usposabljanja policije ter Posebnega oddelka.

Pojav novih oblik delikvence, ki ga omogoča tehnološki razvoj, družbene spremembe in zlasti spremembe kaznovalnega prava, zahtevajo stalno spremljanje občutljivega razmerja med učinkovitostjo pri odkrivanju, preiskovanju in pregonu kaznivih ravnanj ter učinkovitostjo pri zaščiti ustavno varovanega polja človekove zasebnosti in dostojanstva. Leta 2019 je VDT RS na pobudo ministrstva za notranje zadeve obravnavano aktualno vprašanje ustanavljanja, delovanja in aktivnosti samoorganiziranih skupin za potrebe zagotavljanja varnosti in obrambe. Zavzelo je stališče, da obstoj kakršnekoli organizirane oborožene ali poloborožene skupine, katere način delovanja, ikonografija, sovražnost zoper marginalizirane družbene

skupine, pomeni sam po sebi protiustavno stanje in ne le ogrožanje ustavne ureditve, ki pri zagotavljanju varnosti izhaja iz kulture miru in nenasilja. Na pobudo policije je bilo tožilstvo vključeno v medresorski posvet o tem, kako na načelni ravni v prekrškovnem postopku obravnavati vozila na nujni vožnji.

Predstavnik tožilstva je v letu 2019 vodil Delovno skupino predstavnikov tožilstva, ministrstva za notranje zadeve, policije, ministrstva za pravosodje, FURS, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Urada za preprečevanje pranja denarja in Komisije za preprečevanje korupcije, ki se ukvarja s spremljanjem izvajanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin. Med drugim je delovna skupina ocenila, da je sodelovanje med institucijami, pristojnimi po ZOPNI, uspešno, in da zakon nudi učinkovite ukrepe, ki skupaj s tistimi v kazenskem in davčnem pravu tvorijo smiselni sistem odzivanja na premoženjske učinke kriminalne dejavnosti. Še vedno obstajajo možnosti izboljšanja na področju učinkovitejšega gospodarjenja z zaseženim premoženjem. Predstavniki skupine so nadalje usklajevali stališča glede prakse obravnavanja oseb, ki nezakonito prestopijo državno mejo, delovanja specializiranih preiskovalnih skupin in sprememb ZKP-N, ki urejajo položaj žrtve.

Sodelovanje s policijo in ministrstvom za notranje zadeve je bilo zavzeto, osredotočeno in uspešno izvedeno ob spoštovanju pristojnosti vseh vpletenih.

Sodelovanje s sodišči

Funkciji kazenskega pregona in sojenja morata biti zaradi zagotavljanja človekove pravice do nepristranskega sodišča ločeni, zato državno tožilstvo ne sme imeti v razmerju do sodišča večjega vpliva kot katerikoli drug subjekt, ki nastopa pred njim. Svoje pristojnosti lahko tožilci izvajajo samo v formalnem okviru postopka, ki jim daje enak položaj kot nasprotni stranki - obdolžencu. Navedeno ne pomeni, da se v odnosih med sodstvom in tožilstvi ne bi mogli urejati določeni splošni vidiki organizacije dela, ki prispevajo k boljšemu delovanju kazenskega pravosodja kot celote.

Vodstva tožilske in sodne uprave se z različno stopnjo uspeha dogovarjajo o načinu razpisovanja sodnih narokov, ki bi omogočal, da se naroka udeleži tožilec, ki je obravnaval zadevo, v kateri je določeno sodno dejanje. Praviloma je ohranitev identitete konkretnega nosilca vloge pregona v postopku mogoče doseči, ko gre za zahtevnejše in odmevnejše ali priporne zadeve, kot odražata poročili ODT v Kranju in ODT v Celju. Cilj usklajevanja s sodišči je tudi omejitev števila razpisanih narokov na dva do tri dni na teden, pri čemer bi bili te dni naroki razpisani za več zadev (ODT v Celju, ODT v Krškem).

SDT RS poroča o občasni težavi pri vlaganju predlogov za opravo nujnih preiskovalnih dejanj v predkazenskem postopku. SDT RS v tej fazi postopka zaradi nujnosti predloge vlaga na preiskovalne in kazenske oddelke krajevno pristojnih sodišč. Navedena praksa je skladno tudi z določbo 40.a člena Zakona o sodiščih, iz katere izhaja, da so specializirani oddelki pristojni le za opravo sodne preiskave in sojenje v zahtevnejših zadevah. Kljub temu, da gre za izvedbo nujnih preiskovalnih dejanj, pa občasno nekatera sodišča ne želijo odločati o predlogih z obrazložitvijo, da so za odločanje o vseh aktih, ki jih poda SDT RS, pristojni izključno specializirani oddelki, in predloge vrnejo na SDT RS. V teh primerih zoper odločitve sodišč državni tožilci SDT RS lahko sicer vložijo pritožbo, vendar navedeno še dodatno podaljša postopek v nujnih zadevah. Treba pa je izpostaviti, da sodna praksa višjih sodišč glede pristojnosti specializiranih oddelkov ni enotna.

Omenjene težave bi se lahko rešile z ustanovitvijo specializiranega sodišča za celotno območje Slovenije. Ustanovitev specializiranega sodišča bi imela velik pomen za SDT RS, saj bi se kazenske zadeve obravnavale hitreje, vzpostavila bi se tudi enotna sodna praksa, omogočila se bi tudi specializacija sodnikov. Odmevni primeri se tako ne bi obravnavali v lokalnem okolju, kar trenutno zagotovo znižuje učinkovitost kazenskega postopka.

Sodelovanje s centri za socialno delo

Tožilstva poudarjajo izjemen pomen sodelovanja s centri za socialno delo pri obravnavanju mladoletnih storilcev kaznivih dejanj in primerov nasilja v družini. Zaradi posebne narave teh zadev ne sme biti vse podrejeno (kazensko)pravnemu pristopu obravnavanja. Kot opazja ODT na Ptuju, je vključitev centra za socialno delo je včasih nujna že v primerih, ki se obravnavajo v dežurni službi. Poleg tega se na vseh tožilstvih tožilci z oddelkov za mladoletniško kriminaliteto ali tožilci, ki so specializirani za to področje, redno udeležujejo sestankov kriznih timov pri centrih za socialno delo, nekateri pa tudi aktivno sodelujejo s prispevki v okviru izobraževanj. Tožilstva sodelujejo s centri za socialno delo tudi v postopkih odloženega pregona, ko se osumljencu odredi delo v splošno korist.

Sodelovanje z drugimi državnimi organi in organizacijami

FURS je neizogiben vir informacij, kadar gre za kazniva dejanja na škodo javnih financ in druga dejanja, kjer je treba poizvedeti o premoženju, prihodkih in odhodkih določenega subjekta. Zaradi usklajevanja dela v konkretnih zadevah imajo tožilstva s finančnimi uradi redne strokovne posvete. V nekaterih primerih se sodelovanje s FURS okrepi v obliki specializirane preiskovalne skupine. Na zaprosilo FURS pripravlja VDT RS strokovna pravna mnenja. Leta 2019 je obravnavalo problem t. i. »kanalskih« gospodarskih družb, kjer osebe v Sloveniji omogočajo izvrševanje davčnih zatajitev v tujini. FURS je udeležen tudi v sekciji SDT RS, ki se ukvarja s finančnim kriminalom.

Tožilstva prejemajo obvestila o sumljivih transakcijah z Urada za preprečevanje pranja denarja, ki lahko (če ima za to dovoljenje) pri tem posreduje tudi podatke, prejete od tuje finančne obveščevalne enote, kar je veliko hitrejšo pridobivanje podatkov kot z zaprosili za mednarodno pomoč. Urad za preprečevanje pranja denarja je lahko udeležen tudi v postopkih po ZOPNI.

Pri nadzoru javne porabe Računsko sodišče odkriva dejstva, ki so lahko pomembna z vidika kazenskega pregona, kar velja na njihovih posebnih področjih delovanja tudi za sistemske regulatorje: Komisijo za preprečevanje korupcije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za varstvo konkurence. Tožilstva sodelujejo tudi z upravnimi enotami, ministrstvom za notranje zadeve in ministrstvom za obrambo na področju določenih upravnih zadev. Posebni oddelek sodeluje tudi z Vojaško policijo, Obveščevalno-varnostno službo ministrstva za obrambo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo.

5.2.2. PREVZEM PREGONA OD OŠKODOVANECV KOT TOŽILCEV

Okrožna državna tožilstva za leto 2019 ne poročajo o primeru, ko bi državni tožilec po tem, ko je že zavrgel kazensko ovadbo, prevzel pregon od oškodovanca. Tudi v preteklih letih je bilo takih prevzemov malo in sicer je bilo leta 2017 pet takih primerov, leta 2018 pa trije. Navedeno lahko sicer pomeni, da so bile odločitve državnih tožilcev o zavrnjenju kazenskih ovadb tudi za oškodovance dovolj sprejemljive in prepričljive in sami niso prevzeli pregona v takem primeru. Nedvomno pa so motivi, ki oškodovance pripeljejo do odločitve o prevzemu kazenskega pregona tako kompleksni, da ni mogoče zgolj enoznačno govoriti o strinjanju z odločitvijo državnega tožilca.

5.2.3. SODELOVANJE Z MEDSEBOJNIM OBVEŠČANJEM, USMERJANJEM DELA POLICISTOV TER DRUGIH PRISTOJNIH DRŽAVNIH ORGANOV IN INSTITUCIJ

Sodelovanje s policijo

Pri obravnavanju pojmov sodelovanja, usmerjanja in obveščanja med tožilstvom na eni in policijo in drugimi organi na drugi strani je že na začetku treba izhajati iz osnovne funkcije posameznega organa. Policija je organ preiskovanja, ki odkriva in preiskuje kazniva dejanja, zato je kadrovsko številčno opremljena, podprta z analitiko in tehničnimi znanji. Državno tožilstvo pa je organ pregona, ki je kadrovsko bistveno šibkejši od policije in, ki ima osnovno nalogo, da odloča o kazenskem pregonu. Organa pa ne delujeta vsak zase, temveč povezano eč v okviru določil ZKP in Uredbe.

Tudi leta 2019, kakor že nekaj let nazaj, so državna tožilstva uspešno sodelovala s policijo pri izvajanju predkazenskega postopka in kazenskega pregona.

Delo je potekalo na več ravneh. V predkazenskem postopku so državni tožilci in kriminalisti sodelovali pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj in sicer v še najzgodnejši fazi

odkrivanja kaznivega dejana. Zaradi lažje organizacije dela, pospešitve postopkov in izmenjave znanj, so se vodje državnih tožilstev in krajevno pristojnih policijskih uprav sestajali na delavnih sestankih, kar enako velja za najvišji nivo in sicer vrhovne državne tožilce na VDT RS in vodstvo policije. Organizirana so bila tudi skupna izobraževanja in usposabljanja, pri katerih so se izmenjale praktične izkušnje med državnimi tožilci in kriminalisti.

SDT RS je največ zadev obravnavalo skupaj z Nacionalnim preiskovalnim uradom ter s sektorji kriminalistične policije Generalne policijske uprave in posameznih policijskih uprav po Sloveniji. Sodelovanje je bilo korektno, morebitne nesporazume glede podanih pisnih usmeritev ter razlage pravnih in strokovnih vprašanj so državni tožilci in kriminalisti reševali v okviru koordinacijskih in usklajevalnih sestankov. Sodelovanje SDT RS in Nacionalnega preiskovalnega urada je bilo leta 2019 dobro, odprta vprašanja so se reševala na usklajevalnih sestankih. Poleg tega so bili izvedeni sestanki med vodji državnih tožilstev in policije, zato da se v najkrajšem možnem času rešijo dolgotrajni predkazenski postopki.

Sodelovanje med okrožnimi tožilstvi in policijo poteka tekoče, največkrat so podane ustne usmeritve, kar se je v praksi pri preiskovanju kaznivih dejanj izkazalo kot hitra in učinkovita oblika sodelovanja. Pri načinu sodelovanju je bistveni dejavniki tudi velikost državnega tožilstva in policijske uprave ter vrsta kriminalitete v nekem kraju.

Državni tožilci se pri zahtevnejših kaznivih dejanjih udeležujejo tudi ogleda kraja kaznivih dejanj in razgovorov, ki jih opravljajo kriminalisti v predkazenskem postopku. Aktivno pisno in ustno usmerjanje poteka tudi v primeru izvajanja prikritih preiskovalnih ukrepov, kjer morajo biti tožilci na razpolago policiji 24 ur dnevno.

Gospodarski in korupcijski kriminal, ki ga največ obravnava SDT RS, zahteva specifičen pristop k preiskovanju, izmenjavo ugotovitev na dnevni ravni, konkretne in pravočasne usmeritve, vključevanje posameznih strokovnjakov na primer finančne, bančne stroke že na samem začetku preiskovanja. Zahtevna gospodarska in korupcijska kazniva dejana dejanja se nujno preiskujejo tudi s vključitvijo drugih državnih organov (npr. Komisije za preprečevanje korupcije, Urada za preprečevanje pranja denarja, Računskega sodišča, Banke Slovenije itd.)

Na podlagi pridobljenih izkušenj in specialnih znanj se oblikujejo skupine preiskovalcev različnih profilov in znanj, ki prihajajo iz različnih državnih organov. Skupine delujejo v obliki specializiranih preiskovalnih skupin po 160.a členu ZKP. Člani specializiranih preiskovalnih skupin se ves čas preiskovanja na skupnih sestankih srečujejo le po potrebi, tako da zadeve ne obravnavajo dnevno in neprekinjeno skozi daljše časovno obdobje. Pomembna pomanjkljivost, ki vpliva na število ustanovljenih preiskovalnih skupin, so zagotovo tudi organizacijsko-tehnične ovire.

V večini primerov pa pridobivanje dokazov vedno poteka na klasičen način, s pošiljanjem formalnih zaprosil.

Zaradi znanih kadrovskih težav policije se pojavljajo težave pri preiskovanju gospodarske in korupcijske kriminalitete v predkazenskem postopku, saj preverjanje kazenskih ovadb drugih ovaditeljev in preiskovanje naznanjenih kaznivih dejanj trajata predolgo, lahko tudi več let. Kljub navedenim težavam je bilo leta 2019 sodelovanje s policijo uspešno, omenjene težave so državna tožilstva reševala z določanjem prednostnih zadev na skupnih sestankih.

Sodelovanje med policijo in državnimi tožilstvi je specifično v postopkih, ki jih ureja ZOPNI predvsem zaradi narave materije, ki jo zakon obravnava. Državna tožilstva prejmejo majhno število pobud za uvedbo finančne preiskave ovadb, sploh v primerjavi s prejetimi kazenskimi ovadbami za storjena kazniva dejana. To velja tako za policijo kot druge državne organe, ki imajo možnost podati pobudo.

Leta 2019 so finančne preiskave v dveh zadevah odredili državni tožilci na SDT RS, v šestih zadevah pa državni tožilci na drugih okrožnih državnih tožilstvih. Na število odrejenih finančnih preiskav je pomembno vplivala odločba Ustavnega sodišča RS, U-I-6/15-23, z dne 5. 7. 2018, ki je razveljavila prvi odstavek 57. člena ZOPNI, zaradi česar so morala državna tožilstva v preteklosti ustaviti finančne preiskave v številnih primerih. Predvidoma se bo, vsaj srednjeročno, zmanjšalo število na novo odrejenih finančnih preiskav in vloženih tožb zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora.

Sodelovanje z drugimi državnimi organi

Državna tožilstva, poleg policije, največ sodelujejo s predstavniki FURS, ki je osrednji organ pri izvedbi finančnih preiskav. Z Uradom za preprečevanje pranja denarja, poteka utečeno sodelovanje pri sumih kaznivega dejana pranja denarja. Sodelovanje poteka tudi z ministrstvom za pravosodje, ki je za državna tožilstva matično ministrstvo.

Leta 2019 je sodelovanje na področju pregona gospodarskega in korupcijskega kriminala dobro potekalo tudi z Računskim sodiščem, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Uradom za varstvo konkurence, komisijo za preprečevanje korupcije in Banko Slovenije, pri pregonu organiziranega kriminala ter specifičnih kaznivih dejanj pa tudi z ministrstvom za obrambo, Vojaško policijo, centri za socialno delo, probacijsko službo, Zavodom za zaposlovanje, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter inšpekcijskimi službami.

Izpostaviti je treba predvsem sodelovanje s FURS, saj ta državni organ poleg zaznavanja in naznanjanja kaznivih dejanj z davčnega področja, aktivno sodeluje tudi pri preiskovanju drugih kriminalnih ravnanj, najpomembnejšo vlogo pa ima tudi pri ugotavljanju premoženja nezakonitega izvora.

Za izboljšanje sodelovanja in komunikacije z drugimi državnimi organi so zelo pomembna skupna izobraževanja in izmenjava strokovnih znanj. Predstavniki zgoraj navedenih državnih organov se tako udeležujejo seminarjev in izobraževanj, ki jih organizirajo tožilci. Prav tako se tožilci udeležujejo izobraževanj s področja financ, davkov, pranja denarja, boja proti korupciji.

5.2.4. SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI INSTITUCIJAMI NA PODROČJU ODKRIVANJA IN PREGONA

Članstvo v institucijah EU, Sveta Evrope in drugih mednarodnih organizacijah za državno tožilstvo prinaša tudi določene obveznosti in izvedbo različnih aktivnosti, pomembnih za delovanje državnega tožilstva. Tudi leta 2019 so državni tožilci uspešno zastopali slovensko tožilsko organizacijo pred različnimi mednarodnimi institucijami. Svoje aktivnosti so izvajali tako v okviru dela na konkretnih zadevah, kot tudi v primerih, ko so bili na dogodke pod okriljem mednarodnih organizacij napoteni s strani VDT RS.

Evropska unija

Tudi leta 2019 se je nadaljevalo tesno sodelovanje z Eurojustom, ki poleg podpore operativnemu delu, obsega tudi zagotavljanje udeležbe na strokovnih sestankih v njihovi organizaciji. Okrajna državna tožilca sta se maja udeležila srečanja Mreže evropskih tožilcev za intelektualno lastnino, kjer imamo svojega predstavnika. Dogodek je potekal v so-organizaciji Eurojusta in Urada EU za intelektualno lastnino - EUIPO. Okrajni državni tožilec se je oktobra udeležil skupne redne letne konference tožilcev za področje okoljske kriminalitete ENPE in Eurojusta. Višji pravosodni svetovalec se je novembra udeležil izobraževanja na temo »Audiovisual piracy training« v skupni organizaciji Eurojusta, Europol in EUIPO. Generalni državni tožilec se je oktobra 2019 udeležil Posvetovalnega foruma generalnih državnih tožilcev in direktorjev javnih tožilstev držav članic Evropske Unije (CPGE), kjer je bila osrednja tema boj proti kibernetiski kriminaliteti. Okrožni državni tožilec se je novembra udeležil skupnega sestanka Eurojusta in Europol, povezanega z zaprtjem spletne trgovine Wall Street Market. Udeležili smo se tudi dveh plenarnih zasedanj kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže za kibernetiski kriminal (EJCN), kjer se nadaljuje izmenjava dobrih praks in drugih odprtih vprašanj s področja kibernetiske kriminalitete. Okviru delovanja kontaktne točke v EJCN smo tudi pripravili smernice za preiskovanje kaznivih dejanj, povezanih z virtualnimi valutami, ki so lahko koristen delovni pripomoček državnim tožilcem pri njihovem delu.

Glede na obveznosti iz evropskih predpisov, ki so vključene v ZDT-1, je generalni državni tožilec z obveznim splošnim navodilom ustanovil tako imenovani nacionalni koordinacijski sistem za sodelovanje z Eurojustom in nacionalne kontaktne točke za različna področja. Na podlagi tega predpisa bi moral koordinacijski sistem voditi namestnik nacionalnega predstavnika v Eurojustu in istočasno delovati kot nacionalna kontaktna točka za Eurojust. Ta do konca leta še ni bil imenovan in ga zato vodi nacionalni predstavnik v Eurojustu, ki redno opravlja posvete

s člani tega sistema. V okviru tega sistema delujejo kot kontaktne točke nacionalni korespondent za terorizem, nacionalni korespondent za genocid, nacionalni korespondent za skupne preiskovalne skupine (JIT) in kontaktna točka uradov za odvzem premoženjske koristi. Del sistema za usklajevanje dejavnosti z Eurojustom so tudi predstavniki oziroma predstavnice Evropske pravosodne mreže za sodelovanje (EJN), ki jo sestavljajo tožilci iz vseh držav članic EU. V tej mreži imamo pet predstavnikov iz okrožnih državnih tožilstev in SDT RS, ki so aktivno vključeni v vse oblike delovanja EJN. Vsi predstavniki VDT RS so aktivno sodelovali na različnih srečanjih in opravljali druge naloge, vsak za svoje področje. VDT RS sodeluje v delovnem smislu, ko se obravnavajo posamezni primeri, kot tudi na organiziranih izobraževanjih in drugih taktičnih in strateških sestankih teh mrež. Aktivnosti VDT RS na teh področjih so opisane v nadaljevanju.

Kontaktna točka skupnih preiskovalnih skupin se je marca udeležila sestanka delovne skupine Mreže za skupne preiskovalne skupine, junija pa tudi letnega sestanka mreže, ki je potekal v Haagu. Na slednjem je bil glavni poudarek na kibernetiski kriminaliteti in uporabi skupnih preiskovalnih skupin pri preiskovanju teh kaznivih dejanj. Kontaktna točka se je aprila kot predavateljica udeležila seminarja o skupnih preiskovalnih skupinah »Joint investigation Team Implementation«, ki sta ga v Trierju organizirala European Judicial Training Network in Cepol v sodelovanju z Academy of European Law (ERA) ter Eurojustom in Europolom. Aktivno je sodelovala tudi na seminarju o skupnih preiskovalnih skupinah novembra v Lyonu. V sklopu seminarja je imela predavanji »Concept of joint investigation teams« ter »Extension of JITs to third countries«, sodelovala pa je tudi v okrogli mizi na temo nalog, ki jih imajo kontaktne točke za skupne preiskovalne skupine, ter bila moderatorica ene od šestih skupin, v sklopu katerih so udeleženci seminarja delali na konkretnem primeru.

Kontaktna točka Mreže kontaktnih točk v zvezi z osebami, odgovornimi za genocid, hudodelstva zoper človečnost in vojna hudodelstva (Genocide Network) se je maja na sedežu Eurojusta v Haagu udeležila 26. srečanja Evropske mreže, ki je potekal pod okriljem romunskega predsedstva Svetu EU. Osrednja tema je bila predstavitev načinov financiranja, ki ga zagotavlja EU, za projekte krepitev in ustanavljanja nacionalnih enot in mehanizmov ter programov za boj proti nekaznivosti vojnih zločinov (odkrivanje, preiskovanje in pregon). Novembra je potekalo 27. srečanje kontaktnih točk Evropske mreže, ki se ga je udeležila predstavnica s slovenskega predstavništva v Eurojustu. Obravnavale so se možnosti kazenskega pregona tujih (terorističnih) borcev tudi za kazniva dejanja vojnih zločinov, zločinov proti človeštvu in genocida. Poleg navedenega je kontaktna točka odgovarjala na mednarodna zaprosila in vprašalnike na temo mednarodnih kaznivih dejanj.

Kontaktne točke EJN so poleg svoje osnovne naloge, ki je pomoč tožilskim kolegom v konkretnih zadevah z mednarodnim elementom, udeleževale tudi srečanj in seminarjev v organizaciji EJN, kjer so večkrat s svojimi prispevki na temo praktičnih izkušenj pri nujenju

mednarodne pravne pomoči tudi aktivno sodelovale. Poleg sestankov kontaktnih točk v Ljubljani, kjer redno usklajujejo svoje delovanje, se je ena kontaktna točka decembra udeležila srečanja kontaktnih točk EJM in zahodnega Balkana, junija pa 52. plenarnega zasedanja v Bukarešti. Kontaktne točka so pomagale pri organizaciji seminarja in delavnice za sodnike in tožilce »Evropski preiskovalni nalog v praksi«, ki je potekal septembra v Ljubljani. Prav tako so soorganizirale izobraževanje o Eurojustu in Evropski pravosodni mreži ter institutih sodelovanja z državami članicami EU in drugimi za okrožna državna tožilstva v Mariboru, v Murski Soboti, na Ptuju in v Slovenj Gradcu, ki je potekalo junija v Mariboru, eno izobraževanje pa v Celju.

Na pobudo Sveta EU smo okrožno državno tožilko nominirali za nacionalno strokovnjakinjo za sodelovanje pri oceni v 9. krogu medsebojnih ocenjevanj instrumentov vzajemnega priznavanja v državah članicah EU.

Aprila smo se v Bruslju udeležili strokovnega srečanja na temo obvezne hrambe podatkov (Data Retention) v organizaciji Evropske komisije. Namen sestanka je bila ocena obstoječega stanja v državah članicah, ki nimajo zakonsko urejene obvezne hrambe podatkov v elektronskem komunikacijskem omrežju.

Maja smo se udeležili sestanka delovne skupine za splošne zadeve Sveta EU v Bruslju na temo »Praktično izvajanje in delovanje evropskih politik za preprečevanje in boj proti ekološki kriminaliteti«, kjer se je sprejelo tudi zaključno poročilo GENVAL za Slovenijo, pri katerem smo v letu prej aktivno sodelovali.

Okrožna državna tožilka se je junija udeležila strokovnega srečanja na temo implementacije 25. člena Direktive 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta, o odstranjevanju in blokiranju internetnih strani, ki vsebujejo ali razširjajo gradivo, ki vključuje spolno zlorabo otrok. Sestanek je v organizaciji Evropske komisije potekal v Bruslju.

Posebej je potrebno omeniti sodelovanje VDT RS pri projektu vzpostavitve Evropskega javnega tožilstva. Redno smo se udeleževali sestankov tozadevne strokovne delovne skupine s predstavniki Evropske komisije in začasnim administrativnim direktorjem Evropskega javnega tožilstva. Na sestankih smo razpravljali predvsem o arhitekturi in potrebnih funkcionalnostih informacijskega sistema Evropskega javnega tožilstva, o odprtih vprašanjih iz Uredbe EJT, prenosu evropske zakonodaje o v nacionalne sisteme, položaju in pogojih zaposlitve evropskih tožilcev in podobno. Uspešno smo izvedli tudi postopek izbire kandidatov za evropskega javnega tožilca, kjer je generalni državni tožilec podal mnenje o štirih kandidatih. Državnotožilski svet je sestavil listo treh kandidatov, izbirna komisija pa je na podlagi razgovora, ki je potekal oktobra v Madridu, izbrala najprimernejšega slovenskega kandidata, ki pa še ni bil potrjen pred Svetom EU. Junija se je okrožni državni tožilec udeležil seminarja na temo ustanovitve Evropskega javnega tožilstva in implementacije PIF Direktive v nacionalne

sisteme držav članic, ki je potekal v Brugesu v organizaciji Evropske komisije. Novembra se je okrožni državni tožilec udeležil mednarodne konference na temo »Trendi na področju preiskovanja goljufij na škodo finančnih interesov EU«, ki je potekala v Bukarešti. Evropski glavni tožilci smo zaradi ocene pričakovanega pripada ob začetku dela Evropskega javnega tožilstva posredovali relevantne statistične informacije in podatke o odprtih zadevah, ki bi, po kvalifikaciji kaznivih dejanj in vsebini, lahko bila v pristojnosti Evropskega javnega tožilstva. Vse aktivnosti v povezavi z vzpostavitvijo Evropskega javnega tožilstva smo pozorno spremljali in pravočasno izvajali ukrepe, ki jih je od nas pričakovala Evropska unija, da bi Evropsko javno tožilstvo lahko pričelo z delovanjem novembra 2020.

Eurojust

Leta 2019 je slovensko predstavništvo pri Eurojustu poslovalo v sestavi nacionalni predstavnik, pomočnik nacionalnega predstavnika in administrativna asistentka. Predstavništvo je tudi v tem obdobju nadaljevalo z razvijanjem in nadgradnjo aktivnosti pri omogočanju hitrega, učinkovitega in usklajenega pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, nanašajočih se na Slovenijo in še eno ali več držav članic oziroma na državo nečlanico.

Kot je to že ustaljena praksa, so kadrovske zasedbe predstavništva tudi v tem letu okrepili kolegi, ki so se udeležili dolgoročnih izobraževanj v organizaciji Evropskega centra za izobraževanje v pravosodju (EJTN). V okviru kvote mest, namenjenih Eurojustu, smo dosegli, da smo na večmesečnem izobraževanju gostili dva slovenska sodnika in višjo pravosodno svetovalko iz vrst tožilstva. Vsi trije so poleg pridobivanja znanja in izkušenj s svojim delom prispevali k uresničevanju nalog predstavništva.

Nacionalni predstavnik, ob njegovi odsotnosti pa tudi pomočnik nacionalnega predstavnika, ki ga je nadomeščal, sta se redno udeleževala srečanj kolegija in aktivno sodelovala, tako v zadevah s področja operativnega dela kot v zadevah s področja upravljanja.

Obravnavano leto je prineslo novo pravno podlago za delovanje Eurojusta. Z 12. 12. 2020 se je namreč pričela uporabljati Uredba (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) ter nadomestitvi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2002/187/PNZ (v nadaljevanju: Uredba o Eurojustu). Ta sprememba, ki predstavlja pomembno institucionalno krepitev Eurojusta, sicer ni imela neposrednega vpliva na operativno delo v obravnavanem obdobju, je pa prinesla in številne organizacijske spremembe, ki jih je bilo treba uresničiti do njene uveljavitve.

Naloge Eurojusta so razdeljene na dve vsebinski področji. Prvo predstavlja operativno delo z obravnavanjem zadev in nanje nanašajočih se vprašanj, drugo področje pa predstavlja izvajanje pristojnosti v okviru kolegija kot formalnega nosilca odločanja znotraj Eurojusta.

Posledično je v teh dveh smereh potekalo tudi delo predstavništva. Delo na operativnem področju bo podrobneje predstavljeno v razdelku Mednarodna pravna pomoč.

V okviru strateških in upravnih nalog je treba izpostaviti dejavnost slovenskega nacionalnega predstavnika v Posvetovalni skupini za organizacijski razvoj. Gre za skupino, ki jo poleg predstavnikov kolegija tvorijo tudi predsednik in oba podpredsednika Eurojusta ter administrativni direktor. Njen namen je zagotavljati pripravljenost organizacije na potrebne spremembe v hitro spreminjajočem se okolju ter izboljševanje organizacijske učinkovitosti in zmogljivosti. V ta namen skupina pripravlja predloge, povezane s položajem Eurojusta v luči EU zakonodaje in razvoja politik znotraj EU ter spremlja odzive institucije na njih.

Pod predsedovanjem slovenskega nacionalnega predstavnika so bile v obravnavanem obdobju prednostne naloge navedene posvetovalne skupine predvsem:

- priprava predloga novega poslovnika Eurojusta kot posledica uveljavitve nove Uredbe o Eurojustu in s tem povezanih organizacijskih sprememb ter razmerij notranjega in zunanjega poslovanja, vključno s pripravo osnutka etičnega kodeksa ter pravil o zaščiti podatkov,
- nadzor nad izvedbo vseh institucionalnih prilagoditev, ki so posledica uveljavitve Uredbe o Eurojustu, s katero je bil Eurojust vzpostavljen na novo v drugačni statusni obliki (agencija EU),
- nadzor nad izvedbo organizacijskih in pravno formalnih priprav na ravni agencije na izstop Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz EU (Brexit).

Poleg predsedovanja prej opisani posvetovalni skupini je nacionalni predstavnik sodeloval tudi v Odboru za sodelovanje s partnerji, ki je zadolžen za vzpostavljanje stikov in razvoj odnosov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami skladno s prioritetami Eurojusta.

V tem okviru je bil tudi v tem obdobju zadolžen za naslednje aktivnosti z najpomembnejšimi partnerskimi institucijami oziroma agencijami znotraj EU:

- Evropska komisija; udeležba na posvetih na visoki ravni o aktualnih izzivih na področju pravosodja in varnosti ter redni stiki z različnimi predstavniki Komisije na področju medsebojnih odnosov med obema organizacijama, organizacije in aktualnih zakonodajnih aktivnosti znotraj EU,
- Udeležba na ministrskih srečanjih držav jugovzhodne Evrope ter zahodnega Balkana na temo krepitve varnostnega sodelovanja,
- Udeležba na rednih zasedanjih Stalnega odbora za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti (COSI), ki skrbi za učinkovito operativno sodelovanje na področju notranjih varnostnih vprašanj EU, vključno s kazenskim pregonom, nadzorom mej in pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah,

- Evropski urad za preprečevanje goljufij (OLAF); krepitev medsebojnega sodelovanja, tako na ravni vodstev obeh organov (izvedba dveh srečanj na visoki ravni) kot na operativni ravni, z organizacijo rednih sestankov, videokonferenc ter izmenjavo operativnih podatkov.

V okviru nalog tega odbora je nacionalni predstavnik predstavljal Eurojust na strokovnih srečanjih na visoki ravni, na katerih so bila obravnavana najaktualnejša vprašanja pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah na ravni EU (na primer posvet o vzpostavitvi Evropskega javnega tožilstva, ki je potekal v Zagrebu, ali posvet o sodelovanju OLAFa s pravosodnimi in policijskimi organi držav članic).

Pomočnik nacionalnega predstavnika je bil v obravnavanem obdobju izvoljen za predsednika Eurojustove delovne podskupine za drogo, ki praktikom svetuje pri uporabi mednarodnih pravnih instrumentov pri odkrivanju in pregonu težje čezmejne kriminalitete povezane z neupravičenim prometom z drogami. Opravljal je tudi naloge podpredsednika delovne skupine za finančni in gospodarski kriminal, kamor je bil izvoljen že leto poprej.

Pomočnik nacionalnega predstavnika je tudi kontaktna točka Europolu za strokovna vprašanja, povezana s prepovedano drogo heroin in problematiko ponarejanja denarja. V tej vlogi se je udeleževal rednih sestankov, na katerih so bila obravnavana strokovna vprašanja s teh področij, vključno z obravnavo operativnih zadev, analizo možnih zakonodajnih rešitev in rešitev za izboljšanje izmenjave informacij med Europolom in Eurojustom.

OECD

Okrožna državna tožilka, ki je pooblaščenka za izvajanje aktivnosti pri OECD, se je kot ocenjevalka OECD za Rusijo glede implementacije Konvencije OECD proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju, junija, oktobra in decembra udeležila zasedanj Delovne skupine OECD za boj proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev (v nadaljevanju Delovne skupine OECD WGB). Sodelovala je na več sestankih s predstavniki sekretariata OECD, ameriški kolegi in rusko delegacijo zaradi usklajevanja stališč glede poročila o napredku Rusije ter podala stališče ocenjevalcev na plenarnem zasedanju Delovne skupine OECD WGB. Na oktobrskem zasedanju je na »tour de table« poročala o slovenskem primeru tujega podkupovanja. Na teh srečanjih tudi sicer aktivno sodeluje kot moderatorica delavnic. Decembra se je udeležila zasedanja Globalne mreže organov odkrivanja in pregona proti mednarodni korupciji (GLEN), ki je potekalo ob robu zasedanja Delovne skupine OECD WGB. S strani sekretariata OECD je bila povabljen, da sodeluje na regionalnem sestanku držav Bližnjega vzhoda in Severne Amerike, organiziranem v sklopu zasedanja GLEN, kjer so predstavniki teh držav predstavili mednarodno sodelovanje v obliki neformalnih združenj kot je Srečanje organov odkrivanja in pregona na področju mednarodne pravne pomoči.

Svet Evrope

Na tem mestu izpostavljamo sodelovanje v okviru ocenjevanja Moneyval, kjer je bila državna tožilka, pooblaščenka za izvajanje aktivnosti kot ocenjevalka Moneyvala za pravna vprašanja, vključena v ocenjevanje Moldavije v petem krogu ocenjevanja ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. V tem okviru se je udeležila dveh usklajevalnih sestankov. Projekt je bil zaključen julija 2019 s predstavitvijo končnega poročila na 58. plenarnem zasedanju Moneyvala. Kot članica slovenske delegacije Moneyval je tudi sodelovala pri pripravi poročila o napredku Slovenije v okviru poglobljenega postopka poročanja, ki je bilo predstavljeno na 59. plenarnem zasedanju Moneyvala, in pri pripravi ocene o napredku za Latvijo. Pri tem izpostavljamo, da je Strokovni odbor Sveta Evrope v zadnjem poročilu ugotovil, da Slovenija v celoti izvaja priporočila o tehničnih ukrepih za preprečevanje zlorab pri uporabi bančnih transferjev za pranje denarja in financiranje terorizma.

Za državne tožilce je izrednega pomena tudi delovanje Posvetovalnega sveta evropskih tožilcev (CCPE). Leta 2019 se je vrhovni državni tožilec udeležil 14. plenarnega zasedanja Posvetovalnega sveta, na katerem je bilo sprejeto Mnenje št. 14, ki obravnava vlogo državnih tožilcev na področju boja proti korupciji in povezanega gospodarskega in finančnega kriminala.

Okrožna državna tožilka se je junija udeležila delavnice Sveta Evrope na temo kazenskega pregona terorističnih borcev, ki je potekala v Madridu.

Obiski iz tujine

Del mednarodne dejavnosti VDT RS je usmerjen tudi v krepitev stikov z najvišjimi tožilstvi tujih držav, tako držav članic EU kot tudi tretjih držav. Leta 2019 smo organizirali obiske štirih tujih generalnih tožilcev.

Februarja smo gostili generalnega državnega tožilca Ruske federacije Jurija Čajko. Med njegovim obiskom je bil podpisan program sodelovanja za leti 2019 in 2020, ki predstavlja začetek uresničevanja zaveze iz memoranduma, podpisanega leta 2012. Podpisan program predvideva izmenjavo izkušenj in informacij med državnimi tožilci obeh držav na področjih organizacije državnih tožilstev in njihovih pristojnosti, protipravno pridobljene premoženjske koristi, boja proti korupciji in terorizmu.

Aprila smo gostili nemškega generalnega tožilca dr. Petra Franka. Osrednja tema pogovorov je bil boj proti mednarodnemu terorizmu. V okviru obiska smo med drugim organizirali tudi srečanje z vodjo Okrožnega državnega tožilstva v Kopru, ki je potekalo na sedežu koprskega tožilstva.

Junija se je generalni državni tožilec Severne Makedonije Ljubomir Joveski v okviru dejavnosti Centra za evropsko prihodnost srečal z našim generalnim državnim tožilcem in predstavniki

SDT RS. Na skupnem sestanku so bile predstavljene pristojnosti slovenskega generalnega državnega tožilca, predstavniki SDT RS pa so predstavili njihove pristojnosti in sporazum o finančnih preiskavah.

Septembra je na uradni obisk prišla Republiška javna tožilka Republike Srbije Zagorka Dolovac. V okviru srečanja sta slovenska in srbska delegacija razpravljali o vprašanih povezanih z izobraževanjem, nadzorom, mednarodnim sodelovanjem in borbo proti organiziranemu kriminalu, dotaknili pa sta se tudi podpore Slovenije Srbiji pri podpisu pogodbe o sodelovanju z Eurojustom.

Novembra je VDT RS obiskala avstrijska delegacija, ki jo je vodil generalni prokurator Republike Avstrije, dr. Franz Plöchl. Poleg formalnih pogovorov na VDT RS smo ob sodelovanju vodje ODT v Mariboru organizirali tudi delovno srečanje na ODT v Mariboru, ki so se ga udeležili tudi vodje oziroma namestnica vodje štirih okrožnih državnih tožilstev, ki mejijo na Avstrijo: iz Kranja, Slovenj Gradca, Murske Sobote in Maribora.

Obiski v tujino

Generalni državni tožilec je leta 2019 opravil več uradnih obiskov v tujini.

Julija je opravil uradni obisk v Moskvi, kjer se je sestel z Generalnim državnim tožilcem Ruske federacije Jurijem Čajko. V bilateralnih pogovorih je bil ponovno poudarjen pomen mednarodnega sodelovanja, zlasti v času ilegalnih migracij in povečane stopnje nevarnosti, povezane s terorizmom.

Novembra je generalni državni tožilec vrnil obisk generalnemu tožilcu Madžarske, kjer je opravil pogovore z generalnim tožilcem dr. Petrom Poltom, predsednikom Ustavnega sodišča Petrom Darakom, srečal pa se je tudi z vodjema obmejnih tožilstev Zala in Vas, ki mejijo na Slovenijo.

Ostale dejavnosti

Generalni državni tožilec se je na vabilo romunskega generalnega tožilca udeležil 6. regionalne konference na temo zaščite kulturne dediščine in neodvisnosti tožilcev, ki je potekala aprila v Romuniji. Na konferenci je tudi nastopil s prispevkom.

Generalni državni tožilec se je maja udeležil 11. srečanja Mreže generalnih tožilcev EU, ki je potekalo v Talinu. Tema srečanja so bili izzivi kazenskih postopkov v današnji digitalni družbi, na srečanju pa je tudi aktivno sodeloval s strokovnim prispevkom.

Vrhovni državni tožilec svetnik se je junija v Beogradu udeležil regionalne konference o omejevalnih ukrepih, ki jo je organizirala OVSE, misija v Srbiji. Na konferenci je aktivno sodeloval s strokovnim prispevkom o slovenskem pravnem redu.

Generalni državni tožilec in višji državni tožilec sta se junija udeležila mednarodne konference predsednikov vrhovnih sodišč in generalnih državnih tožilcev na temo mednarodnega terorizma in ilegalnih migracij, ki je potekala v Budvi.

Višja državna tožilka se je udeležila 5. stalne Konference tožilcev za organiziran kriminal, ki ga je izvedla Misija OVSE Srbija v sodelovanju s Specializiranim državnim tožilstvom iz Srbije, ki je potekalo junija v Bukarešti. Osrednja tema je bila migrantska kriza.

Okrajni državni tožilec se je julija udeležil mednarodnega simpozija na temo zaščite mediteranskega okolja, ki je potekal v Tulonu.

Na podlagi februarja 2019 podpisanega Programa o sodelovanju med generalnima državnima tožilcema Republike Slovenije in Ruske federacije se je slovenska delegacija, ki so jo sestavljali vrhovni državni tožilec svetnik in trije višji državni tožilci, udeležila delovnega posveta v Moskvi, ki so ga organizirali ruski državni tožilci. Glavna tema posveta je bila predstavitev pristojnosti obeh organizacij. Vsi državni tožilci so na posvetu aktivno sodelovali s prispevki.

Višja državna tožilka se je decembra udeležila strokovnega posveta na temo finančnih preiskav v zadevah organiziranega kriminala trgovine z ljudmi, ki potekajo v okviru platforme EMPACT THB.

Okrajna državna tožilka je kot nacionalna strokovnjakinja za Republiko Slovenijo pri Združenih narodih sodelovala pri ocenjevanja Bahamov glede implementacije Konvencije proti podkupovanju (UNCAC).

Tudi leta 2019 smo v sodelovanju s Centrom sprejeli tuje udeležence AIAKOS programa izmenjav in programa izmenjav za predsednike in vodje tožilstev. Prav tako pa smo v okviru izmenjave EJTN oktobra sprejeli nizozemsko tožilko, specializirano za okoljsko kriminaliteto, ki sta jo v času izmenjave gostili ODT v Ljubljani in ODT v Krškem.

Na podlagi poročila je mogoče zaključiti, da mednarodne aktivnosti državnega tožilstva segajo na različna področja, da je poudarek na aktualnih temah in izzivih ter da se pozornost namenja tudi ohranjanju oziroma krepitvi prijateljskih in strokovnih stikov s tujimi tožilstvi. V aktivnosti redno vključujemo državne tožilce z različnih okrožnih državnih tožilstev in SDT RS, s čimer na mednarodni ravni zagotavljamo udeležbo in sodelovanje strokovnjakov, ki so dobro seznanjeni s težavami in izzivi v praksi, hkrati pa jim omogočamo neposredno seznanitev z novostmi in trendi na različnih strokovnih področjih, saj jim pridobljeno znanje in izkušnje kolegov iz tujine lahko znatno olajšajo tožilsko delo.

5.2.5. MEDNARODNA PRAVNA POMOČ

Pravosodni organi vse pogosteje obravnavajo kazniva dejanja s čezmejnimi elementom zaradi česar se razvija tudi pravno področje, ki ureja instrumente, postopke in interakcijo med

različnimi organi različnih držav, s katerimi se poskušajo premostiti razlike v nacionalnih pravnih sistemih z namenom, da bi državni organi lahko izvrševali svoje temeljne funkcije. Pri mednarodni pravni pomoči gre za izvedbo določenega procesnega dejanja, za katerega država prosilka uradno zaprosi tujo državo oziroma njen organ, ki je za izvedbo takšnega procesnega dejanja pristojen.

Postopek in pravne podlage za izvajanje mednarodne pravne pomoči so različni in dokaj številni; dvo ali večstranske mednarodne pogodbe, pravni red EU in nacionalna zakonodaja. Podlaga za mednarodno pravno pomoč in izvršitev mednarodnih pogodb v kazenskopravnih zadevah v Sloveniji je določena v XXX. poglavju ZKP, kjer so urejene t. i. mala kazenskopravna pomoč, izvršitev kazenske sodbe tujega sodišča ter odstop in prevzem kazenskega pregona. V posebnem, XXXI. poglavju, pa je urejen postopek izročitve. Določbe ZKP so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če ni z mednarodno pogodbo in zakonom določeno drugače. Slovenija je namreč zavezana na podlagi bilateralnih in multilateralnih pogodb, pri čemer je mnoge sklenila že nekdanja SFRJ, Slovenijo pa zavezujejo na podlagi notifikacije nasledstva sporazumov. Za države članice EU je mednarodna pravna pomoč urejena posebej. Temelji na dveh osnovnih načelih, ki jih je podrobneje opredelila Lizbonska pogodba: na vzajemnem priznavanju sodnih odločb in približevanj zakonodaj na področju kazenskega materialnega prava. To velja za vse oblike mednarodne pravne pomoči. To področje je urejeno v ZSKZDČEU-1.

Glede na poročila okrožnih državnih tožilstev, je mednarodna pravna pomoč leta 2019 večinoma potekala utečeno in brez večjih težav. Način postopanja državnega tožilca je bil odvisen od faze postopka, procesnega dejanja, ki naj bi se opravilo, način posredovanja zaprosila pa tudi od tega, ali je bila zaprosena država članica EU ali tretja država. Kadar se je potreba po mednarodni pravni pomoči pokazala že v fazi predkazenskega postopka, je posamezna dejanja izvedla že policija, državni tožilci pa so jo pri tem po potrebi usmerjali. Državni tožilci so se z zaprosili za mednarodno pravno pomoč v konkretnih kazenskih zadevah praviloma obračali kar neposredno na pravosodne organe drugih držav. Kadar je šlo za izvršitev preiskovalnih ukrepov, ki jih odreja sodišče, pa so zaprosila podajali preko slovenskih sodišč. V določenih primerih med slovenskimi in tujimi pravosodnimi organi posreduje ministrstvo za pravosodje, konkretneje Sektor za mednarodno pravno pomoč. Državni tožilci so svoja zaprosila posredovali po tej poti v zadevah, kjer so potrebovali pomoč tretje države.

Državni tožilci najpogosteje pošiljajo zaprosila z namenom, da pridobijo dokaze, za katere se pričakuje, da bodo potrebni za izvedbo kazenskega postopka v Sloveniji. Zaradi različnih nacionalnih ureditev se lahko med državami razlikuje tudi način pridobitve dokazov, zaradi česar se njihova zakonitost pogosto na zahtevo obrambe posebej presoja pred slovenskimi sodišči. Da bi zagotovili kar največ možnosti za njihovo zakonitost, v teh primerih državni tožilci, zaradi spoštovanja suverenosti zaprosene države, lahko le opozorijo na predpisan način pridobivanja dokazov v slovenskem pravnem redu, ne morejo pa zahtevati, da zaprosena

država dokaze pridobiva po naših predpisih. Glede na prakso, ki se je do sedaj oblikovala pred slovenskimi sodišči, bodo dokazi lahko uporabljeni in dopustni, če bodo ocenjeni, da so bili pridobljeni na način, da bistveno ne odstopajo od pogojev, ki jih z vidika varstva človekovih temeljnih pravic predpisuje URS.

Kljub prizadevanjem EU, da bi postopke mednarodne pravne pomoči pospešili, je pridobivanje dokazov po klasični poti pogosto še vedno dolgotrajno. Zaradi pospešitve postopkov, poleg Eurojusta, državni tožilci občasno uporabljajo evropske kontaktne točke Evropske pravosodne mreže (EJN), na katere se obračajo tako državni tožilci drugih evropskih držav, kadar potrebujejo pomoč pri izvršitvi zaprosila v Sloveniji oziroma nasvet glede slovenskega pravnega reda, kot tudi slovenski tožilci, kadar potrebujejo pomoč pri izvršitvi zaprosila v tujini. Kontaktne točke pomagajo predvsem pri sestavi zaprosil in izpolnjevanju evropskih nalogov za prijetje, pri iskanju pristojnih organov in pravnih podlag za pošiljanje zaprosil in evropskih nalogov za prijetje, pri oblikovanju predlogov za odreditev hišnih preiskav v tujini ter pri izvrševanju tujih evropskih preiskovalnih nalogov.

Najpogostejša je mala mednarodna kazenskopravna pomoč, ki obsega raznovrstna procesna dejanja, kot so na primer zaslišanje prič, vročitev vabila, odločb ali drugih pisanj, zaseg predmetov kaznivega dejanja, pojasnila o veljavni zakonodaji in podobno.

Okrožna državna tožilstva poročajo o povečanju števila zadev s kibernetiskim elementom, ki od tožilcev zahtevajo hitro ukrepanje, velikokrat pa gre za zadeve z mednarodnim elementom, kar predpostavlja tudi učinkovito mednarodno pravno pomoč. Po naravi stvari gre za zadeve, v katerih se pridobivajo elektronski dokazi, ki bodo kasneje uporabljeni v kazenskem postopku. Policija lahko določene podatke dobi sama neposredno, od določenih ponudnikov in za določeno vrsto podatkov pa je potreben predlog državnega tožilca in posledično izdaja odredbe s strani sodišča. Največkrat se za podatke zaproša ZDA, kar je pričakovano, glede na to, da večina ponudnikov telekomunikacijskih storitev prihaja ravno od tam.

Pri odločitvi o odstopu pregona tuji državi državni tožilec upošteva okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da bo tuja država pregon zoper tujca lažje izvedla. Odstop pregona je vedno fakultativen. Tudi kadar tuja država predlaga, da pregon prevzame slovenski državni tožilec, je končna odločitev v diskreciji tožilca. V teh primerih so bili v praksi tudi leta 2019 predlagani odstopi pregonov pogostejši kot prejeta zaprosila za prevzem pregona.

V zvezi z izročitvami državni tožilec v teh postopkih nima statusa stranke; vloga državnega tožilca v teh postopkih je, da ščiti interese zaprosene države in je zato njegova vloga kot organa pregona omejena. Kljub temu pa je razlika med predvidenimi aktivnostmi tožilca po ZSKZDČEU-1 in ZKP, saj je vloga tožilca v postopku po prvem zakonu vseeno nekoliko močnejša. V praksi tožilci v teh postopkih sodelujejo na narokih za zaslišanje oseb, ko se lahko

izrečejo o prošnji za izročitev, lahko pa podajo tudi predlog, da se oseba pripre za čas trajanja postopka oziroma da se zoper njo odredijo drugi nadomestni ukrepi.

Iz poročila o delovanju Eurojusta je razvidno, da je slovensko predstavništvo obravnavalo 8 % več zadev kot leto poprej (226). Od tega je bilo 151 zadev, v katerih so pristojni slovenski pravosodni organi svoja zaprosila naslovili na organe drugih držav, v nadaljnjih 75 zadevah pa je predstavništvo nudilo podporo organom drugih držav, ki so iskali pomoč pri slovenskih pravosodnih organih. Zadeve, ki so jih slovenskemu predstavništvu predložili domači pravosodni organi, so se nanašale na različne države članice. Največ zaprosil je bilo naslovljeno na Italijo in Nemčijo (vsaka po 26 zadev). Sledile so zadeve z udeležbo Avstrije (17 zadev) ter Združenega kraljestva (13 zadev) in Hrvaške (12 zadev). Podpora Eurojusta je bila zaprosena tudi v 26 zadevah, nanašale so se na 14 različnih držav nečlanic. Med državami nečlanicami so bile največkrat udeležene Srbija (sedem zadev), Švica (štiri zadeve) ter Bosna in Hercegovina, Lihtenštajn in Ukrajina (vsaka po dve zadevi). Predstavništvo je pomoč zagotavljalo tako v zadevah, v katerih je potekal predkazenski postopek, kot tudi v zadevah, v katerih so potekale različne faze kazenskega postopka.

Struktura domačih pravosodnih organov, ki so se za pomoč obračali na Eurojust se je leta 2019 spremenila. Prvič je število zadev, obravnavanih na podlagi zaprosil državnih tožilcev, preseglo število zadev, ki so jih predložila sodišča. Državna tožilstva so tako predložila skupno 95 zadev (63 %), sodišča pa 55 zadev (36 %). Preostanek predstavljajo zadeve, ki jih je predložilo pristojno ministrstvo. Takšna struktura kaže na večjo aktivnost tožilstva in izkazuje, da se težišče mednarodnega sodelovanja, ki vključuje Eurojust, pomika v zgodnejše faze kazenskega postopka. Oboje predstavlja pozitiven trend z vidika učinkovitosti in uspešnosti tovrstnih preiskav.

Kar se tiče koordinacijskih sestankov, je bilo organiziranih 15 sestankov, na katerih so predstavniki organov pregona iz različnih držav izmenjevali podatke in dokaze v povezanih zadevah, načrtovali usklajeno nadaljnje postopanje in sočasna preiskovalna dejanja, razpravljali o skupnih preiskovalnih skupinah, konfliktnih jurisdikcij in rešitvah ter odločali o odstopih in prevzemih zadev. Nadaljevalo se je tudi tesno sodelovanje predstavništva z državnimi tožilstvi pri identifikaciji zadev, v katerih bi bilo tovrstno sodelovanje lahko najbolj koristno. S takšnim osredotočenim sodelovanjem in aktivno podporo tožilcem pri premagovanju ovir za vzpostavitev tovrstnih preiskovalnih skupin, smo tudi leta 2019 ohranili visok nivo novo sklenjenih sporazumov o ustanovitvi JIT. Nacionalni predstavnik je, z namenom krepitve ozaveščenosti o možnostih, ki jih za boljše mednarodno pravosodno sodelovanje ponuja Eurojust, tudi v tem obdobju nadaljeval z obiski posameznih državnih tožilstev, osredotočenimi na iskanje rešitev, povezanih z aktualnimi vprašanji mednarodnega sodelovanja.

Glede na porast kriminalitete z mednarodnim elementom je seveda opaziti tudi porast mednarodnega sodelovanja, pri čemer pa je potrebno izpostaviti, da je, glede na številne pravne podlage (sprejete tako v okviru EU, Sveta Evrope, Združenih narodov ter OECD), ki zavezujejo Slovenijo, kot tudi glede na možnost uporabe mednarodnih entitet - institucij (EJN, EUROJUST), sodelovanje uspešno. Nedvomno pa dodano vrednost predstavljajo tudi neposredni kontakti in uspešno sodelovanje s sosednjimi državami, tako na policijski kot tudi na tožilski ravni.

Državni tožilci se zavedajo vedno večjega pomena učinkovite mednarodne pravne pomoči, hkrati pa tudi pomena neposrednih stikov in vzdrževanja dobrih odnosov s pristojnimi organi vsaj tistih držav, ki mejijo na pristojnost posameznih okrožij. Leta 2019 je mednarodna pravna pomoč potekala utečeno, državni tožilci pa so pri svojem delu, glede na prepoznane potrebe, uporabljali različne institute, ki jim jih daje na voljo zakonodaja.

5.3. AKTIVNOSTI NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA

5.3.1. IZOBRAŽEVANJE DRŽAVNIH TOŽILCEV IN DRŽAVNOTOŽILSKEGA OSEBJA

Izobraževanje državnih tožilcev in državnotožilskega osebja je tudi leta 2019 potekalo ob sodelovanju s Centrom. Okvirni program izobraževanja, ki je vsako leto posebej pripravljen in nato predstavljen na seji Centra za izobraževanje, je bil vsebinsko prilagojen tudi izobraževanjem, ki so jih organizirale druge institucije. Nedvomno je prav izobraževanje na vseh področjih, pomembnih za delo državnih tožilcev kot tudi državnotožilskega osebja, ključnega pomena za njihovo dobro delo v praksi. V nadaljevanju so povzeta tudi izobraževanja v organizaciji Društva državnih tožilcev.

Prvo takšno izobraževanje je potekalo marca 2019 in sicer je bila organizirana strokovna ekskurzija z obiskom komune v Kostanjevici pri Novi Gorici. Gre za terapevtsko komuno v okviru Skupnosti Srečanje (zavod Pelikan Karitas). Strokovni delavci te skupnosti so predstavili delo z odvisniki, med katerimi so tudi mladoletniki in sicer od priprave na vstop v komuno, obravnave ter dela v komuni, kot tudi delo z odvisniki, ki imajo tudi težave v duševnem zdravju.

Društvo državnih tožilcev in Generalna policijska uprava sta tudi leta 2019 v sodelovanju s Centrom organizirala dvodnevni tradicionalni posvet na Brdu, tokrat z naslovom »Otrok v primežu preteklosti in prihodnosti«, na katerega so bili kot predavatelji vabljeni tudi gostje iz tujine. Mag. Šupljika, namestnica varuhinje otrokovih pravic na Hrvaškem, je razložila evropske standarde glede pravic in potreb otrok, katerih starši so v nasprotju z zakonom, kar je bil pravzaprav tudi tematski sklop prvega dne, saj smo poslušali tudi predavanji z naslovom »Gremo k mami na obisk (v zapor, op. p.). Ali pa tudi ne...« in »Biti oče za rešetkami - izziv«, ter o zaporski stigmati in doživljanju materinske vloge. Kako mladostniki doživljajo nenadno izgubo starša nam je predstavila doc. dr. Vita Poštuvan, seznanili pa smo se tudi s prakso evropskega sodišča v zvezi z otroki migranti ter problematiko prisilnih porok romskih deklic. V

nadaljevanju nam je ginekologinja dr. Čopi, ki se pri svojem delu srečuje tudi z romskimi deklicami, približala načrtovanje družine pri rominjah in posebnosti v zvezi z delom z njimi. Seznanili smo se tudi s problemom nekemičnih odvisnosti pri mladostnikih, kako v svetu lažnih novic najti resnico in kako se s tem spopadajo otroci, na koncu pa smo se učili tudi učinkovitega soočanja s stresom, kar je prav tako pomembno za delo državnega tožilca.

V okviru tradicionalnih izobraževalnih tožilskih dni junija 2019 je Društvo državnih tožilcev organiziralo predavanje s področja večaktnih deliktov v pravosodni praksi s poudarkom na primeru spolnih deliktov, sledilo pa je predavanje, v katerem so bili predstavljeni pomembni poudarki v zvezi s psihološkimi vidiki zaslišanja prič. Predavatelj je opozoril, na kaj je potrebno biti pri zaslišanju posebno pozoren, poudaril je tudi razlike med verbalnim in neverbalnim komuniciranjem, kakšen je referenčni okvir zasliševalca in kakšen je v primeru priče. Državni tožilci se z zaslišanjem prič srečujemo tako v fazi preiskave kot na narokih glavnih obravnav, zato je to znanje za nas pomembno. O zdravem načinu življenja in vplivu stresa na zdravje ter o prehrani za zdravje pa smo poslušali predavateljico, zdravnico doc. dr. Nado Rotovnik Kozjek. V drugem delu izobraževalnih dni smo organizirali predavanja v zvezi s sprejetimi zakonskimi spremembami ZKP, poslušali pa tudi predavanje o ARO, CARIN - kontaktni točki in centralni evidenci začasnih zavarovanj. Tematske sklope so kot predavatelji pripravili višji pravosodni svetovalci (spremembe ZKP- N) in državni tožilec (ARO, CARIN). O teoretičnih in praktičnih vidikih Kolektivnega in ponavljajočega se kaznivega dejanja nam je predaval doc. dr. Miha Šepec; vodja Centra za integriteto in preventivo iz Komisije za preprečevanje korupcije, mag. Vita Habjan Barborič pa o etiki in integriteti.

Na tradicionalnem izobraževanju državnih tožilcev decembra 2019, ki je osrednji tožilski izobraževalni dogodek, sta v prvem delu izobraževanja predstavnici Javne agencije za civilno letalstvo predstavili pojem kulture pravičnosti v civilnem letalstvu in poročanje o dogodkih v zvezi s tem. Državni tožilec SDT RS je zatem predstavil zanimiv primer kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, ki ga je obravnaval in ki je bil medijsko znan tudi v času sojenja. Obravnavali smo tudi spremembe glede prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih je v svojem prispevku povzel in komentiral izr. prof. dr. Primož Gorkič, predstavnik Telekomu pa je zatem v prispevku izpostavil, kako se te spremembe odražajo v praksi in kakšne težave v zvezi s tem se pojavljajo. Ob zaključku prvega dne je predstavnik ministrstva za pravosodje, vodja Sektorja za kaznovalno pravo, predstavil položaj žrtve v kazenskem postopku, pri čemer se je osredotočil predvsem na oceno ogroženosti žrtve, predstavnica Okrožnega sodišča v Ljubljani, ki deluje v okviru Službe za sodno upravo in zadeve skupnega pomena pa je opisala sprejem žrtev na sodišču po sprejetju novele ZKP v tem delu. Na posebno povabilo se je tega dne izobraževanj udeležil tudi vodja Oddelka za splošno kazensko pravo in pravosodno izobraževanje pri Evropski komisiji, gospod Peter Csonka, izpostavil pomembnost te (nove) institucije in predstavil implementacijo Evropskega javnega tožilstva v Sloveniji. Drugi dan izobraževanj so bili poudarki predvsem na gospodarskih temah in sicer v zvezi z odvzemom protipravne

premoženjske koristi pravni osebi, kaznivem dejanju goljufije, preslepitve kupcev in kaznivem dejanju poslovne goljufije - primer z naslovom »Ali je banka ogoljufala komitenta?« nam je predstavil državni tožilec SDT RS. Nasvete za uspešno komunikacijo s slepimi in slabovidnimi, predvsem v zvezi z delom, nam je predstavila strokovna delavka Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, izobraževanje tega dne pa je zaključil prof. dr. Ambrož s prispevkom, kakšno sporočilo lahko damo državnim tožilcem žrtvi s predlogom kazni storilcu kaznivega dejanja.

Tudi leta 2019 so bile spomladi in jeseni organizirane delavnice z opisi kaznivih dejanj, ki so bile prepoznane kot odlična pomoč za uspešno delo državnih tožilcev. Na delavnicah so udeleženci pripravljali osnutke državnotožilskih odločitev, tudi v t. i. mladoletniških zadevah, nato pa so z vodji delavnic svoje izdelke pregledali in bili tako seznanjeni s svojimi napakami in praviimi rešitvami.

V zvezi z izobraževanjem na področju gospodarske kriminalitete je potrebno izpostaviti Forum o finančni in gospodarski kriminaliteti, ki ga je novembra 2019 organiziralo Društvo državnih tožilcev v sodelovanju s Centrom, dogodka pa se je tudi to leto udeležilo veliko državnih tožilcev pa tudi kazenskih sodnikov. Tudi tu so bili kot predavatelji vabljeni strokovnjaki iz tujine in sicer v zvezi z odvzemom premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Vrhovni državni tožilec svetnik prof. dr. Zvonko Fišer pa je pripravil zanimiv prispevek z naslovom »Kaznovalno pravo - kam greš? (Samo)spraševanje o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti kazenskega prava, kazenskega postopka in prava prekrškov v naši državi«. O neprištevnosti v finančni in gospodarski kriminaliteti je predavala okrožna sodnica Okrožnega sodišča v Ljubljani, Alja Kratovac, o zmoti pri gospodarskih kaznivih dejanjih pa prof. dr. Vid Jakulin. V popoldanskem delu so se zvrstila zanimiva predavanja glede pravnih temeljev kazenske odgovornosti pravne osebe, izzivov poslovnih financ v praksi ter o značilnosti investicijskih prevar. Zadnje je predstavila državna tožilka SCT RS, mag. Tanja Frank Eler. Zaključili smo z jezikovno forenziko, ki jo je predstavila doc. dr. Ana Zwitter Vitez iz Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem.

Čez leto so se državni tožilci, strokovni sodelavci in drugo državnotožilsko osebje udeležili naslednjih izobraževanj, konferenc, seminarjev, posvetov in delavnic, na nekaterih so sodelovali tudi kot predavatelji:

- Okrogla miza o Splošni uredbi o varstvu podatkov podjetjem in posameznikom
- Lokarjevi dnevi 2019
- 7.kriminalistična sredo
- Prepoznavanje spolnih zlorab in ukrepanje
- Konferenca etičnega hekinga
- Torkova srečanja (Inštituta za kriminologijo)
- Ocenjevanje, napredovanje in nagrajevanje delovne uspešnosti javnih uslužbencev - izvedba postopka

- 28.posvet Medicina, pravo in družba - Nove tehnologije na pohodu/kaj prinaša tehnološki napredek
- Tečaj Excel šola za zahtevnejše uporabnike
- Posvet ESČP - varuh človekovih pravic in vladavine prava
- Izvršilna šola
- Projekt »Odklikni« - ustavimo spletno nasilje in nadlegovanje žensk in deklet
- Tečaji tujih jezikov
- Dnevi civilnega in gospodarskega prava 2019
- Registrska šola 2019
- Šola insolvenčnega prava 2019
- 15.tradicionalni posvet »Zloraba slabotne osebe: kriminalistični in kazenskopравни vidiki«
- Posvet »Virtualne valute, temačni splet (darknet)«
- E-NACT usposabljanje o uporabi listine EU: svoboda izražanja
- Seminar »Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije«
- »Skupaj smo uspešnejši« - begi mladoletnih oseb v škodljiva okolja/prezgodnje poroke romskih otrok
- Varovanje dostojanstva zaposlenih - usposabljanje svetovalcev in svetovalcev s področja varstva pred spolnim in drugim nadlegovanjem in trpinčenjem
- Dnevi gospodarskih kriminalistov
- Delavnica »Notranjerevizijski pregled upravljanja uporabniških dostopov«
- Digitalni dnevi 2019
- Seminar in delavnice »Evropski preiskovalni nalog 2019«
- Strokovni posvet »Celostna pomoč osebam, ki iščejo izhod iz nasilja«
- Strokovno usposabljanje za predsednike in direktorje sodišč ter vodje in direktorje državnih tožilstev
- Okrogla miza »20.dnevi varstvoslovja«
- E tečaj in uvodni seminar na temo družinskega prava in človekovih pravic programa Sveta Evrope
- Usposabljanje za stalne predavatelje in vodje izobraževalnih dogodkov Centra za izobraževanje v pravosodju
- Strokovni simpozij o izrednih pravnih sredstvih v civilnih in upravnih postopkih
- Tečaji nemškega jezika Goethe institut 2019 - 2020
- Konferenca »Infosek 2019«
- Delavnici »Moderiranje«
- Seminar »Posebni del KZ-1: od spolnih deliktov do gospodarskih kaznivih dejanj v teoriji in praksi«
- Delavnica o sovražnem govoru
- Okrogla miza »Temelji pravne države«
- Delovni posvet predstavnikov kriminalistične policije in državnega tožilstva RS

- Specialistično usposabljanje »Odkrivanje in preiskovanje finančne kriminalitete - pranje denarja«
- Delavnica »Kultura pravičnosti in dogodki v civilnem letalstvu«
- Predstavitev predloga sprememb plačnega sistema javnega sektorja
- Šola za vodje uradov, kadrovsko-pravnih in finančno-računovodskih služb
- »Osnovno usposabljanje za področje preiskovanja gospodarske kriminalitete«
- Letno strokovno srečanje za zaposlene na vodstveni funkciji v pravosodju
- 45.dnevi slovenskih pravnikov
- Tečaj »Delo z E - vpisniki tožilstva - osnovno« - v sklopu petega modula za dt osebje
- Tečaj »Knjiženje v E - vpisnikih tožilstva« - v sklopu petega modula za dt osebje
- Usposabljanje s področja forenzičnih preiskav za državne tožilce
- 12.konferenca kazenskega prava in kriminologije
- Seminar »Delo z žrtvami trgovine z ljudmi«
- Usposabljanja kriminalistične policije s področja preprečevanja in preiskovanja kaznivih dejanj trgovine z ljudmi
- Dnevi insolvenčnega prava 2020
- Pogajanja v kazenskem pravu
- Strokovno usposabljanje za kriminaliste -preiskovanje mladoletniške kriminalitete
- Mednarodni simpozij Pravo, ekonomija in kriminaliteta
- Konferenca Informatika v javni upravi 2019
- Konferenca o razlagalnih pomenih pravnih načel
- Konferenca »nagrajevanje delovne uspešnosti v javnem sektorju«

Na področju mednarodnega izobraževanja so se državni tožilci tudi leta 2019 udeleževali programov izmenjav Evropske mreže institucij za izobraževanje (EJTN), kot na primer seminarja »Change management« v Stockholmu, »Leadership and communication« v Berlinu, »Promet z ljudmi iz azilnega vidika« v Madridu, kratkotrajna izmenjava vodstvenih funkcij v Nemčiji, »Economic Crime: Asset Recovery and Confiscation« v Bruslju, »Procural safeguards in criminal proceedings in the EU practise«, ki je potekalo na Malti ter drugih izobraževanj v tujini in sicer strokovnega srečanja na temo finančnih preiskav in odvzema premoženjske koristi v okviru EMPACT-a v Nordwijku, Nizozemska, CEPOL- EJTN Training on Financial Investigation and Asset Recovery for the THB Crimes na Nizozemskem, delavnice v Bruslju z naslovom »Expert meeting on organised crime«, ter udeležbe na seminarju z naslovom »Just Control CEO Seminar«, ki je potekal v Bruslju, seminarja v okviru EJTN z naslovom »Alternative Dispute Resolution/Mediation (CI/2019/08)«, ki je potekal v mestu Scandicci, Italija, seminarja z naslovom »Rule of law: Independence and Accountability of the Judiciary and Effective Judicial Protection« v Firencah pa sta se udeležili dve državni tožilki.

Konferenca »Teheran international meeting on cooperation against illicit drugs and its illicit financial flows« v Iranu sta se udeležili dve državni tožilki SDT RS.

Med daljšimi izobraževanji državnih tožilcev in višjih pravosodnih svetovalcev v tujini je potrebno izpostaviti udeležbo slednjih na večmesečnem usposabljanju na sedežu Eurojusta v Haagu (tri oziroma štiri mesece), ter desetdnevnega izobraževanja državne tožilke v Vilni v Latviji, druga državna tožilka pa se je udeležila tudi petdnevne izmenjave v Italiji (Reggio Calabria).

Pooblaščenca oseba za varstvo osebnih podatkov se je udeležila izobraževanja na temo osebnih podatkov tudi leta 2019 in sicer letne konference o varstvu osebnih podatkov v EU, ki jo je organizirala Akademija za evropsko pravo (ERA), v Bruslju.

Svetovalka za odnose z javnostmi na VDT RS se je udeležila srečanja predstavnikov služb za odnose z javnostmi na državnih tožilstvih v državah EU v Haagu. Srečanje je bilo nadaljevanje razprave na posvetovalnem forumu generalnih državnih tožilcev oktobra 2018.

Leta 2019 je bilo tako organizirano veliko število različnih izobraževanj za državne tožilce ter državnotožilsko osebje za izboljšanje kompetenc posameznih profilov zaposlenih. Udeležba na izobraževanjih je bila precejšnja, še posebej na tistih, ki so bila organizirani v Sloveniji. V tujini je bila udeležba manjša, predvsem zato, ker so tudi to leto državna tožilstva omejevala udeležbo državnih tožilcev na mednarodnih aktivnostih le na najpomembnejše dogodke - predvsem na tiste, ki so bili sofinancirani s strani organizatorjev oziroma evropskih institucij in skladov. Tu gre predvsem za konference in projekte v okviru Evropske pravosodne mreže, katere član je Center. Državni tožilci kot tudi državnotožilsko osebje so tudi leta 2019 na nekaterih izobraževanjih aktivno sodelovali tako organizacijsko kot s prispevki, sodelovali so tudi z znanstvenoraziskovalnimi institucijami, objavljali prispevke v znanstvenih revijah in pripravljali komentarje s področja kazenskega prava.

5.3.2. MEDNARODNO (BILATERALNO) STROKOVNO SODELOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Mednarodno strokovno sodelovanje in izobraževanje na državnih tožilstvih poteka pretežno v oblikah, ki so opisane v podpoglavju o sodelovanju z mednarodnimi institucijami na področju odkrivanja in pregona (5.2.4). Razen že omenjenih oblik, ki jih usklajuje VDT RS, državni tožilci sodelujejo s kolegi iz drugih držav v okviru Evropske pravosodne mreže za sodelovanje (EJN) ter na strateških in koordinacijskih sestankih, ki potekajo v organizaciji Eurojusta.

Leta 2018 je bil na VDT RS ukinjen Oddelek za mednarodno sodelovanje. Usklajevanje mednarodnih aktivnosti, tako v odnosih z državnimi tožilstvi drugih držav, kot tudi v okviru mednarodnih organizacij, je v celoti prešlo pod okrilje SIC. Slednji na podlagi drugega odstavka 205. člena ZDT-1 tudi prevzema odgovornost za del mednarodnih aktivnosti, in sicer na področju premoženjskopравnih ukrepov z mednarodnim elementom. VDT RS opravlja veliko aktivnosti, ki so pomembne za vse tožilce in vsa tožilstva v državi. Te aktivnosti ne opravljajo le vrhovni ali višji državni tožilci ter strokovni sodelavci na VDT RS, ampak tudi drugi tožilci in strokovni sodelavci, ki jih VDT RS določi za opravljanje nalog mednarodnega sodelovanja.

V okviru institucij EU poteka največ aktivnosti z Eurojustom. Ta intenzivno sodeluje z VDT RS, SDT RS ter z okrožnimi tožilstvi in tožilci. Pri tem je potrebno izpostaviti dejavnost nacionalnega predstavnika, ki je z namenom krepitve ozaveščenosti o možnostih, ki jih za boljše mednarodno pravosodno sodelovanje ponuja Eurojust, tudi leta 2019 nadaljeval z obiski posameznih državnih tožilstev, osredotočenimi na iskanje rešitev, povezanih z aktualnimi vprašanji mednarodnega sodelovanja. Posebej velja izpostaviti sodelovanje predstavništva s kontaktnimi točkami evropske pravosodne mreže. To ni obsegalo zgolj zagotavljanja učinkovite pomoči državnim tožilcem in sodnikom ter usklajevanja pri iskanju najučinkovitejših poti mednarodnega pravosodnega sodelovanja v posameznih zadevah, temveč je vključevalo tudi določeno obliko strateškega sodelovanja. Z namenom oblikovanja in utrjevanja najboljših praks pri mednarodnem pravosodnem sodelovanju je bila ob sodelovanju članov slovenskega predstavništva pri Eurojustu in kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže izvedena vrsta delavnic in predavanj. Na strokovnih kolegijih, ki so potekali na posameznih sodiščih in državnih tožilstvih, so nacionalni predstavnik pri Eurojustu ter kontaktne točke pravosodne mreže iz vrst sodnikov in ministrstva za pravosodje praktikom predstavili nekatere najnovejše trende v razvoju judikature sodišča EU glede uporabe instrumentov vzajemnega priznavanja ter možne rešitve nekaterih aktualnih izzivov na področju mednarodnega sodelovanja v kazenskih zadevah. Navedeni kolegiji so bili v obravnavanem obdobju izvedeni za okrožja: Celje, Kranj, Krško, Ljubljana (vključno s posebnim kolegijem za okrajno sodišče), Novo mesto, Maribor, Murska Sobota, Ptuj in Slovenj Gradec. V sodelovanju s Centrom, pa je bil septembra na nacionalni ravni organiziran tudi seminar z delavnicami pod naslovom: Evropski preiskovalni nalog v praksi, katerega vsebinski del so realizirali člani Evropske pravosodne mreže iz vrst sodnikov in tožilcev (kontaktni točke) ter nacionalni predstavnik pri Eurojustu. Izzivi, povezani z uveljavitvijo in s praktično uporabo EPN, so bili stalnica rednih srečanj nacionalnega predstavnika s tožilci posameznih državnih tožilstev tudi v nadaljevanju leta. Uvedba Evropskega preiskovalnega naloga (uporablja se od maja 2018) se v določeni meri odraža tudi v razmerjih, ki pri preiskovanju kaznivih dejanj veljajo med policijo in državnimi tožilci. Vodstvo slovenske policije je soglašalo s pobudo nacionalnega predstavnika o vključitvi tovrstnih vsebin v program policijskih usposabljanj. Nacionalni predstavnik in njegov pomočnik sta tako izvedla posebno izobraževanje za policijske enote z območja Ljubljane, tematiko učinkovite uporabe evropskega preiskovalnega naloga s posebnim poudarkom na vidikih, pomembnih za policijo, pa je nacionalni predstavnik predstavil tudi na delovnem posvetu predstavnikov kriminalistične policije in državnih tožilcev, ki je potekal oktobra v Tacnu.

Na tem mestu poročamo tudi o dejavnosti kontaktne točke za zadeve mednarodnega sodelovanja v kazenskih zadevah zaradi začasnega zavarovanja, zasega in odvzema predmetov in premoženjske koristi ter premoženja nezakonitega izvora (205. člen ZDT-1). Za opravljanja te naloge je v SIC dodeljen državni tožilec. V času dežurstva oziroma pripravljenosti naloge kontaktne točke opravlja vsakokratni dežurni državni tožilec SDT RS (a se navedeno v praksi

ne izvaja). Pri kontaktni točki po Sklepu Sveta 2007/845/PNZ z dne 6. 12. 2007 ne gre za tipično tožilsko pristojnost.

Sklep Sveta 2007/845/PNZ o sodelovanju med uradi za odvzem premoženjske koristi držav članic na področju sledenja in identifikacije premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali drugega premoženja, povezanega s kaznivimi dejanji, države članice zavezuje, da vsaka država članica ustanovi ali imenuje nacionalni urad za odvzem premoženjske koristi (ARO) ter hkrati kot točko za stike (kontaktno točko) imenuje največ dva urada za odvzem premoženjske koristi. Namen ustanovitve tovrstnih osrednjih točk za stike je čim lažja identifikacija, čim hitrejša sledenje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, po vsej EU ter predvsem čim hitrejša izmenjava podatkov med državami članicami. Uradi za odvzem premoženjske koristi si na zaprosilo ali spontano izmenjujejo informacije in najboljše prakse, pri čemer mora izmenjava informacij potekati pod pogoji, določenimi v Okvirnem sklepu Sveta 2006/960/PNZ o poenostavitvi izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov med organi kazenskega pregona držav članic EU (t.i. švedska pobuda) ter v skladu z veljavnimi predpisi o varstvu podatkov.

Slovenija je Sklep Sveta 2007/845/PNZ zgolj delno implementirala, in sicer tako, da je v okviru VDT RS vzpostavila (le) kontaktno točko, pri čemer je VDT RS tako leta 2018, kot tudi leta 2019 večkrat opozarjalo na neizpolnjene obveznosti, ki izhajajo iz navedenega sklepa ter problematiko v zvezi z neustreznostjo obstoječe ureditve - v komunikaciji z ministrstvom za pravosodje; v Delovni skupini za spremljanje izvajanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj, ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin; v predlogu Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019 - 2023.

Navedeno gre posebej izpostaviti, saj so bile države članice v sporočilu Komisije z naslovom „Izvajanje strategije notranje varnosti EU“ pozvane, naj do leta 2014 ustanovijo urade za odvzem premoženjske koristi, ki bodo razpolagali s potrebnimi viri, imeli ustrezne pristojnosti in bodo ustrezno usposobljeni ter sposobni za izmenjavo informacij. Enaka zahteva izhaja iz Poročila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 8 Sklepa Sveta 2007/845/PNZ, kjer so bile države članice kritizirane zaradi neustanovitve uradov za odvzem premoženjske koristi, Komisija pa je v poročilu izrecno navedla, da od vseh držav članic, ki še niso izvedle Sklepa Sveta 2007/845/PNZ, pričakuje, da bodo to nemudoma storile.

Dodeljeni državni tožilec je redno opravljal naloge kontaktne točke ARO ter sodeloval pri delu organov oz. institucij, ki obravnavajo to področje, in sicer v okviru mreže - t.i. urad(ov) za odvzem premoženjske koristi držav članic EU na področju sledenja in identifikacije premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali drugega premoženja, povezanega s kaznivimi dejanji - ARO (Asset Recovery Office) in Camdenske mreža uradov za odvzem

premoženjske koristi - CARIN (Camden Assets Recovery Inter - Agency Network). Poleg zagotavljanja in izmenjave informacij ter obveščevalnih podatkov s pristojnimi organi kazenskega pregona drugih držav članic EU na podlagi zaprosil, se je udeleževal tudi operativnih sej in rednih sestankov t.i. ARO platforme, ki se jih udeležujejo predstavniki ARO iz držav članic EU in tudi predstavniki sorodnih uradov oziroma organov iz nekaterih držav nečlanic (ki imajo status opazovalk). Skupaj z dodeljeno državno tožilko sta se udeležila tudi letnega srečanja mreže CARIN.

Leta 2019 je bila pod vodstvom Evropske komisije opravljena ocena učinkovitosti delovanja kontaktne točke urada za odvzem premoženjske koristi - ARO, oz. t.i. »peer review« kontaktne točke ARO v Sloveniji. Dodeljeni državni tožilec je skupaj z dodeljeno državno tožilko ter drugimi sodelavci SIC skrbel za uspešno organizacijo izvedbe ocene učinkovitosti, sodelovanje predstavnikov Urada za preprečevanje pranja denarja, Generalne policijske uprave, ministrstva za pravosodje in SDT RS ter koordinacijo posameznih aktivnosti, ki so bile opravljene v okviru ocenjevanja. Pri tem je zastopal stališča in interese VDT RS odgovarjal na vprašanja ocenjevalcev ter jim dajal relevantne informacije glede kazenskopravne zakonodaje v Sloveniji. Ocene učinkovitosti delovanja še nismo prejeli, bi jo pa morali prejeti v začetku leta 2020.

Kot je to že običajno, je VDT RS v sodelovanju s Centrom aktivno sodelovalo pri delovnih obiskih delegacij tujih pravnih strokovnjakov, kar je prav tako že opisano v poglavju Sodelovanje z mednarodnimi institucijami na področju odkrivanja in pregona.

6. DRŽAVNOTOŽILSKA IN PRAVOSODNA UPRAVA

6.1. UVODNO POJASNILO

Državnotožilska uprava obsega odločanje in druga opravila, s katerimi so na podlagi ZDT-1, DTR in drugih podzakonskih aktov zagotovljeni pogoji za redno, pravilno, vestno in učinkovito delovanje državnega tožilstva. Najbolj tipične zadeve državnotožilske uprave so določene v drugem odstavku 151. člena ZDT-1. Zadeve državnotožilske uprave so v pristojnosti vodij posameznih državnih tožilstev, generalnega direktorja oziroma direktorja.

Nadzor nad opravljanjem zadev državnotožilske uprave izvaja generalni državni tožilec, na posameznem državnem tožilstvu pa tudi vodja tožilstva. Tovrstni nadzor na državnih tožilstvih lahko izvaja tudi minister prek vodij državnih tožilstev ali neposredno po pravilih o pravosodnem nadzoru.

Zadeve pravosodne uprave so določene v 158. členu ZDT-1. Z zadevami pravosodne uprave se zagotavljajo splošni pogoji za uspešno izvajanje državnotožilske funkcije. Sem spadajo zlasti priprava zakonov in drugih predpisov s področja organizacije in poslovanja državnih tožilstev, skrb za izobraževanje in strokovno usposabljanje ter zagotavljanje kadrovskih, materialnih in tehničnih pogojev. Zadeve pravosodne uprave so v pristojnosti ministrstva, pristojnega za pravosodje (13. člen ZDT-1).

6.2. PROBLEMATIKA S PODROČJA IZVAJANJA ZADEV DRŽAVNOTOŽILSKA IN PRAVOSODNE UPRAVE

Leta 2019 smo na VDT RS posebno pozornost namenili pravočasnosti reševanja starejših nerešenih zadev, kakor tudi drugih zadev, ki so kot prednostne določene v Politiki pregona. S pomočjo statističnih podatkov iz informacijskega sistema vpisnikov državnega tožilstva smo preverjali pravočasnost reševanja zadev in opominjali na ažurnost poslovanja pri obravnavanju in reševanju državnotožilskih zadev. Po vzpostavitvi spremljanja zadev, primernih za uporabo začasnega zavarovanja premoženjske koristi ali premoženja, je bila poudarjena skrb namenjena reševanju starejših nerešenih zadev po časovnih standardih iz Politike pregona: prekoračitev roka 90 dni od zadnje bremenitve državnega tožilca za sprejem tožilske odločitve, prekoračitev enega leta od prejema zadeve brez vsebinske tožilske odločitve ter prekoračitev treh let od vložitve obtožnega akta na sodišče brez izdane zaključne sodne odločbe.

Dogovorili smo sistem spremljanja in poročanja o teh zadevah, ki izhaja iz samostojnosti državnega tožilca, saj je prav posamezen državni tožilec, kot nosilec spisa, v prvi vrsti odgovoren za pravočasno reševanje zadev, ki so mu zaupane v delo. Vsi ostali ukrepi so v pristojnosti državnotožilske uprave, s katerimi vodja tožilstva ali oddelka spremlja in nadzira pravočasnost reševanja zadev. Gre torej za nadgradnjo sistema, ki temelji na samostojnosti in

s tem tudi na odgovornosti posameznega državnega tožilca za pravočasno reševanje spisa, ki mu je zaupan v delo. Posebno pozornost smo namenili tudi prednostnemu obravnavanju zadev (zahteva po posebni pozornosti in hitrosti pri odločanju o pregonu in njegovem izvajanju). V primerih, ko do nepotrebnih zastojev prihaja na sodiščih, spodbujamo uporabo pospešitvenih pravnih sredstev po Zakonu o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja: nadzorstvene pritožbe in rokovnega predloga.

Na področju rednega in učinkovitega poslovanja državnih tožilstev smo spremljali izvedbo letnih programov dela posameznih državnih tožilstev in uresničevanje načrta izvajanja Politike pregona. Tako smo tudi leta 2019, na dveh skupnih sestankih, po koncu prvega in drugega štirimesečnega obdobja, z vodji državnih tožilstev obravnavali delo tožilstev ter sprejeli oziroma uskladili ukrepe, potrebne za izvedbo letnih programov dela.

V cilju večje učinkovitosti in pravočasnega reševanja zadev, je tudi skrb za enakomerno obremenjenost državnih tožilstev. Tudi v letu 2019 smo redno spremljali in po potrebi pripravljali poročila o obremenjenosti (posameznih) državnih tožilstev s predlogi za izenačitev obremenjenosti.

ZKP v drugem odstavku 184. člena določa 15 dnevni rok za vložitev predloga za dopolnitev preiskave ali obtožnice ali za izjavo o odstopu od pregona. Na predlog državnega tožilca sme senat, iz šestega odstavka 25. člena ZKP, ta rok podaljšati. Statistični podatki, ki izhajajo iz letnih poročil državnih tožilstev za pretekla leta in so razvidni iz statističnih podatkov za leto 2019 kažejo, da je v praksi stalnica sorazmerno velik korak med zakonskim rokom in prekoračitvijo tega zakonskega roka pri vložitvi obtožnega akta po vrnitvi spisa iz preiskave oziroma po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih. V zadnjih dveh skupnih letnih poročilih državnih tožilstev smo opozorili, da gre za zakonski rok, ki je preprosto prekratek, zato ne bi bil odveč razmislek o razumnem podaljšanju tega roka v ZKP. Tudi iz predlogov letnih programov dela posameznih okrožnih državnih tožilstev, SDT RS in Posebnega oddelka je razbrati načrtovanja, ki segajo zunaj 15 dnevnega zakonskega roka za to fazo postopka in to kljub priporočilu generalnega državnega tožilca in ministrice za pravosodje glede načrtovanja letnih programov dela z upoštevanjem tega zakonskega roka. Statistični podatki za zadnjih pet let kažejo, da je prišlo v najmanj 66 % zadev (po metodologiji glavnega kaznivega dejanja na obdolženca) v praksi do prekoračitve 15 dnevnega roka. Gre za statistični podatek, ki zajema tako vložene obtožnice kot tudi obtožne predloge.

Državna tožilstva opozarjajo, da je v primerih zahtevnosti, kompleksnosti in obširnosti zadeve 15 dnevni rok nemogoče dosledno upoštevati. Ta rok je bil vsebovan že v ZKP iz leta 1977, ki je bil sprejet v času, ko so bile družbene in gospodarske razmere na območju Slovenije drugačne od sedanjih, temu primerna pa je bila tudi drugačna narava tožilskega dela in vsebina zadev, ki so jih tožilci takrat obravnavali. Spremembe, ki jih narekuje tehnološki napredek, naraščanje spletnega kriminala in zapletenih gospodarskih kaznivih dejanj, povezanih z

instituti korporacijskega, davčnega, bančnega, zavarovalnega, borznega prava in drugih oblik kriminalitete sodobnega časa, ki so posledica globalizacije in kapitalističnega sistema gospodarstva, so pokazale, da je veljavna ureditev s 15 dnevni rokom preživeta. Spoštovanje tega zakonskega roka je v celoti nedosegljivo in bi ga bilo potrebno v zakonu na sistemski ravni uskladiti, da ga bo v praksi mogoče spoštovati in dosledno uresničevati.

Kot v preteklih letih, tudi leta 2019 državna tožilstva poudarjajo problematiko udeležbe na narokih pred sodišči. Še vedno namreč ni mogoče zagotoviti, da bi se državni tožilec lahko udeleževal obravnav v zadevah, v katerih je sprejel tožilsko odločitev. Z večine državnih tožilstev sicer poročajo, da se jim s sodišči uspe uskladiti glede razpisovanja narokov vsaj za zahtevnejše zadeve, a to ne zadostuje za optimizacijo poslovanja državnega tožilstva. Državni tožilci po nepotrebnem porabijo preveč časa za priprave na obravnave v zadevah, v katerih je tožilsko odločitev sprejel drug državni tožilec. Državni tožilci z različnimi spremembami zakonodaje pridobivajo vedno več novih pristojnosti in zadolžitev, ki vse zahtevajo strokovni angažma in čas. Povsem nepotrebno in skrajno potratno je zato večkratno študiranje zadeve, o kateri je tožilska odločitev že bila sprejeta, čemur bi se preprosto izognili tako, da bi državni tožilec pred sodiščem zastopal svoje zadeve. Zastopanje stališč državnega tožilstva, kadar se v isti zadevi udeležujejo posameznih narokov na sodišču različni državni tožilci, je tudi strokovno oteženo ter nikakor ni in ne more biti enako kakovostno kot v primeru, ko državni tožilec sam zastopa zadevo, v kateri je sprejel tožilsko odločitev in, ki jo tudi najbolj pozna.

V interesu učinkovitega kazenskega postopka, s tem pa tudi v javnem interesu, je navzočnost avtorja obtožnega akta na glavni obravnavi pred sodiščem, saj zgolj takšna udeležba zagotavlja kakovostno, učinkovito in polno sodelovanje državnega tožilca, kot stranke v kazenskem postopku. V ta namen je generalni državni tožilec že leta 2018 s predsednikom Vrhovnega sodišča RS sklenil dogovor, po katerem je predsednik Vrhovnega sodišča RS vsem sodnikom v okviru sodne uprave naročil, da v največji možni meri, razen izjemoma, ko ni moč najti druge rešitve, upoštevajo predloge državnih tožilcev in glavne obravnave razpisujejo tako, da bo zagotovljena navzočnost državnega tožilca, ki je avtor obtožnega akta.

Tudi leta 2019 smo nadaljevali z aktivnostmi v sodelovanju z ministrstvom za pravosodje, na podlagi Uredbe EJT. Tako vseskozi proaktivno sodelujemo v pripravah na vzpostavitev te institucije, vključno s kadrovskimi zadevami, kot tudi v pripravah na sam pričetek njenega delovanja in to na sedežu Evropskega javnega tožilstva v Luksemburgu ter v Sloveniji, kjer bodo delovali naši evropski delegirani tožilci. Tako smo bili leta 2019 vse bližje izbiri kandidatov in imenovanju evropskega javnega tožilca iz Slovenije ter evropskih delegiranih tožilcev, ki bodo delovali v Sloveniji. Junija 2019 je bila sprejeta novela ZDT-1C, ki je v tožilskem zakonu zapisala določbe, ki spadajo v ta zakon za izvajanje Uredbe EJT v Sloveniji. Hkrati pa so v teku tudi priprave za ustrezne spremembe in dopolnitve ZKP, da bo zakonodajno skladna tudi ureditev na procesnem področju. Zbrali smo podatke o številu zadev na škodo finančnih sredstev EU

(goljufije in druga kazniva dejanja, ki vplivajo na finančne interese EU), ki so jih prejela državna tožilstva na območju Slovenije v zadnjih letih, kar bo podlaga za določitev števila evropskih delegiranih tožilcev v Sloveniji. Predstavniki VDT RS se, skupaj s predstavniki ministrstva za pravosodje, redno in aktivno udeležujemo različnih mednarodnih srečanj, katerih cilj je organizacijska in funkcionalna vzpostavitev Evropskega javnega tožilstva. Sodelujemo tudi pri pripravi podlag in uskladitvi domačega pravnega reda, da bomo pripravljeni na predviden začetek delovanja Evropskega javnega tožilstva novembra 2020.

Tudi leta 2019 smo nadaljevali s pozornim spremljanjem (predvidenih) sprememb v organizacijski strukturi sodišč in oddelkov sodišč, kot tudi pri nameravanih spremembah števila sodniških mest in pri prenosu večjega števila zadev iz enega na drugo sodišče ter sprememb letnih razporedov dela sodišč prve stopnje, kar vse lahko vpliva na učinkovito delovanje in sodelovanje državnih tožilcev v postopkih pred sodišči.

VDT RS je leta 2018 in 2019 izvedel nadgradnjo informacijskega sistema državnega tožilstva, na podlagi katere je od leta 2019 dalje urejeno vodenje evidence vseh odrejenih začasnih zavarovanj zahtevkov za odvzem premoženjske koristi, zavarovanj odvzema premoženja nezakonitega izvora, začasnega odvzetega premoženja ter odvzetega premoženja; dodatno je beležena tudi vrsta in ocenjena vrednost zavarovanega premoženja (centralna evidenca zavarovanj in odvzema premoženja), kar bo odpravilo eno od večjih pomanjkljivosti glede vodenja statističnih podatkov, kot jih nalaga zakonodaja EU, kar je ključno za oceno rezultatov dela.

Leta 2019 je VDT RS, v sodelovanju z zunanjim izvajalcem, izbranim v okviru javnega naročila, izvedel projekt prenove celostne grafične podobe državnega tožilstva, katere uporaba bo v celoti zaživela leta 2020.

Tako kot v letu 2018 se je tudi leta 2019 nadaljevala intenzivna posodobitev informacijske tehnologije na državnem tožilstvu. SIC se je kadrovsko okrepil, nova organiziranost z novimi kadri je prinesla nov razmah in pomembno vlogo pri posredovanju podatkov uporabnikom, ki se zbirajo s pomočjo informacijske tehnologije.

Državno tožilstvo ima enote na 21 lokacijah, zato so omrežne povezave za delo državnih tožilcev izjemno pomembne. WAN omrežje državnega tožilstva deluje v okviru komunikacijskega omrežja javnega sektorja (HKOM). HKOM je za delo informacijske tehnologije ključen, na njegovo delovanje in zmogljivost pa državno tožilstvo nima vpliva. Hitrost prenosa podatkov je že zdaj ozko grlo, ob izvedeni centralizaciji strežniške opreme, ki ga za državno tožilstvo vodi ministrstvo za pravosodje, pa bo ta problem še izrazitejši, ker bodo državna tožilstva odvisna od podatkov na centralnem strežniku. Ta se bo nahajal na ministrstvu za javno upravo, obseg prenosa podatkov pa se bo ekstremno povečal. V preteklem letu nabavljena računalniška oprema sicer deluje zanesljiveje, ker pa je priključena

na zastarelo strežniško infrastrukturo, je zagotavljanje neprekinjenega delovanja celotnega informacijskega sistema zelo zahtevno.

Osrednji del državnotožilske informatizacije so vpisniki, ki so osnovno delovno orodje državnega tožilstva, saj se v njih vodijo vse evidence in podatki, potrebni za uspešno opravljanje tožilskega dela. V vpisnikih je omogočena povezava s policijo, iz vpisnika je mogoče opravljati tudi poizvedbe v Centralni register prebivalstva (eCRP), Upravo RS za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS), v centralno kazensko evidenco (CKE), Klirinško depotno družbo (KDD) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Vzpostavili smo enoten sistem poročanja za vodje, ki temelji na podatkih, ki jih vodje potrebujejo za reden pregled nad delom državnih tožilcev in državnih tožilstev in so pomembno orodje za sprejemanje odločitev državnotožilske uprave. Podatki za odločanje so že obstajali v obliki Excel datotek, vendar so pregledi zaradi velike količine različnih podatkov okorni in nepregledni, prav tako pa brskanje po takšni količini podatkov zahteva nesorazmerno preveč časa. Sistem poročanja za vodje z uporabo BI orodij, omogoča vodjem, da preko spletnega brskalnika dostopajo do poročila.

Uporaba današnje informacijske tehnologije zahteva od uporabnikov nova znanja pri iskanju podatkov, zato smo leta 2019 izvedli več izobraževanj, namenjenih predvsem državnim tožilcem in strokovnim sodelavcem. V okviru izobraževanj smo predstavili osnove funkcije aplikacije Vpisnik, predstavili smo uporabo poročil pripravljenih z uporabo BI orodij ter izdelavo poročil z uporabo BI orodij.

Za javnost svojega dela smo leta 2019 skrbeli z rednimi in doslednimi odnosi z mediji (sporočila za javnost, izjave, komentarji) ter prek spletne strani državnih tožilstev. Na spletnih straneh smo objavljali statistične podatke, ki zajemajo obdobje zadnjih treh let in omogočajo primerjavo tekočega leta z enakim obdobjem preteklega leta. Iz podatkov, ki so predstavljeni v grafični obliki, je razvidno gibanje števila prejetih ovadb, sprejetih odločitev, sodb, kazenskih sankcij in število zadev odstopljenih v postopek odloženega pregona in poravnavanja. Objavljene podatke osvežujemo vsake tri mesece. Pomemben korak je bil opravljen pri izdelavi novega intraneta, ki je bil ob koncu leta izdelan do faze testiranja.

Na državnem tožilstvu smo tudi v preteklem letu izdali interno tožilsko glasilo »Tožilska obvestila«, ki z objavljenimi prispevki avtorjev pripomore k pravni ustvarjalnosti ter spodbuja večji pretok idej in izmenjavo dobrih praks.

VDT RS je v začetku leta 2019 nadaljevalo aktivnosti v zvezi z implementacijo Splošne uredbe o varstvu podatkov in pripravami na implementacijo Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja

ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (t.i. Policijske direktive) ter (predloga) novega Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju: ZVOP-2), ki pa do konca leta (še) ni bil sprejet, zato tudi navedena direktiva še ni bila implementirana. VDT RS je ves čas sodelovalo v strokovnem usklajevanju obeh verzij predlogov ZVOP-2 predvsem z dajanjem komentarjev in aktivnim sodelovanjem na usklajevalnih sestankih.

Z namenom celovitega pristopa k zagotavljanju varstva osebnih podatkov in zaradi zahtev nove evropske zakonodaje na tem področju je bilo zagotovljeno, da je pooblaščenca oseba za varstvo osebnih podatkov (v nadaljevanju: pooblaščenca oseba), lahko izvajala svoje svetovalne in nadzorne naloge. Imenovana je na VDT RS, vendar opravlja naloge pooblaščenca osebe tudi za vsa okrožna državna tožilstva, SDT RS, Posebni oddelek in za Državнотоžilski svet. Skrbela je za vzpostavitev skladnosti z veljavnimi določbami, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, tako s sprotnim obveščanjem kot s pojasnjevanjem novosti. Z vključenostjo v procese obdelave osebnih podatkov je lahko aktivno pomagala in svetovala pri izvajanju bistvenih zavez iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, kot so: načela obdelave, pravice posameznikov, vgrajeno in privzeto varstvo osebnih podatkov, varnost obdelave ter obveščanje o kršitvah varstva osebnih podatkov. V okviru svojega delovanja je za državna tožilstva pripravila več mnenj ter priporočil glede posameznih področij obdelave osebnih podatkov (kot na primer: obdelava osebnih podatkov na spletnem portalu, razmejitve pogodbe o obdelavi v smislu člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov in pogodbenne podlage v smislu člena 6(1)c Splošne uredbe o varstvu podatkov v primeru sklenitve pogodbe, zahteve zavarovalnic za posredovanje fotokopij dokumentov iz tožilskega spisa, proaktivno objavljane podatkov v konkretnih kazenskih zadevah, posredovanja (e)kopij listin iz državnotožilskih spisov na podlagi zahtev zavarovalnic, dajanje soglasja upravljavca pogodbenemu obdelovalcu za sklenitev pogodbe s "podizvajalcem". S tovrstnimi priporočili in mnenji se zagotavlja poenoteno izvajanje veljavne ureditve varstva osebnih podatkov pri obdelavah na vseh državnih tožilstvih. Pooblaščenca oseba je svetovala tudi glede predlagane izvedbe ocene učinkov tveganja za obdelavo osebnih podatkov pri izvedbi projekta centralizacije strežnikov državnih tožilstev.

Z namenom dvigovanja ravni zavesti o varstvu osebnih podatkov pri delu državnih tožilcev in javnih uslužbencev, zaposlenih na državnih tožilstvih, je pooblaščenca oseba izvedla predavanje v okviru Strokovnega usposabljanja za predsednike in direktorje sodišč ter vodje in direktorje državnih tožilstev na temo »Državno tožilstvo in obveščanje javnosti«. Pooblaščenca oseba je znanja s področja varstva osebnih podatkov temeljito poglobljala tudi s številnimi usposabljanji ter izobraževanji, ki se jih je udeležila na nacionalni in mednarodni ravni.

V skladu s priporočili Informacijskega pooblaščenca RS je pooblaščenca oseba leta 2019 pripravila letni načrt dela, v katerem je določila cilje, procese in naloge za leto 2020. Letni načrt

dela tako vsebuje področje načrtovanih aktivnosti, konkretne naloge ter časovnice, v okviru katerih bodo načrtovane aktivnosti izpolnjene.

VDT RS je, glede na dejanske in pravne spremembe, sprejemal nove in posodabljal že obstoječe notranje akte, ki urejajo tematiko varstva osebnih podatkov.

V okviru spremljanja skladnosti izvajanja zakonskih dolžnosti, analiziranja in preverjanja skladnosti dokumentacije, spremljanje skladnosti glede zakonitosti uporabe in dostopa do podatkov, ustreznosti varnostnih ukrepov ter spremljanje spoštovanja področnih ureditev, sta bila skladno z letnim načrtom izvedena dva enkratna celovita pregleda ustreznosti in učinkovitosti postopkov in ukrepov za varovanje osebnih podatkov na dveh tožilstvih, in sicer na VDT RS in SDT RS. Pregleda sta bila zaključena vsak s svojim poročilom, v katerem so bile navedene vse ugotovitve pregleda in dana priporočila v zvezi z njimi.

Na VDT RS se zavedamo, da le (sistemske) tehnološke rešitve ne morejo zagotoviti popolnega varstva in varnosti osebnih podatkov ter da je vsak zaposlen, ki obdeluje osebne podatke, enako pomemben člen pri zagotavljanju ustrezne ravni varstva osebnih podatkov kot sistem sam. Za doseganje tega cilja je treba tudi v prihodnje izvajati preventivne varnostne ukrepe in dvigovati nivo znanja in zavedanja pomena varstva osebnih podatkov pri vseh zaposlenih, ki v okviru svojih delovnih nalog obdelujejo osebne podatke.

VDT RS je decembra 2018 objavilo Strategijo razvoja državnega tožilstva 2019 - 2023. Za njeno izvajanje in spremljanje izvajanja je bil februarju 2019 izdelan Akcijski načrt za leti 2019 - 2020 (v nadaljevanju: akcijski načrt). V akcijskem načrtu smo identificirali projekte, s katerimi bomo dosegli zastavljene cilje razvoja, določene v Strategiji razvoja državnega tožilstva 2019 - 2023. V akcijskem načrtu je zajetih 20 projektov oziroma aktivnosti, katerih namen je uvesti izboljšave na različnih področjih delovanja državnega tožilstva. Za prijavo projektov za sofinanciranje iz sredstev Evropske komisije smo skupaj s Službo za finančne zadeve in računovodstvo pri VDT RS na ministrstvo za finance redno pošiljali informacije o potrebnih rezervacijah finančnih sredstev za izvedbo projektov, ki jih nameravamo prijaviti na razpise Evropske komisije.

VDT RS sodeluje z ministrstvom za pravosodje pri oblikovanju predlogov za pripravo programa za evropsko kohezijsko politiko, v pripravi na finančno perspektivo 2021 - 2027. Za ta namen je bila imenovana delovna skupina, katere člani so predstavniki vseh pravosodnih organov, ki sodelujejo pri črpanju finančnih sredstev Evropske komisije. Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko skupaj z ministrstvom za finance pripravlja Državni program razvojnih politik za obdobje 2020 - 2023 (v nadaljevanju: DPRP). Ta dokument, ki ga leta 2019 prvič uvajajo zadnje spremembe Zakona o javnih financah, je srednjeročni razvojni dokument, ki temelji na Strategiji razvoja Slovenije 2030 in bo določil prioritete in ukrepe vlade za obdobje štirih let. Gre načeloma za nadaljevanje Strategije Razvoja Slovenije 2020 - 2023. Z

ministrstvom za pravosodje od maja 2018 sodelujemo v procesu priprave DPRP in oblikujemo predloge ukrepov, investicij in morebitnih strukturnih reform na področju pravosodja. Vsebinsko naših predlogov smo uskladili z določenimi prioritetami in posledično cilji Strategije razvoja Slovenije 2030.

VDT RS je leta 2019 nadaljevalo z aktivnim sodelovanjem v medresorski delovni skupini ministrstva za pravosodje za izvajanje projekta »Hiša za otroke« v Sloveniji. Državna tožilstva so posredovala podatke državnih tožilcev, ki se bodo udeležili prvih usposabljanj za izvajanje forenzičnih intervjujev.

V okviru aktivnosti za modernizacijo in posodobitev poslovanja je VDT RS izdelalo prijavo za sredstva v podporo strukturnim reformam Evropske Komisije (tako imenovana tehnična pomoč) za izvedbo projekta »Izboljšanje učinkovitosti in kakovosti upravljanja z zadevami na državnem tožilstvu«. Cilj projekta je pridobiti nabor ukrepov, ki lahko prispevajo k boljšemu upravljanju zadev tako, da ob ohranjanju kakovosti in strokovnosti povečamo cenovno in časovno učinkovitost, ter pridobiti predlog za čim bolj učinkovito organizacijo SIC na VDT RS. Evropska komisija je projekt izbrala kot ustrezen in dodelila finančna sredstva za njegovo izvedbo, za njegovo izvajanje pa je izbrala Center for International Legal Cooperation (CILC) iz Nizozemske. VDT RS je za delo na projektu oblikovalo delovno skupino, v kateri sodelujejo tudi državni tožilci iz okrožnih državnih tožilstev. Leta 2019 smo na začetku izvajanja aktivnosti na projektu organizirali obiske tujih strokovnjakov na ODT v Kopru in ODT v Ljubljani. Na okrožnih državnih tožilstvih so tuji strokovnjaki, v obliki ogleda poslovnega procesa in v pogovorih z vodji okrožnih državnih tožilstev in posameznih oddelkov, pridobili informacije o poteku dela in težavah, s katerimi se srečujejo na posameznih okrožnih državnih tožilstvih; prav tako so imeli pogovore s predstavniki SIC. Izvedene so bile dvodnevne delavnice »Uspešno uvajanje sprememb na državnih tožilstvih«, na katere smo povabili vse vodje okrožnih državnih tožilstev.

VDT RS je na razpis Evropske komisije za tehnično pomoč prijavilo projekt z naslovom »Aktivnosti za krepitev vladavine prava: enakost pred zakonom in enako obravnavanje (Podporni mehanizmi pri odločanju o sankcijah v kazenskih postopkih)«. Namen projekta je oblikovati orodje, ki bi državnim tožilcem in sodnikom pomagalo pri predlaganju in določanju kazenskih sankcij. Orodje bi upoštevalo vse zakonske zahteve in pogoje, olajševalne in obteževalne okoliščine ter sodno prakso. Kazenske sankcije bi bile zato bolj primerljive na območju celotne države, poenotili bi prakso izrekanja kazenskih sankcij. VDT RS se je vključilo v aktivnosti vzpostavitve sistema za elektronske izmenjave zahtevkov za pravno pomoč ter evropski preiskovalni nalog v elektronski obliki, vzpostavilo je testno okolje in preverilo izmenjavo podatkov preko vzpostavljenega portala ter komponent eCODEX. Junija 2019 je bil objavljen razpis Evropske komisije za financiranje projektov na področju e-pravosodja. VDT RS je v okviru tega razpisa pripravil projekt, s katerim bi državnim tožilcem zagotovili orodje v

pomoč pri odločanju o alternativnem pregonu s pomočjo tehnične rešitve na osnovi umetne inteligence (JustAI). Na ta način bi lahko preverili uporabnost umetne inteligence pri odločanju na državnem tožilstvu ter preverili nevarnost za morebitno diskriminatorno odločanje ob uporabi umetne inteligence.

Vzporedno so bili spremljani tudi razpisi Evropske komisije, ki se objavljajo v okviru drugih programov financiranja, kot je na primer program INTERREG. Gre za programe čezmejnega teritorialnega sodelovanja, navadno med dvema sosedskima državama.

Iz poročil posameznih državnih tožilstev izhaja, da so tudi leta 2019 zadeve državnotožilske uprave potekale praviloma nemoteno in tekoče. Vodje manjših državnih tožilstev sicer poudarjajo, da se pri njihovi organizaciji dela na področju državnotožilske uprave opazi, da nimajo direktorjev, ki bi lahko del teh nalog opravljali samostojno. Ker zakon omogoča, da ima več državnih tožilstev skupaj enega direktorja, bi bila lahko tudi to rešitev, če bi bila zagotovljena finančna sredstva.

Prav tako kot težave z udeležbo na narokih, ki niso časovno usklajeni z obveznostmi državnih tožilcev, so se leta 2019 nadaljevale tudi težave pri delu državnega tožilstva, zaradi zvočnega snemanja glavnih obravnav na sodiščih. Državni tožilec, ki se mora udeležiti novega naroka v zadevi, v kateri se je prejšnjega ali prejšnjih narokov udeležil drug državni tožilec, se more ustrezno pripraviti za obravnavanje le na podlagi prepisov zvočnega zapisa prejšnjih narokov, na kateri ni bil prisoten. Državno tožilstvo nima potrebne in ustrezne opreme za pregled posnetkov (zvočnih zapisov), edina možnost je branje prepisov zvočnih zapisov. Ti zapisi pa so obsežni, na trenutke popolnoma nejasni, nerazumljivi in nepovezani. Posamezna državna tožilstva omenjajo celo primere, ko so zelo obsežni prepisi zaslišanj prispeli na državno tožilstvo le dan pred naslednjim narokom, kar izredno oteži pripravo na narok in zastopanje zadeve pred sodiščem. Da bo snemanje glavnih obravnav doseglo pričakovane izboljšave in prednosti za kazenski postopek, je nujno tudi državnim tožilstvom zagotoviti ustrezno opremo za poslušanje posnetkov.

Leta 2019 je izjemno povečano obremenitev predstavljala tudi uveljavitev novele ZKP-N, zaradi katere je bilo treba na največjem državnem tožilstvu v državi, to je na ODT v Ljubljani, spremeniti način delovanja dežurne službe. Delo v nujnih zadevah se je na navedenem državnem tožilstvu (v primerjav z letom 2018) podvojilo. Še posebej se je z novelo ZKP-N povečalo število pobud tudi za izdajo odredb za pridobitev podatkov od telekomunikacijskih operaterjev. Pri tem je treba poudariti, da je novela ZKP-N stopila v veljavo šele julija in da je podvojen obseg dela posledica zgolj šestmesečne uporabe uveljavljenih določil ZKP-N, kar pomeni, da je leta 2020, ko bo vse leto veljala takšna zakonodaja, moč pričakovati, da bo to število še bistveno višje. Navedena novela tako pomeni izjemno dodatno obremenitev vseh državnih tožilstev, predvsem pa podaljšuje čas do odreditve odredbe, saj je sedaj prisoten tudi vmesni člen in to je tožilstvo.

Največje državno tožilstvo v državi se je tudi v preteklem letu soočalo s spreminjajočo se reorganizacijo pristojnega sodišča, ki je v nadaljevanju močno vplivalo na samo organizacijo dela na ODT v Ljubljani. Z reformo mreže sodišč so se namreč ukinjala tista kazenska sodišča, ki so bližje Ljubljani (Grosuplje, Litija, Vrhnika) in so se zadeve v sojenje prestavile na bolj oddaljena okrajna sodišča. Ugotavljamo, da bi bila najboljša rešitev koncentracija sojenja v zadevah okrajne pristojnosti na Okrajnem sodišču v Ljubljani, saj glavne obravnave izven Ljubljane, ki se jih udeležujejo državni tožilci iz Ljubljane, povzročajo tožilstvu stroške in predvsem izgubo časa.

Še vedno so pereče kadrovske razmere na državnih tožilstvih (o tem več v poglavju 2.2. Kadrovske podlage), zlasti pereča je problematika dolgotrajnosti kadrovskih postopkov za imenovanje državnih tožilcev. Postopek imenovanja državnega tožilca je rigidno urejen, ima veliko faz in vmesnih preverjanj. Tako ni redko, da postopki niso zaključeni niti v enem letu od njihovega začetka. V takšnih razmerah je kadrovsko načrtovanje oteženo, poslovanje manjšega državnega tožilstva pa lahko tudi skrajno oteženo. Posebej moteče za delo državnega tožilstva je, kadar tudi postopki za imenovanje vodje niso končani pravočasno, da bi se opravila ustrezna primopredaja med starim in novim vodjo tožilstva.

6.3. PROBLEMATIKA S PODROČJA PRORAČUNSKEGA FINANCIRANJA

Splošni opis finančnega poslovanja državnih tožilstev je podan v poglavju 2.3 Finančne in materialno-tehnične podlage, v nadaljevanju pa so opisane nekatere posebnosti proračunskega financiranja leta 2019.

Z varčevanjem in omejevanjem porabe smo proračunsko leto končali v okviru razpoložljivih sredstev, niso pa sredstva omogočala vse bolj nujno potrebnih obnov in posodobitev materialnih pogojev za delo.

Na področju plač so zagotovljena sredstva poleg plačil obveznosti do zaposlenih zadoščala za realizacijo načrtovanih novih zaposlitev.

S sredstvi, ki so bila zagotovljena za materialno poslovanje državnih tožilstev, smo zagotovili osnovne potrebe za delo.

Večina državnih tožilstev deluje v ustreznih prostorih, se pa ponekod, zlasti na večjih državnih tožilstvih, kaže določena prostorska stiska (ODT v Ljubljani, ki se sooča z dodatno prostorsko stisko za hrambo zaseženih predmetov, ODT v Mariboru, ODT v Celju, VDT RS, SDT RS in Posebni oddelek). Posledica večletnega varčevanja so tudi neurejeni prostori in oprema državnih tožilstev, zlasti pereče so potrebe po tekočem vzdrževanju poslovnih prostorov, beljenju, generalnemu čiščenju in brušenju parketov.

Tudi leta 2019 so se kot pomembnejša postavka pri nekaterih državnih tožilstvih pojavili povečani stroški za zagotavljanje prevodov listin, ki so bile uporabljene kot dokaz v sodnih postopkih, za kar smo zagotovili sredstva s prerazporeditvami med proračunskimi postavkami državnih tožilstev v skladu s 24., 25. in 28. členom ZIPRS1819.

Večji poudarek smo namenili zagotavljanju strokovne pomoči s področja davčne, finančne, računovodske in drugih strok, ki je potrebna za strokovno in učinkovito delovanje državnih tožilcev pri usmerjanju odkrivanja in pregonu storilcev kaznivih dejanj v skladu z 205. členom ZDT-1.

Posebej želimo izpostaviti tudi povečanje odhodkov na proračunski postavki ZOPNI, zaradi razveljavitve prvega odstavka 57. člena ZOPNI z odločbo ustavnega sodišča leta 2018, na podlagi česar je SDT RS moralo umakniti tožbe in pritožbe v več postopkih. Večina tovrstnih postopkov je bila zaključena leta 2019, nekateri postopki se bodo predvidoma zaključili še leta 2020. SDT RS je kot zastopnik države moralo pokriti vse stroške teh postopkov, čeprav za to ni imelo zagotovljenih sredstev. SDT RS je leta 2019 tako večkrat zaprosilo ministrstvo za finance za odobritev prerazporeditve sredstev, ker sredstva na obstoječi postavki za ZOPNI niso zadostovala za poplačilo vseh stroškov, nastalih v postopkih, v katerih je prišlo do umika tožbe ali pritožbe.

Prav tako velja opozoriti, da se tako arhivski depo kot tudi prostori za arhiv na posameznih državnih tožilstvih hitro polnijo, zaradi česar je povečane stroške iz tega naslova pričakovati tudi v prihodnjih letih.

Na področju vzdrževanja in malih investicij smo bili omejeni zgolj na najnujnejša popravila in nabave, kar na kratki rok sicer omogoča poslovanje v danih finančnih okvirih, na dolgi rok pa ni smotno. Ne omogoča namreč obnov in nadgradenj, ki postajajo nujne in katerih stroški z odlaganjem v prihodnost postajajo vse višji.

Leta 2019 smo na državnih tožilstvih delno posodobili vozni park, saj smo z nakupom, ki ga je opravilo ministrstva za pravosodje, pridobili pet novih avtomobilov, da so nadomestili najslabša vozila v našem voznem parku. Kljub temu je še vedno v uporabi nekaj starejših in dotrajanih vozil, ki jih bo treba zamenjati v naslednjem obdobju. S posodobitvijo voznega parka se je delno obnovil zastareli vozni park državnega tožilstva. Posledično pričakujemo zmanjšanje stroškov za vzdrževanje vozil, ključnega pomena pa je večja varnost državnih tožilcev in ostalih zaposlenih na službenih potovanjih s službenimi vozili.

Leta 2019 se je na državnem tožilstvu nadaljevala intenzivna posodobitev informacijske tehnologije. Ministrstvo za pravosodje je s pomočjo evropskih in integralnih sredstev omogočilo nakup dodatne opreme in zamenjavo 45 standardnih računalnikov z ekrani, 20

tabličnih računalnikov, 15 optičnih bralnikov, pametno tablo, 17 prenosnih računalnikov (15 za učilnico) in dve multifunkcijski napravi.

Načrtovana sredstva za alternativno reševanje sporov leta 2019 niso zadoščala za plačilo vseh obveznosti s tega področja, saj je prišlo do zvišanja vrednosti točke za obračunavanje teh storitev (poravnavanja), delno pa je bil vzrok povečan obseg reševanja zadev z alternativnimi postopki.

V okviru problematike proračunskega financiranja opozarjamo tudi na ustanovitev Evropskega javnega tožilstva in v zvezi s tem nujno predvideno povečanje proračunskih sredstev. Čeprav je ustanovitev Evropskega javnega tožilstva predvidena leta 2020, točen datum začetka delovanja v državah članicah EU še vedno ni določen. Sprejeta novela ZDT-1C predvideva, da bodo evropski delegirani tožilci za čas reševanja zadev Evropskega javnega tožilstva dodeljeni na SDT RS, ki jim bo tudi zagotovilo prostore in podporo za opravljanje dela. Zaradi spremembe zakona in povečanja pristojnosti SDT RS v okviru kataloga po 192. členu ZDT-1 smo ministrstvu za pravosodje že podali okvirno oceno potrebnih dodatnih zaposlitev in finančnih posledic (ureditev poslovnih prostorov z opremo, računalniki z monitorjem, tiskalniki in skenerji, avtomobili, sredstva za plačo, stroški prevodov listin, itd.).

Zadeve pravosodne uprave so v pristojnosti ministrstva, pristojnega za pravosodje. Ministrstvo zagotavlja tožilski organizaciji potrebne pogoje za njeno delo. Leta 2019 je bil na tem področju opazen napredek, saj kot izhaja iz predstavljenega, je ministrstvo za pravosodje sledilo potrebam državnih tožilstev na segmentu posodobitve voznega parka, pristopilo k reševanju prostorske problematike in zagotavljanju ustreznosti pogojev za delo v okviru finančnih zmožnosti in prioritet ostalih pravosodnih organov ter nabavi prepotrebne računalniške opreme za državna tožilstva. Pozdravljamo tudi podporo ministrstva za pravosodje pri postopkih za (dodatno) kadrovske okrepitve državnih tožilstev.

6.4. PROBLEMATIKA PRI IZVAJANJU ZAKONODAJE

Državna tožilstva so leta 2019 aktivno in konstruktivno sodelovala v zakonodajnih postopkih ter pri pripravi podzakonskih aktov, ki so povezani z delom državnega tožilstva. V največji meri je to potekalo preko ministrstva za pravosodje, deloma pa tudi z drugimi državnimi organi.

Način sodelovanja so določali nosilci normativne dejavnosti, ki so se na VDT RS obračali s prošnjami za udeležbo pri pripravi in strokovnem usklajevanju predlogov zakonov in drugih predpisov. Državnotožilska organizacija je bila s svojimi predlogi, pobudami in možnimi rešitvami celovito vključena v delo že od izdelave izhodišč ali osnutkov naprej, najmanj pa pred vložitvijo v formalne postopke sprejemanja posameznih predpisov. V seštevku končne kakovosti in uspeha zakonodajnih projektov se takšen pristop pokaže kot zelo koristen, saj tak način dela (preko delovnih ali medresorskih strokovnih skupin ali v neposredni izmenjavi

mnjenj) zagotavlja višjo stopnjo usklajenosti in kakovosti normativnega gradiva, kar je kot koristno ocenilo tudi ministrstvo.

Za državno tožilstvo so bile najpomembnejše aktivnosti pri pripravi Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (Predlog KZ-1F) in Predloga Zakona o obravnavi mladoletnih storilcev kaznivih dejanj. Na področju kazenske procesne zakonodaje je bilo državno tožilstvo vključeno v pripravo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (novela ZKP-O) zaradi uveljavitve Uredbe EJT. V okviru strokovnega oziroma medresorskega usklajevanja je državno tožilstvo aktivno sodelovalo pri pripravi (novega) Predloga Zakona o varstvu osebnih podatkov, Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tajnih podatkih, Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije; aktivno je sodelovalo tudi v delovni skupini za pripravo podlag za spremembe in dopolnitve ZDT-1.

Izjemno dobro sodelovanje in odzivnost ministrstva za pravosodje je bila izkazana tudi v segmentu priprave podzakonskih aktov, kot so Spremembe in dopolnitve DTR (Spremembe in dopolnitve Državnotožilskega reda so začele veljati 26. 10. 2019) ter Predlog Odredbe o spremembi Odredbe o številu mest državnih tožilcev.

Še vedno ostaja nekaj možnosti za izboljšave zaradi kritičnih normativnih mest tudi v veljavnem KZ-1. Državno tožilstvo je s svojimi opozorili in predlogi tudi sicer še naprej pripravljeno sodelovati pri dograditvi zakonika, ki bo prispevala k večji uspešnosti dela organa pregona.

Sodelovanje je potekalo tudi v postopkih sprejemanja posameznih aktov Evropskega parlamenta in Sveta ter v postopkih priprave na sprejem konvencij, ki so posredno povezane z delom državnega tožilstva.

Leta 2019 so državna tožilstva izpostavila naslednje težave pri izvajanju zakonodaje:

- novela ZKP-N je uvedla kar nekaj sprememb, pomembnih za državnotožilsko delo. Del sprememb se nanaša na izboljšanje položaja oziroma krepitev pravic oškodovancev. V tej zvezi so državna tožilstva dolžna zagotoviti prevode sklepov o zavrženju kazenskih ovadb v jezik oškodovanca, če ta to zahteva; državna tožilstva so dolžna, ob sprejemanju ovadb na zapisnik, oškodovancu posredovati informacije v zvezi s predkazenskim oziroma kazenskim postopkom in v zvezi z alternativnimi postopki; zaradi ugotovitve obstoja posebnih potreb po zaščiti, morajo tudi oceniti oškodovančevo stopnjo ogroženosti. Prenovljena je bila tudi ureditev prikritih preiskovalnih ukrepov, z dopolnjenim katalogom hujših kaznivih dejanj pri katerih je dopustno uporabiti ukrep tajnega opazovanja. Spremenjen je bil režim pridobivanja komunikacijskih prometnih in

sorodnih podatkov. Vse to so tožilci upoštevali pri izdajanju odredb (tajno opazovanje) in pri izdelavi predlogov za izdajo odredb po 149.b do 149.d členu ZKP;

- potreba po širitvi uporabe kaznovalnega naloga tudi na zadeve iz okrožne pristojnosti, glede na dosedanje uspešnost kaznovalnih nalogov ter dejstvo, da se tudi v zvezi z obtožnimi akti zaradi kaznivih dejanj iz okrožne pristojnosti zelo pogosto pričakuje izrek le pogojne obsodbe;
- potreba po spremembah DTR v delu, ki se nanaša na prenos in združitve zadev (v vseh zadevah, v katerih je podan predlog za prenos zadeve, odloča vodja državnega tožilstva, kar glede na velikost največjih državnih tožilstev, pomeni veliko časovno obremenitev za vodje državnih tožilstev);
- v vsakodnevni obravnavi se državno tožilstvo sooča s težavo pri zagotavljanju prevajanja glede zaslišanj tujih storilcev kaznivih dejanj po 148. členu ZKP. Ob napotitvi tujih prič k preiskovalnemu sodniku po 149. členu ZKP, ko je policija omejena z rokom šestih ur, se pokaže, da je časovna omejitev nerealna, ker je zelo zamudno že iskanje prevajalcev, na drugi strani pa se mora policija vendarle prepričati, da napotena oseba - priča kaznivega dejanja, o dejanju in njegovih okoliščinah karkoli ve;
- potreba po določitvi denarne kazni v določenem razponu, pri čemer bi se premoženjske razmere upoštevale pri izreku višine kazni, kar bi olajšalo tako predlaganje kot izrekanje denarnih kazni. Prav v sami zakonski ureditvi izrekanja denarnih kazni je namreč razlog za premajhen delež izrečene te kazni;
- državna tožilstva pri svojem delu ugotavljajo, da se oškodovanci v zvezi z izvajanjem alternativnih oblik kazenskega pregona, na vabila pogosto ne odzivajo. V takih primerih je državni tožilec dolžan sprožiti kazenski postopek, pri čemer običajno vloži obtožni predlog. V nadaljevanju pa oškodovanci, ko prejmejo obvestilo o predobravnavnem naroku ali glavni obravnavi, pisno sporočijo sodišču, da umikajo predlog za pregon, ali pa se, kljub pravilnemu vabljenju, naroka na sodišču ne udeležijo. Predlagamo, da se določba tretjega odstavka 306. člena ZKP razširi tudi na postopke poravnavanja in odloženega pregona, s čimer bi bilo prihranjeno delo državnemu tožilstvu in sodišču, odpadli pa bi tudi s tem povezani stroški;
- rok, ki ga ZKP v drugem odstavku 184. člena ZKP predvideva za vložitev obtožnice, je v obsežnih in pravno zelo zahtevnih zadevah, nerealen in praktično nedosegljiv. Ne gre spregledati, da je slednji rok v novem ZKP enak kot rok, ki ga je za vložitev obtožnice predvideval že Zakon o kazenskem postopku iz leta 1977. Zaradi hitrega tehnološkega napredka in družbeno gospodarskih sprememb so se razvile nove oblike kriminala (spletni kriminal, gospodarski in korupcijski kriminal, povezan s korporacijskim, davčnim, bančnim, borznim, zavarovalnim in evropskim pravom itd.), ki so veliko bolj zahtevne za dokazovanje. Navedene spremembe so vplivale na obsežnost zadev, čas trajanja postopkov in na organizacijo tožilskega dela, kar pa vse ni bilo upoštevano pri določitvi roka v drugem odstavku 184. člena ZKP.

6.5. DRŽAVNOTOŽILSKI NADZOR IN USMERJANJE

6.5.1. UVODNA POJASNILA

Ena izmed ključnih nalog Oddeleka za izobraževanje in strokovni nadzor VDT RS (v nadaljevanju: Oddelek), poleg izobraževalne funkcije, ki je obravnavana v posebnem poglavju, je tudi nadzor nad zakonitostjo, strokovno pravilnostjo in pravočasnostjo dela državnih tožilcev ter skrb za poenotenje državnotožilske prakse pri vseh okrajnih, okrožnih in višjih državnih tožilih enajstih okrožnih državnih tožilstev in njihovih zunanjih oddelkov, na SDT RS in Posebnem oddelku.

Enako kot že vsa leta pred tem, je leta 2019 Oddelek izvrševal svoje naloge z izvajanjem splošnih, usmerjenih, delnih in posameznih nadzorstvenih pregledov ter z obravnavanjem in reševanjem raznovrstnih pritožb in drugih vlog strank ter ostalih udeležencev v kazenskih postopkih oz. drugih zainteresiranih oseb, organov in institucij. Skladno ZDT-1, DTR, Merili za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe, ki jih je izdal Državnotožilski svet ter drugimi internimi akti in navodili, ki jih je delno tudi sam oblikoval, je Oddelek skozi strokovne preglede državnotožilskega poslovanja, dela in odločitev ter preko poročil in analiz, preverjal ažurnost ukrepanja, smotrnost uporabe procesnih pooblastil in možnosti ter pravilnost postopanja državnih tožilcev, pa tudi državnotožilskega osebja, tako na sistemskem nivoju kot tudi v konkretnih kazenskih zadevah. S podanimi napotili za odpravo pomanjkljivosti in napak, prenašanjem dobre prakse iz posameznih na vsa državna tožilstva ter izobraževanjem državnih tožilcev na področjih, na katerih se je pokazalo, da so najšibkejša, je poskušal poenotiti politiko pregona in prispevati k še kvalitetnejšemu tožilskemu delu v prihodnje.

Naloge Oddelka so izvajali vrhovni državni tožilci kazenskega oddelka, vrhovni državni tožilec civilno-upravnega oddelka in višji državni tožilci, ki jih je začasno in delno dodelil generalni državni tožilec. Pri tem je treba omeniti, da je večina vrhovnih državnih tožilcev vključena v več različnih oddelkov, tako da delo na kazenskopravnem področju s polno obremenitvijo opravljajo le štirje izmed njih, štirje pa z delno obremenitvijo (od 10 do 80 %), kar nikakor ne zadostuje za zagotavljanje v izvedbe vseh nadzorstvenih nalog, torej splošnih, usmerjenih, delnih in posameznih pregledov, kot jih predvideva ZDT-1. Tudi z vključitvijo vodij in namestnikov vodij okrožnih državnih tožilstev, ter drugih višjih državnih tožilcev teh tožilstev, ki so bili, z odločbo generalnega državnega tožilca, začasno in delno, največkrat za obdobje dveh do štirih mesecev, dodeljeni na VDT RS in vključeni v Oddelek, nam zato žal ni uspelo opraviti vseh z zakonom zahtevanih in z letnim načrtom predvidenih nalog. Ocenjujemo, da zmanjšano število pregledov ni imelo bistvenega vpliva, saj smo kljub temu pridobili celovito sliko o stanju na posameznih tožilstvih.

Oddelek je leta 2019 opravil en splošni strokovni pregled poslovanja in dela državnega tožilstva. Na videz malo, vendar je šlo za splošni strokovni pregled SDT RS, ki po obsežnosti in zahtevnosti zadev v ničemer ni primerljivo z drugimi tožilstvi in zahteva večji angažma pregledovalcev ter znatno več časa za svojo izvedbo. Hkrati je Oddelek izvedel še vsakoletni usmerjeni pregled nad delom poravnalcev in s tem tudi državnih tožilcev v poravnalnih zadevah ter obravnaval 50 zahtev Državnotožilskega sveta za izvedbo delnih strokovnih pregledov za potrebe njegovega odločanja o ustreznosti državnih tožilcev za opravljanje državnotožilske službe oziroma rednega, hitrejšega ali izrednega napredovanja državnih tožilcev v višji plačni razred, naziv ali položaj svétnika. Poleg tega je oddelek odločal še o 111 nadzorstvenih in drugih pritožbah nad delom posameznih državnih tožilcev, ki so jih vložili obdolženci, oškodovanci in ostale pravne ter fizične osebe, državni organi in institucije.

6.5.2. SPLOŠNI STROKOVNI PREGLED

Kot sledi iz navedenega je Oddelek leta 2019 opravil splošni strokovni pregled SDT RS. V njegovo pristojnost sodi obravnava najtežjih in najzahtevnejših kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, bančnega kriminala, pregon organiziranih hudodelskih združb, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, prepovedanimi drogami in drugimi psihotropnimi substancami, terorizmom in podobnimi dejanji, ki ogrožajo stabilnost države in varnost vsakega posameznika.

Strokovni nadzor je zajel pregled tožilstva kot celote, v katerem državnotožilsko službo opravlja kar 27 državnih tožilcev v splošno-kazenskem, gospodarsko-kazenskem, gospodarsko-korupcijskem, civilno-finančnem in pritožbenem oddelku. Nadzorstveni pregled je bil izveden s pregledom poslovanja in dela vseh imenovanih in dodeljenih državnih tožilcev in tožilskega osebja ter dela vodje, njegove namestnice in direktorice v obdobju od 1. 2. 2013 dalje, s statistično analizo tabel kot so predvidene v Merilih za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe ter neposrednim pregledom spisov, vpisnikov in druge dokumentacije, po metodologiji, ki je zajela vse vrste zadev in odločitev, z ocenjevanjem zakonitosti dela, pravočasnosti reševanja zadev, upoštevanja politike pregona, smotrnosti uporabe procesnih pooblastil in možnosti, še zlasti poravnavanja, odloženega pregona in kaznovalnega naloga, pravilnosti strokovnih odločitev, ustreznosti pisnih aktov ter urejenosti spisov in pisarniškega poslovanja, pa tudi morebitne primere dobre prakse, ki bi jo bilo vredno implementirati tudi pri drugih tožilstvih.

Pregledano je bilo delo državnih tožilcev v Kt, Ktpp, Ktr, Kti, Ftp in Cto zadevah, pri pripravi končnega poročila pa so bila uporabljena tudi poročila o opravljenih 20 pregledih dela iz preteklih let. Skupno je bilo tako pregledano preko 500 spisov, kar je eden od najboljšejši pregled tega tožilstva doslej, poleg tega pa tudi upravno poslovanje in vodenje, kar obsega pregled notranje organizacije in organizacijskega poslovanja, organizacijo dežurne službe, udeležbe na obravnavah, narokih in drugih dejanjih, zagotavljanje nadzora nad zakonitostjo in pravočasnostjo dela, obravnavanje nadzorstvenih pritožb in komunikacijo s strankami,

uvajanje pravic, obveznosti in odgovornosti državnih tožilcev in tožilskega osebja, kadrovske - personalne zadeve in seveda tudi druge odločitve v zadevah državnotožilske uprave.

V času priprave poročila pregled še ni v celoti zaključen, prve ugotovitve pa kažejo, da pri tem tožilstvu ni zaznani pomembnejših sistemskih napak., V posameznih zadevah so bile ugotovljene določene nepravilnosti in pomanjkljivosti, v zvezi s katerimi so pregledovalci podali ustrezna napotila.

6.5.3. USMERJENI STROKOVNI PREGLED

Nadzorni odbor nad delom poravnalcev v sestavi vrhovne državne tožilke, predstavnice poravnalcev in predstavnice ministrstva za pravosodje je leta 2019 opravil pregled dela poravnalcev s pregledom postopkov poravnavanja pri vseh okrožnih državnih tožilstvih, vključno z zunanjimi oddelki, pri SDT RS in pri Posebnem oddelku. Pregledovalci so z analizo statističnih podatkov ter s pregledom prejetih in rešenih zadev v obdobju od 1. 1. 2019 do 30. 9. 2019 ocenili zakonitost in vestnost dela poravnalcev, pravočasnost reševanja zadev, pravilnost odločitev in urejenost spisov in pisarniškega poslovanja.

Pregled je pokazal, da je delo poravnalcev dobro. V večini primerov izkazujejo ustrezno poznavanje namena tega instituta in se angažirajo v smeri celostne rešitve problema med osumljencem in oškodovancem ter so pri tem vestni in ažurni. Pregledovalci so, podobno kot že leta 2017 opozorili, da morajo tako poravnalci kot državni tožilci večjo pozornost nameniti urejenosti spisov, v katerih morajo ostati vse za postopek relevantne listine.

6.5.4. DELNI STROKOVNI PREGLED

Namen delnih strokovnih pregledov je, skladno z ZDT-1, z Zakonom o sodniški službi in z Merili za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe, ki jih je izdal Državnotožilski svet, preveriti delo vsakega posameznega državnega tožilca v triletnem obdobju od zadnjega pregleda oz. zadnjega napredovanja., Pri državnih tožilih, ki so zaprisegli na novo, je namen delnih strokovnih pregledov preveriti delo za prva tri leta za vsako posamezno leto posebej, na način, da se preizkusi in oceni njihove delovne sposobnosti in strokovno znanje, osebnostne lastnosti in socialne veščine. Pri državnih tožilih, ki opravljajo vodstvene funkcije, pa tudi sposobnost opravljanja nalog vodstvenega mesta. Ob tem se tudi ugotovi ali državni tožilci ustrezajo tožilski službi in ali dosegajo ustrezno stopnjo uspešnosti, kakovosti in strokovnosti dela ter poda ocena ali izpolnjujejo pogoje za redno, hitrejšo oz. izjemno napredovanje v plačnem razredu, v višji državnotožilski naziv, na višje državnotožilsko mesto ali na položaj svetnika.

Decembra 2018 je generalni državni tožilec izdal odredbe za pregled dela 29 okrajnih državnih tožilcev zaradi izdelave ocene državnotožilske službe za tretje leto opravljanje državnotožilske

službe. V 24 primerih je šlo za redno napredovanje, v treh za hitrejše napredovanje, v dveh pa za izjemno napredovanje. Pregledi so bili končani leta 2019, pregledanih pa je bilo 580 spisov. Pregledovalci so menili, da trije državni tožilci izpolnjujejo pogoje za hitrejše napredovanje, dva za izjemno napredovanje, ostali pa za redno napredovanje.

Leta 2019 je Oddelek od Državnotožilskega sveta prejel 49 predlogov za pregled dela državnih tožilcev, ki služijo kot podlaga za oceno njihove državnotožilske službe ter odločitev glede njihovega napredovanja. Navedeno predstavlja upad z letom poprej, ko je številka že dosegla kritično točko preko 80 pregledov, je pa skladen z dinamiko zaposlovanja državnih tožilcev. Predlogi so se nanašali na pet okrajnih, 28 okrožnih, 14 višjih in dva vrhovna državna tožilca. V 24 primerih šlo za redno napredovanje v višji plačni razred, v štirih za hitrejše napredovanje na položaj svétnika, v 20 je bilo potrebno izdelati oceno državnotožilske službe, od tega pri štirih po prvem letu opravljanja le-te ter v enem primeru odločiti o izpolnjevanju pogojev za izredno napredovanje v višji naziv.

Vrhovni in višji državni tožilci - pregled namreč lahko opravi le pregledovalec, ki ima vsaj eno stopnjo višji naziv kot pregledovani tožilec, v primeru vrhovnih državnih tožilcev pa generalni državni tožilec - so tako do trenutka poročanja odločili o 30 tožilcih, pri 19 postopek še ni končan. Pri novoimenovanih državnih tožilcih pregled praviloma zajema 20 spisov, pri ostalih se za izdelavo ocene njihove državnotožilske službe in redno napredovanje v plačnem razredu pregleduje po 30 spisov, pri kandidatih za hitrejše napredovanje po 40, pri kandidatih za izjemno pa 50 spisov. Navedeno pomeni, da so oziroma še bodo pregledovalci pregledali skupaj približno 1.510 spisov, kar ponuja dober vpogled v poslovanje in delo tako posameznih tožilcev kot tudi državnih tožilstev po vsej državi.

Do časa izdelave poročila je bilo zaključenih 37 pregledov. V 30 primerih so pregledovalci zaključili, da kandidati ustrezajo državnotožilski službi in tudi izpolnjujejo vse potrebne pogoje za napredovanje, pri šestih pregledih za hitrejše napredovanje, v enem primeru pa za izjemno napredovanje.

6.5.5. NADZORSTVENE PRITOŽBE IN POSAMEZNI NADZORSTVENI PREGLEDI

Skladno z določilom 155. člena ZDT-1 ima vsak udeleženec v postopku, ki ga vodi državni tožilec in ki s potrebnimi podatki izkaže pravni interes v svoji zadevi (vlagatelj), pravico vložiti nadzorstveno pritožbo, če meni, da državno tožilstvo neutemeljeno dolgo rešuje zadevo oz. neutemeljeno dolgo odlaša z delovanjem v postopku in tako onemogoča učinkovito izvrševanje njene pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Prav tako se, skladno z določilom šestega odstavka 174. člena ZDT-1, strokovni pregled v posamezni zadevi opravi, če je to potrebno za odločanje o nadzorstveni pritožbi, za poročanje in obveščanje oziroma za izvrševanje drugih pristojnosti po tem zakonu.

V širšem smislu v tem poglavju poročamo tudi o vseh ostalih aktivnostih oddelka v zvezi z vlogami strank in drugih fizičnih ter pravnih oseb in javnosti, v katerih so omenjene izrazile nezadovoljstvo z delom državnih tožilcev ter opozorile na domnevno nezakonitost, strokovno nepravilnost in neažurnost njihovega ravnanja ali neskladje z dosedanja prakso ali odločitvijo v konkretni kazenski zadevi. Sem štejemo tudi primere v katerih smo na podlagi lastnih zaznav pri obravnavi drugovrstnih vlog, medijskih objav, zaprosil samih državnih tožilcev ali drugih državnih organov ter institucij ocenili za potrebno, da zadevo podrobneje pregledamo.

Leta 2019 je Oddelek v delo prejel 111 novih zadev, kar predstavlja rahlo, vendar nepomembno zmanjšanje v primerjavi z letom 2018, ko je bilo takih zadev 122. Izmed teh jih je 105 izhajalo iz vlog strank in drugih upravičencev ter zainteresiranih oseb, v katerih so slednje izrazile nezadovoljstvo z delom državnega tožilstva ali posameznih tožilcev, šest pa jih je nastalo na lastno pobudo, ob obravnavi zadev pred drugimi oddelki ali na podlagi objav v medijih.

Največ pritožb nad delom državnih tožilcev so tudi leta 2019, enako kot že vsa pretekla leta, podali oškodovanci, in sicer v 68 primerih, 62 samostojno, šest pa po svojem pooblaščenju - odvetniku, in sicer večinoma zaradi nestrinjanja z odločitvijo državnega tožilca za zavrženje njihovih kazenskih ovadb; sledijo jim obdolženci v 15 zadevah, tudi tukaj 13 samostojno, dve pa po pooblaščenem zagovorniku, v katerih so nasprotovali pričetemu kazenskemu postopku oziroma vloženemu obtožnemu aktu, v nekaterih primerih pa so se pritožniki znašli v obeh vlogah hkrati (v dveh zadevah). Posamezne pritožbe, in sicer dve, smo prejeli tudi od storilcev prekrškov, ki so v svojih vlogah izrazili nezadovoljstvo z delom vrhovnih državnih tožilcev, ki ob njihovih pobudah niso našli podlag za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti zoper odločbe o prekrških. V 12 (lani 13) primerih pa so pritožbe v zvezi s postopki pred državnim tožilstvom podale druge zainteresirane osebe, državni organi in institucije kot na primer zakoniti zastopniki mladoletnih oseb, sorodniki strank kazenskega postopka, ovaditelji, ki z dejanjem niso bili oškodovani, sodniki, ministrstvo za pravosodje, ministrstvo za notranje zadeve, varuh človekovih pravic, novinarji, društva, združenja in anonimne osebe. Skladno s tehnološkim napredkom je bilo mnogo vlog poslanih preko elektronske pošte, pogosto tudi iz elektronskih naslovov, ki so zahtevali dodatno preveritev identitete pošiljatelja.

Vlagatelji so v svojih vlogah državnim tožilcem očitali domnevno neutemeljeno dolgo trajanje reševanja zadev oziroma odlašanje z delovanjem v postopku (nadzorstvene pritožbe po 155. členu ZDT-1) v 16 primerih, kar kaže na relativno stalnost tovrstnih pritožb. Skladno z določili 156. člena ZDT-1 je Oddelek nadzorstvene pritožbe, ki so se nanašale na neažurnost postopanja državnih tožilcev, odstopil v pristojno obravnavo vodjem okrožnih državnih tožilcev in SDT RS, z izjemo dveh primerov, ki sta se nanašala na postopanje same vodje tožilstva in o katerih je odločal generalni državni tožilec.

V preostalih 95 zadevah (kar predstavlja 86 % vseh zadev), so vlagatelji zatrjevali strokovno nepravilno odločitev v 87 primerih oziroma v 78 % tovrstnih zadev (leta 2018 v 75 %). V osmih primerih pa so zatrjevali druga ravnanja, s katerimi naj bi bile kršile njihove pravice kot na primer zavrnitev zahteve za vpogled v državnotožilski spis, pristranskost državnega tožilca, neprimerna pisna ali ustna komunikacija in podobno. Trend pripada teh zadev je tako že več let stalen.

V primerih, v katerih je bila strokovna nepravilnost, neustreznost postopanja ali odločitev državnega tožilca jasna in nedvoumna že po proučitvi navedb pritožnika in priložene ali preko podatkov elektronskega vpisnika in poročil državnih tožilcev pridobljene listinske dokumentacije, se za odreditev strokovnega nadzorstvenega pregleda spisa nismo odločili, pač pa smo, preko vodje državnega tožilstva, z ugotovitvami seznanili državnega tožilca, ki je napako zagrešil. Predlagali smo mu, naj zadevo ponovno prouči. Če je bilo napako še mogoče odpraviti, smo podali tudi napotilo, na kakšen način naj se to stori.

Strokovni nadzorstveni pregled so vrhovni in višji državni tožilci, na podlagi odredbe generalnega državnega tožilca, opravili v tistih zadevah, kjer brez pregleda spisa ni bilo mogoče z gotovostjo sklepati na nezakolitost, nepravilnost ali pomanjkljivost dela državnih tožilcev, so se pa te nakazovale v vlogah strank in priloženih listinah ali obvestilih drugih državnih organov in institucij ter obvestil v medijih. Vendar pa so bili taki primeri redki, tako da je bil posamični strokovni nadzor izveden le v sedmih zadevah (leto prej v 15) in skoraj v enaki meri v zadevah, v katerih so na nepravilnosti opozorile stranke ter drugi zainteresirani (štiri) in v primerih, v katerih je bil pregled odrejen na lastno pobudo (tri). V štirih primerih je šlo za pregled dela državnih tožilcev ODT v Ljubljani, dve zadevi sta se nanašali na delo ODT v Novi Gorici, ena pa na spis ODT v Kranju.

Iz ugotovitev pregledovalcev sledi, da so bile štiri pritožbe utemeljene, in sicer dve v celoti, dve pa delno. Vse se nanašajo na delo in poslovanje ODT v Ljubljani, kar ni zaskrbljujoče, saj gre za največje tožilstvo, ki v povprečju obravnava zahtevnejše primere, njegove stranke pa so tudi bolje informirane glede vlaganja nadzorstvenih in drugih pritožb.

Od celotnega števila 111 zadev, v katerih so vlagatelji zatrjevali, da so podane strokovne in druge vsebinske nepravilnosti pri delu državnih tožilcev je bilo tako, preko strokovnih pregledov ali takojšnjih neposrednih zaznav, ugotovljeno, da so utemeljene zgolj štiri oziroma 8 %, kar je daleč najnižja številka v vseh letih evidentiranja pritožb.

Kljub prizadevanju oddelka je v času poročanja 13 zadev ostalo nerešenih, zato je možno, da se odstotek še spremeni. Na splošno je mogoče zaključiti, da državni tožilci po večini svoje delo opravljajo dobro, primerno ažurno, vestno in strokovno pravilno, k čemur je, upajmo, prispeval tudi kvaliteten nadzor nad njihovim delom, hitra zaznava morebitnih napak in

pomanjkljivosti ter ustrezen odziv nanje, tako v obliki konkretnih napotil kot tudi izobraževanj na ravni države.

6.5.6. NADZOR DRŽAVNOTOŽILSKE UPRAVE

Cilj državnotožilske uprave je izboljšanje delovanja državnega tožilstva, povečanje njegove zmogljivosti in uspešnosti, tako da se poveča učinkovitost in kvaliteta dela tožilstev predvsem z boljšim upravljanjem razpoložljivih človeških in materialnih virov ter s časom, kar je povezano z boljšim sistemom nadzora ter jasno določeno odgovornostjo. Opravljanje zadev državnotožilske uprave na podlagi 154. člena ZDT-1 nadzoruje generalni državni tožilec, na okrožnih državnih tožilstvih, na SDT RS in Posebnem oddelku pa tudi vodje teh tožilskih enot.

V sklopu hierarhičnega nadzora tako lahko vodje zahtevajo pisna pojasnila in poročila o izvajanju posameznih nalog in pregledujejo spise, kar sledeč poročilom posameznih vodij, tudi redno in dosledno izvajajo, še zlasti v primerih vloženi nadzorstvenih pritožb (155. in 156. člen ZDT-1), prekoračenih rokov za reševanje zadev ter spisov, označenih kot zadeve posebnega pomena (PP) ali tistih, ki pred sprejemom dokončne odločitve potrebujejo odobritev vodje (OV). Zaradi poenotenja uporabe tožilskih pooblastil lahko vodje, skladno s 169. členom ZDT-1, po potrebi izdajo splošna navodila o učinkovitosti in enotnosti kazenskega pregona. Na podlagi primeroma naštetih razlogov v 170. členu ZDT-1 pa imajo vodje na voljo tudi institut prevzema zadeve.

Organizacijska struktura in delovni postopki tožilstev morajo biti prilagojeni dejanskemu obsegu in značilnostim kriminalitete na območju njihove pristojnosti. V skladu s tem so vsa državna tožilstva v svojih poročilih izpostavila, da vodje prek statističnih podatkov, grafov in tabel, ki jim jih posreduje SIC, aplikacije Vpisniki, v katero lahko v vsakem trenutku dostopajo sami, pa tudi prek lastnih evidenc in s fizičnim pregledovanjem zadev v koledarju, redno spremljali ažurnost postopanja državnih tožilcev v konkretnih zadevah ter obremenitev državnih tožilcev in strokovnih sodelavcev.

V podporo upravljanja je državnotožilska organizacija leta 2019 v svoje poslovanje implementirala sodoben analitičen sistem - t. i. orodja poslovne inteligence, ki omogočajo avtomatično izdelavo poročil s poudarkom na vizualizaciji podatkov, s tem pa kakovostnejše preglede in analize poslovanja. Takšno učinkovitejše spremljanje rezultatov poslovanja ter celovit analitični pregled dela omogoča sprejem optimalnih vodstvenih odločitev. V prihodnje pa bo z nadgradnjo analitičnih kapacitet segment ponujenih informacij razširjen še na pregled kadrovskih resursov ter na časovni prikaz določenih faz v postopkih.

Glede na tako kakovostne pridobljene informacije lahko vodje pravočasno in ustrezno ukrepajo, na primer s pogovorom z državnim tožilcem, ki zadevo obravnava, s postavitvijo rokov za sprejem državnotožilskega ukrepa, dodelitvijo strokovnega sodelavca kot pomoč nosilcu spisa ali predodelitvijo zadeve. O prekoračitvi 90 dnevnega roka reševanja zadev

okrožna državna tožilstva, SDT RS in Posebni oddelek mesečno obveščajo VDT RS, pri čemer gre večinoma za izrazito obširne in zapletene zadeve, zato vodje prošnjam državnih tožilcev za podaljšanje roka največkrat ugodijo.

Mehanizem, ki zagotavlja enotnost, zakonitost in strokovno pravilnost rešenih zadev, je tudi izhodna kontrola. Tako lahko vodje, na podlagi 169. člena ZDT-1, s splošnim navodilom za zagotavljanje učinkovitosti in enotnosti kazenskega pregona, določijo zadeve, o katerih morajo državni tožilci pred sprejemom odločitve vodji tožilstva predložiti osnutek odločitve (tako imenovane zadeve OV). Če je ocenjeno, da je osnutek pomanjkljiv ali nerazumljiv (predvsem je bil poudarek na pravih, zakonitih in natančnih izrekih obtožnih predlogov in obtožb), vodja tožilstva o tem obvesti državnega tožilca, ki mu je osnutek predložil in mu predlaga možen način odprave pomanjkljivosti ali napak.

Nadalje so vodje z določitvijo prednostnih zadev in rednim pregledovanjem zadev, ki so dalj časa v dopolnjevanju na policiji ali pri drugih organih ter v obravnavi na sodišču, državne tožilce spodbujali k izdelavi urgenc, vlaganju nadzorstvenih pritožb in drugih pospešitvenih sredstev. O zadevah posebnega pomena (tako imenovane zadeve PP) pa so z operativnimi poročili sprotno seznanjali tudi generalnega državnega tožilca. Poleg omenjenih mehanizmov nadzora večina vodij prav tako periodično spremlja delo državnih tožilcev s pregledovanjem vhodne pošte, predvsem prispelih sodnih odločb, kot tudi zapisnikov o narokih in glavnih obravnavah. Ob ugotovitvi napake ali pomanjkljivosti nanje opozorijo državnega tožilca, ki je na zadevi delal, po potrebi pa se zadeve obravnavajo tudi na kolegiju državnih tožilcev.

Tudi sicer je kolegijska obravnava pomembnejših ali zahtevnejših zadev, tako na ravni splošnih, oddelčnih in drugih strokovnih kolegijev po specifičnih področjih kazenskih zadev, postala že stalna praksa reševanja zadev. Za dodatno zagotavljanje enotnosti kaznovalne politike pa priporočamo majhnim ter srednje velikim državnim tožilstvom delovanje po vzoru enega izmed tožilstev, ki v zadevah, kjer je razpisan predobravnavni narok, najmanj en dan pred narokom zadevo predloži na kolegij državnega tožilstva, na katerem prisotni državni tožilci na podlagi podatkov poročevalca - nosilca spisa oblikujejo enoten predlog za izrek kazenske sankcije obdolžencu, ki bo priznal krivdo, kar se vpiše v poseben obrazec in vloži v spis. Državni tožilec, ki se nato udeležil naroka, je dolžan takšen enoten predlog upoštevati pri oblikovanju končnega predloga za izrek kazenske sankcije, ki ne sme bistveno odstopati od enotnega predloga.

Zgoraj predstavljene oblike in načini izvajanja nadzora državnotožilske uprave gotovo pripomorejo h kakovostnejšemu in hitrejšemu delu državnih tožilstev. Temeljiti nadzor v prihodnje pa bo pokazal ali bo potrebna prenova in konsolidacija poslovnih procesov.

7. PREGLED POSTOPKOV PO POSAMEZNIH SKLOPIH KAZNIVIH DEJANJ

7.1. UVODNO POJASNILO

Pravilnik v 12. členu zahteva spremljanje posameznih področij kriminalitete, kot je to razdelano v tem poglavju. Posamezna področja spremljanja so vezana na kazniva dejanja in skupine kaznivih dejanj, kot so določene v tabelah 44 letnih poročil posameznih državnih tožilcev in Skupnega poročila o delu državnih tožilcev za leto 2019.

Pri poročanju in obravnavanju posameznih sklopov kaznivih dejanj v tem poglavju na podlagi ugotovitev pri spremljanju državnotožilske prakse opozarjamo na vzroke in okoliščine za nastanek, povečanje, spreminjanje ali razvoj kriminalitete. Pri tem samo opisovanje primerov, četudi zanimivih, stopa v ozadje.

7.2. RAZVOJ KRIMINALITETE NA DOLOČENEM PODROČJU

7.2.1. GOSPODARSKA KRIMINALITETA

Pregon storilcev kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete zagotovo sodi med najzahtevnejša tožilska opravila, zato ker je gospodarsko kriminaliteto težko odkriti in preiskovati. Vzrokov za to je več, saj so storilci tovrstnih kaznivih dejanj pogosto ljudje s specifičnimi znanji, položajem in vplivom, posledice gospodarskih kaznivih dejanj pa niso neposredno in takoj vidne. Gospodarska kriminaliteta z vidika škode pomeni nevarnost ne zgolj za ekonomijo temveč celotno družbo, zato ker nezakonito pridobljeni dobiček posameznikov in elit povzroča rast socialne neenakosti in neupravičeno razslojevanje v družbi.

Na pojav gospodarske kriminalitete pogosto vpliva nezadostno obvladovanje tveganj, za kar bi morali poskrbeti notranji in zunanji organi revizije ter druge ustrezne oblike nadzora poslovanja, saj je uporaba kazenskega prava ultimo ratio za pregon najhujših negativnih pojavov na področju gospodarstva.

Ustanovitev in delovanje specializiranih enot znotraj policije in pravosodnih organov, specializacija, izobraževanje in učinkovito mednarodno sodelovanje povečuje verjetnost odkritja in ustreznega obravnavanja tovrstnih kaznivih dejanj.

V Politiki pregona je pregon gospodarskih kaznivih dejanj med prednostnimi zadevami naveden na prvem mestu. Ta kazniva dejanja postajajo čedalje bolj kompleksna, zapletena, nemalokrat tudi skrita pod navideznim plaščem zakonitosti. Generalni državni tožilec zato daje pomen borbi proti gospodarski kriminaliteti v svoji Politiki pregona in v pritožbeni politiki z zavzemanjem za ustrezne kazenske sankcije glede na pomen posameznih kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete.

V statističnem pregledu so navedena kazniva dejanja iz tabel predpisana v skladu s Pravilnikom. Iz njih izhajajo podatki o vseh najpomembnejših gospodarskih kaznivih dejanjih na način, da je mogoča primerjava s prejšnjim obdobjem poročanja.

Statistični podatki so izračunani po dogodkih za kaznivo dejanje, podatki pa se ne nanašajo na vsa kazniva dejanja iz 24. poglavja KZ-1 in KZ. V omenjeno poglavje spada 26 relativno heterogenih kaznivih dejanj, vsem je skupno, da varujejo gospodarstvo kot dejavnost, ki je nujna za človeško eksistenco.

Oblike izvršitvenih ravnanj so bila leta 2019 vsebinsko podobne kot leta prej. Državna tožilstva novih pojavnih oblik gospodarskega kriminala niso zaznala.

Kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ oziroma kaznivo dejanje zlorabe zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1 je osrednje in temeljno kaznivo dejanje v sklopu gospodarske kriminalitete in lahko tudi izjemno pomemben kazalnik pojavnosti gospodarske kriminalitete v državi. Zato bo v nadaljevanju najprej govora o tem kaznivem dejanju.

Državna tožilstva so leta 2019 zoper polnoletne osebe prejela kazenske ovadbe za 384 kaznivih dejanj, kar je znižanje pripada za 90 zadev oziroma za 19 % glede na leto 2018.

Državni tožilci so zoper fizične osebe vložili obtožne akte za 158 kaznivih dejanj, kar je ena tretjina več od leta 2018, ko jih je bilo 119. Zavrgli so kazenske ovadbe za 376 kaznivih dejanj (skoraj enako kot lani za 383 kazniva dejanja).

Leta 2019 je bilo izdanih obsodilnih sodb za 49 kaznivih dejanj, kar je enako kot leto prej. Oprostilnih sodb je bilo za 22 kaznivih dejanj, kar je isto število kot leto prej. Zavrnilnih sodb leta 2019 je bilo 12, medtem ko jih je bilo leto prej 25.

Zoper pravne osebe so državni tožilci kazenske ovadbe za 76 kaznivih dejanj, kar je za 3 % več kot leta 2018, skupno pa so leta 2019 obravnavali ovadbe za 201 kaznivih dejanj. Zavrgli so kazenske ovadbe za 78 kaznivih dejanj (lani za 58 kaznivih dejanj) oziroma 34 % več kot leto prej. Obseg obtoževanja zoper pravne osebe se kaže v vloženih obtožnih aktih za šest kaznivih dejanj, kar je dve več kot lani.

Vzrokov za povečanje ali zmanjšanje števila prijavljenih in kasneje obravnavanih storilcev kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ oziroma kaznivega dejanja zlorabe zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1 ni mogoče natančneje opredeliti zaradi raznolikosti področij, na katerih akterji teh dejanj delujejo. Pojasniti je mogoče le, da so storilci teh kaznivih dejanj praviloma odgovorne osebe gospodarskih družb. Praviloma gre za kršitev standarda skrbnosti dobrega gospodarstvenika, katerega posledice se raztezajo tudi na kazensko pravno področje.

Na strani storilcev gospodarskih kaznivih dejanj največkrat prevladujejo osebe, ki imajo znanja s specialnih področij, in sicer s področja delovne zakonodaje, finančno - davčnih predpisov ter področja obligacijskega in statusnega prava, kar predpostavlja izobražene in inteligentne udeležence. Njihove osebne značilnosti prihajajo do izraza v okviru izvršitvenih ravnanj, pri katerih gre za praviloma trajajoča in premišljena protipravna ravnanja v primerjavi z drugimi kaznivimi dejanji. Storilci zasledujejo namen, da bi lastna protipravna ravnanja čim bolj prikrili.

Tovrstna kazniva dejanja je tudi težje prepoznati in dokazati, težave v zvezi z odkrivanjem in pregonom gospodarskega kriminala pa izvirajo predvsem iz dejstva, da se ta kriminal dogaja pod plaščem legalnega poslovanja. Značilne so na primer svetovalne pogodbe brez dejanske vsebine, izdajanje fiktivnih računov zaradi zmanjšanja davčne osnove, plačila leasing pogodb ob fiktivnem najemu premočnin ali nepremičnin in tako dalje.

Kot izvršitvene oblike kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti se še vedno pojavljajo zlasti pridobivanje premoženjske koristi na podlagi fiktivnih poslov in finančnih tokov, ki nimajo realne podlage v opravljenih storitvah ali prometu blaga, financiranje nakupov nepremičnin s posojili ter odobravanje posojil za prevzem povezanih gospodarskih družb, posojila pa pozneje niso v celoti ali deloma odplačana. V tem segmentu so tožilstva obravnavala obsežne zadeve z obširno dokumentacijo, za razlago katere je potrebno specifično znanje s področja ekonomije, financ in bančništva.

Spremembe števila obravnavanih kaznivih dejanj zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti je pripisati tako spremembi zakonodaje kot sodne prakse. Uveljavitev novele KZ-1E, normativno posega v besedilo temeljnega kaznivega dejanja iz prvega odstavka 240. člena KZ-1, tako da za storitev kaznivega dejanja zadostuje eventualni naklep. Čeprav so bili do te spremembe nekateri kritični, je za prakso koristna.

Vse omenjeno kaže, da je usmeritev generalnega državnega tožilca, ki obravnava gospodarska dejanja kot izjemno prednostna v okviru sprejete Politike pregona, povsem ustrezna in nujna. V okviru sprejete kaznovalne politike in Politike pregona bo večja pozornost namenjena kaznivim dejanjem na škodo bančnega sistema in zadevam, v katerih ocenjena škoda ali korist presega 500.000 evrov. VDT RS ne soglaša s pavšalnimi ocenami v medijih in drugje, da tožilstva, zlasti SDT RS, niso učinkovita pri pregonu storilcev tako imenovane bančne luknje.

SDT RS je v letu poročanja obravnavalo 72 odprtih zadev s področja bančne kriminalitete. Glavnina teh je že na sodiščih.

V 19 zadevah so bili vloženi obtožni akti zoper skupno 68 oseb, od tega zoper 41 bančnikov, med katerimi so tudi člani uprav bank.

V fazi sodne preiskave se je nahajalo 20 zadev zoper skupno 114 osumljenih, izmed katerih je bilo 74 oseb v času storitve kaznivega dejanja zaposlenih v bančnem sektorju.

Do konca leta poročanja je bilo v bančnih zadevah izdanih 12 obsodilnih sodb, za skupno 18 oseb, od tega 13 bančnikov. Sedem obsodilnih sodb za osem oseb je že pravnomočnih.

Leta 2019 so sodišča izrekla obsodilne sodbe v dveh zadevah zoper skupaj pet obtoženih bančnikov. Nazadnje je sodišče januarja 2020 v odmevni bančni zadevi izreklo obsodilno sodbo zoper štiri fizične osebe - nekdanje bančnike na visokih položajih.

Podobno uspešno tožilstvo, predvsem SDT RS, obravnava tudi gospodarsko korupcijska kazniva dejanja v zdravstvu, kjer se kot temeljno kaznivo dejanje pojavlja kaznivo dejanje po 244. členu KZ oziroma 240. členu KZ-1.

Na področju pregona kaznivih dejanj v zdravstvu se je ob koncu leta na SDT RS obravnavalo 17 odprtih zadev. Večina zadev se že nahaja na sodiščih, v preostalih zadevah predkazenski postopki še niso zaključeni.

Do konca leta je bilo vloženih šest obtožnih aktov. Postopek po vloženi obtožbi se vodi zoper 36 oseb, od tega 31 fizičnih oseb in pet pravnih oseb.

V fazi sodne preiskave so se ob koncu leta poročanja nahajale štiri zadeve zoper devet fizičnih oseb.

Leta 2019 so sodišča izdala tri sodbe za skupno štiri fizične osebe. Vse sodbe so obsodilne, dve sta že pravnomočni.

Za dosego teh rezultatov je bilo potrebno dolgotrajno in strokovno delo tožilcev SDT RS, zato očitke posameznikov in skupin o skupin o neuspešnem delu tožilstva na tem mestu ponovno zavračamo. Prav od rezultatov pregona najzahtevnejše bančne in korupcijske kriminalitete bo odvisen položaj in ugled tožilstva v pravosodju in v družbi nasploh. Zato VDT RS tovrstnemu pregonu, kot že poudarjeno, namenja posebno pozornost.

Glavnina izdelanih tožilskih aktov na obeh izpostavljenih področjih je že na sodišču. Pričakuje se, da bodo sodišča prav tako prepoznala pomen tovrstnih zadev in, da se bo število sodnih odločb v kratkem povečalo sorazmerno številu vloženih obtožnih aktov. K temu bi zagotovo pripomogla ustrezna organiziranost sodišč v smisli specializacije.

Kaznivo dejanje poslovne goljufije po 234.a členu KZ oziroma 228. členu KZ-1 je med gospodarskimi kaznivimi dejanji najpogostejše kaznivo dejanje.

V tem segmentu so leta 2019 državna tožilstva zoper polnoletne osebe prejela kazenske ovadbe za 683 kaznivih dejanj, lani pa za 803, kar predstavlja 15 % upad leta 2019.

Obravnavala so kazenske ovadbe za 1.617 kaznivih dejanj poslovne goljufije, leto prej 1.942 oziroma za 17 % manj. Tožilci so zavrgli ovadbe za 685 kaznivih dejanj, kar je 42 % od skupnega

števila obravnavanih dejanj iz ovadb, pri čemer je odstotek zavrženj nižji kot 2018 ko so tožilstva zavrгла 912 kaznivih dejanj in je bil ta 47 %.

Obseg obtoževanja se kaže v vloženih obtožnih aktih za 288 kaznivih dejanj, ki se je v primerjavi z obsegom iz leta 2018, ko je bilo vloženih za 375 kaznivih dejanj, zmanjšal za 13 %.

Zoper fizične osebe so sodišča izdala obsodilne sodbe za 109, lani za 232 kaznivih dejanj, oprostilne sodbe za 44, lani za 94 kaznivih dejanj, ter zavrnilne sodbe za 49, lani za 86 kaznivih dejanj.

Za kaznivo dejanje poslovne goljufije so zoper pravne osebe državna tožilstva leta 2019 prejela kazenske ovadbe za 349 kaznivih dejanj, leta 2018 pa za 375 dejanj, kar predstavlja 7 % upad leta 2019.

Skupno so tožilstva obravnavala kazenske ovadbe za 718 kaznivih dejanj zoper pravne osebe, kar je 13 % manj kot leto prej, ko so tožilstva obravnavala 866 kaznivih dejanj. Prenesenih ovadb je bilo za 369, lani pa 491 kaznivih dejanj.

Število zavrženj kazenskih ovadb zoper pravne osebe je leta 2019 znašalo 398 in se je glede na leto 2018 zmanjšalo za 22 %. Delež zavrženj kazenskih ovadb zoper pravne osebe glede na skupno število ovadb v delu pa je bil leta 2019 s 55 % skoraj enak kot lani, ko je znašal 56 %, kar kaže na obstoj enotnih kriterijev obravnavanja tega kaznivega dejanja

Obseg obtoževanja se je zoper pravne osebe po letu zmanjšal, saj so tožilci leta 2019 vložili obtožne akte za 16, lani pa 27 kaznivih dejanj. Sodišča so izdala obsodilne sodbe za tri kazniva dejanja v letu 2019, lani za pet kaznivih dejanj.

Vzrok za veliko število več tovrstnih kaznivih dejanj je, da pri poslovanju med gospodarskimi subjekti še vedno ni vzpostavljena finančna disciplina. Izvršitvena ravnanja navedenega kaznivega dejanja so se manifestirala prek lažnih obljub o plačilu oziroma prikrivanja, da obveznosti ne bodo izpolnjene, kar je imelo za posledico neizpolnitev dogovorjenih obveznosti v okviru poslovanja med posameznimi strankami (na primer neplačilo dobavljenega blaga oziroma opravljenih storitev, neopravljene plačane storitve ali nedobavljeno plačano blago in tako dalje). V navedenem sklopu večinski del predstavljajo poslovne goljufije, za katere je značilno, da kazenske ovadbe oškodovanci vlagajo potem, ko izvršilni postopki niso bili uspešni. Večinoma so obdolženci osebe, ki s svojo prepričljivostjo ter zlasti z izkoriščanjem dolgotrajnih poslovnih odnosov prekrijejo, da so zašli v finančne težave, zaradi česar nimajo več objektivnih možnosti, da bi poravnali storitve ali plačali kupljeno blago, pa vendar še vedno poslujejo.

Podane kazenske ovadbe so bile velikokrat namenjene ustvarjanju pritiska zaradi plačila obveznosti. Stališče VDT RS glede tega je, da državni tožilci niso izvršilni organ, ter da se morajo take zadeve reševati v okviru civilnega prava.

Glede pravnih oseb v pretežnem delu velja, da so kaznivo dejanje poslovne goljufije storile na način, da so razpolagale s kaznivim dejanjem pridobljeno premoženjsko koristjo oziroma da so tako korist pridobile. Pravne osebe so bile pogosto brez premoženja oziroma v stečajnem postopku in je bil s strani tožilcev zato za opustitev pregona uporabljen razlog smotrnosti iz 28. člena ZOPOKD.

Še vedno velja, da so ovaditelji premalo skrbni pri sklepanju poslov. Zlasti samostojni podjetniki in mala podjetja bonitete sopogodbениkov ne preverjajo, pa tudi če jo, in boniteta ni najboljša, sprejmejo tveganje, očitno s ciljem povečati prihodke (za vsako ceno). Včasih oškodovanci sklenejo pogodbo brez predložitve vse zahtevane dokumentacije, za katero se neredko izkaže, da so ponaredki. Premalo skrbni pa so tudi pri izvajanju pogodb, zlasti pa pri hitri (civilni) izterjavi terjatev.

Vrhovno sodišče RS je v zahtevi za varstvo zakonitosti v odločbi pod I Ips 93283/2010 z dne 21. 9. 2017 postavilo strožja merila pri opisovanju zakonskih znakov in posledično dokazovanju naklepa storilca in preslepitvenega namena, kar zagotovo vpliva tako na postopanja in odločanja tožilcev kot tudi sodnikov.

Kaznivo dejanje poneverbe po 245. členu KZ in kaznivo dejanje poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1, sta dve izmed pogostejših kaznivih dejanj zoper gospodarstvo.

Državna tožilstva so leta 2018 za kaznivo dejanje po 209. členu KZ-1 zoper fizične osebe prejela kazenske ovadbe za 306, leta 2019 pa za 322 kaznivih dejanj, kar je primerljivo. Leta 2019 so tožilstva skupaj imela v delu 603 kazniva dejanja. Prejetih ovadb je bilo 5 % več kot leta 2018.

Državni tožilci so vložili obtožne akte za 122 kaznivih dejanj, pri čemer gre za povečan obseg obtoževanja v primerjavi z letom 2018 za 11 %. Zoper polnoletne osebe so sodišča izdala obsodilne sodbe za 98 kaznivih dejanj, oprostilne sodbe za 14 kaznivih dejanj in zavrnilne sodbe za 17 kaznivih dejanj, kar bistveno ne odstopa od strukture izrečenih sodb leta 2018.

Zoper pravne osebe so državna tožilstva leta 2019 prejela kazenske ovadbe za 21 kaznivih dejanj oziroma deset več kot leta 2018, skupno pa so obravnavala ovadbe za 50 kaznivih dejanj, s čimer je obseg skupnega števila kazenskih ovadb v primerjavi z letom ostal isti. Vložen je bil obtožni akt za dve kaznivi dejanji, v lanskem letu ni bil vložen nobeden. Sodišča niso izdala nobene sodbe v lanskem letu obsodilno za dve kaznivi dejanji, oprostilno in zavrnilno za eno kaznivo dejanje.

Značilni izvršitveni način obravnavanega kaznivega dejanja je nepooblaščen dvig sredstev s transakcijskega računa gospodarske družbe, pogosti so tudi primeri, ko si storilci z dostopom do gotovine prilastijo dnevne izkupičke, upravitelji večstanovanjskih stavb si prilastijo sredstva rezervnega sklada, najemniki si prilastijo predmete iz najetih prostorov ter osebe, ki jim preneha delovno razmerje, ne vrnejo njim zaupana sredstva v zvezi z zaposlitvijo. Večinoma storilci v praksi opravljajo izvršitvena ravnanja v gospodarskih družbah v obliki prilaščanja denarja oziroma premičnih stvari. Običajno imajo storilci v gospodarskih družbah dostop do gotovine in premičnih stvari, ki so jim zaupane.

Posamezni zagovori storilcev grejo v smeri, da jim delodajalec ni izplačal plače. Kazenske ovadbe v navedenih primerih izvirajo iz neurejenih odnosov med delodajalci in delavci, ko jim delodajalci ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi očitajo, da so si prisvojili posamezne predmete.

Kazenske ovadbe navadno obsegajo več očitkov, ki pa očitno kažejo na kršitve pogodbe o zaposlitvi oziroma delovnopravne zakonodaje in bi lahko bili podlaga le za ugotavljanje disciplinske odgovornosti delavca.

Del večje skupine kaznivih dejanj zoper gospodarstvo je kaznivo dejanje oškodovanje upnikov iz 234. člena KZ oziroma 227. člena KZ-1. Državna tožilstva so leta 2019 zoper polnoletne osebe prejela kazenske ovadbe za 112 kaznivih dejanj, skupaj z ovadbami iz preteklih obdobj pa so obravnavala ovadbe za 333 kaznivih dejanj. Primerjava s podatki iz leta 2018 kaže na zmanjšanje prejema kazenskih ovadb za 7 % in zmanjšanje skupnega obsega kazenskih ovadb v delu za 6 %. Vzrok za zmanjšanje števila tovrstnih kaznivih dejanj lahko iščemo v stabilnem gospodarskem položaju v državi.

Obseg obtoževanja se kaže v vloženih obtožnih aktih za 27 kaznivih dejanj, pri čemer se v primerjavi s podatki iz leta 2018 v tem segmentu kaže povečanje tožilskih aktivnosti za 15 %. Državni tožilci so v letu poročanja prejeli obsodilno sodbo za 13 kaznivih dejanj, leto prej za devet kaznivih dejanj, oprostilno sodbo za pet kaznivih dejanj, leta 2018 za 19 kaznivih dejanj in zavrnilno sodbo za eno kaznivo dejanje.

Zoper pravne osebe je bilo leta 2019 vloženih kazenskih ovadb za 30 kaznivih dejanj. Državni tožilci so obtožne akte vložili za štiri kazniva dejanja. V lanskem letu so bili obtožni akti vloženi za tri kazniva dejana. Zoper pravne osebe je bila izdana ena obsodilna in ena zavrnilna sodba.

Storilci izvršijo navedeno kaznivo dejanje največkrat tako, da prenašajo premoženja na druge (povezane) družbe, prednostno in ne upravičeno poplačajo nekatere upnike, in sklepajo lažne pogodbe. Storilci praviloma preusmerijo denarne tokove mimo transakcijskega računa družbe na transakcijske račune povezanih družb, v praksi s sklenitvijo fiktivnih kreditnih pogodb in

pogodb o odstopu terjatev. S preusmerjanjem plačil naročnikov storitev na račune povezanih družb izigrajo vrstni red upnikov, čakajočih na poplačilo svojih terjatev.

Zakonodajalec je z novelo KZ-1E razširil polje kaznivosti za temeljno obliko obravnavanega kaznivega dejanja, saj se za izpolnitev zakonskega znaka ne zahteva, da storilec z izvršitvenim ravnanjem doseže prepovedano posledico v obliki škode, ki presega veliko premoženjsko vrednost, ampak po noveli zadostuje že kakršenkoli znesek. Povzročena škoda upnikom, ki presega 50.000 evrov, pa je kvalificirana oblika tega kaznivega dejanja s predpisano višjo kaznijo zapora.

Kaznivo dejanje davčne zatajitve iz 254. člena KZ in 249. člena KZ-1 ter kaznivo dejanje goljufige na škodo EU iz 229. člena KZ-1 lahko obravnavamo skupaj, saj v obeh primerih storilci oškodujejo proračun - v prvem primeru državni proračun in posredno lahko tudi proračun EU, v drugem pa splošni proračun EU ali proračune, ki jih upravlja EU ali se upravljajo v njenem imenu.

Državna tožilstva so zoper fizične osebe leta 2019 prejela kazenske ovadbe za 367 kaznivih dejanj oziroma za 23 % več kot leta 2018. Skupno število kazenskih ovadb v delu leta 2019 je znašalo 836 kaznivih dejanj, kar v primerjavi z letom prej pomeni povečanje za 29 %. Obseg obtoževanja se kaže v vloženih obtožnih aktih za 100 kaznivih dejanj, pri čemer so tožilci leta 2018 vložili obtožne akte za 106 kaznivih dejanj.

Zoper polnoletne osebe so državna tožilstva prejela obsodilno sodbo za 58 kaznivih dejanj, leto pred tem za 66 kaznivih dejanj, oprostilno sodbo za 14 kaznivih dejanj in zavrnilno sodbo za deset kaznivih dejanj, v prejšnjem letu pa oprostilno sodbo za deset kaznivih dejanj in zavrnilno za pet kaznivih dejanj.

Tudi pri pravnih osebah se je trend povečanja pripada kazenskih zadev za obravnavani kaznivi dejanji v letu poročanja povečal, in sicer so bile kazenske ovadbe vložene za 196 kaznivih dejanj oziroma za 68 % več kot leto prej. Skupno so državni tožilci obravnavali kazenske ovadbe za 406 kaznivih dejanj, kar je 40 % več kot leta 2018. Od tega so zavrgli kazenske ovadbe za 89 kaznivih dejanj, pri čemer so leto prej tožilci zavrgli kazenske ovadbe za 52 kaznivih dejanj. Aktivnost obtoževanja je padla, vloženi so bili obtožni akti za 11 kaznivih dejanj, v letu 2018 za 15 kaznivih dejanj. Obsodilne sodbe so bile izrečene za 12 kaznivih dejanj, izdana je bila ena oprostilna in dve zavrnilni sodbi, kar je več kot leta 2018, ko so bile izdane samo dve obsodilni sodbi in ena zavrnilna sodba.

Spremenjen 249. člen KZ-1 je razširil polje kaznivosti tako, da se kot davčna utaja upošteva utajen znesek najmanj 50.000 evrov, ne glede na vrsto utajenega davka, v obdobju enega leta, tej spremembi je mogoče pripisati trend povečanja teh kaznivih dejanj.

Storilci tovrstnih kaznivih dejanj so največkrat odgovorne osebe gospodarskih družb. Pri obravnavanju teh kaznivih dejanj so državni tožilci odvisni predvsem od ugotovitev FURS.

V zadnjih letih se kot storilci kaznivih dejanj pojavljajo tudi tujci, ki kot samostojni podjetniki ali lastniki oziroma direktorji gospodarskih družb poslujejo v Sloveniji in ne plačajo davka. Kot težava pa se pojavlja okoliščina, da so gospodarske družbe, ki so se z davčno zatajitvijo okoristile, med potekom kazenskega postopka že izbrisane ali so brez premoženja.

V okviru obravnavanega kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 kot utajeni davščini prevladujeta davek od dohodka pravnih oseb in davek na dodano vrednost. Pri davku na dodano vrednost gre pogosto za mednarodne davčne vrtiljake, v katerih so udeležene družbe iz več držav EU, gospodarske družbe, registrirane v Sloveniji. Storilci teh kaznivih dejanj delujejo v več državah, zato se preiskovanje še dodatno otežuje in podaljša, saj je dokaze za kazenski pregon mogoče pridobiti le z uporabo instituta mednarodne pravne pomoči.

Pogosto se v povezavi z navedenimi kaznivimi dejanji obravnavata tudi kaznivo dejanje ponareditev ali uničenja poslovnih listin po 235. členu KZ-1 in kaznivo dejanje ponarejanja listin po 251. členu KZ.

V preteklosti so bile obsodbe za kaznivo dejanje goljufije na škodo EU redkost. Leta 2018 in še bolj leta 2019 pa so tožilci tudi na tem področju dosegli vidne rezultate, saj je bilo pred dvema letoma 17 obsojenih za to kaznivo dejanje, od tega 15 fizičnih oseb. Leta 2019 je bilo obsodb za 35 kaznivih dejanj. Obtožni akti so bili vloženi za 35 kaznivih dejanj. Tožilstva so prejela ovadbe za 53 kaznivih dejanj.

Ocena tega področja je pomembna z vidika aktivnosti Evropskega javnega tožilstva, ki bo izključno pristojen za preiskavo in obtožbo storilcev kaznivih dejanj na škodo finančnih interesov EU.

VDT RS, skupaj z Uradom za nadzor proračuna RS koordinira delovanje tožilstev v predkazenskih postopkih. Iz poročila je razvidno, da kvantitativni kazalci delovanja državnih tožilstev odražajo stabilno prizadevanje za boj proti goljufijam na škodo finančnih sredstev EU z instrumenti kazenskega prava.

Na mednarodni ravni tovrstna kazniva dejanja obravnava OLAF (European Anti-Fraud Office/European Commission). Kot tarče tovrstnih kaznivih dejanj pa se pojavljajo ministrstvo za gospodarstvo, Javna agencija za tehnološki razvoj, Zavod za zaposlovanje v zvezi s subvencijami za težko zaposljive osebe, Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja ter drugi. Pravnomočno so bile končane štiri zadeve, od tega tri z obsodilno sodbo zoper sedem fizičnih oseb. V 25 zadevah, ki so večinoma kompleksnejše z vidika števila obdolženih oseb in domnevno nastale škode za javne finance EU in Slovenije, državna tožilstva pričakujejo odločitev sodišč.

Poročilo o kaznivih dejanjih s področja gospodarske kriminalitete se zaključuje s skupino kaznivih dejanj pranja denarja po 252. členu KZ oziroma 245. členu KZ-1. Pranje denarja je donosna finančna kriminalna dejavnost, ki uničuje tako pravni kot finančni sistem. Osnovni namen preprečevanja in odkrivanja pranja denarja je ohranjanje učinkovitosti pravosodnega sistema, v ožjem smislu pa tudi ohranjanje temeljnih vrednot zdravega finančnega in gospodarskega sistema.

Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v naši nacionalni zakonodaji uzakonjeno s 1. 1. 1995. V preteklosti je bilo večkrat spremenjeno in dopolnjeno, z namenom določene opredeliti njegove znake.

Kazenski pregon storilcev navedenega kaznivega dejanja je zahteven proces, predvsem zaradi dokazovanja predhodnega kaznivega dejanja. Treba je opozoriti na izredno restriktivno prakso Vrhovnega sodišča RS glede dokazanosti predhodnih kaznivih dejanj, iz katerih naj bi storilec pral denar.

V Sloveniji smo na prvo pravnomočno sodbo za kaznivo dejanje pranja denarja čakali deset let.

Do konca leta poročanja je bilo vloženih šest obtožnih aktov, in sicer štiri obtožnice (od teh ena neposredna) ter dva obtožna predloga. Postopek po vloženih obtožbi se vodi zoper 36 oseb, od tega 31 fizičnih oseb in pet pravnih oseb, skupna škoda oziroma protipravna premoženjska korist v teh zadevah znaša vsaj 1.327.363 evrov.

Leta 2019 so na prvi stopnji izdane obsodilne sodbe za 31 kaznivih dejanj. Na sodiščih je v postopku sodne preiskave 26 kaznivih dejanj, kar pomeni, da so bila državna tožilstva na tem področju aktivna. Tožilci so dosegli obsodilne sodbe za 31 kaznivih dejanj, kar je bistveno več kot leta 2018, ko je bila izrečenih 18 obsodilnih sodb. Tožilci imajo leta 2019 v delu skupaj zadeve za 203 kazniva dejanja.

Borzna kriminaliteta

Med borzno kriminaliteto prištevamo kaznivi dejanji zlorabe notranjih informacij (243. člen KZ in 238. člen KZ-1) in kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov (239. člen KZ-1).

Leta 2019 so tožilstva za kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije prejela ovadbe za 13 kaznivih dejanj, zavrгла so eno kazensko ovadbo. Sodišče je izdalo eno obsodilno sodbo. V delu imajo tožilci skupaj zadev za 24 kaznivih dejanj. Leta 2018 so tožilci za navedeno kaznivo dejanje prejeli dve kazenski ovadbi, vložili obtožne akte za sedem kaznivih dejanj, sodišča pa so izrekla tri obsodilne sodbe.

Za kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov velja, da so imeli tožilci v delu eno zadevo, eno zadevo pa je tožilstvo zavrglo. Nabor iz leta 2018 je podoben, saj so tožilci prejeli in zavrgli dve kazenski ovadbi ter vložili eno zahtevo za preiskavo. Tudi v letu 2018, enako kot leta 2019, sodišča niso izdala nobene sodbe.

Doseženi rezultati preiskovanja in obtoževanja borzne kriminalitete ne ustrezajo stopnji protipravnosti in finančne škode, ki jo povzroča tovrstna kriminaliteta. Zato se izpostavlja potreba po specializaciji državnih tožilcev, ki bi obravnavali tovrstno kriminaliteto, ter predvsem okrepitev in razširitev sodelovanja med tožilci in pristojnimi organi, zlasti na področju trga vrednostnih papirjev.

7.2.2. KORUPCIJSKA KRIMINALITETA

V skladu z družbenim pojmovanjem se korupcija razume kot zloraba zaupane moči za zasebno korist. V slovenskem pravnem redu je korupcija normativno opredeljena kot vsaka kršitev dolžnega ravnanja uradnih in odgovornih oseb v javnem ali zasebnem sektorju ter ravnanja oseb, ki so pobudniki kršitev, ali oseb, ki se s kršitvijo lahko okoristijo zaradi neposredno ali posredno obljubljenе, ponujene ali dane oziroma zahtevane, sprejete ali pričakovane koristi zase ali za drugega. V kazenskem pravu je pojem korupcije ožji, saj se nanaša na področje dajanja ali sprejemanja daril zaradi pridobitve ali ohranitve posla, zaradi storitve ali opustitve uradnega dejanja ali za nezakonito posredovanje. Korupcija pa se pojavlja tudi v zvezi s tako imenovanimi volilnimi kaznivimi dejanji zaradi tega, da kdo glasuje ali ne glasuje ali da ne glasuje veljavno.

Pojav korupcije v družbi negativno vpliva na socialne, zakonodajne, politične in ekonomske vidike družbenega razvoja, na zmanjšanje proračunov ter oviranje konkurence, s tem pa vpliva na blaginjo potrošnikov, na zaupanje v državne institucije in v vladavino prava. Hkrati korupcija zmanjšuje pomen in integriteto družbe in družbenih vrednost, vse v korist zasebnih interesov storilcev koruptivnega dejanja. Objekti varstva korupcijskih kaznivih dejanj so gospodarstvo, uradna dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva ter volilna pravica in volitve, zato se med korupcijsko kriminaliteto uvrščajo naslednja kazniva dejanja: kršitev proste odločitve volivcev po 151. členu KZ-1 (162. člen KZ), sprejemanje podkupnine pri volitvah po 157. členu KZ-1 (168. člen KZ), nedovoljeno sprejemanje daril po 241. členu KZ-1 (247. člen KZ), nedovoljeno dajanje daril po 242. členu KZ-1 (248. člen KZ), jemanje podkupnine po 261. členu KZ-1 (267. člen KZ), dajanje podkupnine po 262. členu KZ-1 (268. člen KZ), sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje po 263. členu KZ-1 (269. člen KZ) ter dajanje daril za nezakonito posredovanje po 264. členu KZ-1 (269.a člen KZ).

Politika pregona državnega tožilstva obravnavo korupcijskih kaznivih dejanj določa kot prednostno, pri čemer se večja pozornost namenja dejanjem v zvezi z velikimi sistemi javnih

storitev (zdravstvo, energetika, telekomunikacije, nacionalni projekti ...) in poslovanjem lokalnih skupnosti.

Za obravnavo korupcijskih kaznivih dejanj, razen za kaznivo dejanje kršitve proste odločitve volivcev po 151. členu KZ-1 ter kaznivo dejanje sprejemanje podkupnine pri volitvah po 157. členu KZ-1, je pristojno SDT RS, lahko pa vodja SDT RS iz razloga smotrnosti odredi, da se zadeva s področja korupcijske kriminalitete, za katero je sicer pristojno SDT RS, dodeli krajevno pristojnemu okrožnemu državnemu tožilstvu. Kot izhaja iz poročil okrožnih državnih tožilstev, so slednja obravnavala tudi tovrstna kazniva dejanja blažjih oblik.

Državna tožilstva so leta 2019 prejela 222 kazenskih ovadb za tovrstna kazniva dejanja zoper fizične in pravne osebe, pri čemer je število prejetih kazenskih ovadb povsem primerljivo s preteklim letom, ko je bilo prejetih 229 kazenskih ovadb. Leta 2017 je bilo zaznati trend zmanjšanja števila prejetih kazenskih ovadb zoper fizične in pravne osebe (170 ovadb), kar je bilo tedaj mogoče pripisati predvsem okoliščini, da je tovrstna kazniva dejanja težko odkriti, saj se udeležence korupcijskih kaznivih dejanj praviloma naznani šele, ko na strani storilca v povezavi z morebitnimi tveganji v sorazmerju z višini koristi ni interesa za nadaljnje ukvarjanje s kriminalno dejavnostjo. Leto 2018 je izkazovalo trend povečanja prejetih kazenskih ovadb, ki se je leta 2019 ustalil, kar kaže na uspešno delo tožilstva in policije pri odkrivanju korupcijskih kaznivih dejanj.

Leta 2019 je bilo iz preteklega leta prenesenih 140 kazenskih ovadb zoper pravne in fizične osebe, kar pomeni, da so imela državna tožilstva skupno v delu 362 tovrstnih kazenskih ovadb zoper fizične in pravne osebe. Državna tožilstva so zavrgla 101 kazensko ovadbo (119 leta 2018), pri čemer je delež v tem segmentu primerljiv z deležem iz leta 2018 (leta 2018 je bilo zavrnjenih približno 31 % vseh kazenskih ovadb, leta 2019 pa približno 28 % vseh kazenskih ovadb).

Državni tožilci so vložili obtožne akte za 147 tovrstnih kaznivih dejanj oziroma za 22 % manj kot leta 2018 (188 leta 2018). Sodišča so na podlagi vloženih obtožnih aktov izdala obsodilno sodbo za 21 kaznivih dejanj, kar je za 30 % manj kot leta 2018 (30 obsodilnih sodb). Leta 2019 so sodišča izdala devet oprostilnih sodbi (tri leta 2018) ter eno zavrnilno sodbo (dve leta 2018). Državni tožilci so zoper sodbe sodišča v 13 primerih vložili pritožbo, pri čemer je bilo šestkrat pritožbi ugodeno, sedemkrat pa ne.

Leta 2019 je sicer zaznati trend zmanjševanja števila obsodilnih sodb ter povečanja števila oprostilnih sodb glede na preteklo leto, vendar pa je pri tem pomemben podatek, da se na sodiščih v različnih fazah kazenskega postopka nahaja še 225 odprtih zadev v katerih so tožilstva sprožila postopek zaradi storitve korupcijskih kaznivih dejanj, sodišča pa še niso izrekla prvostopenjske sodbe. Sicer pa je trend zmanjševanja števila vloženih obtožnih aktov ter zmanjševanja števila obsodilnih sodb mogoče pripisati predvsem okoliščini, da je

obravnavana kazniva dejanja težko dokazati. Razlog je v tem, da ima pri teh kaznivih dejanjih korist tako ena kot druga stran, torej tako dajalec kot prejemnik koristi, pri čemer pa tretjih oseb, ki bi lahko nastopale kot priče, praviloma ni. Vsa nezakonita ravnanja so namreč skrita očem, ravnanja pa so v celoti netransparentna, pri čemer storilci za seboj ne puščajo sledi oziroma so le te zabrisane. Največkrat so edini dokazni viri osebe, ki so pri poslu sodelovale, slednji pa ne izkazujejo interesa za sodelovanje v kazenskem postopku, saj so praviloma tudi sami udeleženci oziroma storilci kaznivih dejanj oziroma so družinsko, socialno ali poslovno povezani s storilci ali udeleženci dejanj.

Glede na dejstvo, da se korupcijskih kaznivih dejanj z listinskimi dokazi ali pričami praviloma ne da dokazati, so se v teh primerih kot najbolj učinkovit dokazni vir izkazali prikriti preiskovalni ukrepi. Tudi v primeru njihove uporabe pa se lahko pojavi težava, bodisi ker se za določena nezakonita ravnanja izve prepozno, ali pa ker ni oseb, ki bi bile pripravljene nezakonito ravnanje uradno potrditi tudi na sodišču. Kot izhaja iz poročila SDT RS se tožilstvo in policija v praksi pogosto srečujeta s primeri, ko so osebe, ki o korupcijskih dejanjih nekaj vedo, pripravljene to informacijo posredovati le neuradno oziroma kot anonimne osebe, pri čemer se nikakor niso pripravljene izpostaviti kot ovaditelji z imenom in priimkom oziroma niso pripravljene pozneje nastopati kot priče v sodnih postopkih. Vse navedeno pa še dodatno otežuje uspešnost dokazovanja že tako težko dokazljivih korupcijskih kaznivih dejanj.

V okviru korupcijske kriminalitete je velika težava sistemska korupcija, ki hromi učinkovitost delovanja javnega sektorja, delovanja trga in konkurence ter neposredno vpliva na oškodovanje proračuna, ob tem je povezana z neobvladovanjem nasprotij interesov, pomanjkanjem prevzemanja odgovornosti za lastna ravnanja, prenормiranim sistemom javnega naročanja, netransparentnim lobiranjem, pomanjkanjem občutka za oškodovanje javnih sredstev ter čezmernim vplivom politike in ozkih interesnih skupin na upravljanje državnega premoženja.

Upoštevajoč zahtevnost in obsežnost tovrstnih zadev in tudi okoliščino, da posamezne faze kazenskega postopka trajajo več mesecev oziroma let, je utemeljena ocena, da je pregon korupcijskih kaznivih dejanj izredno težaven. Pogosto so korupciji izpostavljena področja, povezana z državnim premoženjem na način, da v teh razmerjih država nastopa kot upravitelj ali odločujoči lastnik (državne banke, državna podjetja, v katerih je država večinski lastnik) oziroma kot subjekt, ki za zadovoljevanje družbenih potreb na določenih področjih iz proračuna zagotavlja ogromna finančna sredstva (zdravstvo, energetika, železnice) ali nastopa kot koncesionar ali podeljevalec dovoljenj za izvajanje javnih ali uradnih dejanj.

Na podlagi poročil okrožnih državnih tožilstev in SDT RS je, glede na preteklo leto, mogoče zaznati spremembe v strukturi korupcijskih kaznivih dejanj, pri čemer so državna tožilstva obravnavala vse oblike korupcije. Prevladujejo hujše oblike tovrstnih kaznivih dejanj. Leta 2019 je bilo največ ovadb zoper fizične in pravne osebe podanih za kaznivo dejanje jemanja

podkupnine (118), leta 2018 pa je bilo podanih največ kazenskih ovadb za kaznivo dejanje nedovoljenega sprejemanja daril (99). Sledijo ovadbe za kaznivo dejanje dajanje podkupnine (40), kaznivo dejanje nedovoljenega dajanja daril (22), kaznivo dejanje nedovoljenega sprejemanja daril (25), kaznivo dejanje sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje (13), po dve kazenski ovadbi pa sta bili podani za kaznivo dejanje dajanja daril za nezakonito posredovanje ter kaznivo dejanje sprejemanja podkupnine pri volitvah. Posledično so državni tožilci največ obtožnih aktov zoper fizične osebe vložili za kaznivo dejanje jemanja podkupnine (95) in kaznivo dejanje dajanja podkupnine (36), sodišča pa so največ obsodilnih sodb izrekla za kaznivo dejanje dajanja podkupnine (8).

SDT RS je, kot stvarno pristojen organ za obravnavanje širokega kroga korupcijskih kaznivih dejanj, leta 2019 obravnaval največ klasičnih korupcijskih kaznivih dejanj na področjih povezanih z javnimi naročili in javnimi razpisi, za katerimi stoji država ali občina oziroma državne in občinske institucije, ki upravljajo z javnim denarjem. Še posebej problematična so koruptivna ravnanja, povezana z izvajanjem zdravstvene dejavnosti (npr. nabava materiala, plačevanje zdravstvenih storitev). Kot prioritete se na področju korupcijskih kaznivih dejanj obravnavajo zadeve v povezavi z izvajanjem bančne dejavnosti (nezakonnosti v obliki izvajanja zlorab s strani bančnih uslužbencev ter posledično oškodovanj bank pri dajanju kreditov, ki nato niso odplačani), na področju stečajev gospodarskih družb (v okviru katerih se klasična korupcija kaže pri ravnanju subjektov, ki organizirajo, vodijo ter odločajo v okviru stečajnih postopkov - stečajnih upraviteljev, pri čemer gre praviloma za premoženje in korist velikih vrednosti) ter zadeve, povezane s poslovanjem velikih infrastrukturnih sistemov (nepravilnosti v okviru poslovanja subjektov, ki se ukvarjajo z železniškim prometom, telekomunikacijami, energetiko, kar se kaže predvsem v smislu navideznih poslovanj in posledično neutemeljeno in nezakonito izplačanih velikih denarnih zneskov).

Še vedno so velika težava izvršitvena ravnanja storilcev korupcijskih kaznivih dejanj v primeru velikih projektov, katerih predmet so izjemno velika finančna sredstva. V primeru takšnih projektov se namreč sklepajo različne pogodbe o sodelovanju, največkrat svetovalne pogodbe oziroma pogodbe o opravljanju storitev, s katerimi je najlažje prikriti navidezne posle. Značilnost teh pogodb so izredno visoke cene za opravljene storitve, pri čemer pa iz računov, ki so temelj takšnih izplačil, ni jasno razvidno, kdo je storitev sploh opravljal, koliko časa in konkretno kakšne storitve so bile opravljene. Predvsem pa se kot dokazila za opravljene storitve prikazujejo študije in gradiva, ki nimajo nikakršne oziroma nimajo velike kvalitete vrednosti pri projektu, iz njih pa niti ni razvidno katero dodatno vrednost k pripravi le te je prispeval posameznik, ki je nastopal kot izvajalec. Zneski izplačil v primerjavi z vrednostjo projekta, v okviru katerega se navidezno izvedejo, ne pomenijo velikega zneska in se tako lahko prikrijejo (npr. projekt je vreden nekaj milijonov evrov, fiksne svetovalne pogodbe pa so v višini nekaj sto tisoč evrov), po drugi strani pa takšni zneski za povprečno zasebno podjetje

ali posameznika pomenijo zelo velik znesek, če pri tem upoštevamo, da je takšnih projektov na desetine, pa je mogoče skleniti, da gre za izjemno velik znesek oškodovanja.

V zdravstvu se korupcijska kazniva dejanja v največji meri pojavljajo oziroma so zaznana v okviru izvajanja javnih naročil, kjer občuten del trga z medicinskimi pripomočki obvladujejo posredniki. Slednji ponujajo blago po znatno višji ceni kot ga pridobivajo zdravstvene institucije v tujini oziroma po znatno višji ceni kot je cena pri proizvajalcu, pri čemer pa posredniki tesno sodelujejo z zdravstvenimi delavci in zdravniki, ki imajo določeno pristojnost odločati o vrsti nabave materiala. V praksi se je pri obravnavanju kaznivih dejanjih korupcije v zdravstvu pokazalo, da se zdravstvene ustanove sploh ne čutijo oškodovane, zato tovrstnih protipravnih ravnanj praviloma ne odkrivajo v okviru internih revizij in zoper osumljence sploh ne sprožijo nobenih postopkov. Velika večina osumljencev v obravnavanih korupcijskih zadevah še vedno dela na istih položajih v zdravstvenih ustanovah, zato je tudi oteženo pridobivanje relevantne dokazne dokumentacije od javnih zavodov. Pri tem SDT RS še posebej opozarja tudi na okoliščino, da zoper osumljence, ki so zdravniki, zdravniška zbornica ni sprožila nobenih postopkov.

Na področju korupcijskih kaznivih dejanj v zdravstvu so bili do konca leta 2019 vloženi obtožni akti v šest zadevah zoper skupno 36 obdolžencev, od tega 31 fizičnih oseb in pet pravnih oseb, skupna škoda oziroma protipravna premoženjska korist v teh zadevah pa znaša 1.327.363 evrov. Sodišča so izdala tri sodbe zoper skupno štiri fizične osebe, pri čemer so bile vse sodbe obsodilne, dve pa sta že pravnomočni. Skupna premoženjska korist v zadevah, v katerih so bile izdane sodbe, znaša 38.290,18 evrov. Poleg okoliščine, da zdravstvene ustanove ne želijo prevzeti vloge oškodovanca oziroma da ne zaznavajo pravilno škodljivih posledic, pa so dodatna ovira pri dokazovanju korupcijskih kaznivih dejanj v sistemu izvajanja zdravstvene dejavnosti tudi kratki zastaralni roki za kazniva dejanja, storjena pred novelo KZ-1C. Za večino korupcijskih kaznivih dejanj namreč pride v poštev 10 letni zastaralni rok. Novela KZ-1C je sicer zvišala zagroženo kazen za večino korupcijskih kaznivih dejanj in s tem posledično zvišala tudi zastaralni rok na 20 let, vendar se slednje ne more uporabljati za kazniva dejanja storjena pred njeno uveljavitvijo, prav tako kazni niso bile zvišane za vse oblike korupcijskih kaznivih dejanj (npr. kazen zapora se je zvišala iz pet na šest let zgolj za kaznivo dejanje nedovoljenega sprejemanja daril po prvem odstavku 241. člena KZ-1, ne pa za kaznivo dejanje po drugem odstavku istega člena).

Tudi leta 2019 je SDT RS posebno pozornost namenilo obravnavanju kaznivih dejanj s področja bančne kriminalitete, in sicer tako pri tistih storilcih, ki so očitana kazniva dejanja storili kot zaposleni v bankah, kot tistih, ki so pri teh kaznivih dejanjih sodelovali kot t. i. zunanji storilci. SDT RS je obravnavalo 72 zadev s področja bančne kriminalitete, pri čemer se jih večina že nahaja na sodiščih, kar pomeni, da so bile vložene zahteve za preiskavo ali potekajo sodne preiskave (20 zadev zoper skupno 114 osumljencev) oziroma so bile vložene obtožnice ali že

poteka sojenje (19 zadev zoper skupno 68 oseb). Skupna vrednost škode oziroma premoženjske koristi v zadevah, ki se obravnavajo na sodišču po vloženi zahtevi za preiskavo ali obtožnem aktu, znaša okoli 353 milijonov evrov. V letu poročanja so sodišča izrekla obsodilne sodbe v dveh zadevah zoper skupaj pet bančnikov.

Najpogostejše težave, ki se pojavljajo pri pregonu bančnega kriminala, so pomanjkanje sodne prakse, dolgotrajnost sodne preiskave, nejasna merila o tem, kaj je dobra bančna praksa, visoki dokazni standardi in zahtevno dokazovanje obarvanega naklepa, obsežnost dokumentacije, pridobivanje podatkov iz tujine, pridobivanje in analiza obsežnega elektronskega gradiva, pomanjkanje interesa oškodovanih bank za samoiniciativno preiskovanje sumov kaznivih dejanj v okviru svojih zmožnosti, posebnosti strokovnega znanja s področja ekonomije in bančništva ter pomanjkljiva specializacija sodišč glede strokovnih bančnih in ekonomskih vprašanj.

Kljub zgoraj navedenim oviram ter kadrovskemu primanjkljaju, pa je mogoče povzeti, da prizadevno, a naporno delo, dodatna usposabljanja in pridobivanje specifičnih in specialističnih (zlasti bančnih) znanj, raziskovanje, pregledovanje in analiziranje obsežne dokumentacij, tudi iz tujine, priprava vsebinsko zahtevnih in obsežnih tožilskih aktov ob izpostavljenih pravnih vprašanjih, dokazovanje kaznivih dejanj na sodišču in osebnih odrekanih, kaže na prednostno angažiranost in izjemno visoko motiviranost državnih tožilcev in podpornega osebja strokovnih sodelavcev za pregon koruptivnih kaznivih dejanj.

Tveganost za korupcijska kazniva dejanja je še vedno neločljivo povezana s področji, ki so povezana z državo oziroma občino ter v ozadju katerih je javni denar, ki storilcem tovrstnih kaznivih dejanj predstavlja vir protipravne premoženjske koristi, pri pridobivanju slednjega pa ni tako močne kontrole kot je ta v zasebnih podjetjih, v katerih je v interesu lastnika, da je takšnih nepravilnosti čim manj. Ravno zato je na tem področju izjemno pomembno delovanje državnih institucij na vseh nivojih, pri čemer pa se državni tožilci pri svojem delu zavedajo negativnega vpliva korupcije na vse sfere družbenega življenja, zato se aktivno, dosledno, z ničelno toleranco ter z največjo mero zagnanosti lotevajo pregona korupcijske kriminalitete.

7.2.3. ORGANIZIRANA KRIMINALITETA

Med organizirani kriminal štejejo naslednjo skupino kaznivih dejanj: kaznivo dejanje terorizma po šestem odstavku 108. člena KZ-1, - kaznivo dejanje financiranja terorizma po tretjem odstavku 388.a člena KZ in tretjem odstavku 109. člena KZ-1, kaznivo dejanje trgovine z ljudmi po tretjem odstavku 387.a člena KZ in tretjem odstavku 113. člena KZ-1, kaznivo dejanje umora po 4. točki drugega odstavka 127. člena KZ in tretjem odstavku 113. člena KZ-1, kaznivo dejanje zlorabe prostitucije po drugem odstavku 185. člena KZ ter drugem odstavku 175. člena KZ-1 in tretjem odstavku 175. člena KZ-1B, kaznivo dejanje prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po četrtem odstavku 187. člena KZ in četrtem

odstavku 176. člena KZ-1, kazniva dejanja, povezana z drogo in nedovoljenimi snovmi v športu, po drugem odstavku 196. člena KZ in tretjem odstavku 186. člena KZ-1, kaznivo dejanje velike tatvine po tretjem odstavku 205. člena KZ-1, kaznivo dejanje roba po tretjem odstavku 206. člena KZ-1, kaznivo dejanje goljufije po četrtem odstavku 211. člena KZ-1, kaznivo dejanje izsiljevanja po četrtem odstavku 213. člena KZ-1, kaznivo dejanje prikrivanja po petem odstavku 221. člena KZ in petem odstavku 217. člena KZ-1, kaznivo dejanje pranja denarja po četrtem odstavku 252. člena KZ in četrtem odstavku 245. člena KZ-1, kaznivo dejanje davčne zatajitve po petem odstavku 249. člena KZ-1 in četrtem odstavku 249. člena KZ-1B, kaznivo dejanje tihotapstva po četrtem odstavku 250. člena KZ-1, kaznivo dejanje hudodelskega združevanja po 297. členu KZ in 294. členu KZ-1, kaznivo dejanje nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov po drugem odstavku 310. člena KZ in drugem odstavku 307. člena KZ-1, kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po petem odstavku 311. člena KZ in petem odstavku 308. člena KZ-1 ter šestem odstavku 308. člena KZ-1B, kaznivo dejanje obremenjevanja in uničevanja okolja po šestem odstavku 332. člena KZ1 in petem odstavku 322. člena KZ-1B, kaznivo dejanje protipravnega ravnanja z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi po tretjem odstavku 334. člena KZ-1 in osmem odstavku 334. člena KZ-1B, kaznivo dejanje protipravne pridobitve ali uporabe radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi po šestem odstavku 335. člena KZ-1 in kaznivo dejanje nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami po drugem odstavku 344. člena KZ-1B.

Okrožna državna tožilstva in SDT RS so leta 2019 v sklopu kaznivih dejanj organizirane kriminalitete obravnavali kazniva dejanja trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije, kazniva dejanja, povezana z drogo in nedovoljenimi snovmi v športu, kazniva dejanja velike tatvine, goljufije, izsiljevanja, prikrivanja, pranja denarja, davčne zatajitve, hudodelskega združevanja, nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov in prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Leta 2019 v okviru organizirane kriminalitete niso obravnavali kaznivih dejanj terorizma, financiranja terorizma, umora, poskusa umora, prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, roba, tihotapstva, obremenjevanja in uničevanja okolja, protipravnega ravnanja z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi, protipravne pridobitve ali uporabe radioaktivnih in drugih nevarnih snovi ter nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami. Primerjava z letom 2018 pri polnoletnih storilcih kaznivih dejanj na področju organizirane kriminalitete pokaže, da so državna tožilstva leta 2019 obravnavala dvanajst skupin kaznivih dejanj (od 23 skupin), enako je bilo tudi v letu 2018.

V sklopu organizirane kriminalitete so državna tožilstva obravnavala mladoletne storilce kaznivih dejanj velike tatvine in goljufije, leta 2018 pa so obravnavala kazniva dejanja roba.

Leta 2019 so tožilstva obravnavala pravne osebe kot storilce kaznivih dejanj s področja zlorabe prostitucije, velike tatvine, goljufije, davčne zatajitve, hudodelskega združevanja in

prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države, leto prej pa kazniva dejanja s področja trgovine z ljudmi, zlorabe prostitucije, velike tatvine, rop, pranja denarja in prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države.

Državna tožilstva so leta 2019 zoper polnoletne storilce obravnavala 11 kaznivih dejanj zaradi trgovine z ljudmi, od tega se ovadbe za deset kaznivih dejanj nanaša na nerešene ovadbe iz prejšnjega obdobja. Vložili so zahteve za preiskavo za tri kazniva dejanja (leta 2018 za 12 kaznivih dejanj) in obtožne akte za šest kaznivih dejanj (leta 2018 za sedem kaznivih dejanj). Leta 2019 je bila izrečena obsodilna sodba za eno kaznivo dejanje (leta 2018 za štiri kazniva dejanja), 16 kaznivih dejanj še čaka na izrek prvostopne sodbe (leta 2018 12 kaznivih dejanj). V zvezi s štirimi kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Leta 2019 so tožilstva prejela kazenske ovadbe za 17 kaznivih dejanj zaradi zlorabe prostitucije (leta 2018 za 12 kaznivih dejanj). Vložili so zahteve za preiskavo za 13 kaznivih dejanj in obtožne akte po preiskavi za 20 kaznivih dejanj, postopek za eno kaznivo dejanje je bil ustavljen. Izrečena je bila obsodilna sodba za 18 kaznivih dejanj in oprostilna sodba za dve kaznivi dejanji, vložena je bila pritožba za sedem kaznivih dejanj, za pet ji je sodišče ugodilo, za dve pa ne, 30 kaznivih dejanj pa še čaka na izrek prvostopenjske sodbe. V zvezi z osmimi kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Zoper polnoletne storilce je bilo leta 2019 zaradi kaznivih dejanj, povezanih z drogo in nedovoljenimi snovmi v športu, prejetih kazenskih ovadb za 19 kaznivih dejanj (leta 2018 za 37 kaznivih dejanj). Z devetimi kaznivimi dejanji iz prejšnjega leta so državna tožilstva reševala ovadbe za 28 kaznivih dejanj (leta 2018 za 48 kaznivih dejanj). Zavrgla so ovadbe za pet kaznivih dejanj, vložila zahteve za preiskavo za 17 kaznivih dejanj (leta 2018 za 21 kaznivih dejanj) in vložila so obtožne akte za 13 kaznivih dejanj (leta 2018 za 27 kaznivih dejanj). Sodišča so izrekla obsodbe za šest kaznivih dejanj (leta 2018 za 84 kaznivih dejanj), obsodilno sodbo za štiri kazniva dejanja ter po eno oprostilno sodbo in eno zavrnilno sodbo. Vložene so bile pritožbe za 15 kaznivih dejanj, od katerih je sodišče ugodilo pritožbam za osem kaznivih dejanj, za sedem kaznivih dejanj sodišče pritožbam ni ugodilo. 66 kaznivih dejanj ni rešenih in čakajo na izrek prvostopenjske sodbe (leta 2018 59 kaznivih dejanj). V zvezi z 12 kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Po večletnem opaznem trendu upadanja števila kaznivih dejanj velike tatvine, se je število leta 2019 nekoliko povečalo in sicer so tožilstva prejela kazenske ovadbe za 42 kaznivih dejanj (leta 2018 za 18 kaznivih dejanj, leta 2017 za 29 kaznivih dejanj, leta 2016 za 40 kaznivih dejanj, leta 2015 za 70 kaznivih dejanj). Skupaj s prenesenimi nerešenimi ovadbami za šest kaznivih dejanj iz prejšnjih let so reševala 48 kaznivih dejanj (leta 2018 25 kaznivih dejanj). Tožilstva so zavrgla ovadbo za osem kaznivih dejanj in vložila obtožni predlog za eno kaznivo dejanje, zahteve za preiskavo za 21 kaznivih dejanj in neposredne obtožbe za štiri kazniva dejanja ter obtožne akte po preiskavi za 22 kaznivih dejanj, postopek za dve kaznivi dejanji je bil ustavljen. Sodišča so

izrekla obsodilne sodbe za 14 kaznivih dejanj. Na izrek prvostopne sodbe čaka še 55 kaznivih dejanj (leta 2018 jih je bilo 52). V zvezi s štirimi kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Leta 2019 državna tožilstva niso prejela kazenske ovadbe zoper polnoletne storilce zaradi kaznivega dejanja rop, so pa bile izrečene obsodilne sodbe za štiri kazniva dejanja.

Leta 2019 so državni tožilci prejeli kazenske ovadbe za pet kaznivih dejanj zoper polnoletne storilce zaradi goljufije in skupaj s tremi ovadbami iz prejšnjega leta reševali ovadbe za osem kaznivih dejanj (enako kot leta 2018). Zavrgli so kazenske ovadbe za tri kazniva dejanja, za eno kaznivo dejanje sodišče še ni izreklo sodbe, za dve kaznivi dejanji pa je bila izrečena obsodilna sodba.

Leta 2019 tožilstva niso prejela nobene ovadbe za kaznivo dejanje izsiljevanja, iz prejšnjih let so ostale nerešene ovadbe za osem kaznivih dejanj, zato so tožilstva reševala ovadbe za osem kaznivih dejanj. V istem obdobju so tožilstva prejela ovadbo za eno kaznivo dejanje prikrivanja. Ovadba je bila zavržena. Tožilstva so prejela kazenske ovadbe za 13 kaznivih dejanj pranja denarja (leta 2018 za pet kaznivih dejanj, leta 2017 za 4 kazniva dejanja, leta 2016 za 12 kaznivih dejanj, leta 2015 za 16 kaznivih dejanj). Skupaj z ovadbami za štiri kazniva dejanja iz prejšnjih let so tožilstva v obravnavanem obdobju reševala kazenske ovadbe za 17 kaznivih dejanj. Ovadbe za tri kazniva dejanja so tožilci zavrgli. Sodišče je v tem obdobju ni izreklo obsodilne sodbe za šest kaznivih dejanj, štiri kazniva dejanja čakajo na izrek prvostopenjske sodbe.

Leta 2019 so državna tožilstva prejela ovadbe za 42 kaznivih dejanj davčne zatajitve za polnoletne storilce in nobene kazenske ovadbe zoper polnoletne storilce zaradi kaznivega dejanja tihotapstva (enako tudi leta 2017 in 2016).

Leta 2019 se je število kaznivih dejanj zaradi hudodelskega združevanja zoper polnoletne storilce v primerjavi z letom prej zopet povečalo. Tožilstva so prejela kazenske ovadbe za 23 kaznivih dejanj (leta 2018 za 13 kaznivih dejanj, leta 2017 za štiri kazniva dejanja, leta 2016 za osem kaznivih dejanj) in skupaj z ovadbami za 23 kaznivih dejanj iz prejšnjih let reševala kazenske ovadbe za 46 kaznivih dejanj (leta 2018 za, leta 2017 za 19 in leta 2016 za 42 kaznivih dejanj). Zavržene so bile ovadbe za 23 kaznivih dejanj. Vložene so bile zahteve za preiskavo za sedem kaznivih dejanj, izrečenih sodb v tem obdobju za to kaznivo dejanje ni bilo. Na izrek prvostopenjske sodbe zaradi hudodelskega združevanja čakata še dve kaznivi dejanji. Vložene so bile pritožbe za tri kazniva dejanja, od tega je bila ena uspešna in dve neuspešni.

Zoper polnoletne storilce so bile leta 2019 prejete kazenske ovadbe za osem kaznivih dejanj zaradi nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov (leta 2018 za tri kazniva dejanja, leta 2017 za sedem kaznivih dejanj, leta 2016 za štiri kazniva dejanja), tožilstva pa so skupaj z ovadbami za tri kazniva dejanja iz prejšnjega obdobja obravnavala 11 kaznivih dejanj.

Vložene so bile zahteve za preiskavo za 10 kaznivih dejanj, neposredna obtožba za dve kaznivi dejanji in obtožni akt po preiskavi za štiri kazniva dejanja. Sodišča niso izrekla sodb glede petih kaznivih dejanj, za pet kaznivih dejanj je bila izrečena obsodilna sodba. V zvezi s petimi kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Zaradi prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države so državna tožilstva leta 2019 prejela kar štirikrat več kazenskih ovadb in to za 224 kaznivih dejanj (leta 2018 za 51, leta 2017 za 48 in leta 2016 za 26 kaznivih dejanj) in skupaj z 87 kaznivimi dejanji iz prejšnjega obdobja obravnavala 311 kaznivih dejanj. Ovadbe za 70 kaznivih dejanj so bile zavržene (leta 2018 za 35 in leta 2017 za sedem kaznivih dejanj), vložene so bile neposredne obtožnice za 73 kaznivih dejanj (leta 2018 za in leta 2017 za šest kaznivih dejanj) in zahteve za preiskavo za 161 kaznivih dejanj (l. 2018 za 28 kaznivih dejanj, leta 2017: 10 kaznivih dejanj), po končani preiskavi je ustavljen postopek za štiri kazniva dejanja (leta 2018 za eno in leta 2017 za tri kazniva dejanja), vloženi so obtožni akti: obtožni predlogi za tri kazniva dejanja, neposredna obtožba za 73 kazniva dejanja in obtožba po preiskavi za 77 kaznivih dejanj. Sodišča so izrekla obsodilne sodbe za 135 kaznivih dejanj (leta 2018 za 24 in leta 2017 za 13 kaznivih dejanj). Vloženih je bilo 12 pritožb, sodišče je ugodilo vloženi pritožbi za štiri kazniva dejanja, za osem pa je pritožbo zavrnilo. V zvezi z 92 kaznivimi dejanji še ni izrečena pravnomočna sodba (leta 2018 za 38). V zvezi s 141 kaznivimi dejanji je bil odrejen pripor.

Gre za področje, kjer je trend porasta števila kaznivih dejanj najbolj narastel. Ilegalni prebežniki so bili državljani številnih držav, predvsem gre za ljudi iz azijskega bližnjega in srednjega vzhoda ter severne Afrike. Kaže se tudi trend, da sprovajalci v vozilih vozijo veliko število prebežnikov, največkrat v nemogočih razmerah, vse v želji po čim večjem zaslužku. Tudi način plačevanja je postal bolj sofisticiran.

Leta 2019 so državna tožilstva v sklopu organiziranega kriminala prejela kazenske ovadbe za pet kaznivih dejanj velike tatvine proti mladoletnim storilcem (leta 2018 nobene). Vložene so bile zahteve za pripravljalni postopek za štiri kazniva dejanja, za eno kaznivo dejanje je bila ovadba zavržena, predlog za kaznovanje je bil podan za tri kazniva dejanja in za eno kaznivo dejanje predlog za ustavitev. Za tri kazniva dejanja še ni bila izrečena prvostopenjska sodba. Proti mladoletnikom je bila podana ovadba za eno kaznivo dejanje goljufije, ki pa je bila zavržena.

V sklopu organiziranega kriminala so tožilstva leta 2019 obravnavala kazenske ovadbe zoper pravne osebe zaradi kaznivih dejanj zlorabe prostitucije, velike tatvine, goljufije, davčne zatajitve, hudodelskega združevanja in prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države.

Tožilstva so leta 2019 zoper pravne osebe prejela kazensko ovadbo za eno kaznivo dejanje zlorabe prostitucije. Vložila so zahtevo za preiskavo za eno kaznivo dejanje, v enem primeru je bila preiskava ustavljena, za dve kaznivi dejanji je bila vložena obtožnica po preiskavi. V enem

primeru je bila izdana obsodilna sodba, za eno kaznivo dejanje pa prvostopenjska sodba še ni izdana.

Zaradi kaznivega dejanja velike tatvine tožilstva niso prejela nobene kazenske ovadbe, so pa imela v delu ovadbo za eno kaznivo dejanje (preneseno iz preteklih let) . Za eno kaznivo dejanje je bila vložena zahteva za preiskavo.

Kazenska ovadba za dve kaznivi dejanji goljufije iz prejšnjega leta še ni rešena. Tožilstva so prejela ovadbe za deset kaznivih dejanj davčne zatajitve.

leta 2019 tožilstva niso prejela novih ovadb za kazniva dejanja pranja denarja . Za dve kaznivi dejanji je bil postopek ustavljen, za dve kaznivi dejanji pa prvostopna sodba še ni izdana.

Tožilstva so v istem obdobju zavrgla kazensko ovadbo zaradi petih kaznivih dejanj hudodelskega združevanja iz prejšnjega leta.

Kazenska ovadba za eno kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države iz prejšnjega leta je bila zavržena, za dve kaznivi dejanji pa je bila vložena zahteva za preiskavo..

Primerjava prejetih kazenskih ovadb s področja organiziranega kriminala pokaže, da so bile leta 2019 prejete kazenske ovadbe za 412 kaznivih dejanj (od tega 395 kaznivih dejanj zoper polnoletne storilce, šest kaznivih dejanj proti mladoletnikom in 11 kaznivih dejanj zoper pravne osebe, leta 2018 pa so bile prejete kazenske ovadbe za 185 kaznivih dejanj (od tega 179 kaznivih dejanj zoper polnoletne storilce, tri kazniva dejanja proti mladoletnikom in tri kazniva dejanja zoper pravne osebe). Iz teh podatkov je razvidno, da je število prejetih kazenskih ovadb leta 2019 močno porastlo in sicer za 122,7 %. Pri tem je treba upoštevati, da so tožilstva leta 2019 poleg prejetih ovadb reševala še nerešene prenesene ovadbe iz prejšnjega obdobja (164 kaznivih dejanj) tako, da so skupno obravnavala ovadbe za 576 kaznivih dejanj. Leta 2018 je bilo skupno število obravnavanih kaznivih dejanj 329. Primerjalno je število obravnavanih zadev leta 2019 glede na leto 2018 naraslo za približno 75 %.

Kot je že navedeno zgoraj, gre to povečanje pripisati predvsem velikemu povečanju na račun kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države.

7.2.4. KAZNIVA DEJANJA ZOPER OKOLJE IN PROSTOR

Izhajajoč iz splošno poznanih okoljskih oziroma ekoloških problemov, ki pestijo sodobno družbo na planetarni ravni, je na dlani ugotovitev, da bo treba v boju zoper vedno bolj prisotno uničevanje in prekomerno obremenjevanje okolja in naravnih dobrin v najširšem pomenu te besede, nujno in v bistveno večji meri kot smo temu priča danes, uveljaviti tudi razpoložljivi kazenskopravni instrumentarij, ki ga imamo za ta namen na razpolago znotraj nabora vseh tistih inkriminacij, ki jih kazenskopravna sistematika umešča v 32. poglavje posebnega dela KZ-1.

V poglavju kaznivih dejanj zoper okolje, prostor in naravne dobrine, državno tožilstvo statistično spremlja kazniva dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja po 332. členu KZ-1, onesnaženja morja s plovili po 333. členu KZ-1, razvrednotenja okolja z motornim vozilo po 334. členom KZ, protipravnega ravnanja z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi po 334. členu KZ-1, protipravne pridobitve ali uporabe radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi po 335. členu KZ-1, onesnaženja pitne vode po 336. členu KZ-1, onesnaženja živil ali krme po 337. členu KZ-1, protipravnega zavzetja nepremičnine po 338. členu KZ-1, uničenja nasadov s škodljivo snovjo po 339. členu KZ-1, uničevanja gozdov po 340. členu KZ-1, mučenja živali po 341. členu KZ-1, nezakonitega lova po 342. členu KZ-1, nezakonitega ribolova po 343. členu KZ-1, nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami po 344. členu KZ-1, prenašanja kužnih bolezni pri živalih in rastlinah po 345. členu KZ-1, izdelovanja škodljivih zdravil za zdravljenje živali po 346. členu KZ-1, nevestne veterinarske pomoči po 347. členu KZ-1, tatvine naravne vrednote po drugem odstavku 205. člena KZ-1 in diverzije po 356. členu KZ-1.

Že zgolj bežni pogled na tisti del tabele št. 44a(p) in 44b(po), v katerem so zajeti in nanizani takšni in drugačni statistični podatki o kazenskih postopkih tako zoper polnoletne storilce kot tudi pravne osebe zaradi storitve okoljskih kaznivih dejanj, ni moč spregledati v oči bijočega dejstva, da ostajajo tudi leta 2019 statistične rubrike znotraj malo prej omenjenih tabel popolnoma prazne za kar osem, torej za polovico vseh kaznivih dejanj iz siceršnjega nabora okoljske kriminalitete, ki je umeščena v že omenjeno 32. poglavje posebnega dela KZ-1. Takšne, recimo temu pogojno »speče« inkriminacije, se nanašajo na okoljska kazniva dejanja iz 333. člena, 334. člena, 335. člena, 337. člena, 339. člena, 343. člena, 345. člena in tudi 346. člena KZ-1. Ob tako izkazani statistiki, pa ostaja še vedno popolnoma nedorečena dilema o tem ali so izpostavljene »speče« okoljske inkriminacije odraz popolne odsotnosti z njimi povezane okoljske kriminalitete v Sloveniji, ali pa žal temu ni tako in te inkriminacije leta 2019 niso bile aktivirane, morda tudi zaradi naše »naklepne slepote«, njihovega podcenjevanja, neznanja oziroma še vedno prenizke okoljske zavesti.

Sicer pa so leta 2019 državna tožilstva prejela za ta kazniva dejanja skupno 99 novih kazenskih ovadb za polnoletne storilce, kar je za 26 ovadb manj kot leta 2018. Ob tako ugotovljenem upadu novih kazenskih ovadb zoper polnoletne storilce, pa je nedvomno še bolj pomenljiv podatek, da leta 2019 državna tožilstva niso prejela niti ene nove kazenske ovadbe zoper pravne osebe zaradi okoljskih kaznivih dejanj iz 32. poglavja posebnega dela KZ-1 ter, da ostajajo tudi vse ostale, z njimi povezane že omenjene statistične rubrike v delu, ki zadevajo pravne osebe, popolnoma prazne. Upoštevajoč ob tem podatek, da je bilo leta 2018 beleženih vendarle še šest novih ovadb zoper pravne osebe, leta 2017 pa je bilo takšnih ovadb še 22, je trend upadanja več kot razviden.

Iz podatkov o siceršnjem reševanju kazenskih ovadb iz obravnavanega področja je razvidno, da so državna tožilstva leta 2019 rešila 116 kazenskih ovadb; ob tem so jih 75 zavrгла, v preostalem delu pa vložila 34 obtožnih predlogov, tri neposredne obtožnice in štiri zahteve za preiskavo ter da potemtakem beležimo 64,7 % zavrženje okoljskih kazenskih ovadb. Na tem mestu velja izpostaviti tudi vsaj še dokaj optimističen podatek, da so bila državna tožilstva pri kazenskem pregonu storilcev okoljske kriminalitete vendarle zelo uspešna, saj v okviru 42 sodb, ki so jih v zvezi z okoljskimi kaznivimi dejanji izrekla leta 2019 sodišča, beležimo kar zavidljivih 37 obsodilnih sodb, kar z drugimi besedami pomeni, da je bila tozadevna obsodilnost kar 88 %.

Podobno kot v preteklih letih, beležimo tudi leta 2019 največje število novih kazenskih ovadb zoper storilce kaznivega dejanja mučenje živali iz 341. člena KZ-1. Slednjih smo leta 2019 prejeli 27, kar je za 14 manj kot leto poprej. V zvezi z omenjenim kaznivim dejanjem velja na tem mestu izpostaviti tudi podatek, da je sodišče leta 2019 izdalo zoper njihove storilce skupno 18 sodb, od katerih je bilo 16 obsodilnih in je temu posledično tudi v zvezi z obravnavanim kaznivim dejanjem izkazana povsem zadovoljiva 89 % obsodilnost.

7.2.5. HUDA NASILNA KAZNIVA DEJANJA

Za tako imenovana huda nasilna kazniva dejanja, ki jih obravnavamo v poročilu pod to točko, je med drugim značilno najprej to, da jih kot take povezuje med seboj kazenskopravno varstvo nedotakljivosti človekovega življenja oziroma njegove telesne integritete kot nesporno najpomembnejši in središčni kazenskopravni dobrini vsake sodobne družbe, zatem pa tudi to, da se z njo povezane inkriminacije v kazenskem zakoniku ne nahajajo sistematizirane v enem samem poglavju, pač pa so znotraj posebnega dela KZ-1 umeščene v različnih poglavjih.

V sklopu hudih nasilnih kaznivih dejanj obravnavamo kazniva dejanja umorov in ubojev iz 115. do 117. člena KZ-1, ropov po 206. členu KZ-1, izsiljevanja po 213. členu in po četrtem odstavku 310. člena KZ-1, hude telesne poškodbe po drugem odstavku 123. člena KZ-1 (in po drugem odstavku 134. člena KZ-1), posebno hude telesne poškodbe po drugem odstavku 124. člena KZ-1 ter poskuse teh kaznivih dejanj. Gre potemtakem za najhujše oblike nasilnih kaznivih dejanj, torej dejanj, pri katerih je nasilje nosilna karakteristika, na katera moramo biti v družbi vselej posebej pozorni, ne glede na to v kolikšnem številu se pojavljajo. Huda nasilna kazniva dejanja se po sprejeti politiki pregona obravnavajo prednostno. Nasilje se kot znak kaznivega dejanja pojavlja tudi v drugih kaznivih dejanjih; o teh pa poročamo posebej v drugih poglavjih poročila.

Kar zadeva kazniva dejanja ubojev in umorov, vključno s poskusi, so državna tožilstva leta 2019 prejela 28 ovadb, to je manj kot leta 2018, ko je bilo takšnih ovadb 43 in tudi manj kot leta 2017, ko je bilo prejetih 50 ovadb. Razlika med predhodnima dvema letoma sicer ni majhna, je pa v zvezi z njo treba upoštevati tudi posebnosti, ki vselej spremljajo ta dejanja in zato iz

tega podatka ni smotrno delati nobenega posebnega sklepa. Nedvomno pa omenjen upad obravnavanih najhujših nasilnih kaznivih dejanj znova potrjuje tezo, da naša država s hudimi krvnimi delikti ni močno obremenjena, zanesljivo pa manj kot številne druge države. Tovrstna kazniva dejanja so obravnavala vsa okrožna državna tožilstva v državi, ki v svojih poročilih opisujejo najbolj značilne primere. Seveda so bila v obravnavi tudi kazniva dejanja, ki so bila v različnih fazah postopka nerešena iz preteklih let in ne samo tista, glede katerih je bila ovadba prejeta leta 2019.

Glede na samo težo obravnavanih kaznivih dejanj in tudi druge okoliščine je razumljivo, da so storilci teh kaznivih dejanj razmeroma pogosto v priporu. V nekaterih od teh primerov postopek steče in se konča precej hitro. Obsodilnost je v teh zadevah praviloma visoka, kar je razumljivo, saj so dejanja večinoma dobro raziskana, predhodni postopek pa skrbno izveden. Seveda se v posamičnih primerih zgodi tudi drugače in so zato lahko postopki tudi zelo zahtevni ter zapleteni. Fenomenologija hudih nasilnih kaznivih dejanj je namreč zelo pestra. Če po eni strani velja, da gre pri nas pogosto za kazniva dejanja do katerih je prišlo v ožjem krogu (v družini ali v kakšni drugi skupnosti, med sorodniki, znanci in podobno), so na drugi strani prisotna kazniva dejanja, ki so povsem drugačna. Med temi so tudi kazniva dejanja, ki vzbudijo pozornost zaradi maščevanja ali drugih negativnih motivov ter zaradi posebnih okoliščin, v katerih so izvršena. Na srečo so redki primeri, ko imajo ta dejanja značilnosti organiziranega kriminala.

Pri hudih nasilnih kaznivih dejanjih se je razmeroma pogosto treba posvetiti skrbnemu ugotavljanju okoliščin, ki so povezane z duševnostjo storilca (včasih tudi oškodovancev). Ta ugotavljanja pa znajo postopek zaplesti in vplivati na končni rezultat, saj je razumljivo, da storilca, ki dejanja ni izvršil prišteven, ni dopustno kaznovati.⁵ Kaznovalno politiko sodišč pri hudih kaznivih dejanjih na načelni ravni ocenjujemo kot primerno, primere morebitnih odstopanj pa poskušajo državni tožilci korigirati s pritožbami. V primerjavi s siceršnjim poprečjem je tožilskih pritožb v tem segmentu razmeroma veliko.

Kaznivih dejanj rop in izsiljevanja so državna tožilstva obravnavala v znatno večjem obsegu kot velja to za huda kazniva dejanja zoper življenje in telo. Tudi v primerjavi s predhodnima letoma 2018 in 2017 beležimo leta 2019 porast prejetih ovadb za kaznivo dejanje rop oziroma poskus tega kaznivega dejanja, saj so državna tožilstva prejela 179 novih kazenskih ovadb, medtem ko smo leta 2018 beležili 147 tovrstnih ovadb, leto pred tem pa 155. Se je pa po drugi strani leta 2019 zmanjšal prejem kazenskih ovadb za kaznivo dejanje izsiljevanja oziroma za njegov poskus, saj beležimo 146 tovrstnih ovadb, kar je manj kot leta 2018, ko smo prejeli 184 ovadb in še manj kot leta 2017, ko smo prejeli 215 ovadb. Ker imamo v zvezi s kaznivima

⁵ To seveda velja na splošno. Razumljivo pa je, da je pri hudih kaznivih dejanjih pozornost utemeljeno posvečena duševnemu stanju udeležencev. Konec koncev je treba računati z možnostjo, da se storilec, ki *tempore criminis* niso bili prišteveni, po posebnem postopku izrečejo samostojni medicinski varnostni ukrepi.

dejanjema rop in izsiljevanja povsem nasprotujoča si trenda, ki pa ostajata vendarle še vedno v okvirih dolgoletnih poprečij, ne vidimo potrebe, da bi iz lanskoletnega znižanja oziroma porasta delali kakšne koli preuranjene zaključke bodisi v eni bodisi v drugi smeri.

Sicer pa je samo kaznivo dejanje rop razmeroma lahko prepoznati. Ker pa gre vendarle za hudo kaznivo dejanje, je seveda razumljivo, da je odziv državnih tožilcev tudi temu primerno strožji. Kot je moč razbrati iz tabele 44a, je bilo leta 2019 med samim kazenskim postopkom kar precej storilcev, in to 54, tudi v priporu. Sicer je razmerje med negativnimi rešitvami in obtožbami tudi leta 2019 visoko v prid slednjih, pa tudi dosežena 86,5 % obsodilnost storilcev tega kaznivega dejanja, je povsem zadovoljiva.

Nekoliko drugačne so stvari pri kaznivem dejanju izsiljevanja. Čeprav tudi to dejanje *per definitionem* opredeljuje nasilje, ki je lahko tudi zelo hudo, se na drugi strani v tej skupini pojavljajo tudi dejanja, pri katerih nasilje napram ljudem vendarle ni bilo zelo izrazito. Tudi fenomenologija izsiljevanja je veliko bolj zapletena, zato ne preseneča, da se je v teh primerih včasih težko opredeliti, ali gre zares za kriminalno relevantno izsiljevanje ali pa za početje, ki ni prestopilo v kazenskopravno sfero. Zaradi tega so podatki o postopkih zaradi izsiljevanja drugačni: znatno več je zavrženih kazenskih ovadb, saj leta 2019 beležimo med 104 rešenimi kazenskimi ovadbami kar 92 takih, ki so bile zavržene in je bilo potemtakem zavrženih kar 88,5 % vseh rešenih kazenskih ovadb. V primerjavi s kaznivim dejanjem rop pa je tudi stopnja obsodilnosti storilcev kaznivega dejanja izsiljevanja nekoliko manjša in beležimo 76,2 % obsodilnost.

Mladoletniki se redko pojavljajo kot storilci najhujših kaznivih dejanj zoper življenje in telo, nekoliko pogosteje jih najdemo kot storilce ropov, zlasti ko gre za rop, ki je izvršen v skupini, in kot storilce kaznivih dejanj izsiljevanja. Združevanje v skupino neredko pomeni ali povzroči tisti preskok v (negativno) novo kvaliteto, ki pripelje do izvršitve kaznivega dejanja, ki ga en mladoletnik sam najverjetneje ne bi storil.

Kazniva dejanja, ki jih obravnavamo v tem poglavju, spadajo na področje t. i. klasičnega kriminala. Obravnavala so jih vsa slovenska tožilstva, ki poročajo o posameznih primerih, ki jih štejejo za pomembnejše. Seveda so med njimi velike razlike tako po številu obravnavanih dejanj, kakor tudi po njihovih drugih značilnostih. Pozitivna je ugotovitev, da tudi leta 2019 iz poročil posameznih državnih tožilstev ne beležimo informacij, da bi pri njihovi obravnavi naletela na probleme, ki jim ne bi bila kos.

7.2.6. KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO ŽRTVE OTROCI IN MLADOLETNIKI

V to poglavje sodi sedma skupina kaznivih dejanj iz tabele 44a(p). Statistično so spremljana naslednja kazniva dejanja: nasilništvo po 299. členu KZ, zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje po 201. členu KZ, spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let po 183. členu KZ, detomor po 119. členu KZ-1, spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let po 173. členu KZ-1,

pridobivanje oseb, mlajših od 15 let za spolne namene po 173.a členu KZ-1, kršitev spolne dotakljivosti z zlorabo položaja po drugem odstavku 174. členu KZ-1, zloraba prostitucije po drugem odstavku 175. členu KZ-1 in po tretjem odstavku 175. člena KZ-1B, prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1, sprememba rodbinskega stanja po 189. členu KZ-1, odvzem mladoletne osebe po 190. členu KZ-1, nasilje v družini po 191. členu KZ-1, zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje po 192. členu KZ-1, neplačevanje preživnine po 194. členu KZ-1 in krvoskrunstvo po 195. členu KZ-1.

Na škodo otrok so bila leta 2019 storjena tudi druga kazniva dejanja, pri katerih pa otrok kot oškodovanec ni značilen objekt kazenskopravnega varstva (npr. kazniva dejanja zoper življenje in telo, čast in dobro ime, človekovo zdravje, premoženje, varnost javnega prometa in druga), zaradi česar ta niso bila posebej spremljana znotraj obravnavane skupine.

Okrožna državna tožilstva so leta 2019 prejela kazenske ovadbe za skupaj 1.793 kaznivih dejanj (leta 2018 za 1.791, leta 2017 pa za 1.603), storjenih na škodo otrok - oseb mlajših od 18 let. Na ravni celotne države se je nadaljeval trend naraščanja tovrstnih kaznivih dejanj, vendar je bil porast v primerjavi z lanskim pripadom minimalen (dve kaznivi dejanji več kot leta 2018). S prenesenimi nerešenimi ovadbami iz prejšnjih let (904 kaznivih dejanj) so državni tožilci odločali o kazenskih ovadbah zaradi skupaj 2.697 kaznivih dejanj (leta 2018 zaradi 2.471 kaznivih dejanj, leta 2017 zaradi 2.259, leta 2016 zaradi 1.838 in enako leta 2015) torej v 47 % večjem obsegu, kot v obdobjih pred letom 2019.

Skladno z navedenim tudi podatki iz poročil posameznih organizacijskih enot prikazujejo porast števila kaznivih dejanj na škodo otrok. Med slednjimi najbolj izstopa ODT v Krškem, kjer se je število ovadb povečalo za 123 % v primerjavi s prejšnjim letom (iz 48 kaznivih dejanj leta 2018 na 107 leta 2019). Porast pripisujejo predvsem obravnavi ovadb zoper starše z večjim številom otrok. Trend upadanja tovrstnih kaznivih dejanj so zaznali na ODT v Ljubljani (iz 694 kaznivih dejanj leta 2018 na 563 leta 2019), na ODT v Celju (iz 324 kaznivih dejanj leta 2018 na 307 leta 2019) in na ODT v Murski Soboti (iz 87 kaznivih dejanj leta 2018 na 67 leta 2019).

Analiza porasta kriminalitete na škodo otrok s tožilskega vidika ni enostavna in ne enoznačna. Prvenstveno se z vzroki njenega nastanka ukvarjajo druge vede in stroke, zlasti v obliki interdisciplinarnega pristopa, ki natančneje in celoviteje spremljajo širša in ožja družbena dogajanja na tem področju. Tožilstvo kot organ pregona s podatki, na osnovi katerih bi z gotovostjo lahko podali suverene zaključke o razlogih za pojavnost tovrstne kriminalitete, ne razpolaga. Ima pa vpogled v konkretna dejanska stanja posameznih zadev ter v osebne okoliščine udeležencev kazenskega postopka. Podatke o porastu kriminalitete na škodo otrok bi bilo mogoče razumeti tudi kot kazalnik višje stopnje družbene občutljivosti glede nasilja in drugih kaznivih dejanj zoper otroke, ki se odraža tudi v večji pripravljenosti za njihovo naznanitev. Če bi to držalo, potem bi šlo za pozitiven premik na tem področju. Vsekakor pa je potrebno objektivno naraščanje kriminalitete v tej skupini jemati skrajno resno in se na tem

področju usmerjati k še večji skrbi za delo, tako z vidika preventive, kot tudi z uporabo ustreznih oblik kazenskega pregona, usmerjenih (tudi) k postopnem zmanjševanju in odpravi vzrokov tovrstne kriminalitete.

Visok delež zavrženih ovadb zoper storilce kaznivih dejanj na škodo otrok (1.241 leta 2019, kar je 46 %, 1.122 leta 2018, kar je 45 %) je mogoče pripisati specifičnosti teh kaznivih dejanj, konkretnije razmerju med udeleženci kazenskih postopkov (z izjemo kaznivih dejanj, ki vsebujejo elemente spolnosti). Kot kažejo podatki, se tožilci, zlasti iz razlogov zasledovanja največje otrokove koristi in preprečevanja ponavljanja kaznivih dejanj odločijo, da bodo zadeve izpeljali v obliki alternativnega kazenskega pregona (postopka poravnavanja ali odložitve kazenskega pregona). Uspešno izpeljan postopek ima za posledico opustitev pregona oziroma zavrženje kazenske ovadbe. Kot pojasnjeno gre tu predvsem za kazniva dejanja manjših kriminalnih količin, postopki pa so v luči svetovanj ter različnih oblik pomoči, usmerjeni k razrešitvi spornih situacij med udeleženci. Delno gre razloge za zavrženje ovadb iskati tudi v težavnosti dokazovanja, povezanega z izpovedbami otrok in njihovim razumevanjem pravne dobrote odpovedi pričanju zoper sorodnike (236. člen ZKP) ter oceno o tem, kaj aktivno sodelovanje v postopku zanje lahko pomeni. Po eni strani se otrok glede na svojo duševno razvitost večkrat še ni sposoben samostojno odločiti o svojih koristih, po drugi strani pa odločanje o pravni dobroti prinaša tveganje pritiska s strani storilca, na katerega je še vedno lahko čustveno navezan. Utemeljeno se torej postavlja vprašanje o tem, kaj je (največja) otrokova korist, ki mora biti osnovno vodilo v vseh postopkih, kjer so žrtve kaznivih dejanj otroci. Državno tožilstvo si prizadeva, da bi se načelo največje koristi otroka, v primerih, ko je otrok zaslišan v zvezi z dokazovanjem kaznivega dejanja, ki ga je izvršil otrokov roditelj oziroma druga bližnja oseba, uporabljalo uravnoteženo s pravicami obdolženca, na način, ki ne bo nesorazmerno oteževal dokaznega bremena in s tem učinkovitosti pregona.

Prav tako ni mogoče spregledati povečanega števila obtožnih aktov, kar kaže tako na večjo kakovost predkazenskih postopkov (policije), kot tudi na uspešnejše delo državnega tožilstva. Na uspešnost dela državnega tožilstva kaže tudi podatek, da je bilo leta 2019 za kazniva dejanja, pri katerih so žrtve otroci, izrečenih 82 % obsodilnih sodb, s čimer se je nekoliko izboljšal izid (81 %) iz leta 2018 (leta 2017 je bil ta delež 84,4 %, leta 2016 je znašal 81 % in 74 % leta 2015). V primerjavi s prejšnjim letom se je številčno zmanjšal delež vloženih pritožb državnih tožilcev (iz 66 leta 2018 na 28 leta 2019), vendar delež uspešnih pritožb državnih tožilcev (leta 2019 54 %) še vedno ostaja ustrezen (leta 2018 29 %).

Analiza obsodilnih sodb za predmetna kazniva dejanja izkazuje, da so sodišča v večini primerov izrekala pogojne obsodbe s primernimi posebnimi pogoji (predvsem glede izpolnjevanja preživninskih obveznosti, napotitev na obvladovanje nenasilne komunikacije, družinsko ali partnersko svetovanje). Srž tovrstne kazenske sankcije je v grožnji preklica, ki visi nad storilcem in ki naj še dodatno odvrča storilca od ponavljanja kaznivih dejanj. Tožilstva poročajo tudi o

pogojnih obsodbah z varstvenim nadzorstvom in navodilom obiskovanje psihološke svetovalnice, katerih primarni cilj se zrcali v zmanjšanju vzrokov za kazniva ravnanja (navodila glede zdravljenja, izobraževanja ali zaposlitve, prepovedi približevanja) ter zagotovitvi nadaljnjega sobivanja v družinski skupnosti, če je seveda to še mogoče. Pogosto dejstvo, da storilci večinoma še vedno živijo skupaj z mladoletnimi oškodovanci, je okoliščina, ki verjetnost ponavljanja kaznivih dejanj zaradi sobivanja močno povečuje.

Prostostne kazni, poleg primerov kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost otrok ter kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, državni tožilci predlagajo in sodišča izrekajo praviloma storilcem kaznivih dejanj z elementi dolgotrajnega, kontinuiranega in intenzivnega nasilja (predvsem spolnega) ter specialnim povratnikom. Iz poročil posameznih tožilcev je razbrati, da je bila leta 2019 najdaljša zaporna kazen izrečena na območju ODT v Ljubljani, in sicer enotna kazen v trajanju pet let in dva meseca zavora za kazniva dejanja prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1.

Glede profilov samih storilcev organizacijske enote poročajo, da so storilci največkrat polnoletni moški vseh starosti in stopenj izobrazbe, večkrat v sorodstvenem razmerju ali drugače tesneje povezani z oškodovanimi otroki. Osebe ženskega spola so obravnavane predvsem kot storilke kaznivega dejanja zanemarjanja otrok, pri kaznivem dejanju odvzema mladoletnih oseb pa v povezavi z izvrševanjem stikov otroka z očetom, saj so otroci v večini primerov zaupani v varstvo in vzgojo materi. Podobno kot v prejšnjih letih je tudi leta 2019 moč ugotoviti, da so bili oškodovani otroci vseh starosti, pri čemer je bilo oškodovanih več deklic.

Iz pregleda poročanj posameznih tožilcev je mogoče razbrati, da so še vedno najbolj pogost razlog za podajo kazenske ovadbe zaradi kaznivega dejanja odvzema mladoletne osebe po členu 190 KZ-1 prav nerazrešena vprašanja med (bivšimi) partnerji, ki se zatekajo k podaji ovadbe že ob prvi kršitvi dogovorov oziroma odločb.

Tako kot v že nekaj preteklih letih, leta 2019 tožilstva niso obravnavala veliko odtujitev otrok roditelju, kateremu je otrok zaupan v vzgojo, varstvo in oskrbo, ki bi trajala daljše časovno obdobje. Prevladujoči očitki o podaljšanju stikov preko z izvršljivo odločbo določenega časovnega termina in neupoštevanje slednjega, kar je posledica nagajanja enega od staršev oziroma njihova nepripravljenost, da bi se dogovorili in sproti prilagajali predvsem dnevnim razmeram in okoliščinam ter dogodkom ali zunajšolskim obveznostim otrok, so tista dejstva, ki se praviloma pojavljajo v teh kazenskih ovadbah in so tudi razlog za izdajo sklepov o zavrženju kazenske ovadbe za kaznivo dejanje odvzema mladoletne osebe po prvem odstavku 190. člena KZ-1. Razlogi za takšna ravnanja so najpogostejše nerazrešena vprašanja partnerskega odnosa staršev in/ali njihovih premoženjskih razmerij, zaradi česar se starša nista zmožna dogovoriti niti o objektivnih razlogih, zaradi katerih stik ne bi bil možen (npr.

bolezni otroka). Pri zlonamernem onemogočanju stikov storilci praviloma na otroka izvajajo psihični pritisk, povezan z manipulacijami in izsiljevanji.

Narava predmetnih kaznivih dejanj, ki je največkrat narekovana z dinamiko družinskih odnosov ter pogojena s socialnim okoljem, je razlog, da se izvršitvene oblike kaznivih dejanj na škodo otrok z leti bistveno ne spreminjajo. Pojavljajo se v vseh socialnih okoljih, večkrat prežeta z občutkom fizične, čustvene in nenazadnje ekonomske premoči odraslega storilca, ki mu je otrok zaupan v varstvo, nego in vzgojo, nad otrokom kot žrtvijo. To se je potrdilo tudi v okviru kriminalitete s tega področja, obravnavane v letu poročanja. Pri tem kot ovaditelji nastopajo predvsem policijske enote in uprave, centri za socialno delo, šole in vrtci, pa tudi sami oškodovanci po svojih zakonitih zastopnikih.

Izvršitvena ravnanja pri skupini teh kaznivih dejanj, na škodo otrok, so podobna tistim, ki se pojavljajo že več let. V skupini kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost so to: otipavanje in lizanje spolovil mladoletnih oškodovancev, prijemanje za zadnjico in prsi, tiščanje prstov v nožnico in zadnjično odprtino, dokončani spolni odnosi z mladoletnimi žrtvami teh kaznivih dejanj, kakor tudi zahteve storilcev, da jih žrtve oralno zadovoljujejo. Storilci tega kaznivega dejanja so bili praviloma moški vseh starosti, najpogosteje družinsko povezani, otrokovi sorodniki, prijatelji staršev ter bližnji znanci ali osebe, ki so jim otroci zaupani, žrtve pa skoraj vedno deklice. Pri zanje tujih osebah pa je največ razkazovanja oziroma ekshibicionizma. V zadevah kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po tretjem odstavku 176. člena KZ-1, tožilstva poročajo, da storilci v daljšem časovnem obdobju dostopajo do različnih pedofilskih spletnih strani, ki prikazujejo gole otroke, pri razkazovanju ali otipavanju spolovil s strani odraslih oseb ali otroke, ki spolno zadovoljujejo odrasle osebe. Takšne vsebine nato objavljajo in prenašajo na druge uporabnike. Posebej zaskrbljujoče je, da je v porastu število tistih dejanj, ko si mladoletne osebe med seboj izmenjujejo fotografije svojih intimnih delov telesa ali celo posnamejo spolni odnos z obojestransko privolitvijo, nato pa eden od akterjev to izrabi in te fotografije oziroma posnetke objavi na spletu. Tožilstva opozarjajo, da se pri preiskovanju tega kaznivega dejanja policija v predkazenskem postopku sooča z zamudnim pregledovanjem velikokrat zelo obsežnega gradiva (fotografij in posnetkov), saj je treba vsako izmed spornih fotografij oziroma videoposnetek izločiti ter oceniti, ali prikazuje mladoletne osebe. Zaradi premajhnega števila policistov, ki to nalogo opravljajo, obstoji nevarnost, da od hišne preiskave do podaje kazenske ovadbe preteče rok iz drugega odstavka 154. člena ZKP.

Pri kaznivih dejanjih nasilja v družini po 191. členu KZ-1 se otroci kot žrtev redkeje pojavljajo. V večini primerov je nasilje v družini neposredno uperjeno zoper partnerja, otroci pa so večinoma priče tega nasilja in tako nasilju izpostavljeni posredno. Največkrat je nasilje povezano z zlorabo alkohola v povezavi z neizpolnjevanjem partnerskih pričakovanj, v

posledici slabe in neustrezne komunikacije med partnerjema ter tudi zaradi neenotnosti pri vzgoji otrok.

Analiza kazenskih ovadb za kaznivo dejanje zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja po 192. členu KZ-1 kaže na izvršitvena ravnanja storilcev z opuščanjem skrbi za prehrano, osebno higieno, varstvo, zdravljenje, šolske obveznosti, grobimi vzgojnimi ukrepi, zapiranjem, izkoriščanjem ter nasiljem, ki je večkrat stopnjevano, od psihičnega preko verbalnega do zelo grobega fizičnega nasilja, lahko tudi v povezavi s spolnimi napadi ali zlorabami. Hujša oblika tega kaznivega dejanja se izkazuje v uporabi surovega fizičnega nasilja storilcev nad mladoletnimi oškodovanci, otroki in pastorki storilcev, z uporabo brc, udarcev z roko, z usnjenimi hlačnimi pasovi, palicami in drugimi predmeti, ki za sabo puščajo telesne poškodbe v obliki modric po telesu in glavi. Takšna ravnanja so običajno podkrepjena še z verbalnim nasiljem v obliki groženj, žaljivk in poniževanja žrtev kaznivih dejanj. Do takih ravnanj včasih prihaja tudi zaradi obrambe napadenega starša v okviru nasilja v družini, lahko pa tudi v povezavi s spolnimi zlorabami. Storilci so tako očetje kot matere (v določenih primerih tudi oba starša), žrtve pa vseh starosti in obeh spolov.

Za ostala kazniva dejanja, ki so predmet spremljanja v tem poglavju poročila (detomor, sprememba rodbinskega stanja, zloraba prostitucije, krvoskrunstvo), državna tožilstva ne poročajo o obravnavanih zadevah oziroma zadevah, v katerih bi bili žrtve teh kaznivih dejanj otroci.

Pri reševanju predmetnih kazenskih ovadb tožilstva zaznavajo, da so pri ovadenih osebah prisotne specifične osebnostne značilnosti: odvisnost od alkoholnih pijač oziroma njihovo škodljivo uživanje, nekritičnost in minimaliziranje svojih protipravnih ravnanj, osebnostna nezrelost, narcisoidnost. Izkušnje kažejo, da so starši, ki so nasilni do otroka, praviloma sami kot otroci doživeli različne vrste zlorab svojih staršev.

Kot že poprej, državna tožilstva tudi leta 2019 opozarjajo na težave pri odkrivanju predmetnih kaznivih dejanj, saj je pridobivanje dokazov odvisno od obstoja dovolj utemeljenega suma, kot pogoja za izdajo odredbe za hišno preiskavo oziroma preiskavo elektronskih naprav. Tudi v tem delu je vprašanje učinkovitosti povezano z oblikovanjem ustreznih zakonskih podlag za uporabo vseh razpoložljivih načinov hitrega preiskovanja kaznivih dejanj, še posebej v svetovnem spletu, saj so storilci vedno bolj spretni pri zakrivanju sledi prenašanja in shranjevanja podatkov. Težavo še vedno predstavlja zasliševanje otrok tekom kazenskega postopka. Enako kot v prejšnjih letih ni na voljo dovolj ustrezno usposobljenega kadra ne primernih prostorov za zaslišanje otrok, tudi takšnih, ki bi omogočali videokonferenco z razpravno dvorano. Težave pri dokazovanju so tudi v tem, da vsi sodelujoči nimajo potrebnih znanj, ki se zahtevajo pri obravnavi otrok žrtev kaznivih dejanj, čeprav obvezno usposabljanje vseh uslužbencev in strokovnjakov, ki so vključeni v kazenski postopek, kjer je žrtev otrok, izhaja iz 14. Smernice Odbora ministrov Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje, 5. člena

Konvencije Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo (Lanzarotska konvencija) in 61. člena Direktive 2012/29 EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj. Premalo je tudi ustrezno usposobljenih izvedencev psihologov in pedopsihiatrov.

V tej luči državno tožilstvo podpira prizadevanja za ustanovitev posebnih enot za izvedbo strokovno in pravno ustrezno vodenih intervjujev (po vzoru Barnahus tj. Hiše za otroke), v katerem bi bila zagotovljena celostna obravnava otrok, ki so žrtve kaznivih dejanj in pri delu na tem področju, v okviru ministrstva za pravosodje, s svojim predstavniki tudi aktivno sodeluje. Poudarek tega pristopa je predvsem na čim manjšem številu opravljenih razgovorov z otrokom, ki jih opravi (isti) usposobljen strokovnjak in ki se tekom predkazenskega in kazenskega postopka ne ponavljajo več. V za otroka prijaznem okolju se bi opravilo morebitne zdravniške preglede in terapije, ponujena bi bila pomoč staršem, ki niso storilci, predvsem pa bi strokovni timi imeli možnost medsebojno komunicirati in spremljati otroka od prve izpovedbe do zaključka terapij. S takšno obravnavo bi se na ustrezen način zavarovali dokazi, ki bi imeli na sodišču imeli dokazno vrednost, s tem pa bi se izognili sekundarni viktimizaciji žrtev.

Pomemben korak k učinkovitejšemu poteku kazenskega postopka v tovrstnih zadevah bo gotovo doprinesla tudi novela ZKP-N s spremembami v smeri krepitve procesnega položaja oškodovancev oziroma skrbi za njihove pravice in interese. Izpostaviti gre tretji odstavek 236. člena ZKP glede podajanja pravnega pouka privilegiranim pričam, ki sodišču daje diskrecijo glede odločanja o zasliševanju mladoletne osebe, ki glede na svojo starost in duševno razvitost ne more razumeti pomena pravice, da ni dolžna pričati. Nenazadnje pa ima k uspešno končanim sodnim postopkom, pa tudi k zmanjševanju škodljivih posledic za otroke, ki postanejo žrtve kaznivih dejanj, pomemben vpliv tudi stalno izobraževanje državnih tožilcev na tem področju.

7.2.7. KAZNIVA DEJANJA Z ZELO HUDIMI POSLEDICAMI

Pravilnik v 12. členu kot področje spremljanja določa tudi področje kaznivih dejanj z zelo hudimi posledicami. V to poglavje spadajo kazniva dejanja, pri katerih so opredeljene posledice hujše, kot jih določajo kvalificirane oblike kaznivih dejanj; kot taka niso posebej zakonsko opredeljena, zato informacijski sistem vpisnikov državnega tožilstva ne predvideva posebnega knjiženja takšnih podatkov v vpisnike. Iz tega razloga poročilo temelji na opisih posameznih zadev, ki so jih posamezna tožilstva obravnavala leta 2019 in o njih poročala, ne na statističnih podatkih.

Zbirajo se podatki o številu tistih zadev, ki so jih tožilstva obravnavala, ne o številu obravnavanih storilcev. Kot kazniva dejanja, ki spadajo v to poglavje, so opredeljena:

1. kazniva dejanja, pri katerih je kot posledica nastala smrt več kot ene osebe (umor, uboj, prometne, delovne nesreče);
2. kazniva dejanja, pri katerih je bila zasežena velika količina prepovedane droge (najmanj deset kg trde droge, 50 kg marihuane) ali velika količina orožja in razstreliva;
3. kazniva dejanja, pri katerih je bilo najmanj za 500.000 evrov povzročene škode ali pridobljene koristi;
4. kazniva dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev in zaposlovanja na črno, pri katerih je bilo oškodovanih 50 ali več delavcev;
5. kazniva dejanja spravljanja v suženjsko razmerje in kazniva dejanja trgovine z ljudmi z 20 ali več žrtvami.

Leta 2019 so tožilstva poročala, da so v različnih fazah postopka obravnavala:

- eno kazensko zadevo, v kateri je bila posledica smrt več kot ene osebe (eno leto prej tri);
- eno kazensko zadevo, v kateri je bila zasežena velika količina prepovedane droge (eno leto prej tri);
- štiri kazenske zadeve, v katerih je bilo za 500.000 evrov povzročene škode ali pridobljene koristi (eno leto prej osem);
- sedem kazenskih zadev, v katerih je bilo oškodovanih 50 ali več delavcev (eno leto prej devet), in
- ni podatka o številu kazenskih zadev, v katerih je bilo v vsaki več kot 20 žrtev spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi (eno leto prej deset).

Podatki za primerjavo se nanašajo na leto 2018.

Kot primer navajamo nekaj zadev povzetih iz poročil državnih tožilstev. Gre za zadeve, ki po teži posledic odstopajo, iz njih pa sta razvidna zahtevnost zadev in teža nastalih posledic.

1. Kazniva dejanja, pri katerih je kot posledica nastala smrt več kot ene osebe (umor, uboj, prometne, delovne nesreče)
 - ODT v Ljubljani je vložilo pritožbo v zadevi, v kateri je bila, zaradi štirih kaznivih dejanj umora, izrečena oprostilna sodba.
 - To tožilstvo je vložilo obtožnico zoper eno osebo zaradi kaznivega dejanja nevarne vožnje v cestnem prometu, ker je storilec vozil pod vplivom alkohola in prepovedanih drog in ni upošteval pravil o prednosti ter hitrosti vožnje ni prilagodil prehodu za pešce; to je imelo za posledico čelno trčenje v dva pešca, ki sta pri zeleni luči na semaforju prečkala vozišče in smrt dveh oseb.
2. Kazniva dejanja, pri katerih je bila zasežena velika količina prepovedane droge (najmanj deset kilogramov trde droge, 50 kilogramov marihuane) ali velika količina orožja in razstreliva:

- ODT v Krškem je vložilo obtožnico proti tujcu, ki je v Slovenijo vnesel skoraj 13 kg heroína.
3. Kazniva dejanja, pri katerih je bilo za najmanj 500.000 evrov povzročene škode ali pridobljene koristi:
- Na ODT v Kopru je v fazi glavne obravnave zadeva, v kateri se obdolženemu očita kaznivo dejanje pranja denarja, pri čemer protipravna premoženjska korist znaša 792.152,55 evra.
 - Zoper šest oseb, ki so imele vodstveni položaj na visokošolski ustanovi, je ODT v Ljubljani vložilo zahtevo za preiskavo zaradi utemeljenega suma storitve kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic. Obdolženci so kot uradne osebe, brez pravne podlage sklepale z javnimi uslužbenci podjemne pogodbe, ki so jim zagotavljale plačilo dodatnega dela, ki ga niso opravili. Državo, kot financerja javnega visokega šolstva, so oškodovali za več kot 770.000 evrov.
 - ODT v Novem mestu obravnava ovadbo zoper več storilcev zaradi kaznivih dejanj zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, goljufije in ponareditve ali uničenja poslovnih listin. Kazniva dejanja so povezana s prevzemom in izčrpavanjem gospodarske družbe na območju Trebnjega, pri čemer trenutno ugotovljena premoženjska korist znaša več kot štiri milijone evrov.
 - Oškodovanec je na ODT v Ljubljani podal ovadbo zaradi kaznivega dejanja goljufije s katerim naj bi bil oškodovan za okoli 19.000.000 evrov. Oškodovanec je družba, ustanovljena v zahodnoevropski državi s prijazno davčno zakonodajo. Ta družba je ustanovila svojo hčerinsko družbo v eni od držav bivše Jugoslavije. Sklenila je pogodbo o posredovanju pri nakupu kmetijske zemlje z družbo, ki ima sedež v sredozemski državi, tudi s prijazno davčno zakonodajo. Druženiki in direktorji vseh družb so slovenski državljani. Direktorjema družbe, ki je posredovala pri nakupu zemljišča v tretji državi, se očita, da sta preslepila kupca, da je kmetijsko zemljo preplačal, znatno preplačana je bila tudi posredniška provizija. Kljub temu, dan naj bi bilo kaznivo dejanje storjeno v tujini in je tudi škoda nastala v tujini, so slovenski pravosodni organi pristojni za obravnavo primera. Na podlagi 12. člena KZ-1 se ta Kazenski zakonik uporablja za slovenske državljane, ki v tujini storijo kaznivo dejanje.
4. Kazniva dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev in zaposlovanja na črno, pri katerih je bilo oškodovanih 50 delavcev ali več:
- ODT v Krškem je v eni zadevi vložilo zahtevo za preiskavo zoper obdolženca in pravno osebo zaradi neizplačila plač in neplačila z zakonom predpisanih prispevkov za socialno varnost za 66 delavcev, v drugi pa obtožni predlog zaradi enakega kaznivega dejanja, s katerim je bilo prikrajšanih 86 delavcev.

- Na ODT v Mariboru so v različnih fazah postopka obravnavali štiri zadeve zaradi kaznivih ravnanj na škodo delavcev. V eni zadevi so potekale glavne obravnave po tem, ko je bila razveljavljena obsodilna sodba in zadeva vrnjena v ponovno sojenje. Storilec je kot direktor dveh gospodarskih družb s svojim ravnanjem prikrajšal skupno 202 delavca za več pravic, ki jim pripadajo, skupna višina neporavnanih obveznosti je znašala najmanj 330.000 evrov.
V fazi priprave obtožnice je zadeva, v kateri je direktor gospodarske družbe prikrajšal 107 delavcev za pravice, ki jim pripadajo. Skupna višina neporavnanih obveznosti v breme delavcev znaša 105.030,28 evrov. V tretji zadevi je vložena zahteva za preiskavo zaradi utemeljenega suma, da so trije storilci delavce prikrajšali za pravice, ki jim pripadajo, saj jim niso izplačali plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, 115 delavcem pa niso obračunali prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zaradi kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev na škodo 123 delavcev je bil vložen predlog za opravo posameznih preiskovalnih dejanj.
 - Na ODT na Ptuj so vložili obtožnico zoper eno osebo, ker je kot odgovorna oseba prikrajšala 139 delavcev tako, da jim ni izplačal treh zaporednih plač in prispevkov.
5. Kazniva dejanja spravljanja v suženjsko razmerje in kazniva dejanja trgovine z ljudmi na podlagi 192. člena ZDT-1 spadajo v izključno pristojnost SDT RS. O obravnavi teh zadev leta 2019 niso poročali.

Vzroki, okoliščine za nastanek, povečanje, spremljanje ali razvoj kriminalitete so opredeljeni pri posameznih področjih kriminalitete, saj so v kazniva dejanja z zelo hudimi posledicami zajeta le najhujša kazniva dejanja, o katerih se poroča tudi v drugih delih poročila.

7.2.8. KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO HUDO KRŠENE PRAVICE DELAVCEV IN RANLJIVIH SKUPIN LJUDI

V tem poglavju so navedeni podatki o obravnavanju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost, ki so zajeta v 22. poglavju KZ-1 in KZ. V njem so inkriminirana naslednja kazniva dejanja: kršitev temeljnih pravic delavcev (196. člen KZ-1, prej 205. člen KZ), šikaniranje na delovnem mestu (197. člen KZ-1), kršitev pravic pri zaposlovanju ali brezposelnosti (198. člena KZ-1, prej 206. člen KZ), zaposlovanje na črno (199. člen KZ-1), kršitev pravic do sodelovanja pri upravljanju in kršitev sindikalnih pravic (200. člen KZ-1, prej 207. člen KZ), ogrožanje varnosti pri delu (201. člen KZ-1, prej 208. člen KZ), kršitev pravic iz socialnega zavarovanja (202. člena KZ-1, prej 209. člen KZ) in zloraba pravic iz socialnega zavarovanja (203. člen KZ1, prej 210. člen KZ).

Pregled stanja kaznivih dejanj, pri katerih so hudo kršene pravice delavcev in ranljivih skupin ljudi in so navedena v tabeli 44.a, številčno pod skupino 24 izkazuje, da je bilo leta 2019 na tožilstvih zoper polnoletne storilce tovrstnih kaznivih dejanj v delu skupaj 1.747 ovadb, kar je

90 ovadb manj kot leto poprej. V ta podatek so zajete tako prenesene nerešene ovadbe iz leta 2018, ki jih je bilo 922 (to je 68 manj kot predhodno leto), kot tudi novo prejete kazenske ovadbe leta 2019, ki jih je bilo 825 (to je 22 manj kot leta 2018). Ob tem so imela tožilstva v obravnavanju še 683 ovadb, podanih zoper pravne osebe, kar je za 139 ovadb manj kot leta 2018, ko je njihovo število doseglo 822. V ta skupni podatek zadev v delu so zajete tako prenesene nerešene ovadbe iz leta 2018, ki jih je bilo 377, kot tudi novo prejete ovadbe, podane zoper pravne osebe leta 2019, ki jih je bilo 306, torej 31 manj kot leta 2018. Pri navedenih podatkih za ovadene polnoletne storilce in pravne osebe je mogoče zaznati, da je bilo leta 2019 manj prenesenih ovadb iz preteklega leta in tudi manj novo prejetih ovadb kot v letu prej.

Primerjava podatkov iz zadnjih treh let (torej za leta 2017, 2018 in 2019) nas pripelje do ugotovitve, da je pri teh kaznivih dejanjih mogoče zaznati jasen trend upadanja pripada obravnavanih zadev, saj so državna tožilstva prejela zoper polnoletne storilce leta 2017 še 1.158 novih ovadb, leta 2018 jih je bilo 847, leta 2019 pa je njihovo število padlo na že omenjenih 825. Podoben trend upadanja števila ovadb pa je mogoče zaznati tudi pri obravnavanju ovadenih pravnih oseb, saj so tožilstva prejela leta 2017 še 623 tozadevnih kazenskih ovadb, leta 2018 je njihovo število padlo na 337, leta 2019 pa s prejemom 306 novih ovadb beležimo njihov nadaljnji upad.

Tako ugotovljeni trend upada števila kazenskih ovadb na nivoju celotne države pa ne zrcali tudi upada prejetih ovadb na posameznih okrožnih državnih tožilstvih, kjer so tovrsten trend leta 2019 sicer zabeležili na ODT v Celju, ODT v Kranju in ODT v Mariboru, ne pa tudi na ODT v Kopru, ODT v Murski Soboti, ODT v Novi Gorici in ODT v Novem mestu, kjer leta 2019 beležijo porast kazenskih ovadb za kazniva dejanja iz 22. poglavja KZ-1.

Po naši presoji bi bilo sicer mogoče tako prepoznani padajoči trend pripada zadevnih ovadb na nivoju celotne države pripisati med drugim tudi določenim pozitivnim učinkom ukrepanja državnih organov na tem področju ter s tem povezani vedno večji ozaveščenosti delodajalcev, da naklepne kršitve njihovih delovnopravnih obveznosti pomenijo lahko tudi kaznivo dejanje, ki ga je država sposobna tudi pravočasno prepoznati in dosledno sankcionirati. Ne glede na povedano pa vendarle dopuščamo tudi možnost, da bi bili lahko pravkar navedeni zaključki kot taki tudi preuranjeni in da bi bilo treba za tehtnejšo in bolj argumentirano oceno vključiti v tovrstno analizo tudi niz drugih, s tem povezanih podatkov oziroma počakati na rezultate teh gibanj v bližnji prihodnosti.

Ne glede na zmanjšano število tekočega pripada in skupnega števila ovadb v delu, pa leta 2019 v primerjavi z letom poprej beležimo porast števila nerešenih ovadb za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost. Glede na to, da je bilo leta 2019 skupno rešenih ovadb zoper 747 polnoletnih storilcev (leta 2017 je bilo takšnih rešitev 1.202, leta 2018 pa 854), je konec leta 2019 ostalo od vseh ovadb v delu še natanko 1.000 ovadb (konec leta 2017 je bilo

takšnih nerešenih ovadb 1.013, konec leta 2018 pa 983). Je pa bilo leta 2019 rešenih 314 ovadb zoper pravne osebe, kar je za 39 več kot leta 2018, vendar pa še vedno precej manj kot leta 2017, ko je bilo rešenih kar 598 ovadb zoper pravne osebe. Konec leta 2019 je ostalo ob skupnem pripadu 683 ovadb zoper pravne osebe, tako še vedno nerešenih 369 ovadb, kar je vendarle bistveno manj kot ob izteku leta 2018, ko smo beležili 547 nerešenih ovadb oziroma konec leta 2017, ko je bilo tovrstnih ovadb 534.

Leta 2019 so tožilstva s tega področja kaznivih dejanj obravnavala skupno torej 2.430 kazenskih ovadb, od tega 1.747 zoper polnoletne storilce in 683 zoper pravne osebe (leta 2018 so državna tožilstva obravnavala skupno 2659 ovadb, od tega 1.837 ovadenih polnoletnih storilcev in 822 ovadenih pravnih oseb). Na sodišče je bilo leta 2019 zoper polnoletne storilce vloženih 187 obtožnih predlogov (leta 2018 jih je bilo bistveno več in to 298, še bistveno več pa jih je bilo vloženih leta 2017, in sicer kar 667). Zoper pravne osebe so državna tožilstva leta 2019 vložila 28 obtožnih predlogov, kar je ponovno manj kot leta 2018, ko je bilo zoper pravne osebe vloženih 45 obtožnih predlogov ter ponovno občutno manj kot pa leta 2017, ko je bilo zoper pravne osebe vloženih kar 277 tovrstnih obtožnih aktov.

Leta 2019 je bilo zoper polnoletne storilce kaznivih dejanj iz 22. poglavja KZ-1 vloženih 49 zahtev za preiskavo, kar je za 15 več kot leta 2018 oziroma za 32 več kot leta 2017. Zoper pravne osebe so bile leta 2019 vložene štiri zahteve za preiskavo (leta 2018 je bilo takih zahtev pet, leta 2017 pa nismo beležili nobene).

Ob upoštevanju podatkov o reševanju ovadb, podanih zoper polnoletne storilce, je mogoče ugotoviti, da je bilo leta 2019 obtoženih skupaj 196 (187 obtožnih predlogov in devet neposrednih obtožnic) polnoletnih storilcev kaznivih dejanj iz 22. poglavja KZ-1, pravnih oseb pa skupaj 29 (28 obtožnih predlogov in ena neposredna obtožnica). Zoper polnoletne storilce so bile zavržene 502 kazenske ovadbe, kar pomeni, da je bilo leta 2019 zavrženih 67,2 % vseh rešenih kazenskih ovadb ter da so bili na podlagi preostalih 32,8 % kazenskih ovadb vloženi bodisi obtožni akti bodisi zahteve za preiskavo. Primerjava z letom 2018, v katerem smo beležili v zvezi z polnoletnimi storilci kaznivih dejanja 61 % zavrženje kazenskih ovadb, leta 2017 je bilo sprejetih takšnih odločitev zgolj 43 %, se iz pravkar navedenih podatkov zrcali občuten trend naraščanja zavrženj tovrstnih kazenskih ovadb ob seveda hkratnem upadanju vloženih obtožnih aktov oziroma zahtev za preiskavo.

V zvezi s kazenskimi ovadbami, podanimi zoper pravne osebe, je treba ugotoviti, da je bil leta 2019 odstotek tistih, ki so bile zavržene, še višji kot to velja v primeru kazenskih ovadb, ki se nanašajo na polnoletne storilce, saj beležimo znotraj 314 rešenih kazenskih ovadb kar 281 takšnih, ki so bile zavržene. Iz navedenega podatka tako izhaja, da je bilo zavrženih kar 89,5 % vseh rešenih kazenskih ovadb, ki so bile podane zoper pravne osebe zaradi kaznivih dejanj iz 22. poglavja KZ-1. Ob upoštevanju podatkov, da je bilo leta 2018 tovrstnih zavrženj 82 %, leta 2017 pa zgolj 54 %, je na dlani ugotovitev, da imamo tudi v zvezi z zavrženimi kazenskimi

ovadbami zoper pravne osebe izkazan isti trend kot smo ga v zadnjih treh letih zaznali tudi pri polnoletnih storilcih teh kaznivih dejanj.

Kar zadeva samo število obtožnih aktov, ki so bili vloženi zoper polnoletne storilce in o katerih konec leta 2019 še ni bila izrečena prvostopenjska sodba, je mogoče ob podatku, da je bilo leta 2019 vloženi skupaj 196 obtožnih aktov, da pa je bilo na sodišču na dan 31. 12. 2019 nerešenih še 463 zadev, zaključiti, da pravkar navedeno število zajema več kot dvojno število vloženi obtožnih aktov iz leta 2019 s tem, da v isti časovni okoliščini beležimo v zvezi s pravnimi osebami še vedno 228 zadev, v katerih prvostopenjska sodišča še niso uspela sprejeti takšnih ali drugačnih odločitev.

Leta 2019 so državna tožilstva v povezavi s kaznivimi dejanji zoper delovna razmerja in socialno varnost prejela v zvezi s polnoletnimi storilci 330 sodb, kar je sicer za 15 sodb več kot leta 2018, vendar pa še vedno občutno manj kot leta 2017, ko so sodišča izdala kar 528 tovrstnih sodnih odločitev. Število prejetih obsodilnih sodb, izdanih zoper polnoletne storilce, je znašalo 273 in je bilo potemtakem nekoliko višje kot leta 2018, ko je sodišče izreklo 259 tovrstnih sodnih odločitev, vendar pa še vedno občutno manj kot leta 2017, ko smo beležili kar 473 obsodilnih sodb. V zvezi z oprostilnimi in zavrnilnimi sodbami velja ugotovitev, da beležimo za zadnja leta med seboj dokaj primerljive podatke o njihovem vsakoletnem obsegu, saj nam primerjava tovrstnih podatkov pokaže, da so sodišča izdala leta 2019 skupaj 57 tovrstnih sodb (32 oprostilnih in 25 zavrnilnih), leta 2018 je bilo takšnih sodnih odločb 56 (22 oprostilnih in 34 zavrnilnih), leta 2017 pa 55 (22 oprostilnih in 33 zavrnilnih). Iz pravkar navedenih podatkov se zrcali dokaj visoka uspešnost obtoževanja tovrstnih kaznivih dejanj, saj predstavlja delež obsodilnih sodb 82,7 % vseh prejetih sodb. To je povsem primerljiv podatek z letom 2018, ko smo beležili 82 % obsodilnost obtožnih aktov, pri čemer je treba tudi v zvezi s pravkar navedenimi podatki izpostaviti še podatek o obsodilnosti iz leta 2017, ki je znašala kar 90 %.

Kar zadeva podatke o prejetih sodbah zoper obtožene pravne osebe velja na tem mestu izpostaviti ugotovitev, da so državna tožilstva leta 2019 prejela 37 sodb, to je dve več kot leta 2018 in za 14 sodb manj kot leta 2017. Leta 2019 smo prejeli 23 obsodilnih sodb, kar je za tri manj kot leta 2018 in kar za 17 manj kot leta 2017. Če so državna tožilstva prejela leta 2019 zgolj eno oprostilno sodbo (leta 2018 sta bili dve in leta 2017 tri), pa je treba v zvezi z zavrnilnimi sodbami ugotoviti njihov porast, saj leta 2019 beležimo 13 tovrstnih sodnih odločitev, kar je več kot leta 2018, ko je bilo zavrnilnih sodb sedem, pa tudi več kot leta 2017, ko smo jih prejeli osem.

Leta 2019 je bilo v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji vloženi 34 pritožb, kar je po eni strani precej manj kot leto prej, ko je bilo vloženi 63 pritožb, pa hkrati več kot leta 2017, ko je bilo na sodišče vloženo zgolj 13 pritožb. Pritožbeno sodišče je leta 2019 ugodilo 11 pritožbam, v 22 primerih pa smo bili v pritoževanju neuspešni.

Za razliko od leta 2018, ko je bilo v zvezi s storilci kaznivih dejanj iz 22. poglavja KZ-1 odrejenih osem priporov, pa beležimo leta 2019 odreditev zgolj enega pripora, torej povsem enako število odrejenih priporov kot smo jih beležili v letih 2016 in 2017.

Ob bok vsem doslej navedenim podatkom velja na koncu izpostaviti vsaj še ugotovitev, da državna tožilstva v sklopu vseh uvodoma naštetih kaznivih dejanj iz 22. poglavja KZ-1 obravnavajo najpogostejše kazniva dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev iz 196. člena KZ-1. Na storilce tega kaznivega dejanja se najpogostejše naslavlja očitek zaradi neizplačila plač ali dela plač, neplačila ali neobračunavanja predpisanih prispevkov za socialno varnost, neplačila regresa za letni dopust in stroškov v zvezi z delom, v nekaterih primerih pa tudi zaradi nezakonite odpovedi delovnega razmerja. Ob tem ugotavljamo, da postaja obravnavanje tovrstnih kaznivih dejanj iz leta v leto vedno bolj kompleksno in zamudno. Nobena redkost niso primeri, ko je treba tudi sodno angažiranje izvedencev finančno - računovodske oziroma davčne stroke z namenom, da se za več let nazaj preveri poslovanje ter z njim povezanih finančnih oziroma denarnih tokov tistih gospodarskih subjektov, katerih odgovorne osebe se izgovarjajo, da očitane kaznivega dejanja v nobenem primeru niso storili in, da je prišlo do prikrajšanj delavcev zgolj in samo zaradi »višje sile« oziroma zaradi objektivnih okoliščin, povezanih z neugodnimi trendi in razmerami na trgu, neobvladljivimi tveganji in temu posledičnim poslabšanjem finančnega stanja in likvidnosti konkretnega gospodarskega subjekta in zato niso bile v stanju izpolnjevati obveznosti do delavcev.

Po našem naziranju je sama dolgotrajnost tako predkazenskih kot tudi sodnih postopkov povezana oziroma pogojena tudi s pomanjkljivo kakovostjo ovadb, ki jih vlagajo oškodovani delavci. S tem v zvezi ugotavljamo, da so njihovi zahtevki po višini pogosto neopredeljeni ali pa so opredeljeni premalo natančno, pogosto pa oškodovanci tudi nimajo potrebnih listinskih dokazil, kar otežuje in podaljšuje izvedbo predkazenskega postopka. Velikokrat se z zbiranjem obvestil in listinske dokumentacije ter z opravljanjem poizvedb pri pristojnih davčnih organih ugotovi, da sta obseg kršitev in število oškodovanih delavcev dejansko še veliko večja od tistega kar je bilo prvotno naznanjeno, zaradi česar se preiskovanje v nadaljevanju praviloma še razširi in temu ustrezno časovno tudi podaljša.

Za odpravo vseh omenjenih ovir poteka na vseh državnih tožilstvih niz med seboj povezanih aktivnosti v različnih smereh z enotnim ciljem, da se tudi na tem segmentu kazenskega pregona državnotožilska praksa v kar največji možni meri poenoti ter da se pod okriljem VDT RS usposobi na vsakem izmed okrožnih državnih tožilstev tudi takšen strokovni profil državnega tožilca, ki se bo sposoben hitro in učinkovito odzvati na vse vrste deviacij, ki so inkriminirane v kaznivih dejanjih iz 22. poglavja KZ-1.

7.2.9. KAZNIVA DEJANJA, PRI KATERIH SO STORILCI NOSILCI JAVNIH FUNKCIJ

Kazniva dejanja, pri katerih so storilci nosilci javnih funkcij, se nahajajo v 26. poglavju KZ-1 z naslovom Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Gre za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1, oškodovanja javnih sredstev po 257.a členu KZ-1 in nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1, ter za korupcijska kazniva dejanja, kot so jemanje podkupnine po 261. členu KZ-1, dajanje podkupnine po 262. členu KZ-1, sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje po 263. členu KZ-1 in dajanje daril za nezakonito posredovanje po 264. členu KZ-1.

Navedena kazniva dejanja so delno že zajeta v poglavju o korupcijskih kaznivih dejanjih. Statistično ni mogoče ločiti kaznivih dejanj, ki bi jih izvršili le storilci v funkciji voljenih ali imenovanih funkcionarjev, temveč je treba kot nosilce javnih funkcij v kazenskoopravnem pomenu šteti vse osebe, ki delujejo v javnem interesu in imajo tako možnost razpolagati z javnimi sredstvi, ali da pri izvajanju oblastvenih funkcij delujejo v nasprotju s svojimi dolžnostmi in s tem kršijo pravice oškodovancev, ali delujejo izključno v lastnem interesu. Pogosto gre za medijsko zelo odmevna kazniva dejanja z zahtevno pravno in dejansko problematiko.

Med kaznivimi dejanji, ki so predmet ovadb zoper nosilce javnih funkcij, je bilo največ kazenskih ovadb zoper polnoletne osebe in pravne osebe vloženih zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic. Pri tem kaznivem dejanju je od leta 2017 naprej opaziti trend upadanja števila kaznivih dejanj. Državna tožilstva so leta 2015 prejela 614 ovadb, leta 2016 se je število ovadb povečalo na 729, nato pa je sledil upad, in sicer so tožilstva prejela 663 ovadb leta 2017, 603 ovadbe leta 2018, leta 2019 pa le še 556 ovadb.

Pri kaznivem dejanju oškodovanja javnih sredstev število ovadb skozi zadnje pet letno obdobje nekoliko niha. Državna tožilstva so prejela 26 ovadb leta 2015, 21 ovadb leta 2016, 33 ovadb leta 2017, 22 ovadb leta 2018 ter 41 ovadb leta 2019. Povprečje vloženih ovadb v zadnjih petih letih tako znaša 28,6 ovadbe na leto.

Enako velja za kaznivo dejanje nevestnega dela v službi, v zvezi s katerim so državna tožilstva prejela 234 ovadb leta 2015, 291 ovadb leta 2016, 286 ovadb leta 2017, 303 ovadbe leta 2018 ter 259 ovadb leta 2019.

Vsa navedena kazniva dejanja so težko dokazljiva, tudi zaradi dejstva, da je bilo pred spremembo KZ-1 pri kaznivem dejanju zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic treba dokazati obarvani naklep storilca, kar je eden izmed razlogov, da je delež zavrženih ovadb izredno velik. Poleg tega je večje število zavrženj posledica ovadb, ki jih vlagajo posamezniki zaradi lastnega nezadovoljstva z odločitvami predstavnikov državnih organov (sodnikov, tožilcev, delavcev centrov za socialno delo) in lokalnih samoupravnih skupnosti. Značilnost večine tovrstnih ovadb je, da ovaditelji očitajo uradni osebi, da je pri izdaji odločbe v konkretni

zadevi namenoma kršila določbe zakonov in tako zainteresirani osebi onemogočila uveljavljati svojo pravico, pogosto pa se očitajo tudi osebne in poklicne povezave s tistimi, ki naj bi po mnenju ovaditeljev na njihovo škodo s protipravnim ravnanjem uradne osebe pridobili kakšno korist. Gre torej predvsem za vsebinsko izražanje nestrinjanja z odločitvami, podajanje lastnega videnja, pogosto pa tudi za splošne in šikanozne ovadbe, pri čemer na podlagi zbranih podatkov in dokazov ni mogoče potrditi suma izvršitve katerega od uradno pregonljivih kaznivih dejanj oziroma se izkaže, da so uradne osebe oziroma javni uslužbenci ravnali v skladu s svojimi pooblastili.

Večina takšnih ovadb je dokazno nepodprtih in tudi po izvedenih obsežnih predkazenskih postopkih zavrženih. Glede kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, oškodovanja javnih sredstev in nevestnega dela v službi je bilo leta 2019 zavrženih 61 % vseh ovadb v delu, kar je podoben odstotek kot v preteklih letih (59 % leta 2015, 62 % leta 2016, 68 % leta 2017 in 63 % leta 2018).

Iz opisanih razlogov doživi sodni epilog manjši odstotek zadev. Tudi vsebina odločitev sodišča in pritožb državnih tožilcev zoper oprostilne sodbe kaže na to, da gre za kazniva dejanja, ki jih je v praksi težko dokazovati, tako zaradi kompleksnosti in zapletenosti samega poslovanja osumljenih, ki ga je pogosto težje razumeti in analizirati, kakor tudi zaradi težav pri zbiranju dokazov (podrejeni in sodelavci običajno niso pripravljeni pričati zoper osumljene kot svoje nadrejene, tudi zaradi možnosti, da bi morali odgovornost za nepravilnosti prevzeti nase). Pogosto je v teh zadevah zbran širok nabor dokumentov, v katerih pa je le malo ključnih podatkov, saj osumljenci nezakonitost poslovanja spretno prikrivajo in je tako bistvo dokazovanja na izpovedbah prič. Preiskovanje in pregon tovrstnih kaznivih dejanj tako zahteva daljše časovno obdobje in velik angažma tožilcev tako v kazenskem kot predkazenskem postopku.

Iz poročil posameznih okrožnih državnih tožilstev, SDT RS in Posebnega oddelka je možno povzeti nekaj tipičnih skupin storilcev, ki so nosilci javnih funkcij in so bili predmet obravnave v različnih fazah kazenskega postopka, v katerih so bili aktivni tudi državni tožilci.

Med storilci, ki so nosilci pomembnejših javnih funkcij, je treba omeniti župane in javne uslužbence na posameznih občinah. Županom se pogosto očita kazniva dejanja jemanja podkupnine po 261. členu KZ-1, zlorabe uradnega položaja ali pravic po 257. členu KZ-1 (predvsem v zvezi z nespoštovanjem predpisov o javnem naročanju) in nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1.

ODT v Mariboru poroča o dveh obsodilnih sodbah. V prvem primeru sta bila zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po prvem odstavku 257. člena v zvezi z

drugim odstavkom 20. člena KZ-1 obsojena župan in direktor občinske uprave, ki sta z namenom, da bi družbi A.A. d.o.o. pridobila premoženjsko korist, izrabila svoj uradni položaj tako, da sta v postopku oddaje javnega naročila merila za izbiro najugodnejšega ponudnika v delu, ki se nanaša na izobrazbo šoferja, prilagodila izobrazbi direktorice družbe A.A. d.o.o., v nadaljevanju pa družbi A.A. d.o.o. omogočila, da je že ponujeno ceno znižala pod ceno, ki jo je ponudila družba B.B. d.o.o., ki bi sicer morala biti izbrana na javnem naročilu. Na ta način sta župan in direktor občinske uprave družbi A.A. d.o.o. pridobila posel, župan pa je v nadaljevanju z njo sklenil pogodbo o izvajanju javnega naročila za 35.910 evrov za šolsko leto oziroma najmanj 179.550 evrov za vseh pet let trajanja pogodbe. Obsojenima sta bili s pravnomočno sodbo izrečeni pogojni obsodbi z določeno kaznijo pet oziroma šest mesecev, s preizkusno dobo dveh let.

V drugem primeru je bila zaradi kaznivega dejanja jemanja podkupnine po drugem odstavku 261. člena KZ-1 izdana obsodilna sodba zoper župana, ki je po tem, ko je občina zavodu ZZ (v nadaljevanju: Zavod) podelila koncesijo za opravljanje javne službe, od direktorja Zavoda zahteval, da mora Zavod v korist občine kot solastnice odkupiti več poslovnih prostorov v skupni vrednosti 90.060 evrov, ter mu v ta namen izročil elaborat »Vpis stavbe v kataster stavb« z označenimi deli stavbe, ki naj bi jih odkupil Zavod, ter list z ročno zapisnim izračunom za znesek 90.060 evrov, zato, da bi sam kot župan v imenu občine kot koncedent z Zavodom kot koncesionarjem podpisal Koncesijsko pogodbo za izvajanje javne službe, kar pa bi tudi sicer moral storiti na podlagi podzakonskih in občinskih predpisov. Županu je bila izrečena pogojna obsodba z določeno kaznijo enega leta in pet mesecev zapora, s preizkusno dobo treh let in denarna kazen v višini 6.800 evrov. Ker je bila izrečena kazen nižja od predlagane, je bila v delu zoper izrečeno sankcijo napovedana pritožba, o kateri pa leta 2019 še ni bilo odločeno.

ODT v Ljubljani poroča o obsodilni sodbi zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po petem in tretjem odstavku 257. člena KZ-1. Obdolženec je kot uradna oseba in sicer na županski funkciji z namenom, da bi se na javni poziv za oddajo ponudb za pridobitev stavbne pravice prijavila le ena družba, podpisal pogodbo o stavbni pravici, prav tako pa tej družbi omogočil, da je sklenila pogodbo o dolgoročnem kreditu, podpisal pa je tudi aneks k pogodbi o stavbni pravici in prenesel nekatere obveznosti družbe na občino in družbi že pridobil protipravno premoženjsko korist in oškodoval občino za najmanj 1.216.000 evrov. Osebi je bila določena kazen eno leto in dest mesecev zapora in enotna kazen dve leti zapora, ki se izvrši z delom v splošno korist v trajanju 1.460 ur, ki jih mora oseba opraviti v obdobju dveh let od izvršljivosti sodbe. Višje sodišče v Ljubljani je leta 2018 sodbo razveljavilo samo glede odvzema protipravne premoženjske koristi in stroškov postopka, v ostalih delih pa je potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

ODT v Murski Soboti je v zvezi s prejeto kazensko ovadbo, ki se je nanašala na uradno pooblaščenca osebo Družbe za avtoceste, vložilo zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja

jemanja podkupnine po 261. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), saj naj bi pooblaščen oseba v postopku zaradi prekrška v zameno, da ni izrekla sankcije, od tujega državljanu sprejela podkupnino. V drugi zadevi pa je tožilstvo predlagalo, da se opravijo posamezna preiskovalna dejanja v kazenski zadevi, kjer naj bi stečajna upraviteljica na seji skupščine družbe, glasovala za spremembo družbene pogodbe, tako pa manjšinskemu lastniku povzročila nematerialno škodo.

ODT v Murski soboti poroča o obsodilni sodbi zaradi nadaljevanega kaznivega dejanja oškodovanja javnih sredstev zoper direktorja Regionalne razvojne agencije, ki je kot pooblaščen oseba uporabnika javnih sredstev, povzročil nenamensko uporabo, in sicer je odredil, da se iz javnih sredstev izvedejo izplačila za namen plačila obrokov kredita in izplačila plač zaposlenim, kakor tudi plačila računov, tako pa za javna sredstva povzročil veliko škodo v skupni višini 260.598,80 evrov.

Kazniva dejanja, katerih storilci so nosilci javnih funkcij, v glavnem ne sodijo v okvir stvarne pristojnosti SDT RS, z izjemo korupcijskih kaznivih dejanj, ki se v poročilu obravnavajo ločeno. Ne glede na navedeno SDT RS obravnava tudi ostala kazniva dejanja, katerih storilci so nosilci javnih funkcij. Slednja SDT RS, v skladu s 192. členom ZDT-1, obravnava zlasti v primerih, ko se predkazenski postopek začne zaradi prijave korupcijskega kaznivega dejanja, pa se kasneje, po izvedenem predkazenskem oziroma kazenskem postopku, ugotovi, da gre za drugo kaznivo dejanje iz 26. poglavja KZ-1, ali pa se ta dejanja obravnavajo skupaj s kaznivimi dejanji, ki sodijo v pristojnost SDT RS. Leta 2019 je v teh primerih šlo za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 in kazniva dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1, kot storilci kaznivih dejanj pa so bili obravnavani predvsem župani in osebe, ki so odgovorne za zakonitost dela visokošolskih zavodov.

Iz poročil posameznih okrožnih državnih tožilstev tako izhaja, da so v zvezi s kaznivim dejanjem zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic pogosto ovadeni župani in direktorji občinskih uprav, poleg njih pa tudi zakoniti zastopniki javnih zavodov, pooblaščen osebe državnih podjetij, sodniki, stečajni upravitelji in inšpektorji. Za kaznivo dejanje nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1 pa so bili med ovadenimi ravnatelji, zdravniki ter strokovni delavci občin oz. drugih državnih organov.

7.2.10. PRIMERI, V KATERIH SO IZKAZANI POGOJI ZA ZAČASNO ZAVAROVANJE IN ODVZEM PREMOŽENJA NEZAKONITEGA IZVORA

Očitno je, da je le dobro domišljena, jasna in dorečena zakonodaja lahko temelj za uspešno končanje postopkov zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora. V to bo nujno treba v prihodnje usmerjati pozornost in energijo, saj je finančna preiskava po ZOPNI najmočnejše orodje, ki ga ima država na razpolago za odkrivanje, zavarovanje in odvzem premoženja nezakonitega izvora. Ob tem zavedanju je predstavnik SDT RS aktivno sodeloval v nizu

izobraževanj, ki jih je organiziral Center na temo novele Zakona o pravnem postopku ZPP-E v povezavi z ZOPNI. V teku je tudi priprava predlogov za spremembo te zakonodaje.

Sicer pa je za učinkovit odvzem premoženja nezakonitega izvora ključno njegovo odkritje in zavarovanje v zgodnji fazi postopka. Pozornost vseh organov, ki zaznavajo premoženje nezakonitega izvora, mora biti usmerjena tudi na premoženje, ki ni razvidno iz javnih baz, s katerim pa določena oseba in z njo povezane osebe dejansko razpolagajo ali pa so razpolagale.

Pogoj za uvedbo postopkov po določbah ZOPNI so razlogi za sum, da je oseba storila kataloško kaznivo dejanje iz 4. člena ZOPNI in, da ima sama ali skupaj s povezanimi osebami premoženje nezakonitega izvora, katerega skupna vrednost presega 50.000 evrov, ki pa ne sme predstavljati premoženjske koristi, pridobljene s kataloškim kaznivim dejanjem.

Ovire pri povečanju števila civilno finančnih zadev predstavlja ugotavljanje premoženja nezakonitega izvora, ki je velikokrat odvisno od faze kazenskega postopka, ki se nanaša na kataloško kaznivo dejanje. Kazenski postopek mora biti namreč v takšni fazi, da državnemu tožilcu omogoča natančno razmejitev premoženjsko pravne koristi in premoženja nezakonitega izvora. Navedeno je pomembno, saj se finančna preiskava skladno z 10. členom ZOPNI lahko odredi le, če je izpolnjen tudi pogoj, da premoženje nezakonitega izvora ne predstavlja premoženjske koristi, pridobljene s kataloškim kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

Za uspešen odvzem premoženja nezakonitega izvora je pomembna aktivnost državnih organov, ki so taksativno naštet v 10. členu ZOPNI in ki pri svojem delu lahko najprej zaznajo obstoj premoženja nezakonitega izvora. Nadalje pa je pomembna tudi proaktivnost in aktivno sodelovanje med državnimi organi v finančno preiskovalnih skupinah.

Vsi državni organi, tudi tožilstvo, morajo biti aktivni pri iskanju, zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Prav tako je potrebno biti pozoren na tiste sprožilne informacije in indikatorje, predvsem podatke in okoliščine, ki kažejo na obstoj morebitnega premoženja nezakonitega izvora v predkazenskih in kazenskih postopkih zaradi kataloških kaznivih dejanj.

V okviru finančnih preiskovalnih skupin poteka intenzivno sodelovanje z organi, ki lahko prispevajo k uspešnemu odkrivanju premoženja nezakonitega izvora tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Sodelovanje poteka zlasti s FURS, policijo, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije. Pri zaznavanju kataloških kaznivih dejanj in premoženja nezakonitega izvora je pomembna prisotnost preiskovalcev na terenu.

V primerih, ko se premoženje nahaja v tujini, je uspešnost odkritja in odvzema premoženja nezakonitega izvora omejena z učinkovitostjo razpoložljivih instrumentov mednarodnega sodelovanja in mednarodne pravne pomoči. Pomembno je, da se v okviru finančno

preiskovalnih skupin ustrezno uporabijo vse poti mednarodnega sodelovanja, ki so posameznim organom na razpolago.

Na praktični ravni se težave pojavljajo predvsem pri aktivni zaznavi premoženja nezakonitega izvora kot vstopnega pogoja za uvedbo postopka. Tožilstva so pri zaznavi premoženja v veliki meri odvisna od aktivnosti organov predlagateljev finančne preiskave.

Prav tako so državni tožilci SDT RS v praksi zaznali, da sodna praksa višjih sodišč ni enotna pri tolmačenju drugega odstavka 34. člena ZOPNI, ki se nanaša na dopustnost nadomestnega odvzema premoženja v pravnem postopu, med tem ko sodne prakse vrhovnega sodišča na tem področju še ni. SDT RS je zaradi poenotenja sodne prakse v enem izmed postopkov vložilo predlog za prekinitev postopka zaradi izdaje svetovalnega mnenja vrhovnega sodišča, a sodišče predlogu ni sledilo.

V zvezi z dokaznim standardom, ki ga mora doseči tožena stranka za izpodbitje domneve o nezakonnosti premoženja, se v praksi na področju ugotavljanja dejanskega stanja pojavljajo težave, saj sodišča ponekod nekritično sledijo navedbam težencev o izvoru določenega premoženja brez upoštevanja zakonsko zahtevanega dokaznega standarda. V zvezi s tem je pričakovati izboljšanje glede na novejšo opozorilo višjega sodišča v eni njegovih odločb, da je za izpodbitje zakonske domneve, zatrjevana dejstva treba dokazati s stopnjo prepričanja, torej tako, da je izključen vsak razumen dvom oziroma, da o resničnosti trditev ne dvomi noben razumen, v življenjskih zadevah izkušen človek.

V prihodnje bo oviro pri povečanju števila postopkov po ZOPNI predstavljala predvsem odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-6/15-25, Up-33/15-34 in Up-1003/15-29 z dne 5. 7. 2018, saj se bodo znotraj tožilstva tudi leta 2020 v večjem delu obravnavala kataloška kazniva dejanja storjena pred 29. 11. 2011 in v zvezi s tem premoženje nezakonitega izvora, ki je bilo pridobljeno pred tem datumom. Sicer pa gre pri odvzemu premoženja nezakonitega izvora za postopke, pri katerih je iz pravnih in moralnih razlogov prav, da se vse institucije, ki imajo za to zakonsko osnovo, odzovejo na zaznavo premoženja nezakonitega izvora ter, da se posledično sprožijo ustrezni postopki.

Tabela 44a(p): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - polnoletni storilci

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Se ni izrečena prvo stopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
1. UMORI	127 128	115 116 117	3	12	15	1	0	0	8	2	8	11	5	2	4	2	2	9	7
2. POSKUSI UMOROV			2	16	18	0	0	0	13	0	10	19	1	1	6	3	3	11	10
3. ROPI	213	206	43	164	207	31	0	4	130	16	85	62	5	6	14	4	10	118	51
4. POSKUSI ROPOV			5	15	20	1	0	1	13	1	5	9	0	0	1	0	1	7	3
5. IZSILJEVANJE	218	213 310/4	64	109	173	79	4	2	30	9	30	31	6	0	5	0	5	80	3
6. POSKUSI IZSILJEVANJA			19	37	56	13	5	1	27	6	21	17	6	3	8	1	7	51	2
7. KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO OTROK	299 201 183	119 173 173.a 174/2 175/2 175/3 (KZ-1B) 176 189 do 195	904	1.793	2.697	1.241	177	27	300	80	193	284	31	30	28	15	13	518	22
8. KAZNIVA DEJANJA POVEZANA Z DROGO IN NEDOVOLJENIMI SNOVNI V ŠPORTU	196 197	186 187	223	882	1.105	244	0	27	539	99	391	352	41	31	59	24	35	725	86
9. PRANJE DENARJA	252	245	89	114	203	64	3	6	26	3	21	31	14	0	16	9	7	89	4
10. KORUPCIJSKA KAZNIVA DEJANJA - SKUPAJ			139	216	355	101	0	4	143	11	140	21	9	1	13	6	7	222	11
Kršitev proste odločitve volivcev	162	151	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprejemanje podkupnine pri volitvah	168	157	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljeno sprejemanje daril	247	241	31	20	51	26	0	0	6	1	53	4	1	0	3	2	1	82	8
Nedovoljeno dajanje daril	248	242	42	22	64	36	0	1	4	7	45	3	0	0	3	1	2	61	0
Jemanje podkupnine	267	261	34	118	152	23	0	0	95	1	26	3	2	0	2	0	2	47	2
Dajanje podkupnine	268	262	10	39	49	8	0	2	34	2	11	8	0	0	3	1	2	18	1
Sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje	269	263	18	13	31	4	0	1	2	0	1	2	3	1	1	1	0	7	0
Dajanje daril za nezakonito posredovanje	269a	264	3	2	5	1	0	0	2	0	4	1	3	0	1	1	0	7	0
11. KORUPCIJA - POSKUSI			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
12. ZATAJITVE DAVČNIH IN DRUGIH FINANČNIH OBVEZNOSTI	254	229 249	469	367	836	168	17	5	97	13	78	58	14	10	27	6	21	171	0
13. ZLORABE V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU - SKUPAJ			1.728	1.592	3.320	1.528	103	40	274	50	202	175	55	56	83	39	44	604	4
Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	/	209	281	322	603	219	81	3	31	5	38	98	14	17	14	4	10	156	2
Preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti	235	230	61	32	93	44	4	0	0	0	7	6	0	8	1	1	0	33	0
Preslepitev pri poslovanju z vrednostnimi papirji	236	231	2	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba notranje informacije	243	238	11	13	24	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	3	0
Zloraba trga finančnih instrumentov	/	239	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	244	240	771	384	1.155	376	6	21	179	29	131	49	22	12	40	24	16	300	0
Poneverba	245	/	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	1	0
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	261	257	402	544	946	563	7	16	63	15	25	17	18	17	25	9	16	98	2
Oškodovanje javnih sredstev	/	257.a	34	40	74	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Nevestno delo v službi	262	258	165	256	421	277	5	0	1	0	1	2	1	2	2	1	1	6	0
Poneverba v službi	263	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. ZLORABE - POSKUSI			9	5	14	7	1	0	2	1	2	1	1	1	0	0	0	4	0
15. OŠKODOVANJA UPNIKOV - SKUPAJ			1.316	853	2.169	885	7	137	248	100	185	128	49	53	87	33	54	1.013	1
Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem	232 233	226	153	49	202	62	0	0	25	1	13	4	0	1	0	0	0	22	1
Oškodovanje upnikov	234	227	221	112	333	83	0	0	51	6	27	13	5	1	19	9	10	113	0
Poslovna goljufija	234a	228	934	683	1.617	685	7	136	170	93	145	109	44	49	68	24	44	875	0
Organiziranje denarnih verig in nedovoljeno prirejanje iger na srečo	234b	212	6	4	10	55	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Preslepitev kupcev	237	232	2	5	7	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	1	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
16. OŠKODAVANJA UPNIKOV - POSKUSI			21	23	44	26	0	0	9	0	1	0	0	1	1	0	1	6	0
17. OKOLJE IN PROSTOR - SKUPAJ			72	99	171	75	34	3	4	1	4	37	2	3	0	0	0	42	0
Obremenjevanje in uničevanje okolja	333	332	19	26	45	25	0	1	0	1	3	1	2	0	0	0	0	4	0
Onesnaženja morja in voda s plovili	/	333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razvrednotenje okolja z motornim vozilom	334	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno ravnanje z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi	335	334	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravna pridobitev ali uporaba radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi	336	335	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onesnaženje pitne vode	337	336	3	2	5	2	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Onesnaženje živil ali krme	338	337	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno zavzetje nepremičnine	339	338	12	15	27	10	8	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	12	0
Uničenje nasadov s škodljivo snovjo	340	339	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uničevanje gozdov	341	340	3	7	10	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Mučenje živali	342	341	22	27	49	23	14	0	2	0	1	16	0	2	0	0	0	8	0
Nezakonit lov	343	342	11	11	22	5	7	2	2	0	0	6	0	0	0	0	0	11	0
Nezakonit ribolov	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami	/	344	2	11	13	5	3	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	7	0
Prenašanje kužnih boleznih pri živalih in rastlinah	345	345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izdelovanje škodljivih zdravil za zdravljenje živali	346	346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevestna veterinarska pomoč	347	347	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pipor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
Tatvina - naravna vrednota	212/2	205/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diverzija	356	356	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. OKOLJE IN PROSTOR - POSKUSI			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. KAZNIVA DEJANJA ZOPER ČLOVEČNOST	373 do 380, 382 do 388.a	100 do 114, 250/4	15	27	42	11	0	1	11	0	9	19	8	0	30	21	9	29	14
20. TRGOVINA Z LJUDMI	387.a	113	14	23	37	10	0	1	10	0	8	17	8	0	30	21	9	28	13
21. KAZNIVA DEJANJA ZOPER MEDNARODNO PRAVO	381, 389 do 391	371 do 374	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. PREPOVEDANO PREHAJANJE MEJE ALI OZEMLJA DRŽAVE	311	308	151	567	718	138	3	254	258	9	170	399	8	3	27	6	21	196	367
23. NEDOVOLJENA PROIZVODNJA IN PROMET OROŽJA ALI EKSPLOZIVOV	310	307	23	59	82	19	11	6	29	7	19	50	3	4	4	2	2	45	11
24. KAZNIVA DEJANJA ZOPER DELOVNO RAZMERJE IN SOCIALNO VARNOST	205 do 210	196 do 203	922	825	1.747	502	187	9	49	3	15	273	32	25	34	11	22	463	1

Tabela 44b(p): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - polnoletni storilci, organiziran kriminal

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE				SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Obtožba	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt	Vložen sodbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
Terorizem	/	108/6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiranje terorizma	388.a/3	109/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trgovina z ljudmi	387.a/3	113/3	10	1	11	0	0	1	3	0	5	1	0	0	17	17	0	16	4		
Umor	127/2 tč.4	116 tč.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poskus umora			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba prostitucije	185/2	175/2 (KZ-1) 175/3 (KZ-1B)	0	17	17	0	0	2	13	1	20	18	2	0	7	5	2	30	8		
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	187/4	176/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kazniva dejanja povezana z drogo in nedovoljenimi snovni v športu	196/2	186/3	9	19	28	5	0	0	17	0	13	4	1	1	15	8	7	66	12		
Velika tatvina		205/3	6	42	48	8	1	4	21	2	22	14	0	2	1	0	1	55	4		
Rop		206/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goljufija		211/4	3	5	8	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0		
Izsiljevanje		213/4	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prikrivanje	221/5	217/5	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pranje denarja	252/4	245/4	4	13	17	3	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	4	0		
Davčna zatajitev		249/5 (KZ-1) 249/4 (KZ-1B)	0	42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tihotapstvo		250/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hudodelsko združevanje	297	294	23	23	46	23	0	0	7	0	0	0	0	0	3	1	2	2	0		
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksplozivov	310/2	307/2	3	8	11	0	0	2	10	0	4	5	0	0	0	0	0	5	5		
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	311/5	308/5 (KZ-1) 308/6 (KZ-1B)	87	224	311	70	3	73	161	4	77	135	0	2	12	4	8	92	141		
Obremenjevanje in uničevanje okolja		332/6 (KZ-1) 332/5 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno ravnanje z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi		334/3 (KZ-1) 334/8 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravna pridobitev ali uporaba radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi		335/6 (KZ-1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE			KONČANE PREISKAVE			SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami		344/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 44a(m): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - mladoletniki

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE		KONČANE PREISKAVE			ODLOČBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Zahteva za pripravljeni predlogi	Ustavitev	Predlog za izrek	Predlog za kaznovanje	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečenih sankcijah	Sklep o ustavitvi postopka	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
1. UMORI	127 128	115 116 117	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
2. POSKUSI UMOROV			0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
3. ROPI	213	206	3	71	74	0	57	6	33	0	18	0	4	1	0	1	20	3
4. POSKUSI ROPOV			1	7	8	0	7	1	6	0	6	0	1	0	0	0	2	0
5. IZSILJEVANJE	218	213 310/4	4	14	18	2	14	1	5	1	6	0	1	0	0	0	2	1
6. POSKUSI IZSILJEVANJA			0	10	10	2	8	1	7	1	6	0	0	0	0	0	2	0
8. KAZNIVA DEJANJA POVEZANA Z DROGO IN NEDOVOLENIIMI SNOVNI V ŠPORTU	196 197	186 187	28	108	136	28	75	21	32	0	23	0	12	0	0	0	11	0

Tabela 44b(m): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - mladoletniki, organiziran kriminal

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE		KONČANE PREISKAVE			ODLOČBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Zahteva za pripravljalni postopek	Ustavitev	Predlog za izrek	Predlog za kaznovanje	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečenih sankcij	Sklep o ustavitvi postopka	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
Terorizem			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiranje terorizma	388.a/3	109/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trgovina z ljudmi	387.a/3	113/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Umor	127/2 tč.4	116 tč.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poskus umora			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba prostitucije	185/2	175/2 (KZ-1) 175/3 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	187/4	176/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kazniva dejanja povezana z drogo in nedovoljenimi snovmi v športu	196/2	186/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Velika tatvina		205/3	0	5	5	1	4	1	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Rop		206/3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
Goljufija		211/4	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izsiljevanje		213/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prikrivanje	221/5	217/5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pranje denarja	252/4	245/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Davčna zatajitev		249/5 (KZ-1) 249/4 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tihotapstvo		250/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hudodelsko združevanje	297	294	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksplozivov	310/2	307/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	311/5	308/5 (KZ-1) 308/6 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obremenjevanje in uničevanje okolja		332/6 (KZ-1) 332/5 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno ravnanje z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi		334/3 (KZ-1) 334/8 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravna pridobitev ali uporaba radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi		335/6 (KZ-1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE		KONČANE PREISKAVE			ODLOČBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvo stopna sodba	Pripor
						Zavrženje	Zahteva za pripravljalni postopek	Ustavitev	Predlog za izrek	Predlog za kaznovanje	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečenih sankcijih	Sklep o ustavitvi postopka	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno		
Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami		344/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 44a(po): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - pravne osebe

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Vložen sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno	
9. PRANJE DENARJA	252	245	25	12	37	16	0	0	3	2	1	3	0	0	2	0	2	9
10. KORUPCIJSKA KAZNIVA DEJANJA - SKUPAJ			1	6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Kršitev proste odločitve volivcev	162	151	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprejemanje podkupnine pri volitvah	168	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljeno sprejemanje daril	247	241	1	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljeno dajanje daril	248	242	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Jemanje podkupnine	267	261	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dajanje podkupnine	268	262	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje	269	263	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dajanje daril za nezakonito posredovanje	269a	264	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. KORUPCIJA - POSKUSI			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. ZATAJITVE DAVČNIH IN DRUGIH FINANČNIH OBVEZNOSTI	254	229 249	210	196	406	89	6	1	15	5	4	12	1	2	1	1	0	19
13. ZLORABE V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU - SKUPAJ			183	126	309	126	3	1	16	3	6	0	1	4	0	0	0	20
Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	/	209	29	21	50	18	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti	235	230	14	6	20	11	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	1
Preslepitev pri poslovanju z vrednostnimi papirji	236	231	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba notranje informacije	243	238	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Zloraba trga finančnih instrumentov	/	239	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	244	240	125	76	201	78	1	1	16	3	4	0	1	2	0	0	0	14
Poneverba	245	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	261	257	6	14	20	11	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Oškodovanje javnih sredstev	/	257.a	1	3	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevestno delo v službi	262	258	8	3	11	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE			SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Vložen sodbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavržilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno	
Poneverba v službi	263	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. ZLORABE - POSKUSI			2	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15. OŠKODOVANJA UPNIKOV - SKUPAJ			458	392	850	450	2	3	44	36	18	4	5	12	6	2	4		105
Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem	232 233	226	20	10	30	15	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Oškodovanje upnikov	234	227	67	30	97	33	0	0	7	4	4	1	0	1	0	0	0	0	16
Poslovna goljufija	234a	228	369	349	718	398	2	3	37	32	11	3	5	11	6	2	4		86
Organiziranje denarnih verig in nedovoljeno prirejanje iger na srečo	234b	212	2	2	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Preslepitev kupcev	237	232	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. OŠKODAVANJA UPNIKOV - POSKUSI			2	11	13	11	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. OKOLJE IN PROSTOR - SKUPAJ			6	5	11	8	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Obremenjevanje in uničevanje okolja	333	332	5	2	7	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Onesnaženje morja in voda s plovil	/	333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razvrednotenje okolja z motornim vozilom	334	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno ravnanje z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi	335	334	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravna pridobitev ali uporaba radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi	336	335	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onesnaženje pitne vode	337	336	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onesnaženje živil ali krme	338	337	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno zavzetje nepremičnine	339	338	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uničenje nasadov s škodljivo snovjo	340	339	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uničevanje gozdov	341	340	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mučenje živali	342	341	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezakonit lov	343	342	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezakonit ribolov	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami	/	344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenašanje kužnih bolezni pri živalih in rastlinah	345	345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE			SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Vložen sodbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno	
Izdelovanje škodljivih zdravil za zdravljenje živali	346	346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevestna veterinarska pomoč	347	347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tatvina - naravna vrednota	212/2	205/2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diverzija	356	356	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. OKOLJE IN PROSTOR - POSKUSI			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. KAZNIVA DEJANJA ZOPER DELOVNO RAZMERJE IN SOCIALNO VARNOST	205 do 210	196 do 203	377	306	683	281	28	1	4	0	2	23	1	13	3	1	2		228

Tabela 44b(po): pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj - pravne osebe, organiziran kriminal

Skupina kaznivih dejanj	Člen KZ	Člen KZ-1	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Skupaj v delu	REŠENE OVADBE				KONČANE PREISKAVE		SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA			Še ni izrečena prvostopna sodba
						Zavrženje	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	Neugodeno	
Terorizem	/	108/6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiranje terorizma	388.a/3	109/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trgovina z ljudmi	387.a/3	113/3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Zloraba prostitucije	185/2	175/2 (KZ-1) 175/3 (KZ-1B)	0	1	1	0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	0	0	2
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	187/4	176/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kazniva dejanja povezana z drogo in nedovoljenimi snovmi v športu	196/2	186/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velika tatvina	205/3	205/3	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rop	206/3	206/3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goljufija	211/4	211/4	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izsiljevanje	213/4	213/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prikrivanje	221/5	217/5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pranje denarja	252/4	245/4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Davčna zatajitev		249/5 (KZ-1) 249/4 (KZ-1B)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tihotapstvo	250/4	250/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hudodelsko združevanje	297	294	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksplozivov	310/2	307/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	311/5	308/5 (KZ-1) 308/6 (KZ-1B)	3	0	3	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obremenjevanje in uničevanje okolja		332/6 (KZ-1) 332/5 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravno ravnanje z jedrskimi ali drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi		334/3 (KZ-1) 334/8 (KZ-1B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Protipravna pridobitev ali uporaba radioaktivnih ali drugih nevarnih snovi		335/6 (KZ-1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami	344/2	344/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7.3. STAREJŠE NEREŠENE ZADEVE

Tožilstva v skladu z drugim odstavkom 12. člena Pravilnika poročajo, o nerešenih zadevah, starejših od deset let. Tožilstva, ki tako starih nerešenih zadev nimajo, poročajo o desetih svojih najstarejših nerešenih zadevah. Starost nerešenih zadev je po tožilstvih različna, le nekaj je zadev, starejših od 10 let. Tožilstva v glavnem poročajo o svojih desetih najstarejših zadevah. Seveda je pri tem treba poudariti, da se za nerešeno zadevo upošteva vsaka zadeva od datuma prejema ovadbe, kar ne pomeni, da tožilec na zadevi nič ne dela ali da je do zastoja prišlo na tožilstvu, pač pa gre za spremljanje zadeve v vseh fazah postopka, tj. tudi, ko je npr. v dopolnitvi na policiji ali kasneje v obravnavi na sodišču.

V nadaljevanju bodo obrazloženi razlogi za dolgotrajnost postopkov, vključno s prejetimi dodatnimi ukrepi za pospešitev reševanja zadev.

7.3.1. RAZLOGI ZA DOLGOTRAJNOST POSTOPKOV

Iz poročil tožilstev izhaja, da gre pri teh zadevah za obsežne zadeve (več osumljencev, veliko oškodovancev) s področja gospodarske kriminalitete in za druga kazniva dejanja, ki se pogosto izvršujejo s strani hudodelskih združb oziroma v obliki dolgotrajnega, kontinuiranega in dobro organiziranega načina izvrševanja kaznivih dejanj v okviru navidezno zakonite dejavnosti, s katerimi storilci prikrijejo dejansko kriminalno dejavnost. V teh zadevah je, zaradi zagotavljanja učinkovitega kazenskega pregona ter pridobitve podatkov, ki so pomembni za dokazovanje v bodočem kazenskem postopku, nujno usmerjanje predkazenskega postopka, ki lahko traja dalj časa.

Med navedenimi aktivnostmi predstavlja največ težav pridobivanje dokazov iz tujine. Postopki izvrševanja zaprosil za mednarodno pravno pomoč so zapleteni in dolgotrajni, saj do realizacije zaprosila po navadi preteče več mesecev ali celo več let, pogosto pa zaradi različnih pravnih redov zaprosila niso izvršena v celoti. Navedene težave se pojavljajo tako pri državah članicah EU, kot tudi pri drugih evropskih državah, še bolj pa pri tretjih državah. Čeprav tako državni tožilci kot tudi sodišča za pospešitev izvršitve zaprosil uporabljajo mednarodne institucije, kot so EUROJUST, kontaktne točke EJN in podobno, posredovanje teh institucij še vedno ne pripomore k bistvenemu skrajšanju postopkov.

Tožilstva v nekaterih najstarejših zadevah kot razlog za dolgotrajnost postopkov navajajo vezanost na zaključek drugih postopkov (civilnih ali kazenskih).

ODT v Kopru je poročalo o ovadbah iz let 2009, 2011 do 2016 z več osumljenci, med katerimi so nekateri v postopku v tujini, tožilska odločitev pa je vezana na zaključek postopka v tujini.

Tožilstva poročajo, da je do zastoja večkrat prišlo pri policiji, ki zadev ni reševala v rokih, pri čemer so na tožilske urgence odgovarjali, da hitreje ne morejo reševati zadev zaradi lastne

kadrovske podhranjenosti, pa tudi zaradi druge prioritetne problematike. V nekaterih primerih je policija razloge za zastoje ob urgencah opravičevala s tem, da gre za obsežne zadeve z veliko dokumentacije, ki jo morajo analizirati, za kar potrebujejo več časa.

Tako imajo na ODT v Celju dve nerešeni kazenski ovadbi iz leta 2014, ki sta še vedno v delu na policiji (Policija sicer pošilja vmesna poročila, vendar dela še ni končala, da bi lahko bila sprejeta tožilska odločitev). Šest zadev z isto problematiko imajo iz leta 2016: zadeve so še vedno v delu na policiji, ki kljub vmesnim poročilom, preiskave še ni zaključila. V eni zadevi je bilo potrebno tudi pridobivanje podatkov iz tujine.

ODT v Ljubljani je poročalo o dveh zadevah iz leta 2013, kjer je prišlo do zastoja zaradi potrebe po sodelovanju z drugo državo (izjava o prevzemu pregona za tuje državljane, preverjanje litispence v drugi državi..), pa zaradi njihove slabe odzivnosti tožilska odločitev še ni mogla biti sprejeta.

Po sprejetju tožilske odločitve kazenski postopek v nekaterih primerih zastane oziroma se postopek pred sodiščem sploh ne more začeti, ker storilci kaznivih dejanj sodišču niso dosegljivi. Kadar storilec pobegne v tujino in čeprav sodišče v teh primerih odredi tiralico oziroma izda evropski priporni nalog, storilec pogosto ni mogoče najti tudi več let od vložitve zahteve za preiskavo oziroma vložitve obtožnice. V kolikor se storilca v tujini izsledijo, še vedno lahko nastopijo težave z izvrševanjem zahteve za izročitev. Zato lahko ostane kazenska zadeva nerešena, kljub temu da je državni tožilec sprejel tožilsko odločitev in uporabil vsa procesna sredstva za pospešitev kazenskega postopka. Postopki na sodišču zastanejo tudi zaradi pogostih predlogov za izločitev dokazov, sodnim odločitvam pa sledijo še pravna sredstva, ki podaljšajo čas reševanja zadeve na sodišču (v fazi preiskave in v fazi sojenja).

O takšnih zadevah poroča ODT v Murski Soboti: ena zadeva iz leta 1991, kjer obtožena nista dosegljiva sodišču, kljub izdani tiralici, dve zadevi iz leta 2002 (v obeh primerih vložena obtožnica, v enem primeru je zoper obtoženega odrejena tiralica, v drugem primeru pa se je izvedel šele predobravnavni narok) in še ena zadeva iz leta 2009, v kateri obtoženi sodišču ni dosegljiv, ker je v tujini), ODT v Novi Gorici poroča o dveh zadevah: prva iz leta 2005 zaradi kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili po prvem odstavku 196. člena KZ-1, kjer je obtoženi na begu, potrebno pa je zaslišanje priče preko mednarodne pravne pomoči in druga, ki je iz leta 2010 in gre za preneseno zadevo iz SDT RS. Ta zadeva je v preiskavi, ki še ni končana in je potrebno sodelovanje druge države preko mednarodne pravne pomoči. Podobno poroča tudi ODT v Mariboru: zadeva iz leta 2011 z zastojem zaradi dolgotrajne obravnave zaprosila za mednarodno pravno pomoč.

Navedene objektivne okoliščine podaljšujejo kazenske postopke in čas reševanja zadev, vendar je treba izpostaviti, da so državni tožilci kljub temu uspešni pri reševanju kazenskih ovadb, saj je tovrstnih primerov relativno malo.

7.3.2. SPREJETI DODATNI UKREPI ZA POSPEŠITEV REŠEVANJA STAREJŠIH NEREŠENIH ZADEV

Vse zadeve, ki jih državno tožilstvo obravnava, se sprotno spremljajo preko mesečnih bremenitev s strani pristojnega državnega tožilca in v okviru državnotožilskega nadzora, s strani vodje tožilstva. Zadeve se po Merilih Državnotožilskega sveta večinoma rešujejo znotraj 90 dnevnega roka, prekoračitve tega roka pa odobri oziroma podaljša vodja tožilstva. Kadar tožilci ne zaprosijo za podaljšanje roka, vodja izda tožilcu odredbo, s katero mu naloži rešitev zadeve z določitvijo roka.

Leta 2019 smo nadaljevali s preverjanjem upoštevanja rokov iz Politike pregona (torej ne le 90 dnevnega roka od zadnje bremenitve, pač pa tudi eno letnega roka od prejema ovadbe do sprejetja tožilske odločitve ter tri letnega roka od vložitve obtožnega akta do končne odločitve sodišča). S tem smo zagotovili, da so vodje tožilstev po podatkih SIC preverili vse zadeve, kjer so bile izkazane prekoračitve teh rokov, da so ugotovili ter popravili morebitna napačna knjiženja ter izvedli potrebne aktivnosti za hitrejšo postopanje. S to prakso bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Pri tem je treba dodati še dejstvo, da je SIC pripravil še poenostavljen in pregleden dostop do statističnih podatkov (preko BI orodij), ki izkazujejo prekoračitve rokov iz Politike pregona in so tedensko osveženi in poslani vodjem tožilstev, da lahko sproti spremljajo zastoje pri reševanju zadev in ustrezno ukrepajo.

V zadevah, ki dlje časa niso rešene drugje (policija, sodišče, drugi organi...), se tožilstvo, v okviru pospešitvenih ukrepov za rešitev zadeve, poslužuje predvsem urgenc, ki jih pošlje policiji ali sodišču (odvisno od faze v kateri se zadeva nahaja) za hitrejšo rešitev zadeve. Problematiko reševanja starejših kazenskih ovadb in prioriteto reševanja teh zadev, skušajo tožilstva reševati tudi na delovnih sestankih s posameznimi policijskimi upravami (oz. njihovimi notranjimi organizacijskimi enotami). V primeru zastoja pri delu na posamezni zadevi, kjer urgence niso uspešne, se o tem obvesti tudi predstojnika (policijske enote ali sodišča).

Starejše zadeve se na tožilstvih obravnavajo prioriteto in skrbno. V takšno obravnavo sodi tudi ponovno proučevanje zadev in iskanje rešitev (poleg urgenc npr. z naknadnim predlogom za pripor, če so izpolnjeni pogoji zanj, z naknadno izdajo kaznovalnih nalogov tudi tam, kjer prvotno niso bili predlagani, pa je to zakonsko možno).

IZVRŠEVANJE PRISTOJNOSTI VRHOVNEGA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA V SODNIH POSTOPKIH

8. IZREDNA PRAVNA SREDSTVA NA PODROČJU KAZNOVALNEGA PRAVA

8.1. UVODNA POJASNILA

VDT RS ima v kazenskih zadevah in v zadevah prekrškov temeljne pristojnosti, povezane z vlaganjem pravnih sredstev. Te zajemajo naslednja pravna sredstva oziroma procesne akte v zvezi s pravnimi sredstvi: vlaganje zahtev za varstvo zakonitosti v kazenskem postopku (420. in 423. člen ZKP); odgovori na zahteve za varstvo zakonitosti v kazenskem postopku (423. člen ZKP); vlaganje zahtev za varstvo zakonitosti v postopkih o prekrških (169. člen ZP-1) in udeležba na sejah senata v pritožbenih zadevah v kazenskem postopku na tretji stopnji (398. v zvezi s 378. členom ZKP). VDT RS ima s temi pooblastili pomembno vlogo pri varovanju ustavnosti in zakonitosti ter zagotavljanju pravne varnosti, enotne sodne prakse ter razvoju prava preko sodne prakse.

Oddelek za kazenske zadeve VDT RS je leta 2019 najprej dosegel nekaj načelnih stališč Vrhovnega sodišča RS glede spoštovanja pravnomočnosti sodnih odločb, po drugi strani pa tudi spremembe, kadar so bile kršitve materialnih ali procesnih predpisov hude ali pa je bilo od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je lahko pomembno vplivalo na zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse. Uspelo je s stališčem, da v primerih, kadar odločitev o zahtevi za obnovo postopka, ki je sicer t. i. »druga odločba«, ne izpolnjuje pogojev pomembnosti za pravno prakso in druge prej naštetе pogoje, zoper tako odločbo ni mogoče vložiti zahteve za varstvo zakonitosti. Sicer je v zvezi z vsebinsko obravnavo treba omeniti nekatere značilne skupine, v katerih je VDT RS uspelo s svojimi stališči, ne glede na to, ali je samo vložilo zahtevo za varstvo zakonitosti ali pa je odgovorilo na zahtevo obrambe.

1. Kar zadeva različna tolmačenja tako v strokovni kot laični javnosti glede kaznivega dejanja javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti po 297. členu KZ-1, za katerega se je udomačil izraz »sovrážni govor«, je VDT RS doseglo natančnejšo razmejitev med ustavno pravico do svobode govora in protipravnim ravnanjem. Upoštevano je bilo stališče, da se noben javni poziv k smrti kogarkoli, kaj šele katere izmed deprivilegiranih skupin, ne more sklicevati na svobodo govora. Za svobodo govora je namreč značilno svobodno izražanje misli, mnenj ali idej, ki so lahko še tako različne, ne da bi to smelo postati kaznivo. V dani zadevi VDT RS ni ugotovilo, da bi šlo za kakršnokoli izražanje mnenj. Pred vrhovnim sodiščem je doseglo, da je bilo sprejeto pravno stališče - da je storitev

dejanja z uporabo groženj, zmerjanja in žalitev ob pogoju, da so te oblike izražene javno, z vidika ogrožanja varovanih dobrin enakovredne dejanjem, ki so storjena na način, s katerimi se »lahko« ogrozi javni red in mir - in jih zato na ogrozitev javnega reda in miru ni treba vezati. Pri drugih blažjih oblikah pa je, po oceni vrhovnega sodišča, napačno stališče, da morajo biti dejanja, ki »lahko« ogrozijo javni red in mir takšne intenzitete, da do kršitve javnega reda in miru ne privedejo le zato, ker so pristojni organi ali posamezni udeleženci oziroma druge navzoče osebe pravočasno posredovali. Dovolj je tako že ravnanje, ki ohrabruje druge osebe k izražanju postopoma naraščajoče mržnje, podcenjevalnemu odnosu in predvsem nasilju na način, da se postopoma uresničuje latentna nevarnost nelagodja, vznemirjenosti in pripravljenosti za obračunavanje ali celo različna nasilna dejanja, ki v končni posledici lahko privedejo tudi do ogrožitve ali motenja javnega reda in miru.

2. Veliko pozornosti je, kljub precejšnji zgodovinski distanci, še vedno posvečeno tako imenovanim povojnim zadevam. Vlagatelji namreč še naprej vlagajo pobude na VDT RS, ki za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti ni omejeno s prekluzivnim rokom. Za utemeljene šteje VDT RS zlasti zadeve, pri katerih sodne odločbe vsebujejo zgolj inkriminacijo statusa, ne da bi konkretizirale tudi sodelovanje z okupatorjem ter prispevka obsojenca k smrti ali telesnim poškodbam druge osebe.
3. Pri uporabi izrednih pravnih sredstev VDT RS namenja veliko pozornost kaznivim dejanjem s področja gospodarske kriminalitete. V odgovorih na zahtevo za varstvo zakonitosti si je leta 2019 VDT RS dodatno prizadevalo, da bi pri kaznivem dejanju pranja denarja glede predhodnega dejanja zadostovalo, da bi bilo storilcu dokazano, da vé, da je denar pridobljen s katerim izmed kaznivih dejanj (ne da bi se zavedal vseh podrobnosti glede modalitet ali celo značilnosti posameznih pravnih kvalifikacij). VDT RS je bilo uspešno s stališčem, da storilec pri kakršnemkoli premiku denarja vé, oziroma mora vedeti, da s transakcijo, poleg osnovnega cilja same transakcije, doseže tudi prikritje izvora sredstev ali vsaj pristane na to, da premoženje ostane prikrito in, da bo s tem oteženo sledenje. Še vedno pa sodna praksa zahteva, da je predhodno kaznivo dejanje določljivo in, da zanesljivo obstoji. Za kazniva dejanja, povezana s financiranjem terorizma, je pomembna odločitev, da je zakonski dejanski stan kaznivega dejanja terorizma po prvem odstavku 108. člena KZ-1 ob izpolnitvi ostalih zakonskih znakov dosežen ne glede na to, ali storilec zasleduje namen prisiliti vlado k izvršitvi dopustnega ali nedopustnega ravnanja, ampak zadostuje že ogrožanje varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij (odločba VS RS XI Ips 47734/2018 z dne 24. 1. 2019).
4. Kljub sprejetim pravnim stališčem vrhovnega sodišča, da morata biti preslepitev pri kaznivem dejanju poslovne goljufije ter spravljanje ali držanje v zmoti pri kaznivem dejanju goljufije konkretizirana že v opisu kaznivega dejanja, je bilo VDT RS uspešno pri vlaganju zahtev za varstvo zakonitosti, kadar so opisi kaznivih dejanj vsebovali objektivne elemente lažnivega prikazovanja dejanskih okoliščin ali preslepitve, kot so na primer lažno predstavljanje neke osebe kot finančnega strokovnjaka ali zavestno sklepanje in kasnejše

neizpolnjevanje pogodb kljub neplačevitosti obsojenca in drugi podobni razlogi, ki so presegali zgolj neplačilo terjatev.

5. Na področjih širšega družbenega pomena je VDT RS doseglo še pomembna pravna stališča pri kršitvah temeljnih pravic delavcev, davčnih zatajitev in drugih kaznivih dejanjih. Vendar pa v primerih, v zvezi s katerimi je samo vložilo zahteve za varstvo zakonitosti, zaradi določbe drugega odstavka 426. člena ZKP, ni moglo doseči spremembe sodbe v obsojenčevo škodo, pač pa le ugotovitev, da je bil zakon kršen, Vrhovno sodišče, v skladu z navedeno zakonsko določbo, ni smelo poseči v pravnomočno sodbo v škodo obdolženca.
6. Aktivnost VDT RS pri vlaganju izrednih pravnih sredstev je zajemala tudi številna klasična kazniva dejanja, zlasti v zvezi z mladoletniki in nekaterimi splošnimi instituti kazenskega procesnega in materialnega prava, ki je zajemalo tudi področje prekrškovnega prava, kar bo v nadaljevanju obravnavano posebej. VDT RS je zavzelo pravna stališča glede razmerja med nadaljevanjem in kolektivnim kaznivim dejanjem, obravnavalo je problem opiranja sodbe na priznanja krivde soobsojencev in se tudi v tej zvezi ukvarjalo z vprašanjem videza sodnikove nepristranskosti z vidika možnosti njegove izločitve, dokaznimi standardi za odreditev prikritih preiskovalnih ukrepov in veljavnostjo z njimi zbranih dokazov po preteku dveletnega roka, ko naj bi bili dokazi uničeni, ter z drugimi pravnimi problemi, ki so jih zajele konkretne sodne odločbe.

V postopkih o prekrških je bilo VDT RS uspešno predvsem v zadevah, pri katerih je v korist posameznih storilcev prekrškov zatrjevalo, da je bila kršena njihova pravica do obrambe pred prekrškovnim organom ali sodiščem, ki je obravnavalo njihovo zahtevo za sodno varstvo, predvsem s kršitvijo pravic do izjave in kontradiktornosti. Posebne pozornosti je bila deležna uporaba 4. točke 171.a člena Zakona o prekrških, kjer je VDT RS poskusilo doseči razlago o širši možnosti uporabe tega pravnega sredstva v primeru ugotovitve novih dejstev ali dokazov. Čeprav ta ni sprejeta, pa je bila dosežena jasna razmejitev do kam seže možnost uveljavljanja *noviter* v postopku o prekršku. Podrobnosti glede prekrškov so sicer v tem poročilu obravnavane posebej.

Oddelek za kazenske zadeve je večino pomembnejših zadev obravnaval na kolegijskih oblikah odločanja in je posamezna pravna stališča posredoval vsem državnim tožilstvom v obliki rednih zbirov pravnih stališč ali v zvezi s posameznimi zadevami. Pravna stališča, ki lahko vplivajo tudi na vložitev izrednih pravnih sredstev, je Oddelek za kazenske zadeve zbral tudi za leto 2019 v obliki rednih zbirov pravnih stališč v kazenskih in prekrškovnih zadevah. Številna in pomembna aktivnost posameznih vrhovnih državnih tožilcev je bila pri sprejemanju pravnih stališč v zvezi z bodočimi spremembami zakonodaje (zlasti pri pripravi ZKP-N in ZOMSKD) in pri redakciji velikega znanstvenega komentarja posebnega dela Kazenskega zakonika v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani. V strokovni literaturi so državni tožilci pomembno prispevali k razvoju pravne znanosti in stroke tudi leta 2019, njihova tovrstna prizadevanja pa so bila dokumentirana tudi v Tožilskih obvestilih. VDT RS sodeluje pri pripravah predlogov

zakonov in v fazi strokovnega usklajevanja kazenske zakonodaje. Vsa tovrstna aktivnost je povratno vplivala na večjo možnost obvladovanja težjih pravnih vprašanj v zvezi z vlaganjem izrednih pravnih sredstev. Dobro je bilo tudi sodelovanje v zvezi s posameznimi pravnimi vprašanji z Generalno policijsko upravo, FURS in drugimi organi ter institucijami ali v stalnih ali ad hoc delovnih skupinah, na sestankih, skupnih izobraževanjih in usposabljanjih ter drugih oblikah sodelovanja.

8.2. IZREDNA PRAVNA SREDSTVA V KAZENSKIH POSTOPKIH

Oddelek za kazenske zadeve je leta 2019 od vrhovnega sodišča prejel v odgovor 475 zahtev za varstvo zakonitosti, ki so jih podali obsojenci, njihovi zagovorniki ali obsojenčevi svojci, kar je največ v zadnjih petih letih, ko se je število prejetih zahtev gibalo med 403 in 436.

Kljub povečanemu pripadu je bilo rešenih 99 % zahtev, kar je zelo dober rezultat, glede na to, da število mest vrhovnih državnih tožilcev ni popolneno, število nerešenih zadev pa je bilo zanemarljivo.

Tabela 45A: Izredna pravna sredstva v kazenskih postopkih - zahteve

KTV - ODGOVORI NA ZAHTEVE					
Prenesene nerešene	Prejete	Skupaj v delu	Od tega rešeno	Nerešeno na dan 31.12. preteklega leta	Odstotek rešenih
11	475	486	482	4	99

Na vse vložene zahteve so vrhovni državni tožilci odgovorili tako, da so predstavili stališče do pravnih vprašanj ter utemeljenosti ali neutemeljenosti zahtev in podali svoje predloge za odločitve. Stališča oblikovana v pomembnejših zadevah so bila vključena v preglede sodne prakse in posredovana državnim tožilcem.

Tabela 45B: Izredna pravna sredstva v kazenskih postopkih - pobude

KTV - POBUDE							KTV - ODLOČITVE SODIŠČA			
Prenesene nerešene	Prejete pobude	Skupaj v delu	Rešeno na VDT		Nerešeno na dan 31.12. prejšnjega leta	Odstotek rešenih	Prejete odločitve o zahtevah	Ugodeno zahtevi	Ni ugodeno zahtevi	Odstotek ugodenih zahtev
			Vložene zahteve	Zavržene pobude						
9	55	64	19	38	7	89	19	17	2	89

Na VDT RS smo leta 2019 prejeli 55 pobud za vložitev zahtev za varstvo zakonitosti, kar je na ravni prejšnjih petih let (med 44 in 61), iz preteklega leta pa je bilo prenesenih devet pobud. VDT RS je imelo v delu skupno 64 pobud, pri čemer so bile zahteve vložene v 30 % vseh pobud, 59 % pobud pa je bilo zavrženih. Že vrsto let (to je od leta 2010 dalje) se delež vložnih zahtev

na podlagi pobud giblje okrog ene tretjine, kar kaže, da so merila za vložitev zahtev za varstvo zakonitosti poenotena in se tudi v praksi enotno uporabljajo. Tudi odstotek rešenih pobud je bil z 89 % eden najvišjih v zadnjih petih letih in skupaj s podatki o odgovorih na vložene zahteve za varstvo zakonitosti obrambe kaže na suvereno obvladovanje pripada zadev s strani VDT RS.

Delež ugodenih zahtev s strani vrhovnega sodišča je z 89 % najvišji v zadnjih petih letih, pri čemer je bil leta 2018 še 79 %, tri leta pred tem pa se je gibal okrog 60 %. V zvezi s tem je treba opozoriti, da delež ugodenih zahtev specifično za pravno sredstvo zahteve za varstvo zakonitosti, ne more predstavljati merila uspešnosti delovanja VDT RS. Merilo uspešnosti je namreč v pridobitvi ustreznega pravnega stališča, ne glede na vprašanje, ali je bilo zahtevi za varstvo zakonitosti ugodeno ali ne, saj gre za izredno pravno sredstvo, ki ga lahko VDT RS vloži tako v korist ali v škodo obsojenca oziroma oproščenega. Pregledi sodne prakse kažejo, da vrhovno sodišče praviloma sledi pravnim stališčem, ki jih zavzema VDT RS, ki zahteve za varstvo zakonitosti vlaga v interesu varovanja ustavnosti in zakonitosti, zagotavljanja pravne varnosti, enotne uporabe prava ter razvoju prava preko sodne prakse.

8.3. IZREDNA PRAVNA SREDSTVA V POSTOPKU O PREKRŠKU

Vrhovni državni tožilci so leta 2019 prejeli v odločitev 303 pobude za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti v zadevah prekrškov. Skupaj z nerešenimi pobudami iz preteklega leta (51 zadev) so obravnavali 354 pobud zoper odločbe oziroma sodbe o prekrških. V primerjavi z letom 2018 se je število vloženih pobud leta 2019 zmanjšalo za 2,9 %. Po visokem začetnem številu vloženih pobud v prvem obdobju po začetku uporabe novega Zakona o prekrških (zlasti leta 2009 in 2010) in daljšem vmesnem obdobju upadanja, je obseg prejetih zadev sedaj ustaljen. Sledi zakonskim omejitvam, ki izredno pravno sredstvo državnega tožilstva usmerjajo (le) k najpomembnejšim pravnim vprašanjem s področja prekrškovnega prava in je hkrati za prakso dobrodošel odraz relativne normativne stabilnosti celotnega področja, ki ostaja sistemsko nespremenjeno že od leta 2016.

Ob ustaljenem številu obravnavanih zadev ostaja v bistvenem nespremenjena tudi vsebinska prekrškovna problematika, ki jo je VDT RS leta 2019 naslavljal na vrhovno sodišče.

Tabela 45C: Izredna pravna sredstva v postopku o prekršku

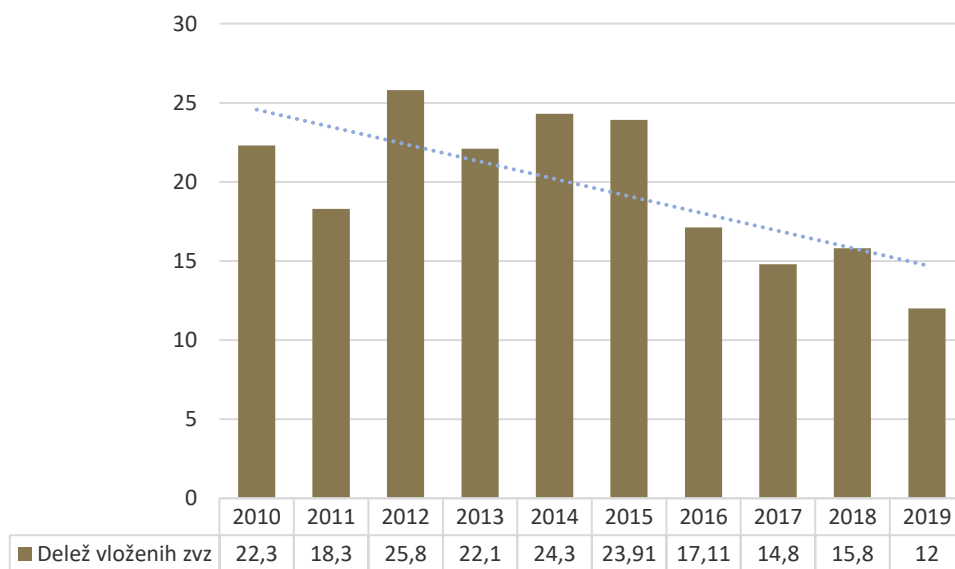
PTV - POBUDE							PTV - ODLOČITVE SODIŠČA			
Prenesene nerešene	Prejete pobude	Skupaj v delu	Rešeno na VDT		Nerešeno na dan 31.12. prejšnjega leta	Odstotek rešenih	Skupaj prejete odločitve o zahtevah	Ugodeno zahtevi	Ni ugodeno zahtevi	Odstotek ugodenih zahtev
			Vložene zahteve	Zavržene pobude						
51	303	354	39	286	29	92	41	35	6	85

Iz analize vloženih pobud izhaja naslednja struktura vlagateljev: 270 pobud (89,1 %) so vložili kršitelji oziroma (prekrškovni) obdolženci ali njihovi zagovorniki; 26 pobud (8,6 %) so vložili prekrškovni organi; sodniki okrajnih ali višjih sodišč so vložili pet (1,6 %) pobud, dve pobudi (0,7 %) pa sta bili vloženi s strani drugih oseb, oziroma (po uradni dolžnosti) vrhovnih državnih tožilcev. Še vedno prevladujejo pobude kršiteljev oziroma obdolžencev in njihovih zagovornikov, število pobud sodišč se je znatno zmanjšalo, pri organih prekrškovnega postopka pa ostaja bistveno nespremenjeno.

Skupno število vloženih zahtev za varstvo zakonitost, se je glede na leto 2018, ko je bilo vloženih 46 zahtev, zmanjšalo za 15 %, kar potrjuje že opisani trend upadanja potrebe po varstvu zakonitosti na področju prekrškov. Nekoliko se je zmanjšalo tudi število vloženih (in zavrženih) tipskih, posplošenih, neutemeljenih (internetnih) pobud s področja varnosti cestnega prometa.

Leta 2019 je bilo na vrhovno sodišče vloženih 39 zahtev za varstvo zakonitosti, kar pomeni, da je VDT RS (ob 286 zavrženih pobudah) kot utemeljene sprejelo le 12 % vloženih pobud. Leta 2018 je bil ta delež 15,8 %, leta 2017 je bil 14,8 %, leta 2016 je bil 17,11 %, leta 2015 je bil 23,91 %, leta 2014 je bil 24,3 %, leta 2013 je bil 22,1 %, leta 2012 je bil 25,8 %, leta 2011 je bil 18,3 % in leta 2010 je bil 22,3 %.

Graf 3: Delež vloženih ZVZ od prejetih pobud v zadevah o prekrških

Iz grafičnega prikaza je jasno razvidno, da je bil obseg uspešnih pobud v preteklih letih okoli petine do četrtnine (od) vloženih, v zadnjih štirih letih pa je upadel in je bil leta 2019 najnižji doslej. Sprememba je pričakovana ob dejstvu, da se je zakonodaja, prekrškovna in sodna praksa ustalila in je s tem zmanjšana potreba po ukrepanju VDT RS zaradi nejasnosti in dvomov pri uporabi posameznih določb.

Leta 2019 je vrhovno sodišče odločilo o 41 zahtevah, vloženih leta 2019 in v prejšnjih letih, ugodilo je 35 zahtevam, ni ugodilo šestim zahtevam, o 21 vloženih zahtevah za varstvo zakonitosti zoper odločbe o prekrških pa še ni odločilo. Glede na odločitve vrhovnega sodišča, ki je ugodilo 85,4% vloženih (in odločenih) zahtev, je delo na tem področju bilo že statistično opravljeno zelo uspešno, pri čemer so se tudi ob zavrnitvi zahteve oblikovala pravna stališča, ki so pomembna za prakso.

Za vložitev zahteve se je tožilstvo odločalo predvsem v primerih, ko je bila prekrškovna oziroma sodna praksa različna, pa je zato bilo potrebno pravilno uporabo zakona preveriti, izenačiti, ustaliti ali odpraviti odklone z odločbami najvišjega sodišča.

Na področju prekrškov je bila posebna pozornost še vedno namenjena uporabi Zakona o prekrških glede odgovornosti pravnih in odgovornih oseb, podjetnikov in zasebnikov, zlasti z vidika opustitve dolžnega nadzorstva ter razlogov in postopka za razbremenitev odgovornosti. Še vedno je veliko število zadev s področja cestnega prometa, posebej v zvezi s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja in odvzemom vozila, povečuje pa se tudi na finančnem in tržnem področju. S postopkovnega vidika je prevladovalo uveljavljanje kršitve pravice do izjave, do izvajanja dokazov v korist kršitelja, kontradiktornosti odločanja v postopku po zahtevi za sodno varstvo, glede vročanja, glede obrazloženosti odločb v zvezi z izrekanjem opominov in v postopkih s pravnimi sredstvi.

9. CIVILNE IN UPRAVNE DRŽAVNOTOŽILSKE PRISTOJNOSTI

9.1. UVODNA POJASNILA

Državni tožilec ima z zakonom določene pristojnosti tudi zunaj področja kaznovalnega prava. Omejene so na vlaganje procesnih aktov in drugih nalog, ki jih določa zakon. Pred Vrhovnim sodiščem RS in pred Upravnim sodiščem RS jih izvršujejo vrhovni državni tožilci (tretji odstavek 19. člena in 21. člen ZDT-1).

9.1.1. ZAHTEVA ZA VARSTVO ZAKONITOSTI V CIVILNIH POSTOPKIH

Temeljna pristojnost zunaj kaznovalnega prava, ki jo izvršujejo vrhovni državni tožilci, je vlaganje zahtev za varstvo zakonitosti zoper pravnomočne sodne odločbe, izdane v civilnih postopkih (385. do 391. člen Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju: ZPP)). Na podlagi predpisov, ki napotujejo na uporabo ZPP, je mogoče zahtevo za varstvo zakonitosti vložiti tudi v postopkih izvršbe in zavarovanja (ZIZ), v postopkih zaradi insolventnosti (ZFPPIPP), v nepravdnih postopkih (ZNP-1), v zapuščinskih zadevah (ZD), v postopkih vzpostavitve etažne lastnine in določitvi pripadajočega zemljišča k stavbi (ZVEtL-1), v postopkih vpisa v sodni register (ZSReg), v nepravdnih zadevah iz 50. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), v postopkih za priznanje in izvršitev tujih sodnih in arbitražnih odločb (ZMZPP), v postopkih zavarovanja in odvzema premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI) ter v drugih civilnih postopkih, razen v delovnih in socialnih sporih.

Zahteva za varstvo zakonitosti je del sistema izrednih pravnih sredstev v civilnem postopku. Na načelni ravni jo definira vloga vrhovnega sodišča s poudarjenim javnim namenom, ko odloča o zahtevah za varstvo zakonitosti ter vloga državnega tožilstva v sistemu pravosodne oblasti. Državni tožilec z vložitvijo zahteve za varstvo zakonitosti posega v konkretno civilno zadevo kot zastopnik (intervenient) javnega interesa in ni stranka civilnega postopka. Tudi zakonodajalec z novo ureditvijo izrednih pravnih sredstev v civilnem postopku (ZPP-E, ZIZ-L, ZNP-1) postopoma vse bolj poudarja pomen zahteve za varstvo zakonitosti pri varovanju prisilnih predpisov in morale ter v postopkih, ki se lahko začnejo po uradni dolžnosti, saj odločba vrhovnega sodišča, izdana na njeni podlagi, ohranja konstitutiven značaj. V primerih, ko je zahteva za varstvo zakonitosti vložena pod pogoji iz prvega odstavka 367.a člena ZPP in je njen namen v zagotovitvi pravne varnosti, poenotenju in razvoju sodne prakse, ima odločba vrhovnega sodišča praviloma le ugotovitven značaj in s tem objektivni pomen za pravni red, ne da bi posegala v pravnomočno rešeno razmerje med strankama v postopku. Nova ureditev zahteve za varstvo zakonitosti bi se zato po naši oceni morala v bodoče odraziti še v njeni doslednejši omejitvi na precedenčni učinek v pravdnem postopku in dopustitvi v delovnih in socialnih sporih, kjer po veljavni ureditvi še vedno ni dovoljena (33. člen ZDSS - 1).

Izvrševanje pristojnosti po 385. členu ZPP, zaradi zagotavljanja videza nepristranskosti in verodostojnosti v smislu 7. člena ZDT-1, narekuje funkcionalno in personalno ločenost od izvrševanja drugih zakonskih pooblastil, ki jih imajo državni tožilci kot stranke ali zakoniti zastopniki države v civilnih postopkih po drugih zakonih.

9.1.2. DRUGE PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA TOŽILCA V CIVILNIH POSTOPKIH

Državni tožilec ima zakonske pristojnosti v postopku za postavitve odrasle osebe pod skrbništvo, v postopkih za varstvo koristi otrok, v postopku o razglasitvi pogrešancev za mrtve ter dokazovanju smrti po Zakonu o nepravdnem postopku (ZNP-1), v postopku za sprejem oseb v oddelek pod posebnim nadzorom oziroma v varovani oddelek na podlagi sklepa sodišča po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr) in v postopku za ugotovitev neobstoja ali neveljavnosti zakonske zveze po Družinskem zakoniku (DZ). V teh postopkih ima državni tožilec položaj aktivno legitimirane stranke, njegovo ukrepanje pa je praviloma vezano na konkreten kazenski postopek, saj s pravnimi sredstvi, ki jih ima na razpolago, ne sme ukrepati namesto strank ter namesto njih vlagati pravnih sredstev, ki jih lahko v zavarovanje svojih pravnih koristi vložijo same.

9.1.3. PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA TOŽILCA NA UPRAVNEM PODROČJU

Po Zakonu o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP) lahko državni tožilec zaradi varstva javnih koristi zoper odločbo upravnega organa vloži pritožbo, predlog za obnovo postopka, predlog za odpravo oziroma razveljavitev odločbe po nadzorstveni pravici in predlog za izrek odločbe za nično (229., 261., 275. in 280. člen ZUP). Enake pristojnosti ima v upravnem postopku tudi državni odvetnik. Pri razmejitvi pristojnosti je zato potrebno izhajati iz vloge državnega odvetnika kot zastopnika javnega interesa v upravnem sporu (11. člen Zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv)) in temeljne funkcije državnega tožilca kot organa kazenskega pregona (prvi odstavek 19. člena ZDT-1), kar vse odkazuje na restriktivno ukrepanje državnega tožilca v upravnem postopku, praviloma v povezavi s konkretnim kazenskim postopkom.

Po Zakonu o društvih (v nadaljevanju: ZDru-1) in Zakonu o verski svobodi (ZVS) ima državni tožilec pooblastilo za vložitev tožbe pri upravnem sodišču za prepoved delovanja društva ali verske skupnosti, če oceni, da društvo oziroma verska skupnost izvaja prepovedano dejavnost. Sistemsko zgrešena zakonska ureditev se je v praksi pokazala kot neustrezna, neekonomična in neučinkovita. Za sankcioniranje prepovedanih ravnanj iz 3. člena ZDru-1 so primernejša pravila prekrškovnega prava in izbrisna pristojnost registrskega organa.

9.2. PRIPAD IN REŠEVANJE ZADEV

Leta 2019 je civilno upravni oddelek prejel v delo skupno 242 zadev, od tega 152 pobud za vložitev zahtev za varstvo zakonitosti (Ctz vpisnik) in deset vlog s področja upravnega prava (Utv vpisnik). V Ctr in Ctr-zb vpisnik je bilo vpisanih 80 zadev (vloge, strokovna mnenja,

kolegijsko delo, revizijske odločbe etc). Oddelek je prejel 533 odločb Vrhovnega sodišča RS s področja civilnega, gospodarska, delovnega in socialnega prava, ki so bile predmet strokovne obdelave s pripravo rednih mesečnih pregledov za potrebe oddelka.

Do 31.12.2019 sta ostali nerešenih dve pobudi za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti iz tekočega leta, vendar je bilo do izdelave tega poročila o njih že odločeno. Državni tožilec je namreč pri preizkusu pobud za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti v civilnih postopkih vezan na trimesečni prekluzivni rok, ki teče od vročitve sodne odločbe pravnim strankam. Skupaj z nerešenimi pobudami iz leta 2018 (11 zadev) je oddelek obravnaval 163 pobud za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti. V pet obravnavanih zadevah je bila odločitev formalna (zaradi poteka roka), v preostalih 158 zadevah pa je bila opravljena vsebinska državnotožilska presoja. Največ pobud je bilo prejetih v izvršilnih (35), insolvenčnih (19) in dednih (12) zadevah.

Zahteva za varstvo zakonitosti je bila vložena v 12 zadevah, od tega v dve zadevah zaradi varstva prisilnih predpisov in morale, v preostalih zadevah pa pod pogoji iz prvega odstavka 367.a člena ZPP, zaradi pridobitve odgovora vrhovnega sodišča na pravna vprašanja, pomembna za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse. Dve zahtevi za varstvo zakonitosti sta bili vloženi zaradi varstva koristi otrok. V zahtevah za varstvo zakonitosti smo med drugim izpostavili še problematiko skrbnika za poseben primer v zvezi s pristojnostjo centrov za socialno delo, vprašanje pravilne uporabe tretjega odstavka 5. člena ZOPNI, vprašanje pravilne uporabe Bruseljske uredbe Ia v zvezi s postopkom priznavanja ter izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah med državami članicami EU ter problematiko ediktalnih postopkov in s tem v zvezi vprašanje razmejitve med institutom prepozne pritožbe po tretjem odstavku 173. člena ZD in dediščinsko tožbo po 141. v zvezi s tretjim odstavkom 130. člena ZD. V dveh zahtevah za varstvo zakonitosti smo izpostavili problematiko avtomatizirane izvršbe, ki ne omogoča preizkusa (ne)obstoja procesnih predpostavk v skladu z ZPP in ZIZ in se zavzeli za spremembo sodne prakse glede odločanja o ugovoru zoper sklep o izvršbi v primerih, ko niso izpolnjene procesne predpostavke za vložitev predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine.

Leta 2019 je vrhovno sodišče odločilo o 12 zahtevah za varstvo zakonitosti, od tega v treh zadevah, ko je državni tožilec interveniral zaradi varstva prisilnih predpisov in morale. Vrhovno sodišče je vsem trem zahtevam ugodilo, sodbe nižjih sodišč razveljavilo in zadeve vrnilo v novo sojenje. Pri tem je še posej pomembno pridobljeno stališče, ki ga je vrhovno sodišče zavzelo v zadevi II Ips 254/2018, ko je izrecno zapisalo, da je izigravanje upnikov z namenom zmanjšati ali celo izničiti možnosti njihovega poplačila nemoralno dejanje po sebi, zaradi česar sodišče taka razpolaganja ne upošteva (tretji odstavek 3. člena ZPP). Pri varovanju prisilnih predpisov in morale je namreč merilo za uspešnost vloženih zahtev za varstvo zakonitosti preprečitev morebitnega nedovoljenega razpolaganja strank, zato je pomemben kriterij po uspehu

ugoditve oz. zavrnitve. Povedano velja tudi za primere, ko je zahteva za varstvo zakonitosti vložena zaradi varstva ranljivih skupin. Leta 2019 je vrhovno sodišče odločilo o eni zahtevi za varstvo zakonitosti zaradi varstva koristi otrok. Zahtevi je ugodilo, odločitev nižjih sodišč razveljavilo in zadevo vrnilo v nov postopek.

Merilo za uspešnost zahtev za varstvo zakonitosti, ki so vložene pod pogoji iz prvega odstavka 367.a člena ZPP, na podlagi katerih imajo odločbe vrhovnega sodišča praviloma le ugotovitven značaj, pa je odgovor vrhovnega sodišča na pomembno pravno vprašanje za poenotenje in razvoj prava preko sodne prakse, medtem ko kriterij po uspehu ugoditve oz. zavrnitve stopa v ozadje. Tako je vrhovno sodišče leta 2019 na podlagi vloženih zahtev za varstvo zakonitosti, ki so bile sicer zavrnjene, odgovorilo na vprašanje o zastaralnem roku terjatev izvršitelja iz dokončnega obračuna, ki je bilo pomembno za poenotenje sodne prakse višjih sodišč. V dveh zadevah je vrhovno sodišče ocenilo, da zastavljena vprašanja ne presegajo pomen konkretne zadeve in je zato zahtevi za varstvo zakonitosti zavrglo, saj je odločanje o tem, ali zahteva vsebuje za pravni red kot celoto pomembna pravna vprašanja, v celoti prepuščeno vrhovnemu sodišču.

Tabela 46A: Izredna pravna sredstva v civilnem postopku

								CTZ- ODLOČITVE SODIŠČA						
Prenesene nerešene	Prejete pobude	Skupaj v delu	Rešeno na VDT			Nerešeno na zadnji dan leta poročanja	Odstotek rešenih	Prejete odločitve o zahtevah				Nerešeno s strani sodišča	Odstotek ugodenih zahtev	
			Vložene zahteve	Zavrnjeno meritorno	Zavrnjeno potek roka			Ugodeno	Zavrnjeno	Zavrženo	Umik ZVZ			
11	152	163	12	142	5	2	98	6	4	2	0	16	50	

V upravnih zadevah je bilo leta 2019 prejetih deset predlogov za ukrepanje, ki so bili vsebinsko obravnavani, vendar brez intervencije državnega tožilca.

9.3. PRIKAZ VSEBINSKIH USMERITEV PRI VLAGANJU ZAHTEV ZA VARSTVO ZAKONITOSTI

Zahteva za varstvo zakonitosti v sistemu izrednih pravnih sredstev v civilnem postopku omogoča intervencijo državnega tožilca v javnem interesu in s tem dopolnjuje revizijo, ki je izredno pravno sredstvo strank postopka. Državni tožilci pri vlaganju zahtev za varstvo zakonitosti posebno skrb posvečamo varovanju ranljivih skupin. To usmeritev podpira tudi nova zakonska ureditev zahteve za varstvo zakonitosti v nepravdnem postopku, saj vrhovno sodišče lahko poseže v pravnomočno odločbo nižjih sodišč v primeru, ko je zahteva za varstvo zakonitosti vložena v postopku, ki se lahko začne po uradni dolžnosti in vrhovno sodišče

spozna, da je utemeljena (38. člen ZNP-1). Posebna pozornost je namenjena tudi varovanju prisilnih predpisov in morale. Tu intervencija državnega tožilca omogoča vrhovnemu sodišču, da prepreči morebitne zlorabe pravic s strani strank postopka, preden pride do škodljivih posledic takih ravnanj. Ko pa se zahteva za varstvo zakonitosti vlaga pod pogoji iz 367.a člena ZPP, je njena vloga nujno omejena in naravnana h krepitvi precedenčne funkcije vrhovnega sodišča. Zahteva za varstvo zakonitosti se v teh primerih osredotoča na sistemske probleme, dolgotrajne razkole v sodni praksi glede določenega pravnega vprašanja, grobe kršitve, pa tudi na razvoj prava, saj gre v teh primerih za področja, kjer je javni interes še posebej poudarjen, zahteva za varstvo zakonitosti pa lahko prispeva k pravni varnosti in odigra pozitivno vlogo pri varovanju pravnega reda.

ANALITIČNI DEL

10. ANALIZA POSLOVANJA IN OCENA DOSEGANJA CILJEV

10.1. VPRAŠANJE OCENJEVANJA POSLOVANJA TOŽILSTVA

V tem delu letnega poročila sledijo povzetek ključnih statističnih kazalnikov, analiza in ovrednotenje poslovanja državnega tožilstva leta 2019 ter ukrepi za njegovo izboljšanje. Predmet presoje je delovanje tožilstva kot celote in državnih tožilstev kot enot, v katerih je organizirano izvajanje funkcije kazenskega pregona. Izbrani so posamezni vidiki poslovanja, saj interpretacija vseh podatkov, ki so na voljo v tem poročilu, ne bi bila smiselna podlaga za odločitve o upravljanju tožilstva.

Zakonska dikcija določb o letnem poročilu z izjemno podrobnimi napotki o vsebini tega dela zakriva dejstvo, da gre pravzaprav za presojo, ki je v temeljnih značilnostih podobna posebni vrsti revizije javnega sektorja, ki se imenuje revizija smotrnosti poslovanja. Ta ugotavlja in ocenjuje, ali institucije delujejo v skladu z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti in ali so mogoče izboljšave. Delovanje institucije se preuči glede na ustrezna sodila tako, da se analizirajo vzroki za odstopanje od teh sodil ali druge težave.⁶ Načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti se lahko opredelijo kot:

- načelo gospodarnosti, ki pomeni zmanjševanje stroška razpoložljivih virov. Viri, ki so porabljeni, morajo biti na voljo pravočasno, v ustrezni količini, ustrezne kakovosti in po najboljši ceni;
- načelo učinkovitosti, ki pomeni pridobiti največ iz razpoložljivih virov. Nanaša se na razmerje med uporabljenimi viri in ustvarjenim učinkom, in sicer glede količine, kakovosti in časa;
- načelo uspešnosti, ki obravnava uresničevanje zastavljenih ciljev in doseganje načrtovanih rezultatov.⁷

Z opredelitvijo, da je predmet ocene poslovanje organa, smo hkrati nakazali, da pri tem ne obravnavamo kakovosti izvajanja državnotožilske funkcije. S tem sta mišljeni zakonitost in strokovna pravilnost dela državnih tožilcev. Ta kakovost je podvržena posredni presoji v sodnih postopkih, v katerih nastopajo državni tožilci, ali neposrednemu notranjemu nadzoru, ki poteka po posebnih pravilih.

Za presojo poslovanja morajo biti vnaprej določeni njegovi cilji, ki se uporabijo kot sodila. Splošne cilje državnega tožilstva je mogoče izpeljati iz temeljne ustavne funkcije državnih

⁶ Glej 22. točko standarda 100 Mednarodnih standardov vrhovnih revizijskih institucij (MSVRI 100) - Temeljna načela revidiranja javnega sektorja.

⁷ 11. točka standarda MSVRI 300 - Temeljna načela revidiranja smotrnosti poslovanja.

tožilcev, da vlagajo in zastopajo kazenske obtožbe. Tožilci morajo to delati pravično, nepristransko in učinkovito.⁸ Namen tega delovanja je zagotoviti občutek varnosti v družbi. Tožilci izvajajo tisti del državne oblasti, ki na aktiven način meri k zaščiti človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Iz načela pravne države in enakosti pred zakonom izhaja zahteva, da se kazenski pregon izvaja po predvidljivih in enotnih merilih.

Že na tej točki je jasno, da je treba pri vrednotenju poslovanja tožilstva upoštevati merila, ki se nanašajo na kvantitativne vidike opravljenega dela (količina in čas), in merila, ki izražajo, kako so bile uporabljene procesne možnosti, ki jih tožilcem dopušča zakon. Ker je narava tožilskega dela drugačna od narave sodniškega dela, je treba metode, ki so na splošno uveljavljene pri presoji poslovanja sodstva, dopolniti z metodami, s katerimi se presoja politika pregona državnih tožilstev.

Eno pglavitnih upravljavskih izhodišč, ki omogoča objektivno vrednotenje dela, je načelo merljivosti sredstev in rezultatov. V skladu s tem načelom so okvirne ciljne vrednosti kazalnikov za presojo uspešnosti poslovanja in izvajanja politike pregona, ki so jih bili pristojni organi državnotožilske uprave dolžni upoštevati, določene z Merili za uspešnost pregona državnih tožilstev (v nadaljevanju: Merila).⁹

Namen tega poglavja je razbrati splošno smer razvoja na nekem področju tožilskega dela in izstopajoče pojave. Ugotoviti želimo, ali tožilstva dosegajo številčno opredeljene cilje sprejetih Meril. Največja korist evalvacije je podana, če se na podlagi ugotovitev sprejmejo ali priporočijo ukrepi za izboljšanje neželenih trendov in popravki večjih odstopanj pri posameznih tožilstvih. Za to je treba natančno poznati njihove vzroke, kar zaradi kompleksnosti normativnega in dejanskega družbenega konteksta delovanja tožilstva ni vedno mogoče.

10.2. GIBANJE ŠTEVILA ZADEV IN TRAJANJE POSTOPKOV

Vrednotenje dela začnimo s spremljanjem gibanja števila zadev (prejetih, rešenih in nerešenih) in trajanja postopkov, v katerih se rešujejo. Zadeva državnega tožilca je procesni položaj, v katerem nastopita njegova pravica in dolžnost, da opravi določeno procesno dejanje. Glede kaznivih dejanj, katerih storilec se preganja po uradni dolžnosti, je to pristojnost, da lahko usmerja predkazenski postopek, zahteva preiskavo, vloži in zastopa obtožnico ali obtožni predlog ter vlaga pritožbe in izredna pravna sredstva. Zadeve državnega tožilca so torej raznovrstne, različne so tudi njegove pristojnosti, ki jih v njih izvršuje. Poglavitna razlika je med položajem državnega tožilca v predkazenskem postopku, v katerem se zbira gradivo za

⁸ Člen 1 Priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope REC(2000)19 o vlogi javnega tožilstva v sistemu kazenskega pravosodja.

⁹ Dostopna na spletu: <https://www.dt-rs.si/merila-za-uspesnost-pregona-drzavnih-tozilstev>.

odločitev o kazenskem pregonu - ta je v njegovi pristojnosti in presoji, ter v postopku pred sodiščem, kjer ima položaj stranke, ki vlaga in zastopa kazensko obtožbo.

10.2.1. PRIPAD OVADB

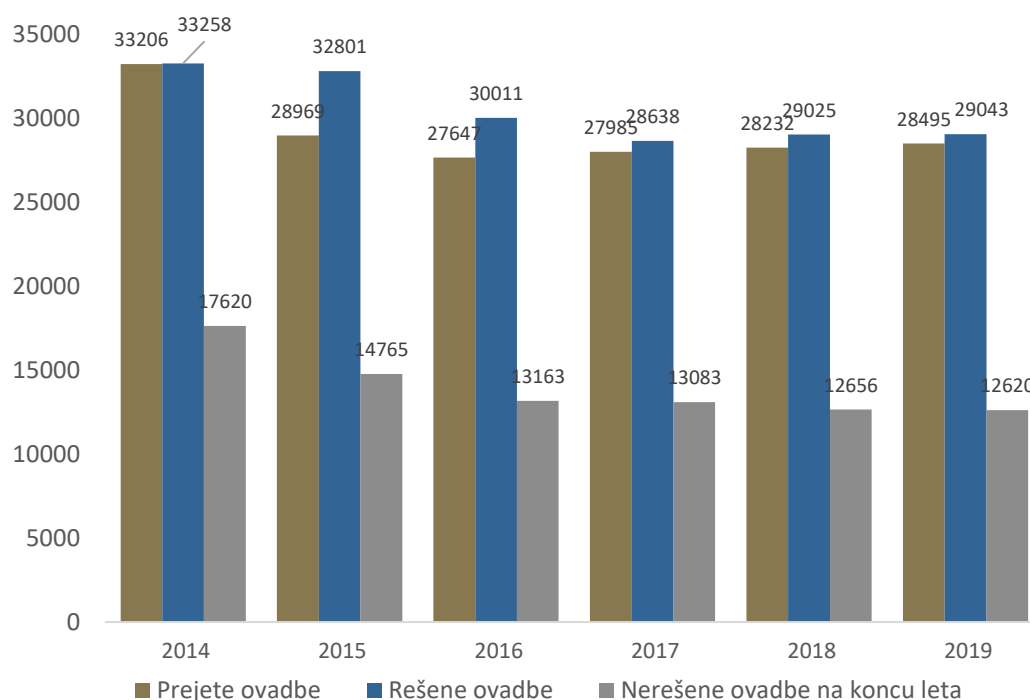
Iz narave tožilske funkcije izhaja potreba, da se pri vrednotenju poslovanja državnega tožilstva podrobneje spremlja gibanje zadev v zgodnejših fazah postopka. V veliki večini primerov se državni tožilec seznani z informacijo o kaznivem dejanju s prejemom kazenske ovadbe.¹⁰ V tožilski statistiki zato poenostavljeno govorimo o prejetih in rešenih ovadbah, čeprav v število teh zadev uvrščamo tudi primere kaznivih dejanj, o katerih je tožilec izvedel na drugačen način (iz sredstev javnega obveščanja, splošnih govoric, izpovedbe priče v kazenskem postopku ...). Evidentiranje informacije o kaznivem dejanju, ne glede na vir, iz katerega prihaja, pooblašča in obvezuje državnega tožilca, da začne svojo aktivnost.

Tožilstvo na pripad ovadb nima vpliva, saj mu področje dela določa zakon. Zato mora ta dejavnik še toliko bolj pozorno spremljati, da bi lahko ustrezno razporedilo in prilagodilo svoje vire, če bi se to izkazalo za potrebno. Iz grafa A1, ki prikazuje gibanje skupnega števila ovadb zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe po tabelah 7 (p), (m) in (po),¹¹ je razvidno, da pripad ovadb že tretje leto zapored malenkostno raste. Porast ni povod za zaskrbljenost, saj znaša le okoli 1 % na leto. Pripad je še vedno za 13 % manjši, kot je bil pred petimi leti in za 28 % manjši, kot je bil pred devetimi leti.

¹⁰ Po podatkih tabel 6 (p), (m) in (po) je delež kazenskih zadev, ki niso bile začete na podlagi prejetih ovadb, manjši od enega odstotka.

¹¹ Podatki za pretekla obdobja so črpani iz objavljenih skupnih letnih poročil o delu.

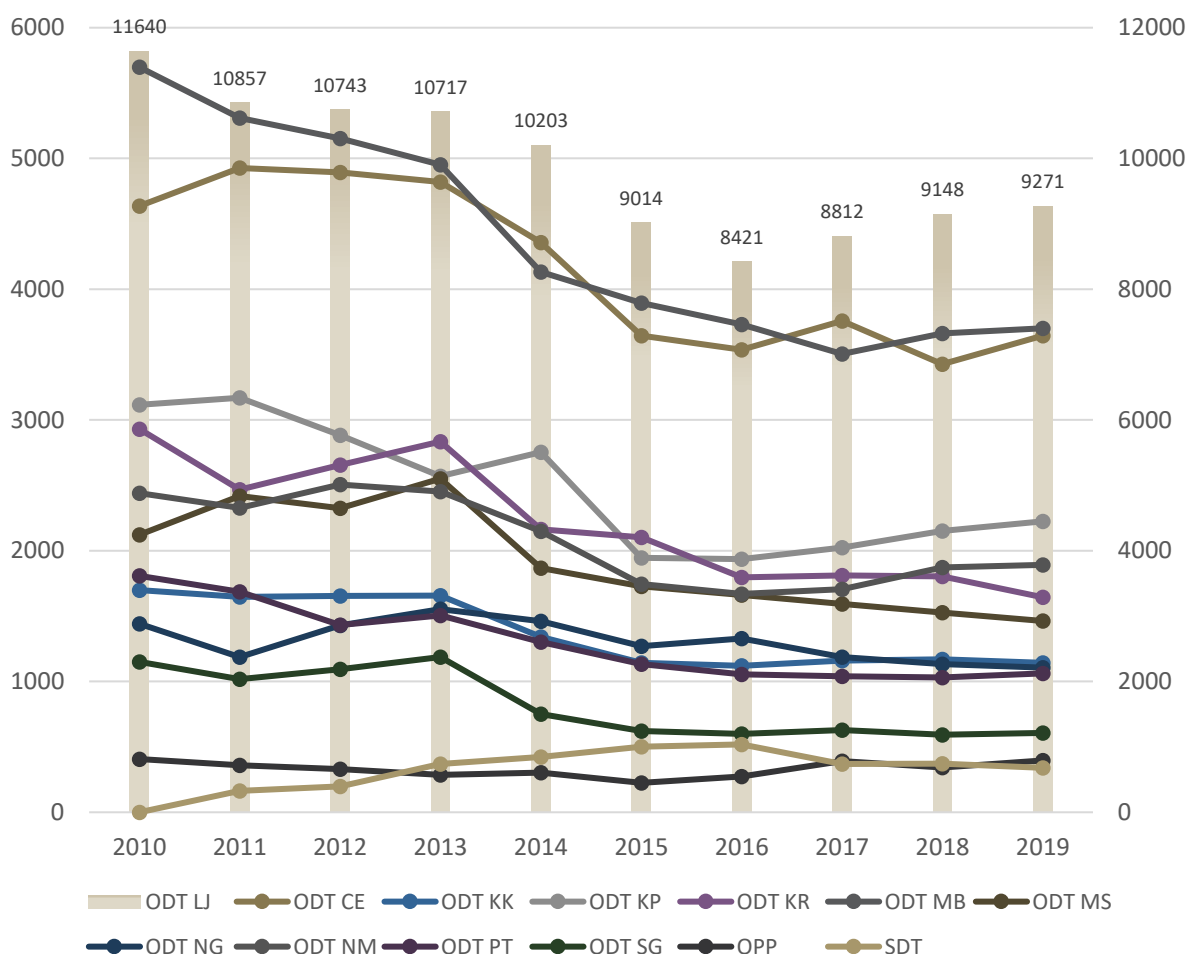
Graf A1: Število prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu leta - skupaj

Strukturno gledano se je število prejetih ovadb povečalo zaradi porasta pripada ovadb proti mladoletnikom (za 16 % glede na leto 2018) in zoper pravne osebe (za 9 % glede na leto 2018). Pripad ovadb zoper polnoletne osebe je nespremenjen. Deleži ovadb zoper polnoletne osebe (91 %), proti mladoletnikom (5 %) in zoper pravne osebe (4 %) so v okviru ustaljenih razmerij.

Že drugo leto zapored se povečuje pripad ovadb proti mladoletnikom. V primerjavi z letom 2017 je narasel za 36 %. Razlika znaša 400 ovadb, kar v primerjavi s skupnim številom 1.500 prejetih ovadb proti mladoletnikom leta 2019, predstavlja dokaj visok delež. ODT v Ljubljani je prejelo 130 takšnih ovadb več kot leta 2018, okrožna državna tožilstva v Celju, Krškem in Mariboru pa za 30 več. Vrednost tega kazalnika leta 2019 ne presega njegovega devetletnega povprečja 1.777 prejetih ovadb, vendar je navkljub temu primerno opozoriti vodje tožilstev, da ga v prihodnje pozorno spremljajo in prilagajajo razporeditev tožilcev, specializiranih za mladoletniške zadeve.

Zaviranje dolgoročnega trenda upadanja števila prejetih ovadb v obdobju 2010 - 2019 ni prisotno v vseh okrožjih. Kot je razvidno iz grafa A2, se je vsem manjšim tožilstvom (v Slovenj Gradcu, na Ptuju, v Novi Gorici in Krškem) in nekaterim srednje velikim tožilstvom

Graf A2: Število prejetih ovadb - po tožilstvih

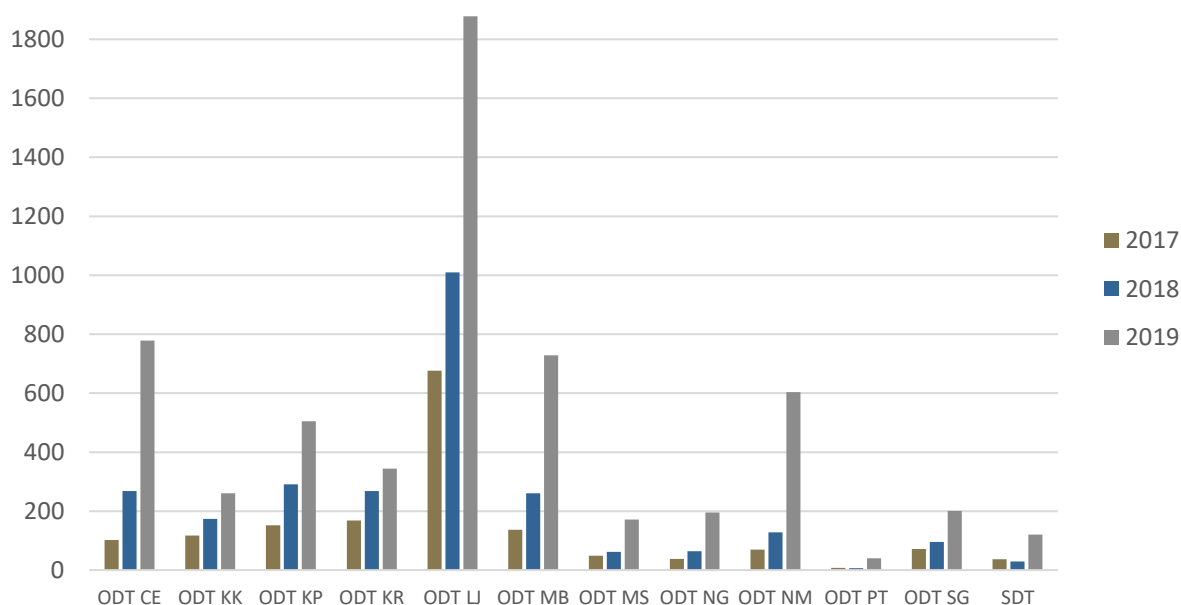
(v Kranju in Murski Soboti) pripad od leta 2010 do 2016 občutno zmanjšal. Odtlej pri manjših tožilstvih stagnira: na ODT na Ptuj, v Krškem in Novi Gorici se je ustavil na isti vrednosti (okoli 1.100 prejetih ovadb). Pri ODT v Kranju in ODT v Murski Soboti se pripad ovadb še vedno zmanjšuje: v primerjavi z letom 2015, ko se je splošni trend obrnil navzgor, sta ti tožilstvi prejeli za osem oziroma 12 % ovadb manj. Srednje velikima tožilstvoma ODT v Novem mestu in ODT v Kopru ter največjemu tožilstvu ODT v Ljubljani se pripad od leta 2016 ves čas povečuje za okoli 3 - 5 % letno. Veliki tožilstvi ODT v Mariboru in ODT v Celju imata od leta 2016 dalje dokaj stabilen pripad.

Povečevanje pripada ovadb na tožilstvo v zadnjih treh letih izvira iz pripada ovadb na ODT v Ljubljani (dve tretjini) ter ODT v Novem mestu in Kopru (ena tretjina). Tožilstva pojasnjujejo to gibanje s pojavom večjega števila kaznivih dejanj, povezanih z nezakonitim preходом državne meje, številčnejšimi prijavi oškodovancev, ki služijo predvsem uveljavljanju odškodnine pri zavarovalnicah, in porastom organiziranih premoženjskih deliktov na škodo turistov v Ljubljani.

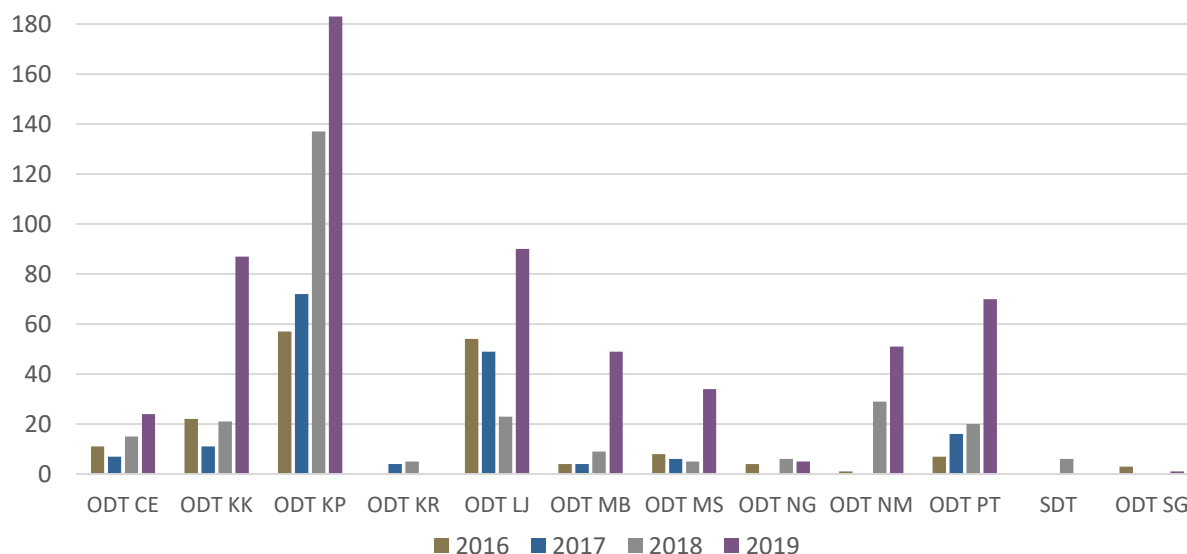
Izjemno se je povečalo število prejetih ovadb za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja na predlog oškodovanca (t.im. predlagalni delikti), kar kaže graf A3. Delež teh ovadb zajema leta 2019 pri večini tožilstev okoli 20 % vseh prejetih ovadb zoper znane osebe. Težko je verjeti, da bi na tako nagel vzpon tega deleža, ki je znašal leta 2017 le 9 %, vplivali izključno dejavniki kriminalitete. Ravnanje oškodovancev je verjetno povezano tudi z zgoraj omenjeno prakso uveljavljanja zahtevkov pri zavarovalnicah. O tem je treba znova sprožiti razpravo in v njej zamejiti še dopustno sprejemljivost obremenjevanja organov kazenske represije z zadevami, ki niso neposredno povezane z uveljavljanjem kazenske zakonodaje.

Graf A3: Število prejetih ovadb za predlagalne delikte - po tožilstvih

Spodnji graf A4 potrjuje domnevo, da imajo kazniva dejanja v zvezi z migracijskimi gibanji opazen učinek na poslovanje večine državnih tožilstev. Zlasti pri tožilstvih, v območje katerih spada kritični del državne meje: to so okrožna državna tožilstva v Kopru, Ljubljani, Krškem, Novem mestu in na Ptuj, se je obremenitev očitno povečala. Praviloma gre za priporne zadeve, v katerih mora biti delovanje policije in tožilstva posebej usklajeno in hitro. Tožilstva se odzivajo z uvedbo specializacije državnih tožilcev (npr. ODT v Mariboru), spodbujanjem pogajanj o sklenitvi sporazuma o priznanju krivde v zgodnjih fazah (ODT na Ptuj), sprejetjem skupnih izhodišč za sklenitev dogovora glede višine glavne in stranske denarne kazni (ODT v Celju) in dogovori s sodiščem o »fast track« postopkih za te zadeve (ODT v Kopru). Pri tem je treba opozoriti, da pomanjkanje in prezasedenost prevajalcev ovira tekoče delo v teh zadevah.

Graf A4: Število prejetih ovadb - kaznivo dejanje prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države (308. člen KZ-1) - po tožilstvih¹²

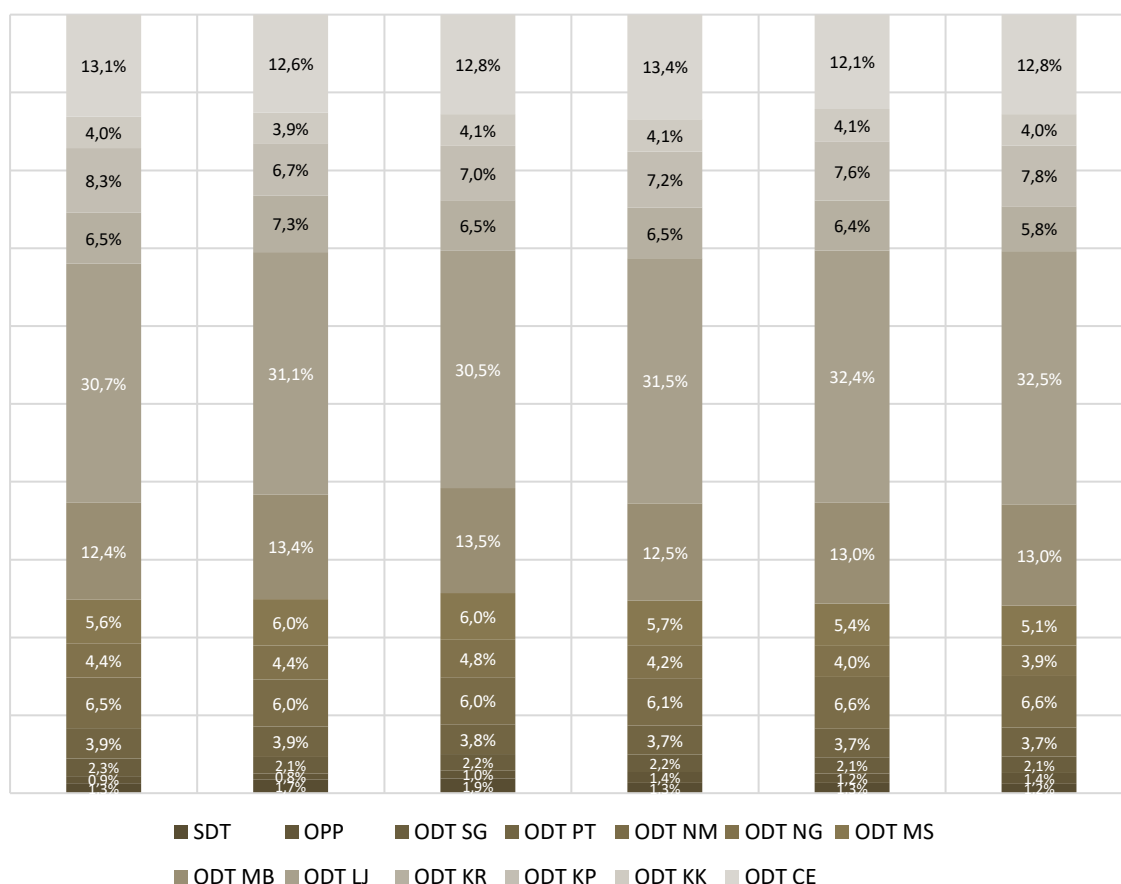

Gibanje absolutnega števila prejetih ovadb je treba primerjati z deleži prejetih ovadb, ki odpadejo na posamezna tožilstva (graf A5). Deleži pripada so razmeroma ustaljeni. Še naprej je treba spremljati stanje na okrožnih državnih tožilstvih v Ljubljani, Kopru in Novem mestu, ki imajo največji porast tega kazalnika med vsemi tožilstvi - 1,4, 1,1 in 0,6 odstotne točke glede na leto 2015. Zgoraj prikazani podatki kažejo, da se je pri teh tožilstvih pripad ovadb za predlagalne delikte najbolj povečal. Iz tega pa ni mogoče neposredno sklepati, da je porasla kriminaliteta, saj na število prijav za to kategorijo kaznivih dejanj močno vplivajo že omenjeni odnos in pričakovanja domnevnih oškodovancev do kazenskega pravosodja.

¹² Statistični podatki o številu prejetih ovadb v tem grafu so prikazani na ravni kaznivega dejanja in zato niso primerljivi s podatki o prejetih ovadbah v grafu A2.

Graf A5: Delež prejetih ovadb - po tožilstvih

10.2.2. REŠEVANJE OVADB

Kot rešitev ovadbe se upošteva vsebinska odločitev tožilca, ali naj zoper ovadeno osebo sproži kazenski pregon in zahteva sodno preiskavo ali vloži kazensko obtožbo, ali pa ovadbo zavrže.

Tožilstvo kot celota že šesto leto zapored obvladuje pripad ovadb - odloči o več ovadbah, kot jih prejme. Stopnja obvladovanja pripada (angleško: *clearance rate*)¹³ je znašala 101,9. Navkljub porastu pripada (0,9 %) so tožilci rešili 0,1 % več ovadb kot predhodno leto in dosegli znižanje števila nerešenih zadev na koncu leta za 0,3 %. Število nerešenih ovadb na koncu leta je tako najnižje v zadnjih devetih letih (12.620).

Podrobnejši pregled poslovanja državnih tožilstev v tabeli A1 kaže, da je ODT v Murski Soboti rešilo za 16 %, ODT v Kranju pa za 8 % manj ovadb kot preteklo leto. Pri ODT v Kranju se je ob tem pripad zmanjšal, zato ni nastalo težav. Pri ODT v Murski Soboti sta imeli ti gibanji različni smeri in se je povečalo število nerešenih ovadb na koncu leta za 36 %, s čimer rezultat tožilstva krepko odstopa od priporočila iz kazalnika 1 Meril. Stopnja obvladovanja pripada tega tožilstva

¹³ Stopnja obvladovanja pripada je število rešenih zadev v določenem obdobju, deljeno s številom prejetih zadev v tem obdobju x 100.

(88,9) je pod pričakovano vrednostjo, ki po kazalniku 2 Meril znaša vsaj 100. Pomembnejša odstopanja od kazalnika 1, 2 in 3 Meril se kažejo tudi pri okrožnih državnih tožilstvih v Celju, na Ptuju in v Ljubljani, ki ne obvladujejo pripada, presegajo pričakovani čas rešitve (angleško: *disposition time*),¹⁴ ali pa se jim število nerešenih zadev na koncu leta povečuje.

Vsa omenjena tožilstva se soočajo z resnimi težavami pri zagotavljanju kadrovskih virov za učinkovito opravljanje državnotožilske službe. Kot izkazujejo podatki v tabeli A1 in letnih poročilih omenjenih tožilstev, imajo v povprečju za 15 % manj zasedenih mest od načrtovanih in za 20 % manjše število državnih tožilcev, ki dejansko opravljajo službo, od zasedenih mest.¹⁵

Razlog za razkorak med zasedenimi in načrtovanimi mesti je v tem, da so odlivi tožilcev kontinuirano večji od prilivov. To je treba upoštevati v boljše načrtovanih izbirnih postopkih, ki omogočajo koncentracijo razpisov. Na področju kadrovske politike ima glavne prerogative Državnotožilski svet, zato posamezna tožilstva, s primanjkljajem kadra, za slab položaj (in njegove posledice) ne morejo odgovarjati, če so le pravočasna pri načrtovanju kadrovskih resursov. Določene izboljšave s pospešitvijo izbirnega postopka bi bilo mogoče doseči s skrajšanjem rokov v tem postopku, kot je leta 2018 VDT RS že predlagalo ministrstvu za pravosodje. Vendar je ob tem treba poudariti, da brez drugačne ureditve kariernega napredovanja, ki zaradi izbire okrajnega državnega tožilca na mesto okrožnega državnega tožilca sproža nove razpisne postopke, in spremenjenega načina določanja normativov za število tožilskih mest, ki ne bo izrecno vezan na naziv tožilca, ne bo mogoče zagotoviti zapolnitve manjka državnih tožilcev.

Številnih vzrokov za razliko med dejansko prisotnostjo tožilcev in zasedenostjo tožilskih mest, kot so odsotnost zaradi bolezni, starševskega varstva in invalidnosti, z vodstvenimi ukrepi ni mogoče neposredno in v celoti odpraviti. Prisotni so na vsakem delovnem ali službenem mestu, v vsaki organizaciji. To še ne pomeni, da ustvarjanje spodbudnega delovnega okolja in kolegialnega vzdušja, promocija skupnih vrednot ter uveljavljanje zahteve za kakovostno, učinkovito in pravočasno izvajanje zaupanih nalog, ne more odločilno prispevati k dobremu počutju posameznikov in posledično tudi k boljšemu zdravju.

¹⁴ Gre za izračun na podlagi podatkov o številu zadev, kazalnik ne odraža dejanskega (izmerjenega) časa reševanja zadev. Izračun se glasi: število nerešenih zadev na koncu obdobja, deljeno s številom rešenih zadev x 12 mesecev. Pričakovana vrednost tega kazalnika je v Merilih določena pod 6. Pri tej vrednosti bo organ ob predpostavki enake intenzivnosti dela porabil pol leta, da bo rešil nerešene zadeve s konca obdobja. Če je kazalnik nad 6, to ob nadaljnji predpostavki, da bo pripad enak, pomeni, da se bodo nerešene zadeve kopičile.

¹⁵ ODT v Murski Soboti je imelo od 10 mest v kadrovskem načrtu devet mest zasedenih, šest tožilcev je dejansko opravljalo službo, ODT v Celju je imelo od 27 mest v kadrovskem načrtu 21 mest zasedenih, 18 tožilcev je dejansko opravljalo službo, ODT na Ptuju je imelo od 10 mest v kadrovskem načrtu devet mest zasedenih, 6,5 tožilcev je dejansko opravljalo službo, ODT v Ljubljani je imelo od 61 mest v kadrovskem načrtu 53 mest zasedenih, 43,5 tožilcev je dejansko opravljalo službo.

Na razpoložljivost tožilcev, ki so imenovani na določeno tožilstvo, vpliva tudi njihova dodelitev na druga tožilstva (zlasti na SDT RS in VDT RS, dodelitev pa je mogoča tudi na drugo okrožno državno tožilstvo) in v druge organe (Eurojust, Državnotožilski svet) ter mirovanja funkcije ali službe državnega tožilca.¹⁶ Ti primeri so znotraj sistema državnega tožilstva upravičeni, če ima tožilstvo zaradi okrepitve enote, pri kateri opravljajo funkcijo ali strokovno delo tožilci z drugega tožilstva, kot celota večjo korist, kot če dodelitve ne bi bilo. Pri tem je treba uravnavati občutljivo ravnovesje med interesi enote, ki prejema zunanje vire in enote, ki so ji odtegnjeni kadrovske viri. Eno temeljnih načel dodelitev je, da sočasne. Po eni strani se tako enakomerneje porazdeli obremenjenost, kar tudi povečuje pripravljenost za bodoče sodelovanje med tožilstvi, kar krepi solidarnost v organizaciji. Po drugi strani se z večjo rotacijo na mestih za dodeljene tožilce omogoča, da ti nova znanja in način dela, ki so jih pridobili, vnašajo svoje matično okolje in s tem prispevajo k razvoju. Iz tega najprej sledi, da je treba dosledno spoštovati določbe zakonodaje o omejeni dobi dodelitve državnega tožilca na drugo tožilstvo ali organ. Glede SDT RS bi bilo treba oceniti, ali so razmere, na podlagi katerih je bilo določeno razmerje med dodeljenimi in imenovanimi tožilci ob vzpostavitvi tega tožilstva, še vedno enake. Če so potrebe SDT RS po mestih imenovanih tožilcev večje od predvidenih, na kar kaže praksa večkratnega podaljševanja dodelitev za iste tožilce, je treba kadrovske normative tega tožilstva prilagoditi in s tem sprostiti mesta v kadrovskem načrtu okrožnih državnih tožilstev.

Od državnih tožilstev je nevzdržno pričakovati doseganje dobrih rezultatov dela, če imajo v daljšem času med 40 in 30 odstotni primanjkljaj državnih tožilcev glede na kadrovski načrt, kot velja za tožilstva, ki jih tukaj obravnavamo. Do določene mere je možno reševati težave z ukrepi tipizacije poslovanja glede na vrsto opravil, kot jo izvaja ODT v Ljubljani (poseben režim reševanja bagatelnih zadev, pobud za nujna preiskovalna dejanja in začasna zavarovanja ter za mednarodno pravno pomoč, ipd.), pomoči drugih državnih tožilstev pri posameznih procesnih fazah (postopek do sprejema odločitve o pregonu, zastopanje na glavni obravnavi), ter z intenzivnejšo vključitvijo strokovnih sodelavcev in, seveda, z večjimi naporami samih državnih tožilcev, kar počno vsa prizadeta tožilstva. Razen uvajanja dobrih praks poslovanja, pa so lahko ti ukrepi le prehodni.

¹⁶ V tem letu se pričakuje imenovanje državnega tožilca na Evropsko javno tožilstvo, s čimer bo nastopilo mirovanje pravic in obveznosti iz njegove službe pri državnem tožilstvu, pri katerem je imenovan oziroma dodeljen.

Tabela A1: Sprememba v številu prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu leta, obvladovanje pripada in pričakovani čas rešitve - po tožilstvih

Državno tožilstvo	2019/2018						2019		2018		2017	
	Prejete ovadbe		Rešene ovadbe		Nerešene ovadbe na koncu leta		Obvladovanje pripada	Pričakovani čas rešitve	Obvladovanje pripada	Pričakovani čas rešitve	Obvladovanje pripada	Pričakovani čas rešitve
	porast/ upad	razlika v številu	porast/ upad	razlika v številu	porast/ upad	razlika v številu						
ODT CE	6%	218	-1%	-21	5%	100	97,6	7,0	104,5	6,7	99,3	6,9
ODT KK	-2%	-25	2%	26	-24%	-72	107,0	2,3	102,5	3,1	112,1	2,6
ODT KP	3%	75	14%	327	-13%	-148	119,0	4,5	107,9	5,9	97,6	7,6
ODT KR	-9%	-160	-8%	-159	-8%	-50	104,9	4,3	104,4	4,2	111,4	4,1
ODT LJ	1%	123	-4%	-358	1%	52	98,4	5,2	103,6	4,9	99,4	5,8
ODT MB	1%	40	1%	19	-7%	-118	101,3	5,4	101,9	5,8	99,9	6,0
ODT MS	-4%	-65	-16%	-247	36%	149	88,9	5,2	101,2	3,2	102,1	3,1
ODT NG	-2%	-28	5%	61	1%	3	106,5	4,9	98,5	5,1	109,9	4,1
ODT NM	1%	19	17%	283	-6%	-46	102,4	4,7	88,3	5,9	104,2	4,1
ODT PT	3%	31	-3%	-32	13%	57	96,3	5,9	102,3	5,1	98,7	5,6
ODT SG	2%	13	22%	134	55%	106	120,5	4,9	100,5	3,9	120,2	3,1
OPP	15%	53	5%	21	2%	3	110,1	4,4	121,1	4,6	109,7	4,3
SDT RS	-8%	-31	-8%	-36	-18%	-72	122,3	9,2	121,8	10,4	117,3	12,0
Skupaj	1%	263	0%	18	0%	-36	101,9	5,2	102,8	5,2	102,3	5,5

Legenda:

Prejete ovadbe (sprememba deleža)	porast za 5 % ali več upad za 5 % ali več	Rešene ovadbe (sprememba deleža)	porast za 5 % ali več upad za 5 % ali več	Nerešene ovadbe na koncu leta (sprememba deleža)	porast za 2 % ali več upad za 2 % ali več
Obvladovanje pripada	nad 100 pod 100	Pričakovani čas rešitve	nad 6 pod 6		

Pripad ovadb na SDT RS je najmanjši v primerjavi z drugimi tožilstvi (1,2 %) in se v času močno spreminja (od leta 2016 je upadel za skoraj 35 %). Dejstvo, da je SDT RS izključno stvarno pristojno za najzahtevnejše oblike kriminala, ne pomeni, da zanj ne veljajo načela smotrnega poslovanja. Posledice, ki bi nastale zaradi zanemarjanja teh načel, bi bile glede na izjemen pomen zadev, s katerimi se ukvarja, še bolj škodljive kot pri drugih tožilstvih. Merila, po katerih se presoja poslovanje SDT RS, morajo biti zato prilagojena naravi dela organa. Dopustiti je treba večja odstopanja od količinskih normativov, ki veljajo za okrožna državna tožilstva.

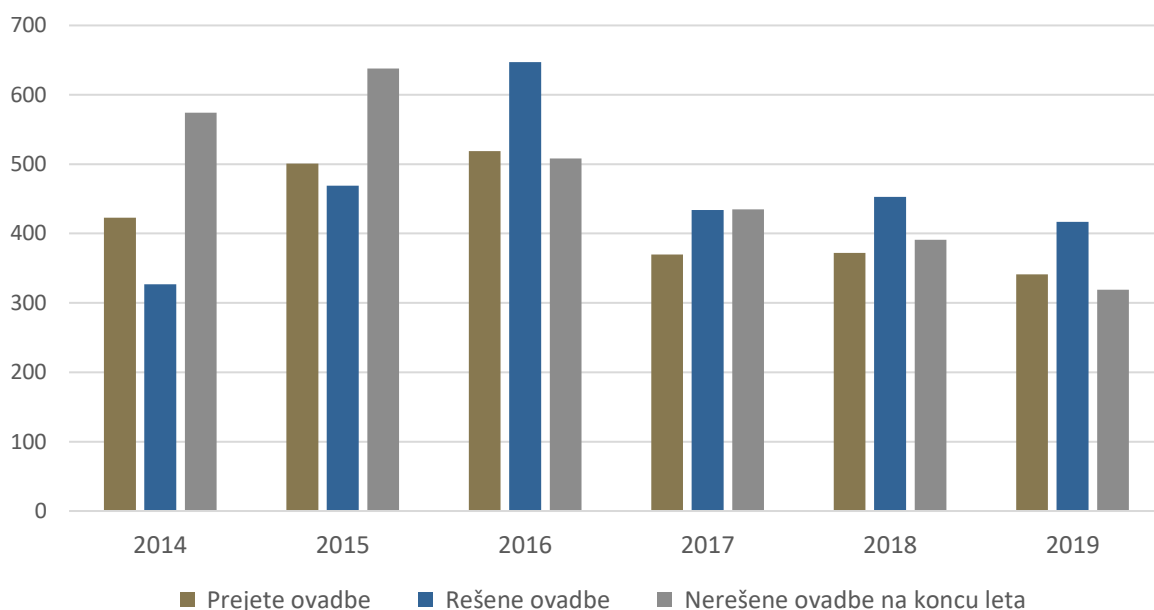
Upošteva se razlago, da je stvarna pristojnost SDT RS znotraj zakonsko predpisanega kataloga kaznivih dejanj predmet presoje vodje tega tožilstva, je SDT RS edino tožilstvo, ki si lahko do določene mere samo oblikuje obseg in težo pripada.¹⁷ Politika pregona podpira uveljavitev pristojnost tega tožilstva v konkretnih primerih, v katerih je pregon storilcev dejansko

¹⁷ V sporih med krajevno pristojnim državnim tožilstvom in SDT odloča generalni državni tožilec.

najzahtevnejši. Iz grafa A6 je razvidna ustalitev pripada ovadb v obdobju 2017 - 2019, kar bi lahko kazalo na ustaljeno prakso interpretacije določb o pristojnosti SDT RS. Pričakovani čas rešitve se je ponovno zmanjšal, in sicer z vrednosti 12 leta 2017 in 10,4 leta 2018, na 9,2 leta 2019. Tožilstvo dosega količnik obvladovanja pripada krepko nad 100, zato pod pogojem, da bo ohranilo enak obseg pripada in stopnjo reševanja zadev, pričakujemo, da SDT RS ne bo imelo težav v poslovanju.

Graf A6: Število prejetih, rešenih in nerešenih ovadb na koncu obdobja - SDT RS

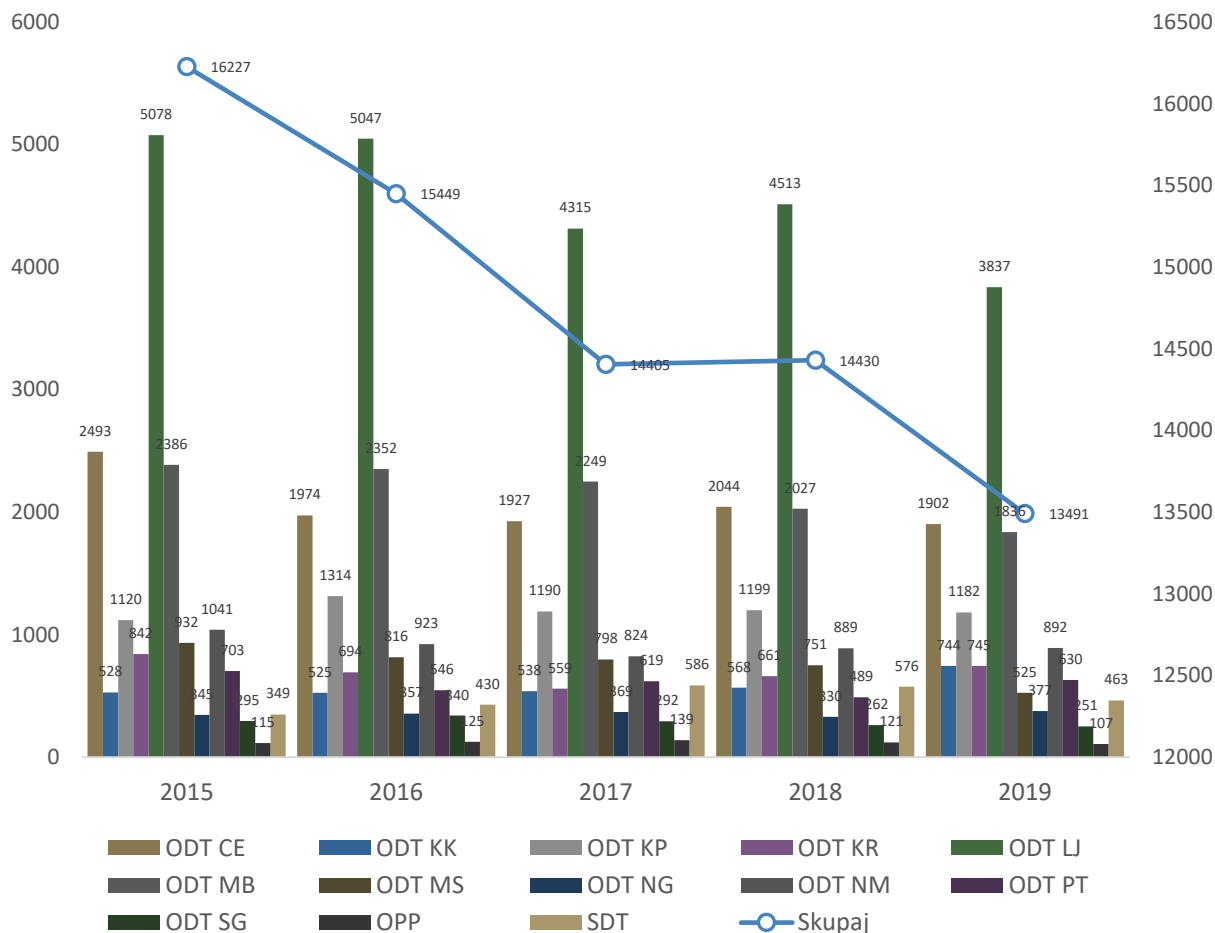
10.2.3. UDELEŽBA NA NAROKIH

Pri presoji količine opravljenega dela državnega tožilstva je treba upoštevati zastopanje kazenske obtožbe, kar je najpomembnejša pristojnost državnega tožilca v postopku po rešitvi ovadbe. Iz grafa A7 s prikazom števila narokov za glavno obravnavo, ki so se jih udeležili državni tožilci, je mogoče ugotoviti ponoven upad skupne udeležbe na glavnih obravnavah. V primerjavi z letom 2015 se je število narokov za glavno obravnavo zmanjšalo že za 20 %. Nedvomno je to povezano s številom vloženih obtožnih aktov (obtožnih predlogov, neposrednih obtožnic in obtožnic po preiskavi), ki se že več kot desetletje zmanjšuje (z 13.882 leta 2009 je padlo na 8.715 leta 2019), in s posledicami uvedbe skrajšanih postopkov, v katerih se o kazenski zadevi odloči brez ugotovitvenega postopka (sodba po priznanju krivde na predobravnavnem naroku ali sodba s kaznovalnim nalogom). Ocenjujemo, da je splošna smer gibanja v skladu z ciljem tožilstva, da izkoristi izbirne mehanizme, ki jih nudi kazenska procesna zakonodaja.

Opazno povečanje udeležbe (nad 5 % v primerjavi s preteklim obdobjem) je bilo pri okrožnih državnih tožilstvih v Krškem in na Ptuj (za okoli 30 %) ter v Novi Gorici in Kranju (za okoli 15 %). Sprememba pri ODT v Novi Gorici in ODT v Kranju ni tako velika, da bi zbujala skrb. ODT v

Krškem je do sredine septembra 2019 kot pomoč ODT v Ljubljani dvakrat tedensko zastopalo obtožne akte na obravnavah pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani, zato je to povečanje udeležbe izredne narave in zavestno sprejete na nivoju vodstva.

Graf A7: Udeležba na narokih za glavno obravnavo - po tožilstvih

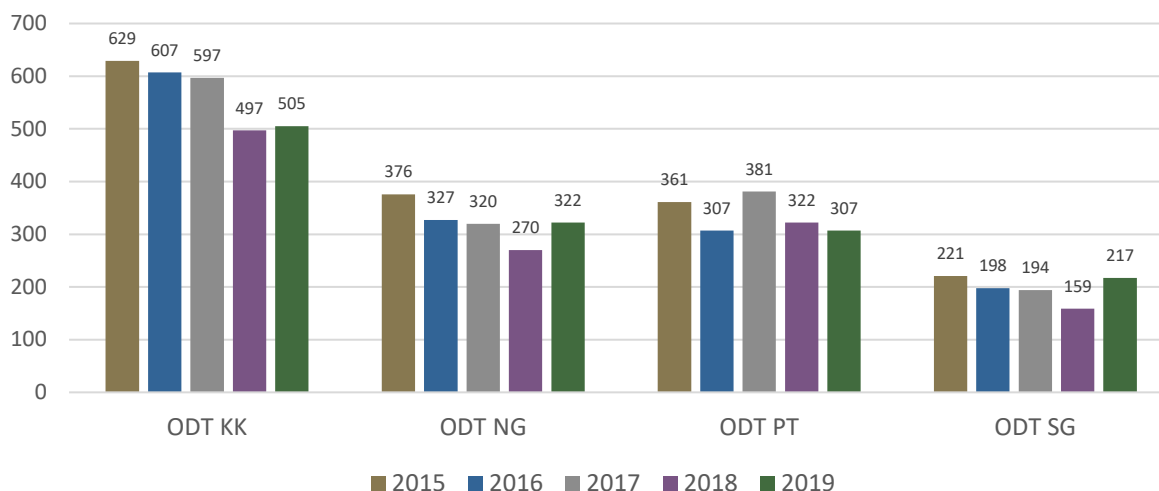

ODT na Ptuju izpostavlja nadpovprečno obremenjenost tožilcev z obravnavami, kar je mogoče objektivno potrditi s statističnimi podatki.¹⁸ Problem je mogoče analizirati tako, da med tožilstvi istega velikostnega razreda primerjamo obseg obtoževanja (graf A8). Zanimivo je, da ODT v Novi Gorici, ki je ODT na Ptuju najbolj podobno glede pripada (malo pod 4 % celotnega pripada ovadb) in števila zasedenih mest državnih tožilcev (okoli sedem), vloži manj obtožnih aktov. S tem nakazujemo smer, ki bi jo bilo vredno preučiti na ODT na Ptuju. Za to je seveda v najboljšem položaju vodstvo tožilstva, ki najbolje pozna vsebino materije, s katero se ukvarja.

¹⁸ Količnik obremenjenosti tožilcev (po podatkih o zasedenih mestih) z udeležbo na glavni obravnavi znaša pri ODT na Ptuju 97, kar je precej nad povprečjem vseh tožilstev, razen SDT RS in Posebnega oddelka, ki znaša 77.

Graf A8: Skupno število obtožnih predlogov, neposrednih obtožnic in obtožnic po preiskavi - ODT v Krškem, ODT v Novi Gorici, ODT na Ptuju in ODT v Slovenj Gradcu

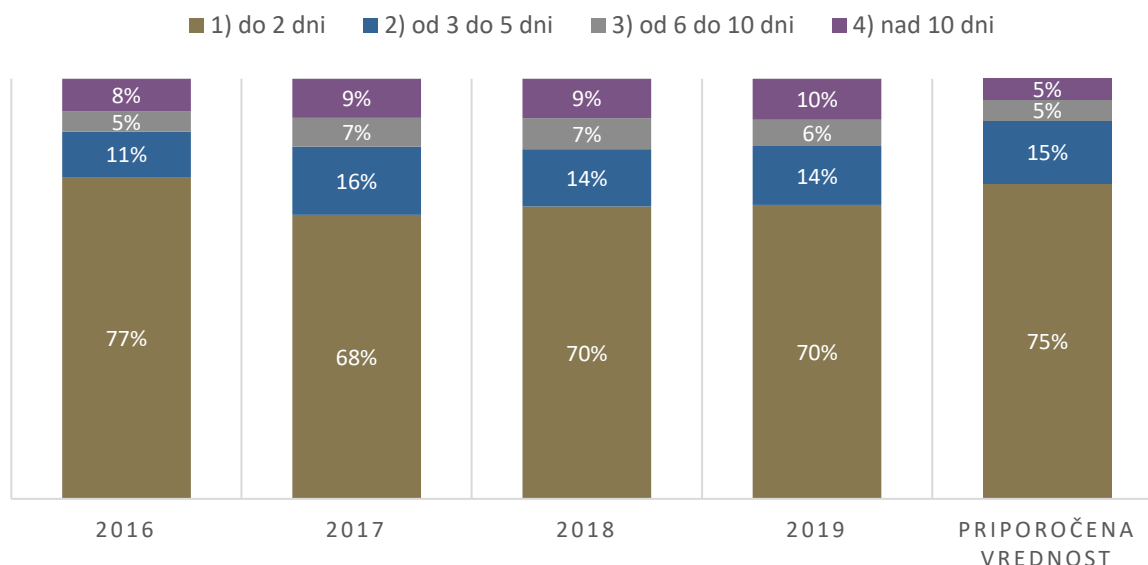
10.2.4. TRAJANJE POSTOPKOV

Predkazenski postopek mora biti časovno omejen, kar je pomembno ne samo zaradi pravočasnega varstva interesov, ki so bili napadeni s kaznivimi dejanji, temveč tudi zato, ker osumljenec ne sme ostati dlje časa pod sumom, ne da bi o očitkih proti njemu odločilo sodišče. Zato mora potekati izvajanje tožilskih pooblastil brez neutemeljenega odlašanja.

Na grafih A9 do A15 so za leta 2016, 2017, 2018 in 2019 podatki iz tabel 37 do 42 tega poročila, preračunani v deleže glede na vsoto zadev iz vseh kategorij za časovne razpore. Ciljne vrednosti v dodanih stolpcih so povzete po časovnih merilih za tipična procesna dejanja kazalnikov 4 - 9 Meril in se uporabljajo le kot orientacija, saj Merila določajo neto izračun trajanja, letno poročilo pa temelji na bruto vrednostih.

Za celotno tožilstvo velja, da se je čas trajanja večine procesnih faz, v katerih odločajo državni tožilci, glede na leti 2018 in 2017 nekoliko podaljšal. Rezultati so podobni kot leta 2016.

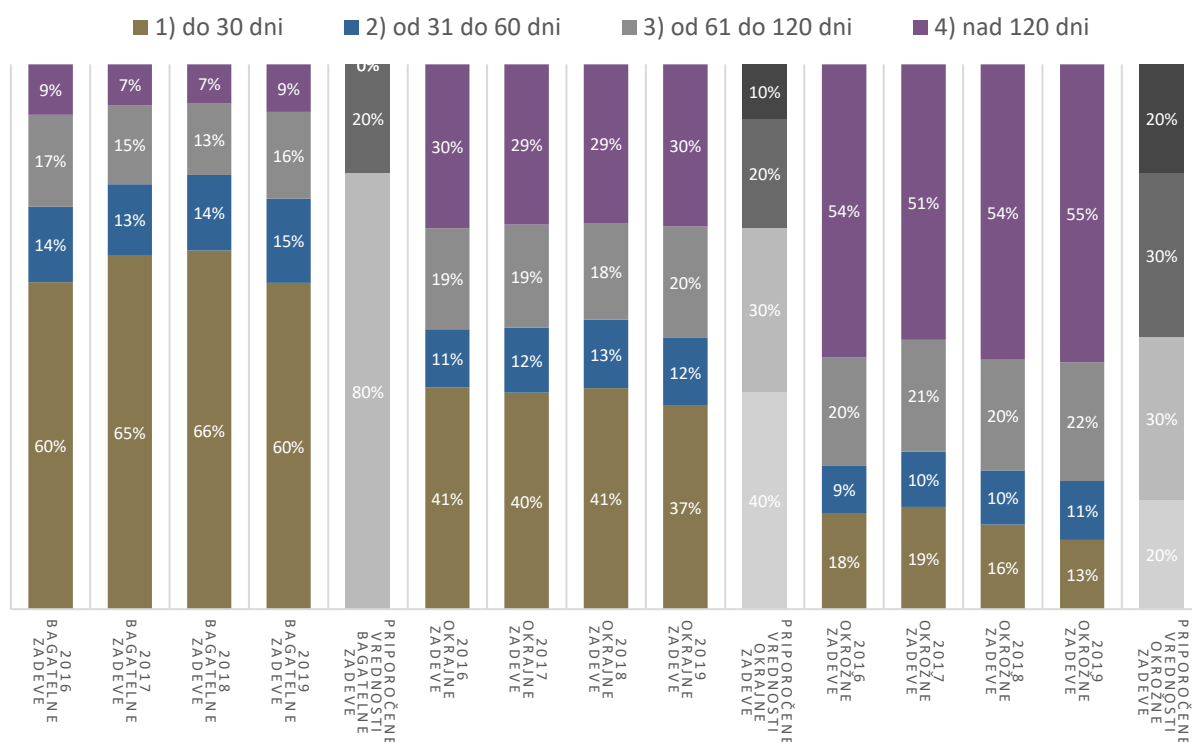
Obravnavanje pobud za nujna preiskovalna dejanja (graf A9) je izredno ažurno, saj je o 84 % takšnih zadev odločeno v petih dneh. Priporočila kazalnika 4 Meril so dosežena.

Graf A9: Trajanje postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj - skupaj

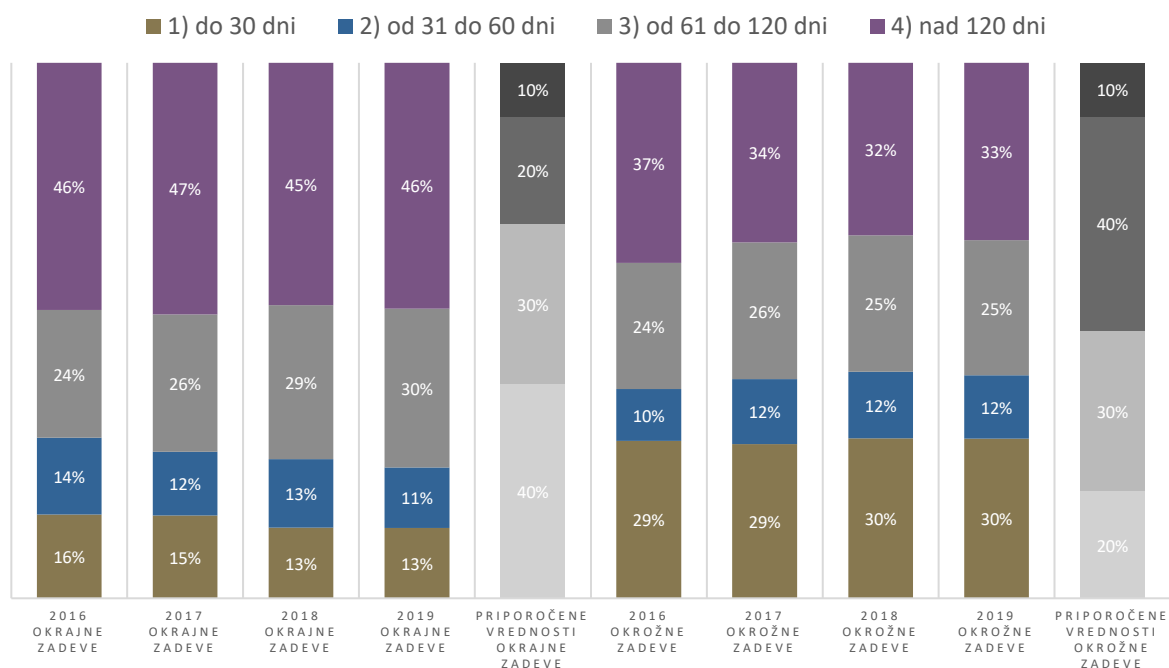
Čas od prejema do zavrženja ovadbe (graf A10) je sprejemljiv pri bagatelnih zadevah (kazalnik 5 Meril), čeprav je treba opozoriti, da pri čedalje večjem deležu traja ta faza nad 60 dni. Preveč ovadb za zadeve iz okrajne pristojnosti je zavrženih šele po 120 dneh (skupno 4.151 zadev), kar je verjetno povezano s tem, da je treba pred odločitvijo o (ne)pregonu opraviti neformalna preiskovalna dejanja, za katera je odgovorna predvsem policija. Pri okrožnih zadevah je v času nad 120 dni še večji delež zadev, vendar njihovo število ni veliko (553 zadev).

Glede na leto 2018 se je povečal delež ovadb v zadevah iz pristojnosti okrožnih sodišč, v katerih je bila v trajanju nad 120 dni vložena zahteva za preiskavo (33 %), in delež zadev iz pristojnosti okrajnih sodišč, v katerih so bila posamezna preiskovana dejanja zahtevana šele po 120 dneh od prejema ovadbe (46 %) - graf A11. Glede te faze tožilstvo najbolj odstopa od priporočila po kazalniku 6 iz Meril. Faza se nanaša na veliko število zadev (1.243 okrožnih in 1.141 okrajnih zadev), zato časovni vidiki v tej fazi lahko mečejo slabo luč na učinkovito delo tožilstva tudi v nadaljnjih fazah postopka. Gre za kritično fazo z vidika porazdelitve odgovornosti med tožilstvom kot organom pregona in policijo kot organom odkrivanja, ki izvaja operativne naloge preiskovanja. Odpravljanje vzrokov za dolgotrajnost ni mogoče brez vključitve policije in drugih organov odkrivanja.

Graf A10: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do zavrženja ovadbe - skupaj

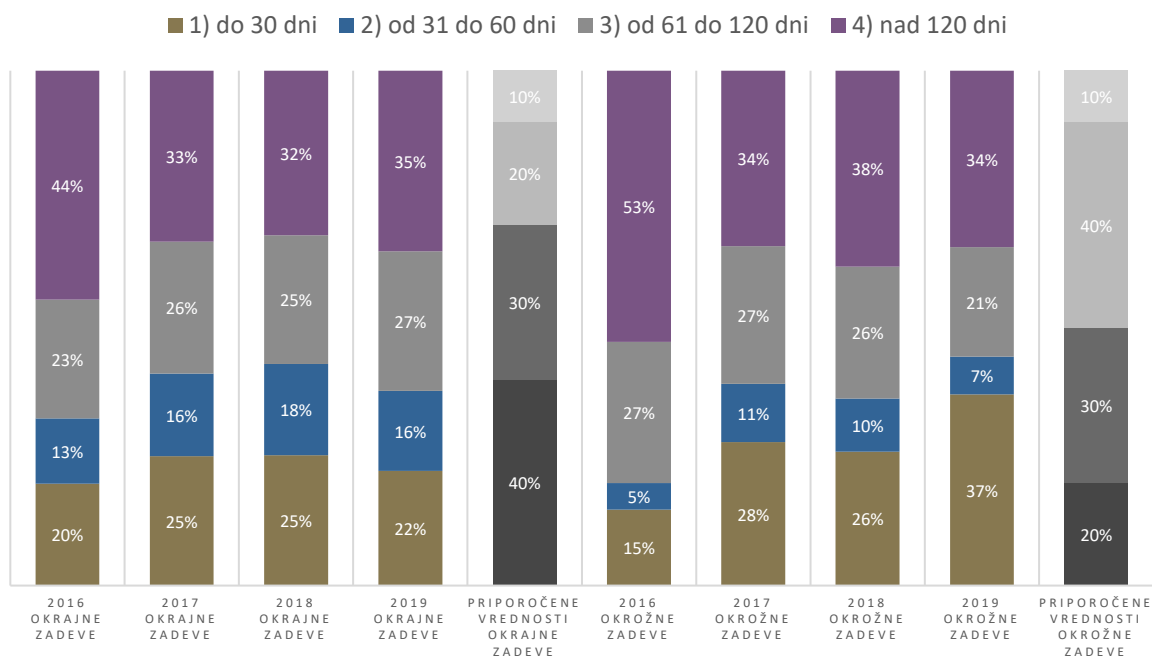
Graf A11: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja - skupaj

Kot je razvidno na grafu A12, se je delež obtožnih predlogov, ki so vloženi pred potekom treh mesecev od prejema ovadbe, nekoliko zmanjšal, vendar sprememba ni očitna. Pri okrožni pristojnosti se je rezultat v segmentu do 30 dni občutno izboljšal. Graf A13 kaže, da je tožilstvo v fazi od vrnitve spisa po preiskavi ali posameznih preiskovalnih dejanjih do obtožnega akta

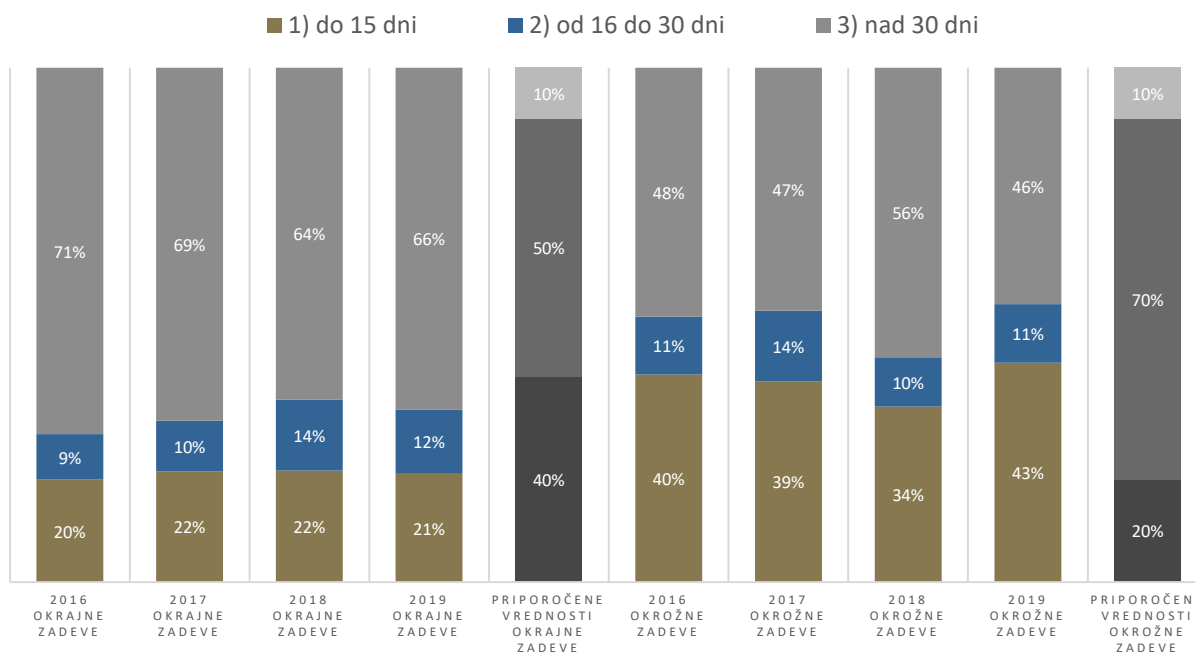
skrajšalo čas pri okrožni pristojnosti (v času do 15 dni je bilo vloženih za deset odstotnih točk več obtožnic), graf A15 pa kaže, da se je ta faza skrajšala pri okrajni pristojnosti (povprečni čas trajanja od vrnitve zadeve po posameznih preiskovalnih dejanjih do vložitve obtožnega predloga se je skrajšal iz 44 na 40 dni). Nenavadno je, da delež zadev, v katerih je obtožni predlog vložen v času nad 30 dni po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih, večji kot pa delež zadev iz okrožne pristojnosti, v primerljivi postopkovni fazi, torej po vrnitvi zadeve iz preiskave. Tožilstva naj tako posebno pozornost namenijo trajanju te faze tudi pri okrajnih zadevah, ki je popolnoma odvisna od njihove aktivnosti. Obravnavajo naj jih redno in tekoče, tudi tako, da v delo čim bolj vključijo strokovne sodelavce.

Graf A12: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta - skupaj

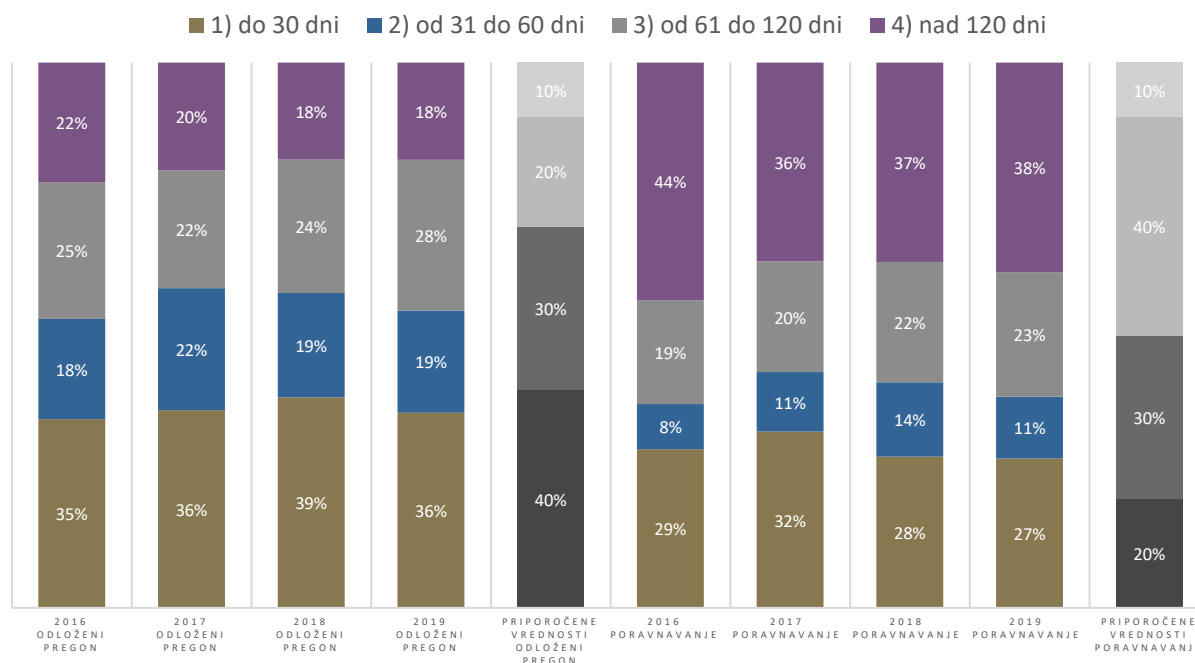

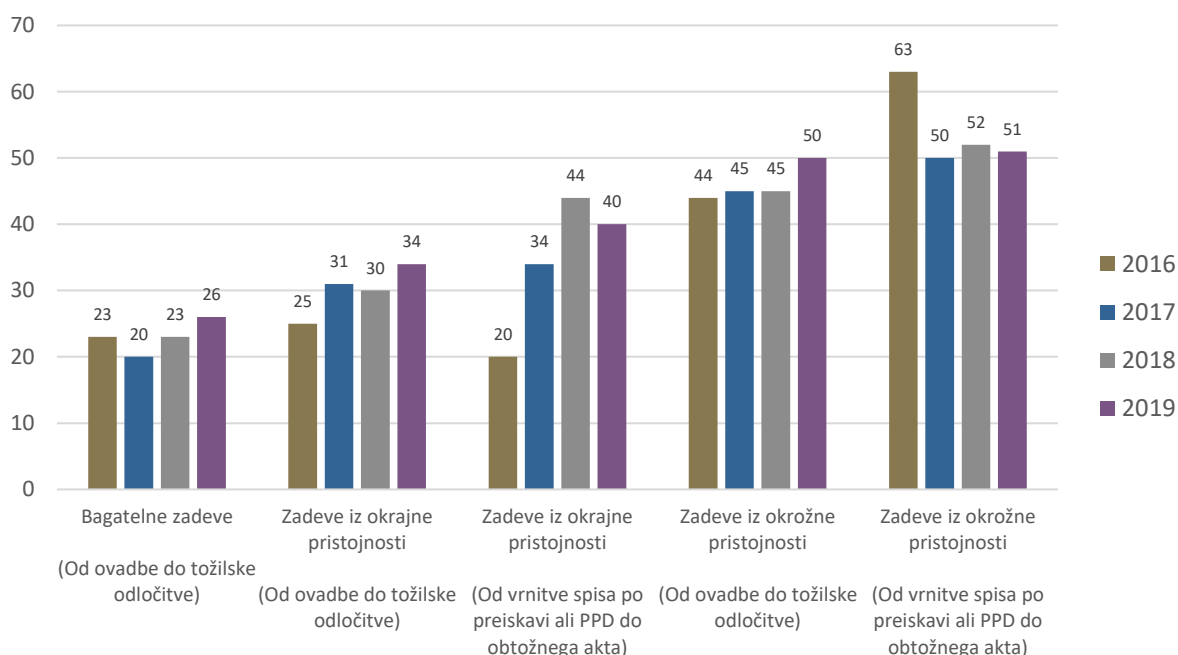

Graf A13: Trajanje postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta - skupaj

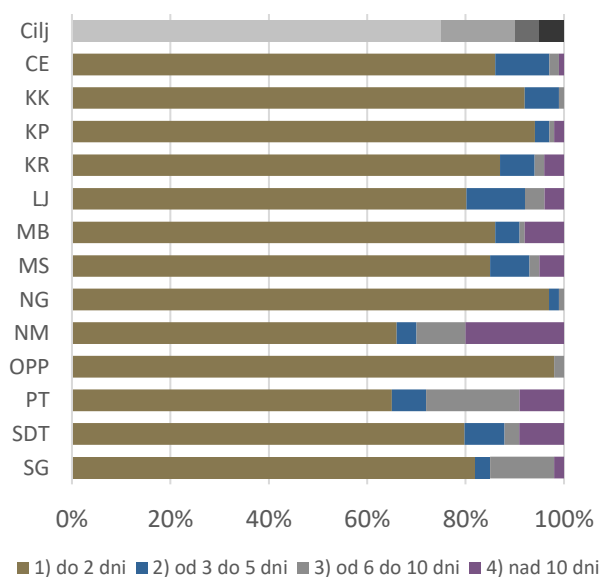

Graf A 14: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe do odločitve državnega tožilca o kateri od alternativ kazenskemu pregonu (odloženi pregon in poravnavanje) - skupaj

Graf A15: Povprečni čas trajanja postopka - skupaj

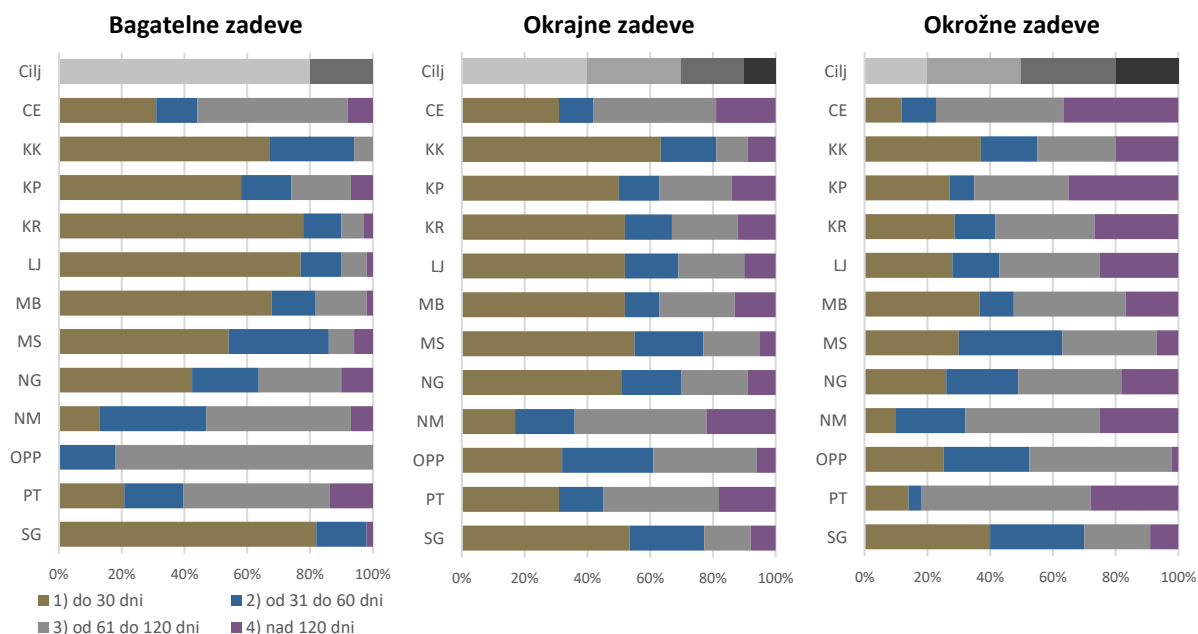
Pri oceni doseganja ciljev za trajanje postopkov so uporabljeni podatki, katerih izračun je usklajen z metodologijo, ki jo določajo Merila. Podatki kažejo, da se državna tožilstva strogo držijo kratkih rokov za predlaganje nujnih preiskovalnih dejanj (graf A16). Pri ODT v Novem mestu in ODT na Ptuju je sicer nekoliko večji delež zadev, v katerih je ta faza trajala več od desetih dni, vendar ne gre za veliko število zadev (20 pri ODT v Novem mestu in devet pri ODT na Ptuju) .

Graf A16: Trajanje postopkov od pobude policije do vložitve predloga za opravo nujnih preiskovalnih dejanj - po tožilstvih

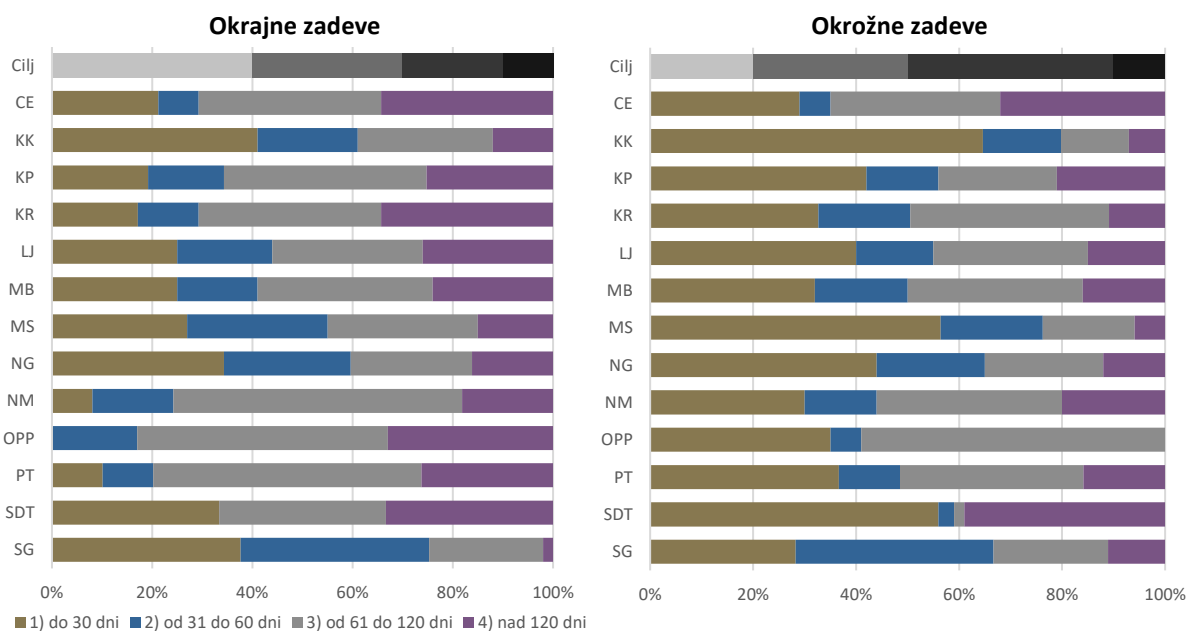
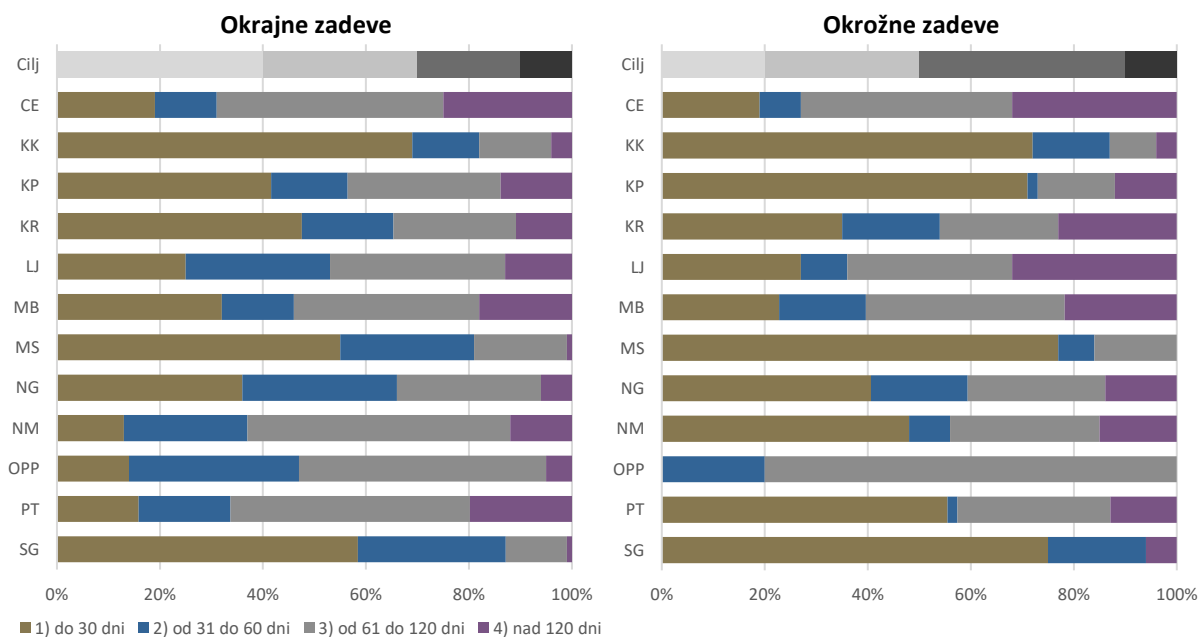

Bagatelne in druge manj zapletene zadeve je smotrno čimprej zavreči (če so za to podani zakonski pogoji), s čimer se ustvarijo možnosti za temeljitejšo obravnavo težjih zadev, ki terjajo več časa za odločitev. Zato je spremljanje trajanja faze **od prejema do zavrženja ovadbe** (graf A17) najpomembnejše pri bagatelnih in drugih okrajnih zadevah. Na ODT v Novem mestu in ODT na Ptujju je, v primerjavi z drugimi tožilstvi, še vedno zelo majhen delež zadev, ki so rešene v času do 30 oziroma do 60 dni.

Graf A17: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do zavrženja ovadbe - po tožilstvih

ODT v Celju je manj uspešno pri doseganju časovnega standarda v fazi od ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma predloga za opravo posameznih preiskovalnih dejanj (graf A18), kjer traja v tretjini zadev - tako okrajne kot okrožne pristojnosti, ta faza nad 120 dni. Podobno je pri tem tožilstvu faza od prejema ovadbe do vložitve obtožnega akta (graf A19) v manjšem deležu zadev, kot pri primerljivih tožilstvih, trajala pod 60 dni.

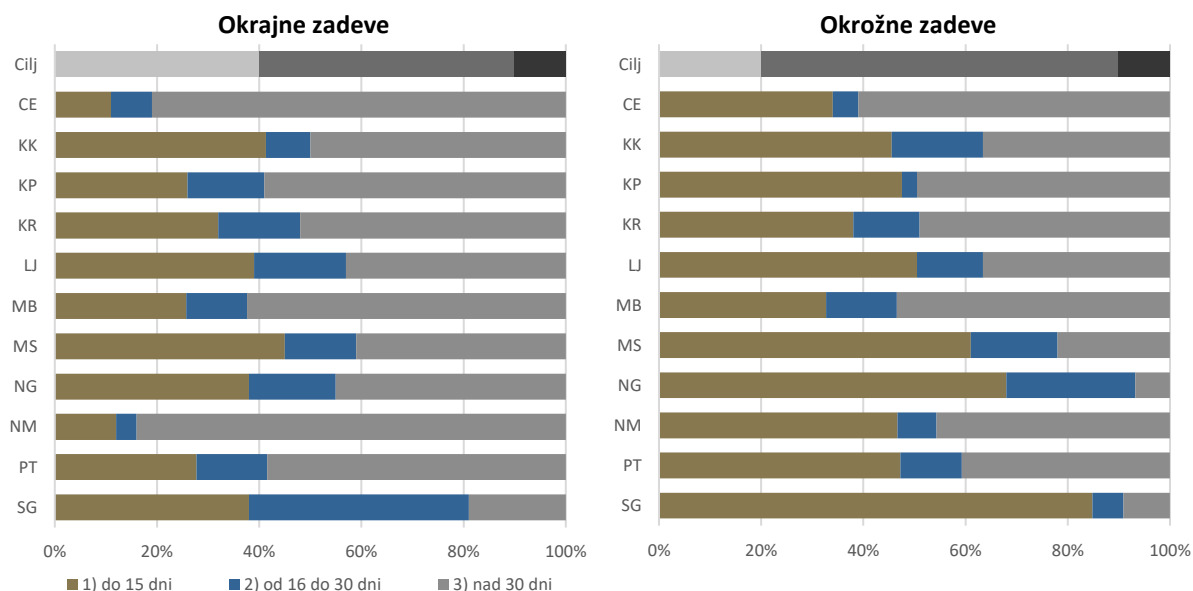
Graf A18: Trajanje postopkov od prejema ovadbe do vložitve zahteve za preiskavo oziroma posamezna preiskovalna dejanja - po tožilstvih

Graf A19: Trajanje postopkov po prejemu ovadbe (brez preiskave) do vložitve obtožnega akta - po tožilstvih

Ugotovitev, da tožilstva premalo pozornosti namenjajo času od prejema zadeve iz okrajne pristojnosti po opravljenih posameznih preiskovalnih dejanjih do vložitve obtožnega akta, potrjujejo tudi podatki v grafu A20. Ti časi so daljši od časa trajanja med prejemom zadeve okrožne pristojnosti iz preiskave do vložitve obtožnice, kar je v nasprotju z namenom zakona, naj bo skrajšani postopek enostavnejši in hitrejši od rednega postopka. Pri zadevah okrajne pristojnosti izstopata ODT v Celju in ODT v Novem mestu, pri katerih v več kot 80 % zadev ta faza traja nad 30 dni.

Trajanje postopkov je odvisno od številnih dejavnikov, zato so sama tožilstva v najboljšem položaju, da poiščejo vzroke za določeno stanje in sprejmejo ukrepe, s katerimi ga nameravajo izboljšati.

Graf A20: Trajanje postopkov po koncu preiskave oziroma posameznih preiskovalnih dejanj do vložitve obtožnega akta - po tožilstvih

10.3. VIRI, OBREMENJENOST IN UČINKOVITOST

Učinkovitost je razmerje med uporabljenimi viri in ustvarjenim učinkom. **Vire** poslovanja državnega tožilstva ugotavljamo na podlagi podatkov o kadrovske zasedbi, delovnih sredstvih in proračunu, ki finančno ovrednoti prej navedena dejavnika. **Učinke** prikazujemo z rešenimi ovadbami, zastopanjem obtožb pred sodišči ter drugimi procesni in neprocesnimi opravili, od katerih je večina zajeta v tabelah v tem poročilu. Razpoložljivost državnih tožilcev najbolj verodostojno in primerljivo med tožilstvi prikazujejo podatki o dejanski prisotnosti tožilcev (prikazano v dneh), pri čemer ti podatki upoštevajo odsotnost zaradi različnih (osebnih) razlogov (zdravstvenih, starševskih, invalidskih) in dodelitve drugemu tožilstvu ali organu, zato bomo uporabili te podatke. Zaradi raznovrstnosti opravil, ki se lahko štejejo kot rezultat tožilčevega dela, celotnega učinka tožilstva ni mogoče preprosto meriti in ovrednotiti.

10.3.1. VIRI

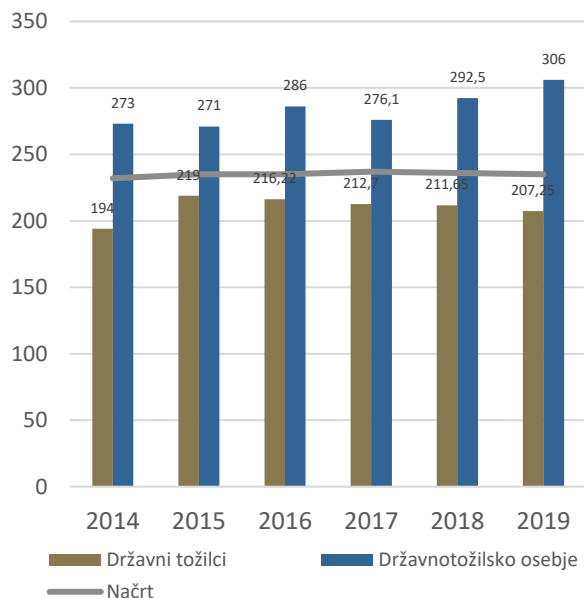
Od izjemnega povečanja leta 2015 za 25 novih državnih tožilcev, zasedenost državnotožilskih mest vztrajno polzi navzdol (graf A21).¹⁹ Očitno je, da organizacija v sedanjih pogojih ne zmore nadomeščati odliva tožilskega kadra, kar se kaže v tem, da je zasedenih skoraj za petino manj mest od načrtovanih. Razlogi za to gibanje in predlagani ukrepi so navedeni v poglavju 10.2 pri analizi odstopanja posameznih tožilstev od Meril za oceno učinkovitega poslovanja ter v

¹⁹ V primerjavi z letom 2015 se je zmanjšala za 5 %.

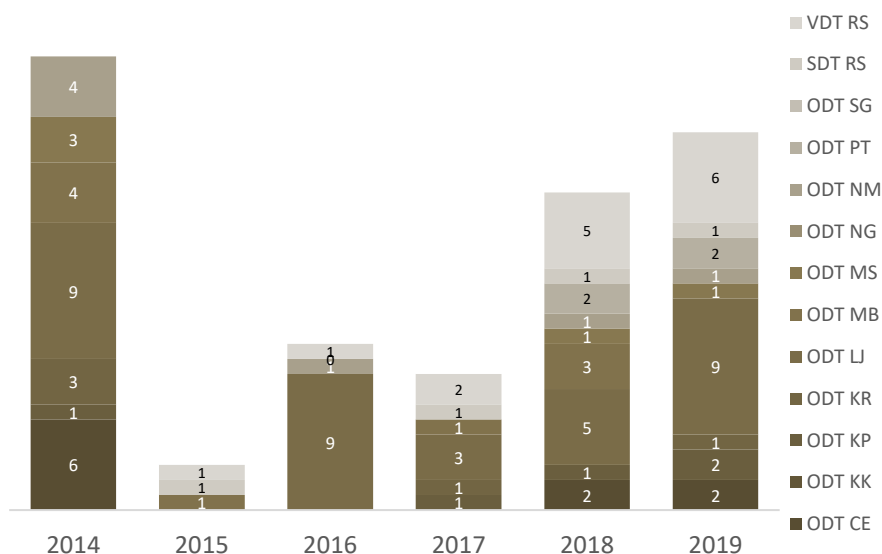

poglavju 2.2. tega letnega poročila. Kritiko sistema izbirnega postopka podpirajo podatki o številu odprtih postopkov za imenovanje državnih tožilcev. Ti postopki so se nakopičili v težko obvladljivem obsegu (s treh leta 2015 na 25 leta 2019, graf A22).

Graf A21: Zasedena mesta državnih tožilcev in državnotožilskega oseba, število predvidenih mest državnih tožilcev po kadrovskem načrtu - skupaj

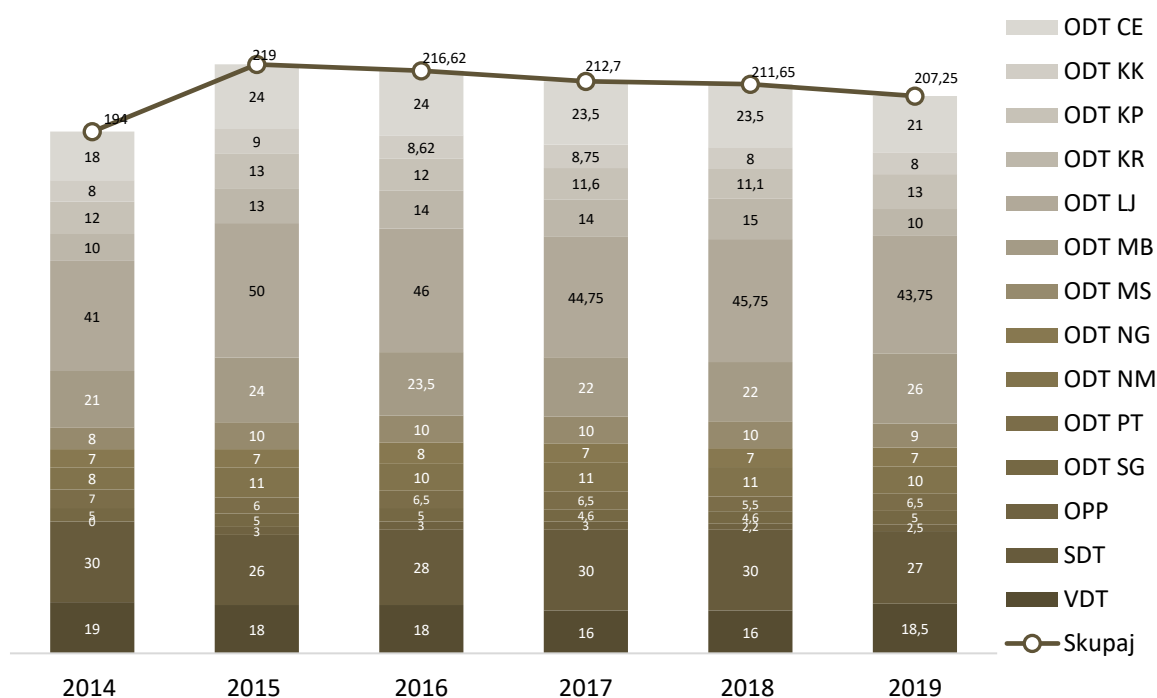
Graf A22: Odprti postopki za imenovanje državnih tožilcev na koncu leta - po tožilstvih

V primerjavi s predhodnim letom se je število zasedenih mest državnih tožilcev najbolj znižalo pri ODT v Kranju (za pet mest), ODT v Celju in SDT RS (za tri mesta) ter ODT v Ljubljani (za dve mesti).

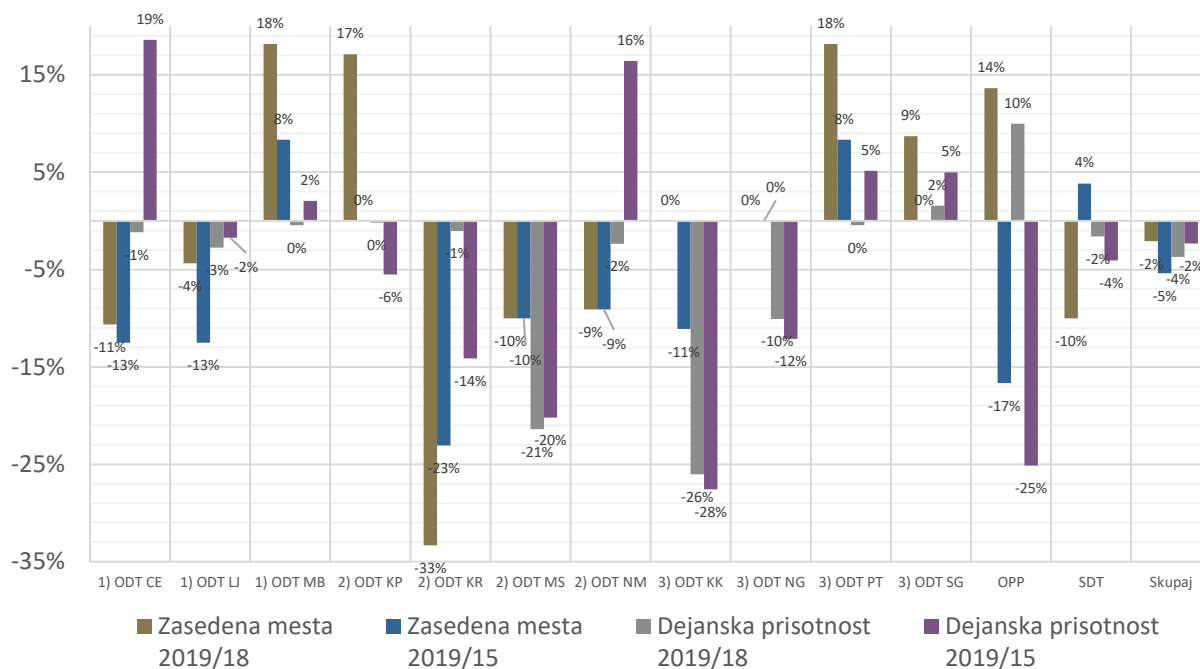

Graf A23: Zasedena mesta državnih tožilcev - po tožilstvih

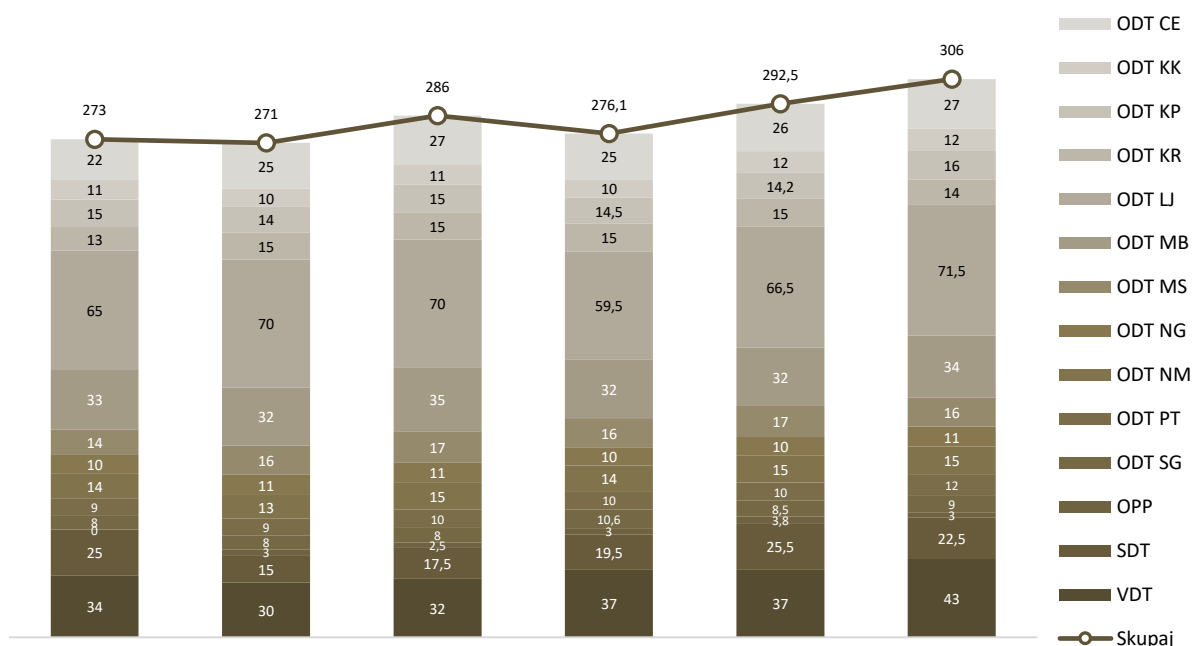

Bolj kot na vire, s katerimi so tožilstva razpolagala leta 2019, podatek o zasedenih mestih kaže delovni potencial v prihodnjem letu. Pravilnejšo sliko v obravnavanem obdobju dobimo z izračunom spremembe števila zasedenih mest in dejanske pristojnosti glede na leto 2018 in leto 2015, ki jo prikazuje graf A24. Razen na Posebnem oddelku in ODT v Slovenj Gradcu, pri katerih že manjše spremembe v številu povzročijo veliko relativno spremembo, so vsa tožilstva delovala z manjšimi delovnimi močmi funkcionarjev kot v predhodnem letu, večina pa tudi z manjšo močjo kot pred štirimi leti. To je v največji meri odraz zgoraj opisanih težav v izbirnih postopkih za državne tožilce.

Glede posameznih enot vidimo, da tožilske kapacitete na ODT v Kranju, ODT v Celju in SDT RS realno niso bile zelo prizadete, saj se je dejanska prisotnost le malenkostno zmanjšala (od ena do 1,6 %). Občuten upad prisotnosti tožilcev glede na predhodno leto pa je razviden na okrožnih državnih tožilstvih v Krškem (za 26 %), Murski Soboti (za 21 %), Novi Gorici (za 10 %) in Ljubljani (za 2,7 %) in se stopnjuje že od leta 2015. ODT v Novi Gorici zaradi tega nima težav, saj ta sprememba sovпада z zniževanjem pripada. ODT v Krškem obvladuje poslovanje z dobro razvitimi ukrepi tožilske uprave, ki obsegajo tesno sodelovanje s policijo in sodišči, ter uporabo procesnih alternativ. Težave ODT v Ljubljani in ODT v Murski Soboti so obravnavane zgoraj.

Graf A24: Sprememba v številu zasedenih mest in dejanski prisotnosti državnih tožilcev - po tožilstvih

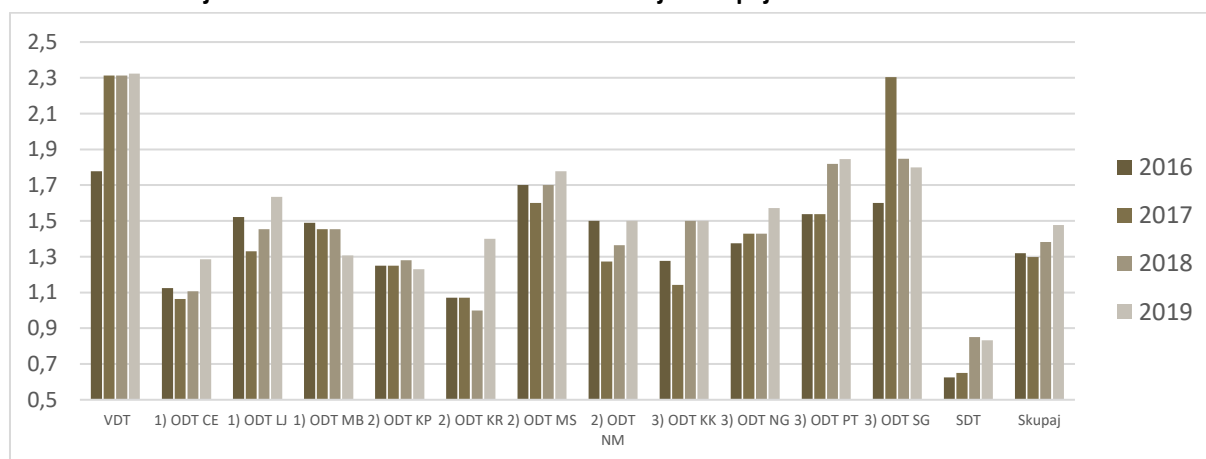
Število javnih uslužbencev je najvišje v zadnjih devetih letih. Od leta 2014 se je na tožilstvu zaposlilo dodatnih 35 oseb, ki delajo na uradniških in strokovno - tehničnih mestih (graf A25). Samo leta 2019 se je zasedenost mest državnotožilskega oseba povečala za 13: največ na VDT RS (za šest), ki te okrepitve namenja predvsem razvoju informatike ter projektom tožilske uprave, in na ODT v Ljubljani (za pet), ki z njimi nadomešča izpad zaposlenih. Tožilstvo ima najbolj ugodno razmerje med številom osebja in tožilcev v zadnjih letih (povprečen količnik se je v obdobju 2013 - 2018 povečal z 1,25 na 1,52, mediana se je povečala z 1,19 na 1,50).

Graf A25: Zasedena mesta državnotožilskega oseba - po tožilstvih

Iz primerjave tega količnika med posameznimi tožilstvi izhaja, da zasedena mesta javnih uslužbencev niso enakomerno razporejena (graf A26). Prevelike razlike je treba zmanjšati. Pri tem je treba upoštevati, da visoka vrednost količnika sama po sebi ne daje zagotovila za izboljšanje delovnih pogojev. Pri okrožnih državnih tožilstvih v Murski Soboti, na Ptuju in v Ljubljani je količnik visok zaradi (pre)nizkega števila zasedenih mest tožilcev, kar ni dobrodošlo. Vse dejavnike poslovanja je treba celovito vrednotiti.

Vsekakor je treba izboljšati sestavo SDT RS, pri katerem je razmerje med tožilci in osebjem najnižje v celotni tožilski organizaciji. Ravno pri tem tožilstvu, ki se ukvarja pravzaprav izključno s kazenskimi zadevami, ki so prednostne po politiki pregona in odstopajo od ostalih glede na obsega gradiva, števila procesnih dejanj (zlasti prikritih ukrepov - gl. tabelo 18), in zahtevnost pravnih problemov, bi morala biti administrativna in strokovna podpora največja. Šele v takšnih pogojih bi lahko bolje izkoristili posebno usposobljenost tožilcev, ki delajo na tem tožilstvu.

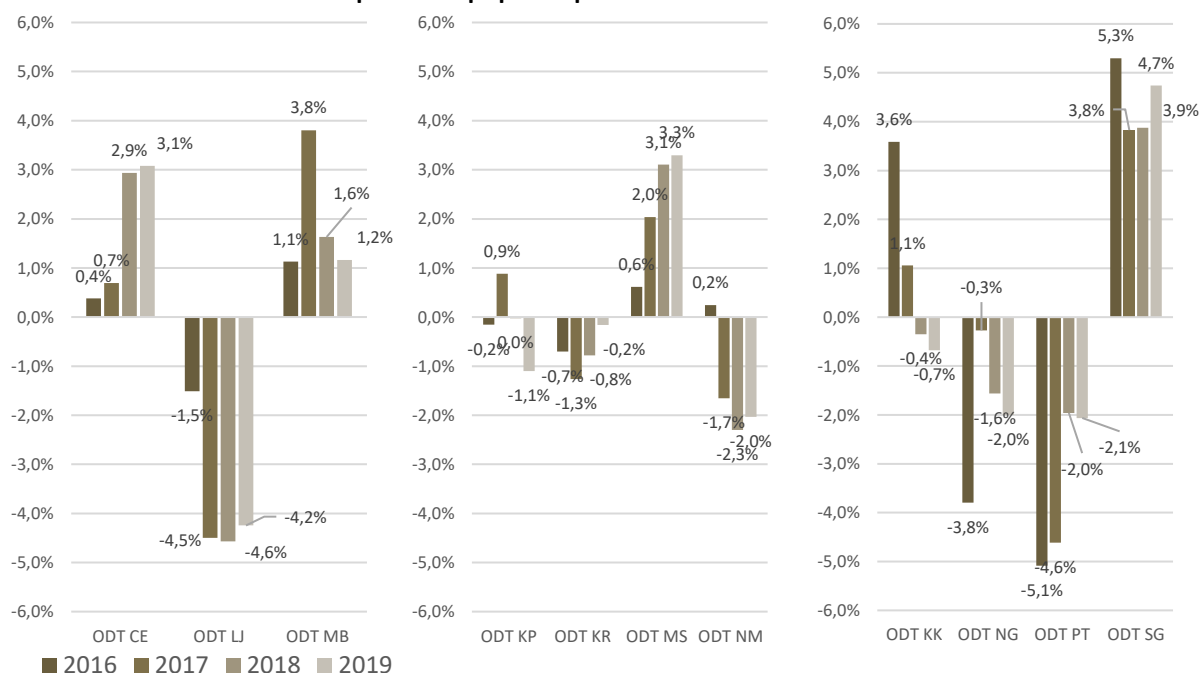
Graf A26: Razmerje med številom državnih tožilcev in osebja - skupaj

10.3.2. OBREMENJENOST

Cilj organizacije dela je uskladiti razpoložljive vire z obremenitvami posameznih enot. Izračun, ki lahko pri tem pomaga, je primerjava deležev pripada (ovadb) in porabe proračunskih sredstev državnega tožilstva ter razlika med njima (graf A27).

Medsebojna primerjava je bila opravljena znotraj skupin tožilstev, ki so si podobna glede na obseg poslovanja. Med večja tožilstva spadajo ODT v Ljubljani (delež pripada je okoli 30 %) ter okrožni državni tožilstvi v Mariboru in Celju (delež pripada je okoli 13 %), med srednje velika tožilstva ODT v Kopru, ODT v Kranju, ODT v Murski Soboti in ODT v Novem mestu (delež pripada je 5 -8 %) ter med manjša tožilstva ODT v Krškem, ODT v Novi Gorici, ODT na Ptuju in ODT v Slovenj Gradcu (delež pripada je pod 5 %).

Graf A27: Razlika med deležem porabe in pripada - po tožilstvih

Tožilstva, ki imajo ta kazalnik negativen, imajo, glede na delež svojega pripada, manjši delež porabljenih sredstev v primerjavi z drugimi tožilstvi (v njegovi skupini). V skupini večjih tožilstev je največje neskladje med viri in pripadom pri ODT v Ljubljani (leta 2019 je znašal količnik - 4,2 %). V okviru možnosti za prerazporejanje znotraj tožilske organizacije ta količnik izpostavlja enote, ki bi bile lahko upravičene do pomoči pri zagotavljanju normalnega poslovanja, in enot, ki bi lahko nudile to pomoč. Leta 2019 je bilo po teh merilih določeno, da ODT v Celju določen čas zastopa obtožbe v zadevah pred sodiščem v Ljubljani. S takšnimi ukrepi je možno premoščati le kratkoročne težave, zato na ODT v Ljubljani, kjer je, glede na podatke, neskladje stalno prisotno, niso dovolj. Pozitivno pa je, da se razlike pri ODT v Ljubljani in ODT v Mariboru zmanjšujejo.

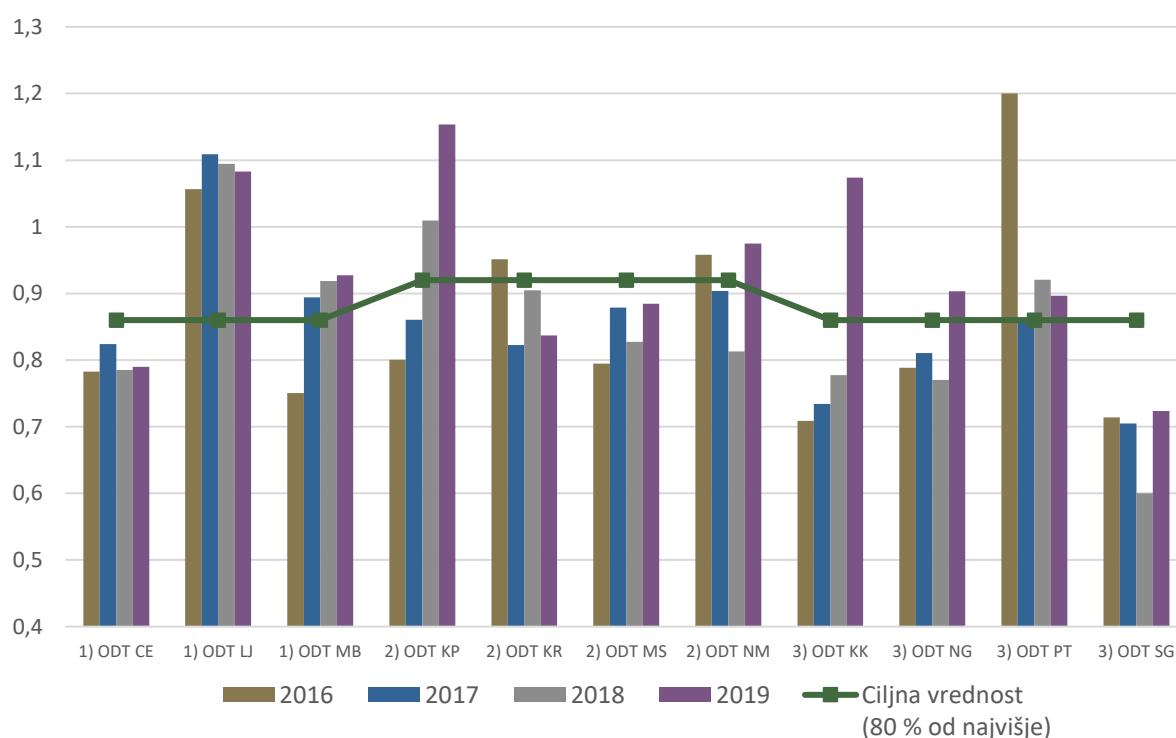
Razlike pri srednje velikih tožilstvih so manjše kot v skupini večjih in manjših tožilstev, kar pomeni, da je njihova zasedba verjetno najbolj prilagojena obsegu obremenitve. To potrjuje dejstvo, da njihovi rezultati poslovanja večinoma dosegajo priporočene vrednosti po Merilih. Navkljub relativnemu presežku pri ODT v Murski Soboti, se glede na to, da omenjeno tožilstvo leta 2019 ni obvladovalo pripada, ne moremo zavzeti za zmanjšanje dodeljenih virov temu tožilstvu. V nadaljevanju bo treba spremljati, ali se pripad še vedno spušča, in z analizo zadev ugotoviti, ali to gibanje dejansko pomeni manjšo obremenitev tožilstva.

V skupini manjših tožilstev so se razlike v obremenjenosti glede na leto 2016 opazno zmanjšale. ODT na Ptuj ima še vedno premalo sredstev.

10.3.3. UČINKOVITOST

Povprečna učinkovitost celotnega tožilstva, računana kot razmerje med številom rešenih ovadb in dejansko prisotnostjo tožilcev (kazalnik 10 Meril),²⁰ se je glede na leto 2018 povečala z 0,80 na 0,86. Učinkovitost okrožnih državnih tožilstev se je povečala z 0,86 leta 2018 na 0,93. Enako kot v poročanju za leto 2018, je bila kot referenca za primerjavo učinkovitosti tožilstev v grafu A28 uporabljena prikazana vrednost 80 % od dosežka tožilstva z najvišjo vrednostjo v skupini. Primerjava znotraj skupin je utemeljena tudi z verjetnostjo, da so zadeve, ki jih tožilstva prejmejo v delo, med seboj podobne, glede na to, ali gre za večja urbana središča ali podeželje.

Graf A28: Razmerje med številom rešenih ovadb in dejansko prisotnostjo državnih tožilcev - po tožilstvih

Vsa tožilstva so, glede na leto 2016, izboljšala učinkovitost svojega poslovanja, kar pomeni, da ob enaki dejanski prisotnosti državnih tožilcev, rešijo več ovadb. Ob tem, da se pripad ovadb ne znižuje več in, da dejanska prisotnost tožilcev ni porasla, ampak se zmanjšuje, je večja učinkovitost verjetno povezana tudi s povečevanjem prispevka državnotožilskega osebja, drugačno strukturo ovadb (gl. podatke o predlagalnih deliktih) in še čem.

²⁰ Enake rezultate daje kazalnik 11 Meril, ki predstavlja razmerje med številom rešenih zadev in zneskom porabljenih proračunskih sredstev.

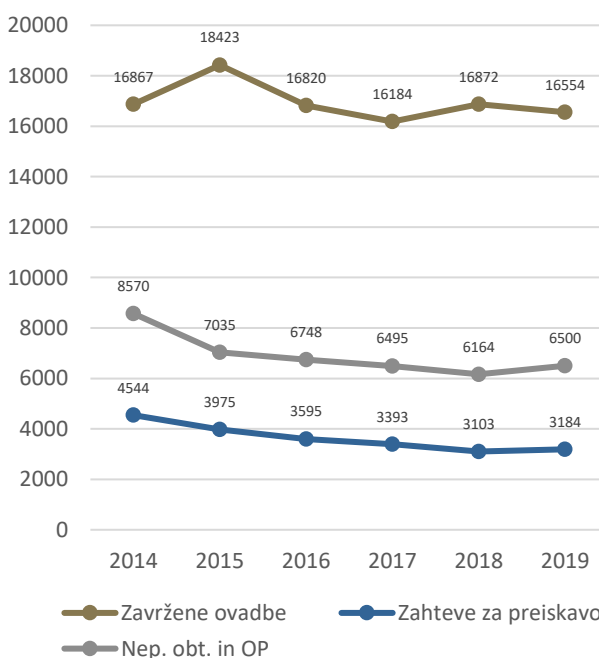
10.4. IZVRŠEVANJE POLITIKE PREGONA

Tožilec ima na razpolago raznovrstne procesne možnosti, za katere zakon predvideva določeno mero proste presoje pri njihovi uporabi. Spremljanje izvrševanja teh pooblastil in dajanje priporočil sta sestavni del Politike pregona, katere namen je uskladiti in usmeriti državnotožilsko prakso. Opisne napotke za izvajanje procesnih aktivnosti daje Politika pregona (v četrtem poglavju), priporočila z navedbo konkretnih ciljnih vrednosti posameznih kazalnikov teh procesnih dejanj pa so določena v Merilih (kazalniki 12 - 17).

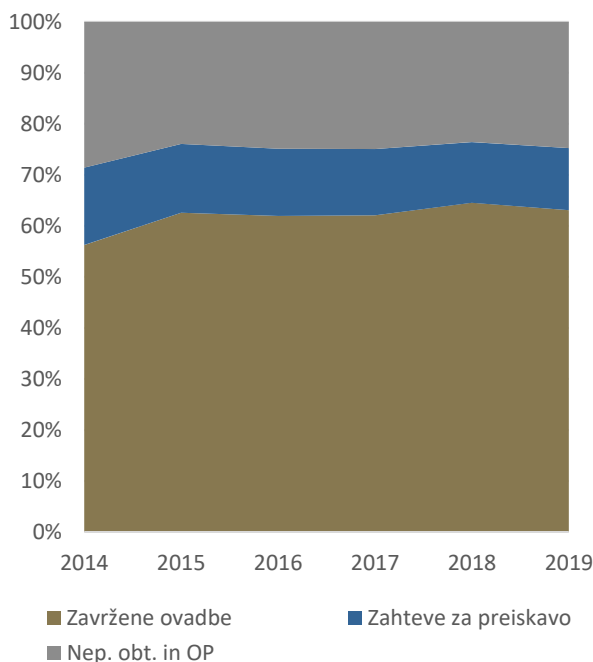
10.4.1. ODLOČITVE O PREGONU

Leta 2019 so državni tožilci izvajali kazenski pregon zoper polnoletne osebe v večjem obsegu kot predhodno leto. S tem je bilo prekinjeno petletno obdobje postopnega upadanja števila zahtev za preiskavo in neposrednih obtožnih aktov (graf A29). Število zavrženih ovadb je malenkostno upadlo. Bolj kot število tožilskih aktov je za oceno delovanja tožilstva pomembno razmerje med odločitvami za in proti pregonu (graf A30). Po daljšem obdobju naraščanja deleža negativnih odločitev je leta 2019 nastal popravek v korist deleža pregona. Ta premik odpravlja vsako skrb, da bi tožilstva s pretirano selekcijo zadev za kazenski pregon posegla v funkcijo sojenja ali ogrozila varnostno stanje v družbi. Ocenjujemo, da razmerje ustreza priporočilom kazalnika 12 Meril,²¹ katerih cilj je uporaba najmanjše mere kazenske represije, ki je še nujna za zagotovitev ciljev kriminalitetne politike.

Graf A29: Število odločitev o pregonu - skupaj

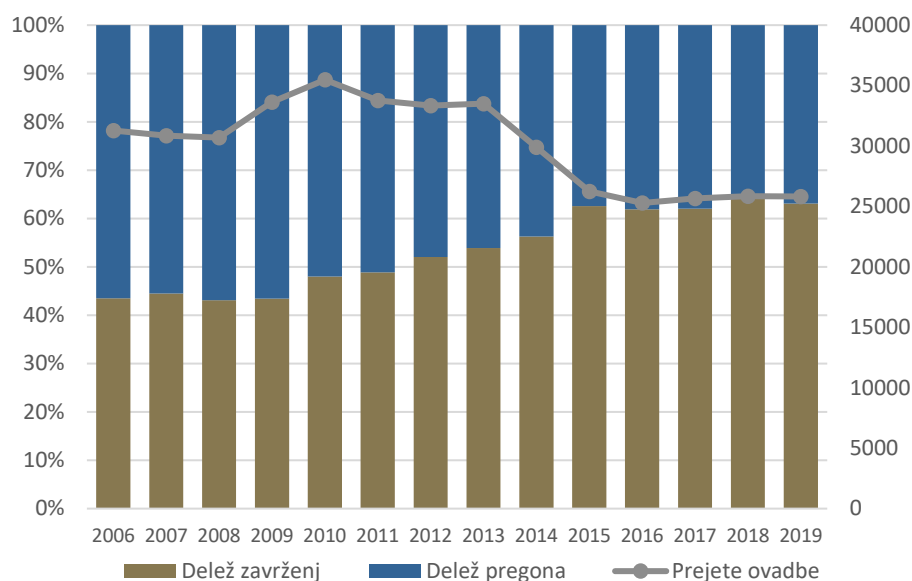
Graf A30: Deleži odločitev o pregonu - skupaj

²¹ Priporoča se, da je delež neposrednih obtožnih aktov 20-30 %, delež zahtev za preiskavo 12-17 % in delež zavrženih ovadb 55-65%.

Graf A31: Deleži odločitev o pregonu - pripad ovadb - skupaj

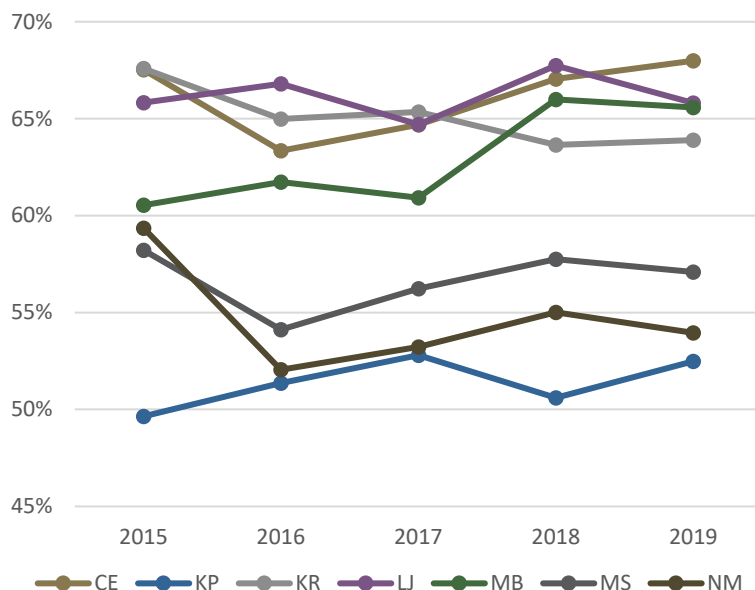

Iz grafa A31 je razvidno, da se je razmerje med zavrženimi ovadbami in zadevami, v katerih je sprožen kazenski pregon, ustalilo na nivoju iz leta 2015 in odtlej znaša 2 : 1. Zvišanje deleža zavrženih zadev lahko razlagamo kot postopen odziv prakse na visoko število prejetih ovadb s uvajanjem novih procesnih možnosti za zavračanje pregona.²² Od leta 2010 do 2015 se je pripad močno zmanjšal. Na podlagi splošno znanih kriminoloških ugotovitev, da je težja kriminaliteta konstantna družbena spremenljivka, domnevamo, da je pripad najbolj upadel v bagatelnih zadevah. Med prejetimi zadevami je ostalo manj takšnih, ki bi bile primerne za zavrženje, kar se odraža v tem, da je delež zavrženj prenehal rasti.

Primerjava deleža zavrženj **med tožilstvi** na grafu A33 kaže večje razlike v skupini srednje velikih in majhnih tožilstev. Pri prvih so deleži v razponu med 52 in 64 %, pri drugih med 49 in 63 %. Velika tožilstva zelo malo odstopajo med sabo (66 - 68 %). Časovna primerjava kaže, da se deleži zavrženj pri državnih tožilstvih ne spreminjajo veliko (graf A32).

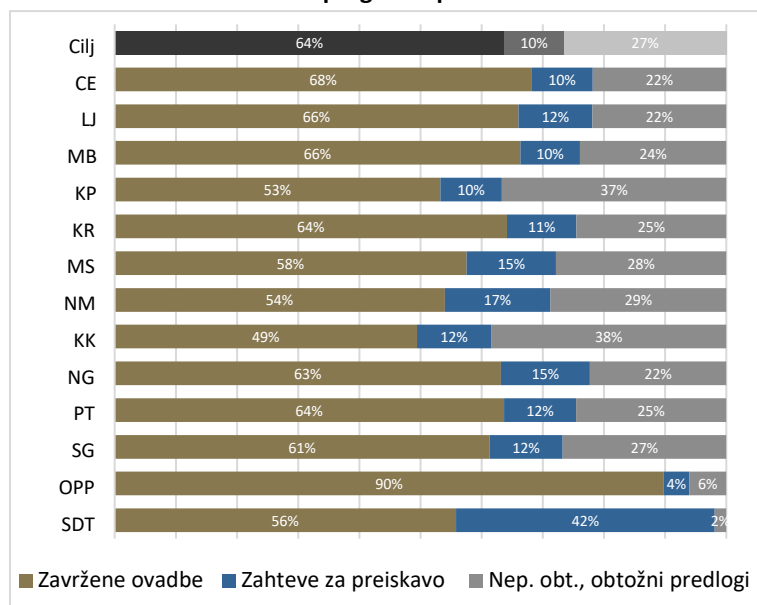
²² Alternative pregona - odloženi pregon in poravnavanje, ter zavrženje zaradi nesorazmernosti med posledicami pregona in kaznivega dejanja.

Graf A32: Deleži zavrženj - po tožilstvih

Menimo, da so navedene razlike v veliki meri stvarno utemeljene v značilnostih pripada, s katerim se ukvarjajo krajevno pristojna tožilstva, in ne pomenijo kršitve načela pravne enakosti.

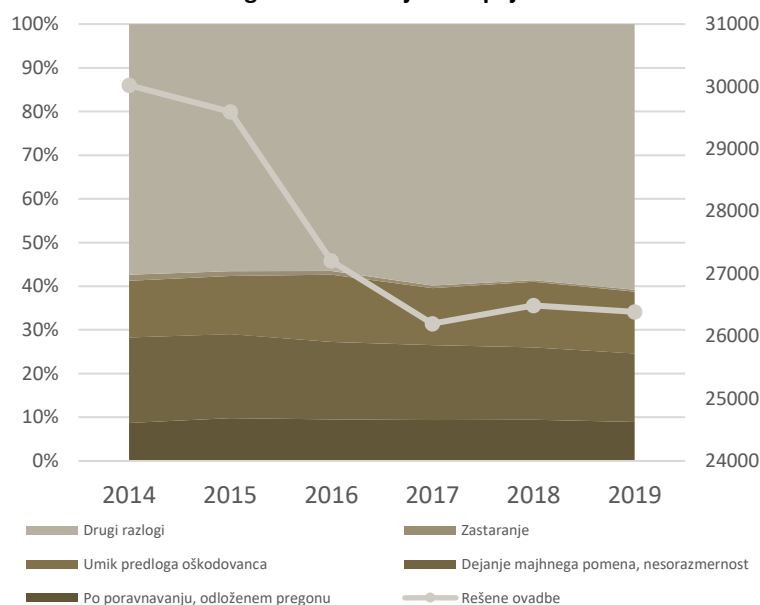
Velik delež zavrženj na okrožnih državnih tožilstvih v Ljubljani, Celju in Mariboru lahko pojasnimo z dejstvom, da pokrivajo območja z večjim številom prebivalstva in sedežev gospodarskih in upravnih subjektov. Zato prejmejo večji delež zadev, za katere lahko državni tožilec (v primeru kaznivih dejanj, katerih storilci se preganjajo po uradni dolžnosti) ali oškodovanec sam (v primeru kaznivih dejanj, katerih storilci se preganjajo na predlog) ugotovita, da kazenski pregon ni smotrni (zlasti gre za ovadbe trgovinskih centrov in bencinskih servisov za bagatelna kazniva dejanja). Vsota deležev zavrženj iz razloga nesmotrnosti in umika predloga oškodovancev je pri teh tožilstvih visoka, in znaša med 33 in 35 % vseh zavrženj. Iz tega razloga je masa vseh zavrženj med celotnimi odločitvami tožilcev o pregonu večja.

Graf A33: Deleži odločitev o pregonu - po tožilstvih

Popolnoma drugačna slika se kaže pri tožilstvih, kjer je takšnih zadev manj, in je seštevek deleža zavrženj iz razloga nesmotrnosti in umika predloga med 16 in 22 %. To so okrožna državna tožilstva v Krškem, Kopru, Slovenj Gradcu in Novem mestu. Pri prvih dveh so navedena razmerja utemeljena, saj tožilstvi obravnavata zelo visok delež zadev kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja državne meje, v katerih je kazenski pregon praviloma uveden. ODT v Slovenj Gradcu ne odstopa od priporočila Meril. Pri ODT v Novem mestu ni opaziti specifičnih okoliščin, kot pri ODT v Kopru in ODT v Krškem, zato bi se to tožilstvo lahko približalo ciljnemu razmerju med pregonom in zavrženji tako, da tožilci v večji meri začnejo uporabljati alternativne pregonu. S štiri odstotnim deležem zavrženj po odloženem pregonu in poravnavanju je ODT v Novem mestu globoko pod priporočili kazalnika 13 (10 - 15 %).

10.4.2. ZAVRAČANJE PREGONA

Deleži razlogov za zavrženje (graf A34) se niso bistveno spremenili. Navkljub temu je treba biti pozoren na deleža zavrženj zaradi nesorazmernosti in zaradi uspešnega poravnavanja ali odloženega pregona, ki se od leta 2015 znižujeta (prvi se je znižal za tri drugi pa za eno odstotno točko). Življenjsko gledano je mogoče pričakovati, da bo gibanje teh dveh vrst odločitev o zavrženju, usklajeno z gibanjem obsega bagatelnih in lažjih kazenskih zadev. Porast pripada zadnjih nekaj let, ki sicer ni velik, bi se slej kot prej moral odraziti v povečanju deleža zavrženj zaradi nesorazmernosti in alternative. Dejansko gibanje deležev tega ne potrjuje, zato je možno, da se v tožilski praksi spreminjajo kriteriji za zavrženje ovadbe iz »drugih razlogov« - to so zlasti zavrženja v primerih, v katerih niso podane dokaznopravne (dejanske) in materialnopravne predpostavke za pregon. To bi bilo treba preučiti s pregledom konkretnih zadev.

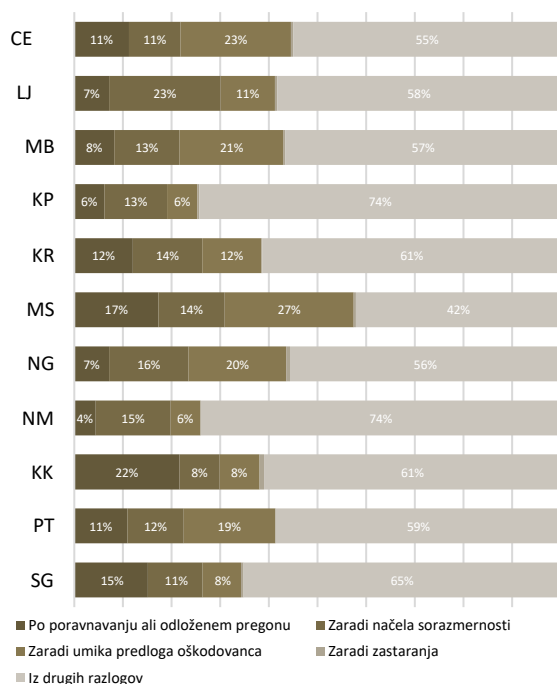
Graf A34: Deleži razlogov za zavrženje - skupaj

Prvi graf, ki ga uporabljamo za primerjavo uporabe pooblastil iz 161. člena ZKP med tožilstvi, zajema deleže odločitev na podlagi vseh tipičnih razlogov za zavrženje kazenske ovadbe (graf A35). V naslednjem grafu A36 pa so izključeni umiki predlogov za pregon. Na to okoliščino tožilstva ne morejo vplivati, odločitve o zavrženju zaradi umika predloga pa so načeloma manj delovno zahtevne kot odločitve iz drugih razlogov.²³ Čeprav so razlike v rezultatih tožilstev v veliki meri odvisne od značilnosti pripada, je znotraj zakonskih okvirov dovolj prostora, da razvijejo usmerjeno prizadevanje za doseganje določenih ciljev politike pregona.

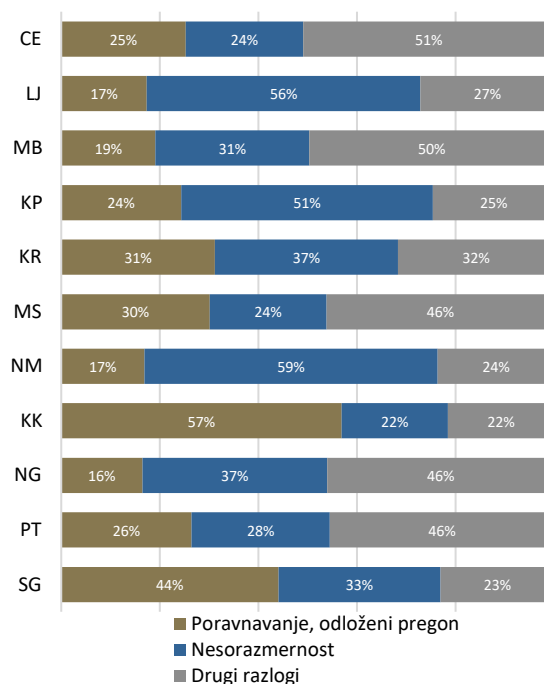
²³ To seveda ne pomeni, da zavrženje zaradi umika predloga oškodovanca, ne velja kot samostojna tožilčeva odločitev, saj mora v vsakem primeru pravno kvalificirati prijavljeno dejanje in oceniti, ali je umik podala upravičena oseba. Tudi ni mogoče na splošno trditi, da v teh zadevah, preden so zavržene zaradi umika predloga zavreči, niso tekle nobene preiskovalne aktivnosti policije ali tožilca.

Graf A35: Deleži razlogov za zavrženje - po tožilstvih

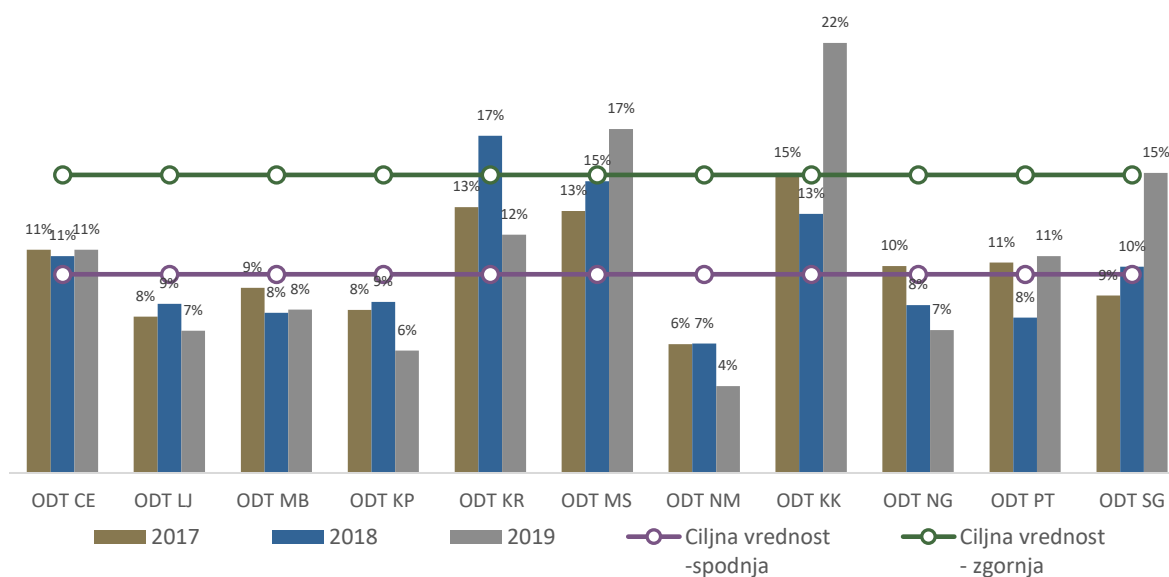

Graf A36: Deleži razlogov za zavrženje - brez umikov - po tožilstvih

To dokazujeta ODT v Celju in ODT v Krškem, ki sta določili neposredno delo s strankami postopkov kot prioriteto, kar izhaja tudi iz visokega števila narokov, na katere vabijo osumljenca in oškodovanca (tabela 22). Rezultati usmerjenega pristopa se kažejo v tem, da vztrajno dosegata večji delež zavrženih ovadb po uspešno izvedenih postopkih odloženega pregonu in poravnavanja (graf A37), v primerjavi s tožilstvi podobnega obsega.

Graf A37: Delež zavrženih ovadb po odloženem pregonu in poravnavanju - po tožilstvih

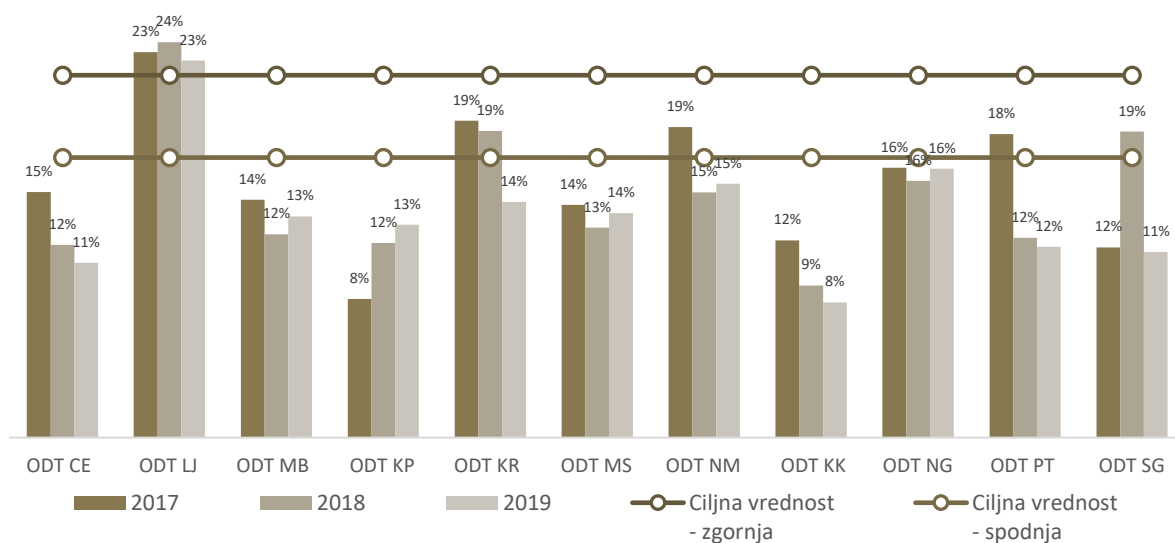

Povprečje deležev zavrženj po končanih postopkih alternativnega pregonu, je glede na leto 2018 poraslo z 9,4 % na 11 %. Tožilstvo kot celota presega spodnjo priporočeno vrednostjo 10

% kazalnika 13 Meril. Med tožilstvi, ki odstopajo od tega priporočila, se je ODT v Novem mestu v letnem poročilu zavzelo za povečanje uporabe alternativnih postopkov. Spodbuda naj bo opredeljena s konkretizacijo meril, ki bodo v pomoč tožilcem, vodstvo pa naj čez leto spremlja kazalnik s statističnimi orodji. Enako priporočilo velja za ODT v Novi Gorici, ki temu področju ne posveča dovolj pozornosti, navkljub temu, da ima še nižji delež alternative od ODT v Novem mestu, če zanemarimo vpliv zavrženj zaradi umika predloga (graf A36).

Postopka odloženega pregona in poravnavanja sta nadomestilo (alternativa) vložitvi obtožbe, zato lahko postavimo hipotezo, da bodo imela tožilstva z nizkimi deleži alternative, relativno več obtožnih predlogov. Podatki iz grafa A41 za okrožna državna tožilstva v Ljubljani, Kopru, Novem mestu in Novi Gorici tega ne potrjujejo, saj imajo zelo podobne deleže kot druga tožilstva. Ne moremo torej trditi, da omenjena tožilstva zato, ker v manjši meri uporabljajo alternativne postopke pregona, vlagajo več obtožb. Zanesljivejša povezava se kaže v tem, da imajo višje deleže zavrženj zaradi nesorazmernosti (graf A36 in A38). Razlog nesorazmernosti praviloma ne konkurira razlogom za alternativne postopke, zato je mogoče domnevati, da so rezultati tožilstev pogojeni z značilnostmi zadev, ki jih obravnavajo. Domevo bi lahko potrdili le z usmerjenim pregledom državnotožilskih spisov.

Graf A38: Delež zavrženih ovadb zaradi nesorazmernosti - po tožilstvih

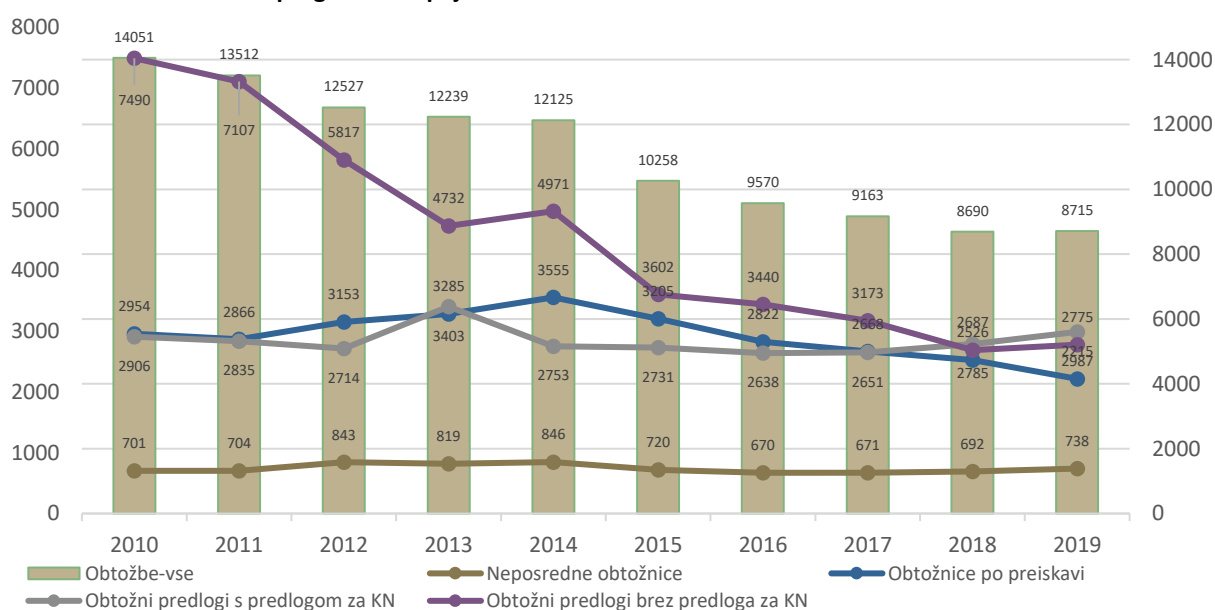
Okrožje ODT v Ljubljani občutno odstopa od okrožij drugih tožilstev glede na število oseb, ki na njem prebivajo in delajo, število sedežev domačih in tujih gospodarskih družb, javnih ustanov in drugih organizacij, kar se nedvomno kaže v velikem deležu bagatelnih kazenskih zadev, za katere je pristojno. Glede na navedeno je sprejemljivo, da to tožilstvo presega priporočeno vrednost deleža **zavrženj zaradi nesorazmernosti** med dejanjem in posledicami postopka (graf A38).

V primerih specialnih povratnikov praviloma ni smotno opuščati oziroma nadomeščati kazenskega pregona. Navkljub temu bi terjala natančnejšo preučitev navedba ODT v Kopru, da je pravi razlog za nižji delež postopkov odloženega pregona veliko osumljencev, ki ponavljajo kazniva dejanja. Ni videti oprijemljivih razlogov, da bi bilo povratništvo na območju tega tožilstva bolj pogosto kot na območjih drugih tožilstev. Iz prikaza v grafu A36 je razvidno, da to tožilstvo ne odstopa od primerljivih enot glede kazalnika uporabljene alternative.

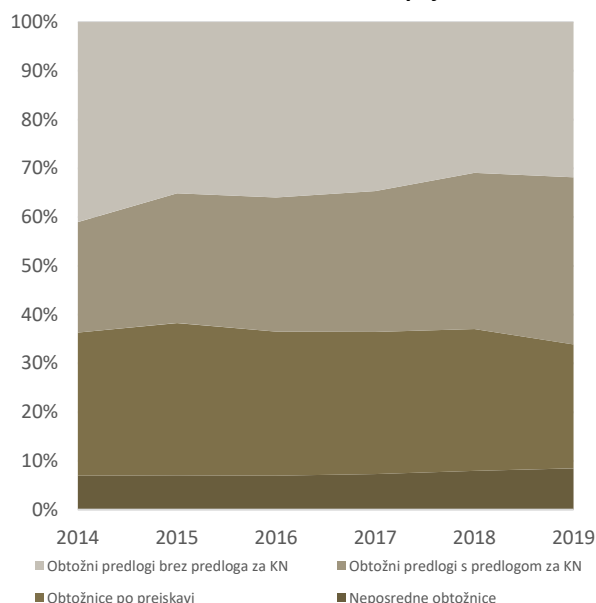
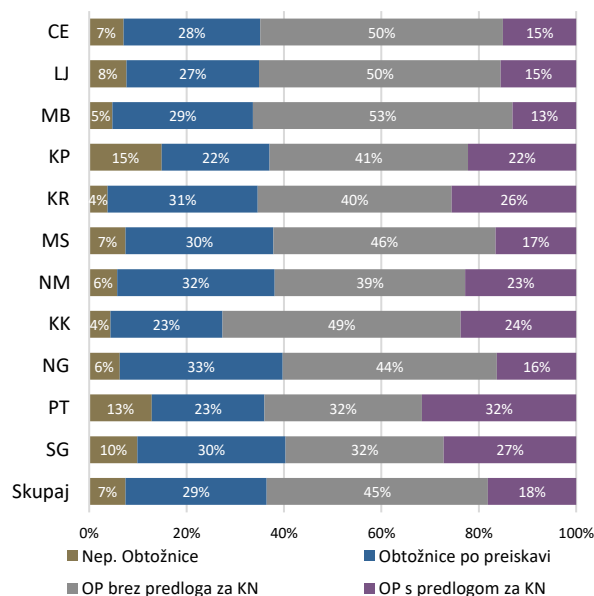
10.4.3. OBTOŽEVANJE IN ALTERNATIVE OBTOŽBI

Skupno število obtožnih aktov se leta 2019, glede na predhodno leto, ni spremenilo, drugačna je njihova struktura. (graf A39 in A40). Po desetletju upadanja se je število obtožnih predlogov, tako tistih s predlogom za izdajo kaznovalnega predloga (za 7 %) kot tistih brez tega predloga, povečalo za sedem oziroma 14 %. Tožilstvo vloži že več kot polovico obtožnih predlogov tako, da sodišču predlaga izdajo kaznovalnega naloga (natančneje 52 % vseh obtožnih predlogov), in s tem izpolnjuje priporočilo kazalnika 15 Meril, naj bo ta delež nad 45 %.

Graf A39: Število aktov pregona - skupaj

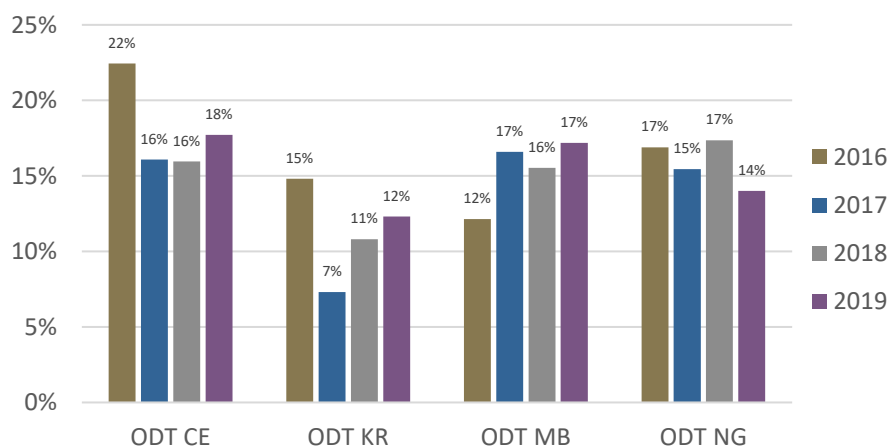

Zelo ugodna z vidika gospodarnosti postopka je ugotovitev, da se upad uspešnosti predlogov za kaznovalni nalog med leti 2017 in 2018 ni spremenil v trend, ki bi vplival na manjšo uporabo te procesne možnosti. Delež kaznovalnih nalogov, ki so postali pravnomočni (in zato ni bilo treba izvesti glavne obravnave), se je glede na leto 2018 povečal s 54 na 58 %. Primerjava s podatki iz leta 2015, ko je bil delež pravnomočnosti enak, vloženih pa le 43 % obtožnih aktov s predlogom za kaznovalni nalog, kaže, da tožilci vlagajo predloge, s katerimi prepričajo tako sodišče kot obdolžene osebe. Uspeh na tem področju je rezultat izvajanja številnih dogovorov tožilstev s policijo o raziskovanju osnovnih okoliščin premoženjskega stanja osumljenih oseb.

Graf A40: Deleži obtožnih aktov - skupaj

Graf A41: Deleži obtožnih aktov - po tožilstvih

Kljub negotovim obetom celovitega reformiranja kazenskega postopka v smeri odprave sodne preiskave in vzpostavitve konceptualno čistejših delitve funkcij med subjekti predhodnega postopka, je mogoče že *lege lata* z intenzivnejšo uporabo posameznih preiskovalnih dejanj in pridržanjem zahteve za preiskavo za posebej izbrane zadeve (obsežne, občutljive...), uveljavljati vodilno vlogo državnega tožilca pri preiskovanju kaznivega dejanja

Priporočamo, da okrožna državna tožilstva v Celju, Kranju, Mariboru in Novi Gorici, ki imajo najnižje razmerje med neposrednimi obtožnicami in obtožnicami po preiskavi (18 %, 12 %, 17 % in 14%), navkljub morebitni nenaklonjenosti sodišč, vztrajajo pri prizadevanju, ki se vsaj pri večini kaže kot uspešno (graf A42).

Graf A42: Delež neposrednih obtožnic od vseh obtožnic - ODT v Celju, Kranju Mariboru in Novi Gorici

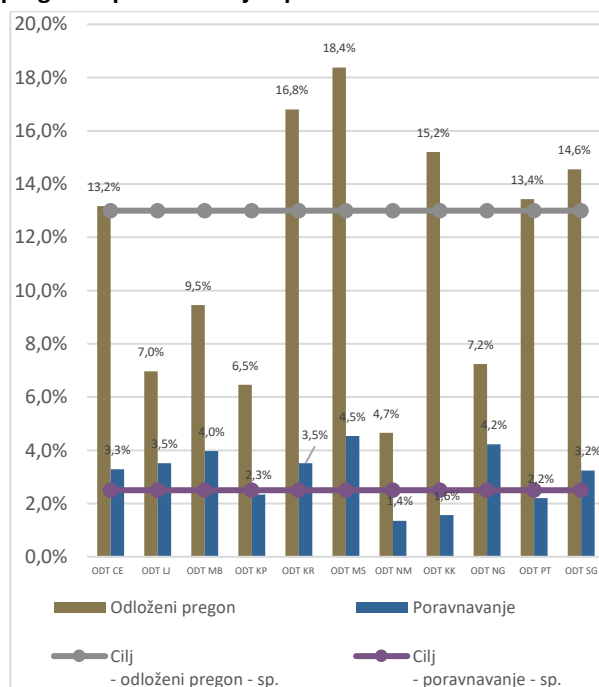
Večina državnih tožilstev dosega ali je zelo blizu ciljnim vrednostim deležev ovadb, ki so odstopljene v postopek poravnavanja po kazalniku 14 Meril (graf A43). Ob pripombah na počasno delo poravnalcev in njihovo premajhno število, je treba poudariti, da je dobra

organizacija dela na tem področju v primarnem interesu tožilstev. Zato naj si prizadevajo sistematično vplivati nanjo po zgledu ODT v Ljubljani in ODT v Mariboru z ozaveščanjem tožilcev o pomenu poravnavanja, izvajanjem izobraževanja poravnalcev, izboljšanju in pogostosti komunikacije med poravnalcem in tožilcem, kar je vse prineslo izboljšanje rezultatov.

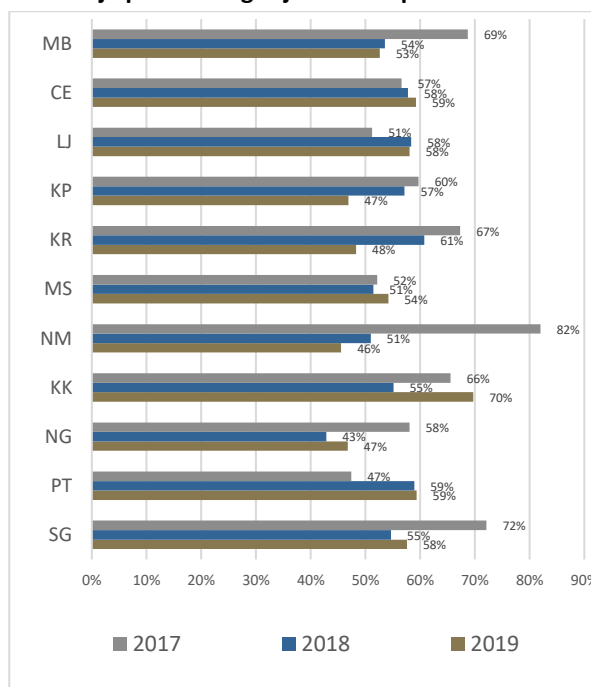
V zvezi z nedoseganjem priporočene vrednosti deleža zadev, odstopljenih v odloženi pregon po kazalniku 14 Meril pri okrožnih državnih tožilstvih v Ljubljani, Kopru, Novem mestu in Novi Gorici, bi za leto 2019 lahko iskali vzrok v nižji verjetnosti, da bosta stranki privolili v postopek odloženega pregona. Delež odstopljenih zadev, v katerih je bilo podano soglasje osumljenca in oškodovanca, je bil pri teh tožilstvih nižji kot pri drugih. Vendar pogled na gibanje tega kazalnika zadnjih treh let (graf A44) dokazuje, da omenjena tožilstva ne delujejo v okolju, ki bi bilo manj naklonjeno restitutivnemu načinu reševanja kazenskih zadev, saj odzivnost strank ne odstopa od povprečja

Ti podatki tudi zanikajo tezo, da obstaja v večjih urbanih središčih slabša pripravljenost oškodovancev in osumljencev za sodelovanje v postopkih alternative kot v lokalnih okoljih. Triletno povprečje deležev zadev, s soglasjem strank, pri okrožnih državnih tožilstvih v Ljubljani, Celju in Mariboru (delež 56 %, 58 % in 58 %) ne odstopa od povprečja vseh tožilstev, ki znaša 57 %.

Graf A43: Deleža odstopljenih ovadb v odloženi pregon in poravnavanje - po tožilstvih

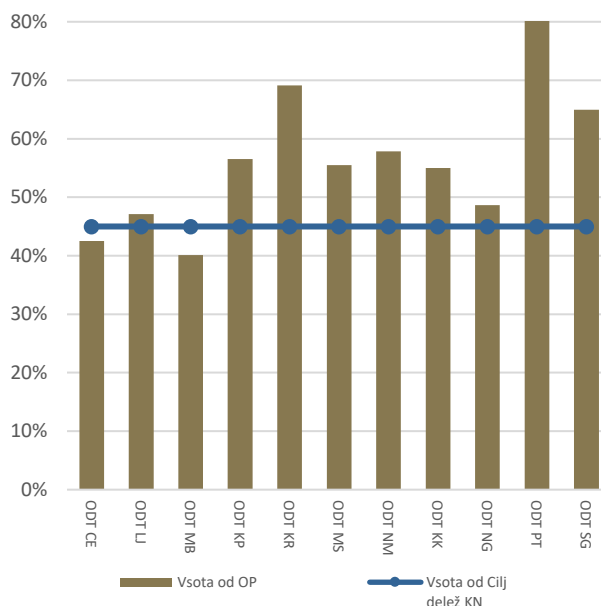
Graf A44: Delež postopkov odloženega pregona, v katerem je podano soglasje strank - po tožilstvih

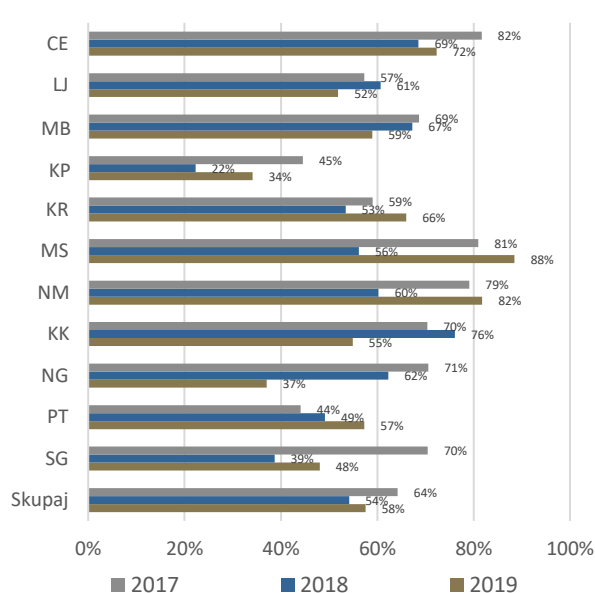
Po kazalniku 15 iz Meril naj bi delež kaznovalnih nalogov znašal vsaj 45 % vloženih obtožnih predlogov. Iz grafa A45 je razvidno, da večina tožilstev dosega to merilo. Čeprav obstaja

določena povezava med deležem predlaganih kaznovanih nalogov in stopnjo »uspešnosti« predlogov (graf A46), se tožilstva, ki ta institut uporabljajo manj, kot je priporočeno, spodbuja, naj, z zagotovitvijo potrebnih podatkov v predkazenskem postopku, poskušajo ta delež povečati.

Graf A45: Delež predlogov za izdajo kaznovanega naloga - po tožilstvih

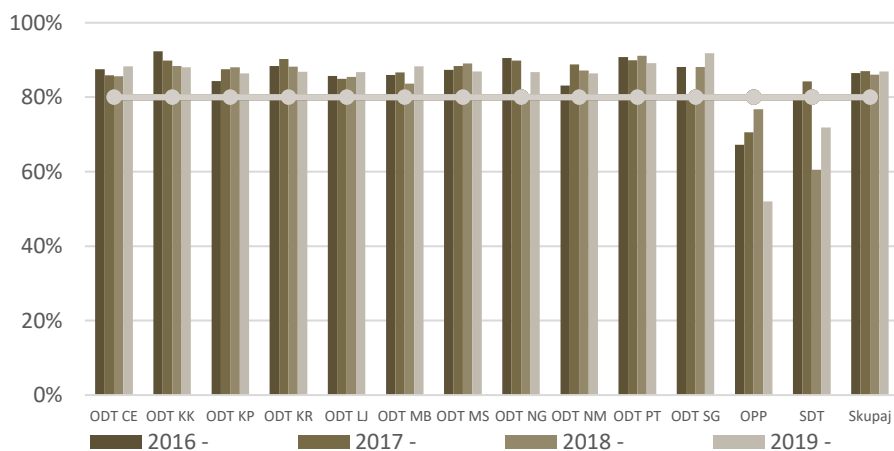

Graf A46: Delež pravnomočnih kaznovanih nalogov - po tožilstvih

Leta 2019 so vsa okrožna državna tožilstva dosegla kazalnik 16 Meril (graf A47), ki priporoča 80 odstotno stopnjo obsodilnosti. Vrednost tega kazalnika je zelo ustaljena za celotno organizacijo in za posamezna tožilstva. Po naši oceni govori v prid zaključku, da državni tožilci ne vlagajo neutemeljenih obtožb oziroma pri obtožbah ne vztrajajo, če se možnost neuspeha pokaže v nadaljnjem poteku postopka.²⁴

Graf A47: Delež obsodilnih sodb - po tožilstvih

²⁴ Kazalnik se izračuna kot delež obsodilnih sodb od vseh prejetih sodb, na pa kot delež obsodb glede na vse zadeve, v katerih je bila vložena obtožba. Delež je zato zaradi umikov obtožnic in obtožnih predlogov višji kot bi bil, če bi se računal po drugi metodi.

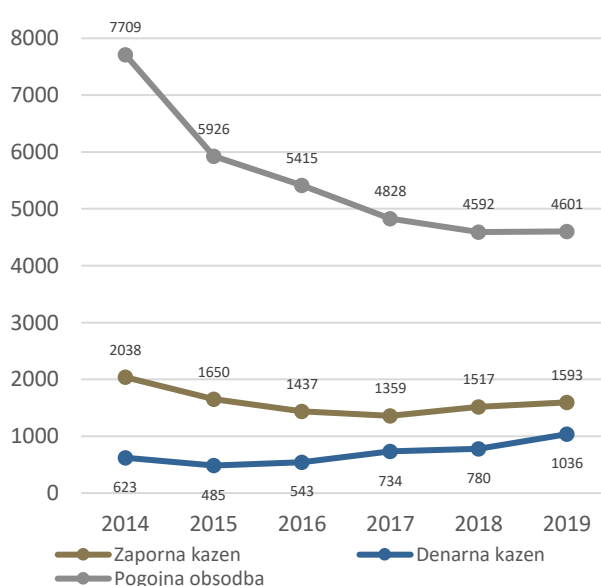

10.4.4. KAZNOVALNA POLITIKA

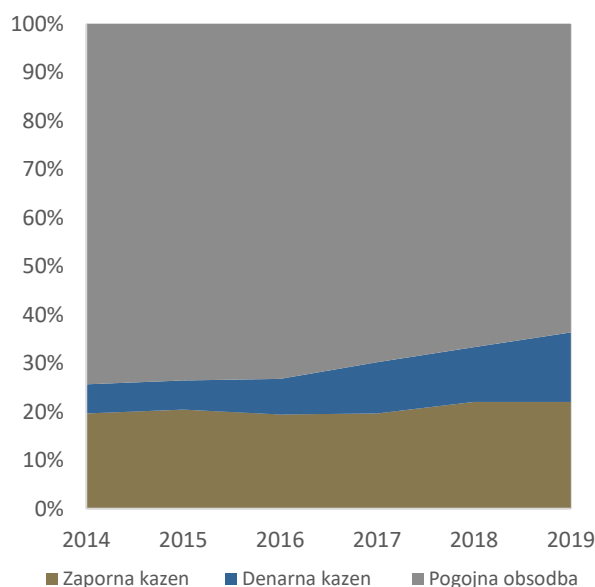
Kot je razvidno iz grafa A48, se je število izrečenih kazenskih sankcij povečalo pri vseh vrstah sankcij. Glede pogojnih obsodb je to povezano z večjim številom vloženih obtožnih predlogov - zlasti tistih s predlogom za izdajo kaznovalnega naloga, saj je v več kot 80 % kaznovalnih nalogov izrečena ta sankcija. Glede denarnih in zapornih kazni domnevamo, da so h premikom v kaznovalni politiki sodišč globalno prispevali tudi državni tožilci z doslednim uveljavljanjem okoliščin, ki vplivajo na odmero sankcij, v vseh stadijih kazenskega postopka, v katerih jim to dopušča zakon.

V strukturi kazenskih sankcij (graf A49) se je očitno povečal delež denarnih kazni: z 11,6 % leta 2018 na 15,1 % leta 2019. V petletnem obdobju se je ta delež podvojil, kar je v skladu s politiko kaznovanja, za katero se zavzema državno tožilstvo. Po našem prepričanju je od denarne kazni, v primerjavi s pogojno obsodbo, mogoče pričakovati večji vpliv na prihodnje vedenje obsojenca.

Graf A48: Število kazenskih sankcij - skupaj

Graf A49: Deleži kazenskih sankcij - skupaj

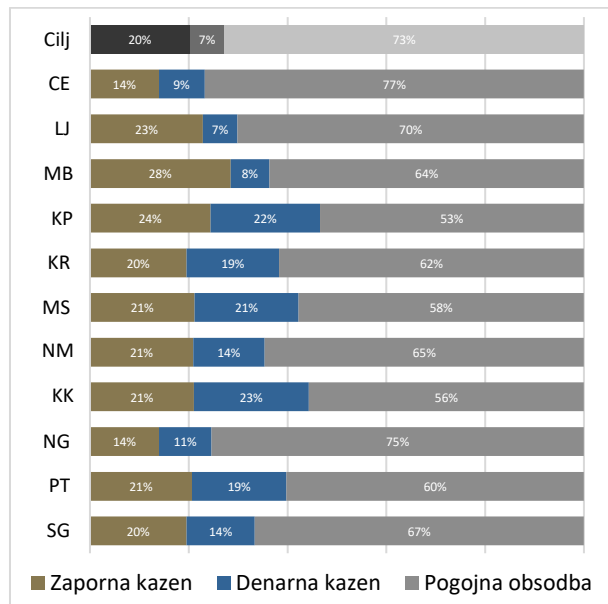

Večina tožilstev dosega kazalnik 17 iz Meril (graf A50) glede priporočenih deležev zapornih kazni (nad 20 %), in sicer je njihov delež med 20 in 28 %. Pri ODT v Celju in ODT v Novi Gorici je ta delež 14 %. Delno je to mogoče pripisati dejstvu, da na velik dežel obtožb, ki jih vložijo ta tožilstva, obdolženci priznajo krivdo,²⁵ kar predstavlja zakonsko predpisano olajševalno okoliščino in s tem razlog za milejše sankcije. Nadpovprečni odstotek izrečenih pogojnih

²⁵ Petletno povprečje razmerja med zadevami, v katerih je bila vložena obtožba, in zadevami, v katerih je bilo podano priznanje krivde, znaša 36 % pri ODT v Celju in 31 % pri ODT v Novi Gorici, kar občutno presega povprečje vseh tožilstev 26 %.

obsodb pri ODT v Celju je tudi posledica tega, da Okrožno sodišče v Celju rešuje več starih obtožnih aktov (dejanja storjena med letom 2005 in pred letom 2015), zato zaradi oddaljenosti storitve dejanj praviloma izreka opominjevalno sankcijo.

Graf A50: Deleži kazenskih sankcij - po tožilstvih

Pri večjih tožilstvih so vrednosti deleža denarnih kazni nizke (7- 9 %), kar verjetno izhaja iz značilnosti kaznivih dejanj in socialnega položaja njihovih storilcev ter uveljavljene prakse odločanja sodišč na njihovem območji. Priznati je treba, da so se tudi pri teh tožilstvih deleži denarnih kazni postopno precej povečali glede na leto 2014, ko so znašali 3 % pri ODT v Celju, 4 % pri ODT v Ljubljani in 5 % pri ODT v Mariboru. Dobrodošla so prizadevanja tožilstev za dvig tega odstotka. Procesne izjave naj bodo podkrepljene s podatki o realnem premoženjskem stanju obdolžencev, ki jih je v čim večji meri treba zagotoviti v predkazenskem postopku, oziroma za njihovo ugotovitev predlagati izvedbo ustreznih dokazov.

10.5. IZVAJANJE LETNIH PROGRAMOV DELA

Vodje državnih tožilstev z letnimi programi dela izdelajo načrt dela svojih organizacij, v katerem za prihodnje leto določijo cilje poslovanja tako (številčno) na kvantitativnem področju (število rešenih zadev in trajanje postopkov) kot (opisno) na področju izvajanja Politike pregona. Pri tem so avtonomni v okvirih, ki jih določajo hierarhično nadrejeni akti državnotožilske uprave (Politika pregona in Merila za uspešnost pregona).

Iz tabele A2 izhaja, da je večina tožilstev pričakovala manjše število prejetih ovadb, kot jih je nato prejela. Nekatere napovedi odstopajo tudi za več kot 10 % : ODT v Kopru, ODT v Novem mestu, ODT na Ptuju in ODT v Slovenj Gradcu). Poseben primer sta Posebni oddlek in SDT RS, ki sta prejeli 35 % več ovadb, kot pričakovano. Očitno je, da izračuni, na podlagi katerih se

predvideva pripad, ne upoštevajo dovolj, da se je pretekli dolgoročni trend upadanja števila prejetih ovadb zaustavil.

Tožilstva so večinoma izpolnila cilje sprejetih programov glede števila rešenih zadev. Izrazitejše odstopanje (za več kot 5 %) se kaže le pri ODT v Murski Soboti. Vzroki težav v poslovanju in predlog ukrepov za to tožilstvo so obravnavani v poglavju 1.2.

Tabela A2: Pričakovano in prejeta število ovadb, ocena doseganja načrtovanega števila rešenih ovadb in pričakovanega časa rešitve - po tožilstvih

OE	Pripad				Rešeno				Pričakovani čas rešitve		
	načrt	rezultat	ocena-rel.	ocena-abs.	načrt	rezultat	ocena-rel.	ocena-abs.	načrt	rezultat	ocena
ODT CE	3.510	3.631	3,4%	121	3.590	3.559	-0,9%	-31	7	6,7	-0,3
ODT KK	1.050	1.137	8,3%	87	1.100	1.216	10,5%	116	3	2,7	-0,3
ODT KP	1.950	2.218	13,7%	268	2.150	2.609	21,3%	459	5	5,8	0,8
ODT KR	1.720	1.642	-4,5%	-78	1.780	1.724	-3,1%	-56	4	4,6	0,6
ODT LJ	8.900	9.214	3,5%	314	8.800	9.100	3,4%	300	6	5,1	-0,9
ODT MB	3.400	3.695	8,7%	295	3.900	3.713	-4,8%	-187	6	5,7	-0,3
ODT MS	1.450	1.444	-0,4%	-6	1.500	1.297	-13,5%	-203	5	3,9	-1,1
ODT NG	1.020	1.101	7,9%	81	1.050	1.176	12,0%	126	4	4,9	0,9
ODT NM	1.685	1.880	11,6%	195	1.690	1.927	14,0%	237	4	4,9	0,9
ODT PT	920	1.062	15,4%	142	1.050	1.022	-2,7%	-28	5	5,2	0,2
ODT SG	550	608	10,5%	58	620	730	17,7%	110	4	3,2	-0,8
OPP	300	403	34,3%	103	380	435	14,5%	55	6	4,6	-1,4
SDT RS	300	406	35,3%	106	400	416	4,0%	16	9	12,5	3,5

Doseganje cilja po letnem programu dela	pozitivno negativno
---	------------------------

Pri doseganju ciljev za pričakovani čas rešitve, ki v bistvu kaže odnos med številom rešenih zadev in nerešenih zadev na koncu obdobja,²⁶ odstopajo le tista tožilstva, ki so si zastavila razmeroma visoke zahteve (ODT v Kopru, ODT v Novi Gorici in ODT v Novem mestu), strožje od priporočil po Merilih.

Načrtovani rezultati trajanja posameznih faz tožilskega odločanja in trajanja od pripada do rešitve ovadbe, so bili v večini primerov doseženi ali celo boljši (tabeli A4 in A3). To ne velja za ODT v Kopru, pri katerem se velika odstopanja do programa kažejo v vseh fazah. V pojasnilo to tožilstvo navaja, da so tožilci reševali za nazaj starejše ovadbe, kar je opredeljeno kot prioriteta v Politiki pregona. Tudi spodaj prikazana primerjava načrtov in rezultatov potrjuje ugotovitev, da bi morala tožilstva večjo pozornost nameniti trajanju faze od vrnitve spisa po

²⁶ T.i. »kriterij uspešnosti« po ZDT-1.

preiskavi do vložitve obtožnega akta, saj pri tej fazi rezultati odstopajo pri največjem številu tožilstev.

Tabela A3: Ocena doseganja dejanskega trajanja od pripada do rešitve zadeve - po tožilstvih

OE	Načrt	Rezultat	Ocena
ODT CE	42	53	11
ODT KK	31	26	-5
ODT KP	30	103	73
ODT KR	34	29	-5
ODT LJ	40	33	-7
ODT MB	50	37	-13
ODT MS	30	19	-11
ODT NG	25	25	0
ODT NM	40	46	6
ODT PT	40	45	5
ODT SG	26	21	-5
OPP	45	36	-9
SDT RS	120	87	-33

Tabela A4: Ocena doseganja načrtovanega trajanja postopka za tipična procesna dejanja - po tožilstvih

OE	Ovadb - Zavrženje			Ovadb - Predlog za PPD ali zahteva za preiskavo			Ovadb - Obtožni akt brez preiskave			Vrnitev spisa po preiskavi ali ppd - Obtožni akt		
	načrt	rezultat	ocena	načrt	rezultat	ocena	načrt	rezultat	ocena	načrt	rezultat	ocena
ODT CE	46	51	5	53	53	0	54	57	3	30	63	33
ODT KK	31	29	-2	24	25	1	27	18	-9	31	26	-5
ODT KP	35	103	68	29	52	23	29	101	72	35	56	21
ODT KR	28	26	-2	40	42	2	33	26	-7	35	34	-1
ODT LJ	37	31	-6	49	38	-11	35	36	1	39	30	-9
ODT MB	40	34	-6	50	42	-8	50	46	-4	45	47	2
ODT MS	18	18	0	25	24	-1	25	14	-11	30	23	-7
ODT NG	26	25	-1	26	26	0	26	26	0	25	16	-9
ODT NM	35	44	9	35	44	9	35	45	10	30	45	15
ODT PT	39	46	7	36	42	6	47	43	-4	30	36	6
ODT SG	22	19	-3	41	28	-13	24	22	-2	25	15	-10
OPP	45	36	-9	55	34	-21	35	40	5	15	28	13
SDT RS	100	65	-35	100	115	15	90	121	31	90	71	-19

Razen pri ODT v Murski Soboti in ODT v Ljubljani ni pomembnejše razlike med doseženimi rezultati in cilji iz letnih programov dela za učinkovitost in gospodarnost (kar sta ob upoštevanju podatkov, ki so podlaga za ta količnika, pravzaprav enaki kategoriji, tabeli A5 in A6).

Tabela A5: Ocena doseganja načrtovane učinkovitosti - po tožilstvih

OE	Načrt			Rezultat			Ocena					
	Državni tožilci	Državni tožilci in strokovni sodelavci	Državno tožilstvo	Državni tožilci	Državni tožilci in strokovni sodelavci	Državno tožilstvo	Državni tožilci - abs.	Državni tožilci - rel.	Državni tožilci in strokovni sodelavci - abs.	Državni tožilci in strokovni sodelavci - rel.	Državno tožilstvo - abs.	Državno tožilstvo - rel.
ODT CE	160	118	77	169,5	118,6	74,1	9,5	6%	0,6	1%	-2,9	-4%
ODT KK	157	112	59	152,0	110,5	60,8	-5,0	-3%	-1,5	-1%	1,8	3%
ODT KP	179	126	77	200,7	163,1	90,0	21,7	12%	37,1	29%	13,0	17%
ODT KR	178	119	71	172,4	123,1	71,8	-5,6	-3%	4,1	3%	0,8	1%
ODT LJ	220	166	93	208,0	145,0	79,0	-12,0	-5%	-21,0	-13%	-14,0	-15%
ODT MB	156	115	66	142,8	106,1	61,9	-13,2	-8%	-8,9	-8%	-4,1	-6%
ODT MS	188	125	65	144,1	108,1	51,9	-43,9	-23%	-16,9	-14%	-13,1	-20%
ODT NG	150	105	62	168,0	117,6	65,3	18,0	12%	12,6	12%	3,3	5%
ODT NM	154	113	68	192,7	137,6	77,1	38,7	25%	24,6	22%	9,1	13%
ODT PT	140	91	54	157,2	97,3	55,2	17,2	12%	6,3	7%	1,2	2%
ODT SG	124	89	44	146,0	104,3	52,1	22,0	18%	15,3	17%	8,1	19%
OPP	152	109	69	174,0	174,0	79,1	22,0	14%	65,0	60%	10,1	15%
SDT RS	14	9	7	15,4	11,2	8,4	1,4	10%	2,2	25%	1,4	20%

Tabela A6: Ocena doseganja načrtovane gospodarnosti - po tožilstvih

OE	Načrt	Rezultat	Ocena-abs.	Ocena-rel.
ODT CE	534	587,6	53,6	10%
ODT KK	685	678,7	-6,3	-1%
ODT KP	517	472,9	-44,1	-9%
ODT KR	533	544,1	11,1	2%
ODT LJ	491	473,5	-17,5	-4%
ODT MB	538	527,6	-10,4	-2%
ODT MS	644	753,8	109,8	17%
ODT NG	703	645,4	-57,6	-8%
ODT NM	540	520,2	-19,8	-4%
ODT PT	645	709,0	64,0	10%
ODT SG	794	800,8	6,8	1%
OPP	1466	NAP	NAP	NAP
SDT RS	7715	8662,4	947,4	12%

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO

REPUBLIKE SLOVENIJE

Trg Osobodilne fronte 13, 1000 Ljubljana

Letno poročilo je objavljeno na spletni strani <http://www.dt-rs.si>